Tingbok nr. I Af 7 1781-1785 for Hardanger.

1781: 1

I: N: S: N:

Anno 1781, den 29de Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne Gaard**, ved Retten tilstæde paa herr Foged Korens Vegne hans Fuldmægtig Mr: Kahrs, saavelsom Lænsmændene Jon Haugse og Niels Hamre, og følgende eedsorne Laugrettes mænd: 1: Ølver Siursen Berven, 2: Elling Nielsen ibid:, 3: Jon Larsen Qvalvigen, [4:] Jacob Madsen H{augse}\uus/, 5: Helje Thomæsen Jaastad, 6: Helje Olsen Hofland, 7: Ole Haldorsen Helleland, og 8de: Ole Haagensen Espen. med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret følgende Kongelige Andordninger og høy Øfrigheds Ordres.

1: Forordning om braate brenden i Norge. dat: 4de April 1781.
2: Ditto om udpantning og execution for efterstaaende Kongelige Skatter paa Landet i Norge, Nordlandene allene undtagen, dat: 18de Ap: 1781.
3: Placat, at de Grønlandske, Jslandske, Findmarske og Færøeske Sager skal herefter høre under Rente Kammeret. dat: 1te Maj 1781.
4: Forordning af 31te Maij 1781, at der i Norge, Findmarken undtagen, skal betales ¼ ProC:to af Capitaler i huus og andre faste Eiendeele.
5: Placat om Afgift af Humle. dat: 13de Juni 1781.
6: Placat, hvorvidt paa Kongelige betienters Gage maae giøres beslag. dat: 27de Juni 1781.
7: Placat om brendevins brænden og Brug i Norge. dat: 9 Aug: 1781.
8: Reschript af 12te Maj 1781, at af Læjlændinger \ej/ skal svares mere end 4 mrk: i Fløtning.
9: General Told Kam/m/erets skrivelse af 7de Julj d: A:, om Auctioner paa Strandet Gods med videre.
10: Rescript af 29de Juni 1781, om hvem til Post Karle skal antages.
11: Efter Stiftets skrivelse af 4de Sept: 1781 om Hospitals og Delinqvent Penge for Hardanger og Sundhorlen dette Aar, 232 rd:
12: Rescript af 11te April 1781, som bestem/m/er hvad Tid Tingene skal holdes i Hardanger og Sundhorlen.
13: Rescript af 18de Do:, som befaler at Fogderne skal holde stemplet Papiir Fael for Almuen.
14: Admiralitets og Comissariats Collegi skrivelse af 27de April 1781, om Lodser som inlodser Kapere med videre.
15: Det Kongl: Danske Cancellies Do: af 2den Juni d: A: om Kapere, maae ej uden nødvendighed inløbe i udhavner, men til Kiøbstæderne.

1781: 1b

16: Rente Kam/m/erets skrivelse af 8 Aug: 1781 om det Kongelige undsætnings Korn med videre, samt Stiftets skrivelse i sam/m/e anleedning af 21 Aug: 1781.

Anno 1781, den 30te Octobr:, continuerede Høste Tinget med Kingservigs og Røldals Skibreders Almuer, i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett.

Knud Bustetun anviiste Labben af en voxen Biørn, som er skudt i Gaarden Jordals Mark og Lehnets Gods i denne Sommer af Jon Asbiørnsen Sanven, og af Fogden mærket.

Svend Berge ligeledes anviiste Fellen af en voxen Biørn som er skudt af Ole Ormsen Berge paa Gaarden Nedre Rabbes Eyendom og Lehnets Gods, hvilken ligeledes af Fogden blev mærket.

Lars Nielsen Horre fremlagde Laugdag mod Osmund Larsen ibid:, saa lydende:
Den Laugdagede blev paaraabt, men ingen infandt sig med Tilsvar.
Lovlig Varsel i den Laugdagedes eget Paahør blev afhiemlet af Lænsmand Niels Hamre og Siur Olsen Horre.
Citanten fremlagde det paa Oberhoffrettens Dom grundede Skiøde, som den instævnte har benægtet at ville underskrive, og, da Osmund Larsen end ikke til dette Ting infinder sig med Tilsvar, ligesaa lidet, som Oberhof Rettens Dom er appelleret, saa var Citanten nødsaget at instille Sagen til lovmedholdig Dom, til sikker Hiemmel for sit Jordebrug, og at den modtvillig udeblevne maatte tilpligtes at betale denne Processes Bekostning skadesløs. Skiødet saa meldende:

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 11te Decembr:, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Jon Hildal paaraabte den forrige Sag mod Niels Lone for Giæld, og ville fornemme om han nu møder.
Ingen mødte med Tilsvar. thi bad Lænsmanden paa Parternes Vegne, at Sagen maatte beroe til næste Ting, saa meget meere, som Rettens seenest aflæste Kiendelse ey er efterkommet.

Eragtet:

Sagen beroer til næste Ting, da Parterne i agt tager det fornøden agtende til Sagens Oplysning og Beslutning.

Kiøbmand Andreas Weienberg lod i Rette legge Laugdag mod Wiching Thorsen Jøssendal, saa meldende:
Wiching Jøssendal blev paaraabt; men ingen svarede.
Varselen blev lovlig afhiemlet af Lænsmand Jon Haugse og Svend Grimen.
Citanten paastod Dom til de paastævnte 27 rdr: 2 mrk: Betaling, og Processens Bekostning skadesløs.

1781: 2

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 11te Decembr:

Halgrim Torbiørnsen Mæland ingav Laugdag mod Anders Olsen Mæland, saa lydende:
Anders Mæland mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel; og anmeldte at have udfærdiget mundtlig Contra Stævning mod Halgrim Mæland at høre Vidner og lide Dom til at betale 7 rdr: for 7 Aars Brug efter Foreening i Gaarden Mæland, imedens og efter at Processen continuerede, samt denne Processes Omkostning at erstatte. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Jacob Jonsen og Elling Hougse.
Halgrim Mæland vedtog lovlig Varsel.
Af Vidnerne infandt sig Jacob Hougse,

Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for det udeblevne Vidne.
Contra Citanten bad det mødende Vidne eedfæstet og afhørt.
Jacon Hougse derpaa aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede, at for nogle Aar siden var Vidnet med det nu udeblevne udsent for at kræve og stævne uden Tviel Halgrim, eller hans Fader Torbiørn, for Afgift efter Foreening, som var optegnet paa den da nedhavende Sæddel paa slet Papir; men Vidnet kan ikke erindre Seddelens Inhold; Vidnet har hørt siden den Tid af adskillige, at Parternes Foreening var saaledes, at Halgrim eller hans Fader skulle betale Afgift, og har Vidnet ligeledes hørt, at det skulle være 7!! (1?) rdr: aarl: Videre sagde Vidnet, at den bemeldte Seddel kan han ikke erindre om blev bortkastet, eller tilbage leveret enten til Anders Mæland eller Ole Westrem. Paa Halgrims Spørgsmaal sagde Vidnet, at han aldeles ikke veed om Halgrim eller hans Fader Torbiørn har ingaaet den ommeldte Foreening; men har siden hørt tale om, at Torbiørn har ingaaet den nokmeldte Foreening; veed ikke, hvorlænge derefter Torbiørn styrede Jorden. Vidnet veed ikke hvor længe Anders har styret Jorden, siden han ey har lagt Mærke dertil; men Anders siger selv, at han har styret Gaarde Parten Mæland i 7 Aar. Ey heller veed Vidnet hvor længe Halgrim har brugt Gaarden. Ingen havde dette Vidne at lade meere tilspørge. thi er samme fra Retten afskeediget.
Contra Citanten begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet.

Den nu ey mødende Elling Hansen Hougse gives Laugdag til næste Ting, og Anders Mæland besørger lovlig Varsel. <bet:>

Siur Jærandsen Maagestad har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Lars Jonsen Maagestad for skyldig værende 299 rdr: med resterende Renter efter Obligation af 23 Octb: 1778, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte; ville fornemme om den instævnte møder.
Den instævnte blev paaraabt, men ingen svarede.
Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

1781: 2b

Citanten fremstillede Opsigelses Vidnerne Knud Knudsen og Siur Wiglichsen Maagestad, som han begiærede eedfæstet og afhørt.
De bemeldte Vidner aflagde Eed og sagde, at 3 \Uger/ før afvigte Michaelis var det et Fierding aar siden den bemeldte Obligation, der er saa meldende: blev opsagt Lars Jonsen i hans eget Paahør; som lovede at betale naar han fik Pengene.
Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Lars Jonsen Maagestad gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Jærand Maagestad har med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet inkalde Peder Jørgensen Espe for skyldig værende 40 rdr:, derom at anhøre Vidner, modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og denne Processes Bekostning at erstatte.
Peder Espe var ved Retten tilstæde, vedtog lovlig Varsel, men benægtede Kravet, med Foregivende, at samme er betalt for nogle Aar siden, og i den Anledning anmeldte at have Contra instævnet Hoved Citanten Jærand Maagestad at anhøre Vidner om at Kravet rigtig er betalt, derefter at modtage Dom til Befrielse, og Erstatning for Tids spilde med videre, og den foraarsagede Processes Bekostning at svare.

Siur Jærandsen for sin Broder vedtog Contra Stævningens lovlige Forkyndelse.
De af Hoved Citanten under Faldsmaal kaldte Vidner ere Siur Wiglichsen Maagestad og Ole Larsen ibid:, Jacob Jacobsen Rejsæter. Af disse Vidner møtte allene Siur Wiglichsen Maagestad.
Contra Citantens Vidner er Jacob Jonsen Hougse.
Kaldsmændene afhiemlede lovlig Varsel for hoved Citantens 2de udeblevne Vidner.
Siur Maagestad for sin Broder begiærede det mødende Vidne eedfæstet og afhørt.
Vidnet Siur Wiglichsen aflagde Eed efter Loven, og forklarede, at for omtrent 3 eller 4 Aar siden i Stavanger hørte Vidnet, at Citanten Jærand sagde til Peder Espe: de \Penge/ {40 rdr:} som du fik hos mig skal du selv være mig ansvarlig for, hvortil Peder sagde, han meente det skulle være paa en anden, neml: Jacob Hougses Regning, og da Jærand atter sagde, at Peder maatte selv betale Pengene, svarede Peder Espe: ieg har selv faaet Pengene hos dig, derfor maae ieg da ogsaa selv levere dem. Vidnet veed ikke hvor mange Penge Peder fik, siden han ey da var nærværende.
Contra Citanten begiærede sit mødende Vidne afhørt, thi fremstod
Vidnet Jacob Hougse, som aflagde Eed og vidnede, at

1781: 3

for nogle Aar siden, da Parterne vare paa Kongsberg sammen, begiærede Peder Espen til Laans \40 dr:/ af Vidnet, som svarede, at hans Handels Kamerat Jærand Maagestad havde deres fælles Penge, men at han paa Amodning kunde faae dem leveret af bemeldte Jærand, som ogsaa leverede Peder Espen 4 stk: Banco Sedler, hver paa 10 rdr:, og da Vidnet var pligtig Peder samme Penge, saa blev det aftalt, at Peder saaledes blev betalt, og deres mellem værende saaledes afgiort; efterat Vidnet nogen Tid i egen Forretning var bleven opholdet paa Kongsberg, og kom hiem igien til Hardanger, var han paa Maagestad, talte med Jærand om deres fælles Handel, og ved Afregning imellem dem blev det vedtaget, at de bemeldte 40 rdr: som var leveret paa Vidnets Vegne og imellem ham og Peder Espe var liqvideret, nu blev ligeledes godtgiort Jærand Maagestad udi hans og Vidnets mellem værende Regning; og veed Vidnet endnu ikke rettere, end at bemeldte Penge saaledes er godtgiort og betalt. Videre sagde Vidnet, at de bemeldte 40 rdr: kom i Anledning af en Fordring paa Niels Hamre til Peder Espe, hvilket Niels Hamre, som ved Retten nærværende, tilstod.
Siur Maagestad paa sin Broders Vegne benægtede at have faaet de paastævnte 40 rdr: hverken af Peder Espen eller Jacob Hougse. Ingen havde Vidnet meere udi denne Sag at tilspørge.
Hoved Citanten begiærede de udeblevne Vidner forelagt til næste Ting.

Eragtet.

De udeblevne Vidner Ole Larsen Maagestad og Jacob Jacobsen Rejsæter forelegges under Faldsmaal til næste Ting; og Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt. <bet:>

Herr Foged Koren har paa Justitiens Vegne ladet inkalde Jacob Svendsen Ystenæs fordi han ey har vildet antage Tieneste paa Reqvisition af Capellanen herr Høegh, men anmeldte da tilligemed Faderen sit Forfald, nemlig at han var i Tieneste hos sin gamle Fader, derom at modtage nærmere Undersøgelse om dette anmeldte Forfald medfører Sandhed, samt i anden fald at modtage Dom til Undgieldelse efter den Allernaadigste Forordning, og Processens Omkostning at svare.
Den ældgamle Fader sagde, at han er og har været i hans Brød og Tieneste. Det er bekiendt, at den gamle Mand har ingen anden Tienere til sit Jordebrug, at han selv med sin gamle Hustrue er meget svagelig, saa de behøver hielp og Understøttelse af denne Søn.

Almuen declarerede desuden at denne Jacob Svendsen ikke befatter sig med Handel eller Forprang, men er en duelig Arbeyder og Bygmand!! (Bygningsmand?), ligesom hans gamle Fader har været og er meget tienlig for Bøygden, og er der ellers aldeles intet ondt at sige paa den instævnte.
Monsr: Kahrs paa Fogdens Vegne, i Anledning af forestaaende, frafaldt Sagen.

1781: 3b

Amund Berge paaraabte den forrige Sag mod Enken Kari Svendsdatter, og nu som før paastod Dom.
Knud Bustetun for Enken bad at Amund dog ville af Barmhiertighed lade hende sidde i Huusene.
Amund Berge fremlagde et Skifte af Dags Dato, saa lydende: og sagde, at Enken ey har villet modtage hans gode Tilbud, derfor nu paastod lovmedholdig Dom til Contractens eller Forligets Opfyldelse, og Processens Omkostning skadesløs.
Knud Bustetun tilbød at være ansvarlig for Afgiften, naar hun maatte faae Tilladelse i!! (at) sidde i Huusene udi sin ælændige Alder og Fattigdom; dernæst maatte inlade Sagen Dom.
Eragtet.
Sagen optages til førstkommende 11 Decembr:

Publiceret følgende Documenter:
1: Jon Knudsen Staenes Obl: til Michel Baarsen Schieggedal, stor 98 rd:, svarer 3 ½ ProC:to, og pant udj 6 Mrk: Smør, 1/3 F:skind, 1/3 K:sk: med bøxel i Staene udj Odde. dat: 29de October 1781.
2: Erich Arnesen Hængs Obligation til Torbiør Iversdatter Ettreim, stor 80 rd:, ProC:to 2 rd: 4 mrk:, og pant i 9 Mrk: S:r udj G:den Hæng i Odde. dat: 29de Oct: 1781.
3: Lars Trondsen Buers Skiøde til Arne Jacobsen paa 4 ½ Mrk: Smør med bøxel for 30 rd: udj G:den Buer i Odde. dat: 29de October 1781.
4: Lars Larsen Baches Skiøde til sin Søn Lars Larsen paa 12 6/49 mrk: S:r, 59/196 {Mrk:?} G:skind, 69/392 K:skind med bøxel i G:den Bache i Od[d]e for 30 rd: dat: 29de October 1781.
5: Osmund Olsen øvre Berges Skiøde til sin Søn Niels Osmunds: paa ¼ Part udj Røldals Kirke med underliggende Gods, for 68 rd: dat: 30te October 1781,
6: Guttorm Jonsen (Jensen?) og Tosten Henrichsen Jordals Contract om Gaarden Jordal i Odde. dateret 29de October 1781.
7: Lars Endresen Mochestads vilkaar brev til sin Fader Endre Østensen og Torbiør Isachsdatter paa vilkaar af Mochestad i Ullensvangs Sogn. dat: 30te October 1781.
8: Anviist til udslættelse Erich Arnesen Hængs Obl: til Torbiør Ettreim, dat: 26de Oct: 1772. Qv: 29de Oct: 1781.
9: hr: Rørdams bøxel brev \med Revers/ til Holger Ellingsen paa 1 Løb Smør, 2 Geedskind i G:den Haastabøe. dat: 29de October 1781.

Aslach Lothe ingav Laugdag mod Michel ibid:, saa lydende:
Michel Lothe mødte og vedtog lovlig Varsel, fremlagde derhos et Vilkaar Brev af 22de April \1777/, saa meldende: sagde derhos, at hans Fader vedkom/m/er egentlig denne Sag, og henstiller, om ikke han i denne Begivenhed bør være ansvarlig, eller den der har udstæd Vilkaar Brevet.
Aslach Lothe fremlagde 2de Mageskifte brever, det eene af 19 Octbr: 1778, det andet af 13 Martii 1779, begge saa lydende:

Michel Lothe

1781: 4

forestillede, at hans Fader bør følgel: Vilkaar brevet nyde det deri anførte.
Aslach formeente og paastod, at {bør} han bør nyde og beholde sin tilkiøbte Eyendom, saaledes som den er ham solgt, uden nogen Aftagelse eller Forringelse. Begiærede dernæst, at Taxations Vidnerne maatte afhøres om hvad Frugt i Aar er høstet i den paastævte Kirsebær Have.
Vidnerne aflagde Eed og sagde, at i Sommer taxeres Frugten for 8 rdr:, hvoraf tilkommer Aslach de 2/3 Parter efter sin eyende Jordsskyld.
Begge Parter inlod Sagen Dom, og Omkostninger.
Michel Lothe sagde nu at hans Fader har selv bekostet og opsatt Kirsebær Gahren, og vedkom ikke Sønnen Siur, hvilket han trøstede sig at beviise, om han dertil fik Anstand til næste Ting. Nu besluttede han atter Sagen og vilde ey have Anstand.

Eragtet.

Sagen optages til den 11 Decembr: førstkommende.

Jacob Hougse paaraabte den forrige Sag mod Svend Berge; som infandt sig for Retten og fremlagde Regning af 30 Octobr: d: A:, saa lydende: Jacob Hougse begiærede at denne Sag maatte til næste Ting blive udsatt, paa Grund af andre Beviisligheder og de fleeres Tilkaldelser, som denne Sag kunne vedkomme. Dernæst begiærede Udtog af det passerede, tilligemed den fremlagde Regning.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting; og det forlangte Udtog skal imidlertid vorde beskreven meddeelt.

Herr Foged Koren har paa Justitiens Vegne med mundtlig Varsel ladet instævne Aad Aadsen Qvæstad for Leyermaal med den ham i 3de lige Leed beslægtede Pige Kari Olsdatter Mæland, begge at lide Dom til Undgieldelse efter Loven, og Actionens Bekostning at erstatte.
Den instævnte Aad Qvæstad vedtog lovlig Varsel, og Peder Espe mødte for Kari Olsdatter, vedtagende lovlig Stævnemaal, og anmeldte hendes Forfald formedelst et spædt og sygelig Barn.
Fogden fremlagde Sogne Præstens Attest af Dato 16 Octobr: 1781. saa lydende:
Aad Aadsen tilstod det paastævnte factum; men bad at Retten ville forunde ham Tid til \at/ (over?)legge med sine Forældre, saavelsom med den besvangrede, om Tilladelse at ægte hende, da han agtede at søge Kongl: Allernaadigst Tilladelse at ingaae Ægteskab med hende, og saa meger meere, som han ey kunne nægte, at den passerede Besvangrelse var begaaet under Ægteskabs Løfte.
Fogden har!! (havde) intet imod den forlangte Udsættelse.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Aad Aadsen imidlertid opfylder sit Løfte, eller Dom modtager.

Siur Jærandsen Maagestad og Peder Espen paa egne og Almues Mænds Vegne har med mundtlig Varsel inkaldet Haldor Olsen Espen

1781: 4b

til at lide Dom fordi han udi det fredlyste Field har givet uvedkommende Østmænd Tilladelse at fiske udi de Almuen tilhørende Fiske Vande, samt, at de skal have saaledes og i den Anledning brugt Siur Espes tilhørende Boder i Fieldet, derom i alt at modtage Dom, og at erstatte Processens Omkostning.

Jon Ellingsen Jaastad mødte for Haldor Espen, og var anmodet at anmelde, at han i Som/m/er har opbygget en nye Boed, og anmodet Østmændene at paapasse den bemeldte Boed, og derfor givet dem Tilladelse der at koge en Ret Fisk.

Citanterne benægtede at Haldor i Aar har der opbygget nogen nye Boed, men den der staaende Boed var den ganske Almue tilhørende, og har de ey anmodet Haldor at reparere den. Citanterne belovede at fremlegge den passerede Fredlydning, og \beviise/ at Haldor virkelig har givet fremmede og uberettigede Tilladelse at fiske i de bemeldte fredlyste Vande, samt at han har givet ligeledes Tilladelse at beyte der med uvedkommendes Kreature; derfor stillede Sagen i beroe til næste Ting. Som blev accorderet.

Publiceret følgende Documenter:

1: hr: Rørdams bøxel brev til Asbiørn Pedersen paa 33 marker Smør i G:den Aakre i Ullensvangs Sogn, svarer vilkaar til sine Forældre. dat: 29de October 1781. med Revers.

2: Anviist til udslættelse Halver Larsen Mandsagers Obl: til Knud Hansen Maage, stor 184 rd: 5 mrk: dat: 29de October 1781 Qvitteringen. og Obligationen datteret 24de October 1776.

3: Anders Olsen Mælands Skiøde til Mons Thoresen Wichene paa 4 Mrk: Smør med bøxel i G:den Røen, som er heele G:dens Skyld, for 160 rd: dat: 22de Maj 1781.

4: Fogdens Fredlysning paa Samlands Støels beiter i Jondals Skibreede. dat: 20de October 1781.

5: hr: Rørdams bøxel brev til Tobias Henrichsen paa 1 pd: 3 mrk: S:r udj Gaarden Mandsager i Odde, og skal svare endeel vilkaar til Brite Mansager. dat: 9de Juni 1781. med Revers.

5: Dittos bøxel brev til Lars Halvorsen paa ligesaa meget i Mansager og vilkaar. af sam/m/e Dato. med Revers.

Anno 1781, den 31 Octobr:, continuerede Høste Tinget, overværende det før tilførte Laugrett, undtagen Gunder Anfindsen Langesæter for Helje Jaastad.

Lars Samsonsen paa egne og de øvrige Opsidderes Vegne paa Gaarden Samland i Jondal, har med mundtlig Varsel tilkaldet Lars Jørgensen Jaastad og Halgrim Hougse, fordi de skal til Upligt have beedet med deres Øger udi Citanternes Støels Mark, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Jon Larsen Qvalvigen og Endre Larsen ibid:, derom at modtage Dom til Erstatning, og Processens Omkostning at erstatte.

1781: 5

For Lars Jørgensen mødte Faderen Jørgen Jaastad, og Halgrim Hougse var personlig ved Retten tilstæde, vedtagende lovlig Varsel, saavelsom de benævnte Vidner.

De instævnte tilstod at deres Øger har gaaet i Citanternes Støels Mark i sidste Sommer omtrent 14 Dage, 2de Øger, dertil vare de nødsagede af Mangel paa Beedning, og tilbød endnu som før at ville erstatte Skaden.

Citanten tilstod at Betaling og Forliig var tilbudet, men ikke førend Sagen var paastævnet.

Da Sigtelsen saaledes var tilstaaet, saa bleve Vidnerne frafalden.

Citanten ville ikke engang paastaae nogen Skades Erstatning; men kunde ikke frafalde Omkostningerne paa denne modtvillig foraarsagede Process, som ey kunde være mindre,

iberegnet Tids Spilde, Reyser og Rettens Gebyhr med Stævne Penge, end 3 rdr:, og derom paastod Dom.
De indstævnte begiærede Anstand til næste Ting for imidlertid at søge mindelig Forliig, som Retten accorderede.

Knud Monsen Berje har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Jacob Jonsen Hougse at høre under Faldsmaal kaldte Vidner Svend Olsen Berge, Samson Olsen Freim, betreffende Citantens og Jacob Hougses samt Sven Berjes mellem værende Regninger, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse.
Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for den udeblevne Jacob Jonsen Hougse.
Svend Olsen Berge aflagde Eed og vidnede, at for omtrent 3 Aar siden havde Knud Monsen tilgode hos Jacob Hougse 16 rdr:, hvilke 16 rdr: blev liqvideret og betalt af Vidnet Svend Berge, som ligeledes var en Skyldner til Jacob Hougse, at denne Foreening skeede i Røldal, imod at Jacob skulle oppebære de resterende Penge hos en ustævnt Kone paa Kongsberg.
Vidnet Samson Olsen Freim aflagde Eed og vidnede: at for omtrent 2de Aar siden hørte Vidnet, at en ustævnet Kone paa Kongsberg \blev/ taget god nok af Jacob Hougse for 14 rdr:, som han ved byttet Giæld og Handel kom tilgode hos Knud Monsen; derpaa blev Svend Berges Betaling liqvideret.
Citanten begiærede Tings Vidnet sluttet og in forma beskreven meddeelt, som Retten bevilgede.

Tosten Jordal paa egne og de øvrige Medeyeres Vegne har med mundtlig Varsel ladet inkalde Torjils og Knud Ejde at lide Dom til at betale de skyldig værende Omkostninger, formedelst en forhen passeret Mærkeskiæls Forretning, samt at erstatte denne Processes Bekostning.
De instævnte mødte og vedtog lovlig Varsel.
Citanten fremlagde den holdte Forretning af 14 Junii 1780, hvori findes tilført deres Foreening, samt Beregning over Omkostningerne, og derefter paastod Dom.

1781: 5b

Torjils Eide fremlagde en anden Forretning, Dagen efter at være passeret, og paastod at han maatte betale Omkostningerne paa een og samme Maade ved begge Forretninger, hvad enten det saa betales efter Jordskyld, eller efter det halve.
Citanten paastaaer Omkostningerne for sin Forretning betalt med det halve, efter som tilført og beregnet er.
Hvorefter Parterne inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til næstkommende 11te December.

Knud Bustetun har i Continuation af forrige Sag inkaldet Haldor Helleland at anhøre Vidner Helje Grøve og Jon Olsen Aakre, samt at høre Vidner Helje Grøve og Gunder Seljestad, betreffende det Citanten tilhørende Tøm/m/er, som Haldor skal have bemægtiget sig, og den til Vædermæle inkaldte Helje Seljestad havde betalt Citanten paa Skyld, derom i alt at modtage Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.
Tobias Helleland for sin Fader var ved Retten tilstæde, vedtog lovlig Stævnemaal, men exciperede for saa vidt at Citanten har under eet Stævnemaal inviklet 2de særskildte og hin anden uvedkommende Sager, paastod derfor, at dette Stævnemaal, som ulovlig maatte vorde afviist.

Knud Bustetun bad da først foretaget den til afvigte Sommer Ting og nu i Continuation paastævnte Sag betreffende de 10 rdr:, som Haldor skal have oppebaaret af Helje Seljestad og var Knud Bustetun tilhørende, derom efter nærmere Paastand at modtage Dom i hoved Sag og Omkostninger. saa anmeldte han, at Helje Seljestad til Vædermæle var inkaldet, og Jon Aakre som Vidne efter Faldsmaal.

Tobias Helleland for sin Fader mødte og vedtog lovlig Varsel.

Helje Seljestad mødte ikke efter Paaraab.

Varselen blev lovlig afhiemlet af Niels Hamre og Siur Olsen.

Det benævnte Vidne var ved Retten tilstæde.

Tobias Haldorsen anmeldte, at hans Fader havde i denne Sag udfærdiget Contra Stævning, hvorved Knud Bustetun inkaldes at høre stævnte og ustævnte Vidner, samt at modtage Dom til Erstatning og Opretning for unødig Proces og Tids Spilde, og Sagens Bekostning at svare.

Det mødende Vidne er Østen Jordal.

Hoved Citanten begiærede sit Vidne fremkaldet og afhørt. altsaa fremstod

Jon Olsen Aakre, som aflagde Eed og vidnede, at for nogle Aar siden, omtrent 2 á 3 Aar, vidste Vidnet at Knud Bustetun skulle have 13 rdr: \tilgode/ hos Helje Seljestad; disse 13 rdr: blev leveret Haldor Helleland til Godtgiørelse i dere fælles Regning, hvorom Vidnet intet videre kan erindre. Paa Tobias Hellands Spørsmaal svarede Vidnet, at han ey veed om disse bemeldte 13 rdr: blev leveret paa Helje Seljestads, eller en anden nu ustævnet Mands

1781: 6

Vegne eller Regning. Videre sagde Vidnet paa Spørsmaal, at han ikke veed, at Haldor Helleland har paataget sig for Helje Seljestad at betale de paastævnte Penge til Knud Bustetun. Samt at Haldor ey var tilstæde da Afregningen var giort. Vidnet er afskediget.

Contra Citantens Vidne Østen Jordal aflagde Eed. \Contra/ Citanten bad Vidnet tilspurgt, om han ikke veed, at nogle Uger efter at Helje Seljestad havde giort Afregning med hans Fader, han da, neml: Vidnet, betalte til Knud Bustetun 9 rdr: 3 mrk:, som var paa de nu paastævnte 10 rdr:? 2de: Om han den Tid hørte at Helje Seljestad var Knud meere skyldig? 3de: Om han den Tid hørte at Haldor Helleland skulle betale meget eller lidet til Knud Bustetun? Svar: Jo, han har betalt Knud Bustetun de omspurgte 9 rdr: 3 mrk:; men Vidnet veed ikke om samme Penge skulle være paa de paastævnte 10 rdr: Til 2de: Veed intet hertil at svare. Til 3de: Sv: Veed intet derom. Ingen af Parterne havde Vidnerne meere at tilspørge, er derfor demitteret.

Hoved Citanten erindrede om Laugdag for den til Vædermæle inkaldte.

Tobias Helleland lod tilføre: Efter saadan Sags urimelige Anlæg, er han ydmygst begiærende \ved/ Dom at blive frikiendt for de paastævnte 10 rdr:, og Citanten at erstatte Contra Citanten Processens Bekostning med Tid og Nærings Spilde, samt for hans Faders Forurettelse, i det ringeste med 7 rdr:, og at blive afstraffet med en tilstrækkelig Mulct for sin usandfærdige og fast urimelige Sags Anlæg imod Tobiases Fader, for at giøre sig 2de gange betalt, da Tobiases Fader med Eed at beviise hverken at være skyldig, eller have oppebaaret een eeneste Skilling, som han til Citanten skal betale.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Helje Seljestad gives Laugdag til næste Ting, og Hoved Citanten besørger lovlig Varsel.

Knud Bustetun har med mundtlig Varsel tilkaldet Haldor Helland betreffende noget Tøm/m/er, som han skal have bemægtiget sig, og var Citanten tilhørende, og sig tilkiøbt af Helje Seljestad, derom at høre {under} Vidner i fornøden Tilfælde, Dom at modtage, og

Processens Omkostning at svare. Anmeldte til Vædermæle, og saa vidt Sagen der kan angaae, at være tilkaldet Helje Grøve og Gunder Seljestad.
Tobias Haldorsen paa sin Faders Vegne vedtog lovlig Varsel.
Helje og Gunder Seljestad infandt sig ikke for Retten; thi blev lovlig Varsel afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen for Gunder Seljestad, og Niels Hamre og Siur Horre for Helje Grøve.
Citanten maatte begiære de udeblevne forelagt til næste Ting.

Eragtet.

De udeblevne Helje Grøve og Gunder Seljestad forelegges til næste Ting.

1781: 6b

Knud Bustetun har med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet inkalde Haldor Helleland at anhøre Vidner betreffende 10 rdr: som han skal have bekommet af Thomas og Lars Berje, og Citanten hos dem havde tilgode, samt Dom at modtage, og Processens Bekostning at svare. Da Thomas Berje er ved Døden afgaaen, saa vare hans Sønner Lars, Svend og Wiglich{, samt Lars} til Vædermæle inkaldte. Vil fornemme om de instævnte møder.
Tobias Haldorsen mødte for sin Fader Haldor Helleland, og tilstod lovlig Varsel.
Ingen af de til Vædermæle tilkaldte infandt sig med Tilsvar.
Stævnemaalet blev lovlig afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.
Tobias Helland for sin Fader bad om nogen kort Anstand for at fremkom/m/e med Tilsvar, hvilket han vil affatte skriftlig for at undgaae Tids Spilde og Vidtløftighed. Retten bevilgede een Times Anstand.

Iver Torbiørnsen Utne haver til dette Ting ladet inkalde sine Naboer, Opsidderne paa Gaarden Utne, Ole Iversen, Iver Torchildsen, Ole Ølversen, Guttorm Gundersen, Lars Larsen, at høre Vidner betreffende at de for tiilig om Høsten og imod Lov lader deres Kreature kom/m/e hiem paa Bøen, uden at tilspørge Citanten, og til Skade for ham, derom at modtage Dom til Erstatning, Bøders Udredelse og Omkostninger at svare. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Anna Hansd: og Christie Larsd: Utne.
Af de instævnte mødte for Retten Lars og Guttorm Utne.
Kaldsmændene Lænsmanden Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Citanten anmeldte at have Taxations Vidner over den passerede Skade, neml: Halgrim Mæland og Hans Røen, som han begiærede eedfæstet og afhørt.
De bemeldte Vidner aflagde Eed og sagde, at 2de Dage efter afvigte Michaelis bleve Vidnerne tilkaldede af Citanten, og saae de at paa Citantens Bøe nogle Stykker, som end nu var ikke afslaaet, at Kreaturene vel havde synlig været der før, men ikke paa den Tid. At der ey var giort nogen Skade efter at Kreaturene vare hiem komne; ey heller var de anmodet at taxere nogen Skade. En Deel Poteter vare optagne, og nogle fae stod igien. Vidnerne demitterede.
Citanten erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De udeblevne Ole Iversen, Iver Torchildsen, Ole Ølversen, gives Laugdag til næste Ting, og Vidner Anna Hansd: og Christie Larsdatter Utne forelegges under Faldsmaal til sam/m/e Tid.

1781: 7

Herr Foged Koren anmeldte at have med mundtlig Varsel paa Justitiens Vegne ladet inkalde Asbiørn Endresen Tvisme fordi han paa ulovlig Maade har taget Drengen Iver Amundsen Tvisme fra den Residerende Capellan herr Høeghs Tieneste, som Fogden havde paa Reqvisition havde!! hensatt ham i Tieneste, derfor at lide Dom til Bøders Udredelse og Processens Omkostning. Til Vædermæle er inkaldet Vælærværdige herr Høegh, saavelsom Drengen Iver Amundsen. Vil derefter fornem/m/e om de instævnte infinder sig med Tilsvar.

Hverken Asbiørn Tvisme eller Drengen Iver Amundsen mødte efter Paaraab.

Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

Herr Høegh var ved Retten tilstæde, og vedtog, at Drengen Iver Amundsen var af Fogden paa Reqvisition af Comparenten rigtig henbragt til den forlangte Tieneste; men at den bemeldte Dreng efter 3 á 4 Dages Ophold i Tienesten reyste i her: Høeghs Ærende til Tvisme, hvor han skal være tagen udi Tieneste af den instævnte Asbiørn, og at nokmeldte Dreng Iver Amundsen ey siden har infundet sig i den Tieneste hos Præsten, hvor han var hensatt, og saaledes antaget.

Fogden, i Anledning af de Instævntes Udeblivelse, maatte erindre om Laugdag.

Eragtet.

De lovlig tilkaldte, men nu ey mødende Asbiørn Endresen og Iver Amundsen Tvisme gives Laugdag til næste Ting, deres Sag at tilsvare. Og her: Fogden besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Den Residerende Capellan hr: Høegh har med {mundtlig} \skriftlig/ {Varsel} Varsel til dette Ting ladet inkalde Asbiørn Endresen Tvisme til at erstatte Citanten de anvendte Bekostninger ved for Dag Løn at leye Tienere i stæden for den af ham bort tagne Tiener Iver Amundsen, samt at vederlegge Tids Spilde med videre i den Anledning, derom alt at modtage Dom efter nærmere Paastand, og til Bøders Udredelse, samt denne Processes Bekostning skadesløs at oprette. Den skriftlige Stævning er saa lydende:

Asbiørn Tvisme svarede ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.

herr Høegh reserverede i fornøden Tilfælde at føre Vidner til næste Ting, og imidlertid begiærede den udeblevne forelagt Laugdag.

Eragtet.

Asbiørn Endresen Tvesme, som nu ikke for Retten infinder sig, gives Laugdag til næste Ting for dette Skibrede; og Citanten besørger lovlig Varsel.

Helje Hansen Hougse ingav Laugdag for Gundbiør Hesthammer mod Jacob Jonsen Hougse, saa meldende:

1781: 7b

Den Laugdagede blev paaraabt, men svarede ikke.

Laugdagelsen er egenhændig paategnet lovlig anviist, og saaledes ufornøden af afhiemle.

Helje Hougse for Pigen Gunbiør tilstod at hun havde oppebaaret paa Fordringen 15 mrk: 8 s:; men paa det øvrige var han Dom begiærende; med Omkostninger skadesløs.

Ingen havde videre Tilsvar denne Sags vedkommende; thi blev

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 11 Decbr:

Knud Bustetun paaraabte den forrige Sag contra Amund Løning, og fremlagde Skifte brev af Dato 25 Apr: 1778, og derefter nu som før paastod lovmedholdig Dom.

Hverken Amund Løning eller nogen paa hans Vegne infandt sig med Tilsvar.

Eragtet.

Sagen optages til førstkom/m/ende 11 Decbr:

Throne Utne har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Hans Blom for Giæld 4 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom \til/ Betaling, og Processens Bekostning at svare.

Hans Blom blev paaraabt; men svarede ikke.

Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.

Throne Utne erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Udeblevne Hans Blom gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Nu fremkom Tobias Helleland med sit skriftlige Tilsvar udi Sagen paa forrige folio, incamineret af Knud Bustetun, dat: 31 Oct: 1781, saa lydende:

Citanten paastod Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De til dette Ting lovlig instævnte, men udeblevne Helje og Gunder Seljestad gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Arne Buer har med mundtlig Varsel ladet inkalde Knud Bustetun fordi han har taget fra ham 3de Dyre Laar, da Citanten vilde reyse til Byen for at sælge dem, derom at anhøre Vidner og modtage Dom til Erstatning, og Processens Bekostning at svare. Vidnerne ere Isach Opheim og Jon Nielsen Buer. Vil fornem/m/e om de vedkommende møder.

Vidnerne vare tilstæde; men Knud Bustetun svarede ikke.

Stævnemaalet afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.

1: Vidne, Isach Opheim, aflagde Eed og vidnede: at i sidste Som/m/er, Ugen før Pintse helgen, tog Arne Buer det andet Vidne saavelsom

1781: 8

dette med sig i Fieldet for at forsøge sin Lykke; og da de i Fieldet havdde!! skudt nogle Dyr, hvoraf kom paa Jon Nielsens Part 3de Laar, kiøbte Citanten der af han de bemeldte 3de Laar for 1 Ort stk:, med Løfte at kiøbe noget for ham i Byen, saavidt Pengene kunde strække.

Jon Nielsen Buer aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne.

Nu tilbød Knud Bustetun at ville betale de paastævnte Dyre Laar med 2 mrk: for stk:, som er 1 rdr:, og formeente at han følgel: sit Privilegium var berettiget at kiøbe de Vahre som ere til Fals og ere handels Vahre.

Parterne sluttede Sagen til Doms, og havde intet videre at tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til først kommende 11 Decembr:

Publiceret følgende Documenter:

1: Anviist til udslættelse for saavidt de betalte 49 rd: angaar Tomas Torchildsen Insteneses Obl: til Johannes Iversen Utne, stor 98 rd:, dat: 31te October 1780. og Qvittering som meldt for det halve, af 31te October 1781.

2: Anviist til udslættelse Ole Svendsen Tveites Obligation til Haldor Espe, stor 99 rd:, dat: 17de Maj 1779. Qv: 31te October 1781.

3: Publiceret Michel Ingebrigten Insteneses Obligation til Johan/n/es Iversen Utne, stor 49 rd:, mod 3 ProC:to, og Pant i 19 ¼ Mrk: S:r, 9/32 hd: med bøxel i G:den Instenes udj Kintservigs Sogn. dat: 31te October 1781.

4: Een Contract imellem Mochestad og Rejsetter mænd i Ullensvangs Sogn. dat: 30te October 1781.
5: Jon Ellingsen Jaastads bøxel brev til Tobias Isberg paa ½ Løb Smør i G:den Isberg udj Odde. dat: 29de October 1781. med Revers.
6: Knud Hansen Maages Skiøde til Lars Halversen paa 1 pd: 23 37/67 mrk: Smør uden bøxel i G:den Mansager i Odde for 185 rd: dat: 2den Martii 1781.
7: Lars Halversen Mansagers Skiøde til Tobias Henrichsen Berven paa halvedeelen af ovenmeldte Jordegods i Mansager for 185 rd: dat: 2den Martii 1781,
8: Michel Jonsen Luttros Obligation til Baar Heljesen Oppedal, stor 40 rd:, mod 7 mrk: i Rente, og Pant udj 15 Mrk: Smør med bøxel i Luttro. dat: 22de Maj 1781.
9: {Svend Olsen} \Ole Svendsen/ Tveite af Røldal, hans Skiøde til sin Søn {Ole Svend} \Svend Ols/en paa ½ Løb i Tveite for 99 rd: dat: 30 Oct: 1780.

her: Kahrs paa her: Foged Korens Vegne ædskede Justitz Sagen udi Rette contra Hans Blom, og anmeldte at have i Følge Stiftets høye Skrivelse af Dato 4 Septbr: afvigte {saa meldende:} ladet ved mundtlig Varsel instævne Hans Blom til at lide Dom, da der ey vare fleere Vidner til Sagens Oplysning at fremføre. vilde altsaa fornemme om Hans Blom nu mødte, og hvad han til sit Forsvar haver at fremføre.
Hans Blom var ved Retten tilstæde, vedtog lovlig Varsel, og fremlagde til Actens Følge et Skrift dat: Utne den 30 Octob: 1781, saa lydende:
Lænsmand Jon Hougsen sagde, at han, som en Bondemand ey forstod at være

1781: 8b

eller kunde efterkomme den Anmodning at gaae i Rette som Defensor udi en saa betydelig Sag.

Eragtet.

Da denne Sag efter sine væsentlige Omstændigheder synes heel betydelig, saa understod ikke denne Rett videre at tractere Søgemaalet førend Defensor blev beskikket for den Anklagede, og hvortil Lænsmand Jon Hougse foregiver at være ukyndig, ligesom ikke heller nogen, som beskikkelse Forsvar har infundet sig. Actor ville da besørge saadant med det videre fornødne til Actionens Fremme og Slutning at befordre. Saa henstilles og, om det maatte eragtes fornøden, denne Justitz Sag ved bevilget Extra Rett, at foretages, til desto meere hastighed at see samme besluttet med Dom.
herr Fogden begiærede det i Dag passerede sig beskreven meddeelt. som Dommeren accorderede.

Hans Frette af Etne paaraabte den forrige Sag mod Erich Olsen Heng; og benægter at de ommeldte 6 rdr: var betalt, derimod paastod Dom til Kravets fulde Betaling.
Ingen mødte for Erich Heng; thi blev

Eragtet.

Sagen optages til næstkommende 11 Decbr:

Peder Arnesen Kambestad for!! (af?) Fogden krævet for oppebaaret 1 Tønde Kongl: Undsætnings Korn á 2 rdr: 8 s:, som Peder Kambestad paastod at have betalt \til afg: Kam/m/er Raad Juel/, og følgel: Rescriptet derpaa inden Retten aflagde Saligheds Eed.

Publiceret Svend Olsen Tveitos Obl: til Haldor Olsen Espe, stor 99 rd:, mod 4 ProC:to, og pant udj ½ Løb S:r i Tveito udj Røldal. dat: 30te October 1780.

De Laugrettes mænd som næste Aar skal betiene Retten for dette Skibreede ere: Ole Torbiørnsen Berven, Holger Matisen ibid:, Lars Arnesen Helleland, Wiglich Pedersen Nedre Berven, Ole Gundersen Jordal, Niels Olsen Freim, Brynild Asbiørnsen Huus og Torjuls Michelsen Tioflaat.

Tings vidnerne bleve examineret for disse ligesom de forrige Skibreede, med Tillæg af Tings vidnet over de 1780 approberede Aftager paa 10 Aar. alle tilstaaet rigtig, og besvaret af Almuen, og i sær Jon Wines og Svend Luttro.

Arveskiftebrev af 2den Febr: 1781 efter Kari Ellingsdr: Luttro i Kintservigs Præstegiæld, tagen boen til Jndtægt udj G:den Luttro ½ Løb Smør med b: i bemelte Luttro, som saaledes er udlagt: Enkemanden Knud Arnesen 18 mrk: S:r, Sønnen Arne 9 Mrk: Smør, og Datteren Margrete og Kari, hver 4 ½ mrk: S:r

Ditto af 27de Martii 1781 efter Erich Larsen Lofthuus, taget boen til Jndtægt ½ Løb S:r, ½ hd: med b: i Gaarden Helland i Kintservigs Skibr:, som saalede er udlagt Enken Christi Gunderdr: 18 mrk: S:r, ¼ hd:, Datteren Abelue Erichsdatter 18 mrk: S:r, ¼ hd:

1781: 9

Arveskiftebrev af 31te Martii 1781 efter Guri Tvisme udj Kintservigs Skibreede, taget boen til Jndtægt ½ Løb Smør uden bøxel i Gaarden Tvisme, som er udlagt til Enkemanden Asbiørn Tvisme.

Do: af 7de April 1781 efter Siur Torjersen Lussand i Kintservigs Præstegiæld, taget boen til Jndtægt 1 Spand Smør, 1 Løb Salt i Gaarden Diønne mit Thun, som saaledes er udlagt: Enken Elie Larsdr: 9 mrk: S:r, 1 Løb Salt, og Torjer Jonsen 9 Mrk: S:r.

Ditto efter Wiglich Siursen Mochestad af 25de Juni 1781, taget boen til Jndtægt 1 pd: 3 mrk: S:r, ¼ hd:, ¼ G:skind med bøxel i G:den Mochestad i Kintservigs Skibrede, som saaledes er udlagt: Enken Ingier Jacobsdr: 13 ½ mrk: S:r, 1/8 hd:, 1/8 G:skind, Døttrene Herborg, Torbiør, Jiørand og Sigri, hver 3 3/8 mrk: S:r, 1/32 hd:, 1/32 G:skind.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som videre ved Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1781, den 30te November, blev Aastæds Retten atter satt paa Gaarden Nedre Espen, for at behandle den forhen anlagde Sag af Ole og Peder Espen paa egne og Medeyeres Vegne mod Haldor Olsen ibid: Retten beklæd med de selvsamme Laugrettes og Meddoms Mænd som ved første Session d: 24de Septbr: findes i Protocollen specificered.

Hvorda! Citanterne fremlagde Rettens seeneste Kiendelse af 24 Septbr: afvigte, som blev læst, saa meldende:

De udi Laugdagelsen benevnte bleve efter Loven paaraabte, men ingen infandt sig, Part eller Vidner.

Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen sagde, at den oplæste Laugdagelse var lovlig forkyndt for de udeblevne udj Haldor Olsens eget Paahør for ham selv, og Vidnerne, den eene hans Søn og den anden hans Tieneste Dreng, og det for meere end 5 Uger siden, og derpaa aflagde Saligheds Eed.

Tobias Espe, Broder til den instævnte, infandt sig nu for Retten og anmeldte, at hans Broders Hustrue i Dag havde anmodet ham at forestille, at den instævnte var paa Reysen til Byen med Jagt, og da han nu ikke var hiemkom/m/en, saa maatte han begiære Anstand til anden beleylig

Tid. Sagde derhos, at det eene Vidne var med Faderen paa Reysen, men det andet var tilstæde paa Gaarden.
Citanterne formeente, at den instævnte Haldor Olsen ved modtvillig Udeblivelse, baade selv og Vidnerne, sine Tienere, alleene søger at føre Sagen i Udhal, til Citanternes

1781: 9b

Tab og Penge Spilde, saavelsom Ulydighed og ringe Agtelse for Loven og Kongens Rett, hvilket de formeente at Dommeren paaskiønner; men de vare nødsagede at forlange, om Sagen end nu formedelst mislig Møde vorder udsatt, den dog maatte foretages saa snart mueligt, end nu i Høst, dersom Veyr og Iis føre nogenlunde vil tillade det.
Derefter blev af Retten

Forafskediget.

Det er beviist med de lovfaste Stævne vidners Afhiemling, at Vidnerne Ole Haldorsen og Siur Olsen ere under Lovens Faldsmaal forelagde til denne Dag, deres Vidnesbyrd at aflegge, end og nødt meere end 5 Ugers Varsel; men da de desuagtet ikke infinder sig og opfylder Lovens Bydende, ey heller lader melde noget lovlig Forfald; saa andsees deres Udeblivelse at være modtvillig og \de/ ulydige mod Retten: derfor Kiendes for Rett: Ole Haldorsen og Siur Olsen Espen bør i følge Forordningen af 3de Martii 1741, og i Relation af Lovens 1 B: 13 C:, bøde Faldsmaals Bøder, hver til Kongen 10 Lod Sølv, og til Sagsøgerne 10 Lod Sølv, tilsam/m/en hver af dem 20 Lod Sølv, og desuden forelegges de atter under samme Lovens Faldsmaal til d: 18de Decembr: førstkommende at møde. Det idømte udredes inden lovlig Tid, og denne nye Laugdagelse haver Citanterne lovlig at lade forkynde. Ligesaa bekiendtgiøres i denne \Kiendelse/ Tægtedag for Contra parten Haldor Olsen Espen, paa det han til samme Tid kan fremkom/m/e med den paaberaabte Contra Stævning, med Tilsvar i Sagen, eller i Mangel deraf Dom at anhøre.
Derefter blev beregnet denne Sessions Bekostning, neml: 2 dr: til Sorenskriveren, Diet for 2de Dage 1 dr: 2 mrk:, Lænsmanden, som sædvanlig 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rdr:, tilsam/m/en 6 dr: 2 mrk:, og saaledes denne Session sluttet.

Anno 1781, d: 6te December, blev Retten satt paa Tingstædet Eide Grund i Gravens Skibreede, for i følge Optagelse paa afvigte

1781: 10

Høste Ting, og seenere til Lensmanden udstæde bekiendtgiørelse af 19de Nov: d: A:, at afsige Dom/m/e udj de paa høste Tinget optagne Sager. Retten beklæd med neden anførte Laugrettes mænd.

Hvorda! udj Sagen imellem Gunder Tesdal og Olmo Garethun blev afsagt og saaledes

Eragtet.

Sigtelsen er ingenlunde beviist, ligesom Kravet er benægtet. Efter det passerede og Protocollen tilførte kan altsaa ingen endelig Dom Afsiges. Citanten haver da med tilstrækkelig beviis at godtgiøre Fordringen, eller at den Jnstævnte har vedtaget at betale, eller alleene være Ansvarlig for Kiøbet af dem fælles tilhørende og bortsolgte nu paastævnte Stud, saafremt han agter at continuere Søgemaalet.

Amund Lie af Bergen mod Anved Espeland.

Dom!

Da den instævnte har vedtaget Kravets Rigtighed, men ikke opfyldet sit Løfte om mindelig betaling, saa kiendes hermed for Rett: Anved Espeland bør til Citanten Amund Lie betale de paastævnte og tilstaaede 3 rd: 1 mrk:, og udj denne Processes Omkostning 2 rd:, som alt udreedes 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Jørgen Mossing mod Anders Tveit for Giæld.
Dom!

Ligesom den instævnte har vedtaget Kravets fulde Rigtighed, saa er han og udebleven med den belovede mindelige betaling og med endelig Tilsvar; derfor Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Anders Tvet bør til Citanten Jørgen Mossing betale de paastævnte 22 rd: 3 mrk:, og udj denne Processes foraarsagede Bekostning 2 rd:, som alt udreedes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Amund Ose mod Ole Hielmevold.
Dom!

Den instævnte Ole Hielmevold har været tilstæde end og som Laugværge ved Skiftet efter afg: Amund Torchildsen Ose. Paa sin hustrues vegne var han desuden Arving. Det paastævnte hiem/m/egifte er ikke da, som skee burde, anmeldet. Jngen har paatalt de øvrige 2de umyndiges Tarv, og de som Pigebørn ej dertil har haft Kundskab. Ole Hielmevold tilstaar at have faaet det omvidnede hiem/m/egifte; men hans Andragende om at fragaae Arv og Gield, eller at have overladt sin Arvepart til Stervboed, er ikke beviist; tvert imod intet derom Antegnet udj Skifte Forretningen af Dato 25de April 1778, men meget mere har Ole Hielmevold faaet udlæg i Skiftebrevet, specificeret lige med de øvrige Arvinger.

1781: 10b

Det ansees da for Rett og billigt i Anledning af slig mislig Omgangs maade, at Ole Hielmevold tilbage leverer de øvrige 2de Arvinger det af ham formeget oppebaarne og ved Skiftet uanmelte, til hver 13 rd: 10 s:, er 26 rd: 20 s:, da Brøllups Kosten efter Sædvane ikke kommer i betragtning til Afdrag. udj Processens Omkostning betaler Ole Hielmevold 2 rdr: 3 mrk:, og {4 mrk: 8} 1 rd: til det stemplede Papiir, om Acten tages beskreven. Det idømte udreedes 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

hr: Foged Koren mod Christian Collenes og Siur Windal for Slagsmaal.
Dom!

Sigtelsen er ikke beviist. De instævnte paastaaer at have prøvet Styrke eller brydes for Plaisir, som noget sædvanlig iblant Districtets Almue, hermed kom/m/er ogsaa overeens det ene Vidnes Forklaring: derfore frifindes de Anklagede for Actors Tiltale, med Reservation af bedre eller anden Oplysning, da den/n/e Sag i saa fald staaer dem lige aaben.

hr: Foged Koren mod Ole og Peder Spilde for Slagsmaal.
Forafskediget.

Actionen er ikke saa tilstrækkelig oplyst, at Dom for Slagsmaal derefter kan fældes; thi reserveres her: Fogden som Actor, om fornøden eragtes, at continuere Sagen, med ydermere og klare Vidner at beviise det paastævnte Slagsmaal, da derefter Dom skal vorde Afsagt.

Aslach Warberg mod Adser Garethun.
Dom!

Det er vitterligt og tilstaaet, at Adser Garetun har laant eller leyet den paastævnte Øg til at hiemføre Dyre Kiød fra Fieldet; det er ligesaa klart af Vidnernes Forklaring at den bemelte Øg

er kom/m/en til Skade udj en Myhr eller Morrads ved at vildfare af den rette vej formedelst mangel af ledsagere, og saaledes ved den instævntes Skiødesløshed, saa meget meere, som han ledede den anden Øg, og ikke har agtet den paastævnte, der dog kunde og burde have fulgt den anden, naar Adser Garetun, som han burde, havde brugt den pligtige Varsomhed og Tilsyn. Det anbragte, at Adser ej har paataget sig at være ansvarlig for den lejede Øg, kan ikke regarderes, som noget der baade er lovstridig, og ville foraarsage farlige Følger i henseende Sikkerhed for laan, leje og betroed Gods. Begge Parter har været Dom begiærende, og Adser Garetun declareret

1781: 11

ej at ville høre Taxations eller andre Vidner, altsaa synes at have agnoseret hoved Citantens producerede Taxation. J saadan Anledning kiendes hermed for Rett: Adser Garetun bør i følge Lovens 5te B: 8 C: 1 og 10de Art:, til Citanten Aslach Warberg betale den formedelst mislig Tilsyn omkomne Øgs Værdie med 13, siger Tretten, Rigs daler, og udj denne Processes bekostning 2 rd:, som alt udreedes 15 Dage efter Dom/m/ens lovlig Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Ole Westrem mod Siur Paulsen Spaanheim.
Dom!

Denne Giælds Sag har forhen været paadømt. den udstæde Obligation er derefter Qvitteret som betalt af Capital og alle efterstaaende Renter; og saaledes fremlagt til udslættelse af Pantebogen ved Som/m/er Tinget for Gravens Skibrede d: 19de Maj 1778. Acten bærer Vidne derom. Citanten tilstaaer end meere den fulde rigtighed her af; men paastaaer at de i Acten benævnte og paastævnte 300 rd: ikke skal kom/m/e til Liqvidation udj Capitalens betaling, da han foregiver at ville give sin Datter, som er gift med den instævntes Søn, de bemeldte 300 rd: efter Løfte, naar sam/m/e Obligations Capital var betalt. Siur Spaanheim og Søn {Siur} Paul Siursen derimod paatrænger, at de nok meldte 300 rd: af Citanten virkelig blev accepteret til Betaling, og i den henseende Obligation[en] Qvitteret. Det synes da her og under denne Process at maatte blive bestemt, om atter melte 300 rd: kan ansees afdragne Obligation[en] og der godtgiorte. Det vil ellers blive vanskelig at udfinde hvorledes og hvorfor Citanten i Anden fald har Qvitteret og fremlagt den bemelte Obligation til udslættelse. Siur Paulsen Spaanheim har instævnet hoved Citanten enten at aflegge eller paahøre Eed. Ole Westrem havde lovet sin Datter, gift med Paul Siursen, de 300 rd:, og at sam/m/e skulde decorteres udj Obligations Sum/m/en. Dommeren inseer ikke, at det sande udj den/n/e Sag kan anderledes udfindes; derfor Kiendes for Rett: Ole Westrem bør aflegge benægtelses Eed betreffende det paastævnte Løfte, og om de 300 rd: virkelig skulle decorteres af Obligations Sum/m/en, og saadan Eed at paahøre, lovlig at tilkalde Siur Paulsen og Søn Paul Siursen. men skulle Ole Westrem ikke trøste sig til saadan Eeds Aflæg, da bør han paahøre den anbudne Eed af Contra Citanten, alt efter lovlig Tilkaldelse. For det øvrige af Obligationens Sum/m/a med paaløbende Renter Reserveres Parterne indbyrdes Regresse og paatale. Det idømte efterkom/m/es inden lovlig Tid, eller til næste Ting, og den hidtil foraarsagede Processes Bekostning ophæves.

Laugrettet ere Ebbe Eide, Ricol ibid:, Iver ibid:, Lars ibid:, Joseph ibid:, Gudmund Rønnestrand, Aslach Aurdal og Niels Rønnestrand.

1781: 11b

Anno 1781, den 11te December, blev Retten satt paa Tingstædet Utne i følge optagelse paa afvigte høste Ting, for at afsige Dom/m/e i de da optagne Sager. Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: Ole Haldorsen Helland, Jon Haugse, Jacob Mads: Huus, Amund Gundersen Utne, Lars Larsen ibid:, Iver Torchelsen ibid:, Ole Ølversen ibid:, Svend Knudsen Luttro.

Hvorda! udj Sagen anlagt af Knud Bustetun mod
Enken Ingelev Jøssendal og Svoger Amund Løning.
Dom!

Det er beviist med de afhørte Vidner at Enken Ingelev Jøssendal ved Registrations Forretningen efter den afdøde Mand Ole Knudsen har tilstaaet Citantens paastævnte Krav 4 rd:; men at Sviger Sønnen Amund Løning har benægtet det Ganske Krav, ligesom han og har ladet afhøre til deels uoplyselige Vidner om den afdødes Udsigende paa sit yderste. Jmidlertid er efter Skiftebrev af 25de Apr: 1778 udlagt, som Citanten tilstaar, 2 rd: J saadan Anledning kiendes hermed for Rett: Enken Ingelev Jøssendal og MedArvinger bør betale til Citanten de paastævnte og i Skifte anførte 2 rd:, samt de ej anførte 2 rd:, eller og Amund Løning, som den benægtende, fralægger sig sist bemelte 2 rd: ved Saligheds Eed, om han dertil maatte trøste sig, og i saa fald ved denne Doms Forkyndelse declarere lovlig Jnkaldelse, saadan Eed at paahøre. ligesom de instævnte betaler udj Processens Omkostning 2 rd: Med denne Dom omgaaes paa lovlig maade, og det tildømte udreedes og efterkom/m/es efter Loven.

Lars Nieldsen!! mod Osmund Larsen.
Dom!

J Anledning af forhen passerede Forliig og paafølgende Processer, er Osmund Larsen ved Oberhof Retten tilpligtet at røddig giøre til Citanten Lars Nieldsen den efter Forliig betalte ½ Løb udj Gaarden Horre mod 53 rd: Den høybemeldte Oberhofrettes Dom af 22 Sept: 1779 er ikke appelleret. Jkke desto mindre har Osmund Larsen ved udeblivelse for denne Rett vægret at meddeele Citanten det paastævnte Skiøde, som endog kunde synes ufornøden, da høybemeldte usvækkede Dom er tilstrækkelig hiem/m/el for Citantens Adkomst til den benævnte ½ Løb udj Gaarden Horre. Hermed Kiendes da for Rett:

1781: 12

Osmund Larsen Horre bør til følge dette Søgemaal ved lovlig Skiøde at hiemle Citanten Lars Nieldsen Horre den bemævnte ½ Løb S:r udj G:den Horre for 53 rd:, og udj denne modtvillig foraarsagede Processes bekostning 2 rd:, som alt udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Anders Wesenberg mod Wiching Thorsen Jøssendal.
Dom!

Kravet er tilstaaet med aldeeles udeblivelse og Tilsvar, end og efter Laugdags Foreleggelse. thi Kiendes hermed for Rett: Wiching Thorsen Jøssendal bør til Citanten Anders Wesenberg betale de paastævnte 27 rd: 2 mrk:, og udj denne Processes bekostning 2 rd:, som betales under executions Tvang 15ten Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse.

Aamund Berge mod Kari Svendsdatter Holmen.
Dom!

Med Documente er det beviist at den instævnte med Søn har contraheret med Citanten om betaling for Pladset Holmens Rydning. med Vidner er det beviist at Enken frivillig har

tilstaaet at ville fravige Pladset til forrige Aars Fardag i Anledning af at Sønnen formedelst Armod havde opsagt og fraviget Pladset, og hun saaledes ikke allene kunde styre eller være ansvarlig for Afgiften med meere. Acten viser hvad Tilbud Citanten baade inden og uden Retten har giort Enken, men ingen Caution kunde da erholdes. Da ingen efter saadanne Omstændigheder bør sættes i Usikkerhed for sin Eiendom, saa kiendes hermed for Rett: Kari Svendsdatter bør til næste Fardag 1782 røddig giøre og fravige Pladset Holmen til Citanten Amund Berge, alt følgelig hendes forhen passerede Tilstaaelse, og Processens Omkostning ophæves. Det idømte efterkom/m/es under Udkastelse og Execution efter lovlig Tid og denne Doms lovlige Forkyndelse.

Aslach Lothe mod Michel ibid:
Eragtet.

Ved Actens Revision og de i Rette lagde Mageskifte og Vilkaar Breve erfares, at Udstæderne som kunde være denne Sag vedkom/m/ende, ej ere lovlig tilkaldte; derfor udfløttes Sagen til næste Ting, og Citanten Aslach Lothe haver til den Tid lovlig at indstævne Siur Michelsen og Wiglich Larsen Tveite, om de maatte finde fornøden til Sagens Oplysning noget at anføre.

Gundbiør Hesthamer mod Jacob Haugse.
Dom!

Det paastævnte Krav 24 rd: er ikke benægtet, derimod er tilstaaet og vedtaget at paa Fordringen er betalt 2 rd: 3 mrk: 8 s:, og hvorom Citantinden da paa det manglende har været Dom begiærende,

1781: 12b

Thi Kiendes hermed for Rett: Jacob Jonsen Haugse bør til Gunbiør Sølfestdatter betale de resterende 21 rd: 2 mrk: 8 s:, samt 9 mrk: udj Processens Bekostning, og 3 Ort til det stemplede Papiir om Acten tages beskreven, 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under executions Tvang.

Hans Frette mod Erich Olsen Hæng.
Dom!

Vel er Kravets Rigtighed de paastævnte 26 rd: 1 mrk: tilstaaet, derhos anbragt at være derpaa betalt 6 rd:, men da det i den henseende belovede Beviis, ej heller andet Tilsvar efter erholdet Udsættelse er præsteret, og den benævnte betaling til Afdrag er af Citanten benægtet, saa Kiendes hermed for Rett: Erich Olsen Hæng bør til Citanten Hans Frette betale de paastævnte 26 rd: 1 mrk:, og udj Processens Omkostning 2 rd:, alt inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Arne Buer mod Knud Bustetun.
Dom!

Følgelig det Kongelig Allernaadigste Privilegium er Knud Bustetun berettiget til handel paa landet, og at have Forkiøbs Rett til de Vahre som baade paa landet ere fornøden og i Byen til afsættelse, og saameget mere som de trængende kan paalægge Kræm/m/eren at forskaffe de Vahre som ere brugbare og Almindelig faaes paa landet, og derfor ej nødig eller billig at afhæntes og hiemkiøbes efter forhøyet Priis fra Byen. Dette maatte foraarsage megen mangel og overdrevne Priser for Land boerne. Om end ikke de udj denne Sag afhørte Vidner var saa aldeeles interesserede og selv vedkom/m/ende, saa vilde det i almindelighed ikke blive vanskeligt under adskillige Paaskud og Jndvending at forekom/m/e det den bevilgede Kræm/m/er, eller end og andre til Fornødenhed kunde erholde de u-undværlige Vahre, hvor

ved det erhvervede Privilegium maatte blive til ingen nøttes hensigt, og land og Forprang end mere tage Overhaand. De paastævnte Dyre Laar ere under en Slags Prætext solgt til handel, end og for mindre end Kræm/m/eren har budet, og hvorved den Sælgende end og har tabt, ligesom Citanten da i denne fald ej var berettiget

1781: 13

til Forkiøb eller Fordeel. Efter saadanne Omstændigheder Kiendes for Rett: Den privilegerede Kræmmer Knud Bustetun bør for de paastævnte Dyre Laar betale de anbudne 2 mrk: for Støkket, som er tilsam/m/en 1 rd:, og denne Processes Omkostning ophæves. Det idømte udreedes 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under executions Tvang.

Tosten Jordal med flere mod Torjuls og Knud Eide.
Eragtet.

Ved at giennemse de fremlagde Mærkes Forretninger befindes ikke at imellem Parterne er ingaaet nogen særdeles Foreening i henseende til Omkostningers Betaling. Citanterne haver derfore til næste Ting at bevise hvorledes Foreeningen var om bemelte Forretnings Omkostning, da derefter Sagen skal nyde frem/m/e.

Anno 1781, den 18de December, blev Retten atter satt paa Gaarden Espen i Kintservigs Skibreede, i continuation af forrige Sag; for at behandle efterfølgende Aastæds Sag; Retten beklæd med de sam/m/e Laugrettes og meddoms mænd som d: 14de Sept: og 30te Nov: dette Aar har været tilstæde. saa var og tilstæde Lensmand Jon Haugse.

Hvorda! Ole og Peder Espe paa egne og medEieres vegne fremlagde Laugdag udj Sagen imellem dem og Haldor Olsen Espe, af 30te November afvigte, hvor ved tillige Vidnerne Ole Haldorsen og Siur Olsen ere under Faldsmaal forelagde. Laugdagen saal:

Haldor Olsen Espe mødte for Retten og vedtog Varsel. saa mødte og Vidnerne og vedtog Varsel.

Haldor Olsen Espe anmeldte at have i denne Sag contra Stævnet Ole Haagensen og Peder Jørgensen og Siur Knudsen Espe, Citanter i Sagen, at anhøre Vidner angaaende mærkerne imellem deres brug, og modtage Dom, samt svare Processens Omkostning. Til Vidner i Sagen indkaldet \under Falsmaal/ Ole Haldorsen Espe, {Kn} Niels Ellensen Espe, samt godvillig mødende Knud Ellendsen Bagne og Tobias Olsen Espe, samt Svend Schieldaas, som tilforn har vidnet i denne Sag.

hoved Citanterne mødte og vedtog Varsel. saa var og Vidnerne alle tilstæde.

Saavel hoved som Contra Parten svarede paa Dom/m/erens Spørsmaal, at de intet Cituations Cart vilde have, men var fornøyet med Dom efter Vidner og befaring.

Contra Citanten sagde paa tilspørsel, at de forrige Vidner som ere afhørt i denne Sag ej ere tilkaldede at høre disses udsigende, men hoved Citanterne vedtog dog paa deres vegne {vegne} tilkaldelse, for at Sagen ej derfor skulle udhales.

hoved Citanterne begiærede sine Vidner afhørte, og

1: Ole Haldorsen Espe, 18 Aar, Søn af Contra Citanten, vidnede: for 2 Aar [siden] denne Som/m/er var Vidnet udsent af sin Fader med Drengen Siur Olsen for at flække næver og bark i øfste Markeskaar, og var 2 Dage i dette Arbeide, og flækket næver og bark undertiden i øverste og undertiden i nederste Markeskaar, som Vidnet kan anvise.

1781: 13b

2: Vidne, Siur Olsen Espe, blev ligesom forrige Vidne formanet til Sanhed, er 25 [Aar] gl:, tiener hos Contra Citanten. vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne.
Haldor Espe tilstod at have sent disse 2de Vidner i ovenmelte ærende til saavel øverste som nederste Markeskaar, som han holt for sin Eiendom.
Vidnerne havde den Tid ej hørt andet end Haldor Espe ejede øverste Markeskaar. Vidnerne anviste det Stæd hvor de havde flækket bark og Næver, nemlig øverste Markeskaar, hvilket er en bierg Skaar ovenfor Aftale nubben, og der hvor de første Vidner har sagt at være Citanterne tilhørende. Laugrettet saa der adskillige Stæder afflækket, som Vidnerne sagde de havde giort paa den omvidnede Tiid.
Efter giorde anviisning aflagde disse Vidner Saligheds Eed.
Contra Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet, og
1: Svend Ellendsen Schieldaas, som tilforn har vidnet i denne Sag, begiærede Contra Citanten under forrige Eeds kraft tilspurgt hvor øverste Markeskaar berg er, enten under og!! (eller?) over øverste Markeskaar, [Svar:?] øverste Markeskaar berget ligger imellem øverste og nederste Markeskaar. Vidnet anviste dette omspurgte berg i Linie i Nord fra Aftale nubben, og øverste Markeskaar oven for sam/m/e. vidnet demiteret.
2: Ole Haldorsen Espe, 74 Aar gammel, er Fader til Contra Citanten. hoved Citanterne begiærede at Retten vilde behage at observere at dette var Haldors Fader, og \hvorlidet/ hans vidne derfore kunde reflecteres. Vidnet har ald sin Tiid været her paa Gaarden og styret sin Søns brug. Vidnede, at han ej andet har vist, end at øverste Markeskaar skulde tilhørt hans brug, {bem:te} \efter/ Forretning [\som/] var holt 1744, men kom aldrig der, thi han, vidnet, blev Sygelig strax efter sam/m/e Forretning. videre, at det store bierg oven for øvste Markeskaar bierget, skulde heede øverste Markeskaar bierg, og dette har vidnet hørt af sine Forfædre, og dette har han sagt sin Søn Haldor. Vidnet, som ej kunde for Svaghed giøre Anviisning,aflagde Saligheds Eed efter Loven.
3: Niels Ellendsen Espe, 31 Aar, som blev formanet til Sanheds udsigende, ej beslægtet til Parterne. Dette Vidne er fød og opdragen paa naboe Gaarden Schieldaas, og været her 12 Aar ungefær, vidnede paa Haldors Spørsmaal: er ej viist Markeskaar bierget af nogen, og derfore ej veed med visse hvor det er, men vidnede om mærkerne efter de sam/m/e Strækninger som 1te hoved vidne. hvorpaa ogsaa vidnet giorde anviisning, og sagde at dette var viist ham af Tobias Espe.
4: Knud Ellendsen Bagne, 44 Aar, broder til forrige Vidne. øverste Markeskaar bierget ligger under øverste Markeskaar, og viist ham af hans broder Svend Schieldaas. og om mærket enstem/m/ig under 1te hoved Vidne. og derefter giorde anviisning ligesom de første i denne Sag førte Vidner. disse 2de siste Vidner aflagde derpaa Saligheds Eed.
5: Thobias Olsen Espe, broder til Contra Citanten, blev formanet til Sanheds udsigende, 40 Aar gl:, fød og boer her paa Gaarden.

1781: 14

hoved Citanterne anmerkede at vidnet er for en deel intereseret, om ej Stævnt i Sagen, og derfor henstillede til Retten hvorvit hans vidnesbyrd ved Sagens Slutning kunde Regarderes. Vidnet har hørt af sin Fader at øverste Markeskaar skulde tilhøre hans brug, og bierget oven for vejen i øverste Markeskaar skulde være mærke. om mærket neden fra Søen, som forrige Vidne. har ej hørt at det bierg imellem begge Markeskaarene skulde heede Markeskaar bierg før nu nyelig. Vidnet kunde ej for Svaghed giøre anviisning, giorde derpaa Eed efter Loven.
Mærkes Forretningen af 21de Sept: 1741 blev fremlagt til eftersyen, og saavidt Sagen vedkom/m/ende her inføres, som er incirklet.

Hoved Citanterne, da Sagen saaledes fra deres side var oplyst, og beviist Haldors Fornærmelse mod dem, paastod Dom til Bøders udreedelse og at betale dem Deres Omkostninger, samt for eftertiden at holde sig fra deres Eiendom.

hoved Citanternes Omkostninger blev saaledes anmeldet: 4 rd: 5 mrk: 12 s: til Ting Sagen. til Aastædet Tægte dag, Fogden for mænds opnævnelse og Jncamination, tilsam/m/en 3 rd: 5 mrk: 4 s: stævne Penge 1 – 3 – 12 s:, 2 Laugdager 3 mrk:, Fløtning 4 rd: Tids Spilde med mad og Drikke 3 Sessioner, 30 rd:, foruden Rettens Sal: og hvad Retten denne gang behager at tillægge sig. ligesaa paastod hoved Citanterne at faae erstatning for den tilføyede Skade efter Taxation, og det ved Tinget i denne Sag passerede som Acten tilført, og saaledes i et og alt sluttede Sagen til Doms.

Haldor Olsen Espe begiærede Sagen udsatt for at føre Vidner til sin Sags Oplysning.

hoved Citanten havde intet her imod, dog at Sagen blev ført paa Contra Citantens bekostning siden de haver sluttet den.

Eragtet.

Efter forlangende udsættes Sagen, dog paa Contra Citanten Haldor Olsens bekostning, som hos Sorenskriveren Reqvirerer Tægtedag til Sagens nærmere foretagelse, som ej kan skee forinden til næste Foraar.

Denne Forretnings Omkostning: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Lensmand[en] 1 rd:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, er 6 rd: 2 mrk: af hoved Citanterne betalt.

1781

.....

1782

(1782: 14)

Anno 1782, den 3de April, blev Extra Rett satt paa G:den Utne, Tingstæd for Kintservigs Skibreede, i følge Stiftets høye Ordre af Dato (ope rum), for at behandle efterfølgende Sag: tilstæde S: T: hr: Foged Koren, Lensmand Jon Haugse, og efterskrevne eedsorne Laugrettes og meddoms mænd, Amund Gundersen Utne, Ølver Siursen Berven, Elling Nielsen ibidem, Ole Haldorsen Helleland, Helje Olsen Hovland, Ole Haagensen Espe, Helje Thomasen Jaastad, og Jon Larsen Qvalvigen.

Hvorda! Fogden anmelte at han til dette beram/m/ede Extra Ting havde ved Continuations Stevning ladet indkalde af 15de Feb: d: A: Hans Blom til at anhøre Actors endelige Paastand til Dom i den mod ham, der efter ald Formodning har t(il?)bragt Pigen Brite Larsdatter Alsager Forgift; anlagd: En Rets Sag. og som Actor tillige har ladet instævne saavel bemelte Pige, som Vidne Torbiørn Thomasen Alsager, og den af det høye Amt forbemelte Blom i den/n/e betydelige Sag beskikkede Defensor, saa udbad han sig

1782: 14b

af den respective Rett at de samtlig maatte paaraabes for at erfare om de møder og vedtager Varsel. Fogden fremlagde Stevningen, som er saa lydende:

Hans Blom mødte og vedtog lovlig Varsel, tilligemed Vidnet Torbiørn Thomasen Alsager. Pigen Brite Larsdatter Alsager mødte ej, eller nogen paa hendes vegne, thi blev lovlig Varsel afhiemlet af Lensmand Jon Haugse og Svend Grimen.

Procurator Gorm, som Defensor, har ved paategning paa Stævningen af 16de Feb: d: A: vedtaget lovlig Varsel.

Men Fogden maatte dog i Anledning af ham dette til kiende give, at han ved skrivelse til Fogden af 24de pasato haver meldet sig Syg, saaledes som hans Skrivelse, der nu blev i Rette læst, lyder, for saavidt denne Sag kan vedkom/m/e, hvilket Brev Actor til Actens følge i Retten leverede, saal:

Actor fant det fornøden fornøden!! (før end?) han videre fremgik udj Sagen, at begiære dem som i Dag \udsent af Actor/ har været hos den svage for Retten fremkalte, for i Bloms Paahør at giøre Forklaring om hun vedblev end nu(?) og staaer i den Formeening at det er Forgift hendes Svaghed kom/m/er af, og at det er den til stæde værende Hans Blom, og ingen anden, som har practiceret det i hende, samt om hun siden den/n/e Sags Anlæg har faaet nogen Oplysning til end!! (en) større beviis end den som Tid efter anden allereede er fremført, til hvilken Ende han bad Retten behagentlig ville oplæse hendes forrige Bekiendelse for disse Mænd, for at ærfare af dem om hun havde noget nu at sige til forandring derudj, og til oplysning i det for omspurgte.

Iver Arnesen, Rosmand paa Hesthamer, og Sølfest Heljesen ibidem, som i Dag var udsent til den Syge Pige for at modtage hendes bekiendelse, fremstod for Retten, og efter at Edens Forklaring af Lovbogen var oplæst, aflagde Eed: Pigens Protocollen tilførte bekiendelse eller declaration ved høste Tinget 1780, blev dem forelæst, og sagde de nu at bemelte Pige Brite Lars[datter] har i Dag sagt dem det sam/m/e, med Tillæg, at Bloms Kone, som i denne Sag haver vidnet tilforn, var i Stuen fra Grøden blev kogt til den var spiist. Pigen havde intet videre herom at sige Dem, men paastod Hans Blom havde tilføyet hende sin Svaghed. Pigen var nu ganske tilsam/m/en krumppen og i en elendig Tilstand. demiteret.

Actor forlangede dernæst at det nu atter indkaldte Vidne Torbiørn Thomasen maatte examineres, hans forrige Vidnesbyrd oplæses, og hans Svar modtages, om han nogen meere Oplysning kan have i den/n/e Sag, eller noget sidst kunde have glemt, han nu ved saa lang eftertanke kan være kom/m/et efter og vide med vished at vidne.

Vidnet Torbiørn Thomasen Alsager fremstillede sig for Retten, og for ham blev hans forrige Protocollen tilførte Forklaring oplæst, hvilket han i alle maader end nu vedstod at være Rigtig, og under forrige Eeds kraft sagde: intet mere at vide til Oplysning i denne Sag. demiteret.

Videre anmodede Actor den Respective Rett, om at den citerede Hans Blom maatte paa nye tages under Forhør, da Actor troer sig at kunde see hvor betydelig han er bleven rørt over den ulyksalige Piges langvarige Jam/m/er, og derfor, for at ....(?)

1782: 15

den (N?)ag som efter de i Sagen værende Grundige Formodninger er nu(?) efter Actors Tanker, hviler paa hans Samvittighed, ventelig nu for Retten vil bekiende den med hans egen Overbevisning overeenstem/m/ede Sanhed.

Hans Blom paastod det Torbiørn Thomasen Alsagers usandfærdige Vidnesbyrd efter Lovens 1 b: 13 C: 16 Art: ej maae eller bør ansees, da meer benævnte Blom med Vidner vil bevise at han, nemlig Torbiørn, er hans obenbare uven eller avins mand. formoder derfor \at/ hans forhen aflagde Vidnesbyrd, saavelsom dette i Dag aflagde Vidnesbyrd, ej vorder anseet.

Actor hertil Replicerede, at det er allereede næsten et Aar siden instævnte Blom begynte at benøtte sig af denne udflugt, og desuagtet har han dog ikke til de paafølgende Rettes Dage udj den/n/e Sag ført nogen Bevisligheder som kunde bevidne at Torbiørn Thomasen er hans Frende, hvorfore Actor fremdeeles som tilforn anseer Udflugten meere til Størke udj Sagen end til Tieneste for Blom, og derfore fra sin Side slutter Sagen til Doms med den/n/e Paastand: at da Sagen med saa tydelige Formodninger er oplyst, at de efter ald Juridisc (Brici?)pium udgiør fuldkom/m/en bevis at Hans Blom til Skade for Pigen Brite Larsdatter

har misbrugt det af ham ved Vidnet Torbiørn Thomasen Alsager paa Dyners Apoteqve kiøbte Forgift, og Hans Blom altsaa havt det ugudelige {bev...} Forsætt paa en saa lumsk maade at ombringe et menniske, bør han efter Actors Formeening til sikkerhed for Publicum arbeide i Jern i Fæstning sin Livs Tid, og betale Sagens Omkostning efter Reigning. Actor tog sig dog reserveret videre Tilsvar om Retten fant fornøden at udsætte Sagen, enten for at afhøre de nu af Blom paaberaabte dog u-navngivne Vidner, eller til den beskikkede men nu svage Defensor Gorm var inkom/m/en med sit Forsvar.

/: Hans Blom, i anleedning af de 2de Mænds Vidnesbyrd som var sent til Pigen, sagde: at hans Kone var i Stuen fra Grøden blev kogt [og] til den blev spiist :/

Hans Blom begiærede tilspurgt Laugrettet og de tilstæde værende om de nogen forandring eller bevælse kunde fornem/m/e paa ham, hvilket Fogden beraabte sig paa at kunde see. Laugrettet og Almuen havde ej seet nogen forandring eller bæven hos Blom, ej heller seet meget derefter. Hans Blom begiærede Sagen til Som/m/er Tinget udsat, for at hans Defensor da kunde møde med Tilsvar.

Actor, som ikke vilde findes uvillig udj noget som paa en lovlig maade kunde være den instævnte til hielp, var saa meget mer fornøyet med begiæringen om udsættelse til Som/m/er Tinget, som han ej ved noget Extra Ting tilforn havde lejlighed at møde.

Eragtet.

Sagn beroer til \næste/ Som/m/er Ting, da Hans Blom med Defensor fremkom/m/er med det fornødne.

1782: 15b

Anno 1782, d: 6te Juni, begyndtes **Som/m/er Ting med Jondals Skibreedes Almue paa Tingstædet Herrandholmen**, tilstæde S: T: hr: Foged Koren og efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd: Siur Larsen Præstegaard, Henrich Olsen Guntvet, Stengrim Iversen Guntvet, Johannes Bergesen Setvet, Siur Olsen Qvale, Peder Iversen Berje, Iver Amundsen Tvedte, Mons Tørrisen Setvet, paa hvis vegne sad Wiglich Jonsen Eide. saa var og tilstæde Lensmand Johan/n/es Pedersen Wiig og anden tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret følgende Kongelige Anordninger og høy Øfrigheds Foranstaltninger:

1: Placat angaaende frem/m/ede korn vahres inførsel til de 2de Søndenfieldske Stifter til Juni Maaneds udgang mod told 15 s: pr: Tønde. dat: 6te Feb: 1782.

do: af sam/m/e Dato angaaende indenrigs korn tilførsel i sam/m/e tid til bemelte Stifter mod Premi 12 s: pr: Tde:

do: af 11te Jan: 1782, hvorved Forbudet af 2den Oct: 1772 om hæstes udførsel til Sverrig hæves mod Told.

Do: af 26de Jan 1782 angaaende mærkerne paa de Norske iern Gryder.

Forbedret Fundation for Sorøe Academie af 29de Jan: 1782.

Placat af 27de Feb: 1782 om Told og Comsumptions betienters Arestering.

Do: af 13de Marti 1782, som fastsætter Rente betalings Terminer i Norge.

Rescript af 9de Nov: 1781 om Cituations Carter i Bergens Stift.

Do: af 21de sam/m/e Aar, at Vejmester Tolden herefter Nordenfields betales 7 s: pr: Mand.

Stiftets skrivelse af 12te Feb: 1782 angaaende den Jslandke Mosse.

Efterlysning om en fra Bergen bortrømt Arestant ved navn Benjamin Nielsen, dat: 26de Feb: 1782.

Placat om Premierne af ArvePrinsens Gave. dat: 4de Marti 1782.

Udj Sagen anlagt af Haagen Lille Aas mod Ole Johan/n/esen Samland angaaende bruget af Citantens Hoppe, som paa forrige høste Ting d: (ope rum) October til Doms blev optaget, [blev] afsagt

Dom!

Denne Sag rejser sig af at contra Citanten haver brugt hoved Citantens hoppe at kiøre korn med, vel ej aldeles uden Forlov, men dog til et andet brug end tilladt var, og derved formenes at være tilføyet den paastævnte Skade. At den instævnte har tilføyet hoppen nogen Skade er ikke beviist, ligesom den fremførte Taxation ikke er overeensstemmende med Lov. Contra Citanten har dog begaaet en Uforsigtighed ved at bruge en andens Creatur til saadant Arbeide som han ej utrøkkelig havde Tilladelse til, og fra den Side synes Søgemaalet at have nogen Grund, thi bliver efter Sagens beskaffenhed kient for Rett: Ole Johan/n/esen Samland frifindes for Søgemaalet for saavidt Erstatning angaaer for

1782: 16

den paastævnte hoppe, men derimod for sin uforsigtige Omgang betaler til hoved Citanten i Processens Omkostning 2 rd: 3 mrk:, som alt efterkom/m/es 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfær efter Loven.

Sæbiørn Torgersen Giere af Strandebarm anmelte at have med mundtlig varsel til dette Ting indkaldet Baar Olsen Herrestvet for Giæld 12 rd:, derom at modtage Dom, og betale denne Processes Omkostning. vilde fornem/m/e om den instævnte møder.

Baar Olsen Herrestvet mødte og vedtog varsel.

Citanten sagde at denne Giæld rejser sig af en handel, den instævnte fik 5 Kiør hos Citanten for 24 rd:, og betalte paa sam/m/e 12 rd:, rester saa 12 rd:, dette er 3 Aar i den/n/e Som/m/er siden handelen skede.

Den instævnte benægtede Kravet paa Grund af en anden handel imellem Dem, om en hæst den instævnte fik, hvilken han betalte med Condition at {den} \Cit:/ skulde {være frisk} selv tage tabet om hæsten ej kom i nogen Priis, thi den var da ej frisk, hæsten maatte siden ihiel skydes, og kom saaledes reent bort for den instævnte, og saaledes er ovenstaaende betalt, undtagen 2 rd:, som han tilstaar at være skyldig.

Citanten benægtede dette.

Den instævnte begiærede Sagen udsat til næste Ting.

Citanten havde ej videre den/n/e gang.

Eragtet.

Sagen beroer efter Forlangende til næste \Ting/, da Baar Olsen Herrestvet fremkommer med det fornødne til Sagens frem/m/e.

Hans Hansen Klyve med Courator Lars Froestad fremstod for Retten og anmelte at have med mundtlig varsel til dette Ting indkaldet Johannes Johannesen Traae, at betale efter Loven for den vaade Skade han giorde Citanten forleden høst udj hans haand ved et huug, derom at modtage Dom, og betale Processens Omkostning. vilde fornem/m/e om den instævnte møder.

Den instævnte mødte og vedtog varsel, samt at høre beskikkelses vidner. Den instævnte tilstod at 3de Pinse Dag kom 2de mænd beskikkelsesviis fra Citanten og spurte om han vilde betale Citanten for kost og badskær løn med medicamenter efter da foreviist Reigning 7 rd: 5 mrk: 4 s: den instævnte bød da 6 rd:, men dette var Citanten ej fornøyet med, og derfore nu ere stævnet, disse 6 rd: blev end nu som før buden, men ej modtaget.

Citanten begiærede Sagen lidt stillet i beroe for at fremlægge Reigning.

Anno 1782, den 7de Juni, continuerede Jondals Som/m/er Ting, og Retten beklæd med for tilførte Laugrette.

Hvorda! For Retten fremstod Hans Klyve og Johannes Traae og anmelte at den i Gaar mellem dem ventilerede Sag var forligt.

1782: 16b

Engel Svaasand, som Præstens Medhielper i Strandebarms Præste gield, fremstod for Retten og begiærede Laugrettet og Almuen tilspurgt om det var dem bekiendt at de 2de Søstre An/n/a Larsdatter og Marita Larsdatter er befængt med den Syge som her i Bøygden kaldes Spedalsk, og i meget fattige {og} Omstændigheder, samt at deres Forældre, som nu ere døde, betlet sit brød, hvilket vel og Døttrene kom/m/er at giøre om de her længere for Sygdom kunde taales; og herom var et lovligt Tings vidne begiærende. Laugrettet og Almuen svarede, at disse 2de Piger ere Syge og elendige og meget fattige, saa de haver intet at leve af, uden hvad Folk i bøgden giver de,
Engel Svaasand begiærede det passerede som Tings vidne beskreven. Som bevilges. deres Forældre døde og i Fattigdom.

Torbiørn Wiglichsen Nedre Traae fremstillede sig for Retten efter indkaldelse af Fogden, for at giøre Eed om han haver betalt den 1 tønde undsætnings Korn hans Sviger Moder Christi Traae havde faaet, og end nu kræves.
Lensmand Johannes Wiig var ved Retten tilstæde. 2 rd: 1 mrk: er udlagt i Skifte efter bemelte Christi d: 20de Oct: 1774, og af Torbiørn paastaaes at være Lensmand[en] leveret om vaaren eller paa Som/m/er Tinget 1775, hvor paa han anbød Saligheds Eed, at 2 rd: 8 s: er betalt som melt, og hvilket er Priisen for hver Tønde korn.
Comparenten aflagde derpaa Eed efter Loven.

Publiceret følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Johannes Knudsen Tørvigens Obl: til Tosten og Ole Halderager, stor 149 rd:, pantsat Tørvigen, dat: 21de October 1780. Qv: 7de Juni 1782.
2: Publ: en Contract imellem Fladebøe, Mochestad og Kambestad om endeel Field beiter. dat: 8de Dec: 1781.
3: Niels Johannesen Wigs bøxel brev til Niels Iversen paa 1 pd: 15 mrk: S:r i G:den Under Haugen. dat: 6te Juni 1782. med Revers.
4: Tosten Hovlands do: til Peder Johannesen paa 1 Løb 12 mrk: S:r i Brattebøe, hvoraf han paa Livs Tid skal have dend 3de deel, og det øvrige [paa] 20 Aar, dog 1 koe \Foster/, som svares af Kopre, undtagen. dat: 8de Dec: 1781. med Revers.
5: Jon Haugse med fl: Skiøde til Sigri Wiglichsdr: paa 22 4/7 mrk: S:r i Underhougen med bøxel. dat: 31te Oct: 1781. for 22 rd: 3 mrk: 6 s:
6: Torbiørn Ørjansen Hatletvets Skiøde til Baar Olsen paa ½ Løb S:r, 1 ½ G:skind med bøxel i G:den Herrastvedt for 415 rd: dat: 15de Apr: 1782.
7: Baar Olsen Herrastvedt Obl: med første Prioritet til hr: Peder Blydt, stor 300 rd:, mod 3 rd: 12 s: Rente af hundrede, og pant i Hærrastvet No: 43, ½ Løb Smør, 1 ½ G:skind med bøxel. dat: 15de April 1782.

1782: 17

8: Bol Roaldsdr: Ome med fl: Skiøde til Wiglich Heljesen paa 2 pd: 6 Mrk: S:r i G:den Svaasand med bøxel, No: 13, de 2 Spand for 57 rd: dat: 6te Juni 1782.
9: Peder Iversen Fladebøes Skiøde til sin Søn Iver Pedersen paa 17 ½ Mrk: S:r, 7/36 b:sk:, 7/36 g:sk: med bøxel, No: 16, i G:den Fladebøe for 100 rd: dat: 6te Juni 1782.
10: Do: med Iver Pedersens Contract om den Anden halvedel i bemelte Gaard. dat: 6te Juni 1782.
11: hr: Foged Korens Fredlysning paa Gaarden Wiigs tilliggende. dat: 7de Juni 1782.

Efter lovlig udraab infant sig ingen som videre med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1782, d: 7de Juni. holdtes **Som/m/er Ting med Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hæransholmen**, tilstæde S: T: hr: Foged Koren og efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd, Jan Johannesen øvre Bircheland, Ole Giermundsen Sandve, Haljer Philipusen Moe, Isach Tostensen Medhuus, Erich Olsen Schare, Mons Nielsen Botten, Iver Johannesen Berge, Ellef Olsen Fosse, saa var og tilstæde Lensmanden Johannes Pedersen Wiig og anden tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret foran anførte Kongl: Anordninger og høy Øfrigheds Foranstaltninger.

For Retten fremstillede sig Knud \Anbiørn!!/ Aarstaae og sagde at være fordret for ½ Td: Kongelig undsætnings korn, som han ej haver bekommet, men 1 Tønde haver han faaet og deraf betalt det halve til \Sl:/ hr: Kam/m/er Raad Juel, og det halve til hr: Foged Koren, men efter senere fra Kiøbenhavn opsænte Sædler kræves han [for] ½ Td:, og dette vil han aflægge Eed paa ej at have bekommet.
Fogden var tilstæde for at anhøre Eden.
Comparenten aflagde derpaa Eed at have hverken ved sig selv eller andre bekommet det krævede, neml: ½ Td: undsætnings korn.

ligesaa Hans Haagensen Lien, som er krævet for ½ Tønde korn, som han paastaaer for længe siden at have betalt, men efter Rettens tilspørsel kunde han ej giøre nu saadan oplysning, at Eed kunde antages. For at ungaae videre vitløftighed, siden han ej kan erindre efter saa lang tid omstændighederne med Pengenes betaling, allerhelst da Pengene er sent til Tinget med en anden mand, betalte Hans Lien i Retten til Fogden for den kræved ½ Td: korn 1 rd: 4 s:

ligesaa Jon Olsen Botten den yngre, som er anført for 2 Tønder korn, og den ene betalt d: 18de Maj 1780, men den anden nægter han at have faaet, og derpaa tilbød Saligheds Eed.
Fogden var tilstæde for at paahøre Eeden.
Comparenten aflagde derpaa \Eed/, hverken selv eller nogen paa hans vegne med hans vidende at have faaen den/n/e Tønde korn.

1782: 17b

Anno 1782, den 8de Juni, continuerede Som/m/er Tinget med Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hærransholmen, overværende i Gaar tilførte Laugrette.

Hvorda! Følgende til Publication blev fremleveret:
1: Siur Larsen Schutlebergs Forskrivelse til sin Søn Lars Siursen. dat: 7de Juni 1782.
2: Anviist til udslættelse Mons Tollachsen Nettelan[d]s Obl: til Ole Christophersen Sandven, stor 58 rd:, dat: 18de October 1776, og Qv: 7de Juni 1782.
3: Do: udstæd af Henrich Endresen Scheje til hr: Peder Blyt, stor 40 rd:, dat: 27de Ap: 1770. Qv: 21de Marti 1781.
4: Provstinde Gelmeydens bøxel brev til Lars Siursen paa ½ Løb S:r i G:den Moe i Østensøe Skibreede og Wigøers Sogn. dat: 30te Maj 1782. med Revers.
5: Dittos til Niels Haaversen paa et Plads paa Qvamsøen. dat: 28de Maj 1782. med Revers.
6: Biskop Irgens do: paa ½ Løb S:r i G:den Wangdal. dat: 6te Dec: 1781. med Revers.
7: Lars Guttormsen øvre Bolstads do: til Christopher Tollefsen Stene paa 1 pd: S:r i G:den Stene. dat: 23de Marti 1782. med Revers.
8: Endre Henrichsen Schejes Obl: til Amund Ellingsen Netteland, stor 51 rd:, pantsætter med 1te Priorite 1 pd: S:r med bøxel i Scheje. dat: 15de Maj 1781.

Den Residerende Capelan af Kintservigs Præstegiæld lod ved Jnlæg i Rette ædske den forrige Sag mod Johannes Haldorsen Helland \Aalvig/ Johannes {Hella} Aalvigen var tilstæde ved Retten. Citantens Jnlæg er dat: 4de Juni 1782, saal:
Johannes Aalvigen fremlagde Jnlæg af 31te Maj 1782, saalydende, og derhos fremlagde Copie af en Ansøgning om Comissarier af 12te Marti 178(2?), og for resten henholt sig til det fremlagde.
Fra Citantens Side var intet videre at tilføre.

Eragtet.

I anledning af forestaaende udsættes Sagen til næste Ting, da Johannes Aalvig i agttager det fornødne til Sagens Frem/m/e.

Tore Pedersen Fixe paa egne og fleeres vegne af Fixe fremlagde Laugdag i den forrige Sag mod Ole Olsen Fixe den ældre med flere, angaaende geeder som instævnte Ole den ældre holder. Sønnen Ole Olsen den yngre holder ingen Geeder, og saaledes er uden for Søgemaalet. Laugdagen er saalydende:
de Laugdagede mødte og vedtog lovlig varsel, anbragte at have brudt tænderne ud paa Geederne, og saaledes ingen Skade giort, samt at Geederne

1782: 18

er det eeneste de som Fattige Folk har at leve af.
Ole den yngre henholt sig til beskikkelses vidnernes Forklaring og sagde, at han for Fortræd i Nabolavet ej vil have Geeder.
Ole Fixe den ældre sagde paa Rettens tilspørsel, at han ej kunde eller ville skille sig med Geederne, som det eneste til hans hustrues og børns ophold, men vilde erstatte hvad Skade de giorde, og brække tænderne af dem. videre, de har havt Geeder i 21 Aar fra forliget, undtagen nu i 3 aar har de ej været hiem/m/e, forinden afvigte Som/m/er, \da/ de blev Stævnet.
Begge Parter sluttede Sagen til Doms. Citanten med Paastand om Geedernes afskaffelse og Processens Omkostning. og de instævnte udbad at deres fattige omstændigheder og det tilførte blev taget i betragtning. begge vare eenige om at Dom paa næste Ting blev afsagt, thi blev saaledes

Eragtet.

Sagen optages til Doms til næste høste Ting for Østensøe Skibreede.

Lænsmand Johannes Wiig for Kiøbmand Johan Schuman af Bergen fremlagde Laugdag i forrige incaminerede Sag mod Ole Olsen Fixe den ældre for giæld 4 rd: 1 mrk: 3 s: Laugdagen saal:

Ole Fixe mødte og vedtog varsel, samt tilstod Kravets Rigtighed, men for Fattigdom ej har kundet betale.

Lensmanden paastod Dom til betaling og Processens Omkostning.

Jngen havde videre at tilføre, thi blev afsag[t]

Dom!

Kravet er tilstaaet, thi Kiendes for Rett: Ole Olsen Fixe bør til Citanten Sr: Johan Schuman betale de paastævnte 4 rd: 1 mrk: 3 s:, og udj Processens Omkostning 1 rd: 3 mr:, som udreedes 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse, tilligemed stemplet Papirr til Actens beskrivelse, om sam/m/e tages beskreven, under Adfær efter Loven.

Jørgen Isachsen Berven i Rette ædskede den forrige Sag mod Ingebor Larsdr: Røen for Skiælds Ord, og vilde nu fornemme om hun møder, og med hvad Tilsvar.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen med Tilsvar.

Jørgen Bergen!! (Berven) paastod Dom til Bøders udreedelse, og Processens Omkostning at erstatte. Citanten var fornøyet med at Dom til næste Ting blev afsagt.

Eragtet.

Sagen optages til Doms til næste Ting.

Publ: Mons og Ole Nettelands bøxel brev til Haagen Olsen Lille Hagen paa Pladset Lille Hagen med Slaatter. dat: 8de Juni 1782. med Revers.

For Retten fremstillede sig Brigt Nyegaard, som er fordret for 2 Tønder Kongelig undsætning korn 4 rd: 1 mrk:

1782: 18b

hvilket han paastaaer at have betalt til Sal: hr: Kammer Raad Juel strax efter kornet var saaet, nemlig næste høst efter, her paa Hæransholmen, og derpaa anbød Saligheds Eed. Comparenten aflagde derpaa Eed, at have {ha} betalt de fordrede 4 rd: 1 mrk:, og ej faaet mere end 2de Tønder af dette korn.

Publiceret Ole Brynildsen Hovland med fleres Skiøde til {til} Hans Hansen paa 1 pd: 4 5/14 Mrk: S:r, ¼ Tønde Salt med bøxel i G:den Klyve, Matriculs Nommer (ope rum), for 127 rd: 2 mrk: 14 s: dat: 9de Marti 1782.

2: Hans Hansen Klyves Obl: til Ole Brynildsen Hovlan[d] {med}, [stor] 70 rd:, og Anna Olsdatter Lepse 45 rd:, tilsa/m/m/en 115 rd:, Pantsætter ovenmelte Jordegods i Klyve med 1te Priorite, og 2 ProC:to. dat: 8de Juni 1782.

Arveskiftebrev efter Hans Hansen Klyve, holdt d: 27de Nov: 1781, taget boen til Jndtægt 2 pd: 6 Mrk: S:r, ½ Td: Salt med bøxel, som saaledes er udlagt: Ole Hovland ¼ Td: Salt, Brigt Østensøe 7 Mrk: S:r, Kiøbmand Diderich Andersen 9 Mrk: S:r, Inga Fladebøe 3 Mrk: S:r, Sønnen Hans Hansen 6 Mrk: S:r, Enken Brite Arnesdr: 5 ½ Mrk: S:r, ¼ Td: Salt, og børnene 23 ½ Mrk: S:r.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som havde videre med Tinget at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1782, d: 10de Juni, holdtes **Som/m/er Ting med Gravens Skibreedes Almue paa Tingstædet Eide Grund**, tilstæde S: T: hr: Foged Koren med efterskevne eedsorne Laugrettes mænd: Siur Olsen Eide, Lars Olsen Dale, Wiglich Ellingsen Traae, Niels Paulsen Haldanger, Michel Davidsen Hylde, Endre Simonsen Lione, for ham sad Gudmund Rønnestrand, Baar Anvesen Schaar, og Asbiørn Knudsen Garen. saa var og tilstæde Lænsmand Niels Trondsen Rønnestrand med anden tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de for Jondals Skibreede anførte Kongl: Anordninger og høy Øfrigheds Foranstaltninger.

Publiceret:
Anviist til udslættelse Anve Absalonsen Espelands Obl: til Iver Larsen Haugse, stor 210 rd:, dat: 18de Maj 1778. Qv: dags Dato.
2: Do:s til Niels Larsen og Michel Larsen Haugse, stor 57 rd:, dat: 27de October 1780. Qv: Dags Dato.

Svend Tvedt anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Baar Sebbe for Giæld 2 rd:, som rejser sig af at Baar Sebbe haver hugget endeel Tøm/m/er hos Citanten, men ej efter Forlig betalt, derom at høre Vidner og lide Dom, samt betale Processens Omkostning. de under Faldsmaal stævnte Vidner ere Tore Høel og Niels Garen. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Vidnerne indfant sig for Retten, men Baar Sæbbe mødte ej efter lovlig udraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berje Nielsen Traae.

1782: 19

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte, og fremstod
1te Vidne, Thore Høel, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: 1 Aar afvigte høst siden hørte Vidnet at Citanten og Baar Sebbe bleve saaledes foreenede at Baar skulde betale Citanten 2 rd: for noget Tøm/m/er han havde hugget i Citantens Skaug. Vidnet ved ej om Pengene siden er betalt; men afvigte høst var de ej betalt, thi da hørte Vidnet at den instævnte nægtede betaling. Afskediget!!
2det Vidne, Niels Garen, aflagde Eed og vidnede: enstem/m/ig med forrige Vidne, men har ej hørt som første Vidne, at betaling siden er nægtet. Afskediget!!
Citanten begiærede Laugdag.
Eragtet.
Lovlig instævnte men ej mødende Baar Sebbe gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig varsel. <bet:>

Anno 1782, d: 11te Juni, holdtes Som/m/erting med Gravens Skibreede, og Retten beklæd med for tilførte Laugret.

Elling Haugse i Rette ædskede den forrige Sag mod Anders Opheim {for} \betreff:/ handel, og fremlagde Laugdag, saalydende:
For Anders Opheim mødte Hans Westrem og vedtog lovlig varsel. saa mødte og de laugdagede Vidner Tollef Opheim og Elling Lione.
Citanten begiærede Vidnerne fremkaldet og afhørt.

1te Vidne, Tollef Opheim, som aflagde Eed og vidnede: var ej nærværende da handelen imellem Parterne skeede, men har hørt af sin Fader det sam/m/e som første Vidne har forklaret, og ved at \Credit ved/ handelen ej af Anders blev efterkom/m/et. Vidnet afskediget.
2det Vidne, Elling Lione, aflagde Eed og vidnede: dette Vidne var ej heller tilstæde ved handelen, men 4 ½ Uge ungefær før Michaeli afvigte Aar blev sent 1 rd: til Vidnet fra Elling, som skulde leveres til Anders paa bemelte handel, men Anders vilde ej modtage den/n/e 1 rd:, siden det var før den bestemte Tid, og Smørret var da ej kom/m/et af Stølen, saa var ej heller Øgen tilstæde. Vidnet skulde da ført Smørret og Øgen til Øyfiord. Hans Westrem begiærede Vidnet tilspurgt, om han ej sam/m/e Tid fik bud fra Elling Haugse som han skulde bære til Anders Opheim, at dersom Smørret og Øgen da ikke strax blev leveret, skulde den instævnte sælv beholde det. Svar: Nej. afskediget.
Elling Haugse begiærede tilført, at handelen var sluttet saaledes, det varene skulde leveres 4 uger for Michaeli, men da han sente bud, kunde han ej faae dem, og siden 8 Dage efter, reiste den instævntes Søn selv øst efter med de paastævnte vare.
Hans Westrem for den instævnte declarerede, at det var over 8te Dage efter varene skulde afhandles, at de blev afsent, og formente derfore at handelen imellem dem var ophævet. desuden skulde Penge mod varenes modtagelse leveres, da dog kun en Rigsdaler blev sendt med Elling Lione, som skulde modtage bemelte vare.
Citanten tilstod at ej siden har

1782: 19b

spurgt efter Smørret og Øgen, da han viste den instævntes Søn rejste bort med det. sluttede Sagen til Doms med paastand om Omkostninger og Tids Spilde.
Hans Westrem sluttede og Sagen til Doms med begiær om frifindelse {om} \for/ dette Søgemaal.
Citanten forlangede ingen Credit naar varene skulde modtages, da handelen blev sluttet.
ingen havde mere at tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til {20de}\3de/ Julj førstkommende.

Brynild Andersen Gierager anmelte med skriftlig stævning af 11te Maj 1782 til dette Ting at have inkaldet Levor Olsen Ose for Gield 2 rd:, som rester paa en handel, alt efter Stævningens Formæld, som er saalydende:
Levor Olsen Osse blev paaraabt men mødte ej, thi blev varselen lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae at være forkyndt for hans Boepæl, i hans 2de Naboers Lars og Amund Oses nærværelse.
Citanten erindrede om Laugdag i sin Tid, men først fremstillede godvillig mødende Vidne Kiel Larsen Takle, som han begiærede fremkaldet og afhørt.
Vidnet Kiel Larsen Takle fremstod og aflagde Eed efter Loven og vidnede: var tilstæde da handelen skeede. den instævnte skulde betale for [de] 2de Øgerne 25 rd:, betalte derpaa 1 rd:, og stod igien 24 rd: Vidnet kan ej erindre hvor længe han skulde bie saa vist, dog ved at de Penge som først derefter om høsten blev betalt, kom længe efter den bestemte Tid, videre at Citanten skulde have 1 rd: for hver ¼ miil han rejste, om han skulde umage sig ned til den instævnte efter Pengene for Øgerne.

Eragtet.

Lovlig instævnte Levor Olsen Osse gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

Hans Utne lod anmelde ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Enken Aasta Pedersdr: Wiig med Laugværge Halsten Endresen Garetun, betreffende Giæld og handel \17 rd:/ med hendes Sal: afdøde mand, sam/m/e Gield er af Enken benægtet, derom at anhøre Vidner og imodtage Dom, samt erstatte Processens Omkostning, og anhøre forhen i Skifte Retten fremlagde beviiser. Til Vidner i Sagen møder godvillig Peder Ellefsen Diønne og Lars Siursen Wichene. vil fornem/m/e om de instævnte møder.

Efter 3de ganges udraab mødte ingen paa Enken og Laugværges vegne, thi blev varselen lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.

1te Vidne, \Peder/ Ellefsen Diønne, aflagde Eed efter Loven og vidnede: for mange aar siden hørte Vidnet at Hans Utne og afdøde Ole Wiig bleve saaledes foreenet, Hans Utne skulde have 17 rd: hos Ole, og herfor skulde han kiøbe et Stabur som

1782: 20

stod paa Wiig paa!! (for) de 14 rd:, og de øvrige 3 rd: skulde Ole udstæde sin Revers for. paa sam/m/e tid blev oprettet beviis for kiøbet af Staburet og Revers for de 3 rd:, sam/m/e vil bedre vil vise tiden. vidnet kan erindre at Ole sam/m/e tid tilstod at betale leje af Staburet 1 rd: eller 4 mrk:, som det ej ret kan erindre. Foreeningen skeede uden nogen Tvang, og saavidt Vidnet kunde see, ej heller fra Forstanden.

2de Vidne, Lars Knudsen Wichene, aflagde Eed og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne.

Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnt men nu ej mødende Aaste Pedersdr: Wiig med Laugværge Halsten Endresen Garetun gives Laugdag til næste Ting, Sagen at tilsvare, og Citanten besørger lovlig varsel.

Publiceret følgende Documenter:

1: Anviist til udslættesle Aslach Aslachsen Aurdals Obl: til Gravens Fattig Casse, stor 50 rd:, dat: 27de Maj 1771. Qv: 11te Juni 1782.

2: Omund Haaversen Meedhuses Obl: til Christopher Hieltnes, stor 260 rd:, dat: 31te Maj 1774. Qv: 10de Juni 1782. udslættet.

3: Anviist til udslættelse Svend Lassesen Røyeses!! (Røyses) Obl: til Hans Amundsen Tvedt, stor 48 rd:, dat: 21de October 1774. Qv: 10de Juni 1782.

4: Do:s Obl: anvist til udslættelse til Do:, stor 140 rd:, dat: 22de October 1770. Qv: 10de Juni 1782.

5: Anvist til udslættelse Ole Eilefsen Severtvets Obl: til Ellef Snaresen Sævertvet, stor 80 rd:, dat: 22de October 1771. Qv: 10de Juni 1782.

6: Anviist til udslættelse Lars Pedersen øvre Torblaaes Obl: til Gravens Fattig Cassa, 40 rd:, dat: 26de Maj 1769. Qv: 27de Maj 1782.

7: Anviist til udslættelse Lars Ellingsen Holvens Obl: til Jan Hansen Pych, stor 400 rd:, dat: 17de Maj 1765. Qv: 10de Juni 1782.

8: Do: til Ditto, stor 99 rd:, dat: 27de Maj 1771. Qv: 10de Juni 1782.

9: Ricold Olsen Tageskildens Obl: til Wiching Iversen Hovaas, stor 150 rd:, dat: 23de October 1772. Qv: 10de Juni 1782. anvist til udslættesle.

10: Anviist til udslættelse Knud Nielsen Nessems Obligation til Niels Wichingsen Bilden, stor 50 rd:, dat: 21de October 1768. Qv: 10de Juni 1782.

11: Do:s Obl: til Ditto, stor 75 rd:, anvist til udslættelse, dat: 19de October 1778. Qv: 10de Juni 1782.

12: Anvist til udslættelse Otte Præstegaard eller Legreids Obl: til Provsten Schnabel, stor 84 rd:, restet kun nu 5 rd:, dat: 22de Maj 1772. Qv: reent ud 11te Juni 1782.

13: Anviist til udslættelse Tollef Danielsen øvre Hagestads Obl:, Do: stor 49 rd:, dat: 29de Maj 1776. Qv: 22de Maj 1782.
14: Anviist til udslættelse Tosten Andersen Herreis {bøxel brev} Obl:, stor 98 rd:, dat: 21de October 1771. Qv: 1te Nov: 1781.

Magnus Haucheland, som beslægtet til Paul Siursen og Anfind Simonsen Opheim, anmelte at have med mundtlig varsel til dette Ting indkaldet Ole Jonsen Solberg at høre Vidner

1782: 20b

til et lovskikket Tings vidnes erhvervælse angaaende beitning paa Stølen Tøssedal, Opheim tilhørende, samt at fremlegge sin Adkomst til hans tiltagne brug. De under Faldsmaal Stævnte Vidner ere Aslach Aslachsen Aurdal den ældste, Ole Magnusen Børsem, Siur Paulsen Spaanem og Torbiørn Paulsen Lindebreche. vilde fornemme om de instævnte møder.
Ole Jonsen Solberg mødte og anmelte at hans Jord Eier hr: Rørdam ej var tilkaldet, og dette synes at angaae Eiendom, thi vedog han ej varsel.
Magnus Haucheland stillede Sagen i beroe til næste Ting.

Magnus Haucheland mødte for Paul Torchelsen Nedre Leqve som beslægtet, og anmelte at have med mundtlig varsel ladet indkalde til dette nu holdende Som/m/er Ting, nemlig Anders Nielsen Sysse, for at have beskylt Citanten i blant andre, at have staalet en død smale, derom at høre Vidner og lide Dom, samt at erstatte Processens Omkostning. Vidnerne ere \under Faldsmaal/ Niels Olsen Haaem, Herborg Olsdr: Schielevig. vil fornem/m/e om de instævnte møder.
Efter lovlig udraab indfandt sig ej Anders Nielsen Sysse. thi blev varselen lovlig afhiemlet af Aschaut Aschautsen Qvale og Lars Samsonsen {Qv} Torblaae.
Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet, som mødte.
1te Vidne, Niels Olsen Haaeim, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: Vidnet hørte før Juul {i} \siste/ Vinter, at den instævnte sagde paa {Haaeim} \Schiellevig/, at Paul Torchelsen haver taget paa Syse en død Sma{a}le, men har ej hørt ham sige at Citanten skulde stiaalet den. dette skulde være en Smale som stod paa Foster hos Anders Sysse, fra en ustævnt Person, og hos hvilket den instævnte havde {at} havde!! tilladelse at tage den døde Smale /: som bruges til Ræve Aadsel :/ men blev taget af Citanten. paa bemelte Tid sagde Anders at Paul Torchelsen havde og bedet Eieren om den døde Smale, og faaet lov paa den naar ej Anders vilde have den.
2det Vidne, Herborg Olsdr:, aflagde Eed efter Loven, og vidnede enstem/m/ig med forrige Vidne, med Tillæg, at Anders sagde det var saa godt som han /: Citanten :/ stial den. Vidnerne demiteret.
Magnus Haucheland paastod Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men ej mødende Anders Nielsen Sysse gives Laugdag til næste Ting, Sagen at tilsvare, og Citanten besørger lovlig varsel.

1782: 21

Magnus Haucheland paa Paul Torchelsen Nedre Leqves vegne med fl: anmelte at have stævnet med mundtlig varsel til dette Ting Jens og Torchel Nedre Leqve at fravige det som de har brugt i Citanternes Eiendom, samt at høre det giorte Forbud ved Dom bekræftet. om alt at lide Dom og betale Processens Omkostning. vilde ervarte om de instævnte møder.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen med tilsvar for de indstævnte, thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af forbemelte stævnevidner.
Citanten fremlagde Arrest eller Forbuds Forretningen af 27de Maj 1782, saalydende: og dernæst begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Jens og Torchel Nedre Leqve, som nu ej møder, gives Laugdag til næste Ting. Citanten besørger lovlig varsel.

Ditto for Ditto anmelte ved mundtlig varsel til dette Ting at have stævnet Mads Ricoldsen Torblaae, Ole Ricoldsen Torblaae og Torbiørn Ricoldsen Gieltnes, for at aflægge deres Vidnesbyrd og svare til de Qvæstioner som dem i Retten bliven!! (bliver) forelagt, alt til oplysning i adskillige slemme Ting som slætte Folk i bøyden finder fornøyelse i at {tillægge} \giøre imod/ Citanten og Moder. Magnus Haucheland anmelte, at da dette Stævnemaal af en liden uforsigtighed er passeret, at de instævnte Personer ej ere kaldet med Lovens Faldsmaal, altsaa maatte denne Sag stilles i beroe til næste Ting.

Knud Selland lod anmelde ved sin Frende, Lensmand Røn/n/estr:, at have til dette Ting ved mundtlig varsel indkaldet Erich Olsen Medaas for ærrørige Ord, i en Samqvæm, som han skal have udtalt i hans fraværelse, derom at høre Vidner og sam/m/e at bevise, eller at lide Dom til ungieldelse og svare ham Processens Omkostninger Skadesløs. Til Vidner i Sagen ere indkaldet under Lovens Faldsmaal \Erich/ Jensen Nestaas, Christian Olsen Kollenes, og Knud Gulleichsen Selland. vilde fornemme om de instævnte møder.
Erich Olsen Medaas mødte og vedtog varsel, saa mødte og Vidnerne.
Knud Anfindsen Gierde, som beslægtet til den instævnte, mødte og begiærede tilført, at hans beslægtede aldeeles benægter beskyldningen, og forventer at Citanten frafalder sit Søgemaal. i det øvrige Protesterede han i kraftigste maade imod Vidnernes førelse, om de vilde vidne om Paasagn som skulde være skeed for mere end Aar og Dag. hvad den instævnte angaar hans Ret og Tarv, vilde han henstille til Dom/m/eren.
Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte.
1te Vidne, Erich Jensen Nestaas, som aflagde Eed og vidnede:

1782: 21b

Lensmand[en] bad Vidnet tilspurgt, om Vidnet afvigte Vinter, eller imellem Juel og nytaar, hørte at den instævnte talte noget til fornærmelse om Citanten: Vidnet sagde, at paa den bemelte Tid var Vidnet i den instævntes huus, og sagde da Erich Medaas, at en ustævnt Person havde sagt \paa/ ham at <han skulde sagt det> Knud Jacobsen Selland havde taget af sin hun /: skaaret den :/ og dette var han den tid ganske vred for at være saaledes beløyet, saavelsom for at Knud Selland skulde være løyet paa.
2det Vidne, Christian Olsen Kollenes, aflagde Eed: vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne.
3de Vidne, Knud Gulleichsen Selland, som aflagde Eed efter Loven, vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne.
Citanten begiærede Sagen \ud/sat til næste Ting.
Knud Giære protesterede i kraftigste maade mod udsættelse, og paastod frifindelses Dom.
Citanten formente at han ej med Retten blev overiilet.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Knud Gierde, som beslægtet til Jon Biørche, i Rette ædskede den forrige Giælds Sag mod Joseph Eide, og vilde nu fornem/m/e med hvad Tilsvar han møder.
Lensmand[en] mødte for Joseph Eide og anmelte, at Joseph ej denne Vinter har været paa Kongsberg, saa han kunde ej skaffe beviis i Sagen, men begiærede derfore Anstand til næste Ting for at bevise sit ved siste Ting tilførte, da han i mangel af at fremkomme med det fornødne og nu paaberaabte beviis fra Kongsberg, vilde modtage Dom.
Knud Gierde havde ej saa meget her imod, men begiærede allene tilført at Jon Biørche paastod i Omkostninger, foruden Jncamination og Stævnepenge; for rejser 2 rd:

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Joseph Eide fremkom/m/er med det paaberaabte, eller Dom modtager.

Niels Pedersen Høysetter i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Sævertvet med flere, og anmelte at have i continuation af forrige Stævnemaal indkaldet Ole Sævertvet med de flere Søskende som Arvinger efter Ellef Sævetvet, at høre Vidner, lide Dom, og svare Processens Omkostning. det under Faldsmaal Stævnte Vidne er Torchel Paulsen Lindebreche.
For Ole Sævertvet og Samtlige Søskende mødte Lensmand Rønnestrand og vedtog

1782: 22

lovlig varsel, men Vidnet mødte ej efter udraab. thi blev varselen lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Citanten bgiærede Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men ej mødende Torchel Paulsen Lindebreche gives Laugdag \under Faldsmaal/ til næste Ting at møde, sit Vidnesbyrd at aflægge, og Citanten besørger lovlig varsel. <bet:>

Niels Høysetter i rette ædskede den forrige Sag mod Siur Paulsen Spaanem for Giæld 4 rd:, hvilke han afvigte høste lovede at betale inden dette Som/m/er Ting, men endnu ej er skeed, og derfore nu paastod Dom.
Siur Paulsen Spaanem var ej ved Retten tilstæde, efter udraab svarede han ej heller.
Citanten sluttede Sagen til Dom med paastand om Omkostninger for den lange vej han maae rejse for disse Penge at faae ind.

Eragtet.

Sagen optages til den 3de Julj førstkommende.

Wiglich Olsen Ødven \med fl:/ lod anmelde at have med mundtlig varsel til dette Ting indkaldet Lars Wambe{rg}\m/ for Gield efter Pante Obl: af 15de October 1778 og 24de October 1774, tilsammen 471 rd:, og hvad Renter som kan reste til betaling skeer, bemelte Pante Obl: er lovlig opsagt den 15de Januarj 1782.
Lars Wambem mødte og vedtog lovlig varsel.
Citanten fremlagde Obl: med Opsigelsen, saal:
Lars Wambem tilstod at opsigelsen var rigtig forkyndt. Lars Wambem begiærede Sagen til høste Tinget udsat, som Citanten var fornøyet med, og saaledes stillede Sagen i beroe til næste Ting. Obligationerne blev tilbage leverede til næste Ting.

Størcher Wasenden anmelte med mundtlig varsel at have til dette Ting indkaldet Siovat Seim for Overlast, derom at anhøre Vidner samt modtage Dom, og betale Processens

Omkostninger. Til Vidner ere tilstæde Jon Monsen Jørdre og Endre Larsen Traae, vilde fornem/m/e om den instævnte møder.
Gudmund Rønnestrand mødte for Siovat Seim og vedtog lovlig varsel. saa mødte og Vidnerne.
1te Vidne, Jon Monsen Jørdre, som aflagde Eed og vidnede: For 4 uger siden, en Søndag Aften, var Vidnet paa Vasenden, og saa da det paastævnte Overfald saaledes: Siovat stod {udj} ved en baad ved landet, hvori var nogen korn hiter som Siovat skulde føre ned til Kirke Stranden, Størchaar kom da og lagde en hitt \i baaden/, hvori skulde være ongefær en Skiæppe Alm /: Alme bark :/ hvilken blev kasted paa land af Siovat, og siden lagt udj igien af Størchaar, den instævnte kom saa paa land og tog Størchaar i haaret med begge hender, denne tog ej igien,

1782: 22b

men da han saaledes en tid var bleven holdt, lagde han Siovat ned i Stranden, dog uden at giøre ham Skade, men kun holt ham fast i Armene, og saaledes ente denne handel og Parterne gik fra hinanden. vidnet hørte ingen tale forinden imellem Parterne, og ved ej heller om Størchaar havde tilladelse at legge Almen paa baaden.
2det Vidne, Endre Larsen Traae, enstem/m/ig med forrige Vidne, med Tillæg, at Vidnet hørte Siovat vilde ej have Alm hiten paa baaden, men Størchaar sagde den skulde ligge.
Dette saavelsom forrige Vidne sagde at baaden tilhørte Siovat. Vidnerne demiteret.
Gudmund Rønnestrand for den instævnte sagde at han var kommen som en fredelig mand, og blev opirret af Størchaars overfald med at ville paa en maade true ham at føre noget han ej var forbunden til.
Størchaar mente at Sagen paa hans Side var beviist, og sluttede Den til Doms efter Loven, med Paastand om Processens Omkostning.
Den instævnte sluttede og Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til 3de Julj førstkommende.

Anno 1782, den 12te Juni, continuerede Som/m/er Tinget paa Tingstædet Eide Grund. Retten beklæd med for tilførte Laugrettes mænd, undtagen Berge Traae for Wiglich ibidem, og Anders Lille Graven for Niels Haldanger.

Magnus Høysetter mødte for Niels Jonsen Westrem i den forrige mod hans Stiffader \Ole Westrem/ i Retten fremførte Sag angaa[ende] Citantens Faders Arve Midler. i Rette lagde Stiftets Constitution af 4de Juni 1782, saalydende: videre anmelte at denne Sag saalænge ved underRetten {var} \af/ Contraparten har været udsatt, til deels paa en slags Paaskud og deels et andet Paaskud, altsaa begiæres at denne Sag ikke længer skulde blive forhalet, men paastaaer at de tilforn til Acten anførte Reigninger, med Capital og Renter, saavelsom ibragte bekostninger for Rejser og Tids Spilde, saavel de efter Reigningerne paaløbne Renter, maatte erstattes.
Ole Westrem var tilstæde ved Retten og fremlagde en Reigning af 16de Maj 1771, saalydende: som Comparenten formener skal oplyse og bevise, at han den tid ej tog mere end sine egne anvente Omkostninger, over den vurdering Jordegodset i Skiftebrevet efter Jon Westrem var ansatt, ligesaa formeente han at Acten udviser

1782: 23

det han aldrig har nægtet ham betaling efter Skiftebreverne, men ej efter hans store Reigninger med Rentes Rente, thi Comparenten har aldrig forlanget 3de Penge, saa viser og Acten at Niels Jonsen haver oppebaaret endeel Penge som Ole mente skulde gaae op imod hans Fordring, eller det han med rette skal have. Ole begiærede og tilført, at han aldrig havde tilført Acten noget til betaling for Citantens opdragelse med videre, som er afdraget, dersom ej Citanten mod hans villie havde forladt ham og rejst til sine andre beslægtede.
Magnus Høysætter, med benægtelse af Oles tilførsel{sel}, sluttede Sagen til Doms med paastand om Omkostninger, alt efter Jncamination og det videre tilførte og i Rette lagde.
Ole Westrem sluttede og Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til den 3de Julj førstkommende.

Ole Jonsen Soelberg i Rette ædskede Sagen mod Torchild og Aslach Aurdal for Fornærmelse i Fæe Beitning, og fremlagde Laugdag, saalydende:
Torchild og Aslach Aurdal mødte og vedtod varsel. saa mødte og Vidnerne.
Ole Soelberg anmelte at S: T: hr: Provsten Schnabel som benificiarius til den største deel af de instævntes Jordebrug, er varsel [given] i denne Sag og til dette Ting at forsvare sin Eiendom.
S: T: hr: Kars paa sin Sviger Faders vegne mødte og vedtog varsel.
Torchel og Aslach Aurdal fremlagde en Steenings Forretning af 15de Octobr: 1770, som viser at i sam/m/e er Reserveret Aurdals beboere fælles Fæe beite i Solbergs Marken.
Citanten, efter det fremlagde, frafalt Sagen, med Reservation at paatale sin Rett ved Aastædet, om det giøres fornøden.
Steenings Forretningen blev tilbage leveret.

Siur Nielsen Tvedte i Rette ædskede for sin broder Niels Tvedt den forrige Sag mod Johannes Fryste, betreffende en Geed, og paastod Dom.
Johannes Fryste mødte og anmelte at han ej endnu har kundet faaet stævnet contra, formedelst endeel Vidner som han ej kunde faae Stævnet, begiærede derfore Sagen endnu engang til næste Ting udsatt.
Citanten paastod Dom.

Eragtet.

End engang bevilges Anstand til næste Ting, da Johannes Fryste fremkom/m/er med det fornøden agtende, eller Dom modtager.

Johannes Fryste anmelte ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Erich Nesset for Overlast og efterløb, med Skiændsord, derom at modtage Dom efter Sagens beskaffenhed, anhøre Vidner og beviser, samt at erstatte Processens Omkostninger. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere: Aad Heljesen Haugen, Halsten Tostensen Tveito, Ole Paulsen Holchesvig, Tollef Kieldsen Bagne, Christian Gundersen Bolstad, samt godvillig mødende Hans Tostens: Rondestvet.

1782: 23b

vilde fornem/m/e om de instævnte møder,
Erich Nesset mødte og vedtog lovlig varsel. af Vidnerne mødte Aad Haugen. for de andre instævnte blev varselen lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berje Traae.
Erich Nesset fremlagde en Attest fra S: T: hr: Provsten Schnabel af 27de Maj 1782, saalydende:

Johannes Fryste anmelte i anledning af det oplæste, Sagen var rigtig imellem dem Forligt, og alt skulde være udgaaet. nogen tid {der efter bliver} \der efter blev/ Citanten paa Justitiens vegne stævnet for Slagsmaal med Erich Nesset, og naar saaledes ej den heele Sag skulde være Forligt, kan Citanten ej være tient med, at det sande til Sagens Oplysning skal være Skiult, og han Actioneres for det som Erich Nessets Opførsel gav anledning til.

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørt.

1te Vidne, Aad Heljesen Haugen, aflagde Eed efter Loven og vidnede: paa de fremlagde Qvæstioner, hvoraf 1te, 4de og 5te gaar ud, som angaaer ærrørige Ord, og derfor ej efter Aars Forløb bliver tilspurgt Vidnet. til 2den Qvæstion: Vidnet hørte \3de Juledag 1780/ at Erich 3 gange raabte efter Johan/n/es, men saa ej at han begyndte noget Klam/m/eri, thi Vidnet var da i Erichs Stue. Til 3de Qv: efter at Vidnet kom ud af Erichs Stue, saa det at Erich fulgte efter Johannes op til Nøstet af!! (fra) Jisen, og Johannes Raabte da til ham om han vilde forfølge ham længere. Vidnet saa ej at Erich havde andet at forrette paa Jisen end at gaae til og efter Johannes. til 6te Qvæstion: Erich vilde i vrede Rejse til Frøste for at tale med Johannes efter at ovenmelte var skeed, med!! (men) dette blev af Vidnet med flere forhindret. videre, da Erich gik fra Vidnet ned paa Jisen, kunde ej see at han var vred, men da han kom hiem klagede over at være slaget af {Erich} Johannes. Vidnet hørte adskilligt tale af Erich sam/m/e tid i vrede mod Johannes. afskediget.

2det Vidne, Hans Tostensen Rondestvet, aflagde Eed og vidnede: paa omvidnede Tid saa Vidnet at Johannes og hustrue kom gaaende paa Jisen og vilde til sit land, deres vej falt forbie Erichs Plads, hvor ned ved nøstet sad 3 mænd, deriblant Erich, hvilken 3 gange raabte paa Johannes, og siste gangt bad ham kom/m/e op, men da Johan/n/es ej kom, gik Erich til Johannes, som da var kom/m/en til sit nøst, paa sam/m/e Tid Parterne var kom/m/en tæt til hin anden, kom Vid-

1782: 24

net dem formedelst et næss af syne, nogle Timer derefter, da Vidnet kom tilbage, hørte det at Erich sagde, de, nemlig Parterne, have været udi Klam/m/erie. videre sagde Erich bemelte Tid {at} i vrede, at han vilde gaae til Fryste for at tale med Johannes. Erich sagde sam/m/e tid og Johannes havde slaaet ham, og dette givet anledning til hans vrede. Vidnet afskediget.

Erich Nesset begiærede en Extract af Protocollen af det som er passeret, og Citanten paastod Laugdag.

Eragtet.

De lovlig instævnte men ej mødende Vidner Halsten Tveito, Ole Holchesvig, Tollef Bagne og Christian Bolstad gives Laugdag under Lovens Faldsmaal til næste Ting at møde, deres Vidnesbyrd at aflægge. Citanten besørger lovlig varsel

Knud Anfindsen Gierde, som besvogred med Anders Lille Graven, anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Friderich Olsen Haugsnes som Formynder for hans nu i hænde havende hustrue Brite Anvesdatter, betreffende at han, Friderich, af fælles boe udbetalte Odels Rett til sig og sine, til Jon Trondsen Tveite, som havde \den/ ældre Søster, hvorved Citanten finder sig fornærmet, da dette for endeel er fragaaet den Arv Citantens hustru {kunde vente} \har faaet/ efter sin Moder siden boen blev saameget mindre, til den instævntes Fordeel allene, det paastævnte er 12 rd: 3 mrk:, alt om at høre Vidner og beviis, samt at modtage Dom til erstatning, og at betale Processens Omkostning skadesløs. Til bemelte Tid og stæd indkaldet til vedermæle Jon Tveite. Til Vidner i Sagen er under Faldsmaal indkaldet Niels {Haugsnes} Rønnestrand. samt beskikkelses Vidner Nils Haugsnes og Berge Traae.

Det ene Stævnevidne kunde ej afhiemle det Friderich Haugsnes var Stævnet at høre Vidner, og derfore bliver ej Vidnet afhørt.
Citanten Reserverede sin lovlige tiltale til Stævne vidnerne for mislig omgang, da Stævne Vidnerne ej for Retten kunde nægte {nægte} at være begiæret at Stævne Friderich at høre Vidner.
Lensmand Rønnestrand mødte for sin Svoger og vedtog lovlig varsel, men ej at være stævnet at høre Vidner.
Jon Tveite mødte og ved Retten.
Citanten fremlagde en Contract af 22de Oct: 1779, saal:, og begiærede Jon tilspurgt om han ej skulde have disse 50 rd: af Friderich for Odels Retten. Jon Tveite svarede: at have tilgode hos Friderich paa Jordegodset 50 rd:, og dette er det som Contracten melder om.
Citanten fremlagde et Skiøde udsæd til Jon Tveidte d: 26de October 1772, saa vidt Sagen vedkom/m/er her indført. Citanten formente at være fornærmet ved at Godset er solgt til en Frem/m/ed, og ej tilbuden Citantens hustrue, ligesaa at Contracten

1782: 24b

længe efter Friderich kiøbte Jordegodset, er oprettet, som viser de der anførte 50 rd: er for Odels Retten, og altsaa burde Citantens hustrue havt en ¼ Part der af, samt paastod at Friderich bør lægge sit Skiøde i Rette, om han benægter paastanden.
Lensmand[en] svarede herpaa, at Skiødet benægtes ej at fremlægges naar han dertil bliver lovlig kaldet. ellers begiærede Sagen udsat Sagen!! til næste Ting for at bekom/m/e!! (kunne) fremlægge sine beviser.
Knud Gierde havde intet herimod. thi blev Sagen stillet i beroe til næste Ting.
i denne Sag sad Peder Kierland i Retten

Ole Westrem anmelte til dette Ting at have i {continuation} \anledning/ af {af} forrige Sag indkaldet Siur Paulsen Spaanem at modtage fornyelses Dom, paa den Dom som den 6te Nov: 1777 er afsagt her i Retten, og senere her i Retten den 6te December 1781, hvilken siste han nu saaledes har efterkom/m/et, at de 300 rd: af Citantens Fordring er Decorteret i Datterens Gave, og 100 rd: desuden betalt ham. Siur Paulsen Spaanem er derfor instævnet at betale det resterende efter bemelte Dom af 6te Nov: 1777, som var med Capital og Renter 630 rd: 1 mrk: 11/12 s: den 1te April 1780, og Renter fra den Tid, her paa er betalt 400 rd:, igien 230 rd: 1 mrk: 11/12 s: med Renter fra 1te April 1780. derom at modtage Dom og svare Processens Omkostning. end videre haver Citanten giort Forbud paa 117 rd: 5 mrk: 11 s:, som tilhørte Siur Paulsen for en Bord Saug han haver solgt til sikkerhed, da Siur sælger sine faste ejendeele, og saaledes læt kan blive insufisant. Citanten haver derfore stævnet Siur Paulsen at høre Arresten bekræftet ved Dom.
Efter lovlig udraab indfant sig ej Siur Pulsen Spaanem. thi blev varselen lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
<Citanten fremlagde de 2de Dom/m/e, saal:> Citanten fremviste Paul Spaanems beviis for at de 300 rd: var afgiort imellem dem. Ligesaa fremlagde han Arresten af 10de Junj 1781, udstæd, saalydende: Citanten anmelte at \af/ Pengene er hos Halsten Hylle 40 rd:, de øvrige 77 rd: 5 mrk: 11 s: havde Lensmand[en] nu i Retten, og bliver nu hos ham efter vedtagelse beroende til Sagens uddrag, da Halsten skulde {modtage} \betale/ Pengene efter kiøbe Contracten, haver han leveret eller deponeret dem hos Lensmand[en], undtagen de 40 rd: som han hos Siur skulde have Credit paa. Citanten paastod Laugdag.

Eragtet.

lovlig instævnte Siur Paulsen Spaanem gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger varsel.

1782: 25

Publiceret følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Lars Siursen øvre Spildes Obl: til Torger Bilden, stor 140 rd:, dat: 16de Maj 1764. Qv: 10de Juni 1782.
2: Anviist til udslættelse Jørgen Olsen Kierlands Obl: til Ole Ivers: Nessem, stor 60 rd:, dat: 23de Maj 1780. Qv: 11te Juni 1782.
3: Anviist til udslættelse Lars Olmosen Røyses Obl: til Haldor Hellan[d], stor 200 rd:, dat: 22de Maj 1780. Qv: 11te Juni 1782.
4: Anviist til udslættelse Olmo Nielsen Garetuns Obl: til Ole Helland, stor 400 rd:, dat: 21de October 1779. dat: Qv: 11te Juni 1782.
5: Publ: Sogne Præsten hr: Rørdams bøxel brev til Tormod Amundsen paa 1 Løb 4 ½ Mrk: S:r i G:den Warberg udj Eifiord, dog mod endeel vilkaar af Gaarden, dat: 3de Maj 1782. med Revers.
6: Lars Siursen Spildes bøxel brev til Lars Ricoldsen paa Pladset Studshaugen under øvre Spilde med videre, mod Grunde leje 2 rd: 3 mrk: dat: 10de Juni 1782. med Revers.

Knud Gierde for Erich Olsen Medaas, som besvogret, anmelte at have med mundtlig Varsel til i Dag ladet inkalde Lars Ricoldsen Taskielden for uhøvisk Tiltale, i et Lav!! (Lag) og Samqvem paa Gaarden Bilde, som skulde passeret den 15de Maj ongefær forleden Aar, derom at anhøre Stævnte Vidner og beviisligheder \og/ hvad hvidere Citanten agtede at i Rette sætte, samt i alt at lide Dom, Citanten til frikiendelse, og at erstatte Processens Omkostninger. til Vidner i Sag[en] er under Lovens Faldsmaal indkaldet Niels Wichingsen Bilde, Jon Chistophersen Ystaas og Ole Simonsen Lien. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Lensmand[en] mødte for sin Frende Lars Taskielde og vedtog varsel. saa mødte og Vidnerne.
Retten fant fornøden at tilspørge alle Vidnerne hvorlænge siden det er at de paastævnte Ord skulde være talt af Lars Taskielden? Vidnerne sagde eenstem/m/ig at de ord her er stævnt paa, ere talt {for} 8te Dage ongefær for Korsmisse den 14de Maj 1781. thi blev saaledes

Eragtet.

Jmod Lovens 1 – 13 – 23 kunde ej Dommeren afhøre de instævnte Vidner som ere kaldede at vidne om uhøviske Ord sagde for mere end Aar siden.
Citanten begiærede anstand til næste Ting, for at søge nærmere oplysning.

Lensmand[en] for Amund Lie af Bergen anmelte ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Torbiørn Medhuus for Giæld 15 rd:, for betroede Vare, derom at modtage beviis og lide Dom, samt erstatte Processens Omkostning. vilde fornem/m/e om Torbiørn Medhus møder.

1782: 25b

Torbiørn Nielsen Medhuus blev paaraabt, men ingen mødte, thi blev varselen lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.
Lensmand[en] erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Torbiørn Nielsen Medhuus, som nu ej møder, gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

Magnus Høysetter anmelte at have med mundtlig varsel til dette Ting ladet indkalde Lars Jacobsen og Søn Siur Larsen Sæd, begge at høre Vidner og lide Dom angaaende de Penger som de for en hæst Citanten tilhørende, hvilken de solgte, haver modtaget, samt at erstatte Processens Omkostning. til Vidner ere indkaldte Ole Torfindsen Sæd, og godvillig mødende Halsten Pedersen Garen. vilde fornem/m/e om den instævnte møder.

De instævnte mødte ej, thi blev varselen lovlig afhiemlet af forbem:te Stævnemænd.

Citanten begiærede sine Vidner afhørte, og fremstod

1te Vidne, Ole Torfindsen Sæd, som aflagde Eed og vidnede: for 2 Aar i denne Vinter siden ongefær, saa Vidnet at Lars Garen levered Siur Sæd Penge for en hæst Magnus Høysætter tilhørende, hvilke Penge Lars Garen havde efter begiær af de instævnte infordret, og var enten 8 ½ rd: eller 9 rd:, som Vidnet ej kan erindre. hesten var solgt øster af de instævnte, og Vidnet var paa bemelte tid begiæret, at see paa at pengene blev Siur Sæd leveret.

2: Vidne, Halsten Garen, aflagde Eed og vidnede: har hørt af Lars Sæd at hans Søn Siur har bekom/m/et ovenmelte Penge, enten 8 ½ eller 9 rd:, men var ej tilstæde paa ovenmelte Tid.

Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

De lovlig instævnte Lars Jacobsen og Siur Larsen Sæd gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel. <bet:>

Niels Espeland i Rette ædskede den forrige Sag mod Torchel Paulsen Lindebreche betreffende en 5 rd: Seddel, og fremlagde Laugdag, saalydende:

efter lovlig

1782: 26

udraab indfandt sig ej Torchel Lindebreche, thi blev Laugdagens lovlige Forkyndelse afhiemlet af forbemelte Stævnevidner.

Berge Traae fremlagde Jnlæg fra Torchel Lindebreche af 10de Juni 1782, saal: havde intet videre for den instævnte at tilføre.

Niels Espeland sluttede Sagen til Doms med paastand om Skades erstatning, og Processens Omkostning at svare, ligesom Citanten sagde at han ej haver sagt at have 7 rd: paa den i Jnlægget benævnte Tid.

Eragtet.

Sagen optages til 3de Julj førstkommende.

Allert Harrie, kiøbmand af Bergen, lod ved Lensmand Rønnestrand anmelde at have ved mundtlig varsel til dette Ting indkaldet Ole Westrem for Giæld 29 rd: 4 mrk:, derom at modtage beviis og lide Dom, samt betale Processens Omkostning,

Ole Tostensen Westrem mødte for Retten og vedtog varsel, samt tilstod Giælden, og lovede at betale med det første, thi blev sagen stillet i beroe til næste Ting.

Lensmand Rønnestrand i Rette ædskede den forrige Sag anlagt af Anfind Haldanger mod Catrine Maursetter, og fremlagde Laugdag, saalydende:

Ole Tostensen Westrem mødte for Catrine Maursetter og anmelte, at hun intet skylder Citanten, thi Enkens Laugværge Hans Garetun accorderede med Citanten om noget arbeide for Enken, og Laugværgen, som stod for Accorden, modtog og af hende betalingen, som bestod i en Koe, og saaledes intet skyldig.

Citanten meente at naar han \var/ udj arbeide hos Enken, maatte hun og betale ham, og ej vise ham hen til andre, benægtede ellers det fra den instævntes Side tilførte, og fordrer ingen anden en[d] Enken Catrine Maurseter for de paastævnte 5 rd: 4 mrk:

Ole Westrem paa Enkens vegne vilde med Vidner bevise at arbeidet var betalt til den som accorderede med Citanten, bgiærede derfore Sagen til næste Ting udsatt.
Citanten havde intet derimod.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da den instævnte fremfører det fornøden agtende.

Lensmand Rønnestrand i Rette ædskede den forrige Sag anlagt af Halsten Tvet mod Magnus Rondestvet betreffende en Baad, og anmelte at have i continuation af forrige Stævnemaal indkaldet Magnus Rondestvet at høre Vidner til Sagens nærmere oplysning, og modtage Dom samt betale Omkostning. saa er og Stævnet de forrige af Magnus Rondestvet førte Vidne[r] Tosten

1782: 26b

Søgnestvet og Peder Rondestvet, at anhøre de nu instævnte Vidnet. Til Vidner ere under Faldsmaal indstævnet Torbiørn Lindebreche, saa er og varslet Gudmund Rønnestrand til Vidne.
som Laugrettesmand sad Jørgen Kierland.
ingen af de instævnte mødte, undtagen Gudmund Rønnestrand, thi blev varselen lovlig afhiemlet af forbemelte Stævne Vidner.
Lensmand[en] begiærede det mødende Vidne fremkaldet og afhørt.
Vidnet Gudmund Larsen Rønnestrand, sam aflagde Eed efter Loven. Strax for denne Sag blev anlagt og ved Stævne tid til det Ting den begynte paa, var Vidnet som Stævne Vidne i Ulvig, og blev da med det nu udeblevne Vidne sent af Magnus til Halsten som beskikkelses Vidner, at tilspørge ham om han vilde betale den af Magnus {kiøbte} \laante/ baad, eller modtage Stævning. Halsten svarede da, at om de ej blev forligt maatte han modtage Stævning. Halsten stævnte derefter Magnus til sam/m/e Ting
Lensmand[en] erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Udeblevne Magnus Rondestvet gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Torbiørn Lindebreche forelægges under Faldsmaal til sam/m/e tid, Citanten besørger lovlig varsel.

Lensmand for Baar Hauge i Rette ædskede Sagen mod Helje Legreid for Giæld, og nu som før paastod Dom til betaling, og Processens Omkostning at erstatte.
Helje Legreid mødte ej efter udraab, thi blev saaledes

Eragtet.

Sagen optages til d: 3de Julj førstkommende.

Fogden lod i Rette ædske Sag[en] mod Knud Tvet og hustrue for fortilig Sammenleje, og fremlagde Laugdag, saa lydende:
Knud Tvet paa egne og hustrues vegne mødte og vedtog varsel, men sagde at han slæt intet havde at betale med.
Almuen og Laugrettet svarede paa tilspørsel at Knud Tvet er yderlig Fattig og haver hverken Gaard eller Plads, men maae leve af sit arbeide, han ejer ej, eller kan skaffe, 1 rd:, dog haabede han naar sam/m/e blev antaget at bringe den til veje ved at laane den hos sine Venner.
Fogden begiærede det passerede beskreven, og imidlertid stillede Sagen i beroe.

1782: 27

Lensmand Niels Rønnestrand anmelte for Olmo Garetun til dette Ting at have med mundtlig varsel indkaldet Ole Tostensten Westrem fordie han haver solgt ham Bagne Saug, og brugt Saugen end nu som sin Eiendom, uden at Citanten har faaet annam/m/e den, derom at anhøre Vidner og lide Dom, samt at betale Processens Omkostning, og Pengene for Saugen at betale tilbage, siden Sælgeren ej har hiemlet. De under Faldsmaal Stævnte Vidner er Ørjans Bolstad og Tormo Bagne. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.

Ole Tostensen Westrem mødte og vedtog varsel; men Vidnerne indfant sig ej. thi blev varselen lovlig afhiemlet af forbemelte Stævnevidner.

Citanten fremlagde et Skiøde af 23de Maj 1780, saal:

Ole Westrem anmelte at han altid hiemler sit Salg, men at en anden har bemægtiget sig bruget af Saugen !!kan han ej til!!, og nu staaer den under arrest.

Citanten sagde at Sagen har ej mere end et Aar været arresteret, den forrige Tid var den i Oles brug.

Ole benægtede at have modtaget noget for Saugens brug siden han udstæde Skiøde, formedelst at Saugmæsteren haver af begge Eierne forpagtet Saugen i 2 Aar.

Lensmand[en] benægtede det fra den instævntes side tilførte, og begiærede Laugdag for de udeblevne Vidner.

Eragtet.

De lovlig instævnte Vidner Ørjans Bolstad og Tormo Bagne gives Laugdag under Lovens Faldsmaal til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

Til Publication fremleveret følgende Documenter.

1: Anviist til udslættelse Jon Aadsen Espelands Obl: til Iver Wichnes, stor 300 rd:, dat: 18de Maj 1781. Qv: 12te Junj 1782.

2: ligesaa Anfind Olsen Liones Obl: til Gravens Præstegiælds Almue, [stor] 198 rd:, dat: 14de Maj 1779. Qv: 14de Nov: 1781 for 50 rd:, og saavidt udsl: NB: den/n/e er ej Publiceret.

3: Arveskiftebrev af 25de September 1781 efter Størcher Davidsen Nesseim, taget boen til Jndtægt ½ Løb S:r, ¼ hud med bøxel i G:den Nesseim, som saaledes er udlagt: Enken Christi Andersdr: 18 mrk: S:r, 1/8 hd: med bøxel, og børnene det andet halve. ligesaa taget boen til Jndtægt udj Gaarden Moe i Gravens Skibreede 1 pd: 6 mrk: S:r, ½ G:sk:, ½ F:sk: med bøxel og herlighed, som saaledes er udlagt: David Moe det ½, Enken ¼ Part, og børnene ¼ Part.

4: Arveskiftebrev efter Siur Siursen Nessem i Graven, af 21de Nov: 81, taget boen til Jndtægt 2 pd: 15 mrk: S:r med bøxel i Gaarden Nessem, som saaledes er udlagt: Enken Brøtteve Iversdr: det halve, og børnene det halve.

5: Ole Ellefsen Severtvets Skiøde til sin Søn David Olsen paa 18 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Sævertvet for 100 rd: Matr: No: 83. dat: 11te Marti 1782.

6: David Olsens Obl: til Gravens Skole Cassa, stor 80 rd:, pantsætter

1782: 27b

med 1te Priorite ovenmelte Gods i Sævertvet, svarer 4 ProC:to. dat: 3de Juni 1782.

7: Aslach Aslachsen Aurdal den yngres Obl: til Gravens Fattig Cassa, stor 90 rd:, 4 ProC:to, og 1te Priorite udj 18 mrk: S:r, ¼ hd: med bøxel i Gaarden Aurdal. dat: 10de Juni 1782. No: 10.

8: Contract imellem Amund Haaversen Medhuus og Torbiørn Storøen om Gaarden Medhuus. dat: 30te Ao: 1781.

9: Amund Haaversen Medhuuses Skiøde til Torbiørn Nielsen paa 9 3/8 Mrk: S:r med bøxel, og overbøxel til 1 5/16 Mrk: S:r Eifiords Kirke tilhørende, og ligesaa meget Do: Præste bord tilhørende. dat: 11te Juni 1782, for Sum/m/a 280 rd:

10: Torbiørn Nielsen Medhuuses Obl: til Iver Johannesen Erdal, stor 160 rd:, pantsætter ovenmelte Jordegods i Medhuus, Matr: No: 99, svarer 4 ProC:to, og 1te Priorite. dat: 11te Juni 1782.

11: Amund Haaversen Medhuuses Obl: til Tosten Larsen Aga, stor 140 rd:, 1te Priorite, og 3 rd: 2 mrk: ProC:to, pantsætter 9 3/8 Mrk: S:r med bøxel, 1 5/16 Mrk: S:r overbøxel Eifiords kirke tilhørende, og ligesaa meget Eifiords Præstebord tilhørende. dat: 11te Juni 1782.

12: Lars Siursen øvre Spildes Obl: til Lars Amundsen indre Aalvigen, stor 350 rd:, pantsætter 1 ½ Løb S:r med bøxel i Gaarden øvre Spilde, med andeel i overbøxelen, ProC:to 3 rd: 2 mrk: dat: 7de Juni 1782.

13: Svend Lassesen Røyses Obl: til Hans Amundsen Tvedt, stor 246 rd:, mod 4 ProC:to, 1te Priorite og pant i 1 pd: 16 ¼ mrk: S:r, 1 ½ G:skind, ¾ F:skind med bøxel i G:den Røyse, Matr: No: 108. dat: 11te Juni 1782.

14: hr: Major Paludans Obl: til Christopher Hieltnes, stor 49 rd: 5 mrk:, pantsætter sin andeel i Holmen og Øren med videre, 4 ProC:to. dat: 15de Oct: 1781.

15: Knud Nielsen Nesseims Obl: til Johannes Iversen Nøstflaat 150 rd:, og Iver Torjulsen Haugse 48 rd:, tilsam/m/en 198 rd:, pantsætter 2 pd: 15 mrk: S:r med bøxel i G:den Nessem i Graven, No: 26. ProC:to 3 rd: 2 mrk: dat: 11te Juni 1782.

16: Hans Olsen Westrems Obl: til Ole Haldorsen Helland, stor 400 rd:, svarer 4 ProC:to, pantsætter sin Gaard Westrem, No: 71, skylder 2 pd: 18 ¼ mrk: S:r, ½ hd:, ½ b:skind, ½ Løb Salt og 1 K:skind med bøxel, samt overbøxel til 5 ¾ mrk: S:r, ½ G:skind Kirkegods. dat: 11te Juni 1782.

17: Niels Larsen Haugses Skiøde til Tosten Olsen Kierland paa 1 Spand Smør, 2 Løber Salt {med} \uden/ bøxel i G:den Kierland, No: 35, for 164 rd: dat: 11te Juni 1782.

18: Lars Siursen øvre Spildes Skiøde til sin Søn Siur Larsen paa 1 pd: 1 7/16 mrk: S:r med bøxel i G:den øvre Spilde, No: 8, for 90 rd: dat: 12te Juni 1782.

19: Jon Aadsen Espelands Skiøde til Knud Knudsen paa 1 pd: 3 mrk: S:r med bøxel i G:den Espeland, No: 18, for 448 rd: dat: 12te Juni 1782.

20: Amund Halstensen Warbergs Gavebrev til Tormo Aamundsen paa 13 ½ Mrk: S:r, \ ¼ hd / uden bøxel i G:den Warberg, No: 115, for 16 rd: dat: 11te Juni 1782.

1782: 28

21: Lars Ellingsen Holvens Skiøde til Michel Larsen paa ¾ Løb S:r, ¼ b:sk:, 1/12 G:sk:, ¼ F:sk:, ¼ K:sk:, ½ Løb Salt med bøxel i Gaarden Holven, No: 15, for 320 rd: dat: 11te Juni 1782.

22: Do:s Obl: til Halsten Endresen Garetun, stor 200 rd:, 1te Priorite, og 4 ProC:to, pant i den anden halve deel i Holven. dat: 11te Juni 1782.

23: Niels Larsen Haugses Obl: til Jan Hansen Pyk, stor 200 rd:, pantsætter ½ Løb S:r med bøxel i Gaarden Haugse, No: 23, 4 ProC:to, og 1te Priorite. dat: 12te Juni 1782.

24: Torbiørn {Johannesen} \Jørgensen/ Store Berges Obl: til Svend Nielsen Kircheteig, stor 96 rd:, 4 ProC:to, 1te Priorite, og Pant i 18 mrk: S:r, ¼ G:skind med bøxel i G:den Store Berge, No: 66. dat: 11te Juni 1782.

25: Ricold Larsen Tageschieldens Skiøde til sin Søn Lars Ricoldsen paa ½ Løb S:r, 1 G:skind, 1 K:skind med bøxel i G:den Tageskilden, No: 28, for 150 rd: dat: 11te Juni 1782.

26: Lars Ricoldsens Obl: til Johannes Siursen Nesseim, stor 96 rd:, 4 ProC:to, og 1te Priorite i ovenmelte Gods. dat: 11te Juni 1782.

27: Do:s vilkaar brev til sin Fader og Moder. dat: 11te Juni 1782.

28: Knud Knudsen Espelands Obl: til Iver Johannesen Wichnes, stor 300 rd:, 4 ProC:to, og 1te Priorite udj 1 pd: 3 mrk: S:r med bøxel i Espeland, No: 18. Dat: 12te Juni 1782.
29: Sorenskriver Schielderups Auctions Skiøde til Helje Gulbrandsen paa 1 pd: 3 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Espeland for 390 rd: dat: 11te Juni 1782. Matr: No: 18.
30: Helje Gulbrandsen Espelands Obl: til Hans Amundsen Tvet, stor 300 rd:, Pantsætter ovenmelte Jordegods med 1te Priorite, og svarer 4 ProC:to. dat: 11te Juni 1782.
31: Sorenskriver Schielderups Arve Skiøde til Johannes Jonsen Seim paa 16 1/6 Mrk: S:r med bøxel, samt overbøxel efter andeel til 13 1/13 Mrk: S:r Gravens Præste bord benificeret, ligesaa efter andeel til 1 7/78 mrk: S:r Bergens Rectorat benificeret, for 260 rd:, Matr: No: 14. dat: 12te Juni 1782.

Efter udraab indfandt sig ingen som videre med Tinget havde at bestille, thi \blev/ det ophævet.

Anno 1782, d: 13de Juni, begyndtes **Almindelig Som/m/er Ting med Kintservigs og Røldals Skibreeders Almuer paa Tingstædet Utne**, ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Koren og efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: Torjuls Michelsen Tioflaat, Jon Ørjansen Diønne, Brynild Asbiørnsen Huus, Niels Olsen Freim, Wiglich Pedersen Berven, Ole Torbiørnsen Berven, Holjer Mattiasen Berven, og Ole Gundersen Jordal, saa var og tilstæde Lensmændene Niels Heljesen Hamre og Jon Torjulsen {Diøn/n/e} \Haugse/.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de for Jondals Skibreede extraherede Kongelige Anordninger og høy Øvrigheds Ordres.

Lensmand Niels Hamre for {Zacharias} Elias Pedersen Løvereide anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Svend Olsen Berge for Giæld 16 rd: for et hæste Kiøb, og 2 rd: ellers som Elias fordrer for at rejse til den instævnte og kræve det,

1782: 28b

derom at modtage Dom og betale Processens Omkostning.
efter lovlig udraab indfandt sig ej Svend Berge eller nogen paa hans vegne, thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Niels Hamre og Knud Sem, Knud Sem sagde at den instævnte tilstod de 16 rd:, men vilde ej betale de 2 rd:
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men ej mødende Svend Olsen Berge gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

Siur Jarandsen Mochestad for Thore Bache i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Hagen for Giæld, og vilde nu fornem/m/e med hvad tilsvar han møder, da Sagen ej paa siste Ting var fore, for at give Ole Hagen tid at efterkom/m/e Kiendelsen af 30te Juni 1781.
Lensmand Hamre mødte for Ole Hagen, sagde at de paastævnte Penge er betalt for over 20 Aar siden til 2 ustævnte Mænd som skulde have Ordre at modtage Pengene, men ingen nu stævnt til Vidner eller at høre Vidner.
Citanten sagde at den/n/e Giæld er over 26 til 28 Aar, siden at Ole blev Thore skyldig, og at Citantens lange fraværelse har været Aarsag til det ej før nu for nogen tid siden er fordret.
Siur Mochestad paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.

Niels Hamre formente at naar Pengene var betalt en gang, kunde de ej betales op igien.
Parterne sluttede Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til d: 2den Julj førstkommende.

Lænsmand Hamre i Rette ædskede Sagen \af Jon Hildal/ mod Niels Lona for Giæld, og anmelte nu at have i continuation af forrige Sag indkaldet Niels Lona at høre Vidner, modtage Dom og betale Omkostninger. Til Vidner er Stævnet Wetle Horre, og godvillige Vidner som nu møder.

Niels Lona mødte for Retten og vedtog varsel.

Vidnet Wetle Horre mødte ej efter udraab, thi blev Stævnemaalet lovlig afhielmlet af forbemelte Stævnevidner.

Citanten havde tilstæde godvillig mødende Vidner Siur Mochestad og Jon Haugse.

Niels Lona tilstod at have faaet 2 rd: 48 s: hos Jon Hildal saaledes, at Citanten betalte sam/m/e for den instævnte til en Øst mand, men den instævnte skulde derimod have 2 rd: 3 mrk: hos Knud Sem, som var Jon Hildals Formand i ægteskabet, og saaledes mente den instævnte at dette skulde være udgaaet.

Citanten frafalt sine Vidner.

Niels Lona sagde at denne handel er skeed for over 27 Aar siden, og at Knud Sem, som i anledning af \hans/ Gield lovede at cavere for Niels, havde og betalt om han havde levet, men da saa han døde, og

1782: 29

Jon Hildal fik Enken igien, lagde han ud disse Penge til Østmand, som den instævnte formeente længe siden burde været fordret.

Jon Hildal vilde efter Lensmans!! sigende aflægge Eed at have ofte krævet Pengene, men ej faaet.

Parterne sluttede Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til 2den Julj førstkommende.

Den 14de Juni continuerede Som/m/er Tinget paa Utne.

Herr Foged Koren har paa Justitiens Vegne ladet instævne Knud Bustetun og Ole Ellingsen Jordal for med hinanden begaaet Slagsmaal. derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Guttorm Jonsen Jordal og Ole Olsen ibid:, der efter at modtage Dom til Undgieldelse, og Omkostninger at svare.

De indstævnte saavelsom Vidnerne mødte og vedtoge lovlig Varsel. Hvad Sigtelsen betreffer, paastode de instævnte at det kom/m/er an paa Vidnernes Forklaring. Og fremstod

1te Vidne, Guttorm Jordal, aflagde corporlig Eed og vidnede: afvigte Juul, da de instævnte med fleere vare udi et Vetle eller Giæstebud paa Gaarden Jordal, kom Parterne udi nogen Mundkiækkel om nogen Handel, hvilket Vidnet ikke forstod, ey heller agtede meget paa deres Tale; men saae at de gik ud, og Ole foran, Knud derefter kom hvor den første stod og kastede sit Vand, tog ham i Brystet med den venstre Haand og slog ham paa Kinden med flad Haand, og strax derpaa faldt Ole baglends til Marken; men Vidnet saae ikke at Ole slog igien. Knud tilstod Vidnets Forklaring rigtig at være.

2det Vidne, Ole Olsen Jordal, aflagde Saligheds Eed, og vidnede: gandske eenstem/m/ig med forrige Vidne, er derpaa afskediget.

Knud Bustestun begiærede Sagen udsatt til næste Ting for at føre Vidner efter Contra Stævning angaaende Aarsagen til dette Klam/m/erie.

Eragtet.

Sagen udflyttes paa Forlangende til næste Ting; da Knud Bustetun i agttager det fornøden agtende.

Tosten Jordal med Naboer ladet med mundtlig Varsel inkalde Torjels og Knud Eide til at høre Vidner Friderich Pedersen Jaastad og Niels Torbiørnsen Hougse, som under Faldsmaal ere stævnte, betreffende deres Foreening om Omkostningerne paa den passerede Steenings Forretnung paa Gaarden Jordal, og endelig at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Bekostning at svare. Vil fornem/m/e om vedkom/m/ende møder.

1782: 29b

Torjels Eide mødte, men Knud og Vidnerne vare ikke ved Retten tilstæde.
Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.
Citanterne paastod Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Knud Eide gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Friderich Jaastad og Niels Hougse forelegges under Faldsmaal til sam/m/e Tid deres Vidnesbyrd at aflegge.

Ellef Holjersen Kiæpse har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Niels Johannesen Tioflaat at høre Vidner, under Faldsmaal stævnte, Brynild Michelsen Tioflaat og Maritta Torbiørnsdr: ibid:, betreffende et urigtig Rygte om den Instævntes Datter Christie Nielsd:, som han skal have tillagt Citanten at have udspr[e]det, og endelig at modtage Dom til Friefindelse, og denne Processes Omkostning at erstatte.

Niels Tioflaat har Contra stævnet udi Sagen, og fremlagde skriftlig Varsel af 23 Maji d: A:, saa lydende: Contra Citanten anmeldte som Vidner inkaldte Siur Winæs, Lars Olsen Ludsand og Maritta Jonsdr: Alsager.

Hoved Citantens Vidner mødte og vedtoge lovlig Varsel; saavelsom Contra Citantens.

Niels Tioflaat dernæst fremlagde Inlæg af 11 Juni d: A:, saa lydende:

Ellef Kiæpse svarede paa de udi berørte Inlæg tilførte Spørsmaale: at for omtrent 6 Aar [siden] har han været enfoldig og barnagtig nok til at tage dette saa kaldte Troldkiæring Spyt, og ligesaa enfoldig brændte han det, men han saae aldeles intet, og altsaa ey heller Niels Tioflaats Datter \Christie/, ligesaa lidet har han tillagt hende Troldoms Konst, eller udspredet saadant for hende og Slægt fornærmelig Rygte, og derpaa var villig at aflegge Saligheds Eed.

Parterne, i Anledning af Ellef {Tioflaats} \Kiæpses/ Tilstaaelse inden Retten, declarerede at [være] foreenede saaledes, at det mod Pigen Christie Nielsdatter {bliver} udsprede urigtige Rygte bliver mortificeret, og at Sagen staaer lige aaben om det i sin Tid maatte beviises, hvo dette skammelige Rygte har udspredet; og derom udbad

1782: 30

de Rettens Kiendelse.

Avsagt.

Det mod Pigen Christie Nielsd: Tioflaat anbragte urigtige og urimelige Rygte bør i alle maader mortificeres, og ikke paa nogen maade komme hende eller Slægt til mindste Forkleinelse paa bekiendte gode Navn og Rygte, alt under vedbørlig Straf om nogen skulle herefter være dristig nok med nogen Slags Bebreydelse eller Ud(sig?)t at udlade sig. Og, da Ellef Kiæpse har declareret aldrig at have udspredet saadant Rygte, hvilket ey heller er ham

oberbeviist, ligesom han ey har mindste Aarsag med noget fornærmeligt at beskylde hende, derimod veed intet andet end alt godt og redeligt om hende; saa bør ikke heller han, Ellef Kiepse, bebreydes for det hidtil passerede, alt under lovlig Tiltale. Og saaledes denne Sag ophævet.

S: T: Herr Høgh ingav Laugdag mod Asbiørn Tvisme, saa meldende: Den Laugdagede mødte og vedtog lovlig Varsel. Herr Høegh fremlagde Inlæg af 13 Juni afvigte, saa lydende: Asbiørn Tvisme dernæst ingav Inlæg dat: 10de Juni d: A:, saa lydende: Herr Høegh anmeldte dernæst at have tilstæde Vidner betreffende Omgangs Maaden af Asbiørn Tvisme med at bort tage den bemeldte Tieneste Dreng. De ommeldte Vidner ere Engel Olsen Biodtvedt og Haagen Siursen Ringøen.

Asbiørn Tvisme vedtog at anhøre Vidnernes Forklaring, uagtet han ey er stævnet til sam/m/e at anhøre.

1: Vidne, Engel Olsen Biodtwedt, aflagde Eed og forklarede: at afvigte Foraar 1781 kom Drengen Iver Amundsen i et Ærende til Tvisme, efter at han nogle Dage havde været i Herr Høeghs Tieneste, og sagde da Asbiørn, at han tog Drengen Iver i sin Tieneste, og det paa Rettens Vegne, og at han ville indestaae for Sagen eller Omkostningerne. Derhos sagde Vidnet, at Drengen Iver udlod sig med større lyst til at tiene Asbiørn Tvisme end Præsten her: Høegh. Vidnet sagde videre, at Iver ikke var i heel eller halv Aars Tieneste hos Asbiørn, og denne tilstod, at han tiente ham til Michaelis afvigte. Vidnet demitteret.

2det Vidne, Haagen Siursen Ringøen, aflagde Eed og vidnede:

1782: 30b

gandske eenstemmig med forrige Vidne, med Tillæg, som forrige Vidne ogsaa tilstod, at Drengen kom i Præstens Arbeyde og Ærende til Tvisme da Asbiørn tog ham, og at han kaldte disse Vidner at paahøre det han tog Drengen paa Rettens Vegne, og ville være ansvarlig, om det var 100 dr:, at Drengen Iver ey skulle kom/m/e i Fortræd fordi han saaledes gik af Tienesten.

Herr Høegh paastod Dom efter forrige Paastand.

Asbiørn Tvisme bad om Anstand til næste Ting for at stævne contra, eller søge mindelig Forliig.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Asbiørn Tvisme opfylder sit Løfte, eller Dom da modtager. <bet: 1 mrk: 8 s:>

Halsteen Tveedt og Baar ibid: fremstillede sig for Retten og anmeldte hvorledes deres Skove i Field bøygden Dalene kaldet i Odde Sogn, 2de Miile fra Søen beliggende, ilde medtages og ruineres af Mangel paa Saug til at skiære deres Tøm/m/er, der hidtil har været kløvet med Øxe, til største Spilde for Skovene; og da de agter at søge Allernaadigst Bevilling paa en Bøygde Saug at maatte opbygge i saa kaldet Skars Elven, til almindelig Nytte for Bøygden: saa vare de begiærende, at Laugrettet og Almuen maatte tilspørges, om ikke saadan Saug var nyttig for Fieldbygden Dalene kaldet i Odde Sogn, og til Skovens Bevarelse, samt om ikke saadan Bord Skur allene sigter til huus fornødenhed og ikke til Udførsel, da Bordene lige saa besværlig {at} \kan/ udføres fra Fieldet 2de Miile til Søes, som næsten umuelig, at faae Bord bragt op i bemeldte District; saa og at Saugen og Damstok bliver staaende paa Odels Grund?

Lænsmand Jon Haugse, Laugrettet og tilstæde værende Almues Mænd, og iblant dem Niels Freim og Ole Jordal, samt Aad Qvæstad og Haldor med Peder Espe, sagde, at det forholder sig aldeles som omspurgt, og at een Stok, som paa Saugen kan skiæres til 6 á 7 Bord, bliver nu allene kløvet til 2de Bord, og saaledes til stor Spilde og Skade. Ligesaa er det

1782: 31

vitterlig, at den intenderede Saug kom/m/er at staae med Damstok paa egen Odels Grund, samt at Bordene ey kan fra Bøygden udføres, men bliver allene til Huusfornødenhed forbrugt.
Herom de begiærede Rettens Bekræftelse i Tings Vidne Form.

Herr Foged Koren i Rette ædskede den fra seeneste Extra Ting til dette Som/m/er Ting udflyttede Justits Sag mod Hans Blom, og ville fornem/m/e om den invarslede møder, og hvad han til det forrige passerede haver at svare.
Proc: Gorm mødte og i Rette lagde den ham tilstillede Ordre af 27 Nov: 1781 fra Deres Excell: hr: Stiftbefalings mand Christian de Schouboe, hvoraf sees, at han i den tillagde Sag af her: Foged Koren, som Actor paa Justitiens Vegne, var beskikked til at være Defensor for Hans Blom, hvilken Ordre han i Rette lagde, og var begiærende at sam/m/e maatte i Acten inføres, saa lydende: Defensor i Rette lagde sin skriftlige Inlæg af Gaar Dags Dato, som han begiærede maatte blive oplæst og Acten tilført, saa meldende: Derefter ingav Regning af sam/m/e Dato, saa lydende:
Fogden, som ikke syntes Postviis at ville besvare dette fra Defensor inleverede vidtløftige Inlæg, kunde dog ikke undlade at anmærke, at deri synes Giærningen ikke saa meget at fragaaes, som der synes at hittes paa Udflugter, saasom, at ikke 2de Vidner kan skaffes overeenstem/m/ende udi Sagen. Et Tilfælde, som udi saadanne Sager aldrig haver Stæd. At Pigens Sygdom reyser sig af det meget kalde Vand hun haver drukket, forudsætter ligeledes, at hun, sig uvidende, haver indtaget Giften forud. Og, at der protesteres mod Torbiørn Alsagers Vidnesbyrd, røber ligeledes en Frygt udi Sagen; og med disse Anmærkninger over Inlægget, inlod Fogden Sagen Dom fra sin Side efter forhen tilførte Irettesættelse.
Defensor maatte fornemme at Actor paa Justitiens Vegne endnu vedblev sin forud fattede Mistanke til Hans Blom, men da Actor ikke haver opfyldet Lovens Bydende, at hvo som sigter, skal beviise, og det med 2de eenstem/m/ige og lovgyldige Vidner; thi paastod Defensor, at Hans Blom efter sit ingivne

1782: 31b

Inlæg bør og aldeles friekiendes for Actors Tiltale i den ham paalagde mistænkelige Beskyldning. I øvrigt refererte Comparenten sig til sit ingivne Inlæg, og inlod Sagen til Doms paa sin Side, naar Actor i ligemaade vedblev sin den 3de April h: A: giorde endelige Paastand.
her: Fogden lod tilføre, at Svar paa oven anførte ligger i Fogdens forrige Tilførsel, den han vedblev, og begiærede Dom.
Defensor afvartede endelig Dom med Soumission.

Eragtet:

Sagen optages til i Morgen 8de Dage d: 22de Junii; da Laugrettet møder her paa Tingstædet.

Herr: Foged Koren lod tilføre, at han til dette Ting med mundtlig Varsel havde ladet inkalde Ungkarl Iver Amundsen Tvisme for beganget Tyverie, stor 27 rdr:, hos Ole Engelsen Biodtvedt, derom at paahøre Vidner og lide Dom efter Loven. Og lod Fogden fremstille Delinqventen for Retten uden Baand og Fængsel, paa hvis Vegne tillige mødte efter Fogdens Begiær Procurator Niels Gorm, som Defensor.
Ole Biodtvedt, som er bestiaalen, var ligeledes ved Retten tilstæde.
Delinqventen Iver Amundsen angav sig at være 24 Aar gl:, er confirmeret for omtrent 3 Aar siden, var sidste gangt til Guds Bord i Høst imod Juulen. Han meldte at være fød her i

Kintservigs Kirke Sogn; har tient i Ryefylke paa 4de Aar hos en Bonde mand, og har siden tient her i Bygden i disse sidste 8te Aar, og tilsidst hos Asbiørn Tvisme, hvor han ogsaa opholdt sig, da han i Vinter i Fasten noget før Paaske stial 27 rdr: i Banco Sedler fra Ole Engelsen Biodtvedt, saa tilstod ogsaa Delinqventen, at dette Tyverie passerede om Natten eller sildig paa Aftenen, da han som vel bekiendt gik ind i Ole Biodtvedt[s] Bue eller Stue, hvor Nøgelen stod i Døren, og at han i Mørket med en Kniv opbrød det Skab i bemeldte Stue hvor Pengene vare forvarede, og da bort tog dem, som før tilstaaet, tilligemed 5 eller 6 malede Æsker, hvori

1782: 32

var nogen saa kaldet Fiol-Farve, de bemeldte Æsker satte han ved Søe bredden, hvilke derefter af Floden blev borttagne. Iver Amundsen sagde at han aldrig forhen har stiaalet.

Defensor lod tilføre, at den tilstædeværende Almue ey kunde bevidne at han forhen har begaaet Tyverie.

Fogden begiærede, at de tilstædeværende Vidner maatte afhøres under Eed, og først fremstillede

Vidnet Engel Olsen Biodtvedt, som aflagde Eed og forklarede: at nogen Tid efter Paaske, da Delinqventen var bleven mistænkt for dette Tyverie, saasom han {havde} \brugte/ og havde udgivet en Deel Penge, som man ikke troede han var Eyer af, tilstod han for dette og fleere Vidner paa een Tid, at han havde stiaalet 27 rdr: fra Ole Biodtwedt ved Natte Tid, ved at opbryde det af ham selv tilstaaede Skab. Paa Fogdens Spørgsmaal svarede Vidnet, at Iver Amundsen har tilstaaet for ham, at de stiaalne Penge har han brugt til at betale sin Giæld med, undtagen 2 rdr:, for hvilke han kiøbte Vadmel. Ingen havde videre at lade dette Vidne tilspørge, er derfor demitteret.

2det Vidne, Siur Olsen Biodtvedt, aflagde Saligheds Eed og vidnede: aldeles overeenstem/m/ende med forrige Vidne, med hvilket dette paa een og sam/m/e Tid var tilstæde, og med dette Tillæg, at Delinqven[ten] nogen Tid førend den bevidnede Tilstaaelse, selv fulgte Vidnet paa Baad for at opsøge Tyven eller Giærningsmanden; men da aldeles ikke udlod sig at det var ham selv, ligesom Vidnet ikke havde nogen Mistanke paa den Tid, at det maatte være ham. Vidnet afskediget.

3de Vidne, Asbiørn Endresen Tvisme, aflagde Eed efter Loven, og forklarede: at Delinqventen, som da var bleven mistænkt for det benævnte Tyverie, tilstod det først for Vidnet alleene, og siden i Overværelse af de 2de forrige Vidner, alt ligesom tilført og tilstaaet er, og saaledes overeenstem/m/ende med de forhen afhørte Vidners Forklaring. Vidnet er afskediget.

Den bestiaalne anmeldte at benævnte 27 rdr: udi 1 rdr:s Banco Sedler paa ovenmeldte Tid og Stæd ere ham mod hans

1782: 32b

Villie og Vidende frakomne; og derpaa aflagde Saligheds Eed. Ole Biodtwedt sagde videre, at Delinqventen kom selv, da han for de afhørte Vidner havde tilstaaet Tyveriet, med havende sin Moder og Søster, samt Vidnet Asbiørn Tvisme, og for ham tilstod sin Misgiærning, som han fortrød og bad om Tilgivelse, og da satte ham Vahre i Pant til nogen Erstatning for omtrent 8 eller 9 rdr: men af de stiaalne Banco Sedler har han aldeles ingen faaet tilbage, ey heller de benævnte Æsker, som han formente med Farverne at være af Værdie 7 mrk:, hvilke ingen nu egentlig kunde taxere, da de med Farverne ere bort komne.

Her: Fogden begiærede at den bestiaalnes Declaration for Tyvs Delinqventen maatte oplæses, og hans Svar modtages, for saavidt det til den bestiaalne leverte Gods, som udi Forsikkring end nu kan beroe, betreffer.

Delinqventen tilstod for Retten, at det af Ole Biotvedt opgivne var i alt aldeles rigtig. Videre tilstod Delinqv: at han solgte det benævnte Vadmel og der for kiøbte 1 td: Korn, som ham endnu har i sit hiem,

Actor, som med Delinqventens egen og utvungne Bekiendelse, de 3de førte Vidner, og den bestiaalnes Forklaring, tydeligen haver beviist Sigtelsen, neml: at Iver Amundsen Tvisme haver begaaet stort Tyverie, paastod Dom over ham efter Lov: 6 B: 17 C: 37 og 40 Art:, og tillige lovende, at den endnu manglende Præste Attest skal her inden Retten i Morgen blive fremlagt, og til den Ende begiærede Sagen stillet i beroe til i Morgen Eftermiddag.

Defensor kunde ikke nægte, siden Delinqventen selv haver tilstaaet factum, at han bør straffes efter Loven, men, da Actor giør sin Paastand og Irettesættelse videre, end som for første begangne Tyverie efter Lovens 6 B: 17 C: 33 Art:

1782: 33

bør og kan straffes, saa udbad Defensor sig paa Delinqventens vegne, at sam/m/e Lovs Art: maatte blive efterlevet, da det befindes at Tyveriet ey er større, naar det tilbage leverte beløber sig omtrent til 32 Lod Sølv, hvorfore han underkastede sig Rettens Dom og Kiendelse.

Fogden lod tilføre, at hvad Delinqventen har ladet tilbage levere ikke kan komme i nogen Betragtning til Strafs Eftergivelse efter Loven, men vel, som hans Ejendom gaar til Opretning udi Igiæld og Sagens Omkostninger; kunde derfor ikke andet end andsee de af Actor allegerede Lovens Articler som passelige paa Delinqventen, der virkelig har begaaet stort Tyveie.

Defensor formeente, at hans allegerede Lovs Art: stod ved Magt, da Tyveriet er af ringe Betydenhed og første gang begaaet.

Ingen havde denne sinde videre at lade tilføre.

Eragtet.

Paa Forlangende beroer denne Sag til i Morgen Eftermiddag.

Publiceret hr: Hans Qvales bøxel brev til Orm Olsen Grytting paa 12 Mrk: S:r i G:den Præstegaard udj Røldal. dat: 19de April 1782. med Revers.

2: Orm Olsen Gryttings bøxel brev til Østen Olsen paa 1 pd: S:r i G:den Tufte i Røldal. dat: 14de Juni 1782. med Revers.

Lars Traae paa Ole Samland med fl: vegne af Jondal, i Rette ædskede den forrige Sag mod Lars Jaastad og Halgrim Haugse fordie at deres Øger har gaaet i Citanternes Mark, anmelte at Lars Jaastad havde for sin Part Rettet for sig i mindelighed, men ej Halgrim Haugse, som de begiærede paaraabt om han nu for Retten møder.

Halgrim Haugse blev paaraabt, men ingen mødte.

Citanterne paastod Dom til betaling for deres Rejser og udlagde Penge, i det mindste 2 rd:, og Straf for den instævntes tagne Frihed at lade sine Øger gaae i deres Eiendom, efter Dom/m/erens Skiøn, og saaledes sluttede Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til anden Julj førstkommende.

Siur Jarandsen Mochestad paa egne og Almues mænds vegne, i Rette ædskede Sagen mod Haldor Olsen Espe fordi han udj det fredlyste Field har givet uvedkommende tilladelse at fiske der med videre.

Haldor Olsen Espe var ved Retten tilstæde

1782: 33b

og anmeldte, at hans Søn afvigte Som/m/er brækket armen af paa Fieldet, og derfore i hans Stæd tog en anden mand med en tilforn lejet for at ligge i boen og fiske for Haldor, dette var begge Øst mænd, som, foruden at være lejet til at fiske, skulde passe paa at ingen uberettiget kom at beite i Fieldet, og tillige at ingen skulde giøre boen Skade, hvilken 2de gange efter hinanden i nogle faae Aar af Øst mændenes Drifter er lagt øde.

Citanten anmelte at boen saavelsom Vandet tilhører Almuen og ej Haldor Espe, samt at Haldor havde lejet fiskeriet \og boen/ bort til de 2de Østmænd, og de ej lejet at fiske for ham, som er tvert imod den passerede Fredlysning. Citanterne paastod derfore at Haldor bør bevise sin Eiendoms Rett til Fiskeriet og Boen; ligesaa skulde den instævnte bevise om Fisken blev ført hid til Hardanger {el} eller Øst efter, siden Citanten ved at fisken af de foregivne Tienere blev solgt og ført Øst efter som deres Eiendom.

Haldor Espe declarerede at dette er en ugrundet og en unødvendig Jnførsel, at som de vare mine Tienere og paa min Reigning haver lagt nogle Uger ved Stædet Biørne buen for at forbyde den tildragelse som drifterne af Øst mænderne har forAarsaget, og boen med natte beiter af dem er bleven beskadiget, paa den grund haver ieg taget disse 2de Tienere for at afhindre sam/m/e, og hvad [d]en Fisk er angaaende, mente han at være berettiget til, og at giøre af den hvorhen og til hvad Stæd han syntes for Fisken at bekomme den største værdie, hvilket det ieg ikke selv behøvede til mit eget huus, lod ieg mine tienere {til} for min egen Reigning sælge.

Citanten begiærede Sagen udsat til næste Ting til nærmere beviis.

Eragtet.

Sagen beroer efter Forlangende til næste Ting.

Publiceret Contract imellem Mochestad, Kambestad i dette Skibreede, og Brattebøe i Jondals Skibreede om endeel Field beiter, dat: 8de Dec: 1781.

Anno 1782, den 15de Juni, continuerede Kintservigs og Røldals Ting.

Knud Seim af Røldal anmelte ved mundtlig varsel

1782: 34

til dette Ting at have indkaldet Knud Bustetun at lide Dom til at betale de paa Regnskab resterende 1 rd: 3 mrk:, samt at svare til denne Processes Omkostning.

Knud Bustetun mødte og vedtog varsel, og sagde at denne Giæld rejser sig af en heste handel imellem dem, og senere handel med nogle Kreature, hvorpaa Knud Bustetun i anledning af forrig holdt inde 1 rd: 3 mrk:, den ene Rigsdaler holder den instævnte tilbage paa hæste handelen som melt. Citanten kiøbte den af Knud Bustetun og paastaaer at Prisen var 27 rd:, den instævnte at han skulde have 28 rd:, og de 3 mrk: er for en kløv som Citanten har rejet til Røldal for den instævnte. Knud Bustetun begiærede Sagen udsat til næste Ting, for med sine medEiere i hæsten at bevise hvad Prisen skulde være, lige som altid var villig at betale for kløven efter aftale, ved at kiøre 1 kløv for Citanten til Røldal, naar han behøvede det.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Knud Bustetun fremviste fremfoden af en voxen biørn som i den/n/e Vaar er skudt i Hildals mark, hvilket Lensmand[en] med flere tilstod at være rigtig, og blev til mærkning leveret Fogden, og afskaaret den ene klov.

Jarand Mochestad i Rette ædskede den forrige Sag mod Peder Espe for Giæld, og fremlagde Laugdag, saalydende: anmelte end videre at have i continuation af forrige Sag indkaldet Peder Espe at høre godvillig mødende Vidner Wiglich Larsen og Siur Larsen Mochestad, samt at modtage Dom til betaling med Renter og Processens Omkostning.
Peder Espe mødte og vedtog Varsel. de Laugdagede Vidner mødte og vedtog varsel, saa var og de godvillig mødende Vidner tilstæde.
Citanten begiærede sine Laugdagede Vidner fremkaldet [og] afhørt.
1te Vidne, Ole Larsen Mochestad, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: for 3 Aar afvigte høst siden, hørte Vidnet paa Kongsberg, at Peder Espe kom til Citanten og forlangte 4 Stk: 10 rd: Banco Sedler, at betale en hæst med, disse fik han og, og strax sagde Peder Espe, disse Penge faaer være paa Jacob Haugses Reigning, hvortil Citanten svarede, at han ej vilde have Jacob, men Peder for Pengene, og Peder lovede da at betale ham dem igien. Vidnet afskediget.
2det Vidne, Jacob Jacobsen Rejsetter, som aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne. Jacob \Haugse/ var paa bemelte Tid ej tilstæde. Vidnet afskediget.
Citanten begiærede Sagen stillet i beroe til efter middag.

Fogdens Fuldmægtig Mr: Naschov anmelte paa Justitiens vegne til dette Ting at have ladet indkaldet Jacob Jacobsen Rejsetter at anhøre Vidner og lide Dom for brendevins Salg, samt at svare Processens Omkostning. til Vidner under Faldsmaal indkaldet Od Wiglichsen Qvæstad og Angier Jacobsdr: Mochestad. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Jacob Rejsetter mødte og vedtog varsel. saa mødte og Vidnet Od Qvæstad, men Vidnet Angier Mochestad mødte ej efter udraab; thi blev Stævnemaalet for hende

1782: 34b

lovlig afhiemlet af Lensmand Haugse og Svend Luttro.
Actor begiærede Vidnet fremkaldet, thi fremstod
Vidnet Od Wiglichsen Qvæstad, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: den instævnte har denne Vaar hiemført til Vidnet 2 á 3 Potter brendeviin, som han forlangte hos ham forinden han rejste til Bergen, har aldrig kiøbt noget bendevin hos den instævnte, og ej heller seet andre at have kiøbt noget hos sam/m/e, har heller ikke hørt at der har været nogen drikken hos den instævnte, eller brendevins Salg.
Cit: Actor erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte men nu ej mødende Angier Jacobsdatter Mochestad forelægges under Faldsmaal til næste Ting at møde, og Actor besørger lovlig varsel.

Ditto i Rette ædskede den forrige Sag mod Asbiørn Tvesme fordi han har taget Drengen Iver Tvesme fra hr: Høeg. fremlagde Laugdag, saal:
De Laugdagede mødte og vedtog varsel.
Asbiørn Tvesme fremlagde Jnlæg af 10de Juni 1782, saal:
Iver Amundsen declarerede, at han kom i hr: Høgs Ærinde til Tvisme Saug, og blev der af Asbiørn, som han sagde, taget paa Rettens vegne; videre at Iver Amundsen skulde være hos {hr: Høegh} Asbiørn Tvisme til de for ham udlagde lejermaals bøder var betalt. ligesaa at Iver Amundsen ej skulde betale eller kom/m/e i fortræd om Asbiørn tog \ham/ af sin tieneste.

Asbiørn begiærede Anstand til næste Ting for at stævne contra, og bevise sin Sag.
Actor havde intet derimod, thi beroer Sagen til næste Ting.

Ditto i Rette ædskede den i Gaar udsatte Sag mod Tyven Iver Amundsen Tvisme, og fremlagde Præste Attest af dags Dato, saalydende:
Tyvs Delinqventen var tilstæde uden baand og Fængsel.
Actor og Defensor vedblev sit i Gaar tilførte.

Eragtet.

Sagen optages til den 22de Juni førstkommende, da Laugrettet møder her paa Tingstædet.

Ditto anmelte ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Jon Asbiørnsen Strand og Anna Larsdr: Rømbel for Fortilig Sam/m/enleje, derom at lide Dom til bøders betaling, og Processens Omkostning at svare.
De instævnte mødte ej efter udraab, thi blev varselen lovlig afhiemlet af forbemelte 2de Stævnevidner.
Actor paastod Laugdag.

Eragtet.

Jon Asbiørnsen Strand og hustrue Anna Larsdr: gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

1782: 35

Ditto anmeldte med mundtlig varsel til dette Ting at have paa Justitiens vegne indkaldet Hans Hansen Langesetter og Synneve Johannesdatter for med hin anden begaaet lejermaal, derom at modtage Dom til bøders udreedelse og Processens Omkostning at svare.
De indstævnte blev Paaraabt, men ingen mødte, thi blev varselen lovlig afhiemlet af Lensmand Jon Haugse og Svend Luttro.
Actor erindrede om Laugdag.

Eragtet.

De lovlig instævnte Hans Langesetter og Synneve ibidem gives Laugdag til næste Ting at møde, deres Sag at tilsvare.

Peder Amundsen Ureim anmelte paa egne og medArvingers vegne efter Amund Pedersen Ureim, at have indkaldet Hans Hansen Langesetter for Giæld, til dette Ting efter Pante Obl: af 21de Maj 177(6?), derom at modtage Dom til at betale Capitalen 350 rd: med Resterende Renter til betaling skeer, og Processens Omkostning at erstatte. vilde fornem/m/e om den instævnte møder:
Hans Langesetter mødte ej efter paaraab, thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lensmand Haugse og Svend Grimen.
Citanten fremlagde Obl:, saal:, og sagde at den var lovlig opsagt, men opsigelsen nu ej paa stemplet Papiir skreven, reserverende derfore at føre den mundtlige opsigelse til næste Ting paa stempl: Papiir, og imidlertid paastod Laugdag.

Eragtet.

Hans Langesetter, som lovlig stævnet men nu ej møder, gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel. <bet:>

Fogdens Fuldmægtig anmelte at have til dette Ting ladet indkalde Hans Hansen Langesetter til at høre Dom til confirmation paa den i hans Gaard Langesetter for resterende Kongelige Skatter 16 rd: 19 s: giorde Jnførsel, alt til dette Ting med mundtlig varsel. Til vedermæle er

indkaldet Peder Ureim, paa egne og medArvingers vegne, som den der haver lovlig Tinglyst Pante Obl: paa Gaarden Langesetter. vil fornem/m/e om de instævnte møder.
Hans Hansen mødte ej efter lovlig udraab. thi blev stævnemaalet lovlig afhiemlet af forbemelte Stævnevidner.
Peder Amundsen Ureim mødte, saavidt Sagen ham vedkommer, vedtog lovlig varsel.
Fogden reserverede til næste Ting at fremlægge Jnførsels Forretningen, og til den tid forlangte Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Lovlig instævnte men ej mødende Hans Langesetter gives Laugdag til næste Ting, og Fogden besørger Laugdagen lovlig Forkyndt.

Ditto anmelte at have paa Justitiens vegne til dette Ting med mundtlig varsel indkaldet Knud Olsen Hildal, Iver Amundsen Mauge og Tosten Odsen Bleje for Løsgiængerie, derom at anhøre Vidner og modtage Dom, samt svare Processens

1782: 35b

Omkostninger. Til Vidner er under Faldsmaal indkaldet Knud Amundsen Mauge og Lars Knudsen Mauge. videre, de 2de siste insævnte er og Stævnet for handel.
De instævnte mødte, undtagen Knud Olsen Hildal og Vidnerne Knud Amundsen og Lars Knudsen Mauge. thi blev Stævnemaalet for dem lovlig afhiemlet af Lensmand Haugse og Svend Luttro.
Iver Amundsen declarerede at han ej har befattet sig med nogen handel, men et par Aar været løs hiem/m/e hos sin Fader som er Gaarde mand paa Mauge, i den tid har ingen Fordret ham til tieneste, og troede derfore ej at være strafskyldig, da han giærne vilde tient en brav mand.
Tosten Odsen Bleje mødte og declarerede at {være en gam/m/el Karl som} have tient 17 Aar, og er nu saa sygelig at han næppe kan tiene nogen for kost og løn, er nu 35 Aar, er Landvær[n] Soldat, og har været 2 Aar uden tieneste, ingen har fordret ham til tieneste, og han {er} \har/ ej heller \været/ i Stand at modtage nogen, men nu om hans hilsen!! (helse) tillader det vil gaae i tieneste hos Tosten Jacobsen Bleje. ingen af bemelte 2de har tilforn været Stævnet for Løsgiængerie.
Fogdens Fuldmægtig begiærede Laugdag for Vidnerne til nærmere oplysning i Sagen.

Eragtet.

Knud Olsen Hildal gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Lars Knudsen og Knud Amundsen Mauge forelægges under Faldsmaal til sam/m/e tid, Actor besørger lovlig varsel.

Knud Bustetun i Rette ædskede den forrige Sag mod Haldor Helland angaaende de 10 rd: som Haldor skal have oppebaaret af Helje Seljestad og var Knud tilhørende, fremlagde Laugdag, saalydende:
Helje Seljestad mødte og vedtog Varsel.
Tobias Helland mødte paa egne og medArvingernes vegne efter \Haldor/ Helland, som er Død.
Helje Seljestad fremstod for Retten og declarerede: han kiøbte Gaarden \Seljestad/ for nogen Tid siden af Gunder Seljestad, og betalte selv 26 rd: paa Gaarden, hvilke han {paa sine} skylte til Knud Kræmer de 13 dr: paa sin egen haand, og de 13 rd: havde han betalt ved at love Knud betaling for Gunder Seljestad, som skylte Knud 13 rd: disse 26 rd: blev efter at Helje kom fra Gaarden betalt med Kreature og tøm/m/er for 5 rd: 3 mrk:, til Østen Jordal Kreature for 9 rd: 3 mrk:, som han skulde betale til Knud, og Tøm/m/eret til Knud selv, og

saaledes er Heljes Debet udgaaet naar Gunders 13 rd: tillægges, som Haldor Helland siden betalte for Gunder i stæden for Helje, som i afregning imellem dem er afgiort.
Knud tilstod at have faaet 13 rd: hos Haldor Helland paa Gunder Seljestads vegne, og 3 rd: for Helje Seljestads Debet, altsaa igien 10 rd:,

1782: 36

men han har ej faaet Tøm/m/eret, og heller ikke de bemelte Kreature eller deres værdie som Østen Jordal kiøbte paa disse 13 rd: men Helje Seljestad var skyldig Knud, foruden de 13 rd:, for endeel varer, og dette var som Kreaturene blev leveret for.
Helje benægtede at være skyldig til Knud Kræmer mere end de oven melte 26 rd:, som nu saaledes som melt er betalt. Helj[e] Seljestad \sagde/ at de af Haldor Helland betalt[e] 3 rd: er ham ej godtgiort, og at Haldor ej vilde betale til Knud, men først giøre sig selv betalt da afreigning imellem Helje og Haldor skeed[e], Helje maatte derfore selge Kreature til Østen Jordal for at see Knud betalt.
Knud Bustetun begiærede Sagen udsat til næste Ting for at føre Vidner. hvilket Retten Accorderede.

Ditto i Rette ædskede den forrige Sag mod Haldor Helland betreffende noget Tøm/m/er som han skal have bemægtiget sig og var Citanten tilhørende, fremlagde Laugdag, saalydende:
de Laugdagede mødte og vedtog varsel.
Tobias Helland mødte i denne som i forrige Sag for at {g}\h/iøre (høre) hvormed Citanten vil godtgiøre sit Søgemaal.
Helje og Gunder Seljestad declarerede, at Helje skulde have Tøm/m/er til et Stue huus hos Gunder da han solgte ham Gaarden, og dette Tøm/m/er huggede siden Helje over til Saug Tøm/m/er, som da blev 16 Tølter, og solgte Knud Bustetun \det/ for 5 rd: 3 mrk:, Helje maatte betale \for/ Tømmeret til Gunder Seljestad 4 rd:, og de 9 mrk: var for hans arbeide. nu declarerede Parterne at dette Tøm/m/er ej var over hugget men heelt 8 Tølter. denne Contract var dog saaledes giort, at Haldor Helland, som skulde laane Penge ud paa Gaarden, herom skulde være vidende. Gunder havde den/n/e Tid da Contracten blev oprettet imellem dem, Skiøde paa Gaarden, men derefter solgte Gaarden Seljestad til Haldor Helland, dog blev tømmeret hugget efter at Haldor var givet Skiøde, ligesom og Gunder sagde at han lovede Tøm/m/eret paa den maade, at han fik Penge laant paa Gaarden, og Helje paastaaer, at havde han ej faaet dette Tøm/m/er, havde ej Gaarden bleven solgt. Haldor Helland viste af at Helje skulde have Tøm/m/eret til en Bue, \eller noget Tøm/m/er i Fieldet/, men ej til en Stue, ligesom ej Haldor Helland vilde laane Penge paa Gaarden, men fik Skiøde der paa. Gunder sagde at han efter Haldors befaling havde lagt Tøm/m/eret tilsammen.
Knud Bustetun anmelte, at da han kom og skulde tage sit Tøm/m/er, var det sam/m/en lagt af Gunder efter Haldors befaling, og derfore ej kunde tage det.
Tobias mente at hans Fader aldrig haver forbudet Knud at tage Tøm/m/eret, men tvert imod sagt til Knud at han kunde tage det, og det sam/m/e Vinter, som det om Vaaren var hugget.
Knud Bustetun begiærede Dom efter det passerede, med Processens Omkostninger.

1782: 36b

Thobias Helland forlangte anstand til næste Ting for at svare skriftlig i Sagen, med mere som han efter Lov finder sig beføyet til.

Eragtet.

Efter Forlangende beroer Sagen til næste Ting, da Thobias Helland paalægges at fremkom/m/e med det fornødne.

Knud Bustetun i Rette ædskede den forrige Sag mod Haldor Helland, betreffende de 10 rd: som Haldor paa Thomas og Lars Berges vegne haver faaet, og hvilke ej Citanten har faaet godtgiort, anmelte at de til Vedermæle indkaldte var nu tilstæde, undtagen Svend Berje.
Thobias Helland mødte i denne som i de 2de forrige Sager.
Lars Berge tilstod, ongefær for 8 Aar siden at have solgt endeel bord til Citanten, men hans Fader havde ej solgt ham nogen, og samme Tid var Lars Berge med Fader Thomas skyldig til Haldor Helland for Sauge Leje 10 rd:, Lars Berge havde ej budet Knud at betale disse 10 rd: til Haldor, thi Lars fik {siden} sin betaling for bordene, saa han har intet at fordre.
Knud sagde at {Haldor} \han/ nogen tid efter giorde afreigning med Haldor, og tog da den/n/e sig hos ham betalt 10 rd: for Sauge Lejen paa Berje, og da Knud ej har kundet faae disse 10 rd: igien hos Berje mændene, har han holt sig til Haldor Helland derfore.
Lars Berje tilstod at disse 10 rd: for Sauge Leje end nu er ubetalt, og at Knud har fordret dem hos ham, men ej end nu {ej} kundet betalt dem.
Tobias Helland paastaaer at Knud Bustetun skal bevise hvad tid min Salig Fader tog disse Penge fra ham, men da ieg forud ved at han ligesaa lidet kan bevise som med Sandhed nægte at han io i mindelighed baade lovede og betalt[e] de paastævnte 10 rd:, hvor fore ieg i Rettesætter at Knud Bustetun maae blive anseed med bøders udreedelse for sine usandfærdige beskyldninger, og betale mig tid og Nærings spilde for 2de Ting Reiser med 3 rd:, og ærbødigst begiærede Dom i Sagen.
Citanten sluttede Sagen til Doms efter det tilførte, med paastand om Omkostninger, og vilde ej besvare det tilførte fra den instævntes Side.

Eragtet.

Sagen optages til 2den Julj førstkommende.

1782: 37

<bet: P: 1 mrk: 8 s:>

Asbiørn Endresen Tvisme fremstillede sig for Retten og begiærede Almuen og Laugrettet tilspurgt: om det er dem bekient, at hans ejende bord Saug Tvisme Saug i dette Skibreede, er en Flom Saug, hvortil ingen Skov er lagt, og at den er nødvendig for Bøgden. Almuen og Laugrettet, men i sær Siur Jarandsen Mochestad og {Asbiørn} Mattias{en} Jørgensen Ness declarerede at Tvisme Saug er {absolut} nødvendig for bøygden, den har ingen Skaug til sig lagt, men skiærer til Bøgdens Fornødenhed, i sær det som ej kan blive skaaret paa de andre Sauger, og at denne Sa\u/g har {ingen Privilegium at} skiære\t/ til udførsel {/: som ej heller forlanges :/} men skulde denne Saug ej have tilladelse at skiære til Bøgdens Fornødenhed, vilde mange Almues mænd {blive forlægne til} \mangle/ de{t} fornødne {Tøm/m/er og} bord til huus behov.
Asbiørn Tvisme begiærede Tings vidne sluttet og beskreven meddeelt, som bevilges.
Saugen ligger paa Gaarden Tvismes Grund \hvori er ½ Løb S:r ud: b:, Asb: tilh: resten/

Anviist til udsl: Jon Jæransen Grøves Obl: til Haldor Helland, stor 180 rd:, af 28de October 1777, forsaavidt de efter Qv: af 14de Ap: 1781 betalte 100 rd: angaar.
ligesaa til udslettelse Johannes Iversen Eidnesses Obl: til Do:, stor 310 rd:, dat: 20de Marti 1774, d: 4de Juni 1778 betalt 10 rd:, og 20de Dec: 1778 100 rd:, og for saavidt udsl:

Jarand Mochestad i Rette ædskede den i Formiddag udsatte Sag, og anmelte at de 2de godvillig mødende Vidner ej den/n/e gang kan blive ført, siden forrige Vidne Jacob Haugse ej

er varslet at høre dem, begiærede derfore Sagen til næste Ting udsat. Som Retten Accorderede.

Jacob Haugse i Rette ædskede den forrige Sag mod Svend Berge, og begiærede den udsatt til næste Ting for af fremkom/m/e med Continuations Stevning.

Iver Torbiørnsen Utne i Rette ædskede Sagen mod de øvrige Opsiddere paa Gaarden Utne, og fremlagde Laugdag, saal:
de laugdagede \Parter/ og Vidner indfant sig for Retten.
1te Vidne, Anna Hansdr:, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: de instævnte Kreature blev hiem sluppen paa bøen Michaeli Dag afvigte høst, og havde da Citanten endeel uslaaet, men Vidnet hved ej hvormeget, ved ej heller at Kreaturene giorde nogen Skade, og ej heller at Citanten havde noget høe ude, om saa var, saa var det lidet. hved ej om Citanten var tilsagt at Kreaturene skulde indlades paa bøen. Kreturene blev inladt paa bøen om Morgenen. Vidnet, efter sin Madmoders ordre, inlod Kreaturene paa bøen, og de andres Piger var og med, undtagen Iver Torchelsens Pige var ej med, paa den tid var ingen som forbød at Kreaturene skulde kom/m/e paa bøen.

1782: 37b

2det Vidne, Christi Amundsdr:, aflagde Eed efter Loven og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne, med forandring, at Vidnets Stiffader \Lars Utne/ sagde til hende, naar de andre drev hiem, skulde hun og.
Citanten frafaldt Søgemaalet {for}saavidt Sagen Ole Iversen Utne angaar, da han anseer ham uskyldig.
De instævnte declarerede, at de ej kunde bie længere med at lade Kreaturene ind paa bøen, thi Aaret led saa langt at Citanten længe kunde have afslaaet, og det var den sædvanlige tid at lukke Kreaturene hiem paa bøen, end videre det som stod uslaaet, kom ej Kreaturene til hiem/m/en fra, men havde brudt sig ind fra udmarken, thi det var høyt oppe under Urene. Citanten havde ej heller bedet dem at de skulde bie med at hiemlukke Kreaturene.
Citanten sluttede Sagen til Doms med paastand om Omkostninger.
De instævnte sluttede og Sagen til Doms efter Loven.
Eragtet.
Sagen optages til 2den Julj førstkommende.

Lensmand[en] for Lars Takle af Woss anmelte ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Siur Jarandsen Mochestad, at lide Dom til at betale de paa en hæst skyldig værende 10 rd:, tillige med Processens Omkostning.
Siur Jarandsen Mochestad mødte for Retten og vedtog varsel, men nægtede kravet, som rejser sig der af at Siur kiøbte hos Citanten en hest, eller {eller} halvedeelen i den, og skulde give 10 rd:, som er betalt, men disse paastævnte 10 rd: for den anden halvedeel i hæsten, som Citanten paastaaer Siur skal have kiøbt, hvilket benægtes, hæsten, som saaledes tilhørte dem begge, blev solgt paa Røldals Marken, og Pengene ej endnu indkom/m/en, Citanten faaer der fore søge betaling for halvedeelen i hæsten, ligesaavel som den indstævnte, hos Kiøberen.
Citanten stillede Sagen i beroe til næste Ting for [at] bevise Søgemaalet.

Trone Utne i Rette ædskede Sagen mod Hans Blom for Giæld, og fremlagde Laugdag, saalydende:
Hans Blom blev 3de gange paaraabt, men mødte ej, da han dog var paa Tinge[t] og uden for Tingstue Døren,

1782: 38

thi blev varselen lovlig afhiemlet af Lensmand[en] og Svend Grimen.
Thore!! (Trone?) Utne paastod Dom til betaling, og Processens Omkostninger at svare.
Eragtet.
Sagen optages til 2den Julj førstkom/m/ende.

Halgrim Mæland i Rette ædskede Sagen mod Anders Olsen Mæland for Giæld, og ville fornem/m/e med hvad tilsvar han nu møder.
Svend Knudsen Luttro fremlagde for Anders Mæland Laugdag i denne Sag, men havde intet videre at erindre. Laugdagen saal:
Vidnet Elling Hansen Haugse mødte og vedtog varsel, aflagde Eed og vidnede: ganske eenstem/m/ig med forrige afhørte Vidne Jacob Haugse.
Citanten Halgrim Mæland sluttede Sagen til Doms med paastand om Omkostninger.
Og da ingen infant sig for Anders Mæland, blev saaledes
Eragtet.
Sagen optages til 2den Julj førstkommende.

Publiceret Lars Aalvigens bøxel bev til Ole Michelsen paa 9 Mrk: S:r i G:den Schieggedal. dat: 7de Juni 1782. med Revers.
2: Svend Olsen Sexes Obl: til Samson Siursen Qvalnes, stor 99 rd:, mod 4 ProC:to, og 1te Priorite i 1 Løb Smør, 1 g:skind uden bøx: i G:den mit Sexe Trappetun, No: 8, dat: 14de Juni 1782.
3: Østen Heljesen Jordals Obl: til Torjuls Michelsen Tioflaat, stor 198 rd:, mod 4 ProC:to, og 1te Priorite, samt Pant i 2 pd: 8 Mrk: S:r med bøxel i G:den Jordal, No: 8. dat: 14de Juni 1782.
4: Niels Knudsen Rogdes Skiøde til sin Søn Niels Nielsen paa 1 pd: 7 ½ Mrk: S:r, 1/6 huud med bøxel, efter Aftag, i G:den Rogde, No. 24, for 52 rd: 3 mrk: dat: 22de Maj 1782.

Efter Skiftebrev af 25de October 1773 efter Mattias Berven er udlagt for 1 Td: undsætnings korn 2 rd: 8 s:, hvilket nu fordres af Fogden, men Sønnen Haljer (Holjer) Mattiasen Berven paastaaer selv for 5 eller 6 Aar siden, efter Skiftebrevet at have her paa Tinget betalt bemelte 2 rd: 8 s: til hr: Kam/m/er Raad Juls Fuldmægtig, og derpaa anbød Saligheds Eed.
Fogden var tilstæde for at paahøre Eeden.
Comparenten aflagde derpaa Saligheds Eed, i følge Rescrip:

Publiceret hr: Regiments Qvarter Mester Reichborns Auctions Skiøde til hr: Lieutenant Niels von Fougner paa 1 huus vaaning med videre paa Lofthuuses Grund. dat: 6te Ap: 1782.
2: hr: Lieutenant Fogners Obl: til hr: Capitaine Dahl, stor 48 rd:, pantsætter oven melte huus med mere. dat: 1te Maj 1782.
3: Sorenskriver Schielderups Arve Skiøde til Ole Haldorsen Helland paa ½ Løb S:r, ½ hd:, 3 Løber Salt med bøxel, efter Matr: No: 1, i G:den Helland for 121 rd: 3 mrk:, og 8 Mrk: S:r med bøxel i G:den Seljestad, No: 32, for 99 rd: dat: 10de Maj 1782.
4: Dittos Skiøde til Peder Haldorsen paa Tiondals bord Saug

1782: 38b

for 100 rd:, beliggende i Odde Sogn, dat: 10de Maj 1782.

5: Siur Knudsen Espes Skiøde til sin Søn Knud Siursen paa 1 pd: 3 mrk: S:r, ¼ Td: Salt med bøxel i G:den Nedre Espe, No: 13, for 90 rd: dat: 21de Maj 1782.
6: Knud Siursen Espes Skiøde til Peder Jørgensen paa oven melte Jordegods for 99 rd: dat: 21de Maj 1782.
7: Dittos Contract om Gaarden Espe med mere. dat: 21de Maj 1782.
8: Lars Larsen Utne med fleres Skiøde til Anders Jonsen paa 2 pd: ½ Mrk: S:r, ½ huud med bøxel i G:den Augenes, No: 14, for 108 rd: 14 s: dat: 14de Juni 1782.
9: Svend Larsen Lote og Anders Jonsen Augeneses Contract om Gaarden Augenes. dat: 15de Juni 1782.

Efter udraab indfant sig ingen som med Tinget videre havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1782, d: 22de Juni, blev Retten satt paa Tingstædet Utne i Kintservigs Skibreede, og Retten beklæd med efterskrevne Laugrettes og meddoms mænd, Ole Torbiørnsen Berve, Ole Gundersen Jordal, Niels Olsen Freim, Brynild Asbiørnsen Huus, Holger Mattiasen Berve, Wiglich Pedersen Nedre Berve, Iver Torbiørnsen Utne for Torjuls Tioflaat, og Tosten Iversen Taakem for Jon Diønne.

Hvorda! udj Justits Sagen anlagt af hr: Foged Koren mod Iver Amundsen Tvisme, efter at Sorenskriver med Laugrettet havde confereret, blev eenstem/m/ig

Dømt og Afsagt.

Saa siælden som Tyverie spørges eller passerer i Hardanger Fogderie, saa uventelig er ogsaa Iver Amundsen Tvisme der med befunden. Jngen kan sige at have forhen anmærket noget Tegn hos ham til den/n/e last; og allermindste ventet, at det blev begaaet mod hans vel bekiendte og gode Ven. Endskiønt den taabelige Tanke at ville erstatte, og (Tr?)ang, som Giældbunden kan have lokket, og den utvungne maade han for den bestiaalne \har tilstaaet/ og afbedet Forseelsen, viser Fortrydelse, saa er det dog inden Retten vedgaaet og fuldkom/m/en beviist, at Iver Amundsen Tvisme har stiaalet 27 rd: udj 1 rd:[s] Banco Sedler, altsaa begaaet stort Tyverie. Den bestiaalne Ole Biotvet har aflagt saadan Eed, som Loven befaler, som alt af Acten erfares. Derfor eenstem/m/ig Kiendes og Døm/m/es for Rett: Iver Amundsen Tvisme bør, følgelig Forordningen af 27de April 1771, og i Relation med Lovens 6 Bogs 17 Cap: 37 art:, at kagstrykes og arbeide i Jern sin Livs Tid udj

1782: 39

Bergens Fæstning, saa bør han og, følgelig Lovens 6 Bogs 17 Cap: 40 art:, betale Jgiæld til den bestiaalne med 27 rd:, og de tilstaaede Æskers værdie med 7 mrk: Danske, samt Tvigiæld efter Loven, og desuden have sin hoved lod forbrudt. De omvidnede pantsatte eller leverede Effecter kom/m/er i Betragtning efter lovlig Forretning. Med denne Dom omgaaes videre paa lovlig maade.

Udj Sagen anlagt paa Justitiens vegne af hr: Foged Koren mod Hans Blom.

Eragtet.

Ved Actens Revision erfares at Hans Bloms hustrue Anna Torchildsdatter har den 31te October 1780 aflagt Vidnesbyrd i denne Sag, omtrent ligesom de øvrige Vidners Deposition, og uden at virke fuldkommen Beviis. Det erfares videre, at de 2de Vidners Iver Arnesen og Sølfest Heljesens Forklaring d: 3de April d: A:, at den svage Brite Larsdatter, som i sin Elændige Tilstand ej kunde infinde sig for Retten, har foregivet, at Bloms Hustrue, bemelte Anna Torchildsdatter, var tilstæde i Stuen fra den Tiid den omvidnede Grød blev kogt, indtil

den var spiist, med videre, hvilke ogsaa af Blom er tilstaaet. Denne Omstændighed synes ved nøyere Undersøgelse at kun/n/e opdage noget vist i denne Mistænkelige handel, og paa det intet maatte forbigaaes til Styrke i en saa bedrøvelig Sag, saa udfløttes sam/m/e til næste Ting, i fald {ej} Extra Rett ej maatte befales eller eragtes fornøden, paa det Actor til saadan Tid end nøyere maatte kunne i agttage alt fornøden til Undersøgelse og tilstrækkelig oplysning. Saa meget meere synes denne Anstand at kun/n/e erholdes, da Actionen ej i hensigt til Arrest behandles paa Publici Bekostning.

Tyvs Delinqventen Iver Amundsen Tvisme var tilstæde ved Retten uden baand og Fængsel, og declarerede, at han den oplæste Dom vilde appelere.

Anno 1782, den 25de Juni, blev Aastæds Rett behandlet paa Gaarden Lille Graven udi Gravens Præstegiæld og Skibrede, udj følgende Sag; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Jens Ellingsen Fylkedal, 2: Lars Thormosen Kløve, 3: Niels Jonsen Hougen, 4: Mads Larsen Welche, 5: Gudmund Larsen Rønnestrand, 6: Torfind Olsen Kierland, 7: Iver Ricoldsen ibid:, og 8de: Tosten Brynildsen Hamre.

1782: 39b

saa var og ved Retten tilstæde Lænsmanden Niels Rønnestrand. Laugrettet sagde sig ubeslægtet til Parterne.

Hvorda! Knud Anfindsen Rochne, som beslægtet, mødte for Citanterne, og først fremlagde skriftlig Stævning dat: 22 Maji 1782, der er saa meldende:

Knud Ellingsen Store Graven mødte og vedtog lovlig Varsel. de i Stævnemaalet benævnte Vidner vare ligeledes ved Retten tilstæde, dog Citanterne frafaldt Vidnet Niels Espeland, derimod reserverede at føre andre Vidner, stævnte og ustævnte, om giøres fornøden.

Knud Store Graven dernæst fremlagde Inlæg fra Beneficiario her: Provsten Schnabel, dat: Nedre Hagestad Præstegaard d: 24 Juni 1782, der er saa lydende:

Knud Gierde foregav at være besvogret med Citanterne, hvilket ogsaa en Deel af de tilstædeværende tilstod, bad tilført, at han haabede at denne Sag nød Fremgang og de mødende Vidner afhørte, om utilladelig Beytning, og hvorledes Knud Store Graven, førend de andre Medeyere, driver sine Kreature fra fælles Græsgang, saa meget meere haabede han Rettens Biefald heri, som han ey nu agter at føre Vidner om Mærkeskiæl, hvilket formodentlig vil i agt tages, naar den af Herr Provsten Schnabel ommeldte og begiærte Mærkeskiæls Forretning bliver foretaget. Til den Tid lovede Knud Rochne til Overflod at forsyne sig med Amtets Constitution at gaae i Rette for Citanterne, hans Frænder.

Svend Kirketeig for sin hosbond Christopher Heltnæs, som Kirke Ejer for Gravens Præstegiælds Kirker, er ydmygst begiærende af denne respective Rett, at ville modtage og oversee medfølgende Dom og Foreenings Brev af Dato 11 Jan: 1727, og 20 Maji 1757, saa vidt denne Sag kan vedkomme, saa at Kirken maae beholde sin retmæssige Ejendom efter sam/m/es Forklaring ufornærmet, hvilket han haaber at baade Retten og Hoved Citanterne billiger; saasom han ikke veed af nogen Tvistighed, ey

1782: 40

heller at have været Aarsag til denne Proces.

Citanterne declarerede, at Christopher Hieltnes er allene stævnet til Vædermæle for Processens Skyld, som Angrænsende Eyer, men aldeles ikke for nogen Slags Fornærmelse udi denne Sag, hvilket ligeledes Stævnmaalet udviser.

De anviiste Documenter bleve da tilbage leverede, siden Citanterne ey har nogen Paastand i denne Sag mod Kirke Eyeren, dog med Reservation i sin Tid de sam/m/e Documenter at frem ligge!! (legge) i Retten, om Christopher Hieltnes maatte finde det fornøden.

Hoved Citanterne, i Anledning af her: Provsten Schnabels forlangte Udsættelse til Mærkeskiæls Forretning, bemærkede, at det nu allene maatte forvirre Sagen og dens Oplysning om de nu mødende Vidner ey fuldstændig bleve afhørte, som ikke denne sinde lader sig giøre af manglende Tilsvar paa Contra parternes Side; var derfore tilfreds med, at Sagen beroer til den reqvirerte Mærkeskiæls Sag bliver foretaget, da de reserverer til den Tid at føre sine Vidner, og ellers at i agt tage det fornødne til deres Sags Styrke.

Knud Rochne begiærede til laans den af ham i Rette lagde Stævning af 22 Maji d: A:, hvilken ogsaa blev ham leveret, med Advarsel sam/m/e in originali til næste Rettes Holdelse at tilbage levere.

Eragtet.

I Anledning af det fra Parterne Protocollen tilførte, beroer denne Sag til anden beleylig Tid, som nærmere skal blive bekiendt giort; ligesom den af her: Provsten Schnabel forlangte Tægtedag skal vorde meddeelt.

Denne Dags Forretning bliver saaledes at beregne til Bekostning: 1 Dags Forretning 2 rdr:, for Mænds Opnævnlse 1 rdr:, Lænsmanden som sædvanlig 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rdr:, Skydsen leveres, 2de Dages Diet á 4 mrk:, er 1 dr: 2 mrk:, som Citanterne betalte; og derefter denne Session sluttet.

1782: 40b

Anno 1782, den 1te Julj, blev Retten satt paa Gaarden Selland udj Gravens Skibreede og Kirke Sogn, for at behandle følgende Aastæds Sag, Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes \og meddoms/ mænd af Hardanger og Gravens Skibreede: Joseph Olsen Lille Graven, Tosten Brynildsen Hamre, Niels Larsen øvre Fylchedal, Anve Anvesen Windal, og af Wosse Præstegiæld: Anders Anfindsen Lie, Siur Haldorsen Grove, Lars Aadsen Aure, og Knud Andersen Oppeland. saa var og tilstæde Lensmand Niels Rønnestrand af Gravens Skibreede, og udj Lensmand Godschalch Mølsters Forfald at opagte, hans Wises Anders Lie. Laugrettet sagde sig til Parterne ubeslægtet.

Hvorda! Lensmand Niels Rønnestrand, som nær beslægtet til Opsiderne paa Sædland, Gulleich Tostensen, Jacob Knudsen og Knud Jacobsen, fremstod for Retten og anmelte med skriftlig Stævning til denne Tid, at have indkaldet Knud Knudsen Schutle, Stephen Knudsen ibidem, Elling Olsen mit Schutle, Enken Anna Jbidem med Laugværge Peder Nedre Schutle, Enken Sigvor ibidem med Laugværge Lars Takle, Lars Takle og Knud ibid:, for deres tiltagne brug paa Citanternes formente Eiendom i Fieldet, derom at høre Stævnte og ustævnte Vidner med videre, alt efter Stævningens Formæld af 18de Maj 1782, saa er og hr: Krigs Raad Flejscher Stævnet som Eier af endeel i Gaarden Nedre Schutle.

Lensmand[en] fremlagde Tægtedag til denne Forretning af 6te Apr: 1782, og Stævningen af 28de Maj 1782, begge saalydende:

af de indstævnte mødte Knud Schutle, Elling mit Schutle, for Anna Schutle mødte Gulleich Gulleichsen Schutle, Peder Nedre Schutle, som og svarede for Enken Sigvor ibid:, og Knud Larsen Takle, hvilke mødte og vedtog varsel, men anmelte i Anledning af Lars Takle, at han var Stævnet med Lars Kielsen Takle, men han heder Lars Andersen Takle, ligesaa mødte ej Stephen Schutle, som anmeltes Syeg, saa mødte ej heller hr: Krigs Raad Flejscher, end videre anmelte Peder Nedre Schutle, at Enken Sigvor ibid: nok var lovlig Stævnet, og derfore vedtog han varsel, men Lars Takle var ej Laugværge, men Enken dog stævnet med Laugværge,

Stævne vidnerne Gudmund Rønnestrand og Berge Traae sagde at have med 4re Ugers Varsel Forkyndet Stævningen for Stephen Schutle i eget paahør, for hr: Krigs Raad Flejscher i hans Raasmand Mons Larsens paahør, og for Lars Takle i hans Søns Kiels paahør og uden for hans Stue Dør paa Takle, med betydning at sige sin Fader det, som nu var paa en Rejse, men det er sant at de stævnte ham med Faders Navn Kiel, og viste ej andet, og sønnen som voxen men/n/iske, lovede at sige sin Fader det,

1782: 41

videre, at de ved Stævningens Forkyndelse sagde at Faders navnet var galt. derpaa aflagde Stævnevidnerne Saligheds Eed.

Paa Dommerens tilspørsel Svarede Citantene og de mødende Contra Parter, at de var fornøyede med Dom efter Vidnerne og befaring, uden nogen Cituations Cart blev optaget.

Citanterne anmelte at have tilstæde godvillig mødende Vidner: David Størchersen Moe, Iver Larsen Medaas, Ole Nielsen Bulchen, Iver Wichingsen Hovaas, Niels Iversen Nessem, Torjer Aslesen mit Stølen, Amund Jonsen Ystaas, og Torbiør Larsdatter Eide. Citanterne begiærede deres Vidner fremkaldte og afhørte. Edens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning, og fremstod

1te Vidne, David Størchersen Moe, gl: 67 Aar, er paa sin hustrues vegne i 3de leed beslægtet med Citanterne, og selv noget beslægtet med Dem. Lensmand[en] begiærede Vidnet tilspurgt, om han ved hvor mærkerne i Fieldet paa det omtvistede Stæd, er imellem Schutle og Takle gaarderne paa den ene, og Selland paa den anden Side. af 4re gamle Mænd, nemlig: Ambiørn Larsen Græ, Iver Isachsen Breche, Arne Larsen Saaqvitne og Lars Erichsen Sutle!! (Schutle) hørte Vidnet for ongefær 50 Aar siden, at de sagde at fylkes byttet eller mærke imellem de bemelte gaarder gik fra Fieldet Nøkle Knap til Skaandals horg, paa Nordre Side skulde tilhøre Woss og ovenmelte Gaarder, og Søndre Side Selland. Paa ovenmelte Tid blev mærkerne imellem Hardanger og Woss af Eierne opgaaet, og Vidnet, som da ung, men tilstunte!! gaard blev tilsagt af sin Stiffader at følge, for at vide hvor byttet var, saavidt Gaarden Moe betreffer, dog kom ej Vidnet, eller de benævnte Mænd længere end til Nøkle knappen eller derimod, men ej paa det omtvistede Stæd, som ej kom Vidnets Gaard Moe ved, sam/m/e tid var en heel deel Eiere samlede for at opgaae mærkerne, men Sellands Mænd var ej med. Vidnet har ej hørt andre mærker, og kan anvise det omvidnede, eftersom det er ham viist.

2det Vidnet, Iver Larsen Medaas, 80 Aar gl:, er langt udi 4de leed beslægtet med, eller besvogret med Gulleichs og Jacobs hustruer, er fød paa Medaas, Naboe gaard hertil, og været der ald sin tid. mærket gaaer fra Nøkle knap til en vig i vandet kaldet Spone): Traase Vig, og derfra til Skaandals Horg, i Nipen udi Søer. dette har Vidnet hørt af gamle Mænd, og iblant andre af Lars Erichsen øvre Schutle. Paa Nordre Side Woss, og af sam/m/e Schutle og Takle, og paa Søndre Side Sælland, {ejer Selland}. Vidnet veed ej andre mærker, Parterne imellem. Vidnet kan giøre Anviisning.

3de Vidne, Ole Nielsen Bulchen, 59 Aar gl:, ej beslægtet til nogen af Parterne: vidnede om mærket som første Vidne, og har Vidnet paa sam/m/e tid som første Vidne hørt det af ovenmelte Mænd, men var da ung, saa han ej nu saa tydelig kan erindre det, men siden han blev ældre, har han hørt dette mærke af første Vidne og flere, og været viist sam/m/e. kan giøre anvisning. mærket gaar til yste og høyeste Skaandals Horg.

1782: 41b

Vidnet har seet at Sellands Kreature har været drevet af de instævntes slotter, som er Sønden for den bemelte mærkes linie, men ej ilde medhandlet, ved ej heller enten Wossene eller

Hardangerne har drevet dem bort. de indstævnte har for nogle Aar siden anlagt Slaatter og indhægnet dem i det omtvistede, {at} \da/ Kreaturene bleve drevne, var ved middags Tid. Knud Schutle paastod at have slaaet her over 20 Aar upaaanket.

4: Iver Wichingsen Hovaas, 51 Aar, beslægtet noget til Citanternes hustruer. mærket skal gaae fra Nøkle knap til høyeste Horge Nipen, herimellem har Vidnet vel hørt et mærke, som gaaer i Salt klejv, men dette mærke er imellem de instævnte og Gaarden Eide, dette har Vidnet hørt af sin Fader, en gam/m/el mand som i Aar er død. Vidnet kan giøre Anviisning.

5te Vidne, Niels Iversen Nesseim, 43 Aar gl:, ej til Parterne beslægtet: vidnede efter sin Fader Iver Nesseim, som end nu lever, er meget gam/m/el og svagelig, at han var med paa den af første Vidne benævnte Tid, og for sin Søn har sagt ligedan som første Vidne angaaende mærket imellem Parterne, har omvidnet, videre Vidnet er viist af en gl: Mand Torjer Bilde, mærket fra Nøkle knap til høyeste Horge nipen, og imellem sam/m/e viist Vidnet 2de mærker, som han end nu troer at kunde anvise. Vidnet blev begiæret af de instævnte tilspurgt, om han ikke har hørt af sin Fader, at Selland ej har ejet til byttes med Schutle paa det omtvistede Stæd ved vandet. Sv: Nej, har aldrig hørt dette.

6te Vidne, Torjer Aslesen mit Stølen, 70 Aar gl:, er ej slægt til nogen af Parterne, er fød paa Bordalen, og tient 1 Aar hos den omvidnede Lars Erichsen øvre Schutle for ongefær 40 Aar siden. vidnede: at bemelte hans huusbond viste ham mærket fra Nøkle knapen og til høyste Nipen i Horgen, som er Ende mærkene, og imellem disse 2de mærker viste Vidnet et Stæd kaldet Rate Løken, som skulde bytte imellem Sellands Eiendom og de instævnte, Vidnet slog den tid høe paa ommelte Stæd, og kan derpaa giøre Anviisning, videre sagde Vidnet at hans huusbond sagde ham 2de andre mærker i bemelte linie, Salt klev og Seiglet i Horgen, men disse blev ham ej vist, kan derfore ej heller anvise dem.

7: Vidne, Amund Jonsen Ystaas, 64 Aar, Vidnets hustrue og

1782: 42

Gulleich Selland ere Søskende, og Vidnet intet videre beslægtet, er fød paa Ystaas, hvor han nu boer, Vidnet var for mange Aar siden med sin Fader hos omvidnede Lars øvre Schutle som for mange Aar siden er død, og sagde da Lars Schutle at mærket gik lige fra Nøkle knap til høyeste Nipen af Skaandals horgen, og at han paa sam/m/e tid havde sent bud til Eides og Sellands Mænd i Hardanger, for med ham at opgaae mærkerne, men at de ej kom. videre, at naar mærket {k} gik lige, kom det ej i Salt klejv, men i en Myr kant neden for, efter som han kunde see ved at tage linien fra Ende mærkene. kan som bekiendt paa Stædet giøre Anviisning, baade efter dette og sin Faders Anvisning.

8: Vidne, Torbiør Larsdatter Eide, er noget beslægtet, nemlig i 3de led med Citanterne beslægtet, vidnede: afvigte høst saa Vidnet at Sellands Kreature blev Jaget af Wosser ud af de slaatter som er indgiærdet i det omtvistede Støkke, og kan Vidnet anvise Stædet hvor kreaturene blev Jaget. videre at kreaturene bleve stært!! (stærkt?) Jaget, men ingen kom til skade, og at den eller de som Jagede Kreaturene, slog høe sam/m/e Tid paa Slaatterne.

Knud Schutle for de instævnte begiærede tilført, at de have i 22 Aar brugt de paastævnte Slaatter, efter det seenere opsatte Giærde, hvilket Giærde for 12 eller 13 Aar siden er opsatt, og alt upaaanket, som alt med Vidner kan bevises.

Lænsmanden benægtede det tilførte, og sagde at det kun er udflugter af de Jndstævnte.

Citanterne begiærede at Retten vilde tage det omtvistede i Syen og grandskind!!, og modtage Vidnernes Anviisning. Og begav da Retten sig i Marken for at see det omtvistede, som er omgefær 3 Fierdinger fra Gaarden Selland, og 1 Fierding oven for Sellands Støel, paa den Nordostre Side fra Kroge vandet ligger den omvidnede Nøkle knap, som er en Rund høy Field haug, paa denne Side af vandet er ingen tvist, og Parterne kom/m/er ej engang til mærke sam/m/en her, men mærkerne paa denne Side er kun anført for at bestem/m/e mærkes linien

paa den anden Side, eller Sødvestre Side af Kroge vandet. her paa denne Side af Kroge vandet blev os anvist i Syd ongefær et meget høyt Field kaldet Skaandals Horg, og byttet i nederste Ende af sam/m/e byttet skulde saaledes gaae fra Nordost i Syd{ost}\vest/. alle Vidnerne eenstem/m/ig anviste disse mærker. Ved nederste Ende næsten!! af denne Horg anvistes et Giærde, som de instævnte har sat for de omtvistede Slaatter, og som Citanterne mener skal ligge under deres mærkes linie, fra dette Giærde er ongefær 1/16 deel miil op ad til øverste Ende af bemelte Kroge vand, hvor tæt ved Enden Vidnet Torjer mit Stølen anviste Rote Løken, som er en liden bek der falder ned i vandet udj en vig paa Søndre eller Sødvestre Side af vandet, paa sam/m/e Stæd anvist en stor Uhr, hvor han paa den øverste Side \ ): i Nordvest/ med sin huusbond slog høe.

1782: 42b

Iver Medaas anviste den første Wiig af vandet oven fra Enden som Trosevig, og derfra skulde mærket gaae over vandet til Sødvestre Side i et næss, næsten tæt ved den anviste Rate Løk. Ole Bulchen og Amund Ystaas anviste Salt klejv at være en berg haug med nogen furre Skoug udj næsten ved {os} øverste Kroge van[d]s Ende paa Norsøstre Side og under Nøgle knappen, ligesaa Iver Hovaas. Niels Nessem, som alle de øvrige Vidner, anviste Nøgle knap og høyeste Skaandals horg som mærke, samt viste paa en holme i vandet, men kunde ej til visse sige hvad for een, forinden han kom op paa Nøgle knap, hvilket nu deels for Snee og indfaldende uvejer med Regn og Skaadde, og deels andre Forretninger, hinder!! (hindrer?). Det omtvistede er et støkke Slaatte i Fieldet som ligger langs med Krogevandet paa Sødvestre Side, som melt ongefær 1/16 miil, og strekker sig fra vandet op i Fieldet Horgen. her vistes udi dette Støkke mark 2de gl: forraadnede Giærder, til Tægn at Støkket har været mindre tilforn inden Giærdet. Torbiør Eide blev frafaldet. Iver Medaas, som en meget gam/m/el svagelig mand, maatte lægge sig til hvile paa næste Gaard her ved, og kunde derfore nu ej kom/m/e tilstæde at aflægge Eed. De øvrige 6 Vidner aflagde derpaa Saligheds Eed og bekræftede saaledes deres udsigende og Anviisning.

{Lars} \Knud/ Takle anmelte, at ville Rette for sig i mindelighed, og forlige sig med Citanterne uden videre Proces. Gulleich Gulleichsen Schutle anmelte ligesom Knud Takle, at han var forligt med Citanterne, at mærket skal gaae fra Nøgle knapen til høyeste Skaandals Horg i linie.

Knud Schutle og de øvrige som møder, og ej ere forligt, begiærede Sagen udsatt til en anden belejlig tid for at føre contra Vidner.

Lensmand[en] for Citanterne begiærede Laugdag for de udeblevne, til den Tid som [for] Sorenskriveren kunde falde belejligt.

Eragtet.

Lovlig instævnte Lars Takle og Stephen Schutle samt S: T: hr: Krigs Raad Flejscher gives Laugdag til næste Session. hvortil Citanterne saa betimelig skal meddeeles Tægte Dag at lovlig varsel kan besørges.

Efter at denne Kiendelse var oplæst, declarerede Citanterne og alle de mødende contra Parter paa egne og den udeblevne Stephen Schutles vegne at være saaledes foreenet. mærket imellem Schutle og Takle paa den ene, og Selland paa den anden Side, forsaavidt de ejer sam/m/en, skal gaae i lige linie fra Nøgle knap til yderste og høyeste Skaadals horg, herefter skal opsættes Giærde, som begge Parter ere fælles om indtil det er opbygt {op}, men derefter holdes det vedlige

1782: 43

af de instævnte, som dertil tager giærde vaa\n/d paa begge sider af Gaarden, men furre maae ej vadhugges, og ej kvistes saaledes at den deraf tager skade. Citanterne betaler alle omkostningerne ved den/n/e Proces. Lars Takle, som ej var tilstæde, var ej heller i dette Forlig indbegreben, men vilde han ene være herimod, reserverede Citanterne mod ham at continuere Sagen. Det gamle Giærde som nu hægner den omtvistede Slaatte, skal afslaaes. forestaaende blev oplæst for Parterne og tilstaaet Rigtig.

Denne Forretnings Omkostning: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Skyds til Søes 1 miil, 2 mrk:, tilbage leveres in Natura, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Lænsmændene for at tilsige Laugrettet, hver 3 mrk:, er 1 rd:, Laugrettet, de 4 mand i Hardanger, hver 28 s:, er 1 rd: 1 mrk:, de 4re mænd fra Woss for Rejse og umage, hver 3 mrk:, er 2 rd:, er tilsam/m/en 8 rd: 5 mrk: Som Citanterne betalte.

Anno 1782, den 2den Julj, blev Retten satt paa Tingstædet for Kintservigs og Røldals Skibreders Almue, Utne, for i følge optagelse paa afvigte Som/m/er Ting at afsige Dom i de da optagne Sager; Retten beklæd med neden tegnede Laugrettes mænd:

Hvorda! udj Sagen anlagt af Thore Bache mod Ole Hagen afsagt
Dom!

De paastævnte 8 rd: er ikke alleene tilstaaet, men end og beviist at være pligtig Citanten. Den instævnte har allene foregivet at Pengene skulle for lang Tid siden være betalt til en 3de mand. Saadant har Ole Hagen ingenlunde beviist, ej heller dertil at have Ordre, men allene fra Ting til andet søgt Udflugter, hvor ved dog intet til Oplysning eller Afbeviisning er fremført; ligesaalidet som den bemeldte 3de mand er tilkaldet [i] Sagen, dog Ole Hagen er paalagt saadant at i agt tage. Efter saadan Sagens beskaffenhed Kiendes hermed for Rett: Ole Olsen Hagen bør til Citanten Thore Bache betale de paastævnte 8 rd:, alt imod Regres til den 3de mand, og udj den/n/e Processes Omkostning 2 rd:, inden 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Jon Hildal mod Niels Lona.
Dom!

Kravet er tilstaaet, derimod kan ikke kom/m/e i betragtning det anførte Krav hos Citantens Formand i Ægteskabet, som ej beviist; thi kiendes hermed for Rett: Niels Lona bør til Citanten betale de paastævnte 2 rd: 4 mrk: 8 s:, og udj den/n/e Processes bekostning 2 rd:, som alt udreedes 15 Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under adfærd efter Loven.

Iver Torbiørnsen Utne mod de øvrige Opsiddere paa Utne.
Eragtet.

Iver Torbiørnsen Utne har anlagt Sag mod sine Naboer fordi de skal have fortilig hiemdrevet paa Bøen deres Kreature, til formeentlig Skade for Citanten. Udj Sagen er ført Vidner, og anmeldet Taxations Vidner, hvilke

1782: 43b

dog under deres Forklaring ej har Taxeret eller opgivet nogen Skade. De øvrige Vidners Forklaring bliver ej heller til Størke for Klageren. Jmidlertid er det dog klart at nogle Opsiddere paa Gaarden Utne har hiemdrevet deres Kreature uden at efterleve den i Loven befalede Omgangs maade; thi bør Naboerne efter fælles og lovlig Overlæg til indbyrdes Nytte paa en Tid hiemdrive deres Kreature, da Sagen i mangel deraf bør staae dem lige aaben efter lovlig Paatale. Efter forefundne Beskaffenhed ophæves denne Processes Bekostning.

Throne Utne mod Hans Blom.
Dom!
Ved Udeblivelse med Tilsvar har Hans Blom, som dog nærværende ved Tinget, agnoseret Kravets Rigtighed. thi Kiendes hermed for Rett: Hans Blom bør til Throne Utne betale de paastævnte 4 rd:, og udj denne foraarsagede Processes bekostning 2 rd:, som alt udreedes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Halgrim Mæland mod Anders ibid:
Dom!
Hoved Citanten har beviist Sigtelsen, saavidt betreffer de paastævnte 11 rd:; men i henseende den benævnte Landskyld er intet uden for den/n/e Sags Jncamination ventileret. Contra Citanten Anders Mæland har ført 2de, skiønt ubestemte Vidner angaaende den formeente Fordring 7 rd:, og er selv aldeeles borte bleven med Tilsvar, da Sagen blev sluttet. hermed Kiendes da for Rett: Anders Mæland bør til hoved Citanten Halgrim Mæland betale de paastævnte 11 rd:, og udj Processens Omkostning 2 rd: Derhos reserveres Anders Mæland lovlig Tiltale og beviis mod Halgrim ibid: betreffende sin formeente Fordring. Det idømte udreedes 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Ole Samland med flere mod Halgrim Haugse.
Dom!
Citanterne har declareret, at den instævnte Lars Jaastad har mindelig foreenet sig med dem, men Halgrim Haugse, som ligeledes instævnet, er udebleven. Det er tilstaaet at de tilkaldte har uden Tilladelse beitet med deres heste udj Citanternes Eiendoms mark; men det er ogsaa tilført Protocollen, at de ej paastod anden Erstatning end den/n/e Processes billige {Om}\be/kostning. thi kiendes for Rett: Halgrim Haugse bør til Citanterne betale den/n/e Processes Omkostning med 2 rd:, og advares tillige, at vogte sig oftere for saadan ulovlig

1782: 44

Omgangs maade, det idømte betales 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

udj Sagen anlagt af Knud Bustetun mod Haldor Helland, optagen paa siste Ting.
Afskediget.
Ved denne Sags Revision befindes, at Citanten har betalt til nu afdøde Haldor Helland 10 rd: for nogle Aar siden, for en anden Mand; hvilke 10 rd: fordres hos Haldor eller Arvinger paa Grund af, at den 3de Mand ej til Citanten siden haver betalt bemelte Penge. Citanten burde søgt Lars Berje og Fader, hvis Giæld han haver betalt, og ej Haldor Helland eller Arvinger, som for dette Søgemaal frifindes; men derimod reserveres Citantens Rett til Lars Berje og Thomas Berjes Arvinger efter lovlig Omgang. Processens Omkostning ophæves.

Laugrettet ere følgende: Ole Johannesen Trones, Amund Gundersen Utne, Guttorm Gundersen ibid:, Iver Torbiørnsen Utne, Jon Ørjansen Diøn/n/e, Ole Torbiørnsen Berve, Holger Mattiasen Berve, Wiglich Peders: ibid:, For Iver Utne sad som Laugrettesmand i hans egen Sag Svend Grimen.

Anno 1782, den 3de Julj, blev Retten satt paa Tingstædet Eide Grund i Gravens Skibreede, for at afsige Dom i de paa afvigte Som/m/er Ting optagne Sager, Retten beklæd med neden benævnte Laugrettesmænd:

Hvorda! udj Sagen anlagt af Størker Wasenden mod Siovat Seim blev
Eragtet.

Størkaar Wasenden er ligesaalidet berettiget at paabyrde nogen mod sin Villie at føre Gods paa sin Baad, som den instævnte der fore bør bruge Overfald. Citanten har selv anlediget denne Handel, der saaledes ej kan faae Navn af Overfald; og da intet Slagsmaal hidtil er beviist, saa ophæves dette Søgemaal.

Niels Espeland mod Torchel Lindebreche.
Eragtet.

Af de Acten tiltagne Vidners Forklaring er ikke beviist, at Torchel Lindebreche af Citanten virkelig har modtaget en 5 rd: Banco Seddel i stæden for 1 rd: Seddel. Formodning synes lige paa begge Sider. Overalt var det uforsigtigt at Niels Espeland ej brugte sine Øyne, da denne Handling skeede ved lys Dag, og han ikke var beskiænket. Forordningen af (ope rum) 1723 forbyder, at antage Eed imod Protest, derfor Reserveres Citanten med Vidner at bevise sin Sags Rigtighed, om han agter at continuere Søgemaalet.

Baar {Leqven} Hauge imod Helje Legreid.
Dom!

Helje Legreid har ikke benægtet Kravet; men foregivet

1782: 44b

at noget var betalt med Vahre til en 3de Mand. Under Sagens Drift er dette ej beviist, uagtet de erholdte udsættelser; ligesom han er udebleven med endelig Tilsvar. Derfor Kiendes for Rett: Helje Legreid bør til Baar Hauge betale de paastævnte 6 rd:, og udj Processens Bekostning 2 rd:, alt imod lovlig Regresse til vedkom/m/ende, som maatte have oppebaaret noget af Fordringen. Det idømte betales 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Niels Høysetter mod Siur Paulsen Spaanheim.
Dom!

Kravet er beviist: men den indstævnte har ikke opfyldet det Protocollen tilførte Løfte, om mindelig Betaling forinden dette Aars Som/m/er Ting: thi Kiendes for Rett: Siur Paulsen Spaanheim bør til Niels Høysæter betale de paastævnte 4 rd:, og udj denne Sags Omkostning 2 rd:, som udreedes 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Elling Haugse mod Anders Opheim.
Dom!

Det er klart af Acten, at Parterne have ingaaet Handel, paa den her brugbare Maade, om Smør og en Øg. Det er derfor beviist og tilstaaet, at Aftalen eller Handelen paa Anders Opheims Side ikke er efterkommet. Følgerne af saadan Omgangs Maade ville blive en almindelig Usikkerhed udj saadan Handel, hvor siælden og vel aldrig kan ingaaes skriftlig Contract. Imidlertid har Citanten alleene paastaaet Dom for Tids spilde og den/n/e Sags Omkostning. thi Kiendes for Rett: Anders Opheim bør til Elling Haugse betale for Tids Spilde og Processens Omkostning 2 rd: 3 mrk:, samt stemplet Papiir til Acten om den tages beskreven,

som alt udreedes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Niels Westrem mod Ole ibid:

Eragtet.

Da denne Sag er meget vidtløftig og udfordrer Tid til Papirers Revision, som hidtil har været Dom/m/eren betagen formeedelst iidelige Forretninger: saa bliver denne Sag optaget til Doms d: 20de Julj førstkommende.

Laugret ere: Ebbe Eide, Ricol ibid:, Iver ibid:, Siur ibid:, Lars ibid:, Iver Kierland, Morris ibid:, og Gudmund Røn/n/estrand.

Anno 1782, den 20de Julj, blev Retten satt paa Tingstædet Eide Grund i Gravens Skibreede, for i følge optagelse, at afsige Dom udj Sagen anlagt af Niels Jonsen Westrem mod Ole Tostensen ibidem betræffende Værgemaal. Retten beklæd med det neden for benævnte Laugrette.

1782: 45

Hvorda! udj forestaaende Sag blev afsagt

Dom!

Denne Sag rejser sig af Citantens Fæderne Arv, som er indestaaende hos Stiffader og Formynder Ole Westrem, og hvorfore denne ej har vildet giøre Citanten saadant Regnskab og Rigtighed som han kunde være tilfreds med. Citanten Niels Jonsen har derfore, efter at have opnaaet de fuld myndige Aare, anlagt denne Sag, der af Ole Westrem ved mange udflugter er opholt, J Sagen er fra begge Sider fremlagt Reigninger, som ikke ere saa aldeeles bestemte. Skiftebrevet sluttet 20de November 1754, hvorpaa Sagen grunder sig, bliver derfore her at følge. Citanten paastaaer, foruden sin Arv efter oven melte Skiftebrev, Capital 116 rd: 5 mrk: 9 s:, med Renter, og saa sin Andeel af de Penge som Ole Westrem fik meere for Jordegodset, end sam/m/e i Skiftebrevet er ansatt. Efter det fra Ole Westrem til Citantens broder Siur Jonsen under 29de Maj 1771 udstæde Skiøde befindes at 1 Løb 12 7/8 Mrk: S:r i G:den Westrem, hvoriblant Citantens Arvede 23 1/8 Mrk: er inregnet, var solgt for 292 rd: 14 s:, naar derfra afdrages ½ deelen af de 10 rd:, som efter Skiftet er givet for det i Gaarden liggende Halsnøe Koster Gods, som Ole selv har kiøbt, bliver igien 287 rd: 14 s:, deraf kom/m/er paa ovenmelte Citantens 23 1/8 Mrk: S:r 78 rd: 1 mrk: 8 s:, dette er da 28 rd: 14 s: meere end i Skifte vurderet paa Citantens Andeel Jordegods. Ole Westrem har lovet med besigtelse at bevise, det disse Overpenge paa Jordegodset er anvente til Gaardens Huusers istandsættelse og Jordens Forbedring. Saadan besigtelse er ej i {tte} Rette lagt, men siste Session en Reigning af 16de Maj 1771, som skulde vise de anvente Omkostninger, denne Reigning kan ej her kom/m/e i betragtning som beviis. Ole Westrem har paastaaet betaling for Niels Jonsens Opdragelse. Det synes ej billigt at et Barn hiem/m/e hos sine Forældre skal betale for sig, hvilket ikke er brugeligt i Districtet, og saameget mindre, som da saadan/n/e tilvoxnede!! (tilvoxende) Børn derimod kunde paastaae Tieneste Løn, og ej heller overeenstem/m/ende med Lovens 3 – 18 – 18, 19 Art:, dog regnes ej Renter af Løsøret til Citantens 7de Aar. Rentes Renter tilstaaes ej efter Lovens 3 – 19 – 28, naar Formynderen ikke fordrer 3de Penge. Efter Saadan Sagens beskaffenhed kiendes for Rett: Ole Tostensen Westrem \bør til Niels Jonsen/ betale{r} Arve Capitalen efter Skiftebrev sluttet 20de Nov: 1754, med 116 rd: 5 mrk: 9 s:, Renter af Løsøret med 4re ProC:to fra 1te Januarj 1761 til denne Tid, 57 rd: 3 mrk: 10 s:, og Landskyld af Jordegodset fra Skiftes Slutning til 29de Maj

1771, 16 ½ Aar á 4 mrk: 5 s:, er 11 rd: 5 mrk: 2 s:, og siden Renter af Jordegodsets i Skifte ansatte Sum til denne Tid, 22 rd: 1 mrk: 10 s:, og endelig, de paa Jordegodset tagne Overpenge 28 rd: 14 s:, med Renter til Dato 12 rd: 3 mrk: 3 s:, tilsammen Capital og Renter 249 rd: 2 mrk:,

1782: 45b

samt videre Renter til betaling skeer; dog fragaar ovenmelte Sum/m/a det som efter Actens udviis er betalt, og ligeledes Renter der af 4 ProC:to.
udj Processens Omkostning betaler Ole Westrem, som den der selv har været uvillig og udhalet Sagen, til Citanten, sin Stif Søn, 10 rd: Det idømte udreedes 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Laugrettet ere følgende: Niels Rønnestrand, Gudmund ibid:, Lars ibidem, Iver Ellingsen Eide, Siur Olsen ibidem, Ebbe Hansen ibidem, Lars Olsen Eide, Ricol Erichsen ibid:

Anno 1782, den 24de Julj, blev paa Gaarden Qvale udj Jondals Skibreede Aastæds Rett satt i følgende Sag; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes \og meddoms/ mænd, Tørris Monsen Setvet, Siur Larsn Præstegaard, Henrich Olsen Guntvet, Samson Larsen Bircheland, Helje Brynildsen ibidem, Ole Larsen Eie, Lars Amundsen ibidem, Amund Larsen Espeland. saa var og tilstæde Lensmand Johannes Pedersen Wiig.
Jon Bergesen Kopre, som var beslægtet til Citanterne Niels Siursen og Siur Olsen Qvale, der selv ved Retten er tilstæde, fremstod og anmelte til denne Tid og Stæd at have indkaldet Tosten og Søn Wiglich Fladebøe angaaende mærket \og brug/ imellem deres Gaarder, alt med mundtlig Varsel, derom at høre Vidner, Stævnte og ustævnte, samt høre brever og beviser med videre, og endelig at lide Dom til det omtvistede Støkkes fravigelse, og erstatte Processens Omkostning. ligeledes er indkaldet Aad Degebreche at høre Vidner og lide Dom til et andet Støkkes fravigelse, som alt de troer at deres Contra Parter har fornærmet dem ved at gaae over de gamle rette Mærker imellem Gaarderne Qvale paa den ene, og Fladebøe med Degebreche paa den anden Side. Til Vidner er under Lovens Faldsmaal indkaldet Brynjel Fladebøe, Peder Iversen og Peder Wiglichsen ibidem, samt Jon Hamer.
Tosten Fladebøe og Søn Wiglich, samt Aad Degebreche, som alle selvEiere, mødte og vedtog lovlig Varsel, saa mødte og Vidnerne.
Citanterne anmelte endnu at have tilstæde 2de beskikkelses Vidner, Siur og Jon Baggegaard.
Tosten og Søn Wiglich Fladebøe anmelte med mundtlig varsel til denne Tid at have contra indstævnet hoved Citanterne med deres Jord Eier S: T: hr: Heiberg, Sogne Præst til Strandebarms Præstegiæld, at høre Stævnte Vidner og ustævnte, samt andre beviser \i ..nevnte Sag/, og lide Dom, samt betale Processens Omkostning.

1782: 46

De under Faldsmaal Stævnte Vidner ere Knud Fladebøe, Iver Pladset, Iver Pedersen Espeland, og Gier Wiglichsdatter, Ole Knudsen Degebreche, Herborg Larsdatter Debreche, og Aad Olsen ibidem, samt Boel Fladebøe. og endelig godvillig mødende Vidner Ole Heljesen Molve.
hoved Citanterne med hr: Heiberg mødte og vedtog varsel, saa mødte og Vidnerne, undtagen Herborg Degebreche.
ligesaaa anmelte Aad Degebreche, at have contra Stævnet hoved Citanterne i denne Sag at høre Vidner og lide Dom, samt betale Omkostninger. til Vidner ere under Lovens Faldsmaal

indkaldet første Contra Vidne Knud Fladebøe, Endre Setvet, Jon og Lars Baggegaard, Anna Pladset og Helga Præstegaard.
Vidner og Parter vedtog Varsel. Herborg Degebreche blev frafaldet.
Alle Parterne var fornøyet med Dom efter Vidnerne og befaring uden noget Cituations Cart for denne Rett.
Edens Forklaring blev for alle Vidnerne oplæst, med Formaning om Sandhed; hvorefter hoved Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldet, og fremstod:
1te Vidne, Brynild Siursen Fladebøe, 66 Aar gl:, ubeslægttet!! til Parterne, er nu Vilkaar mand paa Naboe Gaarden Fladebøe, har boet og været paa bemelte Gaard 38 Aar. Citanterne fremlagde her et Udtog af et Tings vidne taget den 19de October 1769, og Extracten udstæd d: 9de Julj 1782, saal: Vidnet forklarede paa tilspørsel, at som ham er sagt af hans Formænd paa Fladebøe, skal mærket imellem Tosten Fladebøes brug og Qvale gaae fra Svinehølen Efter en Bek op i Skaret, paa nedre og vestre Side Eier Qvale, og paa østre \og/ øverste Side Fladebøe, og i sam/m/e Tosten og Søns brug. neden for Svinehølen er ingen Tvist om mærkerne imellem Fladebøe og Qvale. ovenstaaende er det Stæd, eller endeel af Saa kaldet Botten, hoved Citanternes Støls Mark. paa den vestre Side vises end nu Sæls Tomter som har tilhørt Qvale, og hvad bruget angaar, har Creaturene gaaet der horn om horn uden nogen Tvist, som Vidnet ej har hørt, uden for faae Aar siden. Torbiørn Traae, som broder til Tosten Fladebøe, mødte nu for Fader og Søn og begiærede Vidnet tilspurgt, om det har hørt at mærket imellem Qvale og Fladebøe skulde være i Harpile haugen og i Rusten som viser til Grydings Fieldet og ikke længere. 2do: om det ikke har seet alle tider at contra Citanterne paa Fladebøe har brugt Botnen til Sæter beiter, og ej Qvale, før nu paa kort Tid. Til 1te Qv: ved intet derom. til anden Qv: nu paa nogle Aar har Tosten Fladebøe Jaget Qvales Kreature af Botten, men tilforn saa Vidnet at Kreaturene gik som {tilforn} \før/ sagt horn om horn upaatalt. Vidnet kan giøre Anviisning.
Andet Vidne, Peder Iversen Fladebøe, 65 Aar gl:, fød paa Fladebøe,

1782: 46b

boet paa bemelte Gaard 34 Aar, er ubeslægtet til Parterne, vidnede: ganske eenstem/m/ig med forrige Vidne, med tillæg, at Fladebøes Kreature kom ej hver dag i Botten naar de var paa Stølen, men kom undertiden, og at det aldrig før paa (....?) Tid har været Qvales Kreature forbuden at beite der. ved ej om Qvales mænd lejede dette \beite/ af Fladebøe, nok de \Kreature/ gik der uden paaAnke, og henholt sig \i øvrigt/ til sit Vidnesbyrd. hoved Citanterne begiærede Vidnet tilspurgt, om det \er/ bekiendt at mærket imellem Qvale og Degebreche gaar fra et Jlag ved Elven til Giettings Haug og derfra til et Jlag i Mørkedalen, og hvorledes Eiendom og brug her er. Vidnet svarede, at han ej har hørt andre mærker en[d] her benævnt imellem Qvale og Degebreche. undertiden har Degebreches {beg} beboere gaaet forbie dem, men og selv Giært dem. Eiendom/m/en skal være for Qvale paa Østre, og Degebreche paa Vestre Side. disse Giærder eller Jlag har undertiden været giæret, og undertiden nedkastet, kan ej til visse Sige om mærkerne gaar her, da han paa den/n/e kant er ubekiendt, men har hørt at mærkerne skal være der, og kan anvise dem som melt. videre, Jlagene var for at ej Degebreche Kreature skulde kom/m/e i Qvales og Fladebøes Mark, som de har giort naar ej Jlagene har været giæret, ved at Degebreche har udvidet sine Beiter paa Qvales Eiendom i nogen Tid, og beitet i Botten, som de ej før giorde; dette er i Qvales hiem/m/e mark. Aad Degebreche begiærede Vidnet tilspurgt, om det ej altid har seet Degebreches Kreature gaae forbie Jlagene: Svar: naar Jlagene vare oppe eller ugiærte, gik Kreaturerne der forbie, men da har Qvale og Fladebøe manden tilsagt dem paa Degebreche at giærde, som og er blevet giort, intil Tvistighed for nogen Tid er rejst sig herom. Aad Degebreche begiærede Vidnet tilspurgt, om det hvert Aar har seet Kresturerne paa den Qvale

formentlig tilhørende Side. Svar: Vidnet kan ej sige hvor mange Aar eller gange de har været der, thi han har ej altid seet derefter. kan giøre Anviisning.
Brynil Fladebøe blev igien fremkaldet og tilspurgt ligesom andet Vidnet vidne[de] om mærker og brug imellem Qvale og Degebreche, derpaa Vidnet [svarede:] veed intet om mærkerne mere end nylig kan have hørt ligesom andet Vidne, men om bruget enstem/m/ig med forrige Vidne. videre, at siden Tvist kom har

1782: 47

Qvales mænd giæret Jlaget, som siden er bleven nedkastet.
3de Vidne, Peder Wiglichsen Fladebøe, 55 Aar gl:, har været her paa Fladebøe 37 Aar, og er broder til Tosten Fladebøe. vidnede at mærket skulde gaae imellem Qvale og Degebreche fra Jlaget ved Elven til Hiettings haugene, oven for ved ej noget vist bytte, undtagen Jlagene, Som dog ej er sagt ham som mærke, men kun for hægne Degebreches Kreature. Disse Mærker har Vidnet altid hørt for sig sagt af gamle mænd paa Fladebøe, som nu ere døde. Angaaende beitning med Degebreches Kreature vidnede dette Vidne som de 2de forrige. videre begiærede hoved Citanten Vidnet tilspurgt, om han viste tilforn, førend Tvist kom dem imellem, at Degebreches Kreature blev malket paa bierget over Mørkedal. Vidnet har ikke hørt dette forinden 6 Aar siden ongefær, da dog Fladebøes Støls vej falder der forbie. Efter at dette Vidne var examineret, blev befunden og af Parterne tilstaaet, at ved de 2de Gaarders beboere haves tvist om forskiællige Støkker, som ej end gang er i linie, thi bliver hver Sag efter Parternes vedtagelse behandlet for sig, og først om Gaarden Fladebøe, da det som tilhører Sagen med Degebreche siden bliver at udrage af det passerede.
4de Vidne, Jon Iversen Ham/m/er, tilforn Sergeant, men nu afgaaet, gl: 64 Aar, ubeslægtet til Parterne; er føed paa Fladebøe, og var hiem/m/e til han var 28 Aar. Vidnede om mærkerne imellem Qvale og Fladebøe som første Vidne, og at beitet i Botten {pa} da var til fælles for begge Parter den tid Vidnet var hiemme. Efter den Tid Vidnet rejste herfra, ved han ej om brug eller beitning. ved ej om andet mærke \end/ nu benævnt, og dette mærke har Vidnet hørt paa Fladebøe ifra det var barn. Videre, det hente ofte at Fladebøes Creature kom fra Stølen i Botten, og ej Qvales, som da var paa Stølen, men ung Fæe og hester gik hvor de vilde i denne Mark. Vidnet kan giøre Anviisning.
Beskikkelses Vidnerne Siur og Jon Baggegaard fremstod, aflagde Eed og forklarede, at nogen Uger for Korsmisse afvigte Vaar, vare Vidnerne udsente af hoved Citanterne til Tosten Fladebøe og Søn for at tilspørge dem om de i mindelighed vilde Rette for sig og blive ved de gamle mærker. Tosten og Søn svarede: at de vilde ej lade sig lide med saaledes som det nu gik, men modtage Stævning. Vidnerne afskediget.
Contra Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet, og
1te Contra Vidne, Knud Fladebøe, gl: 87 Aar, er huusmand hos Tosten Fladebøe, har været over 50 Aar paa Fladebøe, er Farbroder til Niels Qvale. Contra Citanterne begiærede

1782: 47b

dette og følgende Vidner tilspurgt, om de ikke ved at øvre Thun paa Fladebøe haver brugt Botnen til Sæter beite, og ikke nogen anden. 2do: om Qvale har haft Eiendom lengere en[d] de kan see i fra Tveten op i Rusten med Harpibe haugen, og ikke lengere. til første Qvæstion: Fladebøes Kreature kom undertiden ned fra Stølen i Botten at beite, at sige mælk kiør, ligesom vejret var til, thi naar uvejr infalt er her livligt for sam/m/e; undertiden en Dag i Ugen, mere og mindre, men Qvales Ung Fæe gik her bestandig heele Som/m/eren upaatalt, til for nogle Aar siden. Til 2den Qvæstion: mærket imellem Fladebøe og Qvale gaar fra Svinehølen efter en Bek til Skaret som før omvidnet, og paa vestre Side Eier Qvale, paa østre

Side Fladebøe. Qvales Mand drev sine Kreature til Botten, og lod dem gaae der til uvejret drev dem hiem igien. i Botten er en Sæls tuft som hører Qvale til, hvilken Vidnets Farfar Knud, og tilforn en Mand som heed Kiel Qvale, brugte dette Sæhl. endelig blev det øde formedelst udyr som giorde at ej Kreaturene saa sædvanlig gik i Botnen. Vidnet kunde ej giøre Anviisning \for alderdom/, thi aflagde det Eed efter Loven.

2det contra Vidne, Iver Siursen Pladset, broder til Niels Qvale, gl: 46 Aar, er fød her paa Aastædet, har været hiem/m/e til ongefær sit (3?)3 Aar. Vidnede om mærket eenstem/m/ig med forrige Vidne, saavel som om Kreaturenes beedning i Botnen, kan ej erindre om Ungfæet gik der bestandig fra Qvale, men ved at det aldrig blev paatalt naar de kom der. Vidnet ved og om Sæls Tomten, og kan paa alt giøre Anviisning.

3de Contra Vidne, Iver Pedersen Espeland, 44 Aar gam/m/el, ubeslægttet til Parterne, er fød paa Gaarden Fladebøe, som han forlod da han ongefær var 15 Aar, har siden været paa Espeland længere nede i Jondal. Botten har været Sætter beite for Fladebøe i den Tid Vidnet var sam/m/estæds, og for Qvales Smaler, men kan ej erindre om Qvales Fæe var der, i fald saa var, var dog om beitningen ingen Tvist. til 2den Qv: Jo! lige efter Spørsmaalet, men Vidnet kan ej sige hvem han har hørt dette af, kan ej heller erindre hvor lang Tid \siden/ han hørte dette mærke sige for sig. Vidnet har og hørt tale om Sæls Tomten skulde tilhøre Qvale. kan anvise mærkerne.

4de contra Vidne, Gier Wiglichsdatter, Søster til Tosten Fladebøe,

1782: 48

gl: 58 Aar, været 38 Aar paa Fladebøe, er saa blind at hun ej vel kan gaae, uden nogen følger hende, og dette har hun havt fra hun var 3 Aar. til 1te Qv: Jo, lige efter Spørsmaalet, og at Vidnet paa sin broders Støel har været 24 Aar budeie. Til 2. Qv: Jo! dette har hun hørt, men ved ej videre derom, ligesom og hun har hørt om beedning i Botten af de andre budeier og Folk den tid hun var paa Stølen, thi hun kunde ej see langt. Vidnet kunde ej giøre Anviisning, aflagde derfor Eed efter Loven.

5te Contra Vidne, Ole Knudsen Degebreche, 57 Aar gl:, fød og boer paa Degebreche, naboe Gaard hertil, ubeslægtet til Parterne. Vidnet tiente 3 ½ Aar paa Fladebøe, og i den Tid viste han at Kreaturene kom ned fra Stølen og beitet i Botnen, men ved ej om Qvales Kreature og beitet der, i den tid var ingen tvist. videre til oplysning, at Vidnet tiente hos Tostens Formand paa Gaarden, deels som voxen \dræng/, og deels som Jætle barn {i} hos Ole Fladebøe. til anden Qv: Vidnet hørte af Lars Knudsen, som boede paa det brug Tosten \ ): Søn/ nu haver, at Qvale skulde ej have Eiendom længere end fra Tveiten op i Rusten med Harpikke haugen. Vidnet har siden hverken hørt eller spurgt efter nogen mærker her. Vidnet var ongefær 15 á 16 Aar da dette passerede. Videre har Vidnet hørt, at i Botnen skal være en Sæhls Tomt som skulde tilhørt Qvale, og at denne Bot[t]en kaldes Fladebøe Botten. kan giør Anviisning.

6te Contra Vidne, Aad Degebreche, gl: 29 Aar, Søn til forrige Vidne. hoved Citanterne erindrede at dette Vidne er Stævnet af dem og i en Aastæds Sag, som i Dag var incamineret, men siden blev afvist at behan[d]les for sig, og at det omtvistede Støder til hin anden, nemlig Botnen og det paa Degebreche. Vidnede: ved at Kreaturene \fra Fladebøe/ undertiden har været paa det omtvistede Stæd i Botten og beitet, men veed ej om andre Kreature har været her, thi Vidnet har skielden kommet paa den/n/e Stæd. til anden Qv: har hørt af en gam/m/el Pige som var paa Degebreche, og nok en anden gl: Pige fra Fladebøe, at mærket skulde gaae som omspurgt. videre har dette Vidne hørt af en gl: Kone i Bergen, fød paa Fladebøe, at mærket skal gaae som melt. denne Botten kaldes Fladebøe botnen. kan giøre Anviisning.

7de contra Vidne, Boel Fladebøe, 48 Aar gl:, er gift med Tosten Fladebøes broder, har været ald sin Tid paa Fladebøe, og brugt Støelen uden for Botten til sine Kreature i 22 Aar, samt

beite i Botten, men ved ej til vished hvem anden har beitet der, uden nu de siste Aar da tvist er opkom/m/en,

1782: 48b

har Vidnet seet Qvales ung Fæe i Botten. Vidnets vej falt nogle gange om Botten medens hun har (...?), men saa da ingen af Qvales Kreature som hun kan erindre. kan anvise beiterne, men intet videre. Aflagde derfore Eed.

8de Vidne, godvillig mødende Ole Heljesen Molve, 28 Aar, boer paa Molve ½ miil herfra ned i Dalen, ubeslægtet til Parterne, vidnede: for 3 uger siden var dette Vidne med Aad Degebreche hos en Kone, nemlig Marite Pedersdr: i Bergen, som er den sam/m/e Kone {dette} Vidnet \Aad/ har nævnt om, og sagde hun at Botten tilhører Fladebøe til Sæterbeite, og ingen anden, samt i den tid tid hun var paa Fladebøe kom ej andet en[d] Qvales Smaler \og Fladebøes Kreature/ der. videre at mærket gik efter som omspurgt, nok at den/n/e Kone rejste fra Fladebøe ongefær for 30 Aar siden. Vidnet kunde ej giøre Anviisning, aflagde derfore Eed efter Loven.

3de hoved Vidne {ble}, Peder Wiglichsen Fladebøe, blev atter fremkaldet og tilspurgt, om han ved mærket i Botnen. Svar: Vidnet har hørt at mærket skal gaae fra Svine høel Efter Bekken til Skaret, men ved ej af hvem, og har intet andet mærke hørt. For længe siden har Vidnet hørt Tvist om Botnen, videre ved at Fladebøes Kreature har beitet der, men hved ej om Qvales, dog har hørt at Qvales ung Fæe og har beitet der. kan vise Sæls Tuften, og har hørt at den tilhørte Qvale.

Efter at Vidnerne vare afhørte, begave Retten sig i følge med Parter og Vidner i Marken for at besee det omtvistede og modtage Anviisning.

Da Dagen saaledes med det passerede, og Anviisningen er forløben til seent ud paa Aften, bliver Forretningen for denne Dag sluttet.

Den paafølgende 25de Julj continuerede ovenmelte Aastæds Sag i overværelse af Parter og Vidner. Undtagen hr: Heiberg.

Hvorda! bliver at tilføre Anviisningen som følger:

Een Fierding fra Qvale ongefær i Syd op i Fieldet ligger en Rund haug som kaldes Harpibe haug, og er her det høyeste og længste man kan see {oven} \fra/ Qvale, lidt oven og Østen for sam/m/e blev anviist en liden høel kaldet Svine høel, og fra sam/m/e op efter en liden bek, som følger den østre side af Fieldet, op efter sam/m/e til et Skar imellem 2de Field. fra den/n/e Svine høl til Skaret er den omvidne[de] og omtvistede Botten, hvor Qvale skal eje paa vestre og Fladebøe paa østre Side \af bekken/, og sees ej det minste af denne Botten hiemmen fra Gaarden, da den ald ligger oven for Harpibe haug, <neden eller Norden for sam/m/e haug til Elven er Qvales Udmark> paa vestre side af Bekken og noget

1782: 49

Støkke oven for Harpibe haug blev anviist under en liden berg ham/m/er den omvidnede Sæls Tomt, her fant Vi levninger af en huus Tomt og kul. dette beskrevne Stæd fra {fra} Harpibe haugen blev af alle Vidnerne anvist for Botten, som er omtvistet. Alle hoved Vidnerne anviiste eenstem/m/ig disse mærker. lige med hoved Vidnerne anviste og 2det Contra Vidne. Tosten Fladebøe og Søns Støel ligger lidet Sønden for det omvidnede Skar, hvor Botten sluttes. 3de, 5te og 6te contra Vidne anviiste ommelte Harpibe haug, og der fra mærket efter en Bierg Rust, heller høyden af Fieldet som sees fra Qvale, i vest til Gryttings Field. oven eller Sønden for skulde tilhøre Fladebøe, og Neden for Qvale. ligesaa anviste de Tveiten, et

Flat Stæd ved den store Elv og strax neden og Vesten for Qvales huuser. fra hvilket Stæd man seer til Harpibe haug og vest efter Rusten.
de 4re hoved Vidner aflagde derpaa Eed efter Loven. contra Vidnerne Iver Pladset, Iver Espeland, Ole og Aad Degebreche aflagde ligeledes Saligheds Eed:
Jon Kopre for hoved Citanterne begiærede tilført, at da Citanterne med mange Vidner har beviist sin Eiendoms \Rett/ til den Vestre Side af Botten, saa paastod han Dom efter sin Stævning og Jncamination med videre fra hans Side tilførte, og at de instævnte bliver frakiendt Eiendom paa det omtvistede Stæd, \og Cit: beholder/ {med} sin gamle Rettighed til beite i Botten, ligesom det har været, forinden Tvistighed for nogen Tid sig herom er rejst, og tillige de instævnte blive ved Dom tilfunden at betale denne Processes Omkostning, og saaledes inlod Sagen Dom.
Torbiørn Traae for de instævnte sluttede Sagen ligeledes til Doms, efter det fra hans side tilførte og Vidner, med paastand at beholde Botten som sit gamle Sætter beite og Eiendom efter Vidnernes udsigende, samt Processens Omkostning 4 rd:
hoved Citantens Paastand for Mad og Drikke til Laugrettet og Vidner er \i det minste/ 10 rd:
Parterne begiærede at Sagen til Doms maatte blive optagen til næste høste Ting for Jondals Skibreede, for at spare Omkostning om Dom her paa Aastædet 6 uger efter Dato skulde afsiges.
Denne Forretnings Omkostning: 2 Dages Forretning 3 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Fogden for opnævnelse 1 rd:, Laugrettet á 2 mrk:, er 2 rd: 4 mrk:, Lensmand[en] efter Sædvane for at tilsige Laugrettet og gaae Retten til haande 1 rd:, Skydsen besørges in natura, er tilsam/m/en 9 rd: foruden dette blev anmeldet hoved Citanternes udlæg til Stævne Penge 1 rd: 4 mrk: 8 s:, Tegte Dag og Jncamination 2 – 5 – 4 s:, af Citanterne betalt.

Eragtet.

Efter Parternes vedtagelse optages Sagen til Anden Tingdag for Jondals Skibreede paa næste høste Ting {den/n/e Fa} dette Aar. til den Tid Laugrettet møder.

1782: 49b

Anno 1782, den 25de Julj, blev Retten satt paa fornævnte Gaard Qvale, for at behandle følgende Aastæds Sag, og Retten beklæd med det i Gaar tilførte Laugrette.
Hvorda! Jon Kopre paa Niels og Siur Qvales vegne i Rette ædskede den i Gaar under et med Fladebøe inkaminerede Sag, men som formedelst Sagernes forskiellighed, og at Parterne som stævnte ere ej om et Støkke var intereserede, blev adskilt til tvende forskiellige Sager.
Aad Degebreche mødte med sine Vidner efter den i Gaar tilførte incamination, ligesom Jorddrotten har i Gaar \for/ Qvale vedtaget varsel, saa mødte og nu alle de øvrige Parter og Vidner og vedtog varsel.
hoved Citanterne anmelte at det omtvistede er om mærkes linien fra den store Elv og op efter i Sød til Grytings Fieldet. hoved Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldte og afhørte, som ere følgende: Brynild Fladebøe, Peder Iversen og Peder Wiglichsen ibidem, Siur og Jon Baggegaard, men Siur Baggegaard blev frafaldet. J gaar anført om Cituat: Cart.
1te Vidne, Brynild Siursen Fladebøe, for hvilken hans i gaar {oplæste} \aflagde/ Vidnesbyrd imellem Qvale og Degebreche blev oplæst, som han i et og alt vedb[l]ev.
2det Vidne, Peder Iversen Fladebøe, ligesom første Vidne.
3de Vidne, Peder Wiglichsen Fladebøe, ligeledes.
4de Vidne, Jon Baggegaard, gl: 45 Aar, fød paa Naboe Gaarden Baggegaard, hvor han nu boer, i 3de leed til Siur Qvale beslægtet. Vidnede: har hørt af en gl: Kone paa Baggegaard, at mærket imellem Qvale og Degebreche skulde gaae fra øverste Jlaget ved Elven op i Sød til Øgham/m/er, derfra i Sød til den østre Side af Hiettings haug, oven for ved intet mærke, men

synes at have hørt et mærke i Tronde Kleiv, og et i Rød Skreede, men disse kan han ej anvise. bemelte Kone paa Baggegaard er for mange Aar siden Død. Oven for Giettings haugen er endeel Jlag som har vært giæret af Degebreche, for at ej deres Kreature skulde kom/m/e i Qvales Mark, indtil en for nogen Tid siden at Tvist rejste sig herom. Vidnet har seet at Degebreches Kreature er bleven mælket paa bierget oven for Mørke dahl, men ved ej hvor mange Aar, ligesom Vidnet har seet saa længe han kan erindre, at Degebreche Kreature har gaaet forbie Jlagene oven for Hiettings haug, naar de vare ugiært, og beitet i Qvales og Fladebøes mark østen for, men har ej seet at de nu før paa nogle Aar har beitet op imod Gryttings Field. videre at det omtvistede oven for bemelte Jlagene paa Biergene kaldes Degebreche biergene, kan giøre Anviisning.

1782: 50

Contra Citanten begiærede sine Vidner fremkaldte og afhørte.

1te contra Vidne, Knud Nielsen Fladebøe, gl: 87 Aar, er huusmand paa Fladebøe, hvor han har været over 50 Aar, Farbroder til Niels Qvale. Vidnede: mærket imellem Qvale og Degebreche gaar fra øvste Jlag ved Elven og op i Øg ham/m/er, derfra til mit i Hiettings haug, og siden til Jlagene oven for sam/m/e og i Snyte Dalen. derfra ved Vidnet intet andet mærke end at sam/m/e gaar ud eller vest efter i Skiøn(s?), disse mærker har Vidnet altid hørt sige for sig. Vidnet har hørt tale om mærket i Tronde Klejv og Rød Skreede, men kan ej sige videre her om en[d] onvidnet er, og ved ej [h]eller paa dette Stæd om Eiendom/m/en. videre veed de omtvistede Field Skaarer oven for Giettings haug altid kaltes Degebreche bærget. om beitning som forrige Vidne, men Vidnet saa aldrig den Tid han kan!! (kom) i Marken at Degebreche beboere lod malke sin Kreature paa bærget over Mørke dal. da Vidnet en gang for mange Aar siden giette Sauer i Botten, kom han ud over saa kaldet Degebreche bærget, hvor en gl: Mand \fra Degebreche/, som der giette sine Sauer, {der} forbød ham paa det Stæd at beite. ved at disse bærger har tiente Degebreches beboere til beiter for sine Smaler. Vidnet kan anvise saa langt han kan kom/m/e

2det Contra Vidne, Endre Iversen Setvet, gl: 58 Aar, er fød paa Fladebøe, hvor han var til sit 20 Aar ongefær, ubeslægtet til Parterne. Vidnet: mærket gaar fra Jlaget ved Elven til Hiettings haugen, som han kan anvise, oven for ved {intet} intet om mærket, men vel at der er Jlag som Degebreche maatte giærde, for at deres Kreature ej skulde kom/m/e i Qvales og Fladebøes mark østen for, har ej i den tid han var hiem/m/e seet Degebreches Fæe at kom/m/e i de omtvistede bierg skaarer, men vel Smalene. Disse bærg kaldes Degebreche Bærget. kan anvise mærket til Hiettings haug.

Jon Baggegaard er baade hoved og contra Vidne, og derfore alt afhørt.

3de contra Vidne, Lars Samsonsen Baggegaard, gl: 32 Aar, er i 3de leed med hoved Citanterne beslægtet, er fød paa Baggegaard, hvor han nu boer. Vidnede: mærket skal gaae fra øverste Jlaget ved Elven til Øgham/m/er, derfra til Hiettings haug, oven for ved intet vist mærke, men har hørt tale om Tronde Kleiv og Rød Skreede, som dog ej vist kan anvises, som de første til Hiettings haug, hvilket han altid har hørt som visse mærker. Jlagene oven for Hiettings haug er nogen tid giæret af Qvale, og Vidnet, som en ung mand, kan ej erindre saa længe, men ved at da han var Gietle dreng, malket ej Degebreches beboere deres Kreature over Mørke dahl, som nu paa nogen Aar; dog har Degebreche bærget altid været deres Smale beite, saavit Vidnet erindrer. Vidnet har seet mange gange at Degebreches Kreature gik forbie Jlaget og beitet, men aldrig op i bierget som nu.

1782: 50b

Vidnet har og mange gange seet Qvales Smaler at beite i de omtviste[de] bærger eller bierg Skaarer oven for Giettings haug, og ingen Tvist derom hørt forinden nu paa nogle Aar. kan giøre Anvisning.

4de contra Vidne, Anna Larsdatter Pladset, 50 Aar, har tient paa Degebreche i 3 Aar for 18 Aar siden, i Andet led beslægtet til contra Citantens Fader, som Vidnet og de bemelte 3 Aar tiente, ved aldeeles intet om mærker, men Vidnets huusbond befalede hende at Jete Kreaturene til øverste Ende af Snyte Dalen, og det var kun en gang Vidnet kom der med Kreaturene, thi Qvales Manden havde tilsagt dem paa Degebreche at de ej maatte beite i Qvales Mark. Den Tid Vidnet var paa Degebreche, viste det ej at Kreaturene, Degebreche tilhørende, af dem blev malket paa Bærget over Mørkedal. Vidnet hentede adskillige gange Degebreches Kreature fra Qvales og Fladebøes Mark. videre, Vidnet saa i den Tid at De\ge/breches Smaler gik i Bierg skaarene oven for Snytedal. kan giøre Anviisning.

5te contra Vidne, Helga Præstegaard, gl: 46 Aar, ubeslægtet til Parterne, har tient paa Degebreche 5 Aar for nogle og Tyve Aar siden. Vidnede: ved intet om mærkerne, men Vidnet har mange gange Jetet sin huusbonds Kreature baade oven for Snyte Dahl i bergene og lengere Øst i bakkerne, som hende ej blev forbuden naar de ikke kom for langt ned paa Qvales Eiendom. J Skaarene oven og vesten for Snyte dal blev og slaaet høe af hendes huusbond, contra Citantens Farfader, undertiden Smalerne gik og her uden Paatale. J Vidnets Tid blev ej Degebreches Kreature malket paa bærget oven for Mørkedal, men Vidnet hørte da at det havde tilforn været brugt. videre, de Jlag oven for Hiettings haug blev i Vidnets Tid oplagt eller giæret af Degebreche, for at sam/m/es Kreature ej saa hastig skulde kom/m/e paa Qvales Mark, og hørte Vidnet paa den tid at bemelte Jlag vare først giærdede for at Kreaturene skulde ej kom/m/e for vidt ud i Markene og blive dræbt af Ulver, som da var en stor mængde af. kan giøre Anviisning.

6te contra Vidne, godvillig mødende Siur Siursen Baggegaard, 58 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne, er død paa Kopre, Naboe Gaard her til, og nu boer paa Baggegaard, paa hvilke 2de Gaarder han altid har været. Vidnet om mærket og brug som 4de hoved Vidne. Videre med tillæg, at Vidnet saa ej, uden

1782: 51

for nogen Aar siden, at Degebreches Kreature blev malket paa bærget over Mørkedal, og videre, at Vidnet har hørt af Contra Citantens Farfader, at mærket ovenfor Hiettings haugene skal være i Tronde kleiv og Rød Skreen, ligesaa har Vidnet hørt af Niels Qvales Fader, at mærket imellem bemelte Gaarder skulde være oven for Hiettings haugen fra Jlagene til Qvanne Fos, og derfra til varen!! (varden) i Gryttings Field. videre, uden for 4de hoved Vidne, at mærket gaaer neden fra til Hietting haug, men ved ej enten i østre eller vestre Side. Paa tilspørsel sagde Vidnet, at han som omvidnet ej kan vide hvor mange Aar Debreche har ladet malke sine Kreature over Mørkedal paa bærget, men kan dog med vished sige, at det ej er over 12 Aar. Degebreches saavelsom Qvales og Vidnets Smaler har i de omtviste[de] bierg Skaarer gaaet som de har vildet uden paatale. kan giøre Anviisning.

Parterne begiærede at Retten vilde begive sig i marken for at modtage Vidnernes Anviisning.

og anviste da først Knud Fladebøe og Endre Setvet fra denne Side af den store Elv, hvor Vi stode, tvers over Elven i et Næss, det omvidnede øverste Jlag ved Elven, som er et gam/m/elt Steen Giærde til hægn for Kreaturene, derfra til Øg ham/m/er i lige linie i Sød, som er en Field Nub med en hilder eller obning under, og derfra i høyeste Hiettings haug bierget. alle Vidnerne som har vidnet om disse mærker vare her eenige. bemelte 2de Vidner, som ere for gamle og vanføre at de ej kan kom/m/e længere og giøre Anviisning, aflagde derpaa Eed efter Loven.

Siur Iversen og Peder Wiglichsen Fladebøe anviste mærket i Hiettings haug, som er [en] Field Ryg der gaaer fra bemelte Elv i Syd og Sydvest fra sam/m/e nogle Jlag eller smaae Giærder af Steen og Torv, som dog nu mest var nedrevet og borte, saa at endeel kun vises levninger. her var det hvor blev Giærdet, at ej Degebreches Kreature skulde kom/m/e ind paa Qvales Eiendom, som Østen for ligger i strækning med Fladebøes. Alle Vidnerne anviste de sam/m/e Jlag enstem/m/ig.

Fra Hiettings haug gaaer en bierg Rust eller Ryg lige op til enden af en Dahl vesten og neden for, som kaldes Snyte dahl, som strækker sig Vest og ned efter, den nederste Ende nesten i linie med Jlagene, hvor Vi forefant en gammel Gar moe, eller levninger af en gam/m/el Gaar, der havde været satt for ej Kreaturene skulde kom/m/e i den øvre mark; i bemelte Dahl er det Vidnet Anna Pladset vogtede Degebreches Fæe, og tillige anviist af Helga Præstegaard. Mørkedal er lengere nede i Vest, og tilhører Degebreche. over sam/m/e blev anviist bierget som malkes paa, tæt østen for

1782: 51b

den omvidnede Qvanne Fos, som er en liden bek der falder ud over Fieldet i Sydvest oven for Hiettings haug, væsten paa sam/m/e Stæd er det hvor Degebreche har slaaet høe.

Lars, Siur og Jon Baggegaard anviste Trond Kleiv i Syd fra Hiettings haugen og i Enden af Snytte dahlen, men kunde der ej til visse sige i hvilken biergnult det var. ligesaa anviste disse Vidner 2de Rød Skreeder i saa kaldet Fladebøe Botten paa vestre Side af Sam/m/e og i Søer oven for Snyttedahl og det anviste Stæd hvor {Snyte} Tronde Klejv skulde være, disse mærker er ikke Vidnerne viist, men kun saa løselig Sagt. ligesaa blev anvist den ommelte Qvanne Fos oven for Hiettings haug og Jlagene og vesten for Tronde Kleiv ongefær 3 Rifle Skuds længde fra bemelte {Fos} \Kleiv/, hvor mærket og skulde gaae op i Syd til en Steen under Giettings Field, kaldet Vahren. uden \ ): vesten/ for Qvanne Fos er det efter Vidnernes sigende og enstem/m/ig tilstaalese, som kaldes Degebreche bærget, men ej østen for. Østen for Hiettings haug er Qvales, og vesten for Degebreches Eiendom

Østen for Tronde klej[v] er der hvor Vidnet Helga Præstegard tillige vogtede Fæet uden paatale, naar de ej kom for langt ned.

Brynild Fladebøe, som blev svag, kunde ej kom/m/e oven for Hietting haug at giøre Anviisning, blev derfore ej af Parterne af ham forlanget nogen Anviisning.

Mærket i nederste ende af Hiettings haug blev anviist efter Ryggen og i linie neden fra.

Alle Vidnerne som ej tilforn har aflagt Eed, bekræftede deres udsagt!! (udsigende) og Anviisning med Saligheds Eed.

nok som ej endnu er anført disse bierg Skaarer oven for Tronde Klejv, er det Stæd hvor Smaler, som omvidnet, har beitet.

Jon Kopre for hoved Citanterne begiærede tilført: at da de ej har begyndt paa noget nytt, men kun paasøgt sin gamle Eiendom, paastod de og at Degebreches Mænd maatte tilpligtes nu som før /: naar de bleve tilsagt :/ at giærde de gamle Jlag, og ej kom/m/e med sine nøds Kreature der for, men vel som gam/m/elt at have Smale beite i det nu omtvistede. videre slutted de Sagen til Doms, og {ved} efter sam/m/e mærke Skiæl nedsatt, samt Contra Citanterne at erstatte denne Processes Omkostning, med mad og drikke til Rettens Personer og Vidner, Stævne Penge med videre, 10 rd:, foruden hvad Retten behager at tillægge sig for den/n/e Sag.

Aad Degebreche sluttede Sagen til Doms efter {eft} sine Vidners udsigende, og meente at beholde hvad hans Forfædre før ham har brugt, samt paastod for denne paatvungne Processes Omkostning 6 rd:

1782: 52

Parterne begiærede, for at spare Omkostninger, at Dom i den/n/e Sag maatte blive afsagt paa næste høste Ting for Jondals Skibreede.
Rettens Gebyhr beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Fogden 1 rd:, Laugrettet á 18 s:, er 2 rd:, Lensmand[en] for [at] faae Retten tilhaande 4 mrk:, Skydsen er besørget til Aastædet in natura, og skeer ligesaa tilbage igien. tilsam/m/en 7 rd:, som af hoved Citanterne blev betalt.

Eragtet.

Sagen optages efter Parternes Forlangende til næste høste Ting for Jondals Skibreede, og den anden Tingdag.

Anno 1782, den 26de Julj, blev Aastæds Rett satt paa Gaarden Stenstøe udj Østensøe Skibreede, for at behandle følgende Sag; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: Lars Amundsen Aalvigen, Niels Knudsen Moe, Jon Haagensen Sandven, Asmund Siursen Berje, Ole Christophersen Sandven, Lars Haljersen Berve, Giert Olsen Aalvigen, og Lars Johannesen øvre Wiig, saa var og tilstæde Lensmand Johannes Wiig.
Hvorda! For Retten fremstod Ole Olsen og Hactor Hactorsen, beboere af Gaarden Stenstøe, som er Rectorat Gods, og først fremlagde Tægtedag til denne Forretning af 18de Maj 1782, saal: dernæst skriftlig Stævning af 17de Juni d: A:, hvorved opsidderne af Gaarden Biørche, som og er Rectoratet i Bergen benificeret, ere indkaldte, nemlig Johan/n/es Tostensen, Niels Trondsen, Halsten Arnesen og Ole Arnesen, tilligemed deres Jord Eier S: T: hr: Rector Arents, alle at høre Vidner og modtage Dom efter Stævningens nærmere udviis. efter bemelte Stævnings udviis er under Lovens Faldsmaal inkaldet Vidner Trond Henrichsen Øren, Lars Larsen Stenstøe, og Jørgen Christophersen Rychen. Stævningen saal: Til vedermæle er indkaldet 3de af Gaarden Fixes Opsiddere, nemlig Ole Olsen den yngre, Erich Siursen og Lars Gulbrandsen, alle med mundtlig varsel. saa er og med sam/m/e varsel under Faldsmaal indkaldet \Vidner/ Hans øvre Wiig og Lars øvre Wiig, Lars Gulbrandsen Fixe, Aschaut Siovatsen Jelde, Tore Toresen Fixe.
Vidner og Parter mødte alle Personlig og vedtog varsel. hr: Rector Arents har paategnet den skriftlige Stævning at være lovlig forkynt.
Endnu anmelte Citanterne at have tilstæde godvillig mødende Vidner Siovat Nielsen Wambem, Ole Olsen Fixe den ældre, Erich Siursen Fixe, Niels Hactorsen Stenstøe og Brite Aschautsdatter Nyegaar.
Johannes Tostensen Biørche paa egne og de øvrige Biørche mænds vegne anmelte at have contra indkaldet Ole Olsen og Hactor Hactorsen Stenstøe at høre under Faldsmaal

1782: 52b

stævnte Vidner Brigt Olsen Nedre Wiig, Ole Olsen Fixe den ældre, Gunder Larsen Stranden, Hans Jacobsen Wiig, Hans Michelsen Lepse, Lars Siursen Østensøe, alle med mundtlig varsel, og endelig at modtage Dom og svare Omkostninger.
hoved Citanterne vedtog fuld varsel for Stenstøe, saa mødte og Vidnerne.
som godvillig mødende Vidner vare tilstæde Arne Larsen Biørche.
hverken hoved eller contra Citanterne vilde for denne Rett have Cituations Cart, men var fornøyet med at Dom blev afsagt efter Vidnesbyrdene og befaring.
hoved Citanterne fremlagde Qvæstioner til Vidnerne af 25de Jul 1782. saal: ligeledes fremlagde contra Citanterne et Jnlæg af 3de Julj 1782. saal:
Parterne begiærede Tid at tale om Forlig.

Stenstøe mændene og Biørke mændene, undtagen Johannes Biørche, anmelte at de var foreenet om mærket i Støels marken, hvorom Tvisten Rejser sig, men at de ej nu kunde saa vist bestem/m/e hvor mærket skulde gaae forinden de kom paa Stædet, begiærede de mærker efter deres Anviisning nedsatt.

Johannes Biørche vedtog nu at være med sine Naboer i Forliget.

Stenstøe skal ej slaae ned om Kraakelien, og Biørche mændene ikke op om Skarv haugene. den anden Støls mark skal ej slaaes af nogen af Parterne. Stenstøe manden skal ej i de Teiger hvor Biørche Eier Skoven, slaae ung Skaugen bort til Skade for Biørche. hvad Omkostninger angaaer, betales de saaledes. Stenstøe og Biørche tager hver halvt i mad og drikke, udlæg til den/n/e tid tager enhver paa sig med Stævninger og videre, men Rettens Gebyhr betales efter Jord skyld.

Dagen var saaledes med det passerede og Parternes tale om Forlig, forløben til mod Aftenen, og da mærker imellem dem i Fieldmarken skal nedsettes, hvortil ej den liden deel af Dagen som end nu er tilbage, vil tilstrække, begiærede Parterne at Forretningen til i Morgen maatte udsættes.

Dagen derefter, den 27de Julj, continuerede Forretningen paa Gaarden Stenstøe i overværelse af det foran tilførte Laugrette, undtagen Lars og Giert Aalvigen, da Retten nu er betient af de øvrige 6 Mænd.

Hvorda! Parterne begiærede at Sorenskriveren med Laugrettet vilde begive sig i Marken, for efter deres Anviisning at nedsætte Mærkeskiæl. og blev da begynt i Øst fra Jelles og Biørches mærkes Giærde, i Kraakelie braatet nedsatt en mærkesteen som viser i vest til en Skarv haug, hvor er huggen en kors,

1782: 53

derfra i lige linie til en mærkesteen, derfra til en kors i en Jordfast Steen, fra sam/m/e i linie til en mærkesteen, derfra til en anden mærkesteen, fra denne til Storhaug vejen, hvor tæt ved vejen er nedsat en mærkesteen, fra sam/m/e gaaer mærket efter Storhaug vejen til Støls haugen, ved nederste Stølen, i en Steen, hvori er hugget en L vinkel, som er Ende mærket. L viser i Nord til Rødklejv, derfra i øst i en mærkesteen i Lie braatet, fra sam/m/e til en kors i et bergnult, derfra i en Vinkel, som er ende byttet paa den kant, fra sam/m/e til Nord i en mærkesteen i øverste Lie braatet, og derfra lige til Fields i Nord. Jnden for disse mærker i Nord og {Øst} Vest ejer Stenstøe, og uden for i Sød og Øst ejer Biørche. Beiterne over alt er til fælles. Jngen skal Jage eller hegne hin andens Kreature i den fælles Støls mark og beite, men Kreaturene, begge Parter tilhørende, skal have frihed at gaae hvor de vil der som er fælles beiter. Ligesom i Gaar tilført skal enhver have frihed at slaae paa sin tilsteente Eiendom. Parterne fremlagde et brev af hr: Rector Arent skrevet, af Dato 29de Juni 1782, forsynet med stemplet Papiir, saal: Stenstøe mændene lover at de i hiem/m/e hagen ej vilde hugge andet til mærkes giærde end Older og brage Skov, til Ege skaar giærde.

forestaaende blev oplæst og tilstaaet i alt rigtig rigtig!!

hoved Citanterne begiærede for mad og drikke 10 rd:, som blev anseet for billigt.

videre var ej at tilføre, thi bliver at anføre Rettens Gebyhr som følger: 2 Dages Forretning 3 rd:, 2 Dages Diet á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Fogden for Mænds opnævnelse 1 rd:, Laugrettet á 2 mrk: 8 s:, de 6 Mand, er 2 rd: 3 mrk:, og de 2 Mand á 1 mrk: 8 s:, er 3 mrk:, Lensmand[en] for at tilsige Laugrettet og gaae Retten tilhaande 1 rd:, Skyds til Aastædet, 5 Fierdinger, 2 mrk: 8 s:, tilbage besørges in natura. tilsam/m/en 9 rd: 4 mrk: 8 s: som Stenstøe Mændene betalte

Anno 1782, den 19de Septembr:, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Store Graven, for at behandle følgende Sag i Continuation af forhen anlagde, og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms mænd: 1: Jens Ellingsen Fylkedal, 2: Lars Thormosen Kloue, 3: Niels Jonsen Haugen, 4: Mads Larsen Welchen, 5: Gudmund Larsen Rønnestrand, 6: Østen Olsen Kierland, 7: Iver Ricoldsen ibid:, og 8de: Tosten Brynildsen Hamre, hvilke alle vare tilstæde ved det første Hoved Stævnemaals Incamination paa Gaarden Lille Graven.

Herr Gerhard Kahrs paa sin Sviger faders Vegne, hr: Provsten Schnabel, fremlagde skriftlig Stævning af 2de Sept: d: A:,

1782: 53b

som er saa lydende: og ville fornemme om de vedkom/m/ende møder.

Knud Rochne mødte for de instævnte Opsiddere paa Gaarden Lille Graven, og fremlagde Amtets Bevilgning at gaae i Rette for dem, af Dato 31 Aug: d: A:, som Acten tiltages og er saa meldende:

Alle de benævnte vare ved Retten, undtagen Vidnerne Johannes Espeland, Lars Nielsen, Gouche Ellingsdatter, Lisbeth Jørgensd:, og Ragnilde Jørgensd:, som Citanten frafaldt. derimod reserverer hrr: Kahrs at føre andre godvillig mødende Vidner.

Knud Rochne for de instævnte vedtog lovlig Varsel, og var fornøyet med at Mærkerne imellem Gaardene Store og Lille Graven blev nedsatte og efterseede, vidste ellers ikke, at der er nogen Tvist imellem Parterne angaaende Mærkes Linier eller Strækninger, men anmærkede, at hans Principaler som hoved Citantere har paastævnet Misbrug i henseende Beedning, og i den Anledning i Rette lagde Continuations og Contra Stævning af 7 Septbr: 1782, saa lydende:

Herr Kahrs vedtog lovlig Varsel, endskiønt han havde Føye til at excipere, paa det Sagen maatte nyde Fremme, dog med Reservation af Contra Qvæstioner til Contra Partens Vidner; ligesom han paastod, som hoved Citant i denne Sag, først at faae afhørt hans mødende Vidner.

For Christopher Hieltnes mødte ingen at vedtage lovlig Varsel, ey heller infandt sig Kaldsmænd, som Stævningen kunde afhiemle.

Vidnerne bleve samtlig fremkaldte og Eedens Forklaring for dennem oplæst, med Formaning at vedblive Sandhed.

Herr Kahrs dernæst begiærede Vidnerne afhørte, og fremstillede først

Niels Johannesen Espeland, som han begiærede tilspurgt efter de fremlagde skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, saa lydende: Svarede paa 1ste Qvæst: Føren Joseph Lille Graven kom at boe paa Gaarden, var det siælden at Lille Grav:[s] Kreature beytede i Slaatterne i Lyse, neml: det omtvistede, eller Knud St: Gravens Brug. Til 2den Qv: kan ikke erindre, at der har været Mærkes Gar førend nu for 4 á 5 Aar siden, da Knud St: Grav: har opsatt Giærde. Til 3de: Jord bunden er løs og brat, altsaa tages

1782: 54

Skade af høst beedning. Til 4de: Der er en Mængde af smaae Rogn, men har ikke seet, at de afbides af Kreaturene, som dog er at formode. Til 5te: Store Gravens Slaatter har ingen Nytte af Giødningen; men at begge Gaardene har støelet der til fælles, \neml: paa Lille Gravens Støel/ saa længe Vidnet kan erindre, indtil for nogle faae Aar siden, da Knud St: Graven opsatte det før ommeldte Mærkes Giærde, og flyttede hiem til en anden af ham leyet Støel. Til 6te: Jo! efter Spørgsmaalet. x) Til 8de: Jo! det har hændet undertiden. x) Til 7de: Ney! kan ikke undvære den uden Skade. Til 9de: Efter Spørgsmaalet, men, at de omspurgte Field bejter ere tilfælles for begge Gaardene. Til 10de: er besvaret under 9de Spørgsmaal. Til 11te: Veed ikke at vidne om andre Mærker end de udi Lyse, neml: i saa

kaldet Store Steenen og Svarte Svaet, hvilke han kan andviise. Knud Rochne bad Vidnet tilspurgt, om det veed, at naar Knud St: Grav:[s] Kreaturer kom/m/er hiem i den/n/e leyede Støels havn i Kirke Teigen, om ikke Kreaturene da bejter saa vel paa Lille Gravens som Kirke Teigens Eyendom? Sv: Det falder af sig selv, dog Vidnet boer noget derfra og altsaa ej seer det. Her: Kahrs bad tilspurgt, om ikke Joseph og hans Sønner, aarlig har mange hester, der føres øster efter, og forinden beyter paa fælles Mark? Sv: Veed intet derom.

2det Vidne, Snare Johannesen, svarede til 1ste Qv: Veed det ikke. 2de: Veed det ey. Til 3de: ligesom forrige Vidne. Til 4de: Eenstem/m/ig med forrige. Til 5te: ligesom forrige Vidne. Til 6te: Jo! efter Spørgsmaalet, og at Lille Gravens Kreature gaar fælles med Anved St: Gravens paa dennes Brug. Til 7de: Nej, ikke uden Skade, kan den undværes for Lille Graven. Til 8de: eenstem/m/ig med forrige Vidne. Til 9de: ligesom forrige Vidne. Til 10: forhen besvaret. Til 11: enstem/m/ig med forrige Vidne. Til Knud Rochnes Qv: Jo, det forstaaer sig selv. Til herr Kahrs Qv: Veed intet derom.

3de Vidne, Gunder Trældal, Paa 1ste Qv: Sv: Veed det ikke. Til 2de Qv: for omtrent 20 Aat siden blev om Vaaren sat 2de Inhegnings Giærder, paa det Kreaturene ey om Som/m/eren

1782: 54b

skulle kom/m/e i St: Gravens Høe Slaatter; men erindrer ikke om Giærdene bleve optagne om Høsten til fælles Beedning. Til 3de: Veed det ikke, men formoder at Græsmarken tager Skade ved at trædes. Til 4de: har ikke seet det. Til 5te: ligesom forrige Vidner. Til 6te: veed intet derom. Til 7: ligesom forrige Vidner. Til 8de: Veed det ikke. 9de: ligesom forrige Vidner, med Tillæg, at Field beyterne ey har været deelet, men stedse til fælles. Den 10de Qv: er derunder besvaret. Til 11: Veed ikke andre end de forbenævnte Mærker, som Vidnet kan anviise. Til Knud Rochnes Sp: Jo, som de forrige. Til hr: Kahrs Qv: Veed det ikke.

4de Vidne, Salm Holme, svarede til 1ste Qvæst: ligesom næst forrige Vidne, med Tillæg, at Kreaturene da beytede i Lyse, baade i Knuds og Anveds Mark, og til 2de Qv: det af forrige Vidne ommeldte Mærkes Giærde, neml: til Anveds Brug, bleve opkastet om Høsten, og at samme er end nu til fælles Brug og uden Tvist. Mærkerne kan han anviise imellem begge Gaardene, saaledes som det har været ham sagt for 30 Aar siden da han tiente paa Lille Graven. Videre: at Kreaturene beyter fælles, eller gaaer snart paa Lille Gravens, og snart paa Kirke Teigen, naar de kommer, neml: Store Gravens Kreature, hiem fra Nye Støelen. Vidnet vidste ikke at svare paa fleere af Parternes Spørgsmaale, blev derfor reserveret Eeds Aflæg efter Anviisning.

De foran førte Vidner declarerede ikke at være beslægtet til Parterne. Dernæst fremstod

5te Vidne, Niels Jørgensen, tienende hos her: Provsten Schnabel, svarede til den fremsatte 1ste Qvæstion: da han for 11 Aar siden tiente her paa Gaarden, beitede Lille Gravens Kreature undertiden, eller af og til udi Knud St: Gravens Slaatter i Lyse. Til 2den Qv: har hørt tale om at der i

1782: 55

forrige Tider har været Giærde paa omspurgte Stæd, ligesom der og i Vidnets Tid viistes at haver staaet Giærder. Til 3de: Jo! ligesom spørgsmaalet indeholder. Til 4de: Jo! der er Rogn og Alm Skov; men har ikke seet, at Kreaturene har beskadiget Træerne. Til 5te: Lille Graven allene har Nytte af Giødningen. Til 6te: Lille Gravens Kreaturer beyter meest i Lyse, da St: Gravens søger til Kirke Teigen. Den 7de Qv: frafaldt her: Kahrs. Til 8de: har hørt tale derom, men har ikke seet det. Til 9de: ligesom forrige Vidner. Herunder bad her: Kahrs tilspurgt, om den saa kaldet Geed Uhren ikke ligeledes var fælles Som/m/er eller Field

Støel for Gaarden Store og Lille Graven? Svar: Jo! hvilket ogsaa Parterne med Knud Rochne tilstod, og saaledes, at det stedse har været tilfælles. Den 10de Qv: blev frafaldet. Til 11: Sv: Jo! kan anviise Mærkerne saaledes, som de vare da Vidnet tiente her paa Gaarden. De øvrige Qvæstioner blev for dette Vidne frafaldet.
Herr Kahrs for denne Sinde frafaldt de øvrige i Stævningen benævnte Vidner, med Reservation af Spørgsmaale til dem om maatte være fornøden. Derefter fremstillede godvillig mødende Vidner.
6te: Aslach Aslachsen Ourdal den ældste, er ingen af Parterne beslægtet, men grændser til Parternes Slaatter, som Naboe, svarede til 1ste Qv: Kan ikke erindre, at Lille Gravens Kreature kom i Lyse førend Joseph Lille Graven kom der at boe, men siden har de giort Skade baade for Store Graven og Vidnet. Til 2den Qv: Har hørt tale derom, men har ikke seet \det/, veed derfor ey noget med Vished til dette Spørgsmaal at svare.

1782: 55b

Den 3 – 4 – 5 – 6 og 7de Qvæst: frafaldes for dette Vidne. Til 8de: Sv: Har ikke seet det; men har seet at Kreaturene har giort Skade for Vidnet selv, naar de ere forbi Store Gravens Ejendom. De øvrige skrevne Qvæstioner frafaldne. derimod begiærede her: Kahrs tilspurgt: om der i Knud St: Gravens Slaatte i Sær, i Lyse, kunde findes Plads til at bygge Sæhls huus og Floer, eller saa kaldet Bue Læger? Sv: Vidnet er ikke saa vel bekiendt, eller har givet Agt derpaa, kan derfor intet svare til Spørgsmaalet.
7de Vidne, Torkild Gundersen Ourdal, svarede til 1ste Qv: ligesom forrige Vidne, dennes Naboe. Til 2den: Veed intet derom. Til de øvrige Qvæstioner: eenstemmig med forrige Vidne.
Da disse 2de Vidner ey kunne giøre Anviisning, saa aflagde de Saligheds Eed paa deres Udsigende, og ere derpaa demitterede.
herr Kahrs begiærede 1. og 2det Vidne, Niels og Snare Espeland, atter fremkaldet og tilspurgt, om de ikke selv ofte maatte reyse fra deres Hiem over til Slaattene i Lyse for at giøre til rette Høe hæserne og Løerne, som af Lille Gravens Kreature vare beskadigede? Sv: de har ofte seet, at Lille Gravens Kreature har beskadiget Høe hæsene, og at Niels Espeland har jaget Kreaturene derfra, og har igien satt til rette Provstens Høe hæser. Her: Kahrs frafaldt Anviisning af disse 2de Vidner, de bekræftede derfor deres Vidnesbyrd med Saligheds Eed, og derpaa afskedigede.
Knud Rochne for Opsidderne paa Lille Graven begiærede sine mødende Vidner afhørte, fremlagde skriftlige Qvæstioner af Dags Dato, saa lydende: og fremstillede
Vidnet Amund Jonsen Lillestøel,

1782: 56

som er Knud Store Gravens Stiffader, og huusmand under Lille Graven, har styret Gaarden Store Graven i 26 Aar som Bøxelmand for 9 Aar siden, Svarede til 1ste Qvæst: Jo, ligesom Spørgsmaalet indeholder, og at Røen har været fælles Høst Beedning. Til 2den: Sv: Jo! i Vidnets Tid har i Lyse været fælles Beyte; samt at Giærdene i Lyse om Høsten bleve optagne. Til 3de: Jo! Kreaturene slipper ikke ud i Knud St: Gravens Slaatte i Lyse, siden han for 5 Aar siden har opsatt et Giærde. Sv: paa 4de Qv: Jo! Knud støeler ikke nu paa Lille Gravens Støel, Nyestøl kaldet; men reyser hiem førend de andre til Lille Støel, som ligger i Kirke teigen, hvor Knud har leyet Beyte; og ved denne leylighed beyter Kreaturene ligesaa meget paa Lille Gravens Eyendom, som paa Vestre og Østre Kant støder til Lille Stølen i Kirke teigen. Herr: Kahrs begiærede Vidnet tilspurgt: om ikke Lille Gravens Kreaturer saa vel medens de er paa Nye Støel, som naar de kom/m/er hiem til Lille Støel, beyter igien i Kirke

teigens Eyendom, og, om Lille Gravens Beboere har Rett til at kom/m/e i Kirke teigen? Svar: Jo, ligesom omspurgt, men veed ikke med hvad Rett Lille Graven beyter i Kirketeigen, der dog, saa vidt Vidnet veed, har været fælles til Beedning for Store og Lille Graven. Vidnet kan giøre Anviisning paa Mærkene imellem Store og Lille Graven, saaledes, som Brug var i Vidnets Tid.

Vidnet Lars Jonsen Dahle blev frafaldet, og Niels Espeland er afhørt og demitteret.

2det Vidne, Johannes Leqve, er begge Parter beslægted, har tient her for 44 Aar siden, var derefter Raadsmand paa Lille Graven i 3 Aar, og er fød paa Naboe Gaarden Traae. Sv: til 1ste Qv: eenstem/m/ig med forrige Vidne. Til 2de Qv: Jo, og aldeles ingen Gar eller Giærde paa den Tid, uden om Nye Støelen, hvor begge Gaardene støelede fælles. Til 3de Qv: Veed intet derom. Til 4de: Veed det ikke. Vidnet kan ikke anviise Mærkene, er derfor eedfæstet og demitteret.

3de Vidne, Christence Nærbøe, er beslægted med Knud St: Graven,

1782: 56b

har tient her i 2 Aar for 50 Aar siden, vidnede ganske eenstemmig med næst forrige Vidne; samt, at Store Graven ikke høe paa den Tid i Lyse. Kan ikke viise Mærkerne, er derfor eedfæstet og afskediget.

4de Vidne, Ingelev Wasenden, beslægtet med Knud St: Graven, og har tient 2 Aar paa Lille Graven for 30 Aar siden, svarede paa alle Qvæstioner eenstem/m/ig med forrige Vidne, og blev eedfæstet.

5te Vidne, Sigrie Uren, er ingen af Parterne beslægtet, men har tient paa Lille Graven i 2 Aar for omtrent 40 Aar siden, og vidnede overeenstemmende med de forhen afhørte Vidner. bekræftede sit Vidnesbyrd med Saligheds Eed, og er demitteret.

6te Vidne, Randi Nielsd: Traae, er ingen af Parterne beslægted, men har været Raads kone i 5 Aar for 17 Aar siden paa Lille Graven, og har siden været 10 Aar til huus hos Joseph Lille Graven. vidnede ligesom de forrige Vidner, og aflagde Eed efter Loven.

Eragtet.

Da det er sildig paa Aftenen, og saa vidt med Sagen fortfaret, saa beroer med det videre til i Morgen.

Dagen derefter, den 20de Septbr: 1782, continuerede Aastæds Sagen i Overværelse af det i Gaar anførte Laugrett og Parter.

Herr: Kahrs begiærede end nu fremkaldet Vidnerne Amund Lille Støel, Salm Holve, Gunder Trældal og Torbiør Store Graven, hvilke han begiærede tilspurgt: om de veed hvor længe Store Graven har brugt Lyse til Slaatte?, og, om ikke Joseph, i den Tid han har boet paa Lille Graven, har af sam/m/e Mark, som han kalder fælles, ladet udvide og ingiærde Slaatter? Amund Lille Støel og Salm Holwe svarede til 1 Qv: for 36 Aar siden havde Store Graven Slaatter i Lyse; de andre 2de Vidner vidste intet derom. Til 2de Qv: svarede Vidnerne eenstemmig: Ney! Joseph har i sin Tid ey udvidet eller inhegnet i fælles Mark. End videre bad her: Kahrs de mødende Vidner, undtagen Amund Lille Støel, tilspurgt,

1782: 57

om ikke Lille Gravens Kreaturer, saavel medens de ere paa Nye Støel, som naar de kom/m/er hiem til Lille Støel, beyter i Kirke teigen, hvor Store Graven har leyet Støels havner? Torbiør vidnede, at naar Kreaturene gaaer hiem igien/n/em Kirke Teigen, saa beyter de da, men har ikke seet, at de har opholdt sig der egentlig for at beyte, men Høst og Vaar beyter Lille Gravens Kreaturer i Kirke teigen ligesaa vel som Store Graven. Paa Knud Rochnes Qvæst:,

om Giærdet i Lyse blev opkastet om høstet!! (Høsten)? svarede Salm Holve og Amund Lille Støel: de refererer sig til det i gaar aflagde Vidnesbyrd; men de andre 2de Vid: veed intet derom.

Retten begav sig ud i Marken for at nedsætte Mærkesteene efter Parternes Anviisning og Foreening, og begynder da Mærket imellem Store og Lille Graven ved Espelands Vandet i Lyse, i en stor Steen kaldet Myre Steen, er hugget en Kaars, og viiser op i en anden jordfast Steen, kaldet Løe Steen, hvor er hugget en X, som viiser op i en anden Steen kaldet Lyse Steen, der hugget en Gloppe, som viiser op i en Steen kaldet Store Steen, hvor er hugget en Gloppe paa den nedre Side af Steenen, og paa den øvre Side af Steenen hugget en Gloppe, som viiser op i Nye Støels Svaed, der er hugget en Kaars, som viiser i liige linie til høyeste Field. Store Graven ejer paa den østre, og Lille Graven paa den vestre Side af de beskrevne Mærker. Videre i Svedalen, paa den øverste Kant i Almindings Veyen ved Svedals Garen, hugget en Kaars, som viiser ned i Elven og op igien i nedsatt Markesteen, derfra op i en Bergnaalt, hvor er hugget en Gloppe, som viser Sør efter i samme Ham/m/er Lag, der hugget en Kaars, som viiser i en Kaars i bemeldte Ham/m/er Lag, atter i liige linie i en anden Kaars, og endelig i et Kaars i nok meldte Ham/m/er Lag Sør efter. Store Graven eyer paa den vestre og Nordre, og Lille Graven paa den østre og Søndre Side af de beskrevne Mærker. Angaaende det omtvistede Lyse

1782: 57b

kunde Laugrettet ikke ved Befaringen skiønne, at det af Knud opsatte Giærde kunde være til nogen betydelig Skade for Lille Graven, men derimod syntes Strækningen farlig for Store Gravens Kreaturer. Lille Støel er af den Beskaffenhed, at den ligger i Kirke teigen, og grændser i Nordre og Søndre Kant, eller rettere Vestre og Østre Kant mod Lille Gravens Ejendom. For Store Gravens Ejendom i Lyse fandtes ingen beleylig Plads til Buelæger. derimod var lidet for Kreaturene til Beedning i Lille Støelen, siden Parterne kom/m/er for tilig hiem. Videre befandtes Lille Gravens Ejendom, undtagen Lyse, at være større af Begreb end Store Gravens, dennes derimod at være bedre af Græs Mark med Kirke Teigen indberegnet. Ved Tvaate Bækken i Svedals Teigen vare Parterne ikke eenige om Mærkerne, derfor kunde ikke heller Mærkeskiæls Steene nedsættes, ligesom Ejendom/m/en ey heller med Vidner er beviist. Vidnerne Salm Holve og Amund Lille Støel vidnede, at de ikke veed rettere, end at Mærket gaaer fra Tvaate Bækken op i Fossen, og i lige linie efter de før beskrevne Mærker, samt at Store Graven eyer paa Østre Side fra Fossen ned i Elven, og Lille Graven paa den vestre Side. Salm siger videre, at Mærket er fra Almindings Veyen lige i Fossen, Amund derimod siger at Mærket gaaer fra Bækken, hvor den løber i Elven, og op i Fossen.

Alle Vidnerne derefter bekræftede deres Forklaring og Anviisning med Saligheds Eed.

Sorenskriveren tilspurgte Parterne, om de agtede at lade optage Situations Cart til ydermeere Oplysning i Sagen for Retterne: dertil de svarede Ney.

Herr Kahrs sluttede Sagen til Doms med Paastand, at der maatte opsættes Gar for begge Store Gravens Slaatter i Lyse, til Lille

1782: 58

Gravens Kreaturers Afhægning derfra heele Aaret omkring, og at Lille Gravens Beboere i følge Norske Lovs 2 B: 12 C: 19 Art: maatte tildøm/m/es at være deelagtig i at opsætte og vedligeholde bemeldte Giærder, samt, at der maatte udviises enhver af disse Beboere hvad Andeel af Giærde dem tilkom/m/er i Forhold af deres brugende Jordskyld at istand sætte og vedligeholde. Paa samme Maade og Vilkaar paastaaes Giærde opsatt mellem Store og Lille Gravens Hiem/m/e bøe, samt denne Processes fulde Bekostning godtgiort af Lille Gravens

Beboere. Iligemaade, at Store Gravens Beboere maae ej allene ubehindret af Lille Gravens Beboere nyde og bruge deres hidtil brugte Fæebeyter, som Store Graven tilhører, eller dens Beboere leyer og have tilfælles med Lille Graven, og, som de hidtil upaaanket brugt haver; men ogsaa at de maae nyde deres Buerække til og fra disse Beyter ubehindret af Lille Gravens Beboere. og saaledes i et og alt inlod Sagen Dom med Reservation af nærmere Tilsvar om fornøden synes.

Knud Rochne for Lille Gravens Opsiddere paastod efter sine 2de i Rette lagde Stævninger, at Garen i Lyse bliver opkastet ved høste Tid, og Kreaturene beyte ubehindret, og den rette Støels Drift bliver efterlevet, som brugelig været haver, og Loven tilholder, og henstiller til Rettens Skiøn, om Giærde baade paa Udmark og hiemme bøe skal opsættes, eller i anden Fald fælles Beyte, dog undtagen Field havne, som stedse har været tilfælles, samt Processens Omkostning godtgiort, og dermed sluttede Sagen til endelig Dom.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til næste høste Ting for Gravens Skibrede, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Denne Forretnings Bekostning bliver saaledes at beregne: 2de Dages Forretning 5 rdr:, Diæt 2 Dage á 4 mrk:, [er] 8 mrk:, Laugrettet

1782: 58b

2de Dage á 1 mrk: 8 s:, [er] 4 rdr:, Lænsmanden, som sædvanlig 1 rdr:, Fogden 1 rdr:, for Mænds Opnævnelse, som hr: Kahrs betalte.

Anno 1782, den 21de Otober, blev Aastæds Rett sat paa Gaarden Tveet udj Østensøe Skibreede og Vigøers Kirke Sogn, for at behandle efterstaaende Sag, Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: Ole Christophersen Sandven, Erich Gundersen Wangdal, Lars Larsen Moe, Ole Arnesen Moe, Tosten Nielsen Walland, Holger Philipusen Moe, Siur Samsonsen Walland, og Lars Olsen Axnes, saa var og nærværende Lænsmand Johan/n/es Wiig.

Hvorda! Knud Amundsen Tvedt fremstod for Retten og fremlagde Sorenskriverens beram/m/else af 1te October d: A:, saal: anmelte dernest at have med mundtlig varsel til denne Tid og Stæd indkaldet sin grande, den anden Opsidder her paa Gaarden, Ole Haagensen Tvet, at anhøre Vidner betreffende nogle huuse som den instævnte har opsat paa Citantens formeentlig tilhørende huuse Tomter, samt betreffende den instævntes brug med Koste Støe paa Citantens Mark, og endelig betreffende misbrug med veje, om alt at høre Stævnte og ustævnte Vidner og lide Dom i hoved Sagen, samt Processens Omkostning at erstatte, alt efter nærmere Paastand og i Rette sættelse. Til Vidner indkaldet under Lovens Faldsmaal, Hans Haagensen Lien, Brite Olsdatter Tvedt, og Ole Aadsen Fosse, der tillige er beskikkelse Vidne med Lænsmand Johannes Wiig, som møder godvillig;

Ole Haagensen Tvedt mødte for Retten og vedtog varsel, saa mødte og Vidnerne.

Ole Haagensen Tvedt anmelte med mundtlig varsel til den/n/e Tid og Stæd at have contra instævnet Knud Amundsen Tvedt at høre Vidner om Comparenten og Formænds Ret til huuse Tomter og brug, baade med Kaaste Støe og videre gl: brug i Thunet, samt veje, og endelig at høre Vidner og lide Dom for hoved Citantens egenmægtige Adfær der med at afslaae græsset paa en ham Comparenten tilhørende næpe Grav, der var anlagt paa en gam/m/el huuse tomt, om alt at lide Dom og betale Processens Omkostning. Til Vidner under Lovens Faldsmaal indkaldet Aad Fosse, Peder Udrundingen, Tormo Fosse, Ole Fosse, Jacob Sandve, Jørand (Jørond) Olsdr:, tiener paa Tvedt, samt godvillig mødende Hans i Lien og Anna Lien.

Knud Tvedt og Vidnerne vedtoge lovlig varsel.

Parterne vilde ej for denne Rett have Cituations Cart.
hoved Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet, og først
Hans Haagensen Lien, gl: 48 Aar, Søskendebarn til hoved Citanten og broder til Ole Tvedt. Eedens Forklaring blev for alle Vidnerne forelæst med Formaning. Knud Tvedt begiærede Vidnet tilspurgt, om han

1782: 59

er bekiendt at Oles Fader byggede en Stald paa Knuds Floer tomt, samt Ole selv fløttet et op bygget Jldhuus mere ind paa Knuds Grund, og endelig fløttet en Skykke paa Knuds Dams tomt, samt udvidet kaaste støet mere end hans, Oles, Fader, og endelig, at den ene Vej som {O} Knud vel have afkastet, bruges allene af Ole, da han ligesaa magelig kunde bruge en anden vej. Vidnet svarede: Oles Fader byggede for 15 á 16 Aar siden en Sta(a?)ld paa Knuds Floers Tomt, og hørte Vidnet da ingen Dispute derom, samt Jldhuuset blev for 8 Aar ungefær opsat paa sam/m/e tomt det tilforn var, men lidt paa bredden udvidet paa Knuds Eiendom, som Vidnet dog ej kan sige hvor meget. den omspurgte Skykke er opsat for ungefær 4 Aar siden paa en gl: Dam tomt Knud tilhørende, men nu ej paa en 15 á 16 Aar har brugt inde i Oles Elv (....?). Kaaste Støet kan Vidnet ej sige er udvidet mere end Oles Fader brugte, og den omspurgte Vej blev i den tid Vidnet var hiem/m/e hos sin Fader, brugt fælles, og er en gam/m/el Vej. (Efter at?) ovenmelte Jldhuus blev (....t?), er opsat en Skykke ved Jldhuuset, som er bygget paa det omtvistede kaaste Støe, der tilhører Knud Grunden og Ole bruget efter gl: til at lægge Veed og have Vinter Ting paa. Contra Citanten begiærede Vidnet tilspurgt, hvad han veed om bruget paa kaaste Støet i sin Faders Tid, og om de mange Veje som Ole haver paa sin Eiendom, og hvor af en i sær er ham skadelig, der ligesaa bekvæm/m/elig kunde bruges (le?) en anden Vej. Vidnet svarede, at Ole har ej brugt mere eller større Støkke til kaaste Støe end hans Fader, men vel mindre, siden den omvidnede Skykke ved Jldhuuset blev opsatt, og at Oles Rett til dette brug er meget over hævds Tid, samt at der er en Vej paa Ole Eiendom, ham til skade, hvor tilforn Smalen kun er dreven, men nu paa kort tid begynt at kiøre og reje paa sam/m/e Vej, Ole til Skade. videre, at Knud har ved en hæss tillukket en gam/m/el Vej paa sin Eiendom til bækken, hvor gaarden hænter sit vand, nok er en gam/m/el Vej igien lagt, men for over 20 og 30 Aar siden og siden udlagt paa Oles Eiendom. kan giøre Anviisning.
2det Vidne, Brite Olsdatter, \40 Aar/, tiener hos contra Citanten Ole Tvedt, ubeslægtet til Parterne. hoved Citanten begiærede Vidnet tilspurgt, om hun viste hvem det var som for 2 Aar siden ungefær havde nedkastet en Stang han havde sat paa sin Eiendom, for at ej hans grande skulde anlægge en nye Vej, som da var begyndt: Vidnet saa at Stangen var nedkastet, men veed ej af hvem. kan anviise Stædet hvor Stangen var nedsatt.
3de Vidne, Ole Aadsen Fosse, (?)6 Aar, ubeslægtet til Parterne. Knud Tvedt begiærede Vidnet tilspurgt, om det saa afvigte Vinter at der i det omtvistede kaaste Støe, hvor han har floer vej, var lagt baand eller bande Stager i vejen af Ole, hoved Citanten til hinder. Vidnet saa afvigte Vinter et læs bande Stager laae over den ommelte vej, som Ole selv tilstod at have lagt der. Ole foregav sam/m/e Tid at Knud havde lagt brænde veed paa hans, Oles, Koste Støe, og kunde derfore ej lægge sine bande Stager andenstæds. desuden sagde \C: Citant:/ Ole at den/n/e vej havde ej bestandig været brugt af

1782: 59b

Knud i de Aar Floren havde staaet paa det Stæd han nu er. Vidnet kan ej vide om Ole Tvedt bruger mere til kaaste Støe end hans Fader, men afvigte Vinter saa Vidnet at Ole Tvedt ogsaa havde veed paa sin egen Eiendom. J Vidnets nærværelse tilstod Knud Tvedt at han havde i

den/n/e Som/m/er afslaaet græsset paa endeel næper som Ole Tvedt havde saaet paa Enden af en gl: Tomt, Ole tilhørende, men laae i Knuds bøe. Knud tilstod sam/m/e her for Retten, og paastod dette ej Skadede Sæden, men endeel steene af (.....?) havde heller Skadet Knuds bøe. dette Vidne var med Lensmand[en] den/n/e høst udsent af Knud Tvedt til Ole Tvedt for at tilbyde ham et Forlig om det omtvistede, og blev da budet Ole Tvedt at han skulde have Stald Tomten og Dam Støe, men for kaaste Støe skulde sættes visse grænser, at ej Ole Tvedt skulde bruge saa meget. Ole Tvedt svarede at han kunde ej forlige noget bort af sin Rett, thi det haver saa ofte været forligt, men blev ej bestandig, og vilde der for Retten skulde skille dem ad, som Knud og siden sagde, nemlig, at han vilde stævne her paa. Vidnet kan anvise saavel de grændser som skulde sættes for kaaste Støe, som det øvrige omvidnede.

4de godvillig mødende, Lensmand Johan/n/es Wiig, fremstod, og angaaende beskikelsen vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, som og at han kan anvise grændsen for kaaste Støe.

Parterne fik Tid at tale om Forliig, men efter lang Samtale kunde ej Parterne kom/m/e i nogen Foreening; thi blev fremkaldet

1ste Contra Vidne, Aad Fosse, 66 Aar gl:, er ej beslægtet til Parterne, boer paa Naboe gaarden Fosse. vidnede, at den omtvistede kaaste Støe har Ole Tvedt og Fader havt over 30 Aar, men nu har Ole her opsat en Skykke for omtrent 4 Aar [siden]. videre sagde Vidnet, at Melstøls vejen over Sæte haugen er en gammel vej hvor Gaardenes Smale har været dreven, samt kiørt og Rejet, men ej drevet Nøds Kreaturene der, som Vidnet ved. Nøds Kreaturene haver været drevet en Vej som ligger over Myrene neden for. begge paa Oles Eiendom. Floer Tomten tilhørte Knud og Formænd saalænge Vidnet kan erindre, over 36 Aar, til nu Oles Stald paa sam/m/e er opsatt, ligesom og Dam Støet tilhørte Knud og Formænd saalænge Vidnet mindes, men Knud har nu paa ungefær 16 Aar ej havt stort brug der. kan a[n]vise de omvidnede Stæder.

2det contra Vidne, Peder Udrundingen, 77 Aar gl:, er ej beslægtet til nogen af Parterne, har været kiendt her paa Gaarden i 40 Aar, og vidnede ganske eenstem/m/ig med 1te contra Vidne. kan giøre Anviisning.

3de contra Vidne, Tormo Nielsen Fosse, 43 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne, boer paa naboe Gaarden Fosse, vidnede eenstem/m/ig med det forrige Vidne, undtagen om Dam Støet, som Vidnet ej

1782: 60

ved om. Vidnet kan erindre {af} det omvidnede saaledes som sagt ungefær en 30 Aar, dog har Vidnet ikke al den/n/e Tid været hiem/m/e paa Fosse, og kan derfore ej vide saa vel Parternes brug den heele Tid. End videre svarede Vidnet paa tilspørsel, at det saa afvigte Vinter at Knud havde lagt brændeved paa det omtvistede kaaste Støe, paa sam/m/e Tid Ole Tveit havde lagt de ommelte bande Stager over vejen. kan giøre Anvisning.

4de contra Vidne, Ole Fosse, er tillige hoved Vidne og saaledes aflagt sin Forklaring.

5te contra Vidne, Jacob Larsen Sandve, 35 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne. vidnede, for 3 Aar siden var Vidnet kaldet hid af Knud Tvedt for at høre Forlig imellem Parterne, og bleve de da saaledes foreenet at Ole Tvedt skulde have til Eiendom og brug baade Vinter og Som/m/er endeel af det omtvistede kaaste Støe, og have brug til kaaste Støe paa bakken som sædvanlig om Vinteren, dog uden Skade for græsmarken om Som/m/eren, og at vejen imellem Skykken paa Dam Støe og Stalden skulde holdes oben for Knud Tvet, saaledes at Ole ej skulde lægge noget der udj, ham til hinder. videre, at vejen igien/n/em Myren, som ligger paa Oles Eiendom, skulde paa begge sider indgiærdes fra Floren til bøe Giærdet. kan anvise kaaste Støet.

6te Vidne, Jørand Olsdatter Tvedt, blev frafaldet.

7de Vidne, Hans Lien, er tillige hoved Vidne, og saaledes giort sin Forklaring.

8de contra Vidne, Anna Lien, blev frafaldet.
ovenmelte kaaste Støe er kun brugt om Vinteren, men taget bort imod Som/m/eren, og da har Knud og Formænd brugt Marken, dog er Som/m/ers bruget nu tillige betaget Knud paa det Støkke hvor Skykken paa kaaste Støet er opsatt.
Sorenskriveren med Laugrettet begav sig nu for at besee det omtvistede og modtage Vidnernes Anvisning, og af dem først hoved Vidnernes, som anviste kaaste Støet, et Støkke mark og Skarv Sønden for Oles Jldhuus i thunet, 9 Skrit ungefær fra Jldhuuset til en vej, og tillige neden for sam/m/e vej sagde at Oles Formand lagde imellem et læs brænde eller mere, som dog ej blev længe liggende, men det øvrige Støkke brugtes heele Vinteren at lægge brændeveed paa, over denne vej er det at Ole lagde det omvidnede læs bande Stager. den gamle Floer Tomt blev anvist Osten for Gaardens huuse, og Dam Støet Norden for sam/m/e, hvilke 2de Tumter nu er bebygget af Ole og Formand. {Udj} Sønden for vejen var det Knud havde lagt brendeveden afvigte Vinter. disse Vidner, nemlig af hoved Citantens beskikkelses Vidnerne, anviste saalangt som Skarvet gik Sønden for Jldhuuset til grænse for kaaste Støet, da Knud tilbød Ole Forlig. den vejen som var lukket med en hæss, tilstod Knud at obne naar de andre mange vej[e] blev igienlagte, ligesom Ole Tvedt tilstod at den vej som Stangen stod ved, ej skulde bruges, thi han vilde der ej have mere end en gange vej. Vidnet Brite Tvet giorde derfor ingen Anviisning. den vej Knud paastaaer skal afskaffes, ligger imellem 2de agre, Knud tilhørende, Sønden for Gaarden, og er unødvendig og

1782: 60b

til Skade, helst unødvendig, da en anden vej paa sam/m/e Stæd liggende. den vej som Ole Klager over ligger norden for huusene til Skade for Ole, oven for denne ligger en vej som ligesaavel som den anden kan bruges med nogen Reparation, og dette er desuden bøygdens Alfare vej. Den omvidnede Skykke paa kaaste Støet er bygget i Søndre brøst af Oles Jldhuus og andtager endeel af oven melt 9 Skrit. hoved Vidnerne aflagde derpaa Eed efter Loven. 1. og 2det contra Vidne anviste kaaste Støet, men kunde ej vide til visse hvor stort det var brugt, ligesaa anviste de tomterne og Meel Støels vejen, som er oven melte Alfare vej, og Myre vejen, som er den Ole vel have afskaffet. Tormo Fosse anviste ligesom forrige Vidner efter sit Vidnesbyrd, ligesom dette Vidne anviste det Stæd Knud afvigte Vinter havde lagt brændeveed Synden for vejen ved kaaste Støet, og bemelte vej som bande stagerne laae over. Jacob Sandven anviste kaaste Støe, men kunde ej sige hvor meget af sam/m/e skulde tilhøre Ole, vejen imellem Stalden og Skykken er der hvor Dam Støet tilforn var. vejen fra Floren igiennem Myren er den Ole paastaaer afskaffet. contra Vidnerne aflagde derpaa Eed efter Loven.
Knud Tvet tilstod at have tilladt Ole at sætte op den lille Skykke paa kaaste Støet, mod at Ole ej skulde bruge kaaste Støet. Ole benægtede at have indgaaet dette.
Knud Tvedt sluttede Sagen til Doms efter sit Stævnemaal og de førte Vidner, samt det videre passerede, og havde intet videre at erindre, men anmelte at hans udlagde Omkostninger ere 5 rd:, med mad og drikke, Jncamination, Tægtedag og Stævnepenge, foruden Rettens Gebyhr.
Ole Tvedt sluttede og Sagen fra sin Side efter det i Rette førte, med paastand af Omkostninger for Stævne Penge og Jncamination, 1 rd: 5 mrk: 4 s:, og i øvrigt frifunden for Knuds tiltale, og i et og alt paastod Dom.
Rettens Gebyhr beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Skyds herud 4 mrk:, tilbage leveres in natura, Fogden 1 rd:, Lensmand[en] 1 rd:, Laugrettet á 24 s: per Mand, er 2 rd:, tilsam/m/en 8 rd:, som Knud Tvet betalte, hvorefter blev Eragtet.
Sagen optages til den 29de November førstkom/m/ende, da Laugrettet møder her paa Stædet, og skal da Dom blive afsagt.

Anno 1782, den 24de October, holdtes **Høste Ting med Jondals Skibredes Almue paa Tingstædet Hærandsholmen**, da Sorenskriveren ej i Gaar for uvejr kunde kom/m/e frem, tilstæde S: T: hr: Foged Koren og efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd, Johannes Bergesen Setvet, Siur Larsen Præstegaard, Siur Olsen Qvale, Stengrim Jversen Guntvet, {End} Henrich Olsen ibid:, Peder Iversen Berge, Arne Larsen Ege for Iver Amundsen Tveten, og Tørris Monsen Setvet, saa var og tilstæde Lensmand Johan/n/es Wiig

1782: 61

med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret følgende Kongl: Anordninger og høy Øfrigheds Ordres.

1: Placat angaaende haanskrevne Condices paa Pergament eller Papiir og gamle Danske bøgers inlevering til det store Kongelige Bibliotek mod betaling, af 15de Maj 1782.
2: Stiftets Skrivelse i Anleedning af sam/m/e, dat: 29de Juni 1782.
3: Placat, hvorved Consumtions Forordningen af 15 Oct: 1778 extenderes. dat: 5 Sep: 1782.
4: Placat af 21de Juni 1782, angaaende en Premie for Jndenlands byg og havre samt havre meels Jnførsel Sønde[n]fields til Julj maaneds udgang d: A:
5: Do: af 30te {Sept:} Augusti, som tillader bemelte korn vares Jnførsel fra Octobers begyndelse til Aarets udgang i Christiansans Stift.
6: Do: af 20 Sept: for Agerhus Stift.
7: Rescript af 8de Juni d: A:, hvorved exercicen for de Nationale i Norge dette Aar ophæves.
8: Do: af 13de Juni angaaende haanværks Skatten.
9: Stiftets Skrivelse af 3de Aug: angaaende brændevins brænden og sam/m/es Redskaber.
10: Do: af 31te Aug:, at smaae Toldene dette Aar er 331 rd:, og et af sam/m/e Dato, at Vejmesteren skal godtgiøres 619 rd: 16 s: Forskud til vejene her af Fogderiet.
11: Do: af 7de Sept:, med Jnlagde Told Forvalterens Placat af 2de sam/m/e maaned, betreffende opdagelse af Toldforsvegne vare.
12: Do: af 28de Sep:, betreffende endeel bortrømte fra den paa lehden liggende hollandske Esquadre, og sam/m/es opbringelse mod Doceur 5 rd:

Anno 1782, d: 24de October, blev Retten satt paa Tingstædet Hærandsholmen i følge de paa Aastædet Qvale i Jondal d: 24 og 25de Julj afvigte afsagde Kiendelser, for at afsige Dom udj de da optagne Aastæds Sager, og Retten beklæd med sam/m/e Laugrette som paa Aastædet var tilstæde.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Niels Siursen og Siur Olsen Qvale mod Tosten og Søn Wiglich Fladebøe, blev, efter at Soresnkriveren med Laugrettet havde confereret og om Dom/m/en bleven eenige, enstem/m/ig afsagt

Dom!

hoved Citanterne har med Vidner beviist deres Rett til Field marken Botten, som i denne Sag er det omtvistede Støkke, ligesom og endeel af contra Vidnerne haver vidnet enstem/m/ig med hoved Vidnerne. contra Citanterne har ført Vidner paa at Qvales Eiendom ej skulde være høyere i Fieldet end som saaes fra Tveiten, nemlig til Harpibe haug og Gryttings Field vesten for sam/m/e. disse Vidner kan ej kom/m/e i betragtning mod de mange af hoved

Citanterne førte enstem/m/ige Vidner og Tings vidnet af 19de October 1769. saa bevises og af den omvidnede og af Retten beseede Sæhls Tomt, at Qvale i Botten haver havt Støel og beite, ligesom det fuldkom/m/en er beviist at mærket skal gaae fra Svinehøel og op efter Bækken til Skaret paa vestre Side, Qvale tilhørende, og paa østre Fladebøe. Det er og beviist at Qvale altid har paa oven melte Stæd brugt Beite uformeent for deres Kreature, indtil nu paa nogen Tid Tosten Fladebøe eene har tiltaget sig Rett til dette Field beite. Thi kiendes af os enstem/m/ig for Rett: Mærket imellem Gaarderne Qvale og Fladebøe udj Field marken Botten

1782: 61b

bør være fra Svinehøel, derfra op efter Bækken til Skaret, og paa vestre Side Eiendom/m/en tilhøre Qvale med uformeent brug og beitning for Qvales Kreature, som gam/m/elt har været, dog saaledes at Fladebøes Kreature paa sam/m/e Stæd maae have sin beitning, naar de der hen kom/m/er. Tosten og Søn Wiglich Fladebøe, som har givet Anleedning til den/n/e Proces, betaler til hoved Citanterne udj Processens Omkostning 20 rd:, siger tyve Rigs daler. Det idømte udredes og efterkom/m/es 15 Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under executions Tvang.

Udj Sagen anlagt af oven melte 2de Opsiddere paa Gaarden Qvale mod Aad Degebreche, blev, efter at Sorenskriveren med Laugrettet havde confereret og om Dommen blev eenige, afsagt

Dom!

J denne Sag er ført endeel Vidner, hvor af de fleste og troeværdigste enstem/m/ig vidner, at Jlagene har været holt af Degebreches beboere, naar sam/m/e blev tilsagt, og at ej bemelte Gaards Kreature havde Rett at beite paa østre Side, Smalerne undtagen, ligesom det af Acten erfares at Degebreches beboere paa kort Tid har tiltaget sig meere beitning paa østre Side af oven melte Jlage. Om mærkerne oven for Hiettings haugene, derimod ere {ej} Vidnerne \ej/ saa enstem/m/ige og oplyselig, men her er og Eiendom/m/en meere ubetydelig end neden for sam/m/e, da her kun er beiter og saa til Fields at liden Skaug og Slaatte benøttes, imidlertid synes Naturen selv ved en næsten bestandig bierg Ryg fra Hiettings haugene, at sætte Mærker imellem de tvistende Gaarder, og fra Hiettings haugene at bøye sig efter Field Ryggen i Søed og Sødvest til Vahren under Gryttings Field, hvilke mærker og endeel Vidner ommelder. de øvrige mærker, Tronde Kleiv og Rød Skredene, ere ubestemte. Mærket fra Elven til Hiettings haug er fuldkom/m/en beviist at være fra øverste Jlag til Øg ham/m/er, og derfra til østre og høyeste Hiettings haug bierget. Thi Kiendes af os enstem/m/ig for Rett: Mærket imellem Gaarderne Qvale og Degebreche bør begynde ved Elven i øverste Jlag, derfra op til Øg ham/m/er, fra sam/m/e til østre og høyeste Hiettings haugene, fra sam/m/e Sød og Sødvest efter bierg Rusten til Vahren under Gryttings Fieldet, og paa østre Side tilhøre Qvale med fuld Eiendom, dog Degebreches Smale beiter uformeent efter deres gamle brug. De bemelte og i Acten beskrevne Jlage eller Giærde Støkker oven for Hiettings haug, bør at giærdes og vedligeholdes af Degebreches beboere, saa at deres Kiør eller nøds Kreature ej kom/m/er øster (østen) for sam/m/e, Qvales beboere til Skade under lovlig Tiltale. Degebreches beboere bør at afstaae sit tiltagne brug med beitning i Qvales mark, og betale til hoved Citanterne

1782: 62

udj denne Processes Omkostning 14 rd:, siger Fiorten Rigs daler. Denne Dom efterkom/m/es 15ten Dage efter dens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Alle parterne vare ved Retten tilstæde i begge Sager.

Med Tinget er derefter følgende passeret.

Eieren for Tvedts Saug, Amund Larsen Tvedt, paa egne og med Eieres vegne fremstod for Retten og anmeldte at {han havde} \det var/ skaaret paa Tvedt Saug siden siste angivelse afvigte høst 900 bord vankantede og af 8 Fods længde, da der kom/m/er til denne Saug fra endeel 1, 2 og flere Stokker til huus behov, saa kan han ej heller saa til visse Sige om noget skulde være kom/m/et fra benif: Skouge, men saa vidt han ved er intet saadant tøm/m/er skaaret dette Aar paa Tvedts Saug.

Ligesaa fremstod Samson Larsen Haugen paa egne og medEieres vegne til Haugens Saug, har skaaret 600 bord vankantede 8 Fods længde, for resten som ovenstaaende.

Tilstode ved Tings vidnernes examination Torbiørn Traae og Johan/n/es Salamonsen Svaasand.

Til Publication fremleveret følgende Documenter:
1: Tosten Johan/n/esen Hovlands vilkaar brev til Brite Nielsdr: Brattebøe paa endeel vilkaar af gaarden Brattebøe. dat: 6te Juni 1782.
2: hr: Foged Korens Fredlysning paa Svosans!! (Svaasands) Skaug. dat: 23de October 1782.
3: hr: Pastor Christen Heibergs bøxel brev til Trond Ingebrigtsen paa 1 Løb 6 Mrk: S:r, ½ hud udj Gaarden Samland. dat: 14de October 1782. med Revers.
4: Ole Johan/n/esen Samlands Skiøde til Trond Ingebrigtsen paa 1 Pd: Smør uden bøxel i G:den Samland, No: 1, for 14 rd: dat; 23de Oct; 1782.
5: Trond Ingebrigtsen Samlands vilkaar brev til Ole Johan/n/esen ibid: og hustrue. dat: 23de October 1782.
6: Johan/n/es Knudsen Tørvigens Skiøde til Tosten og Ole Larsønner Halderager paa 3 Spand 10 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Tørvigen for 220 rd:, No: 40. dat: 7de Juni 1782.
7: Anviist til udslættelse Siur Siursen Baggegaards Obl: til Samson Larsen Samland, stor 25 rd:, dat: 20de Oct: 1759. Qvitteret 13de Maj 1767.
8: Sten Iversen Rørvigs Obl: til Christopher Aase, stor 44 rd: 1 mrk: 9 s:, dat: 18de Oct: 1756. Qv: 24 Oct: 1782.

De Laugrettes mænd som næste Aar for dette Tinglav skal betiene Retten ere nye mænd, Baar Olsen Hærastvet, Wiglich Heljesen Svaasand, Iver Pedersen Fladebøe, gl: mænd, Jørgen Hansen, Iver Olsen, Aad Olsen, Endre Torjersen og Ole, alle paa Augestad.

hr: Fogden Koren fremlagde til examination følgende Tings vidner: 1: over Tingskydsen. 2: over Af og Tilgangen i Odels mantallet. 3: over Aftagene. 4: over den deel udgaaet i henseende ¼ ProC:to Skatten. 5: det store Tings vidne af 10 Poster. 6: Vej mantalet, sam/m/e bleve tilstaaet rigtig af Almuen, Laugrettet, og i sær Torbiørn Traae og Johan/n/es Svaasand.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som videre med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1782, den 25de October, begyndtes **Høste Ting med Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hæransholmen**, tilstæde {de} S: T: hr: Foged Koren og de paa Som/m/er Tinget fol: 17 anførte

1782: 62b

Laugrettes mænd, undtagen Niels Botten for sin Søn Mons Botten. saa var og tilstæde Lensmand Johan/n/es Pedersen Wiig og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret forbemelte for Jondals Skibreede anførte Kongl: Anordninger og høy Øvrigheds Foranstaltninger.

Udj Sagen anlagt af Jørgen Isachsen Berven mod Ingebor Larsdr: Røen for Skiælds Ord, optagen paa afvigte Som/m/er Ting, see fol: 18, blev saaledes afsagt

Dom!

Denne Sag er anlagt af Jørgen Berven mod Ingebor Røen fordie hun Vidnesfast haver taelt Jlde om Citanten. Den instævnte Ingebor Røen har paa afvigte høste Ting begiæret Sagen udsat til det paafølgende Som/m/er Ting for at føre contra Vidner. paa afvigte Som/m/er Ting mødte ej Ingebor Røen eller nogen paa hendes vegne med Tilsvar eller de paaberaabte contra Vidner. Det er med Vidner beviist at den instævnte Ingebor Røen har til sin Mand Ole Røen udtalt ubeqvæms Ord mod Citanten i hans Fraværelse, men derimod er ej beviist at hun der til havde Grund. Thi kiendes for Rett: De af Ingebor Larsdatter Røen udtalte Ord mod Citanten Jørgen Berven mortificeres, og bør ej kom/m/e ham til Fornærmelse paa gode Navn og Rygte. Ingebor Røen bør til Citanten betale denne Processes Omkostning med 2 rd: 3 mrk:, samt det stemplede Papiir om Doms Acten tages beskreven, alt 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfær efter Loven.

Udj Sagen anlagt af Tore Pedersen Fixe med flere mod Ole Olsen Fixe den ældre med flere, betreffende endeel Geeder, optagen paa afvigte Som/m/er Ting, see fol: 18, blev saaledes afsagt

Dom!

Ved de førte Vidner er det bevist at den instævnte Ole Fixe den ældre holder Geeder, hans Naboe til Skade, og at han ej efter Advarsel vil skille sig af med dem, hvilket er tvert imod det omvidnede Forlig. Det er ligeledes beviist at Ole Fixe den ældre nu haver opsagt Gaarden for sin Søn, og styrer kun en Part med ham, Sønnen haver ej givet Faderen tilladelse at have Geeder, med Advarsel ham at afskaffe sam/m/e, dog alt Frugtesløs. Citanterne har derfor været nødsaget at anlægge dette Søgemaal. Den instævntes forebragte Fattigdom, og at geederne var det eeneste til deres Livs Ophold, kan ej berettige Dem at fornerme deres Naboer. Citanterne har ej paastaaet nogen Erstatning for den Skade Gederne kan have foraarsaget, ligesom ej heller nogen besigtelse derover er i Rettelagt. Thi Kiendes for Rett: Ole Olsen Fixe den ældre bør at afskaffe de Geeder han holder paa Gaarden Fixe inden Femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, eller sam/m/e til Wigøers Præstegiælds Fattig Cassa at være forbrudt, til hvilken Cassa og de af ham for

1782: 63

Eftertiden paa Gaarden Fixe holdende Geder skal være forbrudt, uden videre Søgemaal. Ole Olsen Fixe den ældre betaler til Citanterne udj den/n/e Processes Omkostning 2 rd: 3 mrk:, og det stemplede Papiir til Acten om sam/m/e tages beskreven. Det idømte udreedes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Ole Heljesen \Wedenes/, huusmand paa Gaarden Kaldestad, fremstod for Retten og anmelte ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet sin huusbond Amund Siovatsen Kaldestad at høre Vidner paa hans Ord og Giærninger mod Citanten, alt til et Tings Vidnes erhvervelse. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Holger Larsen Kaldestad, Knud Knudsen Berven, og Lars Larsen Berven. vilde fornemme om de instævnte møder.

Amund Kaldestad mødte og vedtog varsel. saa mødte og Vidnerne.

Citanten fremlagde en Attest af 24de October 1782, saal:

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte. Eedens Forklaring blev alle Vidnerne forelæst.

1te Vidne, Holger Larsen Kaldestad, aflagde Eed efter Loven og forklarede: Vidnet, som boer paa Gaarden Kaldestad, stod afvigte Vaar og saaede paa sin Gaard med Aamund Kaldestad, deres, Vidnets og Amunds Smale {S} gik da paa bøen, og de taelte om at vilde drive Smalerne til Vedenes, en ustævnt sagde da, at An/n/a Vedenes, Citantens hustrue, iagede dem nok snart tilbage, og at Smalen \ej/ fik gaae der, Amund Kaldestad svarede {da}, at dersom han viste det og havde Vidner derpaa, vilde han gaae til Vedenes og brænde huusene op, eller kaste dem ned. Amund bad tilføre, at han ejede Lade og Floer paa Vedenes, Stuen og Buen hører Ole til. Demiteret.

2det Vidne, Knud Knudsen Berven, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne, da de paa en Tiid var tilstæde. Vidnet demiteret.

3: Vidne, Lars Larsen Berven, aflagde Eed med opragte Fingre og vidnede: enstem/m/ig med de 2de forrige Vidner. demiteret.

Amund Kaldestad begiærede tilført, at hans Smaler baade før og siden er iaget fra Wedenes, og derfor i hastighed uden videre hensigt udtalte ovenstaaende.

Citanten begiærede Tingsvidnet sluttet og beskreven meddeelt.

Amund Siovatsen Kaldestad anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Ole Heljesen Wedenes og hustrue Anna Pedersdatter at høre Vidner betreffende deres omgang med det ham tilhørende huusmands Plads Wedenes, og Skiælds Ord mod Citanten, samt at høre udsigelses Vidner, om alt at modtage \Dom/ saavelsom til Pladsets fravigelse og denne Processes Omkostning at erstatte. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Udsigelses Vidner Tosten Niels: og Siur Samsonsen Walland, Lars Olsen Axnes, Arne Larsen Berve, Haaver Torbiørnsen Holmen, \og/ Lars Larsen Berve.

Ole Vedenes med hustrue Anna Pedersdatter mødte og vedtog varsel. saa mødte og Vidnerne. Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst.

1782: 63b

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørt.

1: Udsigelses Vidner Siur Samsonsen og Tosten Nielsen Walland, som aflagde Eed og vidnede: 6 uger for Juul afvigte vare de sent til Wedenes for at udsige de instævnte fra Pladset til næste Fardag afvigte Vaar, og tillige at deres Kreature ej af Amund blev taalet i mark eller paa Bøe efter udsigelsen. Konen Anna svarede, at hun ej vigede Pladset før Amund selv kom og kaste huusene ned, samt at Vidnerne vare for gode at gaae for Amund i det ærende. Vidnerne Formanet Konen at bede Amund om at blive paa Pladset, og følge dem til Gaarden Kaldestad, men hun vilde ej, og syentes intet at have at bede om. Vidnerne demiteret.

2: Vidnet Lars Olsen Axnes, aflagde Eed efter Loven og vidnet: afvigte Vaar ved Korsmisse Tider var Vidnet paa Kaldestad for at male, og hørte da at Anna Wedenes kom og overskiænte Amund i vrede, fordie han skulde slaget hendes Søn. Vidnet spurgte Annas Søn,

som da var tilstæde, om Amund havde slaget han, og han svarede Nej, og Vidnet kunde heller ikke see Tegn til at barnet var slaget. Vidnet hørte den Tid ingen ærrørige Ord.
forrige Vidne Siur Walland fremstod igien, og under forige Eeds kraft vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidnet, samt Barnet nægtede at Amund havde slaget ham, videre, at An/n/a sagde Amund havde slaget hendes Søn saaledes at han maatte give ham vand forinden han kunde gaae. Forinden Anna kom til dem ved Qværn huuset paa Kaldestad, sad hendes barn, 8 Aar gam/m/el, hos Amunds Søn og Amund og legede, saa vidnet kunde aldeles intet see noget Tegn til han var slaget. Vidnet sagde at barnet var hos Amund forinden han kom. Afskediget.
3: Vidne, Arne Larsen Berve, aflagde Eed og vidnede: et Aar afvigte Som/m/er siden tiente Vidnet hos Amund Kaldestad, og var da med Amunds hustrue at slaae paa Wedenes, hvor græsset af Ole Wedeneses Folk ilde var medfaret. videre havde ej Vidnet at sige. Anna Wedenes sagde for et Aar siden at det var bedre for hende ingen Kreature \at/ have, end at have, ventelig i den meening for Strid om sam/m/e, men Vidnet kan ej erindre Anledningen.
4: Haaver Torbiørnsen Holmen, aflagde Eed og vidnede: at denne høst var Vidnet, som tiener Amund, paa Wedenes og slog haae, og saae da at sam/m/e var ilde overfaret med steen og Stok som laae i sam/m/e. Afvigte Mandag {spur} hørte Vidnet at Ole tilstod han havde hugget 1 Osp, 1 Sælje, 1 hatl, samt kollet en {Rauvn} \hæg/, som han ej bedet sin huusbond Amund om, dog ej hugget dette paa en Tid.

1782: 64

Ole Sver paa at han ej huggede hæggen i førstningen det blev talt om, men siden tilstod han det, saa tilstod og Ole at have taget endeel older Skat i marken, Amund tilhørende, tilligemed endeel Spon af øxet tilfar til en Floer der laa paa Wedenes, og var inlagt i bemelte Floer, Amund tilhørende. Afskediget.
5te Vidne, Lars Larsen Berve, aflagde Eed og vidnede enstem/m/ig med forige Vidne, undtagen at dette Vidne slog høet eller det første græs paa Wedenes, og det andet Vidne haaen, eller det andet. Vidnet kunde ej sige hvor stor Skade det var paa græsset. Anna Wedenes formeente at have hævdet marken op, og deraf kom græsset, samt at det var umuelig at holde smaae barn saa inde at de ej skulde gaae i Græsset om huusene, og at Amund slog sist for hendes Stue dør. demiteret.
Efter som det {bero}er langt paa Aften, begiærede Citanten \Sagen/ udsat til i Morgen.

Publiceret følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Johan/n/es Giermundsen Nesses Obl: til Niels Pedersen Ned: Fylchedal, stor 299 rd:, dat: 27de Maj 1768. Qv: 11de Nov: 1771.
2: Brite Giertsdr: Biotvets Obl: til Jorand Engelsdr:, stor 40 rd:, mod Pant i 1 pd: 3 mrk: S:r, ¼ hd: udj Biotvet, No: (ope rum), 4 ProC:to. dat: 25de October 1782.
3: Kari Rasmusdatter Axnes med fl: Skiøde til Knud Nielsen paa 1 pd: 3 mrk: Smør uden bøxel i Axnes, No: (ope rum) for 20 rd: dat: 25de October 1782.
4: Johannes Brigtsen Østensøes Skiøde til Brigt Johannesen paa 10 Mrk: Smør, ½ bukskind uden bøxel i gaarden Østensøe No: 44 for 12 rd: 4 mrk: dat: 25de October 1782.
5: Provstinde Gelmuydens bøxel brev til Michel Torchildsen paa ½ Løb 8 Mrk: Smør i Gaarden Thole. dateret 14de October 1782. med Revers.
6: Madame Maren, Sal: hr: Blyts, bøxel brev til Michel Hansen paa 1 Løb 1 Spand Smør i Lepse, mod vilkaar til Hans Michelsen, 1 Td: havre, 1 Td: reen korn, 2 Kiør og 3 Smalers Foster. dat: 14de October 1782. med Revers.
7: Seminari Forstander Jon Mariagers bøxel brev til Siur Larsen Nesthus paa 2 pd: 6 Mrk: S:r i G:den Moe i Østensøe Sogn. dat: 14 Maj 1782. med Revers.

8: Anviist til udslættelse Niels Johan/n/esen Berves Obl: af 21de October 1777 til Jørgen Berven, stor 170 rd: Qvitteret 25de October 1782. den anden Creditor ej udslættet.

Anno 1782, den 26de October, continuerede høste Tinget med Østensøe Skibreede. Retten beklæd med behørig Laugrettet som tilforn er nævnt, undtagen Niels Berve for Niels Botten.

Hvorda! Den Residerende Capelan til Kintservigs Præstegiæld, hr: Høegh, i Rette ædskede den forrige Sag mod Johan/n/es Aalvig, og vilde fornem/m/e med hvad Tilsvar han nu møder.
Svend Knudsen Scheje, beslægtet til Johan/n/es Aalvig, mødte efter hans begiær og anmelte at Johannes Aalvig vilde nu rejse til Bergen, og derfor kunde ej kom/m/e, for resten havde Comparenten intet at svare, men Fuldmagt at begiære Sagen udsat om noget nyt blev i Rette lagt.
hr: Høegh fremlagde et Jnlæg af 22de October 1782, saal:
Svend Scheje begiærede Sagen \til næste Rett/ udsat for at besvare det oplæste Jnlæg.
hr: Høegh begiærede Dom efter sin forrige paastand, og meente at Johannes Aalvig har nødt saa mange udsættelser at han kunde have tilført det fornødne, og i sær

1782: 64b

da Johannes i sin Ansøgning om Comissarier anfører som en Grund at Sagen bliver saa længe udhalet ved det ordinaire Ting, og nu kan han desuden ej skylde paa Comissarier, efter som sam/m/e ej bliver bevilget.
Jngen af Parterne havde videre at tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til den 30te November førstkommende, da Dom eller Kiendelse efter beskaffenhed skal vorde afsagt.

Amund Kaldestad i Rette ædskede den i Gaar udsatte Sag mod Ole Wedenes, sagde, at huusmand[en] sidder paa hans hiem/m/ebøe, og da han er ulydig, saa vilde han ej længere have ham der siddende, samt at Amund selv har røddet Pladset.
Ole paastod at have røddet endeel paa Pladset, samt udgiæret 2de træe eller {saae} høe Jnhægninger, og at 2de huuse paa Pladset, Stue og Bue, tilhører huusmand[en]. Ole Wedenes fremlagde Tings Vidne af Gaar Dags Dato, saal:
Amund Kaldestad sluttede Sagen til Doms efter det passerede og sin Stævning, samt paastod Skadesløs Omkostning.
Ole Wedenes ligeledes sluttede Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til Revition til den 30te November førstkom/m/ende.

Publiceret følgende:
1: Penge mangels lysning paa Seljesetter for Kiettel Arnesen. dat: 26de October 1782.
2: en Contract imellem Ole Haagensen Moe og Siur Larsen Nesthuus om Gaarden Moe. Ditto Dato.
3: Anvist til udslættelse Amund Endresen Røsselands Obl: til Knud Baarsen Moe, stor 60 rd:, dat: 14 Maj 1776, og Qv: 25de October 1782.
4: Amund Endresen Røsselan[d]s Skiøde til Endre Amundsen paa 1 pd: 8 Mrk: Smør, 1/3 hd: med bøxel i G:den Røsseland, No: 22, for 80 rd: dat: 25 October 1782.
5: Endre Amundsen Røsselan[d]s Obl: til Brigt Larsen Østensøe, stor 80 rd:, 3 ProC:to, og Pant i ovenmelte Gods, dat: 25de Oct: 1782.
6: Fogd Korens Fredlysning paa Axnes, af dags Dato.

De 2de Mænd ved Tings vidnerne, Hactor Siursen Wangdal og Niels Arnesen Torpe.

Niels Haldanger med fl: Skiøde til Baar Sæbbe paa endeel i Lille Aas. dat: 10 Jan; 1782.

1: Anviist til udslættelse en Obl: udstæd af Ellef Johannesen Selsvig til Torbiørn Olsen Branstvedt, 60 rd:, dat: 12 October 1753. Qv: 24 Oct: 1782.

Tings vidnerne bleve for dette ligesom Jondals Skibreede examinerede. Restansen for dette Skibreede er 85 – 5 – 4 s:

Arveskiftebrev paa Gaarden Kaldestad af 13de Maj 1782 efter Christi Haagensdr:, taget boen til Jndtægt i Kaldestad 1 pd: 16 ½ mrk: S:r med bøxel, som saaledes er udlagt Tosten Sandven 11 ½ Mrk:, Johan/n/es Stene 2 mrk:, 2: Hagtor Sandve 5 Mrk:, Enkemanden Tosten Hagtorsen 10 ½ Mrk: Smør, og børnene ligesaameget, Hans Lepse 1 Mrk: S:r.

Efter lovlig udraab indfandt sig ingen som mere med Tinget

1782: 65

havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1782, den 28 Octobr: holdtes **almindelig Høste Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd**, ved Retten tilstæde herr: Foged Koren, Lænsmand Niels Rønnestrand, og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Siur Olsen Eide, for ham Iver Ellingsen Eide. 2: Wigleich Ellingsen Traae. 3: Lars Olsen Dale. 4: Niels Paulsen Haldanger. 5: Gudmund Rønnestrand for Michel Davidsen Hylle. 6: Endre Simonsen Lione. 7: Baar Anvesen Skaar, og 8de: Asbiørn Knudsen Gahren, med anden Tingsøgende Almue.

Dernæst aller først publiceret de samme høye Bekiendtgiørelser som dette Aars Høste Ting for Jondals Skibrede findes specificerede.

Amund Lie af Bergen lod ved Lænsmanden fremlegge Laugdag mod Torbiørn Medhuus, saa meldende:
Den tilkaldte mødte ikke; thi blev Lavdagen lovlig afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae, forklarede derhos, at Torbiørn Medhuus da var syg og sengeliggende, og begiærede Anstand til næste Ting, paa det han personlig kunde forklare denne Sags Sam/m/enhæng.
Lænsmanden havde intet imod den forlangte Udsættelse.

Eragtet:

Denne Sag beroer til næste Som/m/er Ting, da Torbiørn Medhuus infinder sig med det paaberaabte Tilsvar.

Magnus Høysæter ingav Lavdag mod Lars Sæd og Søn for Gield.
Siur Larsen mødte paa egne og Faderens Vegne og vedtog lovlig Varsel, sagde at være villig at betale de paastævnte 8 ½ rdr:; men begiærede Fordrag til næste Ting, da han imidlertid ville betale, eller og underkastede sig Dom til den Tid, uden videre Invending, og deraf 4 dr: til næste Juul, og det øvrige inden næste Ting.

Citanten var dermed tilfreds.

Eragtet.

Siur Larsen Sæd opfylder {opfylder} sit tilførte Løfte inden næste Ting, eller Dom da modtager.

1782: 65b

Lænsmand Niels Rønnestrand for Anfind Erichsen Haldanger ædskede Sag[en] i Rette efter forrige Tiltale mod Enken Cathrine Nielsd: Moursæt, og paastod Dom i hoved Sag, og udi Processens Omkostning 6 rdr:

Magnus Høysæter for Enken mødte, og tilstod at Pengene som ere paastævnte, ere betalte til hendes da værende Laugværge, nu ustævnet, og boende i Stavanger Lehn. begiærede ellers Sagen stillet i beroe til i Morgen, da Enken personlig kan infinde sig.

Hvilket Retten accorderede.

Lænsmanden for Olmoe Garetun mod Ole Westrem fremlagde Laugdag, saa lydende:

Ole Westrem var ved Retten tilstæde.

De benævnte Vidner mødte begge og vedtoge lovlig Varsel.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldede og tilspurgte, om ikke Ole Westrem har brugt Saugen som sin Eyendom efter at Skiødet paa samme var udstædet. Derpaa fremstod

1ste Vidne, Ørjans Bolstad, som aflagde Eed efter Loven, og svarede til det fremsatte Spørgsmaal: at han havde forpagtet den bemelte Saug af Ole Westrem, førend Kiøbet passerede, og da Skiødet imidlertid blev udstædet; saa betalte Vidnet dog efter Accord til Ole Westrem det samme Aars Brug af Saugen; det følgende Aar forpagtet han Saugen af dem begge, neml: af Ole og Olmoe, og {betalte} \skulle betale/ for dette sidste Aar 11 dr:; videre sagde Vidnet, at have hørt af Ole Westrem at han ville godtgiøre Olmoe Garetun sit tilkommende for det første Aars brug. Videre, at Ole Westrem fordrede af Vidnet at han skulle betale til ham, som hands contrahent, og til ingen anden for begge Aarene; men at Vidnet ey har betalt for det andet Aar, siden da Saugen da blev arresteret. Videre, at han, neml: Ole Westrem, har trættet eller ført Proces med en anden Mand om den bemledte Saug, som sin egen, og ikke Olmoe Garetuns Eyendom. Ole Westrem bad tilspurgt

1782: 66

om ikke paa Gaarden Westrem blev aftalt inellem ham og Olmoe, at han, neml: Ole, skulle oppebære Forpaktningen eene for det andet Aar med 5 ½ dr: for dem hver? Sv: Jo! efter Spørgsmaalet, dog at Olmoe derimod skulle blive godtgiort igien med Tøm/m/er, item, at den\ne/ {forrige} Contract ey blev efterkommet formedelst en anden angaaende et Jordekiøb. Paa Lænsmandens Spørgsmaal svarde Vidnet, at Ole Westrem ey har eyet meere end den halve Deel i bemeldte Saug, hvilken han har solgt til Olmoe Garetun. Ole Westrem sagde, at han, foruden den solgte halve Deel, har endnu Brug i den anden halve Deel paa sin Søn Hans Olsens Vegne. Lænsmanden benægtede alt ubeviisligt af Ole Westrem fremført. Ole Westrem protesterede mod Lænsmandens Tilførsel som ubevilget at gaae i Rette, og som ubeslægtet. Dette Vidne er afskeediget.

2det Vidne, Tormo Bagne, aflagde Eed og vidnede: at Ole Westrem har brugt Saugen som sin Eyendom efterat Skiødet var udstædet, og har hørt, at Ole af Forpagteren har oppebaaret Betaling for det første Aar, veed ej heller at Ole Westrem har eyet meere end det halve Brug i Saugen, som han har solgt efter Skiødets Udviis til Olmoe Garetun. Paa Oles Spørgsmaal svarede, at han solgte den halve Deel i Overbygningen og Bruget til Olmoe Garetun. Ole

Westrem refererer sig til det udstædde til Olmoe Garetun. Da ingen havde videre at lade tilspørge Vidnet, saa er sam/m/e afskeediget.
Lænsmanden for Olmoe paastod Dom til Erstatning af den udbetalte Capital, da Kiøbet ey er hiemlet, og Renter af sam/m/e til Betaling skeer, og i Processens Omkostning 6 rdr:
Ole Westrem maatte begiære denne Sag udsatt til næste Ting, paa Grund af, at en anden Proces, som ligger ved Laug tinget, maatte først paadøm/m/es, og staaer paa en Maade i Sammenhæng med denne Sag.
Ingen havde videre at tilføre.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Sommer Ting.

1782: 66b

Ole Westrem mod Siur Paulsen Spaanheim ingav Laugdag, saa lydende:
Siur Spaanheim mødte og vedtog lovlige Varsel, paastod derhos at have betalt den fulde Fordring.
Citanten benægtede det tilførte og paastod Dom til skadesløs Betaling med Processens Omkostning.
Siur Spaanheim begiærede Anstand til i Morgen, da han agtede at beviise det forebragte.
Hvilket Retten accorderede.

Dagen derefter, den 29de Octobr:, continuerede Høste Tinget i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett.

Brynild Andersen Gierager mod Levor Ose ingav Laugdag, saa lydende:
Levor Ose mødte og vedtog lovlig Varsel, og sagde, at have betalt Fordringen, og tilbød at aflegge Eed, at han ikke er Citanten det mindste skyldig af det paastævnte Krav.
Citanten er tilfreds med den anbudne Eed.
Derpaa aflagde Saligheds Eed, at han ikke er Citanten noget pligtig.
Og derned denne Proces besluttet.

Lænsmand Rønnestrand paaraabte den i Gaar behandlede Sag mod Enken Cathrine Moursæt, som nu ved Retten er tilstæde, og tilbød Eed, at have betalt Fordringen til sin Laugværge, som nu ikke er stævnet, og boende langt herfra.
Citanten benægtede det tilførte, og paastod Dom til Betaling, og Processens Bekostning 5 rdr:
Enken begiærede, at Laugværgen maatte inkaldes til Vædermæle, og at besvare, om han ikke har oppebaaret Fordringen.
Ingen havde meere at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 3de Decbr: førstkom/m/ende.

Niels Høysæter mod Ole Sævertvedt ingav Laugdag, saa lydende: Torchild Lindebrekke har paategnet lovlig Varsel. Citanten begiærede Vidnet afhørt, og fremstod
Torchild Lindebrekke, som aflagde Eed og forklarede paa Citantens Spørgsmaal: Om han ikke var tilstæde og hørte de afdødes Tilstaaelse, ang: de paastævnte Penge, som Moderen gav sine Sønner.
Lænsmand

1782: 67

Rønnestrand var ved Retten tilstæde paa Contra partiets Vegne.
Citanten fremlagde det af Vidnet opsatte Skrift af 5te Octobr: 1768, saa lydende: og begiærede Vidnets Tilstaaelse, om det af han var opsatt. Vidnet sagde: Det er saa længe siden at han ey egentlig erindrer det fuldkom/m/en i henseende deres Aftale; men tilstod at have selv skrevet det fremlagde, og at det paa den Tid saaledes og rigtig maae være aftalt.
Lænsmanden for Contra parterne begiærede Sagen udsatt for at besvare det inkomne, og Udtog af Protocollen over det passerede.
Citanten paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning skadesløs.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bevilges til næste Ting, da det begiærte Protocol Udtog skal imidlertid vorde beskreven meddeelt.

Hans Utne ingav Laugdag mod Enken Aasta Pedersd: Wiig og Laugværge Halsteen Garethun for Giæld, læst saal:
Halsteen Garetun mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel, men sagde at han er aldeles uvidende om Kravet, og kan dermed ikke ..t...(?) med Tilsvar, saa sagde han og, at Enken, som Laugdaget, formedelst Svaghed ey kunde nu infinde sig med Tilsvar.
Citanten var tilfreds med Laugdags Fornyelse.

Eragtet.

Atter forelegges Laugdag for Enken Aasta Pedersd: Wiig til næste Som/m/er Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger denne Kindelse lovlig forkyndt. <bet:>

Halgier Lund har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Endre Lund for Giæld efter Contract 40 dr:, derom at høre Vidner, Beviis, og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare. Anmeldte derhos at afgaae hvad den instævnte beviislig haver betalt. Vidnerne ere Aslach Sæbbe og Knud Lund, som under Faldsmaal ere stævnte. Ville fornemme om de instævnte møder.
Endre Lund mødte ikke efter Paaraab. men de benævnte Vidner vare ved Retten tilstæde.
Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berge Traae afhiemlede lovlig Varsel for den udeblevne.

1782: 67b

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldede og afhørte: Om de ikke vare tilkaldede, som Vidner, da den paastævnte Accord eller Afstaaelse af Jorden blev ingaaet, med videre til Oplysning. Derpaa fremstode
1ste Vidne, Aslach Olsen Sæbbe, som aflagde Eed og vidnede: at for omtrent 11 Aar siden hørte Vidnet, at den instævnte var i Tale med Citanten om at afstaae hans Jordebrug i Gaarden Lund i Eidfiord, som er Ullensvang Præstegaard beneficeret, og hørte da Vidnet, at Citanten paastod 40 dr: i Afstaaelse; men veed ikke hvad Endre bød ham, eller deres endelige Accord. Vidnet afskeediget.
2det Vidne, [Knud Lund], aflagde Eed og vidnede eenstemmmig med det forrige Vidne.
Citanten bad om Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu udeblevne Endre Knudsen Lund gives Laugdag til næste Ting, sin Sag at tilsvare, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Knud Rochne for Jon Biørche ædskede Sag[en] i Rette efter forrige Tiltale mod Joseph Eide, og ville fornemme hvad den indstævnte haver nu at forestille.
Lænsmand Rønnestrand for den instævnte anmeldte, at have udfærdiget Contra Stævning, hvorved han paastaaer Erstatning for ibragte Omkostninger, derom at modtage Beviis og lide Dom i Hoved Sag, med Omkostninger at tilsvare.
Knud Rochne for Jon Biørche vedtog lovlig Varsel, med den Paastand, at Sagen nu endelig skulle sluttes til Doms fra begge Sider, for det øvrige refererer sig til sit forhen tilførte.
Lænsmand Rønnestrand, til Oplysning i Sagen, fremlagde en Underrettes Dom fra Kongsberg af 2de Aug: 1777, saa lydende: hvoraf sees at Joseph ey har oppebaaret det paastævnte; dernæst fremlagde skriftlig Inlæg af 28 Octobr: 82, saa lydende:

1782: 68

desuden tilbød Joseph Eide at aflegge Saligheds Eed, at han ey meere har bekommet eller modtaget paa denne Handel end nu anmeldt er.
Knud Rochne exciperede mod den fremlagde Doms Act, som Jon Biørche uvedkom/m/ende, samt imod det oplæste Inlæg, som ubeviislig. I det øvrige refererer sig til forrige Paastand, og begiærer Dom.
Knud Rochne protesterer imod Eed, og Lænsmanden for Joseph Eide ligeledes inlod Sagen lovmedholdig Dom.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til næstkom/m/ende 3de Decembr:, da Dom eller Kiendelse skal efter Beskaffenhed vorde afsagt.

Niels Espeland har med mundtlig [Varsel] ladet inkalde Thore Aaseim for Giæld 9 dr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.
Thore Aaseim mødte for Retten og tilstod at have faaet til kiøbs en Øg hos Citanten, men at sam/m/e ey var efter Aftale eller værd de paastævnte 9 dr:, sagde ellers at have Vidner ang: deres Aftale om Kiøbet, og i den Anledning har instævnet Niels Espeland at høre Vidner Lars Nielsen og Aslach Aslachsen Ourdal, og derefter modtage Dom, og Omkostninger i Sagen at erstatte.
Niels Espeland vedtog Varsel, saavelsom Vidnerne.
1ste Vidne, Lars Nielsen Espeland, aflagde Eed og forklarede, ved Bededags Tider sidst afvigte blev denne Heste handel sluttet paa Aaseim, og sagde da Citanten at Øgen var 12 Aar gl:, og at den kostede 14 dr:, hvoraf de 5 rdr: efter Nielses Tilstaaelse er betalt, at Thore Aaseim modtog Øgen Mandagen efter Bededag, at Aftalen videre var \at/ Citanten skulle tage sin hest tilbage, som stod paa Foster hos Thore, og at han derimod modtog Øgen. Videre, at Thore var misfornøyet med Øgen, da Vidnet leverte den; men sendte den ikke tilbage, samt da Øgen var fremfød, ville han, eller bød, Citanten hvad Øgen da var værd, men at Niels Espeland ville at Kiøbet skulle holdes. Vidnet afskeediget.
2det Vidne, Aslach Aslachsen Ourdal, aflagde Eed, og forklarede: at Kiøbet blev sluttet, og Øgen angivet

1782: 68b

at være 12 Aar gl:, og at de byttede Fosteret, som før er forklaret, paa det enhver kunde beholde sit, samt at han medtog Øgen, og sendte Hesten tilbage, Mandagen efter Bededag; samt at Øgen var krøbling, eller saa kaldet blod halt; item at den var ældere end 12 Aar. Vidnet afskeediget.
Thore Aaseim bad om Anstand for at taxere Øgen efter sit rette Værdie.

Niels Espeland inlod Sagen Dom.
Thore Aaseim var nu Dom begiærende.
Ingen havde meere at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til d: 3de Decembr: førstkommende.

Niels Opheim har med mundtlig Varsel inkaldet Ole Soelberg at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Siur Paulsen Spaanheim, Aslach Aslachsen Ourdal og Torbiørn Paulsen Lindebreche, betreffende Fornærmelse med uberettiget Beedning i Støelen Tyssedal kaldet, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse. Anmeldte derhos, at den indstævntes Eyer, her: Rørdam, som Beneficiarius af Gaarden, samt Hans Olsen Hagestad, der erMedeyer udi Godset, ligeledes ere lovlig tilkaldede. ville fornemme om de vedkom/m/ende møder for Retten.

Alle de benævnte vare ved Retten tilstæde, undtagen Sogne Præsten her: Rørdam, paa hvis Vegne Læylændingen Ole Soelberg vedtog lovlig Varsel.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldede, eedfæstede, og tilspurgte, om de ikke veed, at Opheims Opsiddere stedse har faaet Havne Leye eller Betaling af alle dem, som har støelet eller brugt Beedning i Støelen Tyssendal, og er Opheim tilhørende. Derpaa fremstod

1ste Vidne, Siur Paulsen Spaanheim, som aflagde Eed og forklarede, at for omtrent 30 Aar siden var han Læjlænding paa Gaarden Opheim i 4 Aar, og i den Tid kom ikke Soelbergs Kreature paa Støelen Tyssedalen, ey heller begiærtes Beedning for Kreaturene

1782: 69

der paa den Tid; ey heller veed Vidnet, at Soleberg har haft nogen vis Støel, men hvor de fik Budeje, der beedede Kreaturene for det Aar. Vidnet afskeediget.

2det Vidne, Aslach Ourdal, aflagde Eed og derpaa vidnede: for omtrent 40 Aar siden veed han, at Raadsmændene paa Soelberg betalte Havne Leye eller for Beedning /: og ikke for Sæhls huus Leye, efter Ole Soelbergs Spørgsmaal :/, til Opheim, men veed ikke om noget er betalt, siden bemeldte Raadsmænd reyste for omtrent 30 Aar siden. Vidnet sagde ellers, at Soelberg ey har Rettighed at støele i Tyssendal, ej heller brugt uden Betaling. Forklarede videre, at en anden Mand paa Soelberg, ved Navn Ole, for mange Aar siden maatte søge en anden Støels havn fordi han ey vilde betale Opheims Opsiddere. Nok forklarede, at der stedse har været Knurren og Ueenighed imellem Opheim og Soelberg, fordi denne sidste har støelet i Tyssendal, ligesom han og for omtrent 13 Aar siden var med at udsige Soelbergs Opsidder fra det bemeldte Brug, samt at denne Læylændings Fader paa Soelberg i mange Aar havde Tilladelse at støele paa Vidnets Faders Ejendom Ourdal. Dette Vidne demitteret. og fremstod

3de Vidne, Torbiørn Lindebreche, som efter aflagde Eed efter Loven forklarede: Han veed lidet herom at vidne, neml: at denne Læylændings Fader vilde for mange Aar siden inbilde Opheims Opsiddere at han havde en Dom paa at støele i Tyssendal, i Tanke at naarre den eenfoldige Mand paa Opheim. Vidnet saae og læste den anviiste Dom, som var her gandske uvedkommende, og erindrer ikke rettere end at det var en Giælds Dom paa en anden Mand i Eidfiord. Samt at Vidnet bebreyde Soelberg Manden dette Bedrag, hvortil denne svarede: det kom/m/er an paa et Forsøg. Vidnet Afskeediget.

Og Citanten begiærede Tings Vidnet in forma beskreven medeelt. Som Retten bevilgede.

1782: 69b

Knud Anfindsen Rochne for Anders Josephsen Lille Graven, og ædskede Sag[en] i Rette mod Friderich Olsen Hougsnæs. og ville nu fornem/m/e hvad de instævnte haver at forestille.
Lænsmand Rønnestrand mødte for sin Svoger Friderich Hougsnæs, og declarerer, at han ikke har solgt sin Hustrues Odel, men formedelst en Contract ingaaet af hans Svigerfader, var nødsaget at sælge, og derhos i Rette lagde et Extract af Skiøde Bogen, dat: 20 Maj 1760. saa meldende:
Knud Rochne bad tilført, at Anders Lille Graven paastod godtgiort 12 dr: 3 mrk:, enten det saa bliver paa Odels Retten eller for de oppebaarne Forhøyelses Penge paa Godset, som han formeener at tilkomme paa sin hustrues Vegne. og dermed inlod Sagen Dom efter forhen i Rette lagde Beviiser.
Lænsmanden protesterer mod alt ubeviisligt, og ligeledes var Dom begiærende.

Eragtet.

Sagen optages til 3de Decembr: næstkommende.

Amund Ose har med mundtlig Stævning ladet inkalde Marthe Pedersd: Ose med Laugværge Ole Olsen Hielmevold, at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Levor Olsen Ose, \og/ Baar Davidsen Sygnestvedt, betreffende en Stue eller Glasbue paa Gaarden, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse. Ville fornem/m/e om de tilkaldede infinde sig med Tilsvar.
Ole Hielmevold mødte paa egne og Enkens Vegne, og vedtog lovlig Varsel, saavelsom begge Vidnerne.
Citanten begiærede Vidnerne fremkaldte og afhørte.
1ste Vidne, Levor Olsen Ose, derpaa fremstod og aflagde Eed at ville vidne Sandhed. Amund Ose begiærede Vidnet tilspurgt, om ikke den omstævnte Senge eller Glas Bue, er satt paa en gam/m/el Kielder Tuft, hvor forhen havde staaet Huus? 2do: Om ikke den bemeldte Stue var byttet imod en gl: Røg Stue, Gaarden tilhørende, og en saa kaldet Mad Stue, samt i 4de Parten i en Kielder?

1782: 70

Vidnet svarede til 1ste Qvæstion: Han har boet paa Gaarden i 30 Aar, og dette paastævnte Huus var opbygget længe førend Vidnet kom til Gaarden, saa han veed intet herom med Vished; men har hørt at der skal have staaet Huus tilforn, veed ikke heller om dette benævnte gamle Huus var Eyendoms eller tilhørte den bemeficerede Gaard. Til 2de Qvæstion svarede Vidnet: at han og Citantens Svigerfader byttede deres Eyendoms Huuser saaledes, at de imod den bemeldte Glas bue, som de kiøbte fælles, igien gav for den Halve deel i de benævnte Gaards Huuse, der tilkom saavel det beneficerede som Selveyer Godset, end videre, at de bekostede desuden halvparten i en Røgstue, som endnu staaer der, og saaledes tilhører Bispe Godset. Videre tilspurgte Citanten, om den benævnte Røgstue er opsatt paa øde Tuft? Svar: Røgstuen byggede Vidnet paa sin egen Grund, og fik dette godtgiort med en anden Grund, og saaledes meener han, at bemeldte Røg Stue er bygget paa øde Tuft. Nok bad tilspurgt, om denne Røgstue er saa god som de under Gaardens Huuse? Sv: Veed det ikke, ey heller nu besigtiget den. Dette Vidne er Afskeediget.
2det Vidne, Baar Davidsen Sygnestvedt, aflagde Eed og forklarede paa 1ste Qv: Veed det ikke anderledes end at have hørt, at der forhen skal have staaet Huus og været før ligesom end nu en Kielder under, der tilhører den beneficerede Gaard. Til 2de Qv: Jo! ligesom Spørsmaalet indeholder. Til følgende Qvæst: eenstem/m/ig med forrige Vidne. Ingen havde Vidnet meere at lade tilspørge, er derfor afskeediget.
Ole Hielmevold fremlagde et Skifte brev af 24 Apr: 1778, hvor til han med Enken tilholdt sig, og begiærede deraf dette Tings Vidne tiltaget, hvad sam/m/e maatte vedkomme.

Amund Ose begiærede Tings Vidnet sluttet og in forma beskreven meddeelt. Som blev bevilget.

Engelsen!! Gloppe har med mundtlig Varsel ladet inkalde

1782: 70b

Torjer Berge for Giæld 7 rdr: 2 mrk: 8 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og denne Processes Bekostning at erstatte.
Den instævnte infandt sig ikke efter Paaraab; derfor blev lovlig Varsel afhiemlet af Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berje Traae.
Citanten paastod Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Torjer Berge gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Poul Torkildsen Nedre Leqve mod Anders Nielsen Syse ingav Laugdag, saa lydende:
Knud Rochne, som besvogret, mødte for Anders Syse, vedtog Varsel, og sagde at have mundtlig contra Stævnet Poul til at høre Vidner i denne Sag, og til Vædermæle inkaldet Otte Isachsen Lione, saa vidt Sagen ham kan vedkomme. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Ole Ellingsen Hagestad, Torbiørn Torkildsen Leqve, \Anna Leqve/, og Niels Olsen Schiellevig. ville fornem/m/e om de instævnte møder.
Magnus Høysæter for Poul og Otto vedtog lovlig Varsel.
Af Vidnerne mødte Niels Schiellevig,
Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berje Traae afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Magnus Høysæter for Poul Leqve ingav et Skrift fra Otto Isachsen Lione, dat: 24 Octobr: d: A:, saa lydende: Nok fremlagde et Skrift fra ditto af 24 Septbr: d: A:, saa!! (som?) er af saadan Formeld: derefter Hoved Citanten sluttede Sagen til Doms, og paastod at blive friefunden, og at den beskyldende maatte andsees med tilstrækkelig Mulct til Sognets Fattige, og erstatte ham selv for Tort, og Processens Omkostning skadesløs.
Knud Rochne paastod det mødende Vidne afhørt, og fremstod Niels Schiellevig, som under forhen aflagde Eeds Kraft svarede: at Poul har tilstaaet at have taget med Tilladelse den

1782: 71

paastævnte Smale, som nok var bunden med en Vidje, for at benytte sig af den samme Smale til sin Ræve fangst.
Poul tilstod det ligeledes, men ikke at Smalen var bunden da han tog den.
Knud Rochne bad om Laugdag for Otto Lione og de udeblevne Vidner.

Eragtet.

Den udeblevne Otto Isachsen Lione gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Ole Ellingsen Hagestad, Anna Leqve og Torbiørn Torchildsen ibid: forelegges under Faldsmaal til samme Tid deres Vidnesbyrd at aflegge. <bet:>

Magnus Høysæter for Poul Leqve mod Jens og Torchild Ned: Leqve ingav Laugdag, saa lydende:
Lænsmand Rønnestrand for de tilkaldede vedtog lovlig Varsel, benægtede Sigtelsen, saaledes at de ey \har/ brugt noget i Citanternes eget, men deres fælles Eyendom, hvilket paa Aastædet bør beviises.

Magnus Høysæter begiærede det effectuerede Forbud bekræftet, for saavidt Formaliteten angaaer.
Lænsmanden som før paastod Sagen til Aastædet henviist.

Avsagt:

Det effectuerede Forbud bekræftes i henseende Formaliteten, som til næste Ting lovlig forfulgt; men hvad hoved Sagen betreffer, neml: om det omtvistede er fælles eller særskilt Eyendom, da bør saadant paa Aastædet at beviises, og derfore Sagen der bliver henvist at behandles.

Asbiørn Knudsen Garen anviste Fælden af en voxen biørn og 3 Smaae, hvoraf efter anseende 1 er 3 Aar, 1 er 2 Aar, og 1 [er] 1 Aar, alle skudt i Fiældet oven for Øyfiord paa en Dag ved St: Hans Tid dette Aar, alle skudt af Asbiørn Garen.

Publiceret følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Lars Jacobsen Sæds Obl: til Johan/n/es Larsen Haldanger, stor 200 rd:, dat: 24de October 1772. Qv: 28de October 1782.
2: Ole Larsen Sæds Obl: til Iver Johan/n/esen Ærdal, stor 99 rd:, mod 4 ProC:to, og pant i 13 ½ Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Sæd, No: 97. dat: 28de October 1782.
3: Siur Larsen Sæds Obl: til Johannes Johan/n/esen yttre Bue, stor 99 rd:, mod 4 ProC:to, og pant i 13 ½ Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Sæd, No: 97. dat: 28de October 1782.
4: Anviist til udslættelse Niels Endresen Garens Obl: til Endre Olsen Lilletun, stor 40 rd:, dateret 25de Maj 1761. Qv: 27de October 1782.
5: Peder Olsen Sæbbes Obl: til Amund Halstensen Warberg, stor 100 rd:, dat: 24de October 1761. Qv: 25de October 1782 og udsl:

1782: 71b

6: Anvist til udslættelse Tollef Danielsen øvre Hagestads Obl: til hr: Provsten Schnabel, stor 160 rd:, dat: 22de Maj 1775. Qv: 14de October 1782.
7: Chistopher Ellefsen Torblaaes Obl: til Lars Gundersen Ringøen med fl:, stor 85 rd:, dat: 22de October 1776, d: 27de Maj 1777 udsl: det halve, og nu d: 28de October 1782 Qv: for 42 rd:, udslættet.
8: Anvist til udslættelse for endeel Niels Olsen Haaeims Obl: til Christopher Hieltnes med flere, stor 699 rd: 4 mrk:, dat: 18de Juni 1781. Qv: for 9 rd: 4 mrk: d: 27de October 1781, for 70 rd: d: 6te April 1782, og d: 14de October 140 rd:
9: Anvist til udsl: Anders Josepsen Lille Gravens Obl: til Lars Amundsen Aalvigen, stor 299 rd:, dat: 26de Maj 1777. Qv: 29de October 1782.
10: Publiceret Lars Pettersen Torblaaes Obl: til Gravens Præstegiælds Skole Cassa, stor 99 rd:, svarer 4 ProC:to, og pant i 27 Mrk: Smør, 1 Løb Salt med bøxel i G:den øvre Torblaae, No: 80,. dat: 28de October 1782.
11: Joseph Olsen Lille Gravens deelings brev imellem sine Søn/n/er Anders og Jon Josephsen. dat: 3de April 1781.
12: Iver Wichingsen Hovaases Skiøde til Niels Wichingsen Bilde paa 1 pd: S:r, ½ b:skind med bøxel i G:den Hovaas, No: 30, for 247 rd: 4 mrk: 12 s: dat: 29 Oct: 1782.
13: Niels Endresen og Knud Østensens Contract om Gaarden Sysendalen. dat: 28de October 1782.
14: Niels Endresen Sysendalens Skiøde til Knud Østensen Tveite paa 6 Mrk: Smør med bøxel i G:den Syssendal, No: 122, for 60 rd: dat: 28de October 1782.
15: Knud Østensen Syssendals Obl: til Hans Amundsen Tvet, stor 60 rd:, mod 4 ProC:to, og pant i ovenmelte 6 Mrk: S:r. dat: 28de October 1782.

16: Anders Torchelsen Opheims deelings brev imellem sine 2de Søn/n/er Tollef og Torchel. dat: 28de Oct: 1782.
17: Tollef Danielsen Hagestads Obligation til Lars Iversen øvre Berven, stor 190 rd:, mod pant i 1 ½ Løb S:r med bøxel, og 10 mrk: S:r overbøxel, i øvre Hagestad, og 3 ½ ProC:to. dat: 28de October 1782.
18: Siur Paulsen Spaanems Skiøde til Halsten Davidsen Hylde paa halve deelen i Scheje bord Saug for 140 rd: dat: 30te Marti 1782.
19: Ole Iversen Nessem med fl: Skiøde til Peder Christophersen Kierland paa 18 Mrk: S:r, 1 hd: med bøxel i G:den Kierland, No: 46, for 150 rd: dat: 9de Marti 1782.
20: Christopher Ellefsen Torblaaes Pante Obl: til Christopher Hieltnes, stor 81 rd:, mod 4 ProC:to, og pant i 6 Mrk: S:r, ½ F:skind i Sigri teigen under Torblaae, No: (ope rum). dat: 28de October 1782.
21: Asbiørn Knudsen Syssendalens Obl: til Jon Knudsen Møchletun, stor 40 rd:, svarer 4 ProC:to, og pantsætter 6 Mrk: S:r med bøxel i G:den Syssendal, No: (ope rum). dat: 29de October 1782.
22: Endre Christophersen Bues Do: til David Ørjansen Tvet, stor 220 rd:, mod 4 ProC:to, og pant i ½ Løb Smør, 2 G:skind med bøxel i G:den indre Bue, No: (ope rum). dat: 29de October 1782.
23: Tosten Andersen Herrei med fl: Skiøde til Anders {A} Tostensen Tvedt paa 2 pd: 16 Mrk: S:rmed bøxel i G:den Herreid, No: 100, for 200 rd: dat: 29de October 1782. skylder efter Matr: 2 pd: S:r, 1 7/9 Løb Salt.

Anno 1782, den 30te Octobr:, continuerede Høste Tinget; Laugrettet var tilstæde, som i Gaar var tilstæde; dog er bortreyst

1782: 72

Niels Poulsen Haldanger og Baar Andvesen Skaar, for dem sidder Niels Pedersen Sæbbe og Ole Poulsen Holkesvigen.

Johannes Fryste mod Erich Næsset for Overfald ingav Laugdag, saa lydende.
Alle Vidnerne ere ved Retten tilstæde, og tilstaaer lovlig Varsel.
Magnus Høysæter for Erich Jørgensen Næsset mødte og i Rette lagde Stiftets Bevilling for ham at gaae i Rette, læst saa lydende: ville ellers ervarte hvad Citanten haver at fremføre, der fremstillede
Vidnet Ole Paulsen Holkesvig, som aflagde Eed efter Loven, og sagde at det paastævnte passerede for omtrent 2de Aar siden, og, at Vidnet da var drukken, og kan intet erindre af den gandske paastævnte. Vidnet er afskeediget.
2de Vidne, Tollef Bagne, aflagde Eed og forklarede, at Erich talte fornærmeligt mod Johannes Fryste; men siden det er over 1 Aar siden Ordene blev udtalt; saa kunde Dom/m/eren ikke mod Lov antage de egentlige Ud(trykke?), som nu for Retten udtalte, og ærerørige. Paa Proc: Høysæters Spørgsmaal svarede Vidnet, at Erich Næsset var drukken da dette passerede i Vidnets Huus i et Juule Besøg eller Vertskab. Vidnet afskeediget.
3de Vidne, Christian Bolstad, aflagde Eed og forklarede: eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa een Tid var tilstæde.
4de Vidne, Halsteen \Tostensen/ Tveito, som forhen har vidnet og aflagt Eed, refererede sig til sit forrige Svar; men da de nu for Retten udtalte Ord, ey imod Lov kan anføres som meget ærerørige, og for 2 Aar siden udtalte, saa blev dog Laugrettet erindret herom at give Agt, og Vidnet afskeediget.

Magnus Høysæter for sin Principal sagde, at han er aldeles uvidende herom, da det passerede for længe siden, og han desuden var drukken i et Vertskab. Refererer sig ellers til det Acten tiltagne Forliig, og formeener derfor at blive aldeles frie funden.
Johannes Fryste paastod Dom efter Lov[en] i et og alt, og med Omkostninger skadesløs.
Herr Foged Koren ligeledes inlod Sagen Dom med Paastand at Johannes Fryste og Erich Næsset maatte tilpligtes at betale Slagsmaals Bøder og denne Actions Bekostning.

1782: 72b

Eragtet.
Sagen optages til førstkom/m/ende 3de December.

Anno 1782, den 30te October, blev i følge Optagelse udi Sagen imellem Lille og Store Graven {afsagt} i Overværelse af det opnævnte Laugrett, undtagen Iver Eide for Tosten Kierland, og Elling Fylkedal for Faderen Jens ibid:
Avsagt Kiendelse.
Det befindes ved at revidere Acten, at herr: Provsten Schnabels Stævnemaal besynderlig berører Mærkeskiæl saavidt betreffer Gaardene Store og Lille Gravens Eyendomme. Mærkeskiællet er imellem Parterne bestemt og antegnet, undtagen allene den i Acten tilførte Tvist eller Uvished om de rigtige Mærker i saa kaldet Tvaatte udi Svedals Teig. Og da det vil være fornøden for Parterne at faae denne Post tilstrækkelig oplyst, og saadan Oplysning formodentlig kan erholdes; saa ansaae Retten sig ikke beføyet denne Sag med endelig Dom at beslutte, førend herr: Provsten Schnabel, som den i denne Anledning egentlig sigtende, har frembragt muelig Oplysning. Derfor udflyttes denne Proces til anden beleylig Tid paa Aastædet atter at foretages, og hvortil skal betimelig vorde meddeelt Tids Berammelse, efter Aarets og anden formedelst Forretninger infaldende leylighed.

Nu continuerede atter Høste Tinget i Overværelse af det forrige Laugrett.

Magnus Høysæter for Brynild Utne anmeldte at have med mundtlig Varsel inkaldet Iver Isachsen Bræche for mislig Handels Opfyldelse med 17 pund Smør, som Citanten har kiøbt, og derpaa nedlagt 1 rdr: Haandpenge, derom at modtage Beviis og Dom til Skadens Erstatning efter nærværende Priis, som bliver 4 mrk: for hvert Pund, og denne Processes Bekostning at svare.

1782: 73

ville fornemme om den indstævnte møder for Retten.
Iver Bræche mødte ikke efter Paaraab. Lovlig Varsel blev afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berje Traae.
Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.
Eragtet.
Den lovlig instævnte, men udeblevne Iver Bræche gives Laugdag til næste Sommer Ting at møde med Tilsvar. og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Ole Westrem paaraabte den paa første Tingdag i Rette førte Sag mod Siur Poulsen Spaanheim; og mødte nu alle vedkom/m/ende. Ole Westrem tilstod at have oppebaaret af sin Svoger Poul Siursen Spaanheim 65 rdr: paa denne Fordring; paa det øvrige resterende, som Acten udviiser, var han lovmedholdig Dom begiærende.

Siur Spaanheim paastod at have ingaaet et Forliig med Citanten desangaaende, som han har opfyldet.
Ole Westrem benægtede det tilførte, og reserverer sig til Acten.
Siur Poulsen Spaanheim ligeledes inlod Sagen lovmedholdig Dom.
Ingen af Parterne havde meere at lade at tilføre.

Eragtet.

Denne Sag optages til Revision til førstkom/m/ende 3de Decbr:, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Halsteen Feedt mod Magnus Rondestvedt ingav Laugdag, saa lydende:
Magnus Høysæter for Magnus Rondestvedt vedtog lovlig Varsel, sagde ellers, at han hverken har solgt eller accorderet med Citanten om nogen Bo(r?)d, paa den Tid det paastævnte skulle været passeret.
Vidnet Torbiørn Lindebreche blev paaraabt, men mødte ikke. Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berje Traae afhiemlede lovlig Varsel.
Citanten bad det udeblevne Vidne mulcteret efter Lov[en] for sin modtvillige Udeblivelse.
Endnu mødte ikke Vidnet Torbiørn Lindebrekke.

Avsagt.

Da Vidnet Torbiørn Lindebrekke lovlig er kaldet under Faldsmaal, men ikke destomindre er modtvillig udebleven, da han dog i Gaar paa Tingstædet har været tilstæde: saa Kiendes for Rett: Torbiørn Lindebrekke

1782: 73b

bør for sin Udeblivelse bøde Faldsmaals Straf af 10 lod Sølv til Kongen, og ligesaa meget til Sagsøgeren, alt følgel: Forordningen af 3de Martii 1741, og i Relation af Lovens 1 Bogs 13 Cap: Desuden forelegges Vidnet Torbiørn Lindebreche atter Laugdag under Lovens Faldsmaal til næste Ting at møde, sit Vidnesbyrd at aflegge. <bet:>

Wigleich Ødven paaraabte den forrige Sag mod Lars Wambem og paastod Dom.
Den instævntes Svoger Isach Wambem mødte for Sviger faderen og tilstaaer Kravets fulde Rigtighed, men begiærer Anstand til næste Ting, da han imidlertid vil betale Capitalen med Renter, anbød sig desuden som Cautionist og Selvskyldner, og til Sommer Tinget underkaster sig Dom uden videre Stævnemaal, i Mangel af den nu belovede Betaling.
Citanten har intet derimod.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Lars og Isach Wambem opfylder sit Løfte, eller Dom da modtager.

Frue Hierman har med mundtlig Varsel inkaldet Hans Torkildsen Rondestvedt for Ingreb i handel, derom at høre Vidner og lide Dom til Undgieldelse i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.
De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Tosten og Peder Rondestvedt.
Ingen af de instævnte mødte efter Paaraab; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af de forbenævnte Kaldsmænd.
Man begiærede Laugdag.

Eragtet.

Hans Torchildsen Rondestvedt gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Tosten og Peder Rondestvedt til samme Tid forelegges under Faldsmaal. <bet:>

Frue Hierman har med mundtlig Varsel ladet inkalde Peder Olsen Spaanheim for Giæld 2 mrk: 8 s:, derom at høre Beviis og modtage Dom til Betaling, og denne Processes Bekostning at erstatte.
Ingen svarede efter lovlig Udraab; thi blev Stævningen lovlig afhiemlet af de forbenævnte Kaldsmænd.
Citanten erindrede

1782: 74

om Laugdag.

Eragtet.

Den nu ey mødende Peder Olsen Spaanheim gives Laugdag til næste Som/m/er Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Magnus Høysæter for Poul Torchildsen Ned: Leqve paaraabte den forrige Sag, og anmeldte at have stævnet mundtlig i Continuation af forrige Sag Mads Ricoldsen Torblaae, Ole ibid:, og Torbiørn Ricoldsen Hieltnæs, at giøre Forklaring ang: noget Fornærmeligt for Citanten, og svare paa Spørgsmaal, saa vidt de kan være vidende. alt til et Tings Vidne at erholde i sin Tid.
Ingen af de benævnte infandt sig efter lovlig Udraab. Stævnemaal[et] blev afhiemlet af de forbenævnte Kaldsmænd.
Poul Leqve fremlagde et Skrift af 11 Junii 82, saa lydende: Citanten dernæst udbad Laugdag til næste Ting.

Eragtet.

De udeblevne Mads Ricoldsen Torblaae, Ole ibid:, og Torbiørn Ricoldsen Hieltnæs gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Herr Foged Koren lod tilføre, at han var kom/m/en under Væhr med at 2de af de Laugrettes mænd som vare tilkaldte at betiene Retten dette Aar, var, efterat Retten var satt, uden Tilladelse enten af Fogden eller Sorenskriveren, bortreyste, hvorfore og 2de lovfaste Mænd udi deres Stæd bleve antagne, hvilke Fogden nu her i Retten efter Lov: Pag: 87, art: 3, betalede med 32 s:, og maatte desuden i Anledning af denne deres utilladelige Bortreyse, paastaae Rettens Kiendelse i Medhold af sam/m/e Lovs Art: De bortreyste Laugrettesmænd ere Baar Andvesen Skaar og Niels Poulsen Haldanger.

Eragtet og Kiendt.

Da Retten blev satt paa dette Aars høste Ting vare de forhen opnævnte 2de \Laugrettes/ Mænd Baar Skaar og Niels Haldanger tilstæde. Da Retten og Tinget i Dag continuerer, befindes de benævnte 2de Mænd ey at infinde sig, end ikke efter adskellige Udraab: Thi Kiendes for Rett: de modtvillig udeblevne og bortreyste Baar Andersen!! (Andvesen) Skaar og Niels Poulsen Haldanger bør følg: Lovens

1782: 74b

1 B: 7 C: 3 Art:, betale \til/ Gravens Præstegiælds Fattig Cassa hver 2 lod Sølv, og desuden 1 mrk: til [hver af]? dem som af Fogden er opnævnt at betiene Retten i deres Stæd.

Herr Fogden lod tilføre, at han af Skibredets Lænsmand var anmeldet, at der hos efterfølgende Almues Mænd, neml: David Qvandal, Ole Fylkedal, Lars Holve, og Michel ibid:, var bleven holdet længere Brøllup, eller saa kaldet Vætle, end som de udgangne Anordninger allernaadigst tillader; i hvilken Anledning han havde ladet de forbemeldte paa Justitiens

Vegne til dette Ting invarsle, og ville fornem/m/e om de møder, og hvad de kan have at tilsvare.
Ingen svarede efter lovlig Paaraab.
Fogden, som mærkede at de indstævnte ikke møder enten selv eller ved andre, og tillige ikke havde ved haanden de høye Ordres som denne Sag kan vedkomme, begiærede Sagen udflyttet til næste Ting, og følgende stævnte, men nu udeblevne Vidner forelagt, neml: Lars Davidsen Qvandal, 2: Johannes Christophersen ibid:, Absalon øvre Fylkedal, Iver ibid:, og Haaver ibid:, Torbiørn Holve, Helje ibid:, og Elling ibid:
Lovlig Varsel blev afhiemlet af Lænsmand Røn/n/estrand, Gudmund ibid:, og Berge Traae.

Eragtet.

De udeblevne David Qvandal, Ole Fylkedal, Lars Holve og Michel ibid: gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Lars Davids: Qvandal, Johannes ibid:, Absalon øvre Fylkedal, Iver og Haaver ibid:, Torbiørn Holve, Helje og Elling ibid:, forelegges under Faldsmaal til benævnte Tid.

Publiceret følgende Documenter.
1: Ole Østensen Tveites vilkaar brev til sin hustrue Anna Larsdr: paa endeel vilkaar af G:den Tveite i Øyfiord efter hans død. dat: 30te Oct: 1782.
2: Lars Tostensen Sæd og Tosten Andersen Herreids Contr: om gaarden Herreid. dat: 29de October 1782.

1782: 75

3: Lars Tostensen Sæds bøxel brev til Anders Tostensen paa 2 pd: 16 mrk: S:r med bøxel i G:den Herreid. dat: 29de Octobr: 1782. med Revers.
4: S: T: hr: Provsten Schnabels bøxel brev til Erich Jørgensen Nesset paa Hagestads Saug Grund i Ulvig, og halt vand i Tysse Elven, mod 9 Mrk Aarlig. dat: 23de Nov: 1781. med Revers.
5: Dittos bøxel brev til Torbiørn Paulsen Lindebreche paa ¾ Parten udj Wangens Saug Grund, mod afgift 1 rd: 12 s: Aarlig. dat: 23de Nov: 1781. med Revers.
6: Anviist til udslættelse for endeel Niels Jonsen Haugens Obl: til Jens Ellingsen Nedre Fylchedalen, stor 80 rd:, dat: 21de October 1774. Qv: for 40 rd: d: 30te October 1782, og forsaavidt udsl:
7: Peder Christophersen Kierlan[d]s vilkaar brev til Jørgen Olsen ibid: paa endeel vilkaar af Gaarden Kierland. dateret 11te Juni 1782.
8: Lars Siursen øvre Spildes Despensation imellem sine 2 Sønner Siur og Iver om Gaarden øvre Spilde. dat: 29de Octobr: 1782.
9: Siur Torfindsen Haugses Obl: til Ole Torbiørnsen yttre Bue, stor 80 rd:, mod 3 rd: 2 Mrk: \af hundrede/, og pant i ½ Løb Smør, ½ hd: og 1 Faarskind, No: 23, Gaarden Haugse, og Anden Priorite. dat: 29de October 1782.
10: Arveskiftebrev efter Sigri Johannesdatter Kierland, taget boen til Jndtægt 18 Mrk: S:r, 1 hud med bøxel i G:den Kierland, som saaledes er udlagt, Ole Iversen Nessen 6 Mrk: S:r, 1/3 hd:, Enkemanden Jørgen Olsen den 1/3 deel, og børnene den 1/3 deel, dat: 12te Feb: 1782.
11: Iver Johannesen Wichneses Skiøde til Jon Josephsen og Anders Josephsen Lille Graven paa halvedeelen i en Støel udj Øster Botten i Gravens Sogn, tilforn lagt under Gaarden Espeland, for 29 rd: dat: 29de October 1782.
12: Lars Siursen øvre Spildes Skiøde til sin Søn Iver Larsen paa ½ Løb Smør med bøxel i G:den øvre Spilde, No: (ope rum), for 130 rd: dat: 29de October 1782.

13: Anders Jacobsen øvre Tvets Obl: til Hans Amundsen Tvet, stor 84 rd:, mod 4 ProC:to, og pant med 3de Priorite i 2 pd: 20 Mrk: S:r \med bøxel/, 1/3 g:sk: 4 Mrk: Smør overbøxel, i G:den øvre Tvet. dat: 29de October 1782.
14: Arveskiftebrev sluttet 3de Julj 1782 efter Wiching Hovaas og hustrue, taget boen til Jndtægt 2 Pund S:r, 1 b:skind med bøxel i G:den Hovaas, som er udlagt det halve til Niels Wichingsen Bilde, og det andet halve til Iver Wichingsen Hovaas.

De af Fogden fremlagde Tings vidner bleve her som for Jondal examinerede og tilstaaet rigtig, især af Tormo Olsen Bagne og Elling Jensen Fylchedal. Restansen er 164 rd: 5 mrk: 5 s:

Fogden begiærede at Saug Eierne maatte frem kaldes og giøre Forklaring hvor mange bord siden afvigte høst var skaaret paa deres Sauger, og fremstod:
1: Joseph Olsen Lille Graven for Traaes Saug anmelte at sam/m/e i det høyeste dette Aar har skaaret 1050 bord, hvor af 1/3 Part kiøbmans og udførsel bord og 8 Fods længde, de som i bøyden forbruges skiæres endeel 6 Fod og endeel 10 Fod eftersom Almuen kan behøve dem, alt kom/m/en af Odels gaarden Lille Graven.
2: Hans Johan/n/esen Pych for Eide Saug sagde at denne Saug har bevilling at skiære 1600 bord, men dette Aar er vist ej skaaret mere end 800, som er kom/m/en af Eiendoms Skaug.
3: Amund Larsen Wambem for Wambems Saug har skaaret 1000 bord, 1/3 Part til kiøbmands bord og 2/3 Parter til bøydens brug, som alt er kom/m/en af Wambems Odels gaards Skaug.
4: Aslach Scheje for Skeje Saug har skaaret 1500 udførsel og 300 bord til bøydens brug, af sam/m/e ungefær 8 Tølter bord af benificeret Skaug til huus behov.
5: Erich Jørgensen Spaanem for Hagestads Saug anmelte i et og

1782: 75b

og!! alt som for Scheje Saug, undtagen at intet er skaaret af benificerede Skauge.
6: Ole Johannesen Haaeim for Wangens Saug anmelte at have skaaret 1300 bord, deraf 400 kiøbmands bord, som alt er kom/m/et af Eiendoms Skauge.
7: Lars Danielsen Haaeim for Dyssebechs Saug, skaaret 1400 bord, den 3de deel Kiøbmands bord, og intet af benificeret Skaug, uden ungefær 3 Tølter bord til huus behov.
8: Tormo Olsen Bagne for Bagne Saug, skaaret 1200 bord, ¼ deel kiøbmands og udførsels bord, men intet af benificeret Skaug.
9: Ole Tostensen Westrem for Ærdals Saug, skaaret 1200 bord, det ½ til udførsel og det halve til brug i bøyden, alt af bondegods.

De Laugrettes mænd som for Østensøe Skibreede skal betiene Retten næste Aar ere Svend Olsen Scheje, Endre Henrichs: ibid:, Siur Larsen Nesthus, Haagen Jonsen Sandven, Ole Larsen Walland, Hans Hansen Klyve, og Michel Hansen Lepse, alle nye mænd.

Efter lovlig udraab havde ingen mere med Tinget at bestille, thi er det ophævet.

Anno 1782, den 31 Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Kingservigs og Røldals Skibreder paa det sædvanlige Tingstæd Utne**; ved Retten tilstæde herr: Foged Koren, Skibredenes Lænsmænd, og følgende eedsorne Laugrettes mænd: 1: Ole Torbiørnsen Berven, 2: Torjuls Michelsen Tioflaat, 3: Wigleich Pedersen Nedre Berven, 4: Holger Matthisen øvre

Berven, 5: Østen Helgesen Jordal, 6: Niels Torbiørnsen Hougse, 7: Brynild Asbiørnsen Huus, og 8de: Jon Ørjansen Diønne, med anden Tingsøgende Almue,

Hvorda! først blev publiceret de samme høye Befalinger som forhen findes Specificerede.

Lars Æen for Niels Uqvitne og Stephen Grævle af Woss anmeldte at have med mundtlig Stævning til dette Ting ladet inkalde Hans Utne for Giæld 12 dr:, som han er pligtig afg: Niels Traaes Arvinger, derom at modtage Beviis og lide Dom i Hoved-Sag, og Processens Omkostning at erstatte skadesløs. Ville fornemme, om den instævnte er ved Retten tilstæde.
Ingen infandt sig med Tilsvar efter lovlig Paaraab; thi blev Stævnemaalet afhiemlet af Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.
Citanten

1782: 76

erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Hans Hansen Utne gives Laugdag til næste Sommer Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger lovlig Varsel.

Orm Nedre Berge anviiste Fælden af en voxen Biørn som er skudt i Røldal, og af Fogden mærket inden Retten.

Erich Nielsen Bratteland anviiste en ditto, skudt i Røldal.

Ole Svendsen Skare, ditto skudt i Odde.

Østen Jonsen Jordal anviiste een ditto, og mærket af Fogden.

Anno 1782, den 1ste Novembr:, continuerede Høste Tinget med Kingservigs og Røldals Skibreders Almue, og overværende de samme Laugrettesmænd, som i Gaar blev Protocollen tilført.

Lænsmand Niels Hamre af Røldal for Elias Løevereide mod Svend Olsen Berge ingav Laugdag for Giæld, saa meldende:
Den Laugdagede mødte for Retten, vedtog lovlig Varsel, saavelsom Kravets fulde Rigtighed, og lovede Betaling i denne Vinter, maatte derfor begiære Anstand til næste Ting, da han til den Tid var villig at taale Dom i Mangel af mindelig Betaling.
Lænsmanden accorderede den begiærte Anstand.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Svend Berge imidlertid betaler Kravet, eller endelig Dom da modtager.

Ole Hagen har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Svend Berge og Medarvinger, Niels Berge, Ole Nedre Berge, for Giæld 5 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og denne Processes Omkostninger at svare.
Svend Berge var ved Retten tilstæde, men de øvrige Medarvinger infandt sig ikke efter lovlig Paaraab.

Kaldsmændene Lænsmand Hamre og Knud Olsen Sem afhiemlede lovlig Varsel for Svend Berge, som sagde, at han ey møder for de andre, men de øvrige vare ikke invarslede, undtagen Enken Dorthe Nielsdatter og Laugværge Aadmund Olsen Berge.
Citanten begiærede Laugdag for de instævnte, men udeblevne.

Eragtet.

De lovlig instævnte, men udeblevne Dorthe Nielsd: med Laugværge Aadmund Olsen Berge gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Den Residerende Capellan Herr Høegh paaraabte den forrige Sag mod Asbiørn Tvisme, ville fornemme om han nu møder med Tilsvar, og paastod Dom efter forrige Tilførte med Omkostninger skadesløs hidtil.
Asbiørn Tvisme

1782: 76b

mødte for Retten og ingav skriftlig \Contra/ Stævning af 12te Octobr: sidstleden, som han begiærede læst, og er saa lydende:
Herr Høegh vedtog at den oplæste Stævning var ham lovlig forkyndt.
De instævnte Vidner ere Lænsmand Hougse og Niels Tioflaat. Disse Vidner ere ikke stævnte, derfor kunde ingen Afhiemling passere. Men Lænsmanden Hougse, som ved Retten tilstæde, aflagde Eed og vidnede, at for omtrent 2de Aar til Vaaren bad herr Høegh at forskaffe ham en Tieneste Dreng, og blev da Løsgiængeren Iver Amundsen, der opholdt sig hos Asbiørn Tvisme, antaget, men i stæden for denne, sendte Asbiørn en anden Dreng Ole Olsen, hvilken herr Høegh ikke ville antage, som for ham utienlig og Barn eller meget ung. Hvorpaa Lænsmanden udtog den forlangte Tiener Iver Amundsen og bragte ham til herr Høegh, begiærede derhos, at Præsten herr: Høegh ville tilbageholde Drengens Løn til Bøders Udbetaling, som Asbiørn havde udlagt. Drengen Iver var da nogle Dage i Tieneste hos herr Høegh, og derefter, som Vidnet har hørt, blev sendt i Ærende til Tvesme at skiære noget Tøm/m/er, men at Drengen ikke kom tilbage til sin Tieneste hos herr: Høegh. Videre sagde Vidnet, at han, som Lænsmand, antog denne Dreng, som Løsgiænger, efter Fogdens Ordre, og satte ham i Tieneste hos Reqvirenten her: Høegh.
Fogden tilstod inden Retten, at Drengen Iver Amundsen var anmeldt for ham at være Løsgiænger, og derfore, da Velærværdige her: Høegh meldte sig forlegen for en Dreng, tillagde Lænsmanden den skriftlige Ordre at undersøge Omstændigheden, og saafremt han var Løsgiænger, at sætte ham i Tieneste hos her: Høegh.
Asbiørn Tvesme anmeldte at have Vidner, som han ikke formedelst mislig Stævnemaal kunde faae afhørte, maatte derfor begiære Udsættelse og Tid til lovlig at faae inkaldet sine Vidner.
S: T: Herr: Høegh begiærede Dom efter forrige Tiltale.
Asbiørn Tvesme fremlagde Inlæg af 30 Oct: d: A:, saa lydende: og refererer sig til sit forrige.

Eragtet.

Paa det Asbiørn Tvisme ey skal have mindste Føye at beklage sig med Retten overiilet, saa udflyttes denne Sag til næste Ting, da Asbiørn slutter denne Proces, eller Dom da modtager.

1782: 77

Anders Olsen Mæland har ved sin Frænde Magnus Højsæter til dette Ting med mundtlig Varsel ladet inkalde Halgrim Mæland at betale ham 7 dr: aarlig, efter den Accord, som var

ingaaet med den instævntes Fader, derom at høre Vidner og lide Dom i Hoved Sag, og Processens Bekostning at erstatte.
Halgrim Mæland mødte og vedtog lovlig Varsel; sagde derhos, at Citanten bør beviise Søgemaalet.
Citanten anmeldte godvillig mødende Vidner at være Lænsmand Hougse og Ole Westrem.
Halgrim var villig at høre de mødende Vidner. Og fremstod
1ste Vidne, Lænsmand Hougse, aflagde Eed og vidnede: at han har hørt for nogle eller mange Aar siden, som Vidnet nu ikke erindrer, at Halgrims Fader Torbiørn ingik Løfte eller accord med Anders Mæland, at han skulle bruge dennes Jordepart i Mæland imod 7 dr: aarlig Forpagtnings Afgift, og i det samme at han, Torbiørn, skulle føde 2de Kiør for 2 dr: hver; Vidnet har ogsaa hørt, at disse 2de Kiør eet Aar blev fødet; samt at Torbiørn saaledes, som Pagter styrde Jorden i 7 Aar. Paa Halgrims Spørgsmaal svarede Vidnet, at han ikke var overværende da denne Accord blev ingaaet, men har hørt det af andre. Og sagde videre, at han har seet et Skrift, som han ikke erindrer ved hvad lejlighed, der indeholdt denne paastævnte Accorde. Dette Vidne er afskediget, og igien fremkaldet
Ole Tostensen Westrem, som aflagde Eed efter Loven, og forklarede aldeeles eenstemmig med forrige Vidne, med den Forandring og Tillæg, at han, Vidnet selv, paa sin Myndtli[n]g Anders Mælands Vegne ingik den bemeldte og paastævnte Accord, og at Torbiørns Søn, Halgrim, den nu instævnte, har selv paa \Faderens/ vegne skrevet og underskrevet den bemeldte Pagtnings Accord. Ang: d 2de Kiør ligesom forrige Vidne, neml: at de ey blev fødet længere end eet Aar, samt, at Oberhof Rettes Dom og Skiødet udviiser udviiser!!, at det paastævnte Brug har vedvaret i 7 Aar. Ingen havde meere at lade Vidnet tilspørge, er derfor demitteret.
Citanten, da Processen saaledes var beviist, begiærede Dom til Betaling for de omvidnede 7 Aar, fradragen 4 dr: for de 2de Kiørs Foster, samt Processens Bekostning skadesløs.
Halgrim begiærede Sagen udsatt for at føre Vidner og stævne Contra.

Eragtet.

Sagen udflyttes paa Forlangende til næste Sommer Ting.

1782: 77b

Siur Maagestad paaraabte forrige Sag mod Peder Espe, og stillede den i Beroe til næste Ting.

Herr: Foged Koren mod Hans Langesæter for resterende Kongl: Skatter ingav Laugdag, saa lydende:
Hans Langesæter fremkom med Penge til Afdrag paa de resterende Skatter 8 ½ dr:, og dermed stillede Her: Fogden denne Sag i Beroe til næste Ting, dog saaledes at han imidlertid betaler det resterende, eller og da underkaster endelig Dom for det manglende.
Hans Langesæter lovede Betaling inden næste Ting, eller i Mangel deraf var fornøyet med Dom.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, og Hans Langesæter opfylder sit Løfte, eller og Dom da modtager.

Herr Foged Koren mod Jon Asbiørnsen Strand ingav Laugdag, saa lydende.
Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede Laugdagen lovlig Forkyndt.
Fogden paastod Dom til Bøders Udredelse efter Loven, og denne Sags Omkostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til førstkom/m/ende 7de Decembr:

Herr Foged Koren mod Hans Langesæter ingav Laugdag, saa lydende:
Den Laugdagede var tilstæde og sagde, at han har intet at betale med for nærværende Tid, bad derfor om Fordrag.
Herr Fogden sluttede Sagen til Doms for fortilig Sam/m/enleye, da de nu have ægtet hinanden, og accorderede Anstand til næste Ting, paa Condition, at han imidlertid betaler Bøderne, eller og underkastes Dom.
Hans Langesæter var til den Tid tilfreds med Dom i Mangel af mindelig Betaling.

Eragtet.

Hans Langesæter opfylder sit Løfte inden næste Ting, eller og Dom da modtager.

Peder Amundsen Ureim mod Hans Langesæter ingav Laugdag, saa lydende:
Hans Langesæter vedtog Kravets fulde Rigtighed, og lovede Betaling, naar de anstundende Juule Dage ere forløbne.
Citanten kunde ikke antage dette uvisse Løfte uden sikker Caution, paastod derfore Dom til Obligationens Betaling med paaløbende Renter skadesløs.
Hans Langesæter havde intet videre at tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 7de Decembr:

Publiceret følgende Documenter.
1: Jon Larsen Qvalvigens Obl: til Gunder Tollefsen Wichene, stor 42 rd:, dat: 20de Maj 1776. Qv: 1te Nov: 1782 og udslættet.
2: Torjels Eliasen Eides Obl: til Haaver Olsen Præstegaard, stor 80 rd:, dat: 26de October 1773, og Qv: 29de Juni 1782. udsl:

1782: 78

3: Anvist til udslættelse Helje Olsen Aases Obl: til Philiphus Torbiørnsen, stor 84 rd:, dat: 20de Octoer 1780. Qv: 1te Nov: 1782,
4: Niels Pedersen Mithus Skiøde til Knud Toresen paa Pladset Horrenes for 60 rd: dat: 14de Juni 1782.

Tosten Jordal med fleere mod Torjels og Knud Eide ingav Laugdag, saa lydende:
Torjels Eide mødte paa egne og Knuds [vegne] og vedtog lovlig Varsel, saavelsom begge de benævnte Vidner.
Vidnet Friderich Jaastad aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede: at han aldeles ikke hørte deres Forliig, men at Jordals Paastand for Retten var, at Eide skulle svare halvparten i Bekostningerne, hvilket Vidnet som Laugrettesmand i Sagen hørte. Har ellers ikke meere at vidne.
Niels Haugse aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne.
Knud Ingebretsen Schielvig, som godvillig mødende Vidne, aflagde Eed og vidnede gandske eenstemmig med de forrige Vidner.
Citanterne, som saaledes havde beviist Søgemaalet, paastod Dom i et og alt skadesløs.
Torjels Eide sagde, at han var ikke med i, eller vidste af det ommeldte Forliig, og paastod at Omkostningerne maatte paaskiønnes efter Jordskylden og i Proportion deraf, og endelig inlod Sagen lovmedholdig Dom.
Ingen af Parterne havde meere at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til næstkommende 7de Decembr:

Aslach Lothe har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Jacob Michelsen Lothe for Beskyldninger og skam/m/eligt Rygte mod hans Datter Gunilde Aslachsd:, derom at høre Vidner og lide Dom til Undgieldelse efter Loven, og denne Processes Bekostning at svare. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Torbiørn Jacobsen og Jacob Torbiørnsen Lothe. Vil fornemme om de instævnte møder med Tilsvar.

Ole Lothe mødte for sin Broder Jacob Lothe og vedtog lovlig Varsel.

Torbiørn Lothe, uden at være tilspurgt af Retten, sagde at han ikke vilde møde paa {dette} \de(res?)/ Narrerie, men vilde nu være afhørt. Retten maatte tilspørge denne Mand? hvo(?) han er og hvad han her [har]? at forrette, som den, der strax bruger saadan uforskammet Opførsel. Svar: han er tilkaldet at være Vidne i denne Proces.

Laugrettet synes at denne

1782: 78b

Mand er noget beskiænket, hvilket ogsaa fleere nærværende Almues Mænd sagde at kunde høre paa hans Tale.

Aslach Lothe begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørt, og fremstod

Vidnet Jacob Torbiørnsen Lothe, aflagde Eed og vidnede: at omtrent ved St: Hans Tid sidst afvigte, en Søndags Aften, hørte dette, og det andet Vidne Torbiørn Jacobsen var da nærværende, at den instævnte Jacob Michelsen kom til dem strax uden for huusene paa Røen, hvor de stode, og spurgte hvorledes det blev, om han skulle faae hans Datter eller ikke, hvortil Aslach sagde at han vidste intet om deres handtering end meere da Jacob Michelsen sagde, at han ey var frie hans Datter Gunilde, herom Aslach ligeledes sagde at han var uvidende. Pigen kom imidlertid ind og sagde at Jacobs Paasagn var Løgn. Drengen sagde atter, at hun var gaaet op i Sengen til ham, og da hun atter spurgte paa hvad Maade hun kom op i Sengen til ham, dertil svarede han intet. Derefter sagde Jacob Michelsen: de kan have hende hvem som vil, hun er dog en obenbare Hore. Ole Lothe bad Vidnet tilspurgt, om Broderen Jacob kaldte hende Hore for nogen anden? Svar: Ney! og refererer sig til sit forrig Svar. Da ingen havde dette Vidne at lade videre tilspørge, er samme fra Retten afskeediget.

Denne Sag blev nogen Tid stillet i beroe.

Fogden begiærede at Saug Eierne i dette Skibreede maatte fremkaldes og angive hvad de haver skaaret siden afvigte høst de fremlagde sine Angivelser.

1: Samson Jonsen Qvitne fremstod for Qvitne Saug og sagde at han dette Aar har skaaret 2000 bord og ungefær 1000 kiøbmands og udførsels bord, men da denne Saug er bøyde Saug, saa kan han ej saa lige holde tal paa det, da en deel til huus behov er kort!! (skaaret?) til 2 á 3 alen og endeel 5 á 6 alen lang, men for resten 8 Fods længde, alt af bondegods. af ovenstaaende 500 fiirskuur.

2: Jacob Madsen Huuse for {Tiond} Huuse Saug skaaret 1300 bord, deraf 600 udførsel og Fiirskuur, alt af Eiendoms Skaug.

3: Peder Haldorsen Helland for Tiøndals Saug, har skaaret 8000 bord, deraf 300 fiir skuur til udførsel med sin ordentlige tykkelse, heraf \nemlig de 8000 bord/ en stor deel 2 á 3 alen til bøyde brug, alt af Eiendoms Gods, saavit Comparenten ved. Laugrettet og Almuen sagde at denne Sag nu i 3 Aar næsten intet har skaaret, og at dette Tøm/m/er har i ald den Tid lagt ved Saugen, og desuden ligger Saugen ½ miil op i landet, hvorfore Fieldboerne meget trænger om skuren der.

4: Amund Larsen Ringøen for indre Biotvets Saug, anmelte at have skaaret 1500 bord, der af 800 fiirskur til udførsel, alt kom/m/en

1782: 79

af Odels og Eiendoms Gods.

Publiceret følgende Documenter.
1: Mons Toresen Sellan[d]s vilkaar brev til sin Søster Torbiør Torsdr: af Gaarden Selland i Røldal. dat: 15de Juni 1782.
2: Tormo Avenschej med fleres Skiøde til Thore Toresen paa 4 Mrk: S:r med bøxel i G:den Botten i Røldal, No: (ope rum), for 40 rd: dat: 9de Marti 1782.
3: Ole Larsen og Jon Larsen Bottens Odels Skiøde til Ditto paa bem:te Botten. dat: 14de Juni 1782.
4: Orm Jonsen Hauge med fl: Skiøde til Jon Ormsen paa ½ Løb S:r med bøxel i G:den Hauge udj Røldal, No: (ope rum), for 60 rd: dat: 1te Nov: 1782.
5: Tore Toresen Bottens Obl: til Haldor Olsen Espe, stor 40 rd:, mod 4 ProC:to, og pant i 4 Mrk: S:r i Botten udj Røldal. dat: 31te October 1782.
6: Anfind Pedersen Hamres Skiøde til Fartein Andersen paa \4/ {12} Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Botten udj Røldal for 59 rd: dat: 31te October 1782.
7: Fartein Andersen Bottens Obl: til Haldor Olsen Espe, stor {12 Mrk:} 50 rd:, mod 4 ProC:to, og pant i ovenmelte Gods. dat: 31te October 1782.
7:!! (8:) Kiettel Baarsen Grytøen med fl: Skiøde til Biørne Baarsen paa 4 Mrk: Smør med bøxel i Grytøen, No: 21, for 40 rd: dat: 1te Nov: 1782.

Citanten Aslach Lothe begiærede fremkaldet det andet Vidne Torbiørn Jacobsen Lothe, som aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, dog med den Forandring at han ikke hørte hvad forrige Vidne har forklaret angaaende, at Pigen gik op i Sengen til Jacob; men at hun sagde det var Løgn Jacob sagde om hende, og at han ofte havde fristet hende forgiæves til saadant, samt drefter hørte, at Jacob sagde: saa er du en Hore for mig. Vidnet, som ey havde meere at forklare, er afskediget.
Ole Lothe for sin Broder begiærede Sagen udsatt til næste Ting for at stævne contra og føre Vidner.

Eragtet.

Sagen udfløttes til næste Ting, da den instævnte Jacob Michelsen Lothe i Rette fører den paaberaabte Contra Stævning til Sagens Fremme; og Citanten Aslach Lothe lader denne Kiendelse lovlig forkynde. <bet:>

Herr Foged Koren mod Knud Hildal ingav Laugdag, saa lydende:
Knud Olsen Hildal mødte ikke efter Paaraab; men Vidnet Knud Amundsen Mouge var tilstæde, og anmeldte derhos det andet Vidnes Lars Knudsens Forfald, da han er syg og sengeliggende.
Kaldsmændene Lænsmand Hougse

1782: 79b

og Sven Grimen afhiemlede lovlig Varsel.
Vidnet Knud Amundsen Mouge aflagde Eed efter Loven og vidnede: at den instævnte {Knud Olsen Hildal} \Sven(?) (Iver?) Amundsen/ er og har i nogle Aar været Løsgiænger, er omtrent 30 Aar gl:, og er Landværn, har ogsaa brugt almindelig Handel. Han har hverken Gaard eller Plads, men arbeidet af og til om Som/m/eren for Dagløn, men er ikke i fast Tieneste. Vidnet sagde ellers, at den anden instævnte Knud Olsen Hildal ligeledes er

Løsgiænger, og er tilbudet Tieneste af Vidnet og fleere, men har nægtet det. Tosten Bleje er ligeledes paa sin egen haand. Vidnet afskediget.
Fogden bad Laugdagen fornyet for Vidnet Lars Knudsen Mouge.

Eragtet.

Vidnet Lars Knudsen Mouge, som til dette Ting har ladet melde sit lovlige Forfald, forelegges atter under Lovens Faldsmaal til næste Ting.

Herr Foged Koren mod Jacob Reisæter ingav Laugdag, saa lydende:
det Laugdagede Vidne Anger Jacobsd: Maagestad kunde ikke formedelst høy Alderdom og Svaghed infinde sig paa Tinget, derfor infandt sig Siur Jærandsen Maagestad og Ole Tostensen Reysæter, som aflagde Eed og vidnede: at nu, da Vidnerne reyste til Tings, sagde hun til Vidnerne, at hendes Vidnesbyrd allene bestaaer deri, at hun af den instævnte Jacob Jacobsen Ræisæter har i denne Som/m/er kiøbt 2 á 3 Potter fr: Brændeviin til eget Brug i sin Svagheds Tilfælde. Vidnerne demitterede.
Fogden var Dom begiærende til Bøders Udredelse med videre efter Lov og Anordninger, samt denne Actions Bekostning skadeløs.

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 7de Decembr:

Siur Maagestad paa egne og de fleeres Vegne, paaraabte den forrige Sag mod Haldor Espe, og stillede den i beroe til næste Ting.

Herr Foged Koren anmeldte at have til dette Ting ladet inkalde Jacob Svendsen Ystenæs for utilladelig Handel; derom at høre Vidner, lide Dom og betale denne Actions Bekostning.
Jacob Svendsen har i Som/m/er kiøbt nogle faae Pund Smør, som han førte med sig, da han reiste til Byen for sine Forældre; tilstod dette, og tilbød at erlegge 1 dr: til Sognets Fattig Cassa for denne liden Forbrydelse.

1782: 80

Herr Fogden frafaldt da Søgemaalet, og den anbudne 1 dr: blev leveret Medhielperen Asbiørn Huus.

Publiceret følgende Documenter.
1: Aad Wiglichsen Qvæstads Skiøde til Aad Aadsen paa 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør, ¼ hd:, ¼ Løb Salt med bøxel i Gaarden Qvæstad, No: (ope rum), for 100 rd: dat: 31te October 1782.
2: Ole Henrichsen Bervens Skiøde til Henrich Olsen paa 1 Løb Smør, 1 hd: med bøxel i G:den Nedre Berven, No: (ope rum), for 126 rd: dat: 31te Oct: 1782.
3: Helje Jacobsen Mælan[d]s Skiøde til Jacob Heljesen paa 1 Løb 3 Mrk: Smør, 3/8 hd: uden bøxel, for 72 rd:, i Gaarden Mæland udj Ullangs!! Sogn. dat: 31te October 1782. No: 11.
4: Asmund Larsen Horres Skiøde til Lars Nielsen paa ½ Løb S:r i Horre for 53 rd: dat: 22 Maj 1781.

Den 2den November continuerede høste Tinget.

Monsr: Nachschov for Christen Frette af Ætne i Sundhorlehn har med mudntlig Varsel ladet inkalde Svend Olsen Berje for Giæld 8 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare. Vil fornemme om den instævnte møder.

Svend Berje mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand Niels Hamre og Knud Seim.
Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte men nu ey mødende Svend Olsen Berge gives Laudag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Ditto for Ole Thorsen Ohm af Sundhordlehn inkaldet Svend Olsen Berge for Giæld 28 dr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at erstatte skadesløs. Lovlig Varsel blev afhiemlet af de forbenævnte Kaldsmænd, for den udeblevne Svend Berge.
Citanten fremlagde Beviis af 6te Julii d: A:, saa lydende: og derefter paastod Laugdag.

Eragtet.

Svend Olsen Berge, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Her: Foged Koren, i Anledning af sin imod Asbiørn Tvisme anlagde Justitz Sag fordi han havde taget en Dreng, som Løsgiænger var satt i Tieneste hos Præsten her: Høegh, tilbage af samme Tieneste, maatte nu til meere Styrke udi Sagen fra hans Side fremlegge saavel bemeldte Herr Høeghs Begiæring, at faae en Tiener af de i Bøyden

1782: 80b

værende Løsgiængere, hvoriblant Iver Amundsen blev angivet for een, som og paa Grund deraf af Fogden udstæde Ordre til Skibredets Lænsmand at undersøge, om Karlen var Løsgiænger, og i saa Tilfælde at sætte ham i Præstens Tieneste, hvilke Documenter Fogden, af 24de {Juni} og 26 Maji 1781, begiærede Acten tiltagen, og er saa lydende:
Asbiørn Tvisme blev 3de gange paaraabt, men ingen svarede eller infandt sig paa hans Vegne.
Saa blev og fremlagt Lænsmandens Opgivelse i den Anledning af 12te Juni 1781: saa lydende:
Fogden, som saaledes fra sin Side troede fuldkom/m/en at have oplyst det den indstævnte paa en voldsom og ulovlig Maade at have taget en Dreng fra her: Høegh, som Fogden paa Embeds Vegne havde satt i hans Tieneste, kunde ikke andet end paastaae, at Asbiørn Endresen for denne hans voldsomme og lovstridige Omgang efter Lovens 6 B: 22 C: 4 art:, samt fleere Lovs Art: som udi Sagen efter dens Natur er passende, samt derforuden at betale sine volds bøder og denne Sags skadesløse Omkostninger, hvorefter Fogden inlod Sagen Dom.
Endnu mødte ikke Asbiørn Tvesme, ey heller nogen paa hans Vegne.

Eragtet.

Sagen optages til næstkommende 7de Decembr:

Herr: Foged Koren har paa Justitiens Vegne ladet instævne Jacob Svendsen Winæs, Torbiørn ibid:, Anna Svendsd: og Gunder Alsager, at høre Vidner og lide Dom formedelst med hinanden begaaet Slagsmaal, til Undgieldelse efter Loven, og at eratatte denne Processes Bekostning. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Jon Winæs, Cecilia, Arne og Brithe Winæs, Ole Lothe og Siur Alsager. Vil fornem/m/e om alle de indstævnte møder.
Jacob Winæs mødte og vedtog lovlig Varsel paa egne og de øvrige instævnte Parters Vegne, undtagen for Gunder Alsager, der nu ikke er tilstæde. Af Vidnerne mødte allene Jon Winæs.

Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen aflagde Eed, at de udeblevne ere stævnte med fulde 14 Dages Varsel.
Fogden begiærede det mødende Vidne afhørt; og fremstod da
Jon Arnesen Winæs,

1782: 81

som aflagde Eed efter Loven, og forklarede, at Michaelis Tid sidst afvigte, da Vidnet var i sin saa kaldet \Bue/, og havde da nogle Venne hos sig, som han skiænkede, i Anledning af hans Jægt, som blev udsatt, og kom ud i Dørren af sit og Jacob Winæs fælles Huus, saae han Gunder Alsager, som var slagen blodig og ophovnet i Ansigtet, og at denne da sagde, at han var slaget af Jacob Winæs og hans Søster, men Vidnet saae ikke at nogen slog, da var ogsaa alle roelige, men før hørte han nogen Allarm. Videre forklarede Vidnet, at nogen Stund førend dette passerede, spurgte Jacob Winæs hvad Gunder Alsager gaber efter oppe i Tunet, hvortil Vidnet svarede, at han veed det ikke, ey heller har hørt det, og Jacob derpaa sagde igien: Han, neml: Gunder, burde have noget for sin Kiæft. Vidnet er afskeediget.
2det mødende Vidne, Ole Lothe, aflagde Eed og vidnede enstemmig med forrige Vidne, med den Forandring at han ey talte med Jacob, eller blev spurgt om hvad Gunder Alsager gaber efter. Vidnet afskeediget.
Fogden erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet:

Den udeblevne Gunder Alsager gives Laugdag til næst Ting, og Vidnerne Cecilia, Arne og Brithe Winæs, samt Siur Alsager forelegges under Faldsmaal til næste Ting, deres Vidnesbyrd at aflegge.

Herr Fogden i Rette ædskede den forrige Slagsmaal Sag mellem Knud Bustetun og Ole Jordal.
Parterne vare ikke i Dag ved Retten tilstæde, men Laugrettes Mand Østen Jordal havde Fuldmagt for Retten at anmelde, at Parterne imellem sig ere foreenede.
Fogden fra sin Side var fornøyet med Dom, naar de hans Majestæt tilkom/m/ende Bøder bleve observerede, som han formeente Parterne \har/ forbrudt; tilligemed de paagaaende Omkostninger.

Eragtet.

Sagen optages til næstkommende 7de Decembr:

Knud Bustetun paaraabte Sagen mod Knud Seim, og bad den stillet i beroe til næste Ting.

Jacob Hougse ligeledes mod Svend Berge, og stillede den i beroe til Sommer Tinget.

1782: 81b

Fogden begiærede følgende Protocollen tilført: sc: at en heel Deel af dette Skibredes Almue havde forestillet for ham hvorledes de, naar de ankommer til Kongsberg og der paa Material Huuset inleverer den Talg, som de paa Sommer Tingene bliver lignet at føre derhen: saa bliver de betalt i stæden for Sølv Myndt, som de tilforn var vandt at faae, ikke allene Banco Sedler, men end og saa store Sedler, at 3 á 4 Mand, som der ankom/m/er, maae samtlig interessere udi een 100 dr:s Seddel, hvorved ikke allene den Uleylighed inflyder, at disse ikke haver leylighed at faae sig adskilt; men, naar de hiem kommer, kan de saa meget mindre faae udbetalt dem, de havde inkiøbt Talgen af, hvilke ofte ikkun skal have een Daler, ja under een

Daler. For dette saaledes da at faae forekom/m/et, og paa det ikke den meenige Almue skal være sig om anden Udvey med deres Talg, hvorved denne Handel med Kongsberg befrygteligen kunne ophøre; saa var det, at Almuen hos ham havde begiært, at han ville forestille Regiæringen, at for den Talg, som til Material huuset paa Kongsberg efter Ligning udleveres, maatte blive Talg førerne enten med Sølv Myndt, eller i mindste med smaae Banco Sedler i det {mindste} Høyeste til 10 dr: \udbetalt/. Og for at vide sig saa meget meere sikker at dette er Almuens Begiæring hos ham, bad han Retten ville for den gandske Almue oplæse det tilførte, for end vissere at erfare, om dette ikke saaledes, som tilført er, var deres Meening.
Laugrettet og meenige tilstædeværende Almue \sagde eenstem/m/ig/ at det tilførte og oplæste var aldeles overeenstemmende med deres Begiæring til Fogden.
Fogden begiærede dette, som et Udtog af Protocollen sig beskreven meddeelt, for at forestille samme paa sine høye Stæder.

Herr: Foged Koren lod tilføre, at som han af i!! det i Sagen mod Hans Blom passerede havde faaet den Oplysning, at hans Kone Anna Torchildsd: var stædse værende inde i Stuen

1782: 82

fra den Tid, at Grøden blev kogt, hvor af Pigen Brithe Larsd: Alsager traf Skade, og hvorved formodentlig var lagt \...?/; saa havde han seet sig beføyet med Amtets høye Samtykke at reyse Sag mod hende, som skyldig, og der for udstæd skriftlig Stævnemaal, hvilket han i Rette lagde tilligemed Stiftets høye Skrivelse. Og begiærede dernæst at fornemme, om hun og hendes Defensor Procurator Gorm mødte med Tilsvar. De i Rette lagde Documenter bleve oplæste, saa lydende, for de paagieldende, der begge ved Retten vare tilstæde, neml: saa vel Hans Blom, som Kone Anna Torchildsd:, men Defensor Procurator Gorm var ey ved Retten eller paa Tingstædet nærværende.
Hans Blom og Kone vedtog at det oplæste Stævnemaal var dem lovlig forkyndet.
Fogden, i Anledning af Stævnemaalet, begiærede den stævnte Anna Torchildsd: taget under Rettens nøye Examen.
Anna Torchildsd: sagde og paastod for Retten at hun ikke var bestandig inde i Stuen, som før er meldt, men at hun af og til gik ind og ud, ligesom hendes Ærende kunne udfordre, veed ikke heller om andre end Børnene vare inde, da disse ogsaa gik ud og ind, fra den Tid Grøden blev kogt til den blev spiist, ey vidste hun at erindre at have advaret Børnene at holde sig fra Grøden. Paastod derhos, at hun aldeles ikke selv havde lagt Forgiften i den benævnte og af Pigen spiiste Grød, ligesom hun og aldeles benægter ikke herom paa nogen Maade at være vidende, ey heller vidste hun at hendes Mand havde Forgift eller Rotte krud. Paa Fogdens nærmere Spørgsmaal, sagde Anna Torchildsdatter, at hun ikke erindrer hvo af Huusets Folk der gik ind og ud i den Mellem Tid fra Grøden blev kogt til den blev spiist; vel var, eller rettere kom, hendes Mand ind i Stuen som snarest, men veed eller erindrer ikke om det var i den bemeldte Mellem Tid.
I medhold af Stævnemaalet begiærede Fogden, at Hans Blom maatte tages under saadan Examen, som han, om Fogden fandt det fornøden, med Eed kunne bekræfte.
Hans Blom paa Fogdens Spørgsmaal svarede, at han kom ind i Stuen paa den bemeldte Mellemtid med nogen Fisk, som hand skar op, og derpaa gik ud

1782: 82b

igien, og da var hans Kone tilstæde i Stuen, saavelsom Konen Guro Alsager. Ellers vedblev han sin forrige Forklaring, og benægtede aldeles at være vidende om, eller selv at have lagt Forgift i Grøden, hvoraf Pigen Brithe Larsd: skal være beskadiget.

Fogden fra sin Side sluttede denne Sag, og da han med alt hvad Acten vil udviise, haver bragt den i saadant Lys, som udi saadan Sag nogensinde kan ventes; saa paastod han, at Hans Blom maatte ansees som en for Publicum høyst farlig Person, og derfor til Sikkerhed for alle, tildømmes at gaae udi Slaverie sin Livs Tid, og hans Boeslod at være forbrudt til hans Majts: Cassa, naar de paa Sagen anvendte Omkostninger først ere fradragne. Hvad derimod hans Kone Anna Torchildsd: angaar, da instillede Fogden til Rettens Skiøn om hun paa nogen Maade kan andsees skyldig eller medvidende udi dette Tilfælde, og i saa fald Dom over hende efter Sagens Beskaffenhed. Og saaledes inlod Sagen Dom.

Hans Blom nu som før benægter alt ubeviisligt, og paastod Frifindelses Dom, {og} havde intet meere at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 7de Decembr:

Publiceret følgende Documenter:

1: Anviist til udslættelse Brite Asbiørnsdatter Haugstvets Obl: til Arne Østensen Luttro, stor 200 rd:, dat: 27de October 1773, og Qv: 2den Nov: 1782.

2: Mons Toresen Røens Obl: til Knud Hansen Mauge, stor 99 rd:, Rente 3 rd: 2 mrk:, og pant i Røen 4 Mrk: S:r. dat: 1te Nov: 1782.

3: Anders Jonsen Augeneses Obl: til Svend Larsen Lote, stor 99 rd:, pant i 2 pd: ½ mrk: S:r. ½ hd: med bøxel i G:den Augenes, 3 ½ ProC:to. dat: 1te Nov: 1782. No: 14.

4: hr: Fogden Korens Fredlysning paa Gaarden Aga. dat: 1te Nov: 1782.

5: Ditto paa Gaarden øvre Berven. dat: 1te Nov: 1782.

6: Anviist til udsl: Haljer Matiasen øvre Bervens Obl: til Christopher Wiglichsen Sexe, stor 80 rd: dat: 27de October 1761. Qv: 20de Julj 1782.

De Laugrettes mænd som næste Aar skal betiene Retten er: Tosten Olsen Huus, Lars Larsen Diøn/n/e, Ole Amundsen ibidem, Christen Pedersen øvre Berve, Siur Iversen ibidem, Ole Heljesen ibid:, Lars Arnesen Helland, og Johan/n/es Iversen Eidnes, alle nye mænd:

Fogden begiærede de sædvanlige Tings vidner examinerede,

1782: 83

og efter at sam/m/e af Almuen og Laugrettet, samt i sær Jon Arnesen Wines og Jon Larsen Qvale, bleve tilstaaet rigtig at være, tilbageleveret.

Til Publication blev fremlagt følgende Documenter.

1: Johannes Østensen Luttros Skiøde til Haagen Arnesen paa 11 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Luttro, No: 19, for 60 rd: dat: 31te October 1782.

2: Haagen Arnesen Luttros vilkaar brev til Johan/n/es Østensen og hustrue paa endeel vilkaar af Gaarden Luttro. ditto Dato.

3: Sogne Præsten til Wigøer, hr: Blyts {vilkaar} \Bøxel/ brev til Gunder Isachsen paa 3 Spand Smør i Sandven udj Odde. dat: 5te Ap: 1782. med Revers. betalt 3 mrk: til Manufacturet.

4: Gunder Tollefsen Wichene med fleres Skiøde til Jon Larsen Qvalvigen paa 1 pd: 4 ½ Mrk: S:r, 7/8 Løb Salt med bøxel i Gaarden indre Qvalvigen, No: (ope rum). dat: 1te Nov. 1782.

5: Jon Larsen Qvalvigens Obl: til Lars Amundsen Aase, stor 70 rd:, mod Rente 1 rd: 4 mrk:, og pant i ovenmelte Jordegods. Ditto Dato.

6: Ole Heljesen Rabbes Skiøde til Siur Jarandsen Mochestad og Helje Thomasen Jaastad paa 2 pd: 6 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Rabbe udj Røldal, No: 3, for 243 rd: 4 mrk: 8 s: dateret 14de Juni 1782.
7: Ragnilde Siursdatter Wines med fleres Skiøde til Jacob Svendsen paa 1 pd: 21 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Wines, No: 29, det solgte for 69 rd: 1 mrk: 6 s: dat: 22de Julj 1782.
8: Aslach Svendsen Lothes Skiøde til Siur Svendsen paa 1 Løb S:r med bøxel i G:den Lothe, No: 28, for 250 rd: dat: 22de Julj 1782.
9: Anfind Henrichsen Haugses Skiøde til Ole Andfindsen paa en deel huuse med videre paa Gaarden Haugse for 30 rd; dat: 22de Juni 1782.
10: Anviist til udslættelse Ole Heljesen Rabbes Obligation til Siur Jarandsen Mochestad og Helje Jaastad, stor 240 rd:, dat: 17de Maj 1779. Qviteret 1te November 1782.

Lænsmand Jon Haugse fremlagde en Skyldsætnings Forretning som han paa mine vegne havde holt i Røldal d: 5te Sep: 1782, da ieg formedelst andre Forretninger ej kunde kom/m/e. Tilstæde Knud Toresen og Lensmand Niels Hamre, som er den ene Angrænsende paa egne og Niels Mittuns vegne, hvilke Parter begiærede Forretningen tilført Protocollen, for derefter at gives dem beskreven. Forretningen saal:
Anno 1782, d: 5te September, blev Retten satt paa Pladset Horrenes i Røldals Kirke Sogn, for at foretage efterfølgende skyldsætnings Forretning, og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes mænd Ole Ormsen Nedre Berje, Lars Aslachsen Medhuus, Wetle Olsen Horre, Orm Olsen Ned: Berje, Amund Olsen Berje, og Svend Knudsen Luttro, som sagde sig til Parterne ubeslægtet. Paa Foged Korens vegne tilstæde Lensmand Jon Haugse. ved Forretningen tilstæde de angrændsende Eiere Lensmand Niels Hamre og Niels Mittun, som har solgt Pladset Horrenes til Reqvirenten Knud Thoresen.
Hvorda! Knud Thoresen fremlagde Ansøgning om den/n/e Forretning

1782: 83b

med Stiftets høye Resolution af 13de Julj d: A:, saal:, samt Skiøde af 14de Juni 1782, saal:, hvilket viser at denne Plads er solgt fra Gaarden Mittun her i Røldal.
Knud Thoresen begiærede at Retten vilde tage hans tilKiøbte Plads Horrenes i Øyensyen, for derefter at Skyldsætte sam/m/e. og begav vi os da i Marken for at oversee Pladsets tilhørende herlighed af Ager og Eng med Skaug og videre herlighed i overværelse af forbemelte angrændsende Eiere. Efter at Vi paa det n[ø]yeste havde anseet Pladset Horrenes med hvad dertil hører efter ovenmelte Skiøde, blev sam/m/e af Os efter beste Skiøn anseet at kunde svare Skatt til hans Majestets Cassa af 4 Mrk: S:r, og i Landskyld 4 Mrk: Smør, som fradrages hoved Gaarden Mittun, hvorunder dette Plads tilforn har lagt.
Ingen havde videre at erindre, thi begiærede Knud Toresen Forretningen beskreven.
Denne Forretnings Omkostning beregnes saaledes: Sorenskriveren 1 Dags Forretning 1 rd:, Jncaminations Penge 2 mrk: 10 s:, 4 Dages Diet Penge á 2 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Stemplet Papiir til Forretningen 1 mrk: 8 s:, Skyds fra Hestham/m/er til Røldal, formedelst andre Forretninger anføres kun for denne vej 1 rd: 12 s:, Fogden for mænds udnævnelse 3 mrk:, 1 Dags Forretning 1 rd:, Laugrettet, hver 16 s:, er 1 rd:, Fogdens Skyds 1 rd: 12 s:, Lensmand[en] i Røldal 3 mrk:, er 8 rd. 1 mrk: 10 s:, betalt af Reqvirenten 2 rd: 3 mrk: betalt.

Til Publication fremleveret følgende:
Arveskiftebrev efter Ragnilde Torbiørnsdatter Nedre Berven af 10de Maj 1782, taget boen til Jndtægt 1 Løb 18 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Nedre Berven udj Kintservigs Skibreede,

som saaledes er udlagt: Enkemanden Ole Isachsen Berven 1 pd: 21 Mrk: S:r, og børnene det andet halve.
Arveskiftebrev efter Ingebor Siursdatter Instenes, sluttet 16de Juni 1782, taget boen til Jndtægt 19 ¼ Mrk: S:r, 9/32 huud med bøxel i Gaarden Instenes, som er udlagt saaledes: Johan/n/es Utne 16 1/24 Mrk: S:r, 15/64, og Datteren 3 5/24 Mrk: S:r, 3/64 huud.

Efter lovlig udraab indfant sig ingen som mere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1782, den 30te November, da Sorenskriveren ei for uveir til den berammede 20de kunde frem komme, blev Retten sadt paa Gaarden Tvet i Østensøe Skibr:, for i følge Optagelse paa Aastædet den 21de October afvigte at afsige Dom udi Aastæds Sagen mellem Knud Aamundsen Tvet og Ole Ha[a]gensen ibd:, og Retten beklæd med efterskrevne Eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd, som paa forrige Session var tilstæde, undtagen Ole Giermundsen {Moe} Sandven for Erich Wangdal, Jon Haagensen Sandven for Tosten Walland, og Isach Tostens: Meedhuus for Siur Walland. begge Parter var ved Retten til stæde.
Hvorda! Efter at Sorenskriveren med Laugrettet havde Confe[re]ret og om Dom/m/en bleven Eenige, blev afsagt

1782: 84

Dom!

Denne Sag er andlagt af Knud Tvet mod Ole ibd:, fordie den sidste med Formand har opbygget eendeel Huuser paa Hoved Citantens Tomter, samt videre efter hands Meening tiltagen Bruug. Det er beviist at de paastævnte Huuse er opsadt paa Knud Tvets Tomter, og at Ole Tvet og Formand \paa Gaarden/ ei haver brugt dem i Hævds Tiid, ligesom det er beviist og tilstaaet at Skykken paa Kaaste Støet er opsadt af Ole Tvet paa det Stæd hand kun havde til Bruug, men icke til Eiendoms Rett. derimod er det ikke saa aldeeles beviist, hv(or...?) stort det saakaldede Kaaste Støe skulde være, men efter Vidnernes {at} anviisning synes retteste at bestemmes fra Ildhuus Væggen til Veien. Om Veiene er endeel ventileret, og at nogle skulde afskaffes, hvilket paa begge Siider er billigt, da de Overflødige Veie er til Skade for vedkommende. Det afskaarde Næpe Græs er ikke beviist at være til Skade, imidlertiid paalegges Knud Tvet, for Eftertiiden, at holde sig fra saadant. Hvorlangt Ole Tvets Ildhuus er fløttet paa Hoved Citantens Grund er ikke beviist, og derfore ei kand komme i Betragtning. Efter foranførte Sagens Beskaffenhed Kiendes af os eenstemmig for Rett: Ole Haagensen Tvet bør igien borttage de paa Knud Tvets Tomter opsatte Huuser, sc: Stalden, Skykken paa Damstøet, og den paa Kaste Støet opsatte Skykke, til næste Fardag. den Vei imellem Knud Tvets 2de Agre, og den anden Vei paa Ole Tvets Eiendom i Myren, bør igien lægges, og begge Parter tilsammen at i Standsætte de øvrige til Gaardens Brug nødvendige Veie. {Kaaste Støet}. Kaaste Støet fra Ole Tvets Ild Huus til den i Acten bemelte Vei bør tilhøre Ole Tvet til Bruug som gl: har været, tilligemed det Gamle Bruug paa Bakken, Sønden for Veien, til at legge sin Hiem Kiørte Brende fang, for een kort Tiid om Vinteren, dog, alt uden Skade for Knud Tvets Græs sammestæds om Sommeren, tilligemed Brug for Knud Tvet om Sommeren paa Kaaste Støet og den Vei han haver forbi titmelte Kaaste Støe, ubehindret. Ingen af maae antage paa den andens Eiendom nye Veie, ei heller de gamle Veie, som ved denne Dom ikke ere afskallede, at tilsperres, uden lovlig Tiltale. Ole Tvet betaler til Knud Tvet udi denne Processes Omkostning 8 rd:, som udreedes 14 Dage efter Dommens lovlige

Forkyndelse, og det øvrige tildømte efterkommes til den bestemte Tiid, alt under Adfærd efter Loven.
Begge Parter begierede Dommen beskreven, og dertil leverede hver 2 Ort.

Anno 1782, den 2den December, blev Retten sadt paa Tingstædet Herrandsholmen, for i følge Optagelse paa afvigte Høste Ting, at afsige Dom udi efterskrevne Sager. Retten beklæd med nedenskrevne Eedsorne Laug Rettes Mænd. tilstæde Lensmanden Johannes Wiig.

Hvorda! Udi Sagen andlagt af Aamund Siovatsen Kaldestad mod
Ole Heljesen Wedenes og Hustrue Anna Pedersdr:, blev afsagt
Dom!

J følge den Kongelige allernaadigste Forordning af 29de April 1752, (...?) skal de paa Hiemme bøen siddende Huusmænd, som Tienere, der efter lovlig udsigelse, bør vige det Plads de bruger. Citanten har lovlig udsagt sin Huusmand

1782: 84b

Ole Heljesen, som efter det Acten tilførte befindes at boe paa Gaarden Kaldestads Hjemme bøe, og tillige ført eendeel Vidner som viiser Huusmandens, og i sær Konens Opsetsighed mod sin Huusbond, der lettelig kand have andlediget, de af Citanten udtalte ubesindige Ord. Efter saadan Sagens Beskaffenhed, Kiendes hermed for Rett: Ole Heljesen med Hustrue Anna Pedersdr:, bør til næste Fardag den 14de April 1783 fravige Pladset Wedenes, og bort fløtte sine der staaende Huuser, under Executions Tvang, saa betaler og de indstævnte denne Processes Omkostning til Citanten med 1 rd: 3 mrk:, hvilke udreedes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under executions Tvang.

Udi Sagen andlagt af Hr: Jørgen Høgh mod Johannes Aalvigen, blev afsagt
Kiendelse!

Ved sidste Høste Ting møtte ei Johannes Aalvigen, der blev andmeldet at ligge paa Reise til Bergen, men ved sit Buud begierede Sagen udsat til næste Ting, for at besvare det fra Hr: Høeghs Siide indkomne Indlæg. det bevilges derfore Johan/n/es Aalvigen endnu endgang og for alle, udsettelse til næste Sommer Ting for Østensøe Skibrede, da hand paalægges at slutte Sagen. Citanten besørger denne Kiendelse for Johannes Aalvigen lovlig forkyndt.

Laugrettet ere Ole Giermundsen Sandven, Holger Philiphusen Moe, Isach Tostensen Meedhuus, Jan Johan/n/esen Birkeland, Erich Olsen Schaare, Iver Johannesen Berje, Lars Johannesen øvre Wiig, Ole Halvorsen Ryche,
Aamund Kaldestad begierede Dommen beskreven, og dertil leverede 1 rigs Ort. (sjå dommen ovanfor)

Anno 1782, d: 3de December, blev Retten satt paa Tingstædet Eide Grund, for i følge Opsagelse!! (Optagelse) paa afvigte høste Ting at afsige Dom udj de da optagne Sager, Retten beklæd af neden benævnte Laugrettes mænd.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Anfind Erichsen Haldanger
mod Cathrina Maursetter, blev
Eragtet.

Da den Saggivne Cathrine Maursetter paaskyder at have betalt det paastævnte Krav til en da værende Laugværge, som nu fraværende og ustævnet, saa haver bemeldte Cathrine Maursetter efter lovlig Tilkaldelse, saadant at godtgiøre til næste Ting, eller og Dom efter det passerede at modtage.

Jon Biørche mod Joseph Eide.
Avsagt.

Denne Sag rejser sig af en imellem Parterne fælles heste Handel. Det befindes af Acten, at den gandske Sum/m/a er 28 rd:, altsaa den paastævnte halvedeel, som uimodsagt 14 rd:; ligesaa, at de fælles ejende heste ere solgte paa Credit eller bort borgede; men ingenlunde er beviist at Joseph Eide har paataget sig at være ansvarlig allene for den

1782: 85

crediterede Sum/m/a. Imidlertid sees dog noksom, at betalingen ved Processer af Joseph har været fordret i mangel af mindelig Betaling. Jon Biørche har selv modtaget den halve betaling for den ene hestes værdie, fradraget Processens Omkostning 3 rd:, med 5 rd: Den i Rette lagde Doms Act viser, at den anden Debitor af 15 rd:, Ole Grette, har betalt 5 rd:, og faaet Dom til de manglende 10 rd: betaling. For Ret Kiendes da: Joeph Eide bør erstatte halvedeelen af de oppebaarne 5 rd: med 2 rd: 3 mrk:, eller godtgiøre at sam/m/e ere anvendte paa Omkostninger til fælles Gavn og Betaling, ligesom de og fælles bør være berettiget til de endnu resterende 10 rd: hos Ole Grette, efter Execution eller anden lovlig Omgang, alt imod indbyrdes Regresse, om nogen af Parterne skulle allene indrive og modtage Pengene. Efter Sagens forefundne Beskaffenhed vorder denne Processes Bekostning ophævet.

Niels Espeland mod Thore Aaseim.
Dom!

Det er tilstaaet at Thore Aasheim har kiøbt den paastævnte Øg, og der paa ikke betalt 9 rd:; han har imodtaget og beholdt den bemelte Øg, men ikke som {han} \skee/ burde, naar dermed var Sviig, sendt den tilbage, og tilkiendegivet den rette aarsag til handelens Ophævelse. Den blotte Budsendelse, ej at være fornøyet med Kiøbet, kan ikke kom/m/e i Betragtning, naar Kiøberen dog beholder det kiøbte. Derfor Kiendes hermed for Rett: Thore Aasheim bør til Citanten Niels Espeland betale de paastævnte 9 rd:, og udj Processens Omkostning 9 mrk:, inden 15 dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Anders Lille Graven mod Friderich Haugsnes.
Eragtet.

Da denne Sag ej er tilstrækkelig oplyst, saa paalægges Parterne til næste Ting saadant at i agt tage, hvorefter endelig og lovmedholdig Dom skal paafølge.

hr: Foged Koren mod Johan/n/es Fryste og Erich Nesset.
Dom!

Ondskab har anlediget denne Sag, og farlige Knæb synes at ville forhindret dens sande Oplysning i Acten, de afhørte Vidner og det for Retten passerede giver tilstrækkelig Formodning, ja vished herom. Parterne have ladet sig forlige i henseende Aarsagen, den beskiæmmende Tale og Opførsel der egentlig er Grund til Handelen og Processen. Action mod Johan/n/es Frøste er dog anmeldet, uagtet den almindelige og visse Regel: hvor ingen Aarsag gives, der følger ej heller Virkning. Klammeriet bliver da her at undersøge. Huusbond har magt følgelig Lov med Stok at tugte sin fornærmende Tiener; og enhver har Rett til at frie sig for Overfald. Jmidlertid er ikke med enstem/m/ige Vidner bevist

tilstrækkelig nok det paastævnte Slagsmaal, og mindst, at Erich Nesset virkelig har slaget sin huusbond Johan/n/es Fryste, {der} dog i andre maader har viist stor Usøm/m/elighed. Derfor frifindes de i henseende Slagsmaals Straf, for Actors Tiltale i den/n/e Sag.

1782: 85b

men da det fuldkom/m/en er beviist, at Erich Nesset har fornærmet ogsaa i Drukkenskab Citanten Johan/n/es Fryste med Efterløb, da denne gik Ædrue og fredelig til sit huus, ved at ville paanøde ham Drikke, med uanstændig og skiændig Tale med Trudsler og videre, som Acten udviser: Saa Kiendes for Rett: Han, Erich Nesset, bør til Johan/n/es Fryste udj nogenlunde Reparation for Tort og Bekostning betale 5 rd:, ligesom de udtalte Ord aldeles mortificeres. Det idømte betales under Executions Tvang inden 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige forkyndelse.

Ole Westrem mod Siur Paulsen Spaanem.
Dom!

Det af Citanten paastævnte fulde Krav efter passeret Dom af 6te November 1777 er 630 rd: 1 mrk: 11/12 s: Jnden Retten er tilstaaet paa bemelte Capital at være betalt til 1ste April 1780 paa Capital og Renter 400 rd: rester saa 230 rd: 1 mrk: 11/12 s: videre tilstod Ole Westrem, da den/n/e Sag paa afvigte høste Ting blev sluttet, at have oppebaaret af sin Svoger Paul Siursen paa denne Fordring 65 rd:, altsaa i alt modtaget 465 rd: bliver saa Siur Paulsen endnu pligtig 165 rd: 1 mrk: 11/12 s: med paaløbende Renter. De Jnstævnte har intet haft at indvende mod Søgemaalets Rigtighed, eller frembragt noget antageligt. Derfor Kiendes hermed for Rett: Siur Paulsen Spaaneim bør til Ole Westrem betale de resterende 165 rd: 1 mrk: 11/12 s: med lovlige Renter til betaling sker, tilligemed Renter af de sist betalte 65 rd: fra Stævningens Dato 1780 til den Tid at de blev betalt. Saa vorder og den fremlagde Forbuds Forretning betreffende de 117 rd: 5 mrk: 4 s: i et og alt bekræftet.

Denne Processes Bekostning betaler Siur Paulsen til Ole Westrem med 2 rd: Alt inden næste 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Laugrettet er Michel Iversen Schaftedal, Niels Siursen Jordal, Mads Trondsen Kierland, Berge Nielsen Traae, Siur Olsen Eide, Niels Rønnestrand, Gudmund ibidem, og Ricold Eide.

Anno 1782, d: 7de December, blev Retten satt paa Tingstædet Utne i Kintservigs Skibreede, for i følge de paa afvigte høste Ting afsagde Kiendelser at afsige Dom i de til den/n/e Tid optagne Sager, Retten beklæd med neden bemelte Laugrettes mænd.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Foged Koren mod Jon Asbiønsen Strand
for fortilig Sam/m/enleye, blev afsagt
Dom!

Sigtelsen er tilstaaet ved den indstævntes aldeles udeblivelse med Tilsvar: thi Kiendes for Rett: Jon Asbiørnsen Strand bør følgelig Lovens 6 Bogs 13 Cap: 1 Art: bøde 3 rd: 2 mrk: 4 s: for fortilig Sammenleje, samt betale denne Proceses Bekostning med 1 rd: 3 mrk:, alt inden 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

1782: 86

Udi Sagen anlagt af Peder Amundsen Ureim mod Hans Langesetter for Giæld.

Dom!

Kravets Rigtighed er beviist med den i Rettelagde tinglyste Pante Obligation af 21de Maj 1776, saavelsom med den instævntes Tilstaaelse inden Retten, hvorimod den forlangte Anstand imod Protest ej kan komme i Betragtning: thi Kiendes hermed for Rett: Hans Hansen Langesetter bør til Citanten paa egne og øvriges vegne betale den paastævnte Capital 350 rd:, med paaløbende og lovlige Renter indtil betaling skeer, og udj denne Processes Bekostning 2 rd:, som alt udreedes 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Fogden mod Jacob Rejsætter.

Eragtet.

Uagtet den store Formodning, som nærmer sig til Vished, at Jacob Rejsætter har befattet sig med utilladelig Brændeviins Handel, saa forklarer dog ikkun et af de instævnte \2de/ Vidner i medhold af Sigtelsen; derfor udfløttes Sagen til næste Ting til flere Vidners Førelse og tilstrækkelig Oplysning.

Ole Jordal mod Knud Bustetun.

Dom!

Det er beviist, at Knud Bustetun i et Værtskab har med flad haand slaget Ole Jordal paa Munden i Vrede. Den instævnte har ej heller nægtet Giærningen, men foregivet at det skeede i hastig Overiilelse, som han fortrød, og derfor har foreenet sig med Ole Jordal, hvilket ogsaa er tilstaaet. Jmidlertid kiendes hermed for Rett: Knud Bustetun bør til hans Majestets Cassa betale 6 rd:, og da Parterne imellem sig ere foreenede, saa ophæves ogsaa denne Processes Bekostning.

Hr: Foged Koren mod Asbiørn Tvisme.

Dom!

Paa Reqvisition under 24de Maj 1781 af den Residerende Capellan for Kintservigs Kald, S: T: hr: Høegh, har hr: Foged Koren under 26de næst efter, beordret Lænsmanden Jon Haugse at undersøge om den anmeldte Iver Amundsen Biotvet eller Tvisme var Løsgiænger, og uden gyldig Forfald vægrede at antage den reqvirerte Aarlige Tieneste, og i saa fald, at henbringe Drengen til Fogden, for videre at transporteres til behørigt Stæd, følgelig Forordningen af 9de Aug: 1754. Hvor efter følger bemelte Lænsmands Brev til Fogden af 11te Juni sam/m/e Aar, som viiser at benævnte Dræng godvillig fulgte for at antræde den tilbudne Tieneste hos hr: Høegh. Alt foranført sees af Acten, ligesom det videre er beviist

1782: 86b

ved det fremlagde Protocol Udtog; af vedkommendes Tilstaaelse inden Retten og nærmere Forklaring. At den instævnte Asbiørn Tvisme, paa en ligesaa eenfoldig, som myndig maade tog Drengen efter Foregivende i sin egen Tieneste, da Iver Amundsen i da værende husbonde hr: Høeghs Ærende kom til Gaarden Tvisme eller Saug, og udlod sig med at han tog ham paa Rettens vegne, og ville være Ansvarlig for hvad der af maatte flyde. Det er ikke beviist, at Drengen enten var i, eller at Asbiørn nu behøvede hans Tieneste, da han havde en anden Tiener. i første Tilfælde havde han ej som Løsgiænger været at ansee. Reqvirenten hr: Høegh derimod manglede en Tiener til sin Jords bestyrelse, og der ved satt i Forlægenhed, denne Sag saavidt uvedkommende, da á parte Sag derom er anlagt. Grund til saadan forunderlig og egenmægtig Forhold af Asbiørn Tvisme, har formodentligst været at understøtte Drengen Iver Amundsen, som hans Svoger, end videre i sit Løsgiængerie, og dermed følgende Handel. Det[t]e bekræftes med end meere vished baade af Acten selv og de

inløbne Omtændigheder; thi det er beviist og ellers tilstaaet, at Iver Amundsen vel opholdt sig i den instævntes huus, men, om han var i nogen virkelig Tieneste, saa var det dog i faae Maaneder, da han imidlertid begik det ulykkelig Tyverie, for hvilket han er Actioneret, til den paadragne Giælds Betaling ved Handel. Jmidlertid bemærkes af saadan Sagens Sam/m/enhæng, at Asbiørn Tvismes Forhold, skiønt af stor Eenfoldighed, viiser egenmægtig Opsætsighed, ondt Exempel i henseende det skadelige Løsgiængerie og Handel, og Usikkerhed at faae og beholde de fornødne Tienere: Derfor Kiendes hermed for Rett: Asbiørn Tvisme bør for sin selvraadige Adfærd, andre til Advarsel, bøde til Kintservigs Præstegiælds Fattig Casse 16 Rdr:, til Stævnevidnerne 1 rd: for deres møye, og det stemplede Papiir til Protocol Udtoget og den/n/e Acts Beskrivelse, 1 rd: 12 s:, som alt udreedes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under executions Tvang.

Tosten Jordal med flere mod Torjuls og Knud Eid.
Dom!

Med 3de eenstem/m/ige Vidner er beviist at Jordals Opsidderes Paastand inden Retten ved Sagens Slutning var, at de instævnte skulde betale det halve af Omkostningerne, og da samme

1782: 87

beløber sig til 8 rd: 2 mrk: 12 s:, fradraget de instævntes Udlæg i Aastæds Sagen, saa Kiendes for Rett: Torjels og Knud Eide bør til Citanterne betale de ovenmelte 8 rd: 2 mrk: 12 s:, og denne Processes Omkostning bliver efter Omstændighederne Ophævet. Det idømte udreedes inden 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Foged Koren mod Hans Blom, blev af Sorenskriveren og Meddoms Mænd afsagt saadan
Dom!

Efter at Pigen Brithe Larsdatter Alsager var tilstødt sin ælændige og jammerfulde Sygdom, meente hun selv at være tilbragt Forgift. Almindelig Bygde Rygte herom foraarsagede Anmeldelse for Fogden, som derefter anstillede de Acten tiltagne Undersøgelser. Den beskadigede har ikke sigtet, uagtet hendes Mistanke. Saa subtile og farligt Middel som Forgift, bliver vel ikke aldeles mueligt at see eller bestemme af hvis Haand det egentlig er tilbragt. Imidlertid maatte stor Formodning falde paa Hans Blom, som den, der, saa vidt bekiendt, alleene i Naboelavet har haft Rotte Krudt paa den Tid Brithe Larsd: blev syg, og han just da logerede i samme Huus. At bemeldte Qvindemenneske virkelig har faaet Forgift, det bemærkes af Sygdommens anmeldte Virkninger, og med end meere Vished af den i Rette lagde Medicorum Attestation. Og, {da} \at/ Hans Blom maatte tillægges ydermeere Formodning, foraarsager hans Brev vexling med Apotheqveren, hvor han havde ladet kiøbe Rotte Krudtet; hans vaklende Svar og Opførsel mod Vidnet Torbiørn Thomæsen Alsager, som hentede samme Rotte Krud for ham, saavelsom om Stædet med videre, hvor nokmeldte Rotte Krud blev aabnet af det forseglede Papir. Saadan Formodning har anlediget denne med Amtets Approbation mod Hans Blom anlagde Action. Uagtet den mueligste Møje og Tid at udfinde den sande Beskaffenhed

1782: 87b

med denne Tildragelse; Inkaldelse og Undersøgelse imod Hans Blom og Hustrue, har de dog stedse benægtet factum; og da det med de afhørte Vidner ingenlunde er beviist, at Hans Blom directe eller indirecte har tilpractiseret Brithe Larsd: Forgift, hvoraf den paafølgende Svaghed kunde existere: saa understod sig ikke denne Under-Rett andet, end hermed eenstem/m/ig for

Rett Kiendes: Hans Blom bør i denne paastævnte Sag for Actors Tiltale frie at være: dog reserveres \nærmere/ Tiltale i Tilfælde af meere tilstrækkelig Oplysning.
Laugrettet ere: 1: Ole Torbiørnsen øvre Berven, 2: Holger Matthiesen ibid:, 3: Wigleich Pedersen Nedre Berven, 4: Jon Ørjansen Diøn/n/e, 5: Brynild Asbiørnsen Huus, 6: Niels Torbiørnsen Hougse, 7: Amund Gundersen Utne, og 8de: Svend Knudsen Luttro.

1782
.....
1783

(1783: 87b)

Anno 1783, den 29de April, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Sexe i Kintzervigs Skibrede, for at behandle følgende Odels Løsnings Sag anlagt af Mons Jonsen mod Christen Siursen Sexe, og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Ole Tostensen Hougse, 2: Peder Torjildsen ibid:, 3de: Anders Olsen Lutro, 4: Jørgen Olsen Instenæs, 5te: Gunder Torbiørnsen Ystenæs. 6: Niels Torbiørnsen Hougse, 7: Arne Knudsen Lutro, og 8: Svend Knudsen Grimen; saa var og tilstæde Lænsmanden Jon Hougse.
Hvorda! Peder Jørgensen Espe for Citanten Mons Jonsen som Frænde, anmeldte at have før Juul afvigte tilbudet Christen Siursen Løsnings Penge 300 rdr: for 3 Spand udi Gaarden Sexe, hvortil Citanten formeener sig odels brettiget, men i Mangel af Pengenes Modtagelse, har Citanten lovlig stævnet Opsidderen, bemeldte Christen Siursen, til dette Aars Jorde tirsdag at modtage Beviis om Odels

1783: 88

Retten, derefter at {modtage} \lide/ Dom til at modtage Løsnings Summen og fravige Jorden, alt efter nærmere Paastand og Irettesættelse. Saa er og til i Dag stævnet at besigtige Gaardens Huuser, og derefter at anamme Betaling for saa vidt bemeldte Huuse af Christen maatte være forbedrede.
Christen Siursen Sexe var ved Retten tilstæde og vedtog at være lovlig stævnet før Juul afvigte udi denne Odels Sag, og at Summen efter Skiødet var ham da tilbudet; men i henseende Besigtelse paa Gaardens huuser, er han stævnet for nogle Uger siden. \fremlagde sit Skiøde af 25de Maj 1773, saal:, og/ Begiærede derhos at hans Frænde Christen Olsen Hovland maatte paa hans Vegne tilsvare Sagen.
{Christen Siursen} \Mons Jonsen/ derefter i Retten fremlagde de anbudne 300 rdr:, med ydermeere Tilspørgsel om Christen Siursen nu ville modtage dem.
Den instævnte vægrede ikke aldeles at modtage Løsnings Summen, men tilbød at give Citanten strax Skiøde paa Gaarden, da han ville lade sine Penge eller Kiøbe Summen blive staaende i bemeldte 3de Spand Gods i Gaarden Sexe, og til næste Foraar at fravige.
Peder Espe for Mons Jonsen benægtede at ville betiene sig af Christen Siursens Penge Laan til denne Løsning, da han dermed er assisteret af en anden.
Christen Hovland paastod at Citanten bør aflegge Saligheds Eed, at han inløser Gaarden, som tilstaaes at være reen Odel, til sit eget Brug og Beboelse, og ikke for dermed at handle, eller til Fordel for dem han har faaet Pengene til Laans hos.
Mons Jonsen tilbød den fordrede Eed.
Peder Espe bad om nogen Anstand for at foreslaae mindelig Foreening.
Jmidlertid blev foretaget den paastævnte Huuse Besigtelse, saaledes:

Anno 1783, den 29de April, infandt sig de oven benævnte Laugrettes mænd for at taxere og paaskiønne Huusenes nærværende Tilstand og Værdie, overværende Parterne

1783: 88b

Mons og Christen Sexe. Hvorda blev fremlagt en forhen passeret Besigtelses Forretning af 10 April 1777, saa lydende; og huusene taget under Skiøn i samme Orden, neml: 1: Løen, som nu er repareret, og der(un?)der opsatt en muret Flor, der ved forrige Besigtelse var forraadnet. Disse 2de huus, som forhen var ansat af Værdie 10 dr:, bliver nu formedelst den anvendte Reparation taxeret for 26 rdr: Staburet forbedret, og nu af Værdi 23 rdr: Ildhuuset, forværret, og nu ikkun af Værdue ½ rdr: Løvskykken er aldeles forfalden og af ingen Værdie som kan skiønnes. Røgstuen endmeere brøstfældig af Mangel paa Reparation, og nu af Værdie 7 dr: Huusenes nu værende Værdie bliver altsaa 56 rdr: 3 mrk:; og saaledes Forbedringen 26 rdr:

Christen Siursen var aldeles misfornøjet med denne Taxation, og paastod 50 rdr: erstattet for sine anvendte Bekostninger.

Citanten henholdt sig til Laugrettets Vurdering.

Parterne kunde ikke foreenes om Taxationen over huusene; derfor begiærede Christen Siursen denne Forretning udsatt, for at føre anden Besigtelses Forretning efter Loven til anden Tid efter foregaaende lovlig Stævning.

Eragtet.

Paa Forlangende bevilges denne Besigtelses Forretning udsatt til anden beleylig Tid i Som/m/er, som paa næste Ting med Kingservigs Skibrede skal blive bekiendtgiort, hvorefter Christen Siursen i agt tager lovlig Varsel for alle vedkommende.

Denne Forretnings Bekostning: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet 1 rdr: 2 mrk:, Fogden 1 rdr:, Incamination 5 mrk: 4 s:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 rdr:, Lænsmanden 1 dr:, tilsam/m/en 8 dr: 1 mrk: 4 s:, som er betalt af Peder Espe.

1783: 89

Parterne talede meget sam/m/en om Foreening; men da de ikke kunne accordere, saa begiærede Citanten Dom, at Christen Siursen maatte tilfindes at modtage Løsnings Pengene efter Skiødet af 25 Maji 1773 med 300 dr:, strax at fravige Gaarden og erstatte denne Processes Bekostning skadesløs.

Christen Sexe begiærede Sagen udsatt til anden beleylig Tid til nærmere Oplysning, saa meget meere, som han vist formodede mindelig Foreenng, baade i henseende Odels Sagen og Besigtelses Forretningen, der da begge paa een Tiid kunde sluttes, enten ved Dom eller Forliig, og tilbød for dette Aar at svare til Jon, eller Citanten, 1 Tønde Korn og huus for Brug af Gaarden dette Aar, i fald Sagen bliver udsatt.

Citanten paastod Dom.

Den indstævnte vedblev sit forrige.

Da Sorenskriveren med Laugrettet havde confereret, blev eenstemmig

Afsagt Dom!

Det er aldeles ikke modsagt, men rigtigt, at Citanten er Odels og Løsnings berettiget til det paastævnte Gods udi Gaarden Sexe; ligesom Formaliteterne i henseende Løsnings Pengenes Tilbud i rette Tid er i agt taget, med det meere Sagen vedkom/m/ende. I een saa reen Sag understod sig ikke denne Rett at accordere Udsættelse, der allene maatte sigte til Udhal, Tids og Penge-Spilde. Hermed Kiendes eenstem/m/ig for Rett: Christen Siursen bør modtage Løsnings Summen 300 dr: efter det fremlagde Skiøde af 25 Maji 1773, og saaledes til rette

Fardag fravige og overdrage Gaarden Sexe af 3 Spand til Citanten Mons Jonsen. Imidlertid reserveres Christen Siursen sit tilgode kom/m/ende

1783: 89b

for Huusenes Forbedringer efter den paaberaabte Besigtelses Forretning. Efter forefundne Beskaffenhed ophæves denne Processes Bekostning.
Med denne Dom omgaaes paa lovlig Maade og fuldbyrdes inden 15 Dage efter lovlig Forkyndelse.
Denne Sags Bekostning beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 dr:, Diet i 2de Dage 1 dr: 2 mrk:, Lænsmanden 1 dr:, Laugrette á 1 mrk: 8 s:, [er] 2 rdr:, i alt 6 dr: 2 mrk:, som Peder Espe betalte.
Christen Siursen begiærede Doms Acten beskreven.

Anno 1783, den 9de Maji, blev Aastæds Rett foretaget paa Gaarden Scheje i Wigøers Præstegiæld og Sogn, for at behandle følgende Odels Løsnings Sag anlagt af Svend Olsen mod Svend Knudsen Scheje; og Retten beklæd med efterskrevne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Lars Erichsen Skaalem, 2: Ole Johannesen ibid:, 3: Siur Larsen Skutleberg, 4: Niels Knudsen Moe, 5: Lars Larsen ibid:, 6: Holger Philipsen ibid:, 7: Michel Guttormsen Lie, og Amund Ellingsen ibid: saa var og tilstæde Lænsmanden Johannes Pedersen Wiig.
Hvorda! Svend Olsen anmeldte at have til i Dag inkaldet Svend Knudsen Scheje for at modtage Løsnings Penge for 1 Løb Gods i Gaarden Scheje, hvortil Citanten formeener sig at være Odels berettiget, og derefter at fravige bemeldte 1 Løb Smør udi bemeldte Gaard og overdrage til Citanten efter Dom, og derhos at betale denne Sags foraarsagede Bekostning. Sagde derhos, at have tilbudet Svend Knudsen at kiøbe Citantens Odels Rett til dette Gods, som han nu i nogle Aar har havt i Brug formedelst Skiøde; men da bemeldte Svend Knudsen saadant vægrede, samt at modtage de anbudne 100 rdr:, med foregivende at ville

1783: 90

give fuldkommen Svar forinden 8te Dage. Citanten tilligemed Lænsmanden angav end videre, at dette Tilbud passerede d: 9de April sidstleden; samt at hans Svar de ommeldte 8te Dage derefter var, at naar han saae den fulde Penge eller Løsnings Summa, og blev den tilbuden paa den rette og lovlige Tid, saa vilde han give sit endelige Svar. Hvorpaa Citanten stævnte udi denne Sag at modtage Pengene og fravige Jorden den 24 April sidstlæden. Citanten fremlagde i Banco Sedler den fulde Løsnings Summa efter Skiødet, som han meente skulde være 700 rdr:, reserverede dernæst under Processen sin Tiltale og Erstatning for hvad Skade Gaarden kan være vederfaret, samt Opretning for de bortsolgte huuser, alt efter nærmere Paastand; men vilde nu fornemme om Svend Knudsen vilde modtage de fremlagde Penge, og godvillig fravige Gaarden, som Citantens Odels Gods.
Svend Knudsen exciperede mod denne Sag og Søgemaal, som imod Lov er anlagt, da han hverken er tilbudet Løsnings Penger atvigte Høst før Juul, ey heller da stævnet udi denne Odels Sag til dette Aars saa kaldte Jorde Tirsdag; vegrede altsa denne Sinde og efter saadan mislig Omgangs Maade at modtage de nu fremlagde Penge.
Citanten tilstaaer ikke at have stævnet før Juul, eller da tilbudet Løsnings Pengene, men, som meldt, nu i Foraaret, meenende at det kunde være lige meget, naar saadant skeede, da han dog uden Modsigelse var Odels og Løsnings berettiget; anmeldte dernæst, at dersom Sagen skulle udflyttes formedelst den af Eenfoldighed mislige Stævning, og Citanten udfærdiger nyt Stævnemaal før Juul anstundende; saa forbeholder han \at/ beviise sin Odels Rett, og

paastaaer Dom mod Svend Knudsen til Fravigelse og Skadens Erstatning, og derom at anhøre og modtage Besigtelse og Taxation efter Loven om Gaardens nu værende Værdie; da han formeente som Odelsmand ey at burde give saa mange Penge for Gaarden, som den instævnte, som kunde synes Avinds kiøber.

1783: 90b

Svend Knudsen vedblev sit forrige.

Eragtet.

Da Lovens 5 Bogs 3 Cap: 10 Art: ingenlunde er i agt taget, og den tilkaldte Contrapart paa Grund af ulovlig Varsel og Løsnings Summens Tilbud har exciperet imod dette Søgemaal: saa kan ikke heller denne Sinde videre fortfares med Processen; men reserveres Citanten at udfærdige nyt og lovlig Stævnemaal paa den befalede Tid, om han agter Sagen at continuere, og hvorefter han skal nyde Rettens Pleye,

Denne Sags Bekostning bliver saaledes at beregne: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet i 2de Rejse Dage á 4 [mrk:, er] 1 dr: 2 mrk:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rdr:, Skydsen leveres in natura, Lænsmanden, som sædvanlig for Møye og Opvartning 1 rdr:, tilsam/m/en 6 dr: 2 mrk:, som Citanten betalte.

Anno 1783, den 12te Juni, begyndtes **Almindelig Som/m/er Ting med Jondals Skibreedes Almue paa Tingstædet Hærandsholmen**, ved Retten tilstæde paa S: T: hr: Foged Korens vegne hans Fuldmægtig Mr: Naskov og følgende eedsorne Laugrettes mænd: Iver Olsen Augestad, Endre Torjersen ibidem, Aad Olsen Augestad, Jørgen Hansen ibid:, Ole Pedersen ibid:, Wiglich Heljesen Svaasand, Iver Pedersen Fladebøe, Baar Olsen Herrestvet, saa var og tilstæde Lensmanden Johan/n/es Wiig og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret følgende Kongelige Anordninger og høy Øfrigheds Foranstaltninger:

1: Placat, hvorved det tillades alle Kongelige undersaatter i Dmrk: og Norge at erholde uden bekostning udmyntet paa mynterne i K:havn og K:berg grov Dansk Courant og Courante Ducater. dat: 2 Dec: 1782.

2: Forordning angaaende Overdaadigheds Jndskrænkning for Dannemark, Norge og Hertug dømmene. dat: 20de Jan: 1783.

3: Placat angaaende Opdagelse og Anmeldelse af forrige Foged i øvre Rom/m/erige, Adrian Kiøbkes Midler. dat: 31te Jan; 1783.

4: Placat af 5te Febr: 1783, hvorefter bogtrykkerne, i stæden for 3de, skal levere {3} 2de Explemparer!! (Exemplarer) til det store Kongl: bibliotheqve.

5: Do: anlangende, at ingen af Bergstaden Kongsberg maae rejse ud af Landet uden Pass. dat: 12te Feb: 1783.

6: Forordning anlangende hvorledes for Fremtiden skal forholdes med Troelovelser, dat: 19de Febr: 1783.

7: Do: anlangende Overdaadigheds Jnskrænkning i Bonde Standen i

1783: 91

Dannemark og og!! Norge, dat: 12te Marti 1783.

8: Do: angaaende Comsumtion i Norge med videre, af 17de Martj 1783.

9: Placat af 9de Ap: 1783, hvorledes Skifte Acter og andet saadant skal skrives.

10de: Stiftets Skrivelse af 2den November 1782 med insluttet {Forordning} \Placat/ af 9de Aug: 1781, om brændevins brænden og brug i Norge, anden gang Tinglyst.
11: Stiftets skrivelse af 26de April 1783, hvorved efterlyses 2de for Tyverie mistænkte Personer, den ene ved Navn Knud, og den anden Arne, fra Christiania Stift.
12: Do:s Skrivelse af 3de Maj 1783, hvorved bekiendtgiøres at hr: Lieutenant Fogner har paataget sig Opsyen med vej Arbeidet i dette Amt.
13: Kongl: Reschript af 30te April 1783, som befaler at Delinqvent og Justits Sager , naar appelleres, gaar Oberhof Retten forbie til høyeste Rett.
14: Stiftets 2de Placater af 26de October 1782 og 15de Jan: 1783, betreffende forbiøb med videre.

Publiceret hr: Foged Korens Fredlysning paa Samson Underhougens Eiendoms mark i Jondal. dat: 25de Oct: 1782.

Baar Olsen Hærastvet anmelte, ved mundtlig varsel til dette Ting, at have indkaldet Enken Sigri Jørgensdr: Hærastvet med Laugværge Jon Jørgensen Ugle Tveit, fordie hun haver borttaget fra Gaarden Hærrastvet, efter at Citanten fik den i Eiendom, adskilligt som hørde Gaarden til, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Johan/n/es Hansen Herrastvet og Niels Ingebrigtsen ibid:, at lide Dom til Skadens Erstatning, og betale Processens Omkostning. vil fornem/m/e om de instævnte møder.
Enken Sigri Jørgensdatter med Laugværge mødte for Retten og vedtog varsel, saa mødte og Vidnerne.
Parterne begiærede Tid at tale om Forliig, og derefter nogen Samtale anmelte Citanten at Sagen var i mindelighed afgiort, og derfor ophæves.

Johannes Larsen Sæverhage fremstod for Retten og tilbud!! (tilbød) om nogen vilde modtage til laans myndtlingen Anna Iversdr: Samlands Arvemidler 47 rd: 2 mrk: 11 s:, men ingen infant sig, desuden sagde han at have budet Pengene ud paa Kirke bakkene, men ingen anmelte sig. thi blev Pengene af Sorenskriveren forseiglet og Formynderen tilbage leveret.

Publiceret
Brite Amundsdr: Wichene med fleres Skiøde til Gunder Tollefsen ibidem paa 1 pd: S:r med bøxel i Gaarden Wichene i {Fon} Jondal, No: 33, for 65 rd: dat: 12te Juni 1783.
2: Gunder Tollefsen yttre Wichenes vilkaar brev til Brite Amundsdatter paa endeel vilkaar af Gaarden yttre Wigene. dat: 12te Juni 1783.

Anno 1783, d: 13de Juni, continuerede Jondals Som/m/er Ting, tilstæde fornævnte Laugret, undtagen for Baar Hærrastvet sad Johan/n/es K: Tørvigen.

1783: 91b

Fogdens Fuldmægtig begiærede Laugrettet og Almuen tilspurgt om her i Tinglavet 1781 haver været Løsgiængere som har han[d]let med hæste og Fæe. Almuen, og i sær Johan/n/es Svaasand og Iver Olsen Bache svarede, at de er ej bekiendt nogen saadan her i Tinglavet.

Johannes Salamonsen Svaasand anmelte ved mundtlig varsel til dette Ting at have inkaldet Iver Nielsen Bache for ubillig Beskyldning og Trudsels Ord, og det med vrede, der om at høre Vidner, lide Dom efter Loven og svare Processens Omkostning, Til Vidner indkaldet under

Falsmaal Lars Larsen Traae, Lars Larsen Haugen, og Iver Olsen Bache. vil fornem/m/e om de instævnte med vidnerne møder.
Iver Nielsen Bache infant sig ej for Retten efter lovlig udraab, thi blev Stævnemaalet afhiemlet at være \lovlig/ forkynt i hans Faders Paahør af Lensmand Johan/n/es Wiig og Tomas Erichsen Apeldalen.
Vidnerne infant sig for Retten.
Citanten begiærede sine Vidner afhørte. Edens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning. hvorefter fremstod
1te Vidne, Lars Larsen Traae, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: ungefær 14 Dage efter Juul afvigte hørte Vidnet at den instævnte sagde til Citanten, som for 2 Aar siden ungefær fulgte med Lensmand[en] her om i Skibreedet at exeqvere nogle Penge som skulde betales til Præstegaardens vedligeholdelse i Strandebarm, at han, Citanten, Pantet urettelig, og kunde for saadant faae en afbanket Ryg, samt at Citanten har maattet Rømt af Lag eller Værtskab for sin slem/m/e Mund, videre, at den instævnte var vred. Vidnet afskediget.
2det [Vidne], Lars Larsen Haugen, som aflagde Eed efter Loven og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, da de paa en Tid og Stæd var nærværende. Afskediget.
3de Vidne, Iver Olsen Bache, som aflagde Eed efter Loven og sagde at hand intet havde at vidne i den/n/e Sag.
Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Lovlig instævnte Iver Nielsen Bache gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel. <bet:>

Publiceret Arveskifte brev efter Tollef yttre Wigene i Jondal af 17de Marti 1783, taget boen til Jndtægt 1 pd: S:r med bøxel i bemelte yttre Wigene, som er udlagt det halve til Enken Brite Amundsdr:, og det halve til børnene, hver Søn 4 Mrk:, og hver Datter 2 Mrk: S:r.

Efter lovlig udraab infant sig ingen som mere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1783, den 13de Juni, begyntes **Almindelig Som/m/er Ting med Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hæransholmen**,

1783: 92

ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Korens Fuldmægtig Monsr: Naschauv og efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: Svend Olsen Scheje, Endre Henrichsen ibid:, Ole Larsen Walland, Siur Larsen Moe, Hans Hansen Klyve, Michel Hansen Lepse, Amund Knudsen Tvet, Jon Haagensen Sandven for sin Søn Haagen Sandven, saa var og tilstæde Lænsmanden Johan/n/es Wiig med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de for Jondal anførte Kongl: og høy øfrigheds Ordres.

Soldat Lars Larsen Hofland have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Qvindemennesket Margrethe Tronsd: Øren fordi hun skal have beskyldet ham at have haft Løsagtig og utugtig Omgang med sig, og til deels declareret ham frie, med videre. Vidnerne, som under Faldsmaal ere stævnte, ere Ole Brynildsen Hovland, Erich Olsen Schaare, Biørne

Siursen Frøestad, Siur Siursen Romsgrølt (Ramsgrølt?), Brithe Tostensd: Schaar og Sigrie Port Myr. saa var og tilkaldet hendes Fader Trond Henrichsen Øren, som Forsvar. Ville dernæst fornemme om alle de instævnte for Retten infinder sig.

Den instævnte med Forsvar, saavelsom Vidnerne, vare alle ved Retten tilstæde og vedtoge lovlig Varsel.

Margrethe Trondsd: declarerede for Retten at hun kræver Gud til Vidne, at Citanten Lars Larsen Hofland har nu i 4 Aars Tid til anstundende Ste: Hans Dags Tid haft Legemlig og Løsagtig Omgang med hende, og tilsidst omtrent 6 á 7 Uger før Juul afvigte, og at dette er tilladt og passeret under Ægteskabs Løfte. Videre sagde hun, at da hun nu er svanger, saa kunde eller torde dog ikke udlegge ham, \Citanten/, som Fader til hendes nu værende Foster, men meener at en anden nu ustævnet er Barne Fader.

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldte. For dennem Eedens Forklaring blev oplæst med Formaning. Hvorpaa fremstod

1te Vidne, Ole Brynildsen Hovland, som aflagde Eed efter Loven, og vidnede: at for omtrent 2de Aar siden, en Løverdags Aften, var Vidnet med Citanten at tække et huus paa Gaarden Schaare, og den Aften og Nat var Citanten stedse tilstæde hos Vidnet, og altsaa ey kunde være hos Margrethe Trondsd: den samme Nat, da hun var paa Støelen en god Fierding Vey fra dem. Ingen havde dette Vidne meere at lade tilspørge, altsaa demitteret.

2det Vidne, Erich Olsen Schaare, aflagde Eed og sagde: aldeles ligesom forige Vidne, med Tillæg, at det var Vidnets huus som blev tækket den forbenævnte Tid, og da var Margrethe Trondsd: fraværende paa Støelen, som før meldt.

3de Vidne, Biørne Siursen Froestad, efterat have aflagt Eed,

1783: 92b

vidnede eenstemmig med de forrige Vidner, med det Tillæg, at Margrethe Trondsd: har beskyldet Lars Hofland at have været hos hende paa en anden Tid den sam/m/e Som/m/er en Løverdags Aften, men just den samme Nat sov Citanten og Vidnet sam/m/en, og følgtes til Kirke om Morgenen derpaa, saa han veed vist, at den beskyldte ey den Tid eller Nat var hos Pigen, der var langt derfra paa Støelen; item, at hun paa Citantens Spørgsmaal vedblev dog, at han havde været hos hende paa den før omvidnede Tid.

4de Vidne, Siur Siursen Romsgrølt, aflagde Eed efter Loven og forklarede: at for 2de Aar siden tilkom/m/ende høst var Vidnet tilligemed det 2det Vidne Erich Schaare og Lænsmanden hos hende for at tilspørge om hun vilde vedstaae Beskyldningen mod Citanten, hvortil hun tilbagekaldte sin Beskyldning, sigende, at han ey havde besnæret eller haft Legemlig Omgang med hende, men dog lovet hende Ægteskab, hvilket Lars Hovland benægtede.

Vidnet Erich Schaare fremstod atter, og bekræftede dette Vidnes Udsigende, og altsaa eenstem/m/ig med samme.

5te Vidne, Brithe Tostensd: Schaar, aflagde Eed og vidnede: at afvigte Som/m/er tiente Vidnet paa sam/m/e Stæd som Margrethe, og var paa Støelen tilsam/m/en, hvor Vidnet vel fornam, at nogen kom til Margrethe om {Natten} \Aftenen/, men veed ikke hvo det var, og at den samme gik igien førend Vidnet og Margrethe lagde sig til Sengs; paa Vidnets Spørgsmaal sagde Margrethe, at det ey var Lars Hovland, som kom til hende.

6te Vidne, Sigrie Larsd: Postmyr, aflagde Saligheds Eed og vidnede: at afvigte høst ved Michaelis Tid, en Søndag, da de gik til Kirke, spurgte Vidnet, om det var sandt, at Lars Hofland gik til hende, og hvortil Margrethe svarede, at det ikke var Citanten Lars Hofland; men om hun skulle døe i Dag eller Morgen, saa vilde hun bekiende hvo det var, som kom og havde Omgang med hende. Vidnet afskeediget.

Margrethe Trondsd: paastod endnu som før at Citanten ey var frie for Legemlig Omgang med hende, vedblev altsaa sit forrige, og beskyldte derhos ikke Lars Hovland for Barne fader,

men at det var en anden nu ustævnet. Videre sagde hun, at for 3de Aar siden tiente de sam/m/en paa Hofland, og da havde Lars Hofland Legemlig Omgang med hende næsten hver Uge, samt at han drev sin Broder Søn ud af Sengen og tog hende der igien, hvilket hun trøstede sig at beviise.
Lars Hofland tilbød at aflegge Saligheds Eed, at han aldrig

1783: 93

har haft Legemlig Omgang med Margrethe Trondsdatter.

Eragtet.

Margrethe Trondsd:bør til Sagens Oplysning beviise det forebragte angaaende Omstændighederne ved Broder Sønnens Udjagelse af Sengen paa den Tid Citanten og Margrethe tiente paa een Gaard sammen; og imidlertid antages ikke Lars Hovlands anbudne Eed, hvilket ved Sagens Slutning bliver at paaskiønne, med det videre fornødne til endelig Dom. Saaledes udflyttes denne Sag til næste Ting.

Lænsmand Johannes Wiig for her: Høegh paaraabte den forrige Sag mod Johannes Aalvigen, og paastod Dom efter forrige Irettesættelse og Inlæg i et og alt.
Johannes Aalvig ved Svend Scheje lod fremlegge en Seddel paa 6 s: Papir, dat: 11 Junii 1783, saa lydende:

Eragtet.

Denne Sag med de fleere optages til 24de Julii førstkom/m/ende.

Haaver Thole for Provstinde Geelmuyden fremstillede sig for Retten og ingav skriftlig Stævning af Dato 5te Maji d: A:, der blev læst og er saa lydende:
Ole Larsen Walland paa egne og de fleere instævntes Vegne mødte, vedtagende at være tilkaldte, men til Retten fremlagde Inlæg dat: 17 Maji 1783 paa 6 s: Papir, læst, saa lydende:

Eragtet.

Da denne Sag bør behandles paa Aastædet, følgelig Lovens 1 B: 16 C:; saa bliver sam/m/e derhen afviist efter lovlig Søgemaal \at foretages/, og hvortil Citantinden paa Anmodning skal vorde meddeelt Tids beram/m/else.

Ellef Axnæs fremstod for Retten og ingav skriftlig Stævning af 12 April d: A:, læst, og er af saadan Formeld:
Arne Axnæs var ved Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel, og sagde, at han beholdt Citantens Giæder indelukket til 5te Dag, siden han ey tilbød at ville udløse dem; men derefter leverede han dem til Eyeren uden Betaling.
Ellef Axnæs begiærede sine under Faldsmaal ved mundtlig Varsel inkaldte Vidner, som ere Lars Olsen, Ole Larsen Axnæs, Ole Knudsen og Michel Olsen Axnæs, fremkaldede og eedfæstede.
Hvorpaa fremstod Beskikkelses Vidnerne Lars Olsen og Ole Larsen Axnæs, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: At første Søndags Morgen efter afvigte Høste Ting for dette Skibrede, kom Arne Øvre Axnæs til Vidnerne, og begiærede at de ville gaae hen til Naboen Ellef Axnæs, og sige ham, at han, neml: Arne Axnæs,

1783: 93b

havde indsatt Citantens Giæder, hvilke de ogsaa udrettede, og svarede da Ellef Axnæs: det faaer saa at være; han kunde ikke giøre noget derved i Dag, siden det er Søndag.

De 2de øvrige Vidner Ole Knudsen og Michel Olsen Axnæs ligeledes aflagde Eed efter Loven og vidnede: At Mandags Morgenen efter Giæderne vare indsatte Dagen forhen, bleve Vidnerne afsendte til Arne øvre Axnæs og begiærede de indsatte Giæder tilbage, samt at de skulle eftersee og taxere hvad Skade Giæderne havde giort, da han ville betale den; Arne Axnæs dertil svarede: Naar Ellef kom/m/er selv skal han faae dem. Ingen havde disse Vidner meere at lade tilspørge.

Arne Axnæs lod tilføre, at Giæderne vare 6 gange forhen indsatte og udleverede uden nogen Betaling, hvilket han trøster sig at beviise. og derfor begiærede Sagen udsatt.

Citanten har intet derimod.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Anno 1783, den 14de Junii, continuerede Sommer Tinget med Østensøe Skibredes Almue, og tilstæde det samme Laugrett, som i Gaar er bleven tilført.

Fogdens Fuldmægtig Monsr: Nachschov anmeldte, at hans Principal havde til dette Ting paa Justitiens Vegne ladet instævne Gunder Arnesen Aarhuus og Lars Giermundsen Steene for utilladelig Handel og Løsgiængerie; samt Iver Svendsen Steene og Arne Knudsen Scheje for Forprang og Handel, alt efter Anmeldelse af de 2de beskikkede Tilsynsmænd Ole Christophersen Sandven og Jon Rasmusen Noreim, om den paastævnte Forbrydelse at modtage Dom til Undgieldelse og Actionens Bekostning at erstatte. Reserverede Vidners Førelse i fornøden Tilfælde, og ville nu fornem/m/e om de vedkommende møder for Retten.

Alle de instævnte mødte og vedtoge lovlig Varsel; saa var og tilstæde den beskikkede Tilsynsmand Ole Sandven paa egne og Jon Norems Vegne, som er fraværende.

Gunder Arnesen Aarhuus sagde, at han er en gam/m/el Karl, 51 Aar, og hverken kan faae Tieneste, ey heller vil nogen antage ham, og har intet at leve af uden en Koe, til hvilken han kiøber Foeret; har tilforn styret Jord; men blev uddreven af Eyeren, altsaa har

han paa nogle Aar søgt sit Brød ved den liden Fortieneste at kiøbe og sælge Kreature eller Slagt, og har i Aar kiøbt 3 Kiør at sælge, og 1 Stud til egen Provision, for hvilke han har givet 7 til 8 rdr: \stk:/; med anden Handel har han ikke befattet sig. For det øvrige underkastede sig lovmedholdig Dom, og lovede derhos aldeles ikke for Eftertiden at befatte sig med nogen Slags Handel.

Lars Giermundsen Steene, er 25 Aar gl:, er løs hver 4de Uge, har forhen styret Jord med sin Moder, men efter hendes Død tiener hos sin Broder de bemeldte 3de Uger, og i den øvrige Tid har han nu i 2de Aar brugt nogen Handel med Kreature eller Slagt, men har ikke befattet sig med anden Handel. I Aar har han kiøbt 3de stk: Slagt at sælge, og fleere har han ikke. Almuen vidste ikke at han har befattet sig med anden Handel end den han nu selv godvillig har tilstaaet.

Iver Svendsen Steene, 34 Aar gl:, er i aarl: Tieneste hos sin Moder, som styrer en liden Jordepart, har i nogle Aar handlet med Slagt, og dermed har giort Forkiøb, har i Aar kiøbt 14 stk: Slagt til at sælge igien; afvigte Aar 20, og forrige Aar 12 stk:, denne Handel har han haft tilfælles med sin Moder, og forhen med Broderen, som nu boer i Strandebarm. Vil continuere Handelen om det maatte ham tillades. Ingen vidste at han hidtil har befattet sig med anden Slags Handel.

Arne Knudsen Scheje var ikke tilstæde; men hans Broder Svend Knudsen Scheje, hos hvilken den instævnte tiener, og tilstod, at Handelen er egentlig Comparentens, og har i Aar kiøbt 16 stk:, i de forrige 2de Aar har han kiøbt og solgt aarl: 7 á 8 stk: Med anden Handel

har han ikke befattet sig. At denne Handel forhen har været til fælles for dem, men i Aar har denne Handel allene været for Svend Knudsens Regning.
Denne, saavelsom de øvrige benævnte, underkastede sig Dom, og ville afstaae Handelen og ikke befatte sig dermed, naar det ikke maatte dem tillades.
Fogdens Fuldmægtig paastod Dom til Bøders Udredelse med videre efter Anordningerne, og Processens Bekostning at erstatte efter Rettens Skiøn, og saaledes inlod Sagen.

Eragtet.

Sagen optages til 24de Julii anstundende.

Fogdens Fuldmægtig anmeldte ligeledes at have instævnet paa Justitiens Vegne Mons Torbiørnsen Noreim for Løsgiængerie

1783: 94b

og Forprangs Handel, derom at modtage Dom til Undgieldelse efter Anordningerne og Processens Bekostning at erstatte.
Ole Torbiørnsen Norem mødte for den instævnte, som logerer hos Comparenten, men nu er saa svagelig, at han ey kunde møde. Den mødende tilstod paa den instævntes Vegne, at han i omtrent 6 Aar har været mestendeels Løsgiænger, og i den Tid handlet med Slagt, aarl: 6 á 7 stk:; har desuden haft nogen Heste Handel. Anden Slags Handel vidste man ikke han har befattet sig med. Comparenten for den instævnte havde ey meere at lade tilføre.
Fogdens Fuldmægtig sluttede Sagen til Doms med Paastand om Bøders Udredelse efter de Kongl: Anordninger i et og alt.
Ole Norem var ligeledes tilfreds med Dom.

Eragtet.

Sagen optages til næstkom/m/ende 24 Juli.

Publiceret følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Stengrim Schejes Obl: til hr: Andreas Doht, stor 48 rd:, dat: 19de Maj 1780. Qv: 29de Maj 1783.
2: Do: Gunder Tollefsen Aarhuses Obl: til Hans Michelsen Lepse og Lars Nesthuus, 270 rd:, dat: 27de Maj 1774. Qv: 14de {Maj} Juni 1783.
3: hr: Thomas Angels bøxel brev til Mons Nielsen Botten paa ½ Løb S:r og 1 Løb Salt i Gaarden Botten. dat: 28de {Octo} November 1782. med Revers.
4: Provstinde Gelmeidens Do: til Giermund Asbiørnsen paa 1 Løb 16 Mrk: S:r, ¾ huud i Gaarden Nedre Wiig, mod vilkaar til Torbiørn Olsen. dat: 2den Maj 1783. med Revers.
5: Giermund Asbiørnsen Nedre Wiigs vilkaar brev til Torbiørn Olsen paa endeel vilkaar af Gaarden Nedre Wiig, dat: 13de Juni 1783.
6: Foged Korens Fredlysning paa Gaarden Froestads mark. dat: 13de Juni 1783.
7: Hans Jacobsen øvre Wiigs Skiøde til Lars Johannesen ibid: paa 9 Mrk: S:r uden bøxel i Gaarden øvre Wiig, No: 39, for 7 rd: 3 mrk: dat: 13de Juni 1783.
8: Dittos Skiøde til sin Søn Jacob Hansen paa 2 pd: 15 Mrk: S:r, ½ G:skind, ¼ F:skind, ¼ Td: Salt med bøxel i G:den øvre Wiig for 259 rd: 5 mrk: 4 s: dat: 13de Juni 1783. No: 31.
9: Gunder Tollefsen Aarhuuses Skiøde til Tollef Gundersen paa 2 pd: 6 Mrk: S:r med bøxel udj Gaarden Aarhuus, No: 24, for 150 rd: dat: 13de Juni 1783.
10: Dittos Obl: til Jørgen Isachsen Berven, stor 150 rd:, mod 3 ProC:to, og pant i 2 pd: 6 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Aarhuus. dat: 13de Juni 1783.
11: Tollef Gundersen Aarhuuses Obl: til Jørgen Berven ligesom næst forrige.
12: Stengrim Olsen Schejes Pante Obl: til Haagen Lille Hagen, stor 48 rd:, mod 2 ½ ProC:to, pant i 2 Pund Smør udj Gaarden Scheje, No: 20. dat: 13de Juni 1783.

1783: 95

13: Guri Jacobsdatter Hildestvet med fleres Skiøde til Arne Larsen paa ½ Løb S:r, ½ Geedskind, med hans eget arvede, med bøxel, i Gaarden Hildestvet, No: 53, det solgte for 145 – 4 – 12 4/5 s: dat: 14de Juni 1783.
14: Arveskiftebrev efter Ingegier Larsdr: Sandven i Østensøe Skibreede, taget boen til Jndtægt 2 pd: 6 Mrk: Smør med b: i G:den Sandven, som er udlagt den halvedeel til Enkemanden Haagen \Jon/sen for 50 rd:, og halvedeelen til børnene for 50 rd: dat: 18de October 1782.
15: Do: efter Tosten Haagensen Sandven, taget boen til Jndtægt 2 pd: 6 Mrk: S:r med b: i Gaarden Sandven, som er udlagt det halve til Enken Anna Michelsdr:, og det halve til børnene, i alt vurderet 100 rd: Ditto Dato.
16: Do: efter Marite Siursdr: Ryche, taget boen til Jndtægt 2 pd: 21 ½ Mrk: S:r, 1 b:sk:, ½ G:sk: med b:, og overbøxel til 12 Mrk: S:r, i G:den {Sandve} \Ryche/ for 100 rd:, som saaledes er udlagt: Lars Aalvigen 1 pd: 2 1/16 Mrk: S:r, 3/8 b:sk:, 3/16 G:sk: med bøxel, og overbøxel efter Andeel, for 37 rd: 3 mrk:, Herborg Chistophersdr: 8 11/16 Mrk: S:r, 1/8 b:sk:, 1/16 G:sk: etc: for 12 rd: 3 mrk:, Enkemanden Brynild Christophersen 17 3/8 Mrk: S:r, ¼ b:sk:. 1/8 G:sk: etc: for 25 rd:, og børnene ligesaa. dat: 19de October 1782.
17: Do: efter Lars Hildestvet af 15de Marti 1783, taget boen til Jndtægt udj Gaarden Hildestvet ½ Løb S:r, ½ G:skind med b:, som saaledes er udlagt: Enken Guri Jacobsdr: det halve for 91 rd: 12 s:, og børnene det andet halve.

Fogdens Fuldmægtig begiærede Almuen og Laugrettet tilspurgt for dette, som Jondals Skibreede, om her i Ting lavet 1781 haver været Løsgiængere som har han[d]let med hæste og Fæe. Almuen, og i sær Gunder Aarhus og Arne Hildestvet, svarede at de er ej bekiendt nogen saadan her i Tinglavet.

Tinget blev derefter, efter lovlig udraab ophævet.

Anno 1783, den 16 Junii, holdtes **almindelig Som/m/er Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd**, og ved Retten tilstæde paa her: Foged Korens Vegne, hans Fuldmægtig Mr: Nachskov, den Constituerede Lænsmand Anders Josephsen Lille Graven og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Peder Olsen Skaar, 2: Michel Larsen Holve, 3: Helje Guldbrandsen Espeland, 4: Aamund Larsen Wambem, 5: Wigleich Davidsen Ondeland, 6: Hans Olsen Westrem, 7: Tosten Torkildsen Sæd, og 8de: Niels Pedersen Sæbe for Lars Pedersen Gahren, samt anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Kongl: Forordninger og høy Øvrigheds Foranstaltninger, som ved Ting Tourens Begyndelse for Jondals Skibrede findes specificeret.

Endre Bagne har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Næsheim at giøre Regnskab og betal resterende Tieneste-

1783: 95b

Løn til Pigen Gun/n/ilde Samsonsd: efter i sin Tid fremleggende Regning, derom at modtage Dom i Hoved Sag og Omkostninger at svare. Citanten anmeldte nu at Fordringen var 7 rdr:

Den instævnte Ole Næsheim vedtog lovlig Varsel, og sagde at være foreenet med Creditor om Kravet, som han \ikke/ nægtede at betale efter deres Forliig. og for saadant at godtgiøre bad Sagen udsatt.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Ole Næsheim beviiser sit Foregivende, eller Sagen staaer ham lige aaben til Dom at modtage.

Kristie Bue har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Næsheim for skyldig værende Tieneste Løn med videre, i alt 7 rdr: 3 mrk: 8 s:, derom at modtage Dom i Hoved Sag og Omkostninger at svare.

Ole Næsheim tisltod at være Citantinden Penge skyldig; men paastod derhos at have betalt meere end paastaaet, altsaa hans Giæld mindre, formeente derfor at hun bør fremlegge specificeret Regning; og nu bad om Anstand for at giøre Afregning med Kristie Bue.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges, da Ole Næsheim befordrer Sagen til Slutning, eller Dom modtager.

Svend Lund har med mundtlig Varsel ladet inkalde Ole Bue for Giæld 4 dr:, derom at modtage Beviis og lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger at svare. Vil fornem/m/e om den instævnte for Retten infinder sig.

Gudmund Rønnestrand og Berge Traae aflagde Eed, at Ole Bue er inkaldet i hans Fraværelse, men i hans Broder Torfinds og Gunders Paahør.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Ole Bue gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Lars Wambeim har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Johannes Frøste til at giøre Afregning og betale

1783: 96

de formeentlig tilgodehavende 6 rdr:, derom at modtage Regning og Beviis, samt lide Dom til Betaling, og denne Processes Bekostning at erstatte.

Anders Lille Graven paa den instævntes Vegne mødte og vedtog lovlig Varsel; men aldeles benægtede Kravet, med Paastand, at samme bør beviises.

Parterne bad om Tid til at fremlegge Regning.

Publiceret følgende Documenter:

1: Sogne Præsten hr: Rørdams bøxel brev til Abselon Martinsen paa 1 ½ Spand S:r i G:den Warberg udj Øyfiord, dat: 12te Juni 1783. med Revers.

2: Anviist til udslættelse Peder Aadsen Schaars Obl: til hr: Lieutenant Johan Koren Dahl, stor 296 rd:, dat: 22de Oct: 1779. Qvitteret 2den Juni 1783.

3: Do: Niels Larsen Haugses Obl: til Jan Hansen Pyk, stor 200 rd:, dat: 12te Juni 1782, Qv: 16de Juni 1783.

4: Do: Martein Ellingsen Warbergs Obl: til Endre Halstensen Qvam/m/en, stor 30 rd:, dat 24de October 1766. Qv: 16de Juni 1783.

5: Do: Lars Larsen Wambems Obl: til Mathias Næss og Engel Holme, stor 175 rd:, dat: 24de October 1774. d: 17de Dec: 1782 Qvitteret.

6: Ellef Jørgensen Traaes Obl: til Ole Siursen Ystaas, stor 150 rd:, dat: 17de Maj 1781, Qv: og udsl: 16de Juni 1783.
7: Do: Torchil Paulsen og Elling Torfindsen Lindebreches Obl: til Niels Pedersen Fylchedal, stor 560 rd:, derpaa Torchel tilforn betalt 125 rd:, og nu d: 29de Dec: 1782 resten 145 rd:, altsaa Torchels halve deel betalt. Obl: dat: 23 October 1771.
8: Anviist til udslættelse Lars øvre Spildes Obl: til Lars Aalvigen, stor 350 rd:, dat: 7de Juni 1782, betalt 150 rd: efter Qvitt: af 16de Juni 1783.
9: Tosten Brynildsen Hamres Skiøde til sin Søn Endre Tostensen paa 23 130/181 Mrk: S:r, ¼ huud, ¾ Løb Salt, 1 F:sk:, ¼ K:sk: med b:, samt andeel udj overbøxelen til 2 41/181 Mrk: S:r, ½ F:sk:, Fattighuuset i Bergen tilhørende, og 2 61/181 Mrk: S:r, ½ K:sk:, Gravens kirke tilhørende, for 435 rd: 4 mrk: 14 s:, udj Gaarden Hamre, No: 21. dat: 5te Nov: 1782.
10: Ole Torfindsen Sæeds Skiøde til Anders Siursen Schaar paa halvedeelen i Field Pladsen Aasen i Øyfiord for 68 rd: dat: 17de Maj 1783.

Dagen derefter, den 17de Junii, continuerede Sommer Tinget med Gravens Skibredes Almue, overværende det samme Laugrett, som i Gaar blev tilført, undtagen Gudmund Rønnestrand for Peder Olsen Skaar.

Lars Wambem fremlagde nu den i Gaar paaberaabte Regning af 16de Juni, saa lydende:
Lænsmand Anders Lille Graven for Johannes Fryste fremlagde Contra Regning af 4de Maji 1783, saa meldende:
Lars Wambem benægtede en Deel af den oplæste Regning, og paastod, at Johannes bør beviise det øvrige af Regningen; derimod kunde han beviise sin Regnings Rigtighed om paafordres. derefter paastod Dom med

1783: 96b

paafølgende Omkostinger 3 rdr: for Tids Spilde og videre.
Anders Lille Graven ligeledes var fornøyet med Dom, og saaledes sluttede Sagen.
Eragtet.
Den[ne] Sag med de fleere optages til næstkom/m/ende 28de Julii.

Niels Pedersen Sæbe for Enken Kari Wiig anmeldte at have med mudntlig Varsel til dette Ting inkaldet Amund Sæbe for Giæld 28 rdr:, med paaløbende Renter, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Omkostninger skadesløs at svare.
Amund Sæbe var ved Retten tilstæde, og sagde, at Fordringen var liqvideret i Kari Wiigs Arv.
Citanten fremlagde Skifte brev af 13de Maji 1770, som han bad Acten tiltaget, saa vidt denne Sag kan vedkomme; og derefter paastod Dom.
Amund Sæbe tilbød at aflegge Saligheds Eed, at de paastævnte 28 dr: ere betalte.
Niels Pedersen Sæbe protesterede mod Eed, og paastod, at den instævnte bør beviise at have betalt Fordringen.
Begge Parter inlod Sagen lovmedholdig Dom.
Nu begiærede Amund Sæbe om Anstand for at søge mindelig Foreening.
Citanten accorderede den begiærte Anstand, med Forbeholdenhed at Sagen staaer ham lige aaben, og til Dom at modtage til næste Ting i fald han ey forinden mindelig retter for sig.
Eragtet.
Den forlangte Anstand billiges.

Gunder Ose har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Ole Westrem for Giæld 2 rdr: 4 mrk: 4 s:, derom at høre Vidner, modtage Regning og lide Dom til Betaling, og denne Processes Bekostning at erstatte.

Ole Westrem mødte og vedtog lovlig Varsl, men benægtede Kravet til Citanten, paastaaende, at han har Regning med Saugeyeren om de paastævnte 2 dr: 4 mrk: 4 s:, og ikke med Citanten. Sagde ellers, at han krævede Betalingen paa en Søndag, da han, Ole Westrem gik til Guds bord, og dette formeente han at være ulovlig.

Gunder Ose fremlagde Beviis af 10de Juni 1782, at han har forpagted Saugen, og altsaa berettiget til det paastævnte Krav. Beviiset saa lydende:

Ole Westrem tilstod Regningens Rigtighed angaaende Bord

Skuren; men vilde betale til Tormoe Bagne, som Eyer af Saugen.

Citanten paastod Dom til Betaling, og denne Processes Bekostning skadesløs at betale.

Ole Westrem bad Sagen udsatt til næste Ting, da han agtede at beviise at han har accorderet med Tormo Bagne, og ej med Citanten, og altsaa ey heller betalte dette Krav.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste høste Ting, da Ole Westrem i Rette fører det fornøden agtende.

Olmo Garethun har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Christian Bolstad for skyldig værende 7 rdr: 3 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, samt Processens Omkostning at svare.

Christian Bolstad var ved Retten tilstæde, men vidste ikke om han var stævnet i denne Sag; dog tilstod nu at være lovlig varslet. Christian refererer sig til sit Bøxel Brev indtil Contracten siden blev oprettet, og at han har betalt eller leveret 16 ½ rdr: af de 24 dr: som fordres for 2de Aars Brug af Gaarden; men derom var ingen Accord sluttet, og altsaa formeente at have leveret eller betalt meere, end han er pligtig.

Olmoe Garethun agtede at beviise Kravet til næste Ting, og derfor bad om Anstand til den Tid.

Eragtet:

Den forlangte Anstand billiges.

Ole Windal har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ivar Windal for Resterende Vilkaar, derom at modtage Beviis og lide Dom i Hoved Sag og Omkostninger. Ville fornemme om den indstævnte infinder sig.

Ivar Windal mødte ikke efter Paaraab; thi fremstode Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berge Traae, aflagde Eed at Stævningen er lovlig forkyndt ham i eget Huus og i hans Hustrues Paahør.

Citanten lod fremlegge Vilkaar Contract af 18de Maji 1776, saa lydende: og derefter bad den udeblevne forelagt Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Ivar Windal forelegges til næste Ting, sin Sag at tilsvare. Og Citanten besørger lovlig Varsel.

Wiglich Wangen har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Næsheim at høre Vidner om ulovlig Brug paa Citantens Eyendom og Fornærmelse paa samme; samt at han har nægtet at vedligeholde Mærkes Giærde efter Jordskyld, og fordi han har beskadiget hans Stue Tag paa en Søndag;

1783: 97b

derom i alt at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Bekostning at erstatte. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Baar Guttormsen Wangen, Hans Nielsen Næsheim, Østen Larsen Aasheim, Niels Torkildsen Haldanger og Christie Endresd: Haldanger. Vil dernæst fornem/m/e om de vedkom/m/ende møder.

Ole Næsheim mødte ikke, ey heller Niels Torkildsen Haldanger; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet for dennem at være forkyndet med fulde 14 Dages Varsel.

Citanten bad Vidnerne fremkaldet, for dem Eedens Forklaring blev oplæst med Formaning.

1ste Vidne, Baar Guttormsen Wangen, aflagde Eed og vidnede: forgangen Aar har han 2de gange seet Ole Næsheims Øg gaaet i Citantens Ager, som var opruuden (oprunden?), og giort Skade, men hvilken ey var taxeret. item hans Sviin har han seet der et Par Gange, samt eengang seet Oles Bukker, omtrent 3de stk:, gaae i Citantens oprundne Ager. endmeere seet hans Giæder i Wiglichs Skov i Vinter, saavelsom seet 2de gange den instævntes Souer paa Wiglichs Bøe i denne Som/m/er, som og hans Kiør. End meere sagde Vidnet, at have hørt, at Ole Næsheim i dette Foraar nægtede at opsætte Mærke Giærde efter Jordskyld, hvorved Citanten formeener sig fornærmet, da Ole Næsheim har dobbelt Jordskyld imod Citanten. Paa Wiglichs Spørgsmaal sagde Vidnet at Ole forbød ham at jage sine Kreature fra hans, Wiglichs, Ager og Eng. Ingen havde meere at tilspørge dette Vidne, er derfor demitteret.

2det Vidne, Hans Nielsen Næsheim, aglagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne.

3de Vidne, Østen Larsen Aasheim, aflagde Eed efter Loven og forklarede, at i denne Som/m/er har han seet Ole Næsheims Galte at gaae i Citantens Ager og Bøe. Paa nærmere Spørgsmaal svarede Vidnet, at en Søndag efter Prædikken saae han, at Ole Næsheim stigede op paa Citantens Stue Tag og plukkede Jordbær, samt at Wiglich fortrød paa at han saaledes gik paa hans Tag, som kunde beskadiges. Vidnet demitteret.

4: Vidne, Christie Endresd: Haldanger, som aflagde Saligheds

1783: 98

Eed og sagde: For 3de Aar siden saae hun om Som/m/eren Ole Næsheims Øg i Citantens Ager. Derefter Vidnet afskediget.

Wiglich Wangen erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Ole Næsheim, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Niels Torkildsen Haldanger til bemeldte Tid forelegges under Faldsmaal sit Vidnesbyrd at aflegge. Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Wiglich Wangen har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Ole Næsheim for uhøviske og fornærmelig Paatale, derom at høre Vidner og lide Dom til Undgieldelse efter Loven, og Processens Omkostning at svare. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere: Peder Spaaneim, Thore Aasheim, ville dernæst begiære de vedkom/m/ende paaraabte.

Ole Næsheim mødte ikke efter Udraab; thi blev lovlig Varsel afhiemlet af Gudmund Rønnestrand og Berge Traae.

1ste Vidne, Peder Spaaneim, aflagde Eed efter Loven og vidnede: forgangen Høst, da de samtlig, eller Parterne, kom i nogen Mund Klam/m/er fordi Wiglich sagde at Ole tog sin huusmand frie for Vey Arbeyde; sagde Ole tilsidst: dersom du ikke tier, saa skal ieg {møde} \treffe/ dig paa Vey eller andenstæds og saaledes behandle dig, at du skal holde op at snakke.

2det Vidne, Thore Aasheim, efter at have aflagt Eed, vidnede eenstemmig med forrige, med hvilket denne blev kaldet til Prov.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Ole Næsheim gives Laugdag til næste Ting. <bet:>

Den Constituerede Lænsmand Anders Lille Graven har med mundtlig Varsel inkaldet Friderich Hausnæs for at godtgiøre de formeentlig skyldig værende 12 rdr: 3 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom i hoved Sag, og Processens Bekostning at svare.

Den instævnte mødte ikke efter Paaraab; Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berge Traae aflagde Eed og vidnede, at han er tilkaldet [i] Sagen for meere end 14 Dage siden.

Citanten fremlagde Inlæg af 17 Junii d: A:, saa lydende: og reserverede at fremlegge de ommeldte Skifte breve.

Cit: bad om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Friderich Hausnæs gives Laugdag til næste Ting. <bet:>

1783: 98b

Torkild Poulsen Lindebrekke, som Laugværge for Enken Abelone Sævertvedt, mødte for hende og de samtlige Arvinger, og anmeldte at have med 4 Ugers Varsel contra instævnet Niels Pedersen Høysæter udi forrige af ham her til Tinget anlagte Sag mod Contra Citanterne, at betale de Penge han efter Skifte brev af 1 Aug: 1780 er skyldig de samtlige Instævnte af ham, samt at anhøre Comparentens besvarelse paa hans sidst i Retten tilførte, derom at modtage Dom saavel i Hoved Sag, som Omkostninger. Begiærede den instævnte paaraabt.

Da Niels Høysæter ikke infandt [sig] efter Udraab; saa fremstode Kaldsmændene Berge Traae og Helje Haaversen Holve, som aflagde Eed, at de for 5 Uger siden har forkyndet den incaminerede Contra Stævning for ham i hans eget Huus og Paahør, og der til han intet svarede.

Comparenten reserverede i sin Tid at slutte Sagen med yderligere Paastand, og nu allene begiærede den udeblevne forelagt Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Niels Pedersen Høysæter gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar; og Contra Citanterne besørger lovlig Varsel. <bet:>

Torkild Lindebrekke for Anfind Erichsen Haldanger i Rette ædskede den forrige Giælds Sag mod Enken Cathrine Moursæter.

Magnus Høysæter for Enken anmeldte at hendes forrige Laugværge, til hvilken Giælden er betalt, som hun nu ligesom forhen tilbød at bekræfte med Eed, er saa langt fraværende i et andet Stift, og har ingen vis Boepæl, saa hun ikke har kundet instævne ham til Vædermæle. Vedblev endu, at Giælden er betalt, og tilbød at aflegge Saligheds Eed derpaa.

Torkild Lindebrekke paa Anfind Haldangers Vegne var tilfreds med og ville modtage den anbudne Eed, om Enken trøster sig dertil; men da Enken ikke nu er ved Retten tilstæde, saa vedtoge Parterne at den anbudne Eed til næste Ting skulle paahøres, om Dom/m/eren saaledes fandt lovlig, uden videre Stævnemaal, eller Dom.

1783: 99

Avsagt.

Den anbudne Eed, hvorved Kravet benægtes, saaledes, at det eengang er betalt, antages til næste Ting, da Parterne haver at comparere paa Tingstædet, og Citanten for at paahøre den samme.

Michel Hylle for Enken Anna Halvorsdatter Børse, anmeldte at have til dette Ting med mundtlig Varsel ladet inkalde Tollef Wichnæs for Giæld efter Skiftebrev af Dato 1780, den 1 Aug:, 23 dr: med paaløbne Renter, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare.
Den instævnte mødte ikke; thi blev lovlig Varsel afhiemlet af Kaldsmændene Berje Traae og Gudmund Rønnestrand.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Tollef Ellefsen Wichnæs gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. <bet:>

Lænsmand Ander Lille Graven for Aslach Lothe, som Laugværge for Enken Guro Olsd: Næsheim, har til dette Ting inkaldet hendes Søn Ole Næsheim at svare resterende Vilkaar efter oprettet Contract, derom at modtage Dom, og denne foraarsagede Processes Bekostning at svare.
Ole Næsheim mødte ikke efter lovlig Udraab; derfor blev lovlig Varsel afhiemlet af Thore Aasheim og Wiglich Wangen.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Da Ole Næsheim nu ikke møder med Tilsvar, saa gives hannem Laugdag til næste Ting. <bet:>

Anno 1783, den 18de Junii, continuerede Som/m/er Tinget med Gravens Skibrede, og overværende det samme Laugrett, som forhen tilført er.

Hvorda! Lars Wambem anmeldte at have med mundtlig Varsel ladet inkalde Johannes Frøste at paahøre Bekræftelse paa en af Citanten udvirket Arrest Forretning af 15 Junii 1783, saavidt Formaliteten betreffer, og ville fornemme om den inkaldte møder med Tilsvar.
Lænsmand Anders Lille [Graven] møder!! (mødte) for Broderen Johannes Frøste og vedtog lovlig Varsel.
Den effectuerede Arrest Forretning er saa lydende:
Citanten paastod Dom.

Avsagt.

Den producerede Arrest Forretning bekræftes i henseende Formaliteten, som forfulgt til næste Ting, da det øvrige skal ved Hoved Sagens endelige Slutning{, skal} vorde paaskiønnet.

1783: 99b

Magnus Høysæter mødte for Ole Westrem og gav tilkiende, at have inkaldet med mundtlig Stævnemaal Enken Kari Rønnestrand med Laugværge, for at betale den Giælds Fordring efter afsagd Dom af 2de Decembr: 1782, som er 78 rdr: 5 mrk: 4 s:; ligeledes at modtage Dom desangaanede, og betale Processens Omkostning. Siur Poulsen Spaaneim anmeldte Comparenten at være til Vædermæle inkaldet.
Klokkeren Brynild Andersen Spilde, som Laugværge for Enken Kai Rønnestrand, mødte; men paastod at den incaminerede Stævning af Magnus Høysæter ikke er rigtig, og saaledes ikke stævnet; thi Enken er ingen forhen passeret Dom forkyndet, hvorved Fordringen maatte

komme hende til Last; men Sagen rejser sig af de paastævnte Penge, der efter Dom mod Siur Poulsen Spaanheim skulle leveres af hendes Sal: Mand, hvilket er efterkommet, som ventelig bliver tilstaaet, og kan beviises. Videre sagde, at Siur Poulsen ey af Citanten er kaldet til Vædermæle. Imidlertid vedtog Klokkeren lovlig Varsel, og var tilfreds med at Sagen nød Fremme, anmeldte dernæst at have contra instævnet Ole Westrem at høre Vidner, at de paastævnte Penge ere ham efter eget Forlangende {betalt} \leveret/ af Enkens Mand, afg: Lænsmand Niels Rønnestrand; og Siur Poulsen til Vædermæle. Til Vidner ere under Faldsmaal inkaldte Torchild Lindebrekke, og Ole Olsen Hielmevold. {Videre anmeldtes}, og Poul Siursen Spaanheim {er tillige med Faderen til Vædermæle instævnet, siden den forberørte Dom og Fordring egentlig angaaer dem}.

Magnus [Høysæter] for Ole Westrem vedtog Stævnemaalets lovlige Forkyndelse. q q og ellers fremlagde Doms Acten, paadømt 3 Dec: 1782, hvor af indtages Incaminationen, Forbmlt af 24 Maji 1782, Cit:s Declaration om de 40 og 77 – 5 – 4 s:, samt Dom/m/en.

Vidnerne mødte, undtagen Ole Olsen Hielmevold.

Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berje Traae aflagde Eed, at Ole Hielmevold lovlig var tilkaldet med fulde 14 Dages Varsel.

Contra Citanten begiærede Vidnet Poul Siursen Spaaneim fremkaldet, som fremstod for Retten, aflagde Eed og vidnede paa Klokkerens Spørgsmaale: at afvigte Som/m/er

1783: 100

1782, afhentede han selv paa Sviger Faderen Ole Westrems Forlangende og efter Aftale imellem ham og Siur Poulsen, de nu paastævnte 78 dr: 5 mrk: 4 s:, og af disse Penge modtog Vidnet 75 rdr: 12 s:, men om fleere Penge end disse modtagne vare nedsatte hos den afg: Lænsmand, veed ikke Vidnet. Videre sagde Vidnet, at han da havde med sig skriftlig Forlangende baade af Ole Westrem og Siur Poulsen til at udlevere Pengene, hvilket ogsaa Lænsmanden strax efterkom, som forhen er forklaret. Dette Vidne afskediget.

2det Vidne, Torkild Lindebrekke, aflagde Eed og forklarede: at i sidst afvigte Vinter i Februarii Maaned tilspurgte Contra Citanten baade Ole Westrem og Siursen!! (Siur) Poulsen, om de havde, i Anledning af disse paastævnte Penge, noget at fordre i afg: Lænsmand Rønnestrands Stervboed, og dertil de begge svarede: Ney! og at dette Svar passerede i Overværelse af dette og det udeblevne Vidne Ole Hielmevold. {At} dette Spørgsmaal og Svar passerede paa et Vertshuus Kiølen kaldet; men Vidnet kan ikke sige om Parterne vare drukne. Ole Westrem sagde, at han har modtaget 65 dr: af Poul Siursen paa hans Faders Vegne, følgel: Doms Afsigten; men af de Penge som ere nedsatte hos den afdøde Lænsmand Niels Rønnestrand, har han intet modtaget. Vidnet forklarede videre, at da hørte han ikke, at de, neml: Ole Westrem og Siur Poulsen, havde {intet} \noget/ videre at fordre i afg: Lænsmandens Stervboed. Ole Westrem bad tilspurgt, om han ikke da paastod sin Fordring efter Doms Afsigten, og det med Enkens Laugværge samme Dag og Tid paa Giæstgiveriet Kiølen? Ney, hørte det slet ikke, og refererer sig til sit forrige Svar. Nok sagde Vidnet, at i Vinter var han efter Begiæring af Ole Westrem at udpante 10 rdr: hos Poul Siursen, som var en Rest \af de/ hos Lænsmand Rønnestrand an\a/m/m/ede Penge, og skulle completere de {manglende} oppebaarne Penge 75 dr: 12 s: Videre, at Poul Siursen nægtede at betale de anmeldte 10 rdr:, paa Grund at han havde dem tilgode hos Faderen Siur Poulsen; men blev ikke destomindre udpantede. Ingen havde meere at tilspørge Vidnet.

Ole Westrem sagde, at de udpantede \Vahre/ beroer endnu hos Siur Poulsen og Naboe, indtil han faaer Fogdens Assistence.

Klokkeren fremstillede godvillig mødende Berge Traae,

1783: 100b

som aflagde Eed og vidnede, at afvigte Sommer ved St: Hans Tid saae han Forlangende til Lænsmand Rønnestrand og Beviis for de hos ham nedsatte Penge, som Poul Siursen havde med sig og leverede Lænsmanden; hvilket Skrift var underskrevet saa vel af Ole Westrem, som af Siur Poulsen. Ole Westrem paastod, at original Beviiset maatte fremlegges, eller og tilstrækkelig beviises, at han havde underskrevet det omvidnede Forlangende eller Beviis til Lænsmanden. Vidnet afskediget.

Enkens Laugværge bad om Laugdag for Ole Olsen Hielmevold.

Eragtet.

Det udeblevne Vidne Ole Olsen Hielmevold forelegges under Faldsmaal til næste Ting at møde. <bet:>

Ole Westrem har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Halsteen Davidsen Hylle for Giæld 40 rdr: efter afsagd Dom af 3 Decbr: 1782, derom at modtage Dom til Betaling og Processens Omkostning at svare. Ville fornem/m/e om han møder.

Ingen svarede for den instævnte; thi fremstode Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berge Traae, som aflagde Eed, at han er tilkaldet for fulde 14 Dage siden i eget Paahør og egen Eyendom.

Citanten bad om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Halsteen Davidsen Hylle gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. Og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Ole Westrem har med mundtlig Varsel inkaldet Olmoe Garethun at afgiøre Regnskab og Betaling, derom at modtage Dom i hoved Sag, og Processens Bekostning at erstatte.

Olmoe Garethun var ved Retten tilstæde, vedtagende lovlig Varsel, men sagde derhos, at han er ikke Citanten noget pligtig.

Ole Westrem fremlagde Regning af 16 Maji 1783, en ditto af 17 Juni 1783, et efter andet saa lydende: efter dette sidste kræves 37 dr: 2 mrk: 8 s:, og efter forrige af 16 Maji d: A: 180 rdr:

Olmoe Garetun lovede til næste Ting at giøre Afregning med Citanten,

1783: 101

dog han paastaaer ikke at være ham noget skyldig.

Ole Westrem havde \intet/ imod Udsættelse.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Knud Rochne for Anders Nielsen Syse fremlagde Laugdag, saa lydende:

Magnus Høysæter mødte for Otto Isachsen Lione.

Vidnet Ole Ellingsen Hagestad, som ikke lovlig stævnet, blev frafaldet. de øvrige 2de Vidner vare tilstæde, dog anmeldes, at Arne Leqve har aflagt sit skriftlige Vidnesbyrd, som her for Retten skal præsenteres.

Knud Rochne begiærede Vidnerne afhørte, og fremstod de

2de Dannemænd Tollef Giermundsen Torblaae og Andor Siursen Torblaae, som fremlagde Enken Anna Leqves skriftlige Svar paa de skriftlige Qvæstioner, og, at hendes Svar er saaledes, som anført, derpaa aflagde de Saligheds Eed.

Torbiørn Torkildsen Leqve aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede: paa Citantens Spørgsmaal ligesom Vidnet Niels Schiellevig afvigte høste Ting har deponeret, er derpaa afskeediget.

Dernæst stillede Sagen i Beroe indtil en anden i samme Anledning ventilerende Sag, bliver udført.
Magnus Høysæter paastod Dom i denne Sag, som er tilstrækkelig oplyst.
Knud Rochne formodede ikke med Dom at vorde overiilet, og begiærede Anstand til næstkommende høste Ting.

Eragtet

Sagen beroer til næste Ting, da Knud Rochne paa sin Committents Vegne haver efter Løfte at bringe den til endelig Slutning.

Magnus Høysæter for Poul Leqve fremlagde Laugdag mod Mads Richoldsen Torblaae med fleere, for at giøre Forklaring over noget fornærmeligt for Citanten, hvilken Laugd: læst, saa lydende:
De i Laugdagen benævnte mødte alle, men vare ikke tilstæde, da Laugdagen var dem forkyndt.
Kaldsmændene Gudmund Rønnestrand og Berge Traae aflagde Eed, at Laugdagen var oplæst og forkyndt for dem ordlydende, som den her inden Retten er oplæst, for enhvers Boepæl, men i deris Fraværelse, dog i Paahør af andre deres Venner eller Huus folk, og i Paahør af Madses Fader.
Mads Torblaae fremlagde et Skrift af 17de Juni 1783, som blev læst, og er saa lydende: Mads Torblaae bad om nogen Anstand til at omskrive det fremlagde Skrift, der var ulæselig, hvilket Retten accorderede for et Par Timers Tid.

1783: 101b

Siur Poulsen Spaanheim har med mundtlig Varsel til dette Ting inkaldet Lars Olsen Spaanheim til at svare Vilkaar af 1/3 Part udi Gaarden Spaanheim, som er 1 Løb og 12 Mrk:, derom at høre Vidner og modtage Dom i Hoved Sag, og denne Processes Bekostning at svare.
Magnus Høysæter for den instævnte mødte og vedtog lovlig Varsel, sigende, at naar Citanten opfylder sit Løfte med at udsteene hans paaboende Gaard; saa var han og villig at svare Vilkaaret.
Lars Wambem og Isach Wambem aflagde Eed, at de, som Stævnevidner har inkaldet Lars Spaaneim at høre Vidner om deres ingaaede Contract ang: Vilkaaret, og at de under Faldsmaal kaldte Vidner ere Tollef Andersen Opheim, Hans Olsen Hagestad og Anne Siursd: Spaanheim.
Men, da Vidnerne ikke mødte, saa bad Citanten om Laugdag for dem.

Eragtet.

De udeblevne Vidner Tollef Opheim, Hans Hagestad og Anna Siursd: Spaanheim forelegges under Faldsmaal til næste Ting. <bet:>

Nu fremlagde Mads Torblaae det benævnte Skrift, som blev læst, og derefter af Retten

Eragtet.

De Protocollen tilført Stævnevidner have afhiemlet den oplæste Laugdag at være ordlydende oplæst og forkyndt; og da denne grunder sig paa Stævnemaalets Incamination, hvor ingen infandt sig med Exception eller Tilsvar; saa bemærkes og, at Sagen angaaer noget fornærmeligt imod Citanten Poul Leqves Person, som søges oplyst, altsaa vides i hvad Anledning Vidnesbyrd eller Oplysning kræves, hvortil enhver reedelig bør være villig, paa det Sandhed kan legges for Dagen: Derfor antages Sagen til de instævntes Forklaring og Sandheds Aflæg, da det tilkommer Dom/m/eren at skiønne hvorvidt {deres} \Citantens/

Spørgsmaal kan antages til Besvarelse, og hvorvidt samme ved Sagens Slutning bør komme i Betragtning.
Mads Torblaae aflagde Eed og sagde; at han veed intet hvad Viser

1783: 102

der kan være digted om Citanten; ey heller veed om Huuset, som skal være bedærvet, og til deels Taget afrevet; men har seet at der i Leqves Flor har været antændt Lys, og at der var frem/m/ede, eller Gaaarden uvedkom/m/ende Folk; han fornam ingen Uskik, men at enhver sad med sit Arbeyde, baade Huusets Folk og de fremmede; har ikke fornem/m/et Stængsel for Døren, ey heller, at der Natte Tider har været banket eller larmet paa Dører eller Vægge. Han har seet paa Kirke Veyen et Væder horn satt paa en Ask strax ved Gaarden; veed ikke hvo der har opsatt saadant, dog har hørt Folk har giættet paa adskillige, og i Sær nogle smaae Drenge eller Børn paa Gaarden Leqve, som enten af Barnagtighed eller Ondskab har opsatt saadant. Ingen havde meere at lade tilspørge, derfor demitteret.
Ole Torblaae aflagde Eed og vidnede; har vel hørt talt om de bemeldte Viiser, men har hverken seet dem eller hørt dem synge. Har vel seet, at Torbiørn Hieltnæs enten med haand eller Axel beskadigede noget lidet Taget paa et slet Huus, men veed ikke, om han giorde det med Forsæt eller af Ondskab. Vidnet har selv været i Leqves Flor og seet andre der, men aldrig seet nogen Uskik der at være passeret. Angaaende Skilderierne har han vel seet nogle, og, at Torbiørn \Hieltnes/ var med i Laget at opsætte dem, samt Lars \Aslachsen/ Haaeim, {saavelsom} meente derhos, at det var giort af Spøg og Narrerie.
Torbiørn Ricoldsen Hieltnæs aflagde Eed, og sagde: han veed intet om Viisene. Af Vanvare stødte han Torvholdet af det omvidnede Tag paa det slette huus. Har ikke selv været, eller seet andre med Lys i Leqves Flor om Natten. Har selv været med for Galskab at sætte 2de Væder horn paa en Older stub paa Marken neden for Veyen. Vidnerne demitterede.
Poul Leqve begiærede det passerede beskreven meddeelt i Tings Vidne Form, som Retten bevilgede.

Knud Rochne for Anders Nielsen Sysse anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Otto Isachsen Lione betreffende et Løfte eller Contract, som han skal have giort til Citanten ang: den forhen paastævnte Smale.

1783: 102b

derom at anhøre Vidner, og at lide Dom til Undgieldelse som Citanten derover har lidt Skade, samt at betale Processens Bekostning skadesløs. Til Vidner ere under Lovens Faldsmaal indkaldte Mads Ricoldsen Torblaae, Ole ibid:, til samme Tid og Stæd er inkaldet Poul Torkildsen Leqve at svare til Sagen saa vidt ham vedkom/m/er. Endmeere anmeldtes at være stævnet Vidnet Giørie Anvesd: Lione.
Magnus Høysæter mødte for Otto Lione og vedtog lovlig Varsel.
Vidnerne mødte, undtagen Giørie Lione, for hvilken lovlig Varsel blev afhiemlet af Tollef Torblaae og Andve ibid:
1ste Vidne, Mads Torblaae, aflagde Eed og vidnede: at afvigte Foraar spurgte Vidnet den instævnte, om han har givet Poul Leqve anderledes Lov at benytte sig af den paastævnte Smale, end i fald Anders Syse ey vilde bruge den? og hvortil Otto svared: Ikke veed ieg andet eller rettere. Har ellers hørt at Anders Sysse har gravet \den/ ned, til siden at bruge den selv.
2det Vidne, Ole Torblaae, aflagde Eed og vidnede ganske eenstemmig med forrige Vidne. Dette Vidne er afskeediget; og det udeblevne frafaldet.

Magnus Høysæter for Otto Lione reserverede til næste Ting at udfærdige Contra Stævning, og til den Tid begiærede Anstand, som Retten accorderede.

Magnus Højsæter paaraabte den forrige Sag mod Siur Larsen Sæd, og nu som før paastod Dom, med Tillæg i Omkostninger 15 rdr:
Ingen mødte for Siur Sæd.

Eragtet.

Sagen optages til den 28de Julii førstkom/m/ende.

Knud Giærde, nu Rochne, har med mundtlig Varsel inkaldet Johannes Christophersen Rønnestrand for fornærmelig Tale iblant andre i Citantens Fraværelse, derom at anhøre Vidner og modtage Dom til Undgieldelse og Citanten til Befrielse; samt at erstatte Processens Bekostning skadesløs.

1783: 103

Vidnerne ere Elling Rønnestrand, Hans Ebbesen Eide, Hans Larsen ibid:, Ricold ibid:, Anna ibid: ville fornemme om de møder.
Ingen af de instævnte infandt sig efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Lænsmand Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Johannes Christophersen Rønnestrand gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Elling Rønnestrand, Hans Ebbesen Eide, Hans Larsen ibid:, Ricold ibid:, og Anna ibid: forelegges under Lovens Faldsmaal. <bet:>

Magnus Høysæter for Niels Espeland har med mundtlig Varsel instævnet den Constituerede Lænsmand Anders Lille Graven for ulovlig Udpantning til Vey Arbeydet, derom at høre Vidner, her: Kahr og hans Kiæreste, samt at lide Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at betale. Ville fornemme om de instævnte møder.
Anders Lille Graven vedtog lovlig Varsel, men lod tilføre, at han adskillige gange krævede og erindrede Niels Espeland at {blive} levere sit Arbeide ved Veyene, eller Betaling derfor, forinden han drog bort af Districtet, men da Niels Espeland vægrede dette; saa udpantede for 1 rdr: 2 mrk: af hans Gods som laae her ved Søen paa Bortreysen.
Magnus Høysæter forbeholdt til næste Ting at fremstille Vidner, eller deres skriftlige Vidnesbyrd, og saaledes stillede Sagen i beroe.

Fogdens Fuldmægtig Mr: Nachschov ingav Laugdag mod David Qvandal med fleere, saa lydende:
De instævnte mødte og vedtoge Varsel. Af Vidnerne mødte ikke Johannes Qvandal, Haaver Fylkedal og Helje, som meldte Svagheds Forfald, og derfor ey kunde møde.
Fogdens Fuldmægtig begiærede Vidnerne afhørte, og fremstod
1ste Vidne, Lars Davidsen Qvandal, som aflagde Eed og sagde, at Brølluppet blev opsagt den 2de Brøllups Aften, da de fleeste og fornemste Giæster reyste; men, de som var langt fraværende, maatte blive længere, end og formedelst Uvæyr,

1783: 103b

dog uden at nyde Brøllups Kost. Dette Vidne benævner allene det Brøllup, som David Qvandal holdt.

2det Vidne, Absalon øvre Fylkedal, aflagde Eed og vidnede, at Ole Fylkedals Brøllup blev opsagt den 2de Dags Aften, og derefter var ingen Slags Sværm eller Sviir.
3de Vidne, Iver Fylkedal, aflagde Eed og forklarede: eenstem/m/ig med forrige Vidne, med hvilket dette var tilstæde.
4de Vidne, Torbiørn Holve, efter aflagde Eed vidnede: ligesom forrige Vidne i hensigt til det Brøllup som Lars og Michel Holve holdt afvigte Sommer.
5te Vidne, Elling Holve, aflagde Eed, og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne.
Derefter Vidnerne demitterede.
Fogdens Fuldmægtig stillede Sagen i beroe til Høste Tinget for at inhente nøyere Oplysning, og til den Ende \begiærede/ Udtog af det passerede.

Herr Fogdens Fuldmægtig anmeldte, at Lænsmand Anders Lille Graven paa Justitiens Vegne, og paa Anmeldelse af Lars Davidsen Qvandal, har til dette Ting inkaldet Siur Torfindsen House for Overfald mod Anklageren, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Lars Monsen Houchenæs og Stephen Andersen nedre Fylkedal, derfter at lide Dom til Undgieldelse, og Processens Omkostning at erstatte.
Anklageren Lars Qvandal møder godvillig og underkaster sig Vidnernes Udsigende mod ham, og modtager uden Stævnemaal Dom enten til Frifindelse, eller Undgieldelse efter Loven.
1ste Vidne, Lars Hauchenæs, aflagde Eed og vidnede; efterat {hans} \de!! (den?) instævntes/ Svoger Gudmund Rønnestrand for ham vedtog lovlig Varsel :/!! at sidst afvigte Juul kom Siur roende, og skiændte paa Stephen Andersen Smed for noget Arbeyde, som han ey havde faaet fra ham, da Anklageren Lars Qvandal just kom gaaende i det samme, og skiønt uvedkommende, sagde til Siur House: du skal ikke være saa ond med fattig Folk, de er ikke bedre paa House end mange andre, hvorpaa Siur

1783: 104

sagde til Lars, hvad siger du, reyste derpaa i land og tog ham i Brystet og kastede Lars ned i Marken ved en Steen, hvor Vidnet kom og tog dem fra hinanden.
2det Vidne, Stephen Andersen, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, og var han egentlig den Smed, som Siur skiændte paa, og saaledes uden at svare eller inlade sig i Klam/m/eriet, gav Anledning dertil. Nogen stund derefter kom Siur i Smidien til Vidnet og sagde da, at Lars fik for lidet, og dersom han vidste at Lars var endnu i Fiæren, saa vilde han gaae hen at træde Tarmene ud paa ham. Men da var Siur og Vidnet alleene tilsammen.
Fogden paastod Dom til Bøders Udredelse efter Loven, og Processens Omkostning skadesløs, og da begge Parter vare lige skyldige, den eene med at invelte sig i uvedkom/m/ende Ting, og den anden formedelst sin Overiilelse; saa paastod han, at de begge ved Dom maatte ansees lige strafskyldige.
Parterne underkastede sig Dom.

Eragtet.

Sagen optages til næstkom/m/ende 28de Julii.

Halsteen Tvedt paaraabte den forrige Sag mod Magnus Rondestvedt betreffende en Baad, og derhos fremlagde Rettens seeneste Kiendelse imod det da udeblevne Vidne Torbiørn Lindebrekke, og ville fornemme om de nu møder, eller nogen paa deres Vegne.
Kaldsmændene Berge Traae og Gudmund Rønnestrand aflagde Eed, at den oplæste Laugdagelse var for meere end 14 Dage siden forkyndt i Torbiørn Lindebrekkes Boepæl og i hans Hustrues Paaahør.

Avsagt.

Citanten var fornøyet med at Sagen stilledes i beroe til næste Ting, da Vidnet Torbiørn Lindebrekke er yderlig fattig, og maatte i et frem/m/ed District søge sit Ophold, formodede dog, at han til næste Ting infinder sig, saa meget meere, da Hans Westrem nu meldte hans Forfald og lovede hans Vidnesbyrd til høste Tinget.

{Til} Publiceret følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Lars Olmosen Røyses Obl: til Haldor Tobiasen Helland, stor 300 rd:, dat: 18de Maj 1778. Qv: 16de Juni 1783.

1783: 104b

2: Anviist til udslættelse Lars Larsen Wambems Obl: til Wiglich Olsen Ødven, stor 296 rd:, dat: 15de Oct: 1778. Qv: 17de Juni 1783.
3: Do:, Niels Olsen Windals Obl: til Gravens Fattig Cassa 50 rd:, og til Do: Skole Cassa 69 rd:, dat: 26de October 17{7}80. Qv: 17de Juni 1783.
4: Lars Olsen Dales Obl: til Asser Halstensen Garetun, stor 400 rd:, dat: 23de October 1779. Qv: 11te Juni 1783. udslættet.
5: udslættet Torbiørn Amundsen Sygnestvets Obl: til Gravens Skole Cassa 42 rd:, dat: 30te Maj 1774, og Qv: 17de Juni 1783.
6: udslættet Do:s Obl: til Do: Cassa, stor 120 rd:, dat: 16de Maj 1764. Qv: 17de Juni 1783.
7: Anviist til udslættelse Tollef Giermundsen øvre Torblaaes Obl: [til] Giermund ibid: 80 rd:, dat: 27de Maj 1769. Qv: 17de Juni 1783.
8: Do: Halsten Pedersen Høels Obl: til Iver Haaversen Fylchedal, stor 100 rd:, dat: 22de Maj 1772. Qv: 17de Juni 1783.
9: Niels Johan/nesen Espelands Obl: til hr: Provsten Schnabel, stor 150 rd:, dat: 30te Maj 1774. Qv: 17de Juni 1783, og udsl:
10: Anviist til udsl: Svend Tormosen Haugens Obl: til Tobias Helland, stor 200 rd:, dat: 20de Oct: 1778. Qv: 16de Juni 1783.
11: Aslach Endresen Schejes Obl: til Siovat Wambem 200 rd:, og Isach ibid: 100 rd:, dat: 20de Oct: 1778. Qv: 17de Juni 1783, og udsl:
12: Torbiørn Levorsen Oses Obl: til Iver Wichingsen Hovaas, stor 98 rd:, mod 4 ProC:to, og pant i 1 pd: 7 ¼ Mrk: S:r, ½ huud med b: i G:den Ose, No: 84. dat: 17de Juni 1783. 1te Priorite.
13: Ole Tostensen Westrems Skiøde til Hans Olsen ibid: paa 2/3 deele af den i Ose Elv staaende Stampe mølle, samt halvedeelen udj Grund med videre, for 65 rd: dat: 30te Oct: 1782.
14: Do: og Hans Olsens Contract om Gaarden Westrem, dat: 30te Oct: 1782.
15: Torbiørn Amundsen Sygnestvets Obl: til Wiglich Olsen Ødven, stor 200 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant i 19 Mrk: S:r, ¼ huud med b: i G:den Sygnestvet, No: 85, samt Stølen Rombesdalen. dat: 17de Juni 1783. 1te Priorite.
16: Svend Tormosen Haugens {Obl:} Skiøde til Brynild Iversen paa ½ Løb Smør, 1 G:skind med bøxel i Gaarden Haugen, No: 10, for 440 rd: dat: 17de Juni 1783.
17: hr: Provsten Schnabels bøxel brev til Brynild Iversen paa 6 Mrk: S:r i Pladset Nesbøen. dat: 17de Juni 1783. med Revers.
18: Niels Jonsen Haugens Skiøde til Peder {Jonsen} Nielsen paa ½ Løb S:r med bøxel i G:den Haugen, No: 10, for 80 rd: dat: 17de Juni 1783.
19: Niels Olsen Windals Skiøde til Halgrim Torbiørnsen paa 18 Mrk: S:r, ¼ hud i Gaarden Windal, No: 20, for 280 rd: dat: 17de Juni 1783.

20: Niels Nielsen mit Fylchedals Skiøde til sin Søn Niels Nielsen paa 2 pd: 12 Mrk: S:r, 5/6 huud med b: i G:den mit Fylchedal, No: 44, samt ¼ Part i Fylchedals Saug, for 195 rd: dat: 16de Juni 1783.
21: Martin Ellingsen Warbergs Skiøde til Abselon Martinsen paa 22 ½ Mrk: S:r, 1/8 huud uden bøxel i G:den Warberg, No: 115, for 30 rd: dat: 16de Juni 1783.
22: Absalon Martinsen Warbergs Obl: til Aslach Endresen Qvamen, stor 30 rd:, mod 3 ProC:to, 1te Priorite, og pant i ovenmelte Gods i Warberg. dat: 16de Juni 1783.

1783: 105

23: Sorenskriver Schielderups Auctions Skiøde til Ole Endresen Bue paa 1 pd: 7 ¾ Mrk: S:r med bøxel i G:den indre Bue, Matr: No: 105, for 301 rd: dat: 17de Juni 1783.
24: Ole Endresen Bues Obl: til Iver Johan/n/esen Erdal, stor 180 rd:, mod 4 ProC:to, og pant med første Priorite i ovenmelte Gods. dat: 17de Juni 1783.
25: Iver Ellingsen Eide og Dordei Iversdr: oprettede Testamente af 31te Maj 1768, mortificeret ved Paategning af 16de Juni 1783.
26: Lars Larsen Wambems Skiøde til Isach Siovatsen ibid: paa 1 Løb 9 Mrk: S:r, ¾ huud med bøxel i Gaarden Wambem, No: 61, samt 3/8 Parten i Wambems bord Saug, for 650 rd:, med forbeholdenhed af sine Søn/n/ers Odels Rett. dat: 4de Dec: 1782.
27: Ole Siursen Ystaas med fleres Skiøde til til!! Wiglich Ell{efsen}\ingsen/ paa 21 ¾ Mrk: S:r med b:, og overbøxel til 12 Mrk: S:r, i G:den Traae, No: {220} 32, for 220 rd: dat: 17de Juni 1783.
28: Wiglich Ellingsen Traaes Pante Obl: til Ole Siursen Ystaas, stor 150 rd:, mod 4 ProC:to, 1te Priorite, og Pant i ovenmelte Gods i Traae, No. 32. ditto Dato.
29: Do:s vilkaar brev til sin Moder Sønneve Jørgensdr: paa vilkaar af bemelte Gaard Traae. dat: 17de Juni 1783.
30: Siur Larsen Spildes Obl: til Niels Siursen Moe paa 199 rd:, mod 4re ProC:to, og Pant i 1 pd: 1 7/16 Mrk: S:r med b: i G:den øvre Spilde, No: 8, samt 4 voxne kiør, 1 brugs Øg og 6 voxne Sauer. dat: 17de Juni 1783. 1te Priorite.
31: hr: Provsten Schnabels bøxel brev til Siur Nielsen indre Tvet paa ½ Løb S:r, ½ b:sk: udj Gaarden indre Tvedte, dat: 17de Juni 1783. med Revers.
32: Anve Amundsen Store Gravens Obl: til Gravens Skole Cassa 60 rd:, mod 4 ProC:to, 1te Priorite, og Pant udj endeel løsøre. dat: 17de Juni 1783.
33: Arveskiftebrev sluttet 18de Sept: 1782 efter Lars Olmosen Røyse, taget boen til Jndtægt ½ Løb S:r, ½ huud med bøxel i Gaarden Bolstad i Ulvig for (ope rum), som er udlagt til Olmoe Garetun. og udj Gaarden Røyse i Øyfiord 1 pd: 21 Mrk: S:r, 2 Geedskind, 1 F:skind med bøxel for 317 rd: 4 mrk:, som er udlagt til Haldor Hellands Arvinger.
34: Do: af 19de Do: efter Michel Heljesen Hielmoe, taget boen til Jndtægt i Gaarden Hielmoe 1 pd: 3 Mrk: S:r, ¾ b:skind med b:, \for (ope rum)/, som saaledes er udlagt Ole Fylchedal 16 7/8 Mrk: S:r, ¾ b:skind, Sr: Petter Lexau 2 1/8 Mrk: S:r, Tosten Aga 3 Mrk: S:r, Enken Marite Siursdr: 2 ½ Mrk: S:r, og børnene ligesaameget.
35: Olmoe Nielsen Garetuns Skiøde til Hans Olsen Westrem paa ½ Løb S:r, ½ huud med b: i G:den Bolstad, No: 90, for 600 rd: dat: 14de Jan: 1783.
36: Hans Olsen Westrems Skiøde til Ole Olsen paa 18 Mrk: S:r, ¼ huud med b: i Bolstad for 390 rd: dat: 14de Jan: 1783.
37: Ole Olsen Bolstads Pante Obl: til Elling Nielsen Tioflaat, stor 200 rd:, mod 4 ProC:to, og pant med 1te Priorite i ovenmelte ½ Bolstad. dat: 17de Juni 1783.
38: Hans Olsen Westrem, Christian Bolstad og Otte Legreids Contract om ½ Gaarden Bolstad, dat: 17de Juni 1783.

39: Hans Olsen Westrems Skiøde til Christian Gundersen paa 18 Mrk: S:r, ¼ huud med bøxel i G:den Bolstad, No: 90, for 98 rd: dat: 17de Juni 1783.
40: Olmoe Nielsen Garetuns Skiøde til sin Søn Niels Olmosen paa 1 pd: 21 Mrk: S:r, ½ huud, ½ G:skind med b: i G:den Garetun, No: 109, for 450 rd: dat: 16de Juni 1783.
41: Peder Aadsen Schaars Obl: til Lars Amundsen Aalvigen, stor 140 rd:, mod {4} \3/ ProC:to, og pant i 18 Mrk: S:r med b: i G:den Schaar, No: 6, 1te Priorite. dat: 17de Juni 1783.
42: Aslach Endresen Schejes Obl: til Gravens Fattig Cassa 50 rd:, og Do: Skole Cassa 69 rd:, mod 4 ProC:to, og pant i 18 Mrk: S:r, ½ b:skind med bøxel i Gaarden Scheje, No: 79, samt Gaardens Frugt hauge, 1 Priorite. 17de Juni 1783.

1783: 105b

43: Aslach Endresen Schejes Skiøde til {Bertel Siursen} \Siur Bertelsen/ paa 18 Mrk: S:r, ½ b:skind med bøxel i G:den Scheje, No: 79, for 304 rd:, fra kiøbet undtages 1 Stabur og 1 frugt have, dat: 17de Juni 1783.
44: Siur Bertelsen Schejes Obl: til Thobias og Ole Helleland, stor 250 rd:, mod 4 ProC:to, og 1te Priorite udj bemelte Scheje. dat: 17de Juni 1783, tilligemed Debitors Kreature.
45: Niels Johan/n/esen Espeland og Erich Bergesen Seims Mageskifte Skiøde af 17de Juni 1783, hvorved Erich Bergesen bliver ejer af 1 pd: 21 Mrk: S:r, ½ Gedskind med bøxel i G:den Espeland, No: 30, for 248 rd: 3 mrk:
46: Erich Bergesen Espelands Obl: til hr: Provsten Schnabel, stor 200 rd:, mod 4 ProC:to, og 1te Priorite i ovenmelte Espeland. dat: 17de Juni 1783.
47: Lars Olsen Dahle og Niels Iversen Nessems Mageskiftebreve in duplo, hvorved den første bliver ejer af 2 pd: 6 Mrk: S:r, 1 ½ G:skind med b: i G:den Nessem, No: 15, for 225 rd:, og den siste bliver ejer af ½ Løb S:r, 1 b:skind med bøxel i G:den Dahle, No: 31, for 424 rd:, mellemlaget er 199 rd: dat: 17de Juni 1783.
48: Lars Olsen Dales Obl: til Lars Jonsen Oppedal 280 rd:, og Tobias Helland 200 rd:, mod 4 ProC:to, 1te Priorite, og pant i ovenmelte Gods i Nessen. dat: 17de Juni 1783.

Fogdens Fuldmægtig begiærede Almuen og Laugrettet tilspurgt om her i Tinglavet 1781 har været Løsgiængere som har han[d]let med hæste og Fæe. dertil Almuen, og i sær Niels Jonsen Haugen og Otte Andersen Legrei, [svarede], at de ej er bekient nogen saadan, undtagen Asser Garetun, som i Aaret 1781 blev dømt at betale for den omspurgte handel.

49: Arveskiftebrev efter Ellef Jørgensen Traae af 26de Febr: 1783, taget boen til Jndtægt 21 ¾ Mrk: S:r med bøxel, og overbøxel til 12 Mrk: S:r., i G:den Traae for 220 rd:, som saaledes er udlagt: Ole Ystaas 14 73/88 Mrk: med b: etc:, Enken Sønneve Jørgensdr: 3 81/176 Mrk: med b: etc:, og Arvingerne ligesaameget.

Efter udraab infant sig ingen som mere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1783, den 19de Juni, begyndtes det **almindelige Sommer Ting med Kintzervigs og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne Gaard**, ved Retten tilstæde paa herr Foged Korens Vegne, hans Fuldmægtig Mr: Nachschow, Lænsmanden Jon Hougse, og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Lars Larssen Diønne, 2: Christen Pedersen Berven, 3: Lars Arnesen Helleland, 4: Siur Iversen Berven, 5: Johannes Iversen Enæs, 6:

Tosten Olsen Huus, 7de: Ole Amundsen Diønne, og 8de: Ølver Siursen Berven for Ole Heljesen Berven. samt Lænsmanden for Røldal, Niels Hamre, og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de samme Kongl: Forordninger og andre

1783: 106

Øvrigheds Ordrer, som forhen er specificeret.

Lænsmand Niels Hamre for Elias Løvereide paaraabte den forrige Sag mod Svend Berge af Røldal, og da han ey har efterkommet sit Løfte om mindelig Betaling; saa var han nu endelig Dom begiærende.
Svend Berge lovede at betale de skyldig værende 16 dr: til Markenet paa Røldal, nu om 14 Dage.
Lænsmanden for sin Committent paastod Dom til Betaling, og denne Processes Bekostning erstattet skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 30te Julii.

Lænsmanden Niels Hamre for Ole Hagen ingav Laugdag mod Svend Berge og Medarvinger for Giæld, læst, saa lydende:
Amund Berge, som Laugværge for Dorthe Nielsd:, mødte og vedtog lovlig Varsel. Anmeldte derhos, at den inkaldte Enke lever af Vilkaar, og har overladt alle sine Effecter til sine Børn, som altsaa bliver ansvarlig for beviislig Giæld.
Svend Berge paa egne og Medarvingers Vegne begiærede Anstand til næste Ting for at tilstrækkelig oplyse Sagen, og meente ey at blive overiilet.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Sagen bør bringes til Slutning fra de inkaldtes Side.

Thore Thoresen Botnen af Røldal paa egne og Søskendes Vegne har ved mundtlig Stævning til dette Ting ladet inkalde Broderen Mons Sæland at svare Vilkaar efter oprettet Contract til den vanvittige Søster, derom at modtage Dom i Hoved Sag, og denne Processes Bekostning at svare.
Den instævnte mødte ikke efter lovlig Udraab; thi fremstode Kaldsmændene Mons Michelsen Horre og Lænsmand Niels Hamre, som aflagde Eed, at den udeblevne er lovlig tilkaldet med fulde 14 Dages Varsel i eget Paahør.
Citanten erindrede om Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Mons Sæland gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar; Og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Østen Jordal anviiste {Labben}\Felden/ af en Voxen Biørn, som er skudt i dette Foraar i Selvejer Gaarden Buers egen Mark, og af Fogden blev mærket med at afskiære den eene Lab.

Ligeledes anviiste Felden af en ung Biørn, som er skudt samme Dag af sanne Mand Arne Jacobsen Buer.

Osmund Poulsen Horre har med mundtlig Varsel ladet inkalde Wetle og Halvor Horre fordi de har flyttet et Skrin

1783: 106b

fra den eene Kiste til den anden, og formeener, at de har taget deraf en 10 dr: Banco Seddel, derom alt at høre Vidner og lide Dome i Hoved Sag, og denne Processes Bekostning at erstatte, alt efter nærmere Irettesættelse.

Lænsmand Niels Hamre for de instævnte mødte og vedtog lovlig Varsel, sagde derhos, at Skrinet har de taget fra den eene Kiste, som var uden Laas og Nøgel, og satte det i en anden Kiste i sam/m/e Huus, som var bevaret med Laas og Nøgel, paa det hverken Børn eller andre skulle af Skrinet udtage Breve(..?) og hvad deri laae forvaret. Men benægter at have taget den ommeldte Banco Seddel, og paastaaer, at Citanten bør beviise med lovfaste Vidner at Banco Seddelen var i det bemeldte Skrin da Manden Osmund Odsen Horre blev syg, eller efter han døde, forinden Registeringen passerede.

Citanten agtede til næste Ting at føre Vidner, og derfor stillede Sagen i beroe.

Niels Hamre reserverede til sam/m/e Tid at udfærdige Contra Stævning til Opretning for den paaførte ulovlige Beskyldning.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Anno 1783, den 20de Junii, continuerede Som/m/er Tinget med Kintzervigs Skibredes Almue, og overværende det samme Laugrett, som i Gaar blev tilført.

Knud Bustetun har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Aslach Medhuus at lide Dom for 3de stk: Kiør, eller Slagt, Citanten tilhørende, hvilke han har antaget iblant sin Bueskab, og derefter bortsolgt, uden at Knud Bustethun derfore har faaet Betaling, videre at Citantens Paastand for de forbemeldte Kiør 21 rdr:; samt at svare denne Processes Bekostning.

Lænsmand Niels Hamre og Mons Horre aflagde Eed, at det incaminerede Stævnemaal er for meere end 14 Dage siden forkyndt for Aslach Medhuus, som da laae syg, og døde 2de Dage derefter. De talte ikke med Manden, og kunde ey kom/m/e ind i Stuen, altsaa fik intet Svar om Kravets Tilstaaelse eller Kreaturenes Værdie.

Citanten begiærede beskreven det tilførte, da Aslach Medhuus ved Døden er afgaaen, saa kunde ingen Laugdag forelegges, for at fremlegge i Skifte-retten efter den Afdøde, og reserverede imidlertid at føre Vidner, om Sigtelsen med Formodning maatte benægtes.

1783: 107

Eragtet.

Det forlangte Udtog skal vorde beskreven meddeelt.

Ole Haagensen Espe har med mundtlig Varsel inkaldet Peder Æen paa Woss til at høre Vidner om Giæld 1 rdr:, som Citanten har leveret i haandpenge paa en hest, som han ikke fik, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere: Aschild Mæland, \og/ Tosten Mæland. Ville fornemme om den instævnte møder eller nogen paa hans Vegne.

Den indstævnte infandt sig ikke, ey heller nogen paa hans Vegne.

Kaldsmændene Tobias Siursen Maage og Aschild Østensen Mæland aflagde Eed, at Peder Æen var tilkaldet [i] denne Sag for meere end 4 Uger siden i eget Paahør.

Citanten begiærede de benævnte Vidner fremkaldede og afhørte. Hvorpaa fremstod

1ste Vidne, Aschild Mæland, som aflagde Eed og vidnede: at for 3de Aar siden ved disse Tider, var Vidnet tilstæde med Citanten, der skulle modtage den tilforhandlede Hest, som da imod Aftale var syg, neml: havde et dybt Saar under Halsen, hvoraf udflød Materie, og tilstod da den instævnte at ville følgelig deres forrige Aftale, om Hesten ey var frisk, levere tilbage den oppebaarne 1 rdr: Haandpenge, og samme levere til Erich Noreqvale paa Woss. Vidnet afskeediget.

2det Vidne, Tosten Mæland, aflagde Eed og vidnede. at han saae Hesten Dagen efter forrige Vidnes Forklaring, paa Wangen, og havde da Hesten, som før forklaret, et Saar under Halsen; men Vidnet veed ellers intet om Parternes Aftale.

Citanten dernæst fremstillede godvillig mødende Villie!! (Vidne) Tobias Espe, som aflagde Eed at ville vidne sin Sandhed, og forklarede: at for omtrent 3 Aar siden har Vidnet hørt at den paastævnte Hest var kiøbt paa den Condition, at den skulle leveres frisk, men at Hesten havde det før omvidnede Saar under halsen, som Vidnet saae da Peder Æen kom ridende paa den, og sagde, at Ole ey vilde holde Kiøbet formedelst sam/m/e Skade, men han, Peder Æen, formeente at Hesten var lige god. videre at Ole ey heller modtog Hesten. Vidnet demitteret.

Citanten begiærede det passerede beskreven som Tings Vidne, hvilket Retten bevilgede.

{Tobias Olsen} Peder Echevigen i Røldal har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Aad Halsteensen Tvedt for Giæld 21 dr: 3 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling,

1783: 107b

og Processens Bekostning at erstatte.

Den instævnte mødte ikke efter Paaraab; thi blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.

Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Aad Halsteensen Tvedt gives Laugdag til næste Ting, Sagen at tilsvare, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Tobias Olsen Espe har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde sin Broder Haldor Espe paa egne og sin Søster Guro Olsd:[s] Vegne, tillige med Jon Ellingsen Jaastad, til at paahøre Vidner, at hans Sal: Fader oppebar Bygselen paa Iisberg, samt, at Senge boen paa Espe tilhører Citanten; derom i alt følgel: Skifte Rettens Henviisning til Lands Lov og Rett, at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Bekostning at erstatte. De under Faldsmaal kaldte Vidner ere: Tobias Pedersen Iisberg og Lars Samsonsen ibid: ville dernæst fornemme om de inkaldte møder.

Haldor Olsen Espe mødte paa egne og Søsters med Svogers Vegne og vedtog lovlig Varsel. Saa er og de benævnte Vidner ved Retten tilstæde.

Citanten begiærede Vidnerne fremkaldte, eedfæstede og afhørte.

1ste Vidne, Tobias Pedersen Iisberg, aflagde Eed efter Loven og vidnede: at det er 19 Aar siden i denne Høst at han bygslede sin paaboende Anpart i Gaarden Iisberg, og at han da betalte Bøxel pengene til Citantens Fader, afg: Ole Espe; som da sagde, som Formynder til Citanten, at Godset tilhørte Citanten Tobias Olsen. Videre forklarede Vidnet: han har hørt at den afdøde Ole Espe for 21 Aar siden, da han med Citanten kom tilbage {fra Citanten} fra Holsteen, at den paastævnte Senge bue var ham foræret til en Slags Væderlag fordi han blev udcommenderet, og ingen blev leyet i hans Stæd, da de hiemmeværende Søskende ikke havde saadan Byrde, og saaledes kunde hiemme nyde Væderlag derfor, da han har tient som Soldat i 18 Aar. Endmeere sagde Vidnet, at han ey har hørt at afg: Ole Espe har givet Afregning eller

godtgiort Citanten de ham tilkommende Bygsel penge, eller Landskylds Rettighed. Paa Haldor Espes Spørgsmaal sagde Vidnet: han hørte ikke paa

1783: 108

den omspurgte Tid ved Mærkeskiællet, at Tobias Espe krævede sin Fader Ole Espe for nogen Giæld. Vidnet afskeediget.

2det Vidne, Lars Samsonsen Iisberg, aflagde Eed og vidnede: angaaende Bøxel Pengene og Landskyld eenstemmig med forrige Vidne, da han bygslede sin Anpart i Gaarden Iisberg omtrent paa samme Tid; men Vidnet veed intet om Sengebuen, uden hvad han kan have hørt af andre, neml: at han, Citanten, skal have faaet den af Faderen; men kan derom intet vidne med Vished. Dette Vidne med det forrige sagde, at de havde betalt hver 20 dr: i Bygsel, og at Tobias Iisberg formedelst en Forseelse i Skovhugst, desuden betalte [til]? den afdøde Ole Espe 10 rdr:, samt, at de hver sit Aar skulle føde 1 Nød af 1 rdr: Værdie, hvilket Ole Haldorsen ligeledes har oppebaaret.

Haldor Espe paa egne og Søskendes Vegne begiærede Sagen udsat til Contra Stevning og nærmere Oplysning.

Citanten, som har beviist sin Sag, havde nu intet imod Udsættelsen at erindre.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Haldor Olsen Espe i Rette fører det fornøden agtende.

Haldor Olsen Espen har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Asbiørn Maage til at høre Vidner og lide Dom for Beskyldninger imod Citanten, og svare denne Processes foraarsagede Bekostninger. De under Faldsmaal kaldte Vidner ere: Tobias Siursen Maage, og Tosten Larsen Maagestad, samt til Vædermæle Samson Jonsen Qvitne. Ville dernæst fornem/m/e om de instævnte møder for Retten.

Alle de ved Incaminationen benævnte mødte og vedtoge lovlig Varsel.

Citanten begiærede sine Vidner afhørte.

1: Vidne, Tobias Siursen Maage, aflagde Eed efter Loven og sagde, at afvigte Høst i October Maaned var Vidnet i Sælskab paa Reysen med den Instævnte og de fleere paa Sild, hvor iblant anden Tale blev forebragt, at Manden der, nu ustævnet, havde faaet nogen Hielp i Odde Sogn, og at Asbiørn Maage da sagde, at Citanten Haldor Espe har oppebaaret paa hans Vegne baade hos Samson Qvitne og andre, og hvortil Vidnet sagde, at ville sige det til Haldor, at han ey skulle modtage for andre og ey udlevere det. Den instævnte angav, at Vidnet er nær beslægtet med Citanten.

2det Vidne, Tosten Larsen Maagestad, aflagde Eed og vidnede: og sagde at han kan vel have hørt noget herom, men, da han paa den Tid var søvning og maaskee sov; saa erindrer han det ikke uden som en Drøm.

1783: 108b

Den til Vædermæle inkaldte Samson Qvitne sagde, at han har oppebaaret 6 s: af andre ustævnte, som han har leveret Johannes Sild; men declarerede, at han har aldeles intet leveret Haldor Espe i denne Anledning.

Haldor Espe bad Sagen udsat til Høste Tinget for at begegne {Sagen} \den/ med Continuations Stævning og føre fleere Vidner.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Fogdens Fuldmægtig ingav Laugdag mod Knud Hildal og Iver Amundsen Maage, saa meldende:

Vidnet Lars Knudsen Maage aflagde Eed og vidnede, at Iver Maage har omtrent 3de Aar været Løsgiænger, og i den Tid befatted sig med adskillig Handel; men nu skal være i Tieneste hos Stiffaderen Asbiørn Maage, hvilket ogsaa Stiffaderen tilstod. Vidnet sagde videre, at Iver Maage har desuden arbeydet for Dagløn af og til, naar nogen har haft ham fornøden. Vidnet er demitteret.

Fogdens Fuldmægtig paastod Dom til Bøders Udredelse efter Anordningerne, og denne Processes Bekostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til næstkom/m/ende 30te Julii.

Jon Ludsand paa Jacob Michelsen Lothes Vegne, hans Broder Jon Michelsen Lothe, Aslach Lothe paa sin Datters Gun/n/ilde Aslachsd: Vegne, saavelsom hendes Fæstemand Jacob Wienæs, fremstode for Retten og anmeldte, at de i henseende den af Aslach Lothe imod Jacob Michelsen ibid: anlagde Sag betreffende fornærmelige Ord og Tale, vare nu foreenede og forliigte for god Venskab og Naboeskab at vedligeholde, saaledes, at Jacob Michelsen Lothe declarerer, at hvad han i denne Sag og Anledning kan have sagt, er af Barnagtighed, Ungdoms Overiilelse og Ubetænksomhed udtalt, og herved igienkaldes, saa det paa ingen \Maade/ bør eller skal komme hende, Gunnilde Aslachsdatter, Slægt eller Venner til mindste eller nogen Slags Fornærmelse paa gode Navn og Rygte; men end og, at denne anlagde Sag skal staae ham og enhver anden lige aaben til Undgieldelse, om noget herefter maatte igien oprippes eller udtales til Fornærmelse i denne Sag. Saa har og Jacob Michelsen Lothe godvillig ladet levere ved Jon Ludsand 2 rdr: til Lænsmanden Jon Hougse for at uddeeles til Kintzervigs Præstegiælds Fattig Casse, samt til Aslach Lothe sine udlagde Processens Bekostninger

1783: 109

med 9 mrk: Hvilket Forliig blev for Retten oplæst og bekræftet.

Fogdens Fuldmægtig ingav Laugdag mod Jacob Wienæs med fleere for Slagsmaal, saa lydende:

Gunder Alsager var ved Retten tilstæde, saavelsom Vidnerne, undtagen Brithe Wienæs, som dog strax er forventende.

Vidnet Siur Arnesen Alsager aflagde Eed og vidnede: afvigte Høst ved Michelsdags Tid, da en Deel var forsamlet for at udsette Jon Winæses Jægt, hørte han vel ingen Klam/m/eri, saae ej heller noget saadant passere; (men?) derefter saae han Gunder Alsager at være slagen og ilde medhandlet, saa han var blodig i Ansigtet, og sagde at Jacob Wienæs og hans Søster havde giort det, dog han, som før meldt ikke saae Slagsmaalet.

Cicilia Michelsd: Wienæs aflagde Eed og sagde, at hun kom gaaende, og saae, at Gunder og Jacob Wienæs havde hinanden i Haaret og vare vrede, og at Jacobs Søster Anna Svendsd: slog Gunder over Øynene med en Stok eller Kiæp, saa han blødede meget. Vidnet vidste eller saae ikke hvo der begyndte Klam/m/eriet, ey heller fornam at Gunder brugte Mund, men sprang i Tunet efter at han havde faaet Slaget. Vidnet er afskediget.

Arne Jonsen Wienæs aflagde Eed og vidnede: eenstemmig med forrige Vidne. samt at Jacob var revet fra Gunder, hvilken derefter kom og spendte paa Bue Døren, hvor Jacob formodentlig var inde, men kom ikke derind paa den Tid.

Fogden frafaldt det udeblevne Vidne, og sluttede Sagen til Doms med Paastand om Bøders Udredelse efter Loven, og Processens Bekostning skadesløs.

Jacob Wienæs begiærede Sagen udsatt for at udfærdige Contra Stævning og føre Vidner til Sagens rette og sande Oplysning, hvilken Anstand Retten accorderede.

Jon Wienæs paaraabte sin Sag mod Hans Utne for Beskyldninger, hvilken Sag saaledes blev forliigt, at Throne Utne paa sin Mands Vegne for Retten fremstod og declarerede, at hvad hendes Mand kan i denne Sag have sagt, var aldeles af Overiilelse og Ubetænksomhed, og ingenlunde skal komme Citanten Jon Wienæs til nogen Slags Fornærmelse paa gode Navn og Rygte, og at denne Sag skal staae dem lige aaben, om meere derom tales. saa betaler og Hans Utne Stævne Pengene for denne Proces. og saaledes denne Sag ophævet.

Tobias Helleland har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Niels Ullensvang at betale de resterende 8 s: aarl: udi 9 Aar til Kirken, derom at modtage Dom til Betaling,

1783: 109b

og Processens Bekostning at erstatte.
Niels Ullensvang mødte ikke efter Paaraab; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Niels Ullensvang, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Jærand Maagestad har med mundtlig Continuations Stævning til dette Ting ladet inkalde Peder Espe til at høre stævnte og ustævnte Vidner i den forhen anlagde Sag for Giælds Fordring, stor 40 rdr:, og lide Dom efter nærmere Irettesættelse og Paastand med Processens Omkostning. Saa var og til Vædermæle inkaldet Jacob Hougse. Vidnerne under Faldsmaal stævnte ere: Wiglich og Siur Larsen Maagestad. ville fornem/m/e om de vedkom/m/ende møder.
For Peder Espe mødte hans Grande Haldor Olsen Espe, som vedtog lovlig Varsel.
Lænsmand Jon Hougse mødte for sin Søn Jacob Hougse; saa er og nærværende de benævnte Vidner.
Citanten begiærede Vidnerne afhørte.
1ste Vidne, Wiglich Larsen Maagestad, aflagde Eed og vidnede: at afvigte Aars Foraar hørte han paa Gaarden Aga, at Jærand Maagestad og Jacob Hougse havde giort Afregning sammen, og sagde da Jacob, at han ikke vidste rettere imellem Gud og sig, end at han var Jærand skyldig 3 rdr: 1 mrk: 2 s: og videre sagde han paa Jærands Spørgsmaal, at de 40 rdr:, som Peder Espe fik, havde han intet med, altsaa ingen Ejendom i dem; men har han Vidnet anderledes; saa maatte han være ligesom fortumlet i Hovedet. Vidnet er afskediget.
2det Vidne. Siur Larsen Maagestad, aflagde Eed og forklarede: ganske eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa een og sam/m/e Tid var tilstæde.
Haldor Espe for Peder ibid: begiærede Sagen udsat til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning og føre Vidner til Sagens rette og fulde Oplysning.
Siur Maagestad for sin Broder Jærand havde intet derimod.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Høste Ting, da Peder Espe i agt tager det fornøden agtende.

Tobias Helleland for sin Broder Johannes Aalvigen anmeldte

1783: 110

at han har med mundtlig Stævning til dette Ting ladet inkalde Siur Jærandsen Maagestad at høre Vidner paa hvor meget han var skyldig til afdøde Tosten Rejsæter, og derefter at modtage Dom til Betaling, og Processens Bekostning at godtgiøre skadesløs. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere: Peder Bleje og Lars Larsen ibid: den yngre, og ditto den ældre, samt Lars Jonsen Maagestad og Torkild Berven.

Siur Jærandsen Maagestad var ved Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel; men protesterer imod Vidnet Lars Jonsen Maagestad, som interessered i Sagen og beslægted til den afdøde.

Af Vidnerne mødte ikke Lars Larsen den ældre og yngre Bleje. de øvrige vare ved Retten tilstæde.

Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne Vidner. Derpaa fremstod.

1ste Vidne, Peder Amundsen Bleje, som aflagde Eed efter Loven og vidnede, at omtrent 8 Dage for sidst afvigte Michaelis Tid 1781, kom Vidnet til afg: Tosten Reisæter og vilde laane nogle Daler hos ham, men Tosten undskyldte sig da, at han ikke havde dem, og sagde derhos, uden at Vidnet spurgte derom, at Siur Jærandsen Maagestad var ham skyldig 100 dr:, videre, at bemeldte Tosten Rejsæter døde Som/m/eren derefter, neml: 1782. For det øvrige vidste Vidnet intet at forklare om deres Afregning eller inbyrdes Fordring.

2det Vidne, Lars Jonsen Maagestad, som aflagde Eed og vidnede: at Fredagen, førend Tosten Rejsæter døde Onsdagen derfter, sagde han til Vidnet, at han havde tilgode hos Siur Jærandsen 100 rdr: mindre 6 rdr:, men at Siur ikkun vilde tilstaae 80 rdr: Videre sagde Vidnet, at Tosten da ey var sengeliggende, men kom til Vidnet paa Marken og lovede at ville laane ham Pengene, siden Siur Jærandsen havde stævnet Vidnet for Giæld, og sagde derhos, som før meldt, at Siur ikkun vilde tilstaae 80 dr: Paa Siurs Spørgsmaal sagde Vidnet, at Tosten Rejsæter ey sagde at Siur var ham meere skyldig end de ommeldte 94 rdr: Veed ikke heller om han nogle Aar forhen har været ham meere skyldig. Vidnet afskeediget.

3de Vidne, Torkild Berven, aflagde Eed og forklarede: 12 Dage førend Tosten Rejsæter døde, sagde han til Vidnet, som vilde laane Penge hos ham for at indløse Lars Jonsen Maagestads Jord, at han skulle have hos Siur Jærandsen 100 rdr:,

1783: 110b

men, at denne ikkun vilde tilstaae ham 80 rdr:, og disse Penge skulle han faae til Laans. Tosten Rejsæter var da gam/m/el og svagelig, dog ikke senge liggende. Veed intet videre at forklare i denne Begivenhed.

Tobias Helland tilstod at der var betalt \70 rdr:/ paa de paastævnte 100 rdr:, og altsaa restede 30 rdr:, hvilket Lænsmanden declarerede kom/m/er over eens med Stævnemaalet.

Siur Jærandsen Maagestad fremlagde Beviis af 19 Maji d: og 29de Maj d: A:, et efter andet saa lydende:

Tobias Helland sagde, at den ommeldte Formynderskab udi Beviiset af 19de Maji 1783 var allerede for 7 eller 8 Aar siden, og at Siur Jærandsen paa den Tid var Tosten Rejsæter skyldig 200 rdr: hvilket Siur Maagestad paastod at bør beviises.

Tobias Helland begiærede Lavdag for de 2de udeblevne Vidner.

Eragtet.

De udeblevne Vidner Lars Larsen Bleje den yngre og den ældre gives Laugdag til næste Ting under Faldsmaal at møde. og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Herr: Foged Koren har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Hans Hansen Langesæter for fortilig Sam/m/en leye, derom at modtage Dom til Bøders Udredelse, og Processens Omkostning at svare.

Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.
Fogdens Fuldmægtig paastod Laugdag.

Eragtet.

Hans Hansen Langesæter gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar.

Anno 1783, den 21 Juni, continuerede Som/m/er Tinget med Kintzervigs Skibredes Almue, og Retten beklæd med det forhen tilførte Laugrett.

Lænsmand Hougse for Tosten Larsen Age anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Erich Olsen Heng for Giæld 2 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare.
Erich Heng mødte ikke, ey heller nogen paa hans Vegne.
Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel.
Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Erich Olsen Heng gives Laugdag til næste Ting.

1783: 111

Brynild Iversen Utne har med mundtlig Varsel til dette Sommer Ting ladet inkalde Kari Amundsd: Utne at høre Vidner betreffende skammelig Beskyldning mod Citanten, derefter at lide Dom til Undgieldelse efter Loven, og denne Processes Bekostning at erstatte skadesløs. Til Vædermæle er inkaldet Kari Amundsd:[s] Mand Iver Torkildsen Utne. Og Vidnerne, som under Faldsmaal stævnte, ere Anna Halsteensd: Utne, Anna Nielsd: Alsager, Hans Nielsen Utne, og Inga Nielsd: Utne. Ville dernæst fornem/m/e om de instævnte og vedkom/m/ende møder for Retten.
Kari Amundsdatter med Mand og Forsvar mødte ikke efter Udraab, ey heller Vidnet Inga Nielsd: Utne.
Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen aflagde Eed efter Loven, at de udeblevne vare med fulde 14 Dages Varsel tilstævnede.
Citanten begiærede de mødende Vidner fremkaldede og afhørte, og derpaa fremstod
1ste Vidne, Anna Halsteensdat:, som aflagde Saligheds Eed, efter at Eedens Forklarng var Vidnerne forelæst, at ville vidne Sandhed, og forklarede: at i denne afvigte Vinter, nogen Stund ud paa Vinteren, kom Vidnet ind engang, som sædvanlig i Kari Amundsd:[s] Stue, og sagde hun da til Vidnet uden nogen foregaaende Anledning eller Spørgsmaal: Nu siger de, at Brynild Utne har taget eller stiaalet Flesket, hvorover Vidnet, som mindste troede dette om ham, blev bange og sagde: Gud bevare mig, og dermed gik bort, uden derom at inlade sig i nogen Snak.
2det Vidne, Anna Nielsd: Alsager, aflagde Eed og vidnede: I afvigte Vinter ved Kyndelmisse Tid hørte hun engang, da hun med sin hosbond Iver Torkildsen og Madmoder Kari Amundsd: spiiste til Middag, at Kari Amundsd: sagde: Nu vil de beskylde Brynild Utne for at have taget det bortstiaalne Flesk, og det var værd at tilkiendegive det for hans Søskende, sagde derhos, at hun havde hørt det af Anna i Skreen. Hosbonden Iver Torkildsen var, som før meldt, nærværende, da dette blev sagt. Videre forklarede Vidnet, at ved en anden Leylighed, da Brynild havde haft nogen Spøg med Vidnet Hans Nielsen, og derved vrikket sin Fod; sagde Kari Amundsd: Brynild skulle frie sig for værre Beskyldning end dette. Vidnet afskediget.
3de Vidne, Hans Nielsen Utne, aflagde Eed efter Loven, og vidnede:

1783: 111b

i denne Vinter i Fasten, da Vidnet var hiemkom/m/en fra Fisket, hørte han adskillige Gange, at hans Madmoder Kari Amundsdatter talte om den der havde borttaget det ommeldte Flesk, uden at nævne Brynilds Navn; men da Vidnet spurgte hvo hun meente dermed, sagde Kari Amundsd: De siger at Brynild Utne har taget Flesket, og at hun havde hørt det af Anna Skreen. For det øvrige vidnede ganske eenstem/m/ig med det forrige Vidne. Dette Vidne demitteret.

Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De lovlig instævnte men udeblevne Kari Amundsd: med Mand Iver Torkildsen Utne gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Inga Nielsdatter til samme Tid forelegges under Faldsmaals Straf at møde. Denne Kiendelse besørger Citanten lovlig forkyndt. <bet:>

Anders Olsen Sandvig paaraabte den forrige Sag mod Halgrim Mæland, og ville fornemme om han nu infinder sig med den ved sidste Ting paaberaabte Contra Stævning

Halgrim Mæland har med mundtlig Contra Stævning inkaldet Anders Sandvig i denne Sag at høre stævnte og ustævnte Vidner, og at betale Landskyld for 6 Aars Brug af Contra Citantens Jord \1 pd: Smør/, derom at modtage Dom, og betale Processens Bekostning.

Halgrim Mæland præsenterede nu ingen stævnte Vidner; men bad Anders Sandvig tilspurgt om han har betalt Landskyld af det paastævnte 1 Pund Smør i den Tid han styrede Gaarden Mæland. Hvortil han svarede: Han betalte for eet Aar ½ rdr:

Dernæst fremstillede Contra Citanten godvillig mødende Vidner Asbiørn Matthiesen Næs, Niels Torbiørnsen Tronæs, \og/ Ole Larsen Mæland, som han begiærede eedfæsted og afhørte.

1ste Vidne, Asbiørn Matthiesen Næs, som aflagde Eed, og vidnede paa Contra Citantens Spørgsmaal: at Anders Olsen kom til Mæland det samme Aar som Halgrim Mæland var i K:havn, neml: Aar 1775, som Halgrim siger, da Vidnet veed det ikke. Vidnet har hørt af Halgrim selv og andre, og end ikke rettere veed, at Halgrim Torbiørnsen har brugt Gaarden Mæland nu i 6 Aar.

2det Vidne, Niels Torbiørnsen Tronæs, aflagde Eed og sagde, at Anders Olsen kom til Mæland Aar 1775, strax efter St: Hans Tid

1783: 112

omtrent, samt, at Halgrim Torbiørnsen har styret Gaarden Mæland nu i 6 Aar.

3de Vidne, Ole Larsen Mæland, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med første Vidne. Vidnet er afskediget.

Halgrim Mæland lod tilføre: da ieg af Vidnernes Forklaring har fornummet at Hoved Citanten Anders Olsen ey kan sige, langt mindre beviise, at ieg har ingaaet nogen Contract og Forliig med ham eller hans Hustrues forhen beskikkede Værge, at svare dem nogen Forpagtnings Penge, da ieg langt mindre har brugt deres Andeel i Gaarden Mæland. Deres Fordring er mig gandske uvedkom/m/ende, og haver ey nogen Grund og Rettighed mig at tiltale i denne Sag. Hvorfor ieg paastaaer Dom og Processens Omkosning.

Anders Mæland var ligeledes Dom begiærende.

Eragtet.

Sagen optages til næstkommende 30te Julii.

Anders Lutro har med skriftlig Stævnemaal inkaldet Haagen Arnesen Lutro, hvilket Stævnemaal af 20 Maji 1783, blev læst og er saa lydende:

Haagen Arnesen mødte og vedtog lovlig Varsel, og sagde, at hans Farbroder Johannes Østensen har afstaaet Bruget til ham, hvorimod han svarer Vilkaar til denne gamle og sengeliggende Mand, med gamle Kaar.

Anders Luttro dernæst ingav Inlæg af 13 Juni 1783, saa lydende:

Eragtet.

Denne Sag bør følgelig Norske Lovs 1 B: 16 C: paa Aastædet behandles og paaskiønnes, og derfor bliver derhen afviist.

Niels Uqvitne lod fremlægge Laugdag mod Hans Utne for Giæld, saa meldende:

Trone Utne paa hendes Mands Vegne tilstod Kravet, de paastævnte 12 dr:, og lovede mindelig Betaling inden næste Ting, da han i mangel deraf underkaster sig Dom til sam/m/e Tid.

Lænsmanden paa Niels Uqvitnes Vegne havde intet derimod, naar han til belovede Tid fik skadesløs Betaling med Omkostning, og derom begiærede Rettens Kiendelse.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Hans Utne imidlertid opfylder sit Løfte, eller Dom da modtager.

Her: Foged Koren har ved mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Tollef Svendsen Skare at høre Dom over den passerede Inførsels Forretning udi hans paaboende Jord Skare for resterende Kongl: Skatter, samt denne

1783: 112b

Processes Bekostning at svare. Ville fornemme om den inkaldte infinder sig.

Ingen mødte for ham efter Udraab.

De forbemeldte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.

Eragtet.

Den udeblevne Tollef Svendsen Skare gives Laugdag til næste Ting.

Mr: Nachschov mod Svend Berge ingav Laugdag for Christen Frette, saa lydende:

Svend Berge lovede mindelig Betaling inden næste Høste Ting, og til den Tid bad om Anstand.

Mr: Nachschov accorderede Anstand naar Svend Berge opfylder sit Løfte.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Svend Berge imidlertid opfylder sit Løfte, eller endelig Dom da modtager.

Mr: Nachschov ingav Laugdag mod Svend Berge fra Ole Ohm, saa lydende:

Svend Berge ligeledes lovede Betaling til Høste Tinget.

Nachschov accorderede samme, med Forbeholdenhed da at erholde Dom til skadesløs Betaling.

Eragtet.

Svend Berge retter for sig i Mindelighed efter Løfte til næste Ting, eller og da modtager Dom.

Til Publication blev fremleveret følgende Documenter:

1: Peder Friderichsen Jaastads Obl: til Elling Jonsen ibiden, stor 280 rd:, dat: 22de Maj 1778. Qv: 19de Juni 1783, udslættet.

2: ligesaa anviist til udsl: Gun/n/e Olsdr: Gryttings Obl: til Johan/n/es Helland, stor 100 rd:, dat: 18de Maj 1779, Qv: 19de Juni 1783.

3: Do: Samson Pedersen Frøsvigs Obl: til Peder Heljesen Oppedal, stor 162 rd:, dat: 20de Maj 1776, og Qv: 5te Nov: 1782.
4: Do: Lars Jonsen Mochestads Obl: til Siur Jærandsen Mochestad, stor 299 rd:, dat: 23de October 1778, og Qv: 20de Juni 1783.
5: Do: Svend Olsen Sexes Obl: til Samson Siursen Qvalnes, stor 99 rd:, dat: 14de Juni 1782. Qv: 14de Juni 1783.
6: Do: Amund Ellefsen Diøn/n/es Obl: til Siur Jærandsen Mochestad, stor 340 rd:, dat: 18de Maj 1779. Qv: 20de Juni 1783.
7: Jon Gundersen Qvalvigens Obl: til Endre Amundsen ibid:, stor 90 rd:, dat: 26de Maj 1780. Qv: 20de Juni 1783.
8: Sogne Præsten hr: Rørdams bøxel brev til Asbiørn Andersen Instenæs paa ½ Løb S:r, 1 K:skind, 1 Faarskind i Gaarden Instenæs. dat: 19de Juni 1783. med Revers.
9: Madame Blyts bøxel brev til Ole Larsen paa 3 Spand Smør i Gaarden Sandven, mod vilkaar til Jacob Sandven og hustrue 1 maal ager, 1 Koe og 6 Sauers Foster. dat: 15de Febr: 1783. med Revers.

1783: 113

10: Dordei Olsdatter Berven med fleres Skiøde til Ole Isachsen paa 1 pd: 21 Mrk: S:r med b: i G:den Nedre Berven, No: 5, for 52 rd: 3 mrk: dat: 20de Juni 1783.
11: Ølver Siursen Bervens Skiøde til Ørjans Ølversen paa 1 pd: S:r, 2 F:skind med b: i G:den Wichene, No: 3, for 200 rd: dat: 20de Juni 1783.
12: Lars Michelsen Tvisme med fleres Skiøde til Endre Asbiørnsen paa 13 ½ Mrk: S:r med b: i G:den {Tvisme} \Ulsnæs/, med hans hustrues Arvede, for 115 rd: dat: 20de Juni 1783.
13: Arveskiftebrev efter Asbiørn Asbiørnsen Ulsnes, taget boen til Jndtægt i G:den Ulsnes 1 pd: 3 Mrk: for 230 rd:, hvoraf det halve er udlagt til Enken Katla Larsdr:, og det halve til den afdødes Arvinger. dat: 26de Ap: 1783.
14: Amund Ellefsen Diønnes Skiøde til Jærand Jærandsen Mochestad paa ½ Løb Smør, 1 huud med bøxel i G:den Diønne mit Thun, No: 5, for 556 rd: 5 mrk: dat: 25de Febr: 1783.
15: Lars Jonsen Mochestads Skiøde til Torchel Heljesen paa ½ Løb S:r, ¼ huud, ½ b:kind med b: i Gaarden Mochestad, No: 19, for 473 rd: dat: 19de Dec: 1782.
16: bemeltes Contract om Gaarden, samt vilkaar brev til Lars Jonsen 3 Td: korn, 1 Koe og 3 Sauers Foster, og efter hans død, til hans hustrue ½ Td: korn og frit huus, etc: dat: 20de Jini 1783.
17: hr: Foged Korens Fredlysning paa Soleimsdalens beiter. dat: 19de Juni 1783.
18: Ditto af sam/m/e Dato paa Ettreims, eller Christen Danielsen Ettrems Eiendoms mark med videre.
19: Giøa Michelsdr:s Contract med Ole Tostensen Rejsetter, at han skal have hendes Eiendeele mod at give hende livs Ophold og Tilsyen saa længe hun lever. dat: 30te Oct: 1782.
20: Hans Hansen Langesetters Skiøde til Amund Gundersen Jaastad paa 3 Spand Smør med bøxel i Gaarden Langesetter, No: 22, for 612 rd: 4 mrk: dat: 1te April 1783.
21: Asmund Larsen Horres Skiøde til Lars Nieldsen paa ½ Løb S:r med bøxel i Gaarden Horre udj Røldal for 53 rd: dat: 22de Maj 1781, hermed 1 underRetts Dom af (ope rum), som tilpligte Asmund Horre at udstæde dette Skiøde.
22: Lars Nieldsen Horres Obl: til Asbiørn Mouge, stor 40 rd:, mod Aarlig Renter 1 rd: 2 mrk:, og pant med 1te Priorite i ovenmelte ½ Løb S:r. dat: 20de Juni 1783.
23: Torbiør Olsdr: Rogdeberg med fl: Skiøde til Knud Guttormsen paa ½ Løb S:r, 1 Geedskind med b: i G:den Rogdeberg, No: 31, for 97 rd: 3 mrk: dat: 19de Juni 1783.

24: Knud Guttormsen Rogdebergs vilkaar brev til sin moder Torbiør Olsdr: paa vilkaar af Gaarden Rogdeberg, 2 Td: korn, 1/3 Parten af have Frugten, 1 Koe og 6 Sauers Foster med frit huus, dat: 19de Juni 1783.
25: Amund Johannesen Branstvet med fl: Skiøde til Thomas Thoresen paa 23 Mrk: S:r med b: i Gaarden Branstvet, No: 32, for 69 rd: dat: 20de Juni 1783.
26: Peder Friderichsen Jaastads Skiøde til Knud Hansen paa 1 Løb 3 Mrk: S:r før Aftag, men efter Aftag 1 pd: 21 Mrk: S:r, i Gaarden indre Jaastad, No: 27, for 470 rd: dat: 19de Juni 1783.
27: Michel Johannesen Oppedals Skiøde til Tosten Larsen og Christen Pedersen Berven paa 10 Mrk: S:r med b: i Tøssedals Tvet i Odde for 40 rd: dat: 25de Febr: 1783.
28: Do:s Contract om bemelte Tøssedals Tvet, som lyder at Tosten Larsen skal være Løsnings berettiget for sam/m/e Sum om Christen Pedersen og hustrue Anna Tostensdr: uden livs Arvinger afgaar. dat: 25de Febr: 1783.

1783: 113b

29: Ranvei Nielsdr: Rejsetters Skiøde til Lars Torbiørnsen, med hans eget Arvede, 1 pd: 20 Mrk: S:r, 2 G:skind med b: i G:den Rejsetter i Kintservigs Sogn, No: 34, det solgte for 75 rd: dat: 20de Juni 1783.
30: Amund Gundersen Jaastads lovbydelse paa 2 pd: 18 Mrk: S:r i Gaarden indre Jaastad. dat: 20de Juni 1783.
31: Thore Olsen og Amund Asbiørnsens Contract om Gaarden Haugstvet, at den siste skal have Løsning til den førstes Part i Garden Haugstvet for 200 rd: dat: 1te Nov: 1782.
32: Jacob Jonsen og Christen Jonsen Haugses Contract om Gaarden Haugse, hvorved den første overdrager sin Løsnings Rett til 1 Løb 12 Mrk: S:r med b:, og overb: til 1 ½ Mrk: S:r, 1/6 F:skind, udj G:den Haugse, mod at den siste svarer ham deraf vilkaar med mere. dat: 28de Dec: 1782.
33: Torjer Jonsen Lussans Skiøde til Michel Olsen paa 9 Mrk: S:r med b: i G:den Diønne mit Thun, No: 5, for 27 rd:, med sin hustrue Elie Larsdr: tilfalden 9 Mrk: S:r, 1 Løb Salt, tilsammen 18 Mrk: S:r, 1 Løb Salt. dat: 20de Juni 1783.
34: Jon Gundersen Qvalvigens vilkaar brev til sin Fader Gunder Qvalvigen paa endeel vilkaar af Gaarden Qvalvigen med mere. dat: 20de Juni 1783.
35: Niels Johannesen Tioflaats Skiøde til sin Søn Elling Nielsen paa 1 pd: 13 1/8 Mrk: S:r med bøxel i G:den Tioflaat, No: 1, for 100 rd: dat: 20de Juni 1783.
36: Brite Siursdr: Ystenes med fl: Skiøde til Aslack Svendsen paa 1 pd: Smør, 5/16 Løb Salt, 1/8 huud, ¼ G:skind, ¼ F:skind, ¼ K:skind med bøxel for 60 rd: dat: 20de Juni 1783. G:den Ystenes, No: 13.
37: Arveskiftebrev efter Svend Ystenes af 13de Marti 1783, hvor er taget boen til Jndtægt ovenmelte Jordegods i Ystenes for 60 rd:, deraf udlagt paa \Enken Brite Siursdr:/ 6 Mrk: S:r, 5/64 Løb [Salt], 1/32 huud, 1/16 G:sk:, F:sk: og K:skind for 15 rd:, paa Skifte Omkostning, som Aslach Svendsen betalte, for 10 rd:, paa Jacob Svendsen og Synneve Svendsdr:, hver for 10 rd:, hver Søn, Aslach, Rasmus og Jacob for 3 rd: 2 mrk:, og hver Datter, Elie, Anna, og Sønneve, hver 1 rd: 4 mrk:
38: hr: General Krigs Com/m/issiar Gyldenkrantzes Skiøde \til Asbiørn Andersen/ paa ½ Løb S:r, 1 F:sk:, 1 K:skind med b: i G:den Insteness, No: 11, for 205 rd: dat: 2den Maj 1783.
39: Sorenskriver Schielderups Auctions Skiøde af 20de Juni 1783 til Svend Olsen Berge paa ½ Løb S:r med b: i G:den Øverland udj Røldal, No: 5, for 231 rd: {dat:}

Fogdens Fuldmægtig begiærede Almuen og Laugrettet tilspurgt om her i Tinglavet 1781 har været Løsgiængere som har han[d]let med hæste og Fæe, dertil Almuen og Laugrettet, men i

sær Niels Tioflaat og Haldor Olsen Espe, sagde at her i Tinglavet er dem bekiendt ingen det Aar drevet nogen handel med saadant.

Arveskiftebrev af 21de October 1782 efter Aasmund Aadsen Horre, taget boen til Jndtægt ½ Løb S:r med b: i G:den Horre i Røldal, som saaledes er udlagt Enken Sønneve Olsdr: 16 Mrk: S:r, Arvingerne 16 Mrk: S:r, og Creditorene 4 Mrk: Smør.
udsl: Hans Langesetter[s] Obl: til Amund Ureim, stor 350 rd:, dat: 21de Maj 1778. Qv: 1 Ap: 1783.

1783: 114

Arveskiftebrev efter Ole Haldorsen Espe, taget Boen til Jndtægt 1 Løb S:r med b: i G:den Sandven, som saaledes er udlagt: Sønnen Haldor Olsen 1 pd: S:r, Tobias Olsen 1 pd: S:r, hver Datter, Kari Olsdr: og Guri, 12 Mrk: S:r. dat: 20 Dec: 1782.
Arveskiftebrev af 5te Aug: 1782 efter Herbrand Baarsen, taget boen til Jndtægt 4 Mrk: S:r med bøxel i Grytøen udj Røldal, som saal: er udlagt: Biørne Baarsen 1 Mrk: S:r, Kiettel Baarsen 1 Mrk: S:r, den afdødes Arvinger tilsammen udlagt med Skifte Omkostningen 2 Mrk: S:r.

Efter lovlig udraab infant sig ingen som med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1785, den 25de Juni, blev Aastæds Retten sadt for at behandle følgende Sag paa Gaarden Nedre Axnæs, og Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Aad Olsen Fosse, 2: Ole Haagensen Moe, 3: Osmund Torbiørnsen Soldal, 4: Ole Larsen Noreim, alle af Lehnets Gods, af Baroniet Rosendals Gods: 5: Haagen Arnesen Tiosaas, 6: Holger Siursen ibid:, 7: Torbiørn Siursen ibid:, og 8de: Ole Brynildsen Hovland, saavelsom Lænsmand Johannes Wiig, af Baroniet paa Faderens Vegne Ole Jansen Østensøe.
Ellef Larsen Axnæs \af Lehnet/, og Siur Bertelsen af Baroniet, paa egne og de øvrige Naboers Vegne ingav skriftlig Stævning af 31 Marti 1783, der blev læst og er saa lydende:
De i Stævningen benævnte Arne og Siur øvre Axnæs mødte for Retten og vedtoge lovlig Varsel.
Hoved Citanterne Vid(....?) om det (fre?)delige Tilbud at være Niels og Erich Wangdal [?].
Arne Axnæs bad Protocollen tilført: Vi kunde ikke opsætte saa lang Mærkes Gar; herpaa har vi Exempel paa et kort Stykke Giærde, som vi satte op med dem i Mindelighed; saa og deres ulovlige handel med os, i det at de nedkaster vores Giærde, som vi giærdet i vores egen Mark og Ejendom, for det 2de, saa haver de været hiemme med sine Kreaturer en liden Deel af dem, neml: Naboerne, naar vi rejste til Fields til Sætter
Citanterne begiærede de 2de forbemeldte Beskikkelses Vidner fremkaldte og afhørte.
Niels og Erich Wangdal derpaa aflagde Eed og vidnede: i sidst afvigte Vinter, først i Fasten, vare de udsendte af Nedre Axnæs Opsiddere at tilspørge Arne og Siur Axnæs, om han vilde optage den forrige Sag, da de, neml: Nedre Axnæs, vilde optage den, hvortil Arne Axnæs svarede, han underkaster sig Lands Lov og Rett. 2do: tilspurgte de:!! (derefter?)

1783: 114b

om han vilde nedrive sine indhægnede Slotte Giærder, hvortil han svarede: ieg meener at faae det som mit er. For det 3de tilspurgt, om han i Mindelighed ville opsætte Mærke Giærde imellem begge Gaardene Øvre og Nedre Axnæs, eller det skulle skee ved Retten Skiøn, og om

han da ville svare Omkostning? hvortil han svarede intet uden dette, at han har svaret før, men Vidnet veed ikke hvad han forhen har svaret. Det foranførte svarede Arne Axnæs, og paa hans Tilspørgsel sagde Siur Axnæs at det ligeledes i alt var hans Svar. Ingen havde disse Vidner meere at lade tilspørge, er derfor afskediget.

Nu anmeldte Citanterne, at Opsidderne Jon Simonsen og Simon Jonsen Fondeland, som angrænsende Naboer, vare til Vædermæle instævnte, og vare ved Retten nærværende.

Citanterne begiærede at Retten ville begive sig i Marken for at oversee og opmaale det paastævnte Mærkes Giærde imellem Parterne, paa det derefter maatte paaskiønnes hvad der tilkommer en hver af begge Gaarders Opsiddere efter Løbe Tal at opgiærde og vedlige holde.

Arne og Siur Axnæs var fornøyet med den {tilførte} \begiærte/ Befaring og Opmaaling.

Retten derefter begav [sig] udi Marken, og efter Parternes Anviisning opmaalede det Stykke Udmark eller Strækning, hvor det paastævnte Giærde søges opsatt. I henseende Mærkeskiæl var ingen Ueenighed; men Giærdets Længde forekom/m/er overmaade bekostelig at opsætte og vedligeholde.

Aller først blev os anviist øvre Axnæs Bøe Giærde, af dem selv opsatt og vedligeholdet, i alt 113 Favner, dette Giærde formeener øvre Axnæs at komme i Betragtning til Afgang i den nye opsættende Gaer; derimod paastaaer nedre Axnæs, at samme, som de gam(/m/elte?) Giærde ey er paastævnte, og altsaa ey bør regarderes under dette Søgemaal.

Ved Søen, ved Opsaate kaldet, fra Syd ost til Nord Vest, blev opgaaet Mærkes Linien, som endes ved saa kaldet Dale Modet, i Sydvest, hvilken Strækning i alt indeholder 1258 Favner, som Citanterne paastaaer opsatt, og Øvre Axnæs ere

1783: 115

dermed tilfreds. Her blev anmærket, at de 113 Favner Bøe giærde, er ikke ibegrebne i Udmark Giærdets Opmaaling.

Parterne anmeldte deres Jordskyld saaleedes: øvre Axnæs eyer 1 ½ Løb Smør, som beboes af 2de Mænd; og nedre Axnæs, som beboes af 7 Mænd, indeholder 8 ¾ Løb.

Opsidderne paa Øvre og Nedre Axnæs var Dom begiærende saaledes, at de opmaalte Favne Giærde maatte reparteres paa begge Gaarders Løbetal, og denne Processes Bekostning efter Rettens Skiøn.

Parterne vare eenige om at Sagen optages til Doms og aflæses, for Omkostninger at spare, paa Tingstædet Hærandsholmen, d: 24de Juli førstkom/m/ende, da andre optagne Sagers endelige Domme, paa bemeldte Tid bliver aflæste.

Denne Sags Bekostning bliver saaledes at beregne: 1 Dags Forretning 2 dr:, Diet á 4 mrk:, er 1 dr: 2 mrk:, Skyds frem og tilbage 1 rdr:, Lænsmanden som sædvanlig for Møye og Opvartning, \hver/ 1 dr:, Laugrett á 1 mrk: 8 s:, er 2 rdr: Altsaa Rettens Gebyhr 8 dr: 2 mrk:, foruden Stævne Penge 5 mrk: Citanterne paastod desuden erstattet den fornødne Forpflegning ved denne Forretning, i mindste 9 dr:

Parterne havde intet meere at lade tilføre.

Eragtet.

Følgelig Parternes Foreening og Forlangende, optages denne Sag til den 24 Juli førstkommende, paa det almindelige Tingstæde for Østensøe Skibrede, Hærandsholmen, at afsiges endelig Dom.

Anno 1783, den 26de Junii, blev Aastæds Rett betient paa Gaarden Steene øvre Thuun i Wigøers Præstegiæld, for at behandle følgende Sag, og Retten beklæd med de efterskrevne 8te eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Erich Gundersen Wangdal, 2: Ellef Larsen Axnæs, 3: Lars Olsen ibid:, 4: Niels Knudsen Moe, 5: Lars Tostensen Scheje, 6: Hans

Jacobsen øvre Wiig, 7: Ole Haagensen Moe, og 8de: Jørgen Isachsen Berven, saa var og tilstæde Skibredets Lænsmand Johannes Wiig.
Hvorda! Michel Larsen, Ole Isachsen og Baar Larsen Steene, anmeldte at have med mundtlig Varsel ladet instævne deres Grander Christopher Tollefsen, Ole Olsen, Lars Henrichsen og Brigt Ellingsen, alle Opsiddere paa

1783: 115b

Gaarden Steene nedre Thuun, fordi de før Juul afviget har flyttet deres Sæhls huuser fra den forrige og sædvanlige Plads til et andet Stæd, hvor Citanterne formeener at være fælles Beed og Græs mark, og altsaa til Fornærmelse for dem; item betreffende en Skov Teig, som de instævnte vil tilegne sig, og Citanterne formeener at være deres Ejendom, samt 2de Field, kaldet Thordalen og Sote Botnen, til hvilket første de instævnte formeener at have eene Eyendom, og det sidste til fælles Eyendom, hvorimod Citanterne paastaaer at have fælles Ejendom i begge, derom i alt at høre stævnte og ustævnte Vidner, samt hvorledes de indstævnte have uden Tilladelse inbrudt sig i Citanten Michel Steenes Sæhlshuus til Brug og Benyttelse; derefter at modtage Dom i Hoved Sag, efter nærmere Paastand, og denne foraarsagede Processes Bekostning at erstatte. De under Faldsmaal kaldte Vidner ere: Elling Larsen Lie, Lars Larsen ibid:, Michel Guttormsen ibid:, Amund Ellingsen ibid:, Maritha Svendsd: Steene, Knud Baarsen Moe og Lars Erichsen Thole, som alle ere ved Retten tilstæde.
Ole Christophersen Sandven mødte for de samtlig instævnte og tog til Giænmæle efter Anmodning, som Beslægted, dernæst ingav skriftlig Stævning dat: 26de Maji 1783, som blev læst og er saa lydende:
Hoved Citanterne vedtoge at det oplæste Stævnemaal er dem lovlig forkyndet.
Saa var og tilstæde de benævnte under Faldsmaal kaldte Vidner af Contra Citanterne.
Hoved Citanterne bad fremkaldet og afhørt Beskikkelses Vidnerne Lænsmand Johannes Wiig og Anders Pedersen Aarhuus, som aflagde Eed og vidnede: at kort før Juul afvigte vare Vidnerne udsendte af hoved Citanterne for at tilspørge de instævnte i Anledning af denne Proces, og fik da følgende Svar: De flytter fra sin Eyendom og til sin Eyendom, eller de eyer der hvor de flyttede fra, og der hvor de flyttede hen. Svarede videre, at der var fælles Beyte i øvre Qvandalen, eller der hvor de har flyttet hen; samt

1783: 116

at ikke ville hindre hoved Citanternes eller andres Opsiddere paa Gaarden Steene deres Kreature, enten med Jagen eller anderledes, at beyte fælles, i bemeldte øvre Qvandalen. At de instævnte svarede, at de ey ville hugge Støele Vedd hos Citanterne eller paa deres Ejendom. Citanterne spurgte om de kunde viise andre Mærker end fra Tøm/m/er Skars Bækken og hen i Støele Elven, og siden efter Elven; men de svarede at ville beviise med gamle Vidner, Kaarser og Markesteener at Mærkerne gaaer langt anderledes. Om Contra parterne ville, at Intægter af de 2de paastævnte og bortleyede Fiæld Tordalen og Sote Botnen skulle oppebæres efter Jordskyld af enhver Opsidder paa Gaarden Steene og Lie; dertil blev svaret, at de instævnte vilde beholde Tordalen allene, men Sotebotnen efter enhvers Jordskyld. videre svarede, at de ikke ville flytte med deres Sæhls huuse til Thordalen.
Brigt Ellingsen Steene declarerede for Retten, ligsom forhen til Beskikkelses Vidnerne, at han er eenig med de øvrige Contra Citantere udi at forsvare sin Ejendom; men er uden for Sæls huusernes Forflyttelse, og altsaa i den Post exciperer mod Søgemaal og Dom.
Vidnerne bleve paa hoved Citanternes Forlangende fremkaldede, og Eedens Forklaring for dennem oplæst, med Formaning at vogte sig for Meeneed.

1ste Vidne, Elling Larsen Lie, angav sig gammel 77 Aar, veed sig ikke beslægtet eller besvogret med Parterne, er fød paa Gaarden Moe i Naboelavet, har boet paa Gaarden Steene eller Lie, {det øverste Thuun} 55 Aar, vidnede paa Hoved Citanternes Spørgsmaal, at han ikke veed andet eller kan erindre, end at øvre Qvandalen kaldet har været stedse et fælles Fæe Beyte for Gaarden Steenes Kreature, og at derom aldrig forhen har været nogen Paatale; veed ikke, at de instævnte har brugt noget i Teigene Store Lie, Brue Lie og Waslie, enten i henseende Skovhugst, Næver Flekning eller høe Slotte; item svarede, at Oppebørslen for Brug af de 2de Field Thordalen og Sote botnen har forhen stedse været fælles for alle Opsidderne, dog sagde nu, at af Thordalen har Gaarden Lie med de instævnte Nedre Thuns Mænd haft Oppebørselen

1783: 116b

naar noget har været, eller det har bortlejet. Vidnet har ikke førend i Vinter hørt tale om nogle nyelig fundne Kaarser og Martksteener, men har aldrig seet dem, kan altsaa ikke giøre nogen Anviisning. Paa Contra Citanternes Spørgsmaal svarede Vidnet, at Bierchedalen saa kaldet, har været fælles Fæebeyte ligesaa vel, som øvre Qvandalen. Ingen havde dette Vidne nu at lade meere tilspørge, men reserverede Eedfæstelse.

2det Vidne, Lars Larsen Lie, gam/m/el 66 Aar, ikke beslægtet nærmere end i Andet og 3de Leed med hoved Citanten Michels hustrue, og Broder til forrige Vidne, er fød paa Moe, er huusmand paa Lie, og har boet der i 9 Aar, har opholdt sig paa Gaarden Steene omtrent 40 Aar. Vidnede aldeles ligesom det forrige Vidne, og kan giøre Anviisning paa hvor hoved Citanterne har brugt, eller slaaet høe i Store Lie; end videre forklarede Vidnet, at det er over hundrede Aar siden hans Fader fik Tilladelse at slaae Høe i Store Lie, af Citanternes Forfædre i Øvre Thun, Knud Steene. da Vidnet kan giøre Anviisning, saa reserverede hoved Citanterne fleere Qvæstioner under Befaringen.

Ole Sandven paa Contra Citanternes Vegne lod tilføre at Michel Guttormsen, Amund Ellingsen Lie, Ole Svendsen og Erich Johansen Steene {øvre} 1ste Thuun, ere stævnte til Vædermæle, og at anviise deres Mærkes bytte, declarerede derhos at ingen Sag til Undgieldelse mod dem er anlagt. De benævnte vedtoge saaledes rigtig at være; de 2de første ere af hoved Citanterne som Vidner instævnte.

3de Vidne, Michel Guttormsen Lie, 55 Aar gl:, fød og boer paa Gaarden Lie, er Søskende barn med Contra Parten Brigt Steene, vidnede eenstemmig med første Vidne, med det Tillæg, at 1 Aar for 15 eller 16 Aar siden oppebar alle Opsidderne paa Steene Oppebørselen eller Afgiften af saa kaldet Thordalen. Videre sagde Vidnet, at for {5 eller} omtrent 28 Aar siden, da Vidnet tiente

1783: 117

hos en af hoved Citanternes Forfædre her paa Gaarden, huggede een af Contra Parternes Fædre, eller nedre Thunet, Støels Vedd i saa kaldet Waslie, hvilken Veed blev taget tilbage af hans hosbond, som en ulovlig hugst, og var med at bringe Vedden hiem. Vidnet kan giøre Anviisning.

4de Vidne, Amund Lie, 53 Aar gl:, er i 3de Leed beslægted med Hoved, og besvogred med Contra Citanterne, er fød og boer paa Gaarden Lie, har tient her paa Steene for 28 Aar siden, vidnede: eenstemmig i et og alt med næst forrige Vidne, og kan ligeledes giøre Anviisning.

5te Vidne, Maritha Svend: Steene, 64 Aar gl:, er Moder til hoved Citanten Michel Steenes Hustrue, har boet her i 40 Aar; vidnede ligesom 3de Vidne, med Tillæg, at det var hendes afg: Mand, som tog igien og lod kiøre tilbage den foromvidnede Støele Vedd i Waslie, Kan giøre Anviisning hvorledes har været brugt.

6: [Vidne], Knud Baarsen Moe, 71 Aar gl:, er nær beslægted med hoved Citanterne, er fød her paa Gaarden, og var her til sit 30te Aar, vidnede, at Qvandalen er fælles Beyte, ligesom forhen er forklaret; at oppe Thuns Mændene, eller hoved Citanterne, har brugt de benævnte Store Lie, Bruelie og Waslie. I Vidnets Tid blev ikke Thordalen og Sote botnen saaledes som nu bortleyet. Veed intet om de benævnte nye Kaarser og Mærker; at Bierchedalen ligesom Qvandalen har været fælles Fæe Beyte. Kan ikke giøre Anviisning.

7de Vidne, Lars Erichsen Thore, 56 Aar gl:, fød paa Steene, været her 33 Aar, er ingen af Parterne vitterlig beslægted, uden med Contra Citanten Christopher Steene, vidnede gandske eenstem/m/ig med forrige Vidne Knud Moe, hvilket, tilligemed dette og første Vidne Elling Larsen Lie, som ey kan giøre Anviisning, bekræftede deres Forklaring med Saligheds Eed efter Loven.

Eragtet.

Da Dagen er forløbet, og andre nødvændige og berammede Forretninger forestaaer; saa udflyttes denne Sag paa Parternes Forlangende til den 15de Septbr: førstkommende, da de fleere Vidner skal antages til Afhør og Anviisning til Sagens videre Frem/m/e og Slutning.

Denne Forretnings

1783: 117b

Bekostning er 2 dr: for 1 Forretnings Dag, Diæt 1 dr: 2 mrk:, Skyds 1 rdr:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rdr:, Lænsmanden for Møye og Opvartning ved Retten 1 rdr:, tilsam/m/en 7 dr: 2 mrk:, og saaledes denne Session sluttet.

Anno 1783, den 27de Junii, blev Retten satt og betient paa Wigøers Præstegaard i Hardanger Fogderie, for at besigtige og taxere bemeldte Præstegaards Huuser til Aabod, saaved de, som tilkommer Præst efter anden i Kaldet, som Almuen, at i stand sætte og vedligeholde. Ved Retten var nærværende paa her: Foged Korens Vegne, hans Fuldmægtig Mr: Nachskov, samt følgende lovlig opnævnte og eedsorne Laugrettesmænd: 1: Mads Jacobsen Huus, Asbiørn Brynildsen ibid:, 3: Jørgen Olsen Instenæs, 4: Niels Johansen Tioflaat, 5: Torjuls Michelsen ibid:, 6: Gunder Torbiørnsen Ystenæs, 7: Aslach Svendsen ibid:, og 8de: Siur Iversen Berven, alle af Kintzervigs Skibrede og Præstegiæld.

Hvorda! Sogne Præsten til Wigøers Kald, S: T: herr: Andreas Schielderup, fremlagde sin Reqvisition til denne Forretning, af Dato 22 Apr: 1783, med paategnet Stiftets Resolution af 3de Maji ben: Aar, begge saa lydende: Dernæst producerede velbemeldte her: Schielderup Stævnemaalet af 7de Juni, saa meldende:

S: T: Herr Doth, som Laugværge, mødte for sin Sviger Moder, Mad: Sal: her: Blyts, og vedtog lovlig Varsel.

Lænsmand Johannes Wiig declarerede, at det oplæste Stævnemaal var paa Kirke bakkene for Wigøer og Østensøe bekiendtgiort Almuen sidst afvigte 1ste og 2de Pintsedag, som var d: 8de og 9de Juni

Af Wigøer Sogn mødte paa egne og de fleere Almues Mænds Vegne: Ole Christophersen Sandven, Ole Johannesen Skaalem, Jon Rasmussen Noreim og Svend Knudsen Scheje, og fleere af Østensøe Kirke Sogn var \ligeledes/ tilstæde: Osmund Torbiørnsen Soldal, Haagen Siursen Berven, Arne Larsen Hellestvedt, og Brigt Johannesen Østensøe.

1783: 118

Sogne Præsten her: Schielderup fremlagde 2de forhen over denne Præstegaard passerede Besigtelses Forretninger, den første af 21 Martii 1725; den anden af 14 Maji 1760, hvilke

Forretninger skal findes vedhæftet denne nu holdende Besigtelses og Taxations Forretning; begiærede derhos, at huusenes Besigtelse og Taxation maatte foretages i den Orden, som befindes i den sidst holdte Forretning af 14 Maji 1760. Reqvirenten her: Schielderup lod ellers tilføre, at da han af den fremlagde Forretning bemærker, at en ældere, neml: af 1690, d: 26 Maji, skal være passeret, og hvilken egentlig skal bestemme, hvilke huuser paa Præstegaarden, der tilkom/m/er Præst efter anden, og hvilke Almuen, at vedligeholde; men, som denne Forretning ey findes paa Præstegaarden, men skal for lang Tid siden være forkommet, og til Bergen være henbragt: saa havde Comparenten dog giort sig all Umag med at faae den af Protocollerne udskrevet og verificeret til ydermeere og vissere Oplysning ang: de forbemeldte Præstegaards huuse: men, at dette har været forgiæves, viiser Sorenskriverens Svar af 3 Maji 1783, og Stiftets af 31 d: s: A:, eet efter andet saa lydende: Reqvirenten begiærede, som før, at at!! Retten ville begive sig ud at besigtige og taxere først de Præsterne tilkommende Huuser i følgende Orden, den ved sidste Forretning har været i agt taget, neml:
1mo: Stabburet: Til Taget at forbedre vil medgaae 12 Vaager Næver á 1 mrk: 8 s:, er 3 rdr:, 2de Stolper, som maae afskiæres og Huuset opskrues, arbeyds Løn i alt 3 mrk: Besigtelses Mændene ansaae ingen videre Brøstfældighed paa dette Huus end Arbeyds Løn til huusets Tækning 1 rdr: Dette huuses Aabod bliver altsaa 4 dr: 3 mrk:
No: 2: Drænge Loftet bliver anført under No: 6 med Skorsteens Stuen.
No: 3: Ildhuuset behøver til Reparation 28 Tøm/m/er Stokker á 2 mrk: stk:, naar kiøbes; men da saadan Tøm/m/er til Huus Forbedring bør tages af Præstegaardens Skov, saa ansættes bemeldte Tøm/m/er hugst og Nedkiørsel, \inberegnet Spær/, til Stædet, 4 dr: 3 mrk:, 4 Bord til Dørren 1 mrk:, 30 Vaager Næver til Taget, á 1 mrk: 8 s:, [er] 7 dr: 3 mrk:, 4 Tølter Bord til Bordklædning 1 rdr:, Arbeyds Løn i alt med Huusets Tækning 12 rdr: Saaledes 25 dr: 1 mrk:

1783: 118b

No: 4: Borgestuen behøver 12 Vaager Næver til Tækning, á 1 mrk: 8 s:, er 3 rdr:, Arbeyds Løn til Taget 2 rdr: Ialt 5 rdr:
No: 5: Kiøkkenet, dertil 6 Vaager Næver til Taget, á 1 mrk: 8 s:, [er] 1 rdr: 3 mrk:, 1 Tylt Bord til Bordklædning 2 mrk:, Arbeyds Løn 1 rdr: tilsammen 2 rdr: 5 mrk:
No: 6: Skorsteens Stuen, er noget forbedret med Gulv og Bordklædning, derimod noget forværret, derfor af Taxations Mændene ansættes for den ved seeneste Besigtelse Værdie 19 rdr: Herunder kom/m/er i Betragtning No: 2, kaldet Drenge Loftet, som efter nærværende Beskaffenhed vurderes for 8 dr: Begge disse Huusers Værdie bliver da 27 dr: I Anledning af disse 2de Huusers Ventilation fandt Sogne Præsten her: Schielderup sig beføyet at begiære det her maatte bemærkes, at bemeldte 2de Huuse ere ved den først holdte Forretning af 1725, d: 21 Martii, ansatte til Cassation formedelst Forraadnelse, og da vurderet ikkun for 7 dr:; i den seenere Forretning af 1760, 14 Maji, ansatt formedelst Forbedringer for 19 rdr:, ligesom ved denne Forretning; men Drengeloftet af samme Aarsag nu ansatt for 8 rdr:; og da han, ligesom Formand i Embedet, Sal: her: Blyt, har acqviesceret med det anførte i de bemeldte Forretninger: saa har han til Legitimation og ydermeere Betryggelse for sig og Arvinger i sin Tid villet fremlegge Stiftets Resolution af 30 April 1727, hvilken han, ligesom Formand, underkaster sig, og her begiærede denne Forretning tiltagen, saa lydende: Fra saa kaldet Drenge Loftet afgaaer følgel: den næst forrige afholdte Forretning 4 dr: Altsaa 16 rdr:, som Sognepræsten her: Schielderup svarer til Sal: her: Blyts Stervboed for disse 2de benævnte Huuser, Skorstens Stuen og Drenge loftet.
No: 7: Smale Huuset findes i forsvarlig Stand.
No: 8: Heste Stalden behøver 2 Sville-Stokker, koster til Stædet at nedføre hugne 2 mrk:, 1 Vaag Næver til Tagets Forbedring 1 mrk: 8 s:, Arbeyds [Løn] for dette huus at istandsætte 3 mrk: tilsammen 1 rdr: 8 s:

1783: 119

No: 9: En Løe med Flor, behøver til Taget 50 Vaager Næver á 1 mrk: 8 s:, [er] 12 rdr: 3 mrk:, 10 Tølter Bord til Bordklædning 3 rdr:, 6 stykker Spær 3 mrk:, 1 ½ Tylt Bord til Gulv i Floeren 3 mrk:, Nok 1 Tylt Bord til den i Løen værende Stald 2 mrk:, Arbeyds Løn for Tøm/m/er Værket og Tækning {6 rdr:} \13 dr: 5 mrk: 8 s:/ Dette Huuses Reparation beløber da tilsam/m/en 30 rdr: 4 mrk: 8 s:

Med Forretningen beroer til i Morgen.

Anno 1783, den 28de Junii, continuerede Besigtelses Forretningen paa Wigøers Præstegaard i Overværelse af de i Gaar anførte, saavel de herrer: Præsten, som en Deel Almues Mænd.

Hvorda! blev anført til Besigtelse og Taxation

No: 10: Qværne huuset, behøver 1 Svill Stok 1 mrk:, 2 Tylter huner á 10 s:, [er] 1 mrk: 4 s:, 2 Bord til Gulvet, á 4 s:, er 8 s:, Arbeyds Løn 2 mrk: Dette huuses Reparation er da 4 mrk: 12 s:

No: 11: Kirke Nøstet, dertil udfordres 2 Vaager á 1 mrk: 8 s:, er 3 mrk:, Arbeyds Løn til Taget at forbedre og noget andet smaat 1 mrk: 8 s: i alt 4 mrk: 8 s:

No: 12: Vedskykken, dertil er fornøden 1 Stav og 1 Bielke á 12 s:, er 1 mrk: 8 s:, Arbeyds Løn i alt disse Stokker at inlægge, og 2de andre at vøle, 4 mrk: tilsam/m/en 5 mrk: 8 s:

No: 13: Øye Jords Løen, behøver 2de Spær á 4 s:, [er] 8 s:, 6 Vaager Næver 1 rdr: 3 mrk:, 2de Bord til Bordtaget, á 4 s:, er 8 s:, Arbeyds Løn 3 mrk: tilsammen 2 rdr: 1 mrk:

No: 14: Holme Løen, dertil 6 Tylter huun til Bordtag, á 10 s:, er 3 mrk: 12 s:, 1 Tylt Spær 2 mrk:, 1 Bielke 12 s:, 10 Vaager Næver á 1 mrk: 8 s:, er 2 rdr: 3 mrk:, 6 stk: Sømdrægler á 4 s:, [er] 1 mrk: 8 s:, Arbeyds Løn i alt med Tækning 2 rdr: 4 mrk: beløber dette huuses Reparation 6 rdr: 3 mrk:

Til disse foran beskrevne Huuser behøves saakaldet Torvholdere, 8 Tylter á 12 s:, er 1 rdr:

No: 15: Sæhls huusene, derom blev Sognepræsten hr: Schielderup og Enkens Laugværge her: Doth saaledes foreenet, at Mad: Sal: Blyt sætter dem i lovforsvarlig Stand saa snart mueligt til Brug i Sommer, og at Parterne ved 2de Mænd lader samme lovforsvarlige Reparation eftersee, og da er Sogne præsten tilfreds.

Summa Aaboden, som Stervboden eller Enken Mad: Sal: her: Blyts, tilkom/m/er at svare	81 rdr: 2 mrk: 12 s:
Derfra afgaaer de Mad: Sal: Blyt paa Skorsteens Stuen og Drenge Loftet tilgodekommende 16 rdr:, bliver da at svare	65 rdr: 2 mrk: 12 s:

1783: 119b

Enken Mad: Sal: Herr: Blyts Laugværge declarerede paa hendes Vegne at være fornøyet med Taxations Forretningen, og var villig uden Dom at betale til Sogne Præsten Herr: Schielderup de til Aabod ansatte 65 rdr: 2 mrk: 12 s:

Derefter blev foretaget at besigtige og taxere de huuser som tilkommer Almuen at anskaffe og vedligeholde i følgende Orden, efter den fremlagde seeneste Forretning, neml:

1: Daglig Stuen, som bafandtes i meget brøstfældig Tilstand, og efter Mændenes Skiøn maae i Grund nedrives. Besigtelses mændene kunne ikke skiønne, at denne Stue har været repareret siden den forrige Forretning af 1760, hvilket Almuen tilstod, uden for saa vidt nogen Reparation paa Næver Taget. Naar huuset skal lovlig i stand sættes, som skee bør, i henseende Vægger, Tag, Bord og Sn[e]dker Arbeyde med Jernbeslag, Vinduer og meere, saa vil hertil medgaae efter beste Skiøn, og koste at saaledes istand sætte, i det mindste 120 rdr:

2det: Herre Sahlen. Almuen vedtog, at dette huus har siden forrige Forretning ey faaet anden Forbedring end i henseende Torv Taget, og nye Lem eller Loft af Bord. Taxations Mændene angav at dette huus vil koste, naar det skal i stand sættes saaledes, som Almuen i forrige Forretning har tilstaaet, og fornøden er, 40 rdr:

No: 3: Skolen, der til befandtes fornøden 6 Tylter Bord á 2 mrk:, 2de Vinduer med Rammer og Karmer 4 dr: tilsam/m/en 6 rdr:

No: 4 og 5: Floren og Løen. Den første, neml: Floren, behøver 1 Tylt Bord til Gulvet 2 mrk: For det øvrige ansees dette Huus i Lovforsvarlig Stand. Men saavidt angaaer den bemeldte Løe, herom meldes i den forrige Forretning af 14 Maji 1760, da anmeldte nu en Mængde af den tilstæde værende Almue, og iblandt dem Ole Skaalem, Ole Sandven, Osmund Soldal, Brigt Østensøe, og fleere paa egne og Almuens Mænds Vegne, at det var dem uvitterligt at dem var paalagt eller tilkom at reparere den bemeldte Løe, uden for saavidt Taget betreffer. De var ikke nærværende da de i bemeldte Forretning anførte 8 Almues Mænd skal have opgivet at dette huus tilkom dem at vedligeholde, ey heller vilde de for Eftertiden ingaae eller paatage sig saadan Reparation. Almuen, som var tilstæde, sagde og tilstod derhos

1783: 120

at de siden den seeneste oft bemeldte Forretning ey har repareret denne ommeldte Løe, uden hvad Taget, som før meldt angaaer. Af de anførte 8te Mænd som Aar 1760 har giort Forklaring over de huuse, som tilkom Præst efter anden at vedligeholde, saavelsom Almuen, var ingen nu levende, uden Ole Skaare, 83 Aar gl:, som Almuen nu fremstillede med Begiær, at han maatte forklare hvad han veed til Oplysning i denne Tvist.

Ole Skaare sagde, at han var iblant de Mænd, som ved sidste Forretning opgav de Huuse, som tilkom baade Præst og Almue at vedligeholde; men fragaaer nu, at denne Løe var iblant de huuse, som tilkom Almuen, uden forsaavidt Taget angaaer.

Almuen \sagde at/ ville undgaae Proces, Dom og Ueenighed, i Sær med deres Præst; derfor foregav de at ville til hans Majst: ingive allerunderdanigst Ansøgning om Befrielse at svare Aabod og \at/ vedligeholde dette forbemeldte Løe huus, som de formeener at være sig til betydelig Byrde.

Herr: Doth paa Enkens Vegne frasiger sig alt Ansvar i henseende det omventilerede \Huus, det/ da hverken er kom/m/en under Aabod ved sidst holdte Forretning, ey heller findes at være paalagt Præsten til Vedligeholdelse; men derimod er af Almues Mændene vedtaget at tilhøre dem.

Fogdens Fuldmægtig kunde ikke indsee Aarsagen til ovenanførte Almuens Andragende. Ved den seeneste Besigtelse og Taxations Forretning over Wigøers Præstegaard var Fogden, afg: Kammer Raad Juel tilstæde ved Retten, og for at {ud}\under/søge den sande Oplysning om hvilke huuse der tilkom Præst og Almue at vedligeholde, siden den ommeldte gamle Forretning, der egentlig skulle bestemme sam/m/e, var bort kommen. Huusene ere da, som den bemeldte Forretning af 1760 udviiser, godvillig og med Betænksomhed op og navngivne af de Mænd, som derom allerbest maatte kunne være vidende, da intet autentiqve Documente {der fore} \desangaaende/ forefandtes. End meere har Almuen i nokmeldte Forretning ved dette huuses Ventilation anmeldet at have alle Materialier i beredskab til huusets Reparation, og ventede ikkun Præstens Ordre at {arbeyde} \begynde/ Arbeydet. Altsaa synes ikke nogen Tvist da at have Stæd, eller Moedtvillighed, eller Forurettelse ved at skulle vedligeholde et dem uvedkom/m/ende huus. Fogdens Fuldmægtig paastod derfor Forretningens Fremme, og meente, at det af Almuen tilførte, som løs Snak

1783: 120b

ey bør komme i Betragtning.

Eragtet:

Den fremlagde Forretning af 14de Maji 1760 er ikke tvetydig, men bestemmer nøyagtig, hvilke huuse der tilkommer Præst efter anden, og hvilke det paaligger Almuen at vedligeholde, efter {Almuens} \deres/ eget Opgivende. Ligesom da den bemeldte Forretning her bør være en Rettesnor i henseende de huuser enhver vedkommer; saa er den samme Forretning ey heller forhen paa nogen Maade, modsagt, paaanket, eller underkiendt: derfor kunne ikke denne Rett frafalde eller forandre samme; og saaledes bør det omtvistede Løe huus komme under Aabods Ansvar, om nogen ved Besigtelsen maatte befindes. Imidlertid reserveres Almuen Godtgiørelse, om de paa den anmeldte allerunderdanigste Ansøgning maatte nyde Allernaadigst Befrielse for det oftmeldte huuses Ansvar og Vedligeholdelse.

Sogne Præsten her: Schielderup lod tilføre, at det bemeldte Løe huus var ham aldeles nødvændig til Præstegaardens høes Bevaring, og derfor paastod at det maatte giøres brugbar, formeente derhos, at intet Ansvar maatte hidtil paaligge ham, som deraf hverken haver haft Nytte eller Brug.

Taxations Mændene dernæst anmeldte, at bemeldte Løe huus behøver 2de Staver at opskrues; dertil Arbeyds Løn 1 rdr:, 11 Tylter Bord á 2 mrk: til Bordklædning, [er] 3 dr: 4 mrk:, 3 Tylter hun ligeledes til Bordklædning, á 10 s:, er 1 mrk: 14 s:, Arbeyds Løn tilsammen at opslaae 2 dr: 3 mrk: tilsammen 7 dr: 2 mrk: 14 s:

Fleere Huuse befandtes ikke at besigtige og taxere. Summa Aabod for Almuens huuser 173 dr: 4 mrk: 14 s:

I følge Stævnemaalet blev efterseet Skoven, og befandtes Tømmer af Fyrre Træer at være ubetydelig, og ikke meere end Præstegaarden nødvændig behøver til Huus Reparation. af Løv Skov var næsten intet; men Marke skov af Esp findes meere tilstrækkelig; og af Bande Skov forefandtes intet betydeligt, der hvor Retten har befaret. item befandtes en Deel beskadigede Espe Træer.

Paa Agere og Eng, eller deromkring forefandtes adskillige Væyter, som burde tilsees og giøres dybere,

1783: 121

samt Ugræs \udryddes/, der bedærver Agerne.

Giærderne befandtes maadelig, og meest med Løv Træer opgiærdet. Mærkes Giærdet imellem Præstegaarden og Naboerne er aldeles forfalden og ligger øde.

Herr: Doth anmeldte, hvilke Huuser der er Stervboed tilhørende, som kiøbt Eyendom, neml: 1 Have Stue af dobbelt Høyde; 1 \lidet/ Stavbur; en liden Flor, 1 Hønse huus ved Siden af Skorsteens Stuen; 1 Smidie, 1 Nøst, 1 liden Stald ved Smale Floren, og 1 Giæde Huus bygget af Præstegaardens Skov; men de øvrige ere kiøbte af Provstinde Geelmejden, og Stav buret kiøbt i Hardanger, for hvilke huuse Enken har Qvittering fra Sælgerne. Herr: Doth sagde videre, at disse Huuse kan mueligt være reparerede af Præstegaardens Skov.

Ingen havde paa Tilspørgsel videre at lade tilføre denne Besigtelses og Taxations Forretning.

Fogdens Fuldmægtig ingav Regning, saa lydende: dat: 28 Junii 83.

Rettens Gebyhr bliver dernæst at beregne saaledes: Sorenskriveren for 2de Dages Forretning følgel: Reglement af 1708, 5 rdr:, Diet i 2de Reyse [dage] á 4 mrk:, er 1 dr: 2 mrk:, Skyds hiem til sin Boepæl, ligesaa hertil 2 Miile, 1 dr: 2 mrk:, er 7 rdr: 4 mrk: Laugrettet for 2de Dage og Reyse 3 Miile frem, og ligesaa tilbage, á 3 Ort, er 6 rdr:, Lænsmanden for Møye og Opvartning 1 dr: 3 mrk: Omkostninger tilsammen 29!! (15?) rdr: 1 mrk: Hvilke Reqvirenten, hans Velærværdighed Herr Schielderup betalte, og declarerede at hvad Almuen angaaer, da fordrer han intet Vederlag af dem for den Deel dem tilkom/m/er at svare.

Dernæst og endelig begiærede denne Forretning in forma beskreven meddeelt.

Anno 1783, den 24de Julj, blev Retten sat paa Tingstædet Hæransholmen, for i følge optagelse paa afvigte Som/m/er Ting for Østensøe Skibreede at afsige Dom udj de da optagne Sager, og Retten beklæd med neden benævnte Laugrett.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af den Residerende Capelan hr. Høegh
mod Johan/n/es Haldorsen Aalvigen, blev afsagt saadan
Dom!

Det passerede Tingsvidne af 1te November 1780 viser noksom, hvorledes Johannes Haldorsen Aalvig d: 11te September næst forhen har paa uanstændig og fornærmelig maade begegnet den Residerende Capelan for Kingservigs Kald, hr: Høegh, der da var tilstæde som tilskuer og Jnteresseret udj Silde Fiskeriet. Citanten hr: Høegh kom fredelig, og efter nogen Ophold forføyede sig igien i sin Baad for at drage hiem, da han venlig havde hilset den tilstæde værende Almue.

1783: 121b

At Johannes Aalvigens Forsæt har været da at fornærme, det bemærkes tydelig af hans omvidnede Gebærder, Udtale og Ord{,} og Røsten kan endog udmærke den forbittrede. Den maade paa hvilken den instævnte trak Citantens Baad tilbage, hvor ved denne nær var falden i Søen og hindret at komme fra Land, viiser Angreb, men ingenlunde Venligheds Tegn. Det da passerede og omvidnede Skiænderie med Brynild og Johannes Huus /: hvorom var anlagt áparte Søgemaal :/ da disse bebrejdede den instævntes Adfærd mod deres Præst, viiser med mere tydelig, at Johan/n/es Aalvigens hensigt var at fornærme. Da hr: Høegh endnu var tilstæde paa Landet, havde Johannes Aalvigen haft Lejlighed nok at tale med {Præsten} \Her: Høegh/ naar hensigten havde været fredelig, om han ej vilde besøgt {Præsten} \ham/ i sit huus, som staar nær ved Fiske Pladsen. Havde Johannes Aalvigen været beskiænket, da han som en da frem/m/ed og uden for Præstegiældet boende Mand, formodentlig som Tilskuer kom ind til Fiske Stædet ved Kingservig; saa kunde hans Opførsel, skiønt ligesaa, om ikke meere, strafskyldig været at ansee, som en overiilende Virkning af Drukkenskab; men han var efter Vidnernes Forklaring ædrue, og altsaa maatte være forud betænkt paa saadan Adfærd. Jmidlertid bliver det ligesaalidet at udfinde af Acten af hvad Aarsag Johan/n/es Aalvig, saaledes og just da en Deel af Præstegiældets Almue var tilstæde, har begegnet og angrebet Citanten, som det ligesaalidet befindes at hr: Høegh dertil haver givet Anledning. Da nu Freed, Eenighed og Agtelse for Lærere, som stedse har været en (f?)rydelse for dette District, bør conserveres, og Forargelse i blant Almuen hem/m/es, saa Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Johannes Haldorsen Aalvigen bør for sin uAnstændige og fornærmelige Opførsel, til næste Ting for Kintservigs Skibreede give Citanten hr: Høegh en søm/m/elig Declaratiom om sin Forseelse, og til sam/m/e Præstegiælds Fattig Cassa betale 15 rd: Det af Johannes Aalvigen fremlagde Skrift af 31te Maj 1782, bør som intet betydende, ikke komme Citanten til nogen Slags Præjudice; ligesom det fra hr: Høegh producerede under 22de October 1782 ikke her bør regarderes. Og da Johannes Aalvigen selv har med unøttig Omsvøb bragt denne Sag i Udhael; saa bør han til Citanten hr: Høegh erstatte denne Processes Bekostning med 6 rd:, samt stemplet Papiir til Actens beskrivelse 3 Rigs Ort. Det tildømte efterkom/m/es og udreedes 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Executions Tvang.

udj Justits Sagen anlagt mod Gunder Arnesen Aarhuus med fleere afsagt
Dom!

1783: 122

De paa Justitiens vegne for Løsgængerie og Forprang indstævnte, have Alle Personlig tilstaaet Sigtelsen; men ved at undersøge deres Forbydelses Beskaffenhed, befindes samme af ulige Grad. Hermed Kiendes og Døm/m/es da for Rett: Gunder Arnesen Aarhuus, som en gam/m/el og til Tieneste uduelig Karl, bør for sit lidet brugte Forprangs Handel bøde 1 rd: til Fattig Cassen i Wigøer. Lars Giermundsen Stene bør i Relation af Forordningen af 9de Aug: 1754 bøde 1 rd: til Wigøers Kalds Fattig Cassa, og melde sig som Tienestesøgende hos Lænsmanden; samt til Ditto Cassa for utilladelig Forprang 2 rd: Iver Svendsen Stene og Arne Knudsen Scheje, som i nogle Aar har brugt Forprangs handel, dog de have været i Aarlig Tieneste, bør ligeledes bøde til Wigøers Fattig Cassa hver 3 rd: Derhos bliver de alle advarede for fremtiden at entholde sig fra all utilladelig handel, under lovlig og fordobblede Straffe. Saa betaler de een for alle og alle for een 5 mrk: 4 s: til Dommeren, ligesaameget til Actor, samt det stemplede Papiir til Actens beskrivelse, og hver for sig til Lænsmand og Stævne Vidne 1 Rigs Ort. Det tildømte betales 15ten Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

udj Justits Sagen mod Mons Torbiørnsen Norem.

Dom!

Endskiønt Mons Torbiørnsen Norem ikke selv \{har}/ infandt sig for Retten; saa har han dog ved sin vert Ole Torbiørnsen Norem taget til Giænmæle, og tilstaaet at have været Løsgiænger i 6 Aar, og i den Tid brugt adskillig Forprangs handel. thi Kiendes for Rett: Mons Torbiørnsen bør entholde sig for Eftertiden fra al lovstridig handel, og antage Aarlig Tieneste, følgelig Forordningen af 9 Aug: 1754, item bøde for sit brugte Løsgiængerie 1 rd:, og for Forprang 2 rd:, alt til Wigøers Fattig Cassa, saa betaler han og denne Processes Bekostning med 5 mrk: 4 s: til Actor, ligesaameget til Dom/m/eren, og til Lænsmand med Stævne Vidne 1 Rigs Ort, samt betaler det stemplede Papiir til Actens beskrivelse. alt udreedes 15 Dage efter lovlig Forkyndelse af denne Dom under executions Tvang.

Laugrettet ere følgende. Ellef Axnes for Svend Olsen Scheje, Endre Scheje, Ole Walland, Lars Olsen Moe for Siur ibid:, Hans Klyve, Michel Lepse, Arne Larsen Axnes for Amund Tvet, Jon Sandven for Haagen ibidem.

Anno 1783, d: 24de Julj, blev Retten satt paa Tingstædet Hærandsholmen, for i følge optagelse paa Aastædet Axnes d: 25de Juni afvigte, at afsige Dom i da optagne Aastæds Sag. Retten beklæd af efterskrevne Laugrettes og meddomsmænd: Endre Scheje, Lars Olsen Moe, Hans Klyve, Michel Lepse, Jon Sandven, Gunder Arnesen Aarhuus, Samson Larsen Haugen, Johannes Pedersen Wiig. alle ubeslægtet.

Ellef Axnes og Arne Axnes var tilstæde paa egne og de øvriges vegne og declarerede med Laugrettet fornøyet,

1783: 122b

da det Laugrettet som paa Aastædet var nærværende, nu ej møder.

Hvorda! udj Aastæds Sagen anlagt af Opsidderne paa Nedre Axnes mod Opsidderne paa øvre Axnes, blev af Sorenskriveren og meddoms mændene eestem/m/ig afsagt

Dom!

Denne Proces rejser sig af det imellem Parternes Jorder manglende Mærkes Giærdes Opsættelse, som har foraarsaget Fornærmelse i henseende Kreaturenes Beedning i Udmarken,

samt Freedlysning af de instævnte imod Citanternes Kreature udj aaben mark. Parterne har efter Actens udviis begiæret det angivne Mærkes Giærde i Udmarken opmaalet. Efter Befaring befindes sam/m/e at indeholde i alt 1258 Favne, de 113 Favne gamle bøe Giæde, øvre Axnes allene tilhørende, kom/m/er ikke i betragtning, som udenfor Stævnemaalet. Da nu Parterne have begiæret og ere eenige om at de benævnte 1258 Favne Udmarks Giærde bliver begge Gaarders Løbe Tal paalodnet, tilligemed Processens Bekostning uden nogen videre Irettesættelse eller Paastand: Saa Kiendes hermed eenstem/m/ig for Rett: Gaarden øvre Axnæses Opsiddere, der bruger 1 ½ Løb S:r, bør svare udj Giærdets opsættelse og vedligeholdelse 184 4/41 Favne, altsaa af hver Løb 122 30/41 Favne; ligesom Nedre Axnes 8 ¾ Løb, svarer i Giærdet 1073 37/41 Favne, som er ligeledes pr: Løb 122 30/41 Favne, samt udj Processens Omkostning, som er 21 rd: 4 s:, svarer øvre Axnes 3 rd: 7 25/41 s:, altsaa paa 1 Løb 2 rd: 5 3/45 s:, og Nedre Axnes 17 rd: 5 mrk: 12 16/41 s:, paa hver Løb 2 rd: 5 3/45 s: Øvre Axnes Giærder oven fra ved Dale modet sin Anpart, og Nedre Axnes neden for sin Andeel. Det idømte udreedes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Anno 1783, d: 28de Julj, blev Retten satt paa Gravens Skibreedes Tingstæd Eide Grund, for i følge Optagelse paa afvigte Som/m/er Ting, at afsige Dom i de da optagne Sager, og Retten beklæd med neden bemelte Laugrettesmænd:

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Lars Wambem mod Johan/n/es Frøsten blev
Eragtet.

Citanten har produceret Regning, som er benægtet. Den instævnte har fremlagt Contra Regning, som til deels er imodsagt; da nu Lars Wambem har paastaaet at kunde bevise sit Kravs Rigtighed; saa bør og saadant opfyldes med Anmærkning over hvad tilstaaes af Johannes Frøstens Reigning. Til den Ende udfløttes Sagen til næste Ting, da Parterne i agt tager det fornøden agtende til Sagens Slutning.

Magnus Høysetter mod Siur Larsen Sæd.
Dom!

Den instævnte har ikke til næst afvigte Ting opfylt sit Løfte med mindelig Betaling; derfor Kiendes hermed for Rett: Siur Larsen Sæd bør til Citanten betale de paastævnte og af Debitor

1783: 123

tilstaaede 8 ½ Rd:r, og udj denne Processes Bekostning 3 rd:, som alt udreedes 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Fogden mod Siur Torfindsen Haugse.
Eragtet.

Da den for Slagsmaal eller Overfald instævnte Siur Torfindsen Haugse ikke Personlig for Retten har infundet sig eller lovlig befuldmægtiget nogen paa sine vegne: saa fandt Dom/m/eren fornøden at forelegge hannem, Siur Haugse, Laugdag til næste Ting, at møde med Tilsvar. Saa bliver tillige Anklageren Lars Davidsen Qvandal lovlig tilkaldet, Sagen at tilsvare saavit han vedkommer.

Laugrettet ere følgende: Iver Ellingsen Eide, Joseph Ellingsen ibid:, Iver Richoldsen Kierland, Siovat Larsen Rønnestrand, Aslach Svendsen Wangen og Ricold Erichsen Eide.

Anno 1783, d: 30te Julj, blev Retten satt paa Tingstædet Utne i Kingservigs Skibreede, for i følge Optagelse paa afvigte Som/m/er Ting at afsige Dom i de da optagne Sager; Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettesmænd: Siur Berve, Christen Pedersen ibid:, Lars Arnesen Helland, Tosten Olsen Huus, Jon Haugse, Svend Luttro, Amund Gundersen Utne og Iver Torbiørnsen Utne.

Hvorda! udj Sagen anlagt af Elias Løvereide mod Svend Berge blev afsagt
Dom!

Den indstævnte har tilstaaet Kravet; men ikke opfyldt sit Løfte om mindelig Betaling: thi Kiendes hermed for Rett: Svend Olsen Berge bør til Citanten Elias Løvereide betale de paastævnte 16 rd:, og udj Processens Bekostning 2 rd: 3 mrk:, alt inden 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Fogden mod Knud Olsen Hildal med fleere.
Dom!

Knud Olsen Hildal har ikke infundet sig for Retten med noget til svar, herved har han da vedkiendt sig skyldig, ligesom det desuden tilstrækkelig er beviist, at han er Løsgiænger, som har nægtet at antage Aarlig Tieneste, og tillige brugt Forprangs handel: thi Kiendes hermed for Rett: Knud Olsen Hildal bør for saadanne Forbrydelser bøde til Fattig Cassen i Kingservigs Kald 1 rd: som Løsgiænger, og til sam/m/e Cassa 2 rd: for ulovlig handel, alt følgelig Forordningen af 9de Aug: 1754, og desuden forpligtes at antage Aarlig Tieneste under Straf efter Loven, saa betaler han og denne Processes Bekostning med 5 mrk: 4 s: til Dom/m/eren, ligesaameget til Actor, og til Stævne vidnerne 2 mrk: 8 s:, samt det stemplede Papiir til Actens beskrivelse. De 2de i Denne Sag instævnte Iver Amundsen Mauge og Tosten Olsen Bleje, som ere i Tieneste, og ej overbeviist nogen mærkelig handel, advares at entholde sig derfra under Straf efter lovlig Tiltale, og saaledes i denne Sag frifindes. Det idømte udreedes inden 15ten Dage etc:

Anders Olsen Sandvig mod Halgrim Mæland.
Eragtet.

Ligesom det er beviist, at Halgrim Mælands Fader i den/n/es overværelse har ingaaet Contract at styre som Forpagter hoved Citanten Anders Olsens Jordepart i Gaarden Mæland; saa er derimod tilstaaet, at han har betalt og skulde betale Landskyld af

1783: 123b

1 Pund Smørs Leje, Contra Citanten eller Halgrim Mæland tilhørende. Dette synes inviklet og mangler Oplysning om Parternes Adkomst, den eene at bortforpagte og den anden at modtage Landskyld. Men da under Sagens Proceduer er ventileret om en Ober hoff Rettes eller høyeste Rettes Dom, saa maae samme formodentlig bestem/m/e Parternes Eiendom/m/e i bemelte Gaard Mæland, og altsaa deres indbyrdes Rett til Brug eller Forpagtning. Derfor Eragtes, at Adkomsterne bør fremlegges til oplysning, og Anders Olsen beviise, at hans Eiendoms Jord virkelig har været brugt i de paastævnte 7 Aar af Contra Citantens Fader eller Arvinger. Sagen udfløttes altsaa til næste Ting, og ligesom denne Kiendelse besørges lovlig forkyndt for Halgrim Mæland, saa haver og Parterne at besørge det fornøden agtende til Sagens Slutning.

Anno 1783, den 27de Augusti, blev Retten satt paa Gaarden indre Bue udj Eifiords Sogn, for at behandle følgende Huuse besigtelse; Retten beklæd med følgende besigtelses og Laugrettes mænd: Gunder Larsen indre Bue, Lars Tormosen Kløve, Erich Jensen Nestaas, Niels Larsen Haugsnes, Gudmund Larsen Røn/n/estrand, og Tosten Andersen Legrei, saa var og tilstæde den constituerede Lensmand for Gravens Skibreede, Anders Lille Graven.

Hvorda! Endre Christophersen Bue anmelte med mundtlig Varsel at have til den/n/e Tid indkaldet den Odelsbaarne til hans Eiendom her i Gaarden, Peder Johannesen med Courator Ole Christophersen Møchletun, for at være nærværende ved huuse og Gaards lovlige besigtelse, om den Odelsbaarne engang i Tiden vilde inløse Gaarden fra Comparenten, fremlagde Sorenskriverens Tægtedag af 18de f: M:, saal:, samt Skiøde af 17de Maj 1781, som viser at Endre Christophersen er Eiende ½ Løb S:r, 2 Geedskind med bøxel her i Gaarden, saal: begiærede derefter de inkaldte paaraabt.

Peder Johannesen med Courator Ole Møchletun mødte for Retten og vedtoge Varsel.

Reqvirenten begiærede dernæst Gaardens tilliggende Skaug af Furre; Ager og Eng, samt huuse besigtet. hvilke befantes i følgende Stand. Af Furre Skaugen fantes 1 Furre ungefær 3 Alen omkring, 1 Træe til 6, og 1 til 4 {Fa} bords Stok, resten fantes at være smaae voxter Skaug, som ej ere saa stor at de kan nøttes til huus Spær, og efter Laugrettes skiøn kan intet Tømmer af Furre hugges i denne Skaug ringere end paa 10 Aar. Ager og Eng befindes ej at være i vanmagt, men efter bøygdens viis Lovfør. Huusene:

1: Gaardens Røg Stue, er forfalden, og Taxeres i den Stand den nu er	18 rd: 0 mrk: 0 s:
2: Een Stave Lade med Korn Braat, brøstfældig, ansat	14
3: Floer huuset, forfalden, ansat	5
4: Fiosen, ansatt	4
5: Een Løe paa Nøstbakken, ansatt	1 3
6: Et Sæhl paa Stølen, ansatt	1 3
7: Qværn huuset, ansatt for	2
	44 rd: 2 mrk: 0 s:

1783: 124

	44 2
8: halvedeelen i et Nøst, den vestre Side, ansat	4
9: Een gl: Løe i udmarken	4
Summa	49 rd:

Fleere huuse fantes ej som tilhører denne Jordepart.

De instævnte havde intet mod Vurderingen, men {syn} Peder Johannesen syntes dog at Stuen kunde mere ansættes. Een Slaatte ved Nøst bakken er nu meget Steenet formedelst en Skrede som har gaaet over sam/m/e, hvilket Endre Bue vil rødde, og derfore her begiærede tilført.

Endre Bue anmelte at Mad og Drikke koster ham 4 rd:, som Laugrettet ansaa billigt. Jncamination, Tægtedag og Stævne Penge 3 rd: 12 s:, Udlagt Skyds, eftersom Reqvirenten har besørget den in natura, 1 rd: 1 mrk: 8 s: tilsam/m/en	8 rd: 2 mrk: 4 s:
Videre var ej at tilføre, thi beregnes denne Forretnings Omkostning saaledes: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Lensmand[en] 1 rd:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er \6 mand/, er 1 rd: 3 mrk:, er i alt	6 5
Summa	15 rd: 1 mrk: 4 s:

Endre Bue betalte Bekostningen, og havde intet videre at tilføre, thi blev denne Forretning sluttet.

Anno 1783, den 28de Augusti, blev Aastæds Rett satt paa Gaarden Wambem i Ulvigs Sogn, for at behandle følgende Aastæds Sag; Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: Lars Tormosen Kløve, Niels Larsen Haugsness, Gudmund Larsen Røn/n/estrand, Erich Jensen Nestaas, Iver Nielsen Lione, Lars Anders: Lione, Erich Bergesen Espeland, og Iver Johannesen Wichnes, alle til Parterne ubeslægtet. saa var og tilstæde den constituerede Lensmand Anders Lille Graven.

Hvorda! Lars Larsen Wambem paa egne og sin Sviger Søn Isach Wambems vegne \anmelte/ at have til denne Tiid og Stæd med mundtlig varsel ladet indkalde Johannes Andersen Frøsten til at anhøre Vidner om Mod og Markeskiæl imellem Citanternes brug i Wambem og Gaarden Frøsten, derefter at modtage Dom til Markeskiæls nedsettelse imellem bemelte Gaarder, samt at lide Dom paa det Arresterede Tømmer, /: hvorpaa er stævnet til Tinge :/ saavel for Tort som Skadeslidelse, oprettelse og betaling. ligeledes at betale begge disse Processers Omkostning Skadesløs. anmelte at have tilstæde godvillig mødende Vidner: 1: beskikkelses Vidner Siur Paulsen Spaanheim og Amund Larsen Wambem. Andre Vidner: Ole Nielsen Kroen, Peder Olsen Schaar, og Peder Olsen Spaanem. End nu anmelte Citanten at have indvarslet Christopher Hieltnes til vedermæle saavidt han grændser til det omtvistede.

Johannes Frøsten mødte og vedtog Varsel. saa mødte og Christopher Hieltness.

Johannes Frøsten anmelte at have contra instævnet hoved Citanterne i denne Sag, at høre Vidner om mærker imellem Gaarderne Wambem og Frøsten, at modtage Dom og betale Omkostninger. Til Vidner under Faldsmaal inkaldet Iver Michelsen Lione, Bertel Andersen Lisebreche, Aschaut Aschautsen Wambem og Joseph Torbiørnsen Wambem, samt godvillig mødende Vidner Mandrup Johannesen Ødven, Joseph Olsen Lille Graven, Paul Nielsen Haldanger.

hoved Citanterne mødte og vedtoge Varsel.

Parterne var fornøyet med Dom uden Cituations Cart.

1783: 124b

Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst, med Formaning om Sanhed.

Hoved Citanten begiærede sine Vidner fremkaldte og afhørte, men først begiærede tilført at imellem Wambem og Christopher Hieltneses Eiendom Kirke Teigen, var nu ingen Tvist, da Citanterne med ham saaledes er foreenet: byttet imellem Wambeim og Ulvigs Kirke Teig tager sin begyndelse fra den efter det gamle mærkeskields brev af dato 24de Septbr: 1678 i en gam/m/el Kors i Lisebreches Veldte, derfra i lige Linie op over Otter Myren Til en Steen Vesten for Otter Myrs Tiødnen, og derfra lige til Frøstens bytte, og Eier Wambem paa den Vestre Side, og Kirke Teigen paa den Østre Side af de nu tiltenkte Merker.

Siur Paulsen Spaanem var nu ej tilstæde.

1ste hoved Vidne, Ole Nielsen Kroen, gam/m/el 60 Aar, i 3de Leed beslægtet til begge Parter. hoved Citanterne begiærede dette og sine Andre Vidner tilspurgt: 1mo: om Vidnet haver hørt at byttet imellem Wambem og Frøestad!! er i fra Hellesetter Jlag, og der lige fra til en steen udenfor Kirke Teigen. 2do: om Vidnet haver nogen Tid hørt Tvistighed om disse mærker. 3tio: om det haver hørt om noget mærke i samme Linie som skulle giøre nogen Krog eller Albue. Til 1ste Qvæstion: har hørt at mærket skulde være som omspurt, af gl: mænd, og har hørt tillige læse et gl: mærkes brev des angaaende, hvori Stod at imellem de bemelte 2 mærker skal være en mærkes Steen, men denne kan Vidnet ej anvise. Til 2den Qvæstion: Vidnet har ej før nyelig hørt nogen Tvist om mærkerne. Til 3de Qvæstion: Vidnet veed ej mærkerne uden som ommelte, imellem de {de} omvidnede \2/ mærker, som ere Ende mærker, og kan derfore ej sige om mærket {paa} imellem dem er kroget eller lige.

det omtvistede er i udmarken, og Parterne sagde selv at om Ende mærkerne er ingen Tvist, men kun Linien imellem dem. Vidnet veed intet om Bruget. kan giøre Anviisning.
2det hoved Vidne, Peder Olsen Schaar, 49 Aar, i 3de Leed med begge Parter beslægtet. Vidnede til 1ste Qvæstion: har hørt at mærket skulde være paa de omspurte 2de Stæder, men ved intet mærke imellem dem, uden for nyelig hørt tale om en mærkesteen imellem de omspurgte 2de mærker. Vidnet har flækket Næver ved Hellesætter Jlag for ungefær 30 Aar siden, var den Tid hos sin Fader, som var Rosmand her paa Gaarden. Til 2den Qvæstion: hørte den Tid han var paa Wambem for ungefær 26 Aar siden ingen Tvist om mærkerne, og heller ikke siden, forinden nu paa nogen Tid. den 3de Qvæstion: er under første besvaret. kan giøre Anvisning.
3de hoved Vidne, Peder Olsen Spaanem, 54 Aar, i 3de Leed beslægtet til begge Parter. Til 1ste Qvæstion: ligesom 2det Vidne, om mærkene. Til 2den Qvæstion ligesaa. Vidnet er broder til Andet Vidne, men dette Vidne har opholt sig her i Naboelavet. Vidnet har for Wambems beboer hugget Tøm/m/er ved det!! (den) nederste mærke Steenen, som nærmere kan anviises naar Vidnet kom/m/er paa Stædet. paa sam/m/e Tid hugget og Frøstads Eier Tøm/m/er i nærheden af mærkene, som

1783: 125

ligeledes veed Anviisningen kan besees Stædet, hvilket var nærmere mod Fieldet til det omspurgte Jlag. hørte paa den Tid som melt ingen Tvist om mærket.
Contra Citanten begiærede sine Vidner fremkalte og afhørte, og først
Mandrup Johannesen Ødven, gl: 75 Aar, Farbroder til Johannes Frøsten, og noget beslægten!! til Lars Wambem. Vidnet forklarede at det har hørt af Frøstad og Wambems mænd at mærket paa det omtvistede Stæd skal være fra den af hoved Citanterne omspurgte Steen kaldet Kløv Sten, og til Hellesetter Jlag, imellem disse mærker er Vidnet fortalt for 28 á 30 Aar siden at der er en X udj en Furre, som skal være mærke, og hugget af en mand paa Froestad som hed Anders, Vidnets broder, og en mand som eje{n}de dette brug i Wambem, som og hed Anders. Vidnet har ej hørt om mærkesteen imellem de 2de bemelte ende mærker, og har ej seet den før i Gaar det var paa Stædet, Vidnet har ej hørt det gamle Mærkes brev læse for sig. Vidnet kan anvise hvor det i sin ungdom for Frøste manden hugget og kiørte Tøm/m/er, ligesom og Vidnet kan anvise de bemelte Ende mærker. Vidnet hørte ingen Tvist i sin Tid.
2det Vidne, Joseph Olsen Lille Graven, Stiffader til Johannes Frøste, og besvogret med Lars Wambem, gam/m/el 68 Aar, Vidnet har boet paa Frøestad i 8 Aar for 32 Aar siden. En gam/m/el mand paa Tveite sagde engang Vidnet, i den Tid det boede paa Froestad, at mærket gik fra Kløv Steen til Hellesætter Vaet /: som er et med Jlaget :/ og imellem skulde staae en mærkes Steen østen og oven for Burtne botten, men Vidnet blev ej vist Steen[en], eller har seet den før i Gaar. J den Tid Vidnet boede paa Froestad var ingen Tvist om mærket eller brug, dog kom ej Vidnet med meget brug til mærket, da han ej brugte furre Skaugen, {uden} hvor hans Folk flækket Næver kan Vidnet vise med ende mærkene.
3de Vidne, Paul Nielsen Haldanger, 65 Aar gammel, i 2det leed med contra Citanten, og 3de med hoved Citanten Lars Wambem beslægtet. Vidnet tiente hos afdøde Anders Frøestad fra han var 13 til 20 Aar, og blev da vist mærkerne af sin huusbond, og en gam/m/el mand som hed Wiglich Tveite sagde tillige mærket. Kløv Steen og Hellesetter Wadet skulde være Ende mærke, og en haug imellem sam/m/e, som Vidnet kan anvise, og viste den Tid at Froestad manden lod flække næver til bemelte haug, saa blev og Vidnet sagt af bemelte gl: mand Wiglich Tveite at en mærkesteen skulde staae imellem ovenmelte mærker, som Vidnet dog ej har seet før i Gaar. hørte den Tid han var paa Frøste intet Tvist om mærket eller brug. Kan giøre Anviisning.

4de Vidne, Aschaut Aschautsen Qvale, 26 Aar, ubeslægtet til Parterne. Vidnede: oven for Kløv Steenen blev hugget Tømmer af Lars Wambem eller af Vidnet, som da tiente Lars \for 3 Aar i Vaar/, efter hans huusbonds Ordre, og kan anvise dette Stæd, som contra Citanten nu siger er paa hans Eiendom. contra Citanten har paa sam/m/e Stæd siden for noget mere end et Aar siden hugget Tøm/m/er, hvilket Tøm/m/er Lars Wambem har Arresteret.
5te Vidne, Joseph Torbiørnsen Wambem, 25 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne. Vidnet kan anvise ligesom forrige Vidne det Stæd hvor Parterne har hugget Tøm/m/er oven for Kløv Steenen, men har

1783: 125b

ej været med at hugget Tøm/m/eret som forrige Vidne.
6te Vidne, Iver Michelsen Lione, 55 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne. contra Citanterne begiærede Vidnet tilspurgt, om ikke Vidnet var udsent af ham, som da var Syeg, \for 6 Aar siden/, for at blive foreenet med hoved Citanterne om en mærkes Linie fra Søen og ungefær ½ Fiærding op efter i en Linie, og hvorledes det da blev afgiort angaaende denne Strækning. For 6 Aar siden var Vidnet her paa Gaarden, og blev da paa contra Citantens Side foreenet med Isach og Lars Wambem, at mærket skulde gaae i Linie fra Wambenæset til Svaaskarvet, og blev giort nogle smaae mærker i Steene og trær {paa} imellem mærkerne, som Vidnet endnu haver optegnet paa en liden Seddel \som/ det anviste i Retten, og mener ved anvisning at kunde endnu finde mærkerne imellem Wambenæset og Svaaskarvet. Isach Wambem spurgte Vidnet, om Lars var fornøyet med at bøen i Kroen, eller et Støkke af dem!! (den), skulde være med i Linien, eller være foruden. Vidnet hørte den Tid ej andet end Lars var fornøyet med at mærket skulde være lige fra Ende mærkene, og at paa bemelte bøe blev slaat mærke mærke!! i en eller flere Steene, som Vidnet ej erindrer, Lars sagde da intet derimod, men var dog med Vidnet med de andre. Lars var ej med da mærket blev giort øverst under Svaaskarv, for der ejede han ej, men Isach. Vidnet \kan/ giøre Anviisning.
7de Vidne, Bertel Andersen Lisebreche, 54 Aar, i 3de Leed beslægtet med Parterne: Vidnede: paa den af 6te Vidne ommelte Tid var Vidnet med paa Johan/n/es Frøstes Side og blev foreenet med Citanterne, at mærket skulde gaae fra Wambenæset til Svaaskarvet i Linie, hvilken Linie og blev giort saa lige som Vidnet med det andet Vidne kunde faae det, men Lars Wambem var ej ret tilfreds dermed, fordie det efter hans Meening ej var saa lige i Linie med Ende mærkene som det burde, Lars fulgte ej heele vejen med \til/ øverste ende mærke, og \Vidnet/ hørte ej tale om enten bøe Støkket paa den Side af Linien som tilhørte Johannes, skulde følge med eller ej, Lars Wambem ejede paa den Tid den bøe som laae i den omtvistede mærkes Linie. Da Vidnet skiltes med Isach Wambem, var han fornøyet, men eje{n}de som sagt den tid ej bøen, og Lars var ej tilstæde da Vidnerne skiltes fra Isach Wambem. kan giøre Anviisning.
Dette omtvistede mærke er i hiem/m/e hagen, og kom/m/er ej den omtvistede Linie ved fra Kløv Steen til Hellesætter Jlag.
Lars Wambem \begiærede tilført/, saasom det til den/n/e Tid har været en fælles Fæe hage, saa at det ej har kommet saa nøye an paa disse mærker, eftersom Kreaturene har gaaet horm om horn, at de da ej have tiltalt hverandre om saadan Fæe beite eller græsgang, men alleene om Skaug hugster, da kan det ej for eftertiden findes fornøden at disse mærker kan vorde efter mænds Syen og Grandskning giort, lovlige mærker, hvor saa lang en Strækning

1783: 126

ej kan tages i Øyesyen, derfore var han af Retten begiærende at de vilde saavel paa den ene som anden Side tage dette i Granskning og undersøgning, og derefter nedsette mærkeskiæl.

nu mødte Siur Paulsen Spaanem.
Beskikkelses Vidnerne paa hoved Citanternes Side, Siur Paulsen Spaanem og Amund Larsen Wambem, fremstod for Retten og aflagde Eed efter Loven. Lars Wambem begiærede Vidnerne tilspurgt, om de ikke afvigte høst vare med ham hos Johan/n/es Frøste for at tilspørge ham om han tilegnede sig det Støkke mark hvor han havde hugget det arresterede Tøm/m/er, og hvad han da svarede: Sv: paa omspurgte Tid var Vidnerne med Lars Wambem paa Frøste, og da de ej fant Johannes hiem/m/e, gik de til ham paa det Stæd hvor Tøm/m/eret var hugget, hvor han da var og kiørte bemelte Tøm/m/er, og tilspurte ham som melt, hvortil at han svarede: han viste ej andet end at Stædet hvor Tøm/m/eret var hugget, tilhørte ham, og sagde at han var vist mærkene saaledes at dette Stæd skulde tilhøre ham. Lars Wambem vilde at Vidnerne skulde tælle Tøm/m/eret, men eftersom sam/m/e var oplagt i en Dønge, kunde det ej vel skee, derfore lovede Johan/n/es, at naar det blev bragt til et Stæd kaldet Blaa Field, skulde Citantene faae vide det, og kunde Tøm/m/eret da blive Talt; efter den Tid har ej Vidnerne været tilkaldet at see eller Tælle Tøm/m/eret. Vidnerne demiteret.
Parterne sagde, at om den mærkes Linien fra Wambenæset til Svaaskarv vare de foreenet skulde nedsættes mærker efter deres Anvisning, og da det nu lider mod Aften, er det ej muelig formedelst vejens længde {længde} at modtage Anviisning paa den anden Linie fra Kløv Steen til Hellesetter Jlag, men sam/m/e beroer til i Morgen.
6te og 7de contra Vidne begiæres ej Eedfæstet.
Laugrettet begav sig i Marken for at nedsætte mærkes Steene fra Wambenæset til Svaaskarv som følger: Tæt ved Søen i Wambenæset hugget en X som viser op efter i vest udj et Skarv ved Giærdet hugget et X som viser i sam/m/e Linie i vest udj en bierg Nult, der huggen en X, fra sam/m/e i Linie til en X udj en stor Steen, fra den/n/e X gaar mærket Sønden for Gierdet i 4re hugne X, den siste i en bierg Nult, fra den/n/e bemelte X i Linie mere Nord udj en X oven for en Gierdes bugt som viser i en anden X udj et Skarv, derfra i en mærkesteen i en haug, fra sam/m/e mærkesteen i en X udj en haug i Skarv nult hugget, og endelig i en X udj et Skarv, sam/m/e viser i en gl: X: udj Svaaskarv, som er ende mærket. Johannes Frøsten ejer paa Søndre Side Skaug og Mark, og hoved Citanterne paa Nordre Side.
Parterne vedtoge for Retten at den/n/e Linie var lige efter deres For{ret}ening.
Sagen beroer til i Morgen.

Anno 1783, den 29de Aug:, continuerede Aastæds Forretningen paa Gaarden Wambem i overværelse af forbemelte Laugret, Parter og Vidner som skal giøre Anviisning. Paa Christopher Hieltneses vegne var tilstæde Bertel Lisebreche.
Hvorda! Retten begav sig i Udmarken for at modtage Vidnernes Anviis[ning] betreffende den omtvistede mærkes Linie fra Kløv Steen til Hellesetter Jlag, i nærværelse af alle vedkom/m/ende. hoved Citanternes 3de Vidner anviste en stor Steen 1 Fierding vej ungefær i Sød vest fra Wambem, noget Norden for Frøste Kiødnen,

1783: 126b

som det nederste Ende mærke, og ungefær en Fierding oven for anviste det omvidnede Hellesætter Jlag som det andet Ende mærke, om disse 2de mærker er ingen Tvist, men imellem mærkerne, da Wambems mænd paastaaer at mærket skal være i Linie, og Frøstens Eier vil have mærket fra Kløv Steen i en mærkesteen udj en haug næsten midt imellem Endemærkerne, og derfra til Hellesætter Jlag, som saaledes udgiør en Vinkel, eftersom ingen Tvist var om mærket i Hellesætter Jlag, hugget Laugrettet strax under sam/m/e østen for Elven i et Skarv en X efter Parternes begiæring, for at giøre dette mærke des vissere. De bemelte 3de Vidner kan ej sige at have hørt mærket skulde gaae i lige Linie eller i krum Linie, men sagt at disse 2de omvidnede og anviste Stæder var mærker, og at mærket gik fra

Kløv Steen til Hellesætter Jlag. Paa Søndre Side af det omtvistede tilhører Frøste, og paa Nordre, Wambem. Peder Schaar anviste et Stæd fra Jlaget ned efter, hvor han for sin Fader et Aar flekkede Næver, og dette gik over den af Johan/n/es Frøste paastaaede krum/m/e mærkes Linie, men ej forbie den lige Line mellem begge Ende mærker, hvilket Retten observerede ved dertil udsatte hvide Flag paa høye Stænger ved begge Ende mærker og den af Johannes Frøste anviste mærkes Steen. Peder Spaanem anviste Stædet oven og Sønden for mærke steenen hvor Wambems mændene huggede Tøm/m/eret, dette var i den omtvistede {Linie} Stæd, det Stæd hvor Frøste manden lod hugge Tøm/m/er for!! (før?), og derom nu ej Tvist. De 3de første contra Vidner anviste ligeledes endemærkerne. 1ste og 3de Vidne anviste en Furre haug under Jlaget i Linie med mærke Steenen og en gl: X udj en Furre i bemelte haug. 2det og 3de Vidne anviste Stæder paa Søndre Side {i det} af furre haugen i det omtvistede, hvor Frøstes Eier har flækket næver, og 1ste Vidne anviste Stæder under mærke Steenen i det omtvistede, hvor han kiørte Tøm/m/er for sin Fader. Den bemelte mærkesteen blev af Retten optaget for at see hvorvidt den efter Loven var nedsat, under fantes intet Tegn til kul, kridt eller andet saadant som lægges under deslige Steene, dog var denne Steen ej nyelig nedsat, den lignet fuldkom/m/en en mærkes steen og havde et lovligt vidne, ved søgen fantes en anden Steen \skraas/ under, der vel kunde været et vidne, men stod ej paa den rette Stæd. Mandrup Ødven sagde videre, at det Tøm/m/er han kiørte bemelte Tiid var hugget noget der paa Stædet og noget der omkring i nærheden. 4de og 5te contra Vidne anviste Stæder Sønden, vesten og østen for mærkesteenen hvor Johan/n/es Frøsten og Lars Wambem huggede Tøm/m/eret i det omtvistede i nærheden af den ommelte mærkesten, ligesaa anvist i det omtvistede under Furre haugen, hvor tillige endeel af Tøm/m/eret var hugget.

Parterne havde Vidnerne ej mere at tilspørge, thi bleve de 3de hoved Vidner og de 5 første

1783: 127

contra Vidner eedfæstede efter Loven.

hoved Citanterne begiærede at Retten vilde sætte nogle mærker imellem deres Eiendom og Kirke Teigen efter det i Gaar tilførte Forlig, og blev da \af/ Parterne anvist og \af/ Laugrettet hugget følgende mærker: Fra en gl: X i Aschields vælten gaar mærk[et] i Sødost til en X udj et Skarv hugget, derfra i et Skarv hugget en X, fra sam/m/e i lige Linie i en \X i en/ bergs Nult udj en haug, og derfra i en Steen, hvor i er hugget en X, {og} vesten for Otter Kiødn, fra sam/m/e til Frøstens bytte. Paa østre Side ejer Kirke Teigen, og paa vestre, Wambem {baade} Skaug og Marken som tilforn.

Lars Wambem i Rette lagde Arrest Forretningen af 16de Juni 1783, saal:, samt sluttede Sagen til Doms efter sin Stævning, Vidnernes Anviisning og Rettens Befaring, og Paastod Arrestens lovlighed confirmeret, og Tøm/m/eret ham Tilfunden som sin Eiendom, med alle paa denne Sag anvente Omkostninger, nemlig paa Arresten og Sagen til Tinge for at faae Arresten i henseende Formaliteten bekræftet, 7 rd: 4 mrk:, Tægtedag, Jncamination og Fogden for mænds opnævnelse, 3 rd: 5 mrk: 4 s:, Skydsen frem og tilbage 1 rd: 1 mrk:, Stævne Penge i denne Sag 16 s:, For mad og drikke i 2de dage, det halve Laugrett, da Johannes Frøste har holt det halve, á 6 rd: hver dag, er 12 rd:, tilsam/m/en 24 rd: 5 mrk: 4 s: Foruden hvad Retten behager at tillægge sig.

Johannes Frøste fra sin Side ligeledes sluttede Sagen til Doms efter Vidnerne og Anviisning paa gam/m/elt brug, samt Paastod ved Dom at blive frifunden for Citantens Tiltale i henseende det Arresterede Tøm/m/er, som han formeener er hugget paa hans Eiendom, og i Processens Omkostning, for halve Laugrettet 12 rd, Stævne Penge med videre 1 rd: 3 mrk: 4 s:

Denne Forretnings Omkostning: 2 Dages Forretning 3 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Fogden for opnævnelse, betalt til Fogden selv. Skydsen leveres in natura. Laugret i 2 dage á 28 s: pr: mand, er 3 mrk: 8 s:, og i alt 4 rd: 4 mrk: Lænsmand[en] 1 rd:, er tilsam/m/en 10 rd:

Parterne declarerede at være fornøyet med at høre Dom paa næste høste Ting for Gravens Skibrede, for at spare Omkostning ved at høre Dom her paa Stædet om 6 uger.

Johannes Frøste betalte 3 rd:, og Lars Wambem 4 rd:

Eragtet,

Sagen optages til Revision til anden Ting dag paa næste høste Ting for Gravens Skibreede, som nærmere bliver vedkom/m/ende bekiendtgiort og til den Tid Laugrettet møder.

Anno 1783, den 15de September, blev Aastæds Rett satt paa Gaarden Stene i Østensøe Skibreede, i continuation af den paa fol: 115 incaminerede Sag, og Retten beklæd med fornævnte eedsorne Laugrettes og meddoms mænd, saa var og tilstæde Lænsmand Johannes Wiig.

Hvorda! Ole Isachsen Stene fremstod for Retten paa egne og øvrige hoved Citanters vegne, og i Rette ædskede den forrige mod Christopher Tollefsen med flere anlagde Sag, og anmelte tillige at de endnu under Lovens Faldsmaal haver inkaldet et Vidne, neml:

1783: 127b

Ole Svendsen Stene, contra Parterne \er/ ej kaldet at høre det, men de vedtager for Retten at høre Vidnets udsigende uden Stævning.

Vidnet Ole Svendsen Stene mødte for Retten og vedtog varsel, saa mødte og Contra Citanterne.

Brigt Ellingsen Stene paa egne og øvrige contra Citanters vegne anmelte at have til stæde de til forrige Session Stævnte Vidner Ole Tostensen Groven, Siur Larsen Schutleberg, Guro Larsdatter Stene og Gunilde Pedersdatter Udrundingen, Marite Isachsdatter Næsse frafalt de, end videre havde til denne Tid under Lovens Faldsmaal indkaldet Vidner Jan Svendsen Reistvet, Gunder Tollefsen Aarhuus, Lars Larsen Moe, Johan/n/es Siursen Stene og Isach Olsen Sellesetter, samt Holger Philupsen Moe.

hoved Citanterne ere ej stævnte at høre disse Vidner, men vedtog at være fornøyet med at de bleve afhørte.

Til Vedermæle er invarslet Michel Guttormsen og Amund Ellingsen Lie, samt Erich Johannesen Stene.

contra Citanterne sagde at de ej har kaldet de først afhørte Vidner at høre de sist instævntes udsigende.

De til vedermæle instævnte vare tilstæde, saa var og Vidnerne nærværende.

hoved Citanterne vedtog for de afhørte Vidner, paa det at de af contra Citanterne sist {afhørte} \stævnte/ Vidner kunde afhøres. hoved Citanterne begiærede sit mødende Vidne fremkaldet og afhørt. Edens Forklaring blev alle Vidnerne forelæst med Formaning. De Vidner af hoved Citantens, som ej sist giorde Eed, vare tilstæde.

Hoved Vidne Ole Svendsen Stene er ej beslægtet til Parterne, men hans første hustrue var Søster til Baar Stene, og den siste til Michel Stene, Vidnet er 50 Aar gl:, føed og boer paa Gaarden Stene, vidnede ganske eenstem/m/ig med 1ste hoved Vidne Elling Larsen Lie, og kan giøre Anviisning paa de omvidnede Stæder, men ej paa de nyelig fundne korser. Vidnet med Lie mændene har svaret til hoved Citanterne en Afgift som bestod i {en} endeel Slaatter, fordie at deres Kreature giør hoved Citanterne fortræd i sine Slaatter {og beiter} i Graastens Dalen.

contra Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldet, og først
Ole Tostensen Groven, gl: 63 Aar, er noget besvogret og beslægtet baade med hoved og Contra Citanterne, endeel af dem, er føed paa Naboe Gaarden Scheje, hvor Vidnet var til det var 40 Aar. contra Citanterne begiærede Vidnet tilspurgt, om det er bekiendt at de og Forfædre paa Nedre Thun Stene har havt Støel og beite samt Eiendom i øvre Qvandal, samt om ikke Brulie og Waslie ligeledes har tilhørt nedre Thuns manden, endelig, hvorledes Thoredalen og Sotebotten har været brugt, og hvem som haver modtaget Afgift der for naar den har været bortlejet.

1783: 128

Vidnet Svarede: har hørt i sin ungdom at Nedre Thuns mand for meget lang Tid siden har havt Støel i øvre Qvandal, men veed for resten intet om brug og Eiendom der, vidnet har og hørt i sin ungdom at Brulie skulde tilhøre {de} contra Citantene, men har ej hørt tale om Waslie, saa kan ej heller vidnet angive hvem som har sagt ham dette, Thoredalen og Sotebotten veed vidnet ej hvem som haver modtaget lejen af sam/m/e, vidnet veed ej heller hvorledes Parternes inbyrdes brug har været der. Thoredalen og Sotebotten forlanges ingen Anviisning paa. Dette vidne kan ej kom/m/e i marken for at giøre Anviisning, hvorfore Parterne begiærede det Eedfæstet, vidnet aflagde derfore Eed efter Loven.
2det contra Vidne, Siur Larssen Schutleberg, 50 Aar gl:, broder til hoved Citanten Michel, og moderbroder til contra Citanten Ole Olsen, er fød og boer paa Schutleberg 1 Fiærding vej herfra. veed intet om bruget i øvre Qvandal, Brulie og Waslie, da vidnet ej er kient her i markerne, eller kan erindre at have hørt noget om det omspurgte til 1ste contr: vidne. Vidnet veed ej heller hvorledes Afgiften af Thoredalen og Sotebotten har været deelt eller oppebaaret. Vidnet synes at have hørt for lang Tid siden et mærke skulde være paa de omtvistede Stæder i en Steen kaldet Slæde Steen, og deri en kors, men kan ej anvise Steenen, eller veed hvorledes byttet efter den skulde gaae. Vidnet kan ej giøre Anviisning, uden paa det Stæd hvor det efter Tilladelse af {hoved} \contra/ Citanterne sloe høe for 2 Aar siden, som skal være ved de omtvistede Sæder.
3de Vidne, Guro Larsdatter Stene, 80 Aar, Stifmoder til cont: Cit: Lars Henrichsen, har været her paa Gaarden 20 Aar afvigte Vaar. har hørt af sin for 10 Aar siden afdøde mand, som boede her paa Gaarden, og hans broder, at der skulde være et mærke i Slæe Steen, samt at nedre Thun tilregnet sig Eiendom til Beitningen i øvre Qvandalen og Skaugen i Thoredalen med Lie manden, mindes ej hvem som fik afgiften naar beiterne i Thoredalen og Sotebotten kunde være bortlejet. Vidnet er frem/m/et i Marken, kan ikke giøre Anviisning. har hørt at op i Thuns manden beitet i øvre Qvandal, og at hendes mand med flere i nedre Thun dermed var misfornøyet. Aflagde Eed efter Loven.
4de Vidne, Gunilde Pedersdatter Udrundingen, 40 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne, tiente her 14 Aar for 9 Aar siden. har hørt her paa Gaarden at contra Cit:[s] Formand har haft Støel i øvre Qvandal, som og vistes at have været da vidnet tiente her, Parterne brugte da Beitet tilsammen i øvre Qvandal, ligesaa har vidnet hørt at Brulie skulde tilhøre nedre Tuns manden. veed ej hvorledes Afgiften er svaret af Thoredalen og Sotebotten, men {veed} har hørt at cont: Cit: med Lie ejede Toredalen. J den Tid vidnet tiente her, beitet ned og op i Tun sam/m/en udj

1783: 128b

Bierchedalen. Bierchedalen skulde tilhøre øvre Thun {og Lie}, og øvre Qvandal Nedre Thun til Eiendom, kan ej erindre hvem som sagde hende dette. Vidnet kan giøre Anviisning.
Da Dagen med det passerede er forløben, saa beroer med Forretningen til i Morgen.

Den 16de September continuerede Forretningen paa Gaarden Stene i overværelse af fornævnte Laugret og Parter:
5: Jan Svendsen Reistvet, gl: 67 Aar, vidnets Datter er gift med cont: Cit: Ole Olsen, og vidnet er morbroder til Michel Stenes hustrue, samt noget beslægtet til de andre hoved Citanter, er fød paa Naboe Gaarden Scheje, hvor han har boet {i 30 Aar}, samt paa Reistvet her i nærværelsen. Vidnet svarede: J øvre Qvandal har Nedre Thun havt Støel for ungefær 100 Aar siden, og saa længe Vidnet mindes Fæe beite der, øvre Thun har og beitet i øvre Qvandalen, men Vidnet har dog mest seet nedre Thuns Fæe der, kan anvise de gamle Sæhls Tomter. Bruelie har Vidnet hørt skulde tilhøre Nedre Thun, om Waslie kan intet erindre. Vidnet har i 20 Aar vist lejet beite i Thoredalen af Nedre Thun og Lie, og til dem betalt, men disse Aar har ej været efter hverandre, da andre ligesom han imellem har lejet Den til Slagte Drifters beitning, og betalt, i Sotebotten har Vidnet beitet 4 Aar med Slagte Fæe og betalt Afgift til alle Opsiddere paa Stene. For ungefær 40 Aar siden hørte Vidnet af 2de mænd fra Stene, Baar af op i Thun og Ole ned i Thun, som da var i et Jule Giæstebud paa Scheje, hvor de talede om mærkene paa de omtvistede Stæder, og blev da talt om endeel Korser og mærkesteener, hvorom de tvistede, iblant dem som vidnet kan erindre var Slæe Steen og en X samt en Nult som vidnet ej til visse kan erindre, men troer de kalte den Store Lie Nutten, {mærkerne} \vidnet/ kan ej vise disse mærker. hoved Citanterne begiærede vidnet tilspurgt, om det kan anvise øvre Qvandals Størrelse. Svar: kan giøre anvisning paa Stædet, videre har aldrig andet hørt end at Nedre Thun havde Ejendom der og brugte som melt, men ikke hørt nogen Tvist herom før nu nyelig.
6: Gunder Tollefsen Aarhuus, 59 Aar gl:, langt udi beslægtet med cont: Citanterne, boer paa Aarhuus i Naboelavet, hvor Vidnet er fød. Vidnet har hørt af en gl: Kone fra Stene, som hed Lusi Siursdr:, der nu er død, at Nedre Thun ejede øvre Qvandal, og havde tilforn haft Støel der, saa er og vidnet af hende viist hvorvidt øvre Qvandals strækning er, og kan anvise sam/m/e; for resten ved ikke vidnet at svare noget om Waslie, Brulie, eller Afgift af Sotebotten og Thoredalen. Vidnet var tilkaldet af contra Cit: at være med 3 Dage for forrige Session, at besee mærkerne paa de omtvistede Stæder, og fant da nogle korser som vidnet endnu

1783: 129

kan anvise. hoved Citanterne vilde da ej være med.
7: Lars Larsen Moe, 50 Aar gl:, noget beslægtet til begge Parter, boer paa Moe her i Naboelavet. Vidnet har tient her paa Gaarden \5 Aar/ for 27 Aar siden, den Tid hørte af sine huusbonder i Nedre Thun at øvre Qvandalen var deres Eiendom, hvilken de og brugte, øvre Thuns mændene beitede med deres Fæe og i nærheden, kan anvise hvor meget som tilhører øvre Qvandal efter som han har hørt. om Brue og Waslie kan intet sige, men kan anvise hvor han huggede Støels veed da han tiente her. Thoredalen har vidnet lejet for 17 aar siden den siste gang, og betalt Afgift til Nedre Thuns og Lies Opsiddere, af Sotebotten har vidnet betalt Afgift til alle Opsiddere paa Stene. Vidnet har lejet for 6 aar siden en Slaatte af hoved Citanterne, som de sagde at tilhøre Lie og frem i Thun paa Stene, og blev brugt af dem for beite i Qvandalen.
8: Johannes Siursen Stene, 59 Aar, Farbroder til contra Citanten Ole Olsen, er fød her paa Gaarden, og nu huusmand hos sin broder Søn. om øvre Qvandal og Waslie som 5te cont: vidne, samt at Waslie skulde ligeledes tilhøre Nedre Thun, som i vidnets ungdom huggede Støels veed i disse 2 lier. om Afgiften af Thoredalen og Sotebotten som 5te cont: vidne. Kan anvise mærke som ham er sagt, men ej de omspurgte X, som vidnet ej har seet før den/n/e

Som/m/er. Vidnet kan anvise hvor øvre Thuns manden tog endeel veed og førte hiem, som nedre Thuns manden havde hugget i Waslie, paa Grund af at den tilhørte dem.
9: Isach Olsen Sellesetter er nu ej tilstæde.
10de: Holger Philpsen Moe, 42 Aar gl:, er beslægtet noget til Michel Stene, og noget besvogret til Christopher Stene. Vidnet var med paa den af Gunder Tollefsen Aarhuus benævnte Tid, og saa da nogle mærker som kan anvises. Vidnet er forresten frem/m/et, og veed intet om Eiendom og brug imellem Parterne.
contra Citanterne fremlagde \Udtog af/ en Forretning holt paa Gaarden Stene d: 20de, 21de og 22de Julj 1750, som de begiærede Acten tiltagen saavit Sagen vedkom/m/er.
Parterne begiærede at Retten vilde modtage Vidnernes Anvisning, og contra Citanterne reserverede sig at faae afhørt det udeblevne Vidne om sam/m/e møder.
Os blev da anviist 3 Fierdinger fra Gaarden Stene i Stølsmarken, vesten paa Stølen Nedre Qvandal, en haug fra vandet op, begroet med Skaug, \som/ kaldes Waslie, osten for sam/m/e og Norden for Stølen en ligesaadan haug kaldet Brue Lie, og oven for den mod Norden, en Skauge Lie som vender mod vest eller Sødvest, kaldet Store Lie. alle vidner som herom har vidnet var i denne Anviisning eenige. imellem Store Lie og Brue Lie \og/ mod vesten anviste Lars Larsen Lie de omvidnede høe Slotter. dette Vidnet anviste en bek vesten for Stølen, kaldet Tøm/m/er Skars bek, som

1783: 129b

skal være mærke imellem nedre og øvre Thun, den Nordre Side tilhører øvre, og Søndre Side nedre Thun Stene, fra sam/m/e anvist mærket over vandet til Støls Elv, hvor øvre Tun skal eje paa vestre, og nedre Thun paa østre Side, imellem denne bekk og Elv ligger de bemelte 3 Lier, Waslie, Bruelie og Storlie. dette vidne har hørt at øvre Qvandal skulde høre nedre Thun til. Michel Lie anviste ligesom forrige vidne Lierne, samt vesten for bekken noget op fra vandet hvor veeden var hugget, som er omvidnet, dette er i Waslie, vidnet sagde at ingen af nedre Thuns mænd var med da veeden blev taget, har hørt at øvre Qvandal skulde tilhøre nedre Thun Stene. Amund Lie og Marite Stene anviste ligesom siste vidne, vidnerne har hørt tale om her paa Stene at øvre Qvandal tilhører nedre Thun. Ole Svendsen Stene giorde Anviisning som Lars Lie, og sagde at øvre Qvandal tilhører Nedre Thun, som og {oft:} oftets har beitet der. Graasteens Dalen er Slaatter som lig[g]er i Sødvest fra Store Lien, Birchedalen lige saa, herom er ingen Tvist, thi dette er øvre Thuns mark uden for det omtvistede. Øvre Qvandal anviste alle vidnerne eenstem/m/ig, sam/m/e ligger ungefær 1 Fiærding i Nord fra nedre Qvandal, og er en Field bond, hvormeget som hører dertil kunde ej vidnerne sige, men adskiller sig Selv, deels ved bierg Ruster og deels ved at markene paa vestre Side faaer andre Navne noget op af Dalføret. Siur Schutleberg anviste Sønden for Tøm/m/er Skar bekken, hvor han havde slaaet høe, og dette er nedre Thuns Eiendom, og Norden for slog med øvre Thuns mændenes Tilladelse. Gunilde Pedersdr: anviste Brulie og Birchedalen, samt murer efter et huus i øvre Qvandal, som skulde være Sæhls Tomten. Jan Reistvet anviste øvre Qvandal og Brulie, Gunder Aarhuus giorde og Anviisning paa øvre Qvandal, men ingen af dem kunde sige nogen visse mærker derfor anderledes end Dalen, som melt Selv adskiller sig, og her er intet uden beite, saa visse mærker ikke heller ansees nødvendig. Gunder Aarhuus med Holger Moe anviste en stor Steen vesten for Store Lie og noget oven for Was Lie mod Nordost, som skal kaldes Slæe Steen, i sam/m/e fantes en huggen X, atter anvist en stor Steen paa høyeste Store Lie Rusten i Nord, hvori fantes den anden hugne X, disse vidner anviste et mærke udj en Steen under Jinde Field, som sklulde være efter sigende en X, men Laugrettet som var der, kunde ej ansee at dette mærke var giort ved Rettens middel eller lovlig, da det kun var en Skurre i Steenen. Lars Moe anviste øvre Qvandal som forrige vidner, det stæd hvor han huggede veed var Sønden paa Tøm/m/er Skar Bek, og altsaa ej tvistes om. Den

omvidnede Slaatte er langt fra det omtvistede Stæd, Johannes Stene anviste Waslie og Brulie, hvor han huggede Støls veed, samt Norden for Tøm/m/er Skar bekken i Waslie, hvor den veed var hugget som øvre Thuns manden bemægtigede sig, dette sagde hoved Citantene strax efter til nedre Thuns mænd. Vidnet

1783: 130

sagde videre, at øvre Qvandals tilhørende skulde gaae efter Rusten paa vestre Side.
hoved og Contra vidner {giord} bekræftede derefter deres Vidnesbyrd og Anviisning med Saligheds Eed.
contra Citanterne fremstillede nu vidnet Isach Olsen Sellesetter, gl: 40 Aar, ubesløgtet til Parterne, tient i nedre Thun 4 eller 5 Aar for 20 Aar siden, anviste i Waslie, hvor han for sin huusbond huggede Støels veed og førte til Stølen Nedre Qvandal, kan ej erindre om op i Thuns mændene viste om det, har hørt af en gl: Dreng Johannes Olsen Stene, som ejede en Part i nedre Thun, at der skulde være et mærke i Store Lie og et i øvre Qvandalen, men kan ej anvise dem, videre, at vidnet paa ommelte Tid var med sin huusbond en gang og hugget Stav veed i Thoredalen, men ved intet om Afgiftens Deeling. For ungefær 16 Aar siden tiente vidnet i øvre Thun, og var da med sin huusbond en høst at hugge Støels veed i Brue Lie, vidnet anviste Brulie. Vidnet aflagde derpaa Eed efter Loven.
Parterne sagde paa Sorenskriverens tilspørsel at være fornøyet med Dom efter Vidner og Befaring uden Cituations Cart, for denne Rett.
udj Jinde Field blev anvist ovenfor den øverste anviste X, hvilket ej ansees gyldig, den omvidnede glovre eller en kløvt i Fieldet, sam/m/e staaer ej i Linie med de nederste 2de korser, men gaar mere mod vest.
Parterne begiærede at Forretningen maatte blive udsat til i Morgen, for at de kunde tale om Forlig, og da det nu tillige er seent paa Aften, saa beroer Forretningen til i Morgen.

Den 17de September continuerede Aastæds Sagen paa Gaarden Stene i overværelse af foran tilførte Laugret og Parter.
Hvorda! Parterne fremstillede sig for Retten og sagde at de ej vare foreenede, men begiærede deres tilbud paa begge side Protocollen tilført: contra Citanterne paastaaer øvre Qvandal, Bruli og Waslie, men Store Lie og dertil følgende Slaatter eftergiver de, Thoredalen ene og Sotebotten til fælles, samt betale ½ Processens Omkostning. Hoved Citanterne haver derimod tilbudet at contra Cit: skulde have øvre Qvandal, Toredalen, men vil intet eftergive af deres formeentlige Ret til de ommelte 3de Lier.
hoved Citanten Ole Isachsen \paa egne og øvriges vegne/ sluttede Sagen til Doms efter Vidnerne, Stævnemaalet og videre i denne Sag passeret, paastod ved Dom at blive bekræftet udj sit gamle brug, anmelte at hans Omkostninger i denne Sag ere: Stævne Penge med Jncaminationer og videre {6 – 4 – 10 s:} \7 – 3 – 14/, mad og Drikke til Rettens Personer og Vidner 2de Sessioner, det mindste 20 rd:, foruden Rettens Gebyhr forrige Session, og hvad Retten nu behager at tillægge sig, hvilket han alt paastod at blive betalt af contra Citanterne, og de ved Dom dertil tilpligtet.
Ole Sandven for contra Parterne begiærede paa deres vegne Sagen sluttet til Doms, med paastand at mærket skal gaae efter de anviste X'ser og Field glovre, og paa Sødøstre Side tilhøre dem, som da indbefatter de omvidnede 3 Lier, ligesom han paastaaer øvre Qvandal med fuld Eiendom og Toredalen,

1783: 130b

samt Sote botten til fælles, endelig Omkostning med Stævne Penge og Jcaminationer, 5 rd: 8 s:, videre, at om hoved Citanterne kan have tiltaget sig noget brug paa deres Eiendom, da er dette skeed i Contra Citanternes umyndige Aar, og ikke saa bestandig at dette har forværret dem hoved Citanternes hævd paa contra Citanternes retmæssige Eiendom.

Parterne vedtog, for at spare Bekostninger, at høre Dom paa næste høste Ting for Østensøe Skibreede.

Rettens Gebyhr beregnes saale[de]s: 3 Dages Forretning 4 rd:, Diet 1 rd: 2 mrk:, Skyds, forsaavidt den ej besørges in natura, 5 mrk:, Lensmand[en] 1 rd:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s: i 3 Dage, er 6 rd:, er i alt 13 rd: 1 mrk:, som hoved Citanterne betalte.

Eragtet.

Efter Parternes vedtagelse optages Sagen til Revision til Anden Ting dag for Østensøe Skibreede førstkom/m/ende høste Ting, da Laugrettet møder.

Anno 1783, den 19de September, blev Aastæds Rett satt og behandlet paa Gaarden Tioflaat udj Kintzervigs Skibreede, for at behandle en Aastæds Sag imellem Opsidderne paa Tioflaat og Gaarden Hamres Opsiddere i Gravens Skibreede; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd af Kintservigs Skibreede: 1: Friderich Pedersen Jaastad, 2: Elling Hansen Haugse, 3: Jon Larsen øvre Qvale, 4: Svend Knudsen Grimen, af Gravens Skibreede: Abselon Christiansen Fylchedal, Christian Olsen Kollenes, Joseph Olsen Lille Graven, og Gudmund Larsen Rønnestrand, som alle til Parterne ere ubeslægtet. tilstæde Lænsmand Jon Haugse og den for Gravens Skibreede constituerede Lænsmand Anders Lille Graven.

Hvorda! Niels Johannesen og Torjus Michelsen Tioflaat \fremlagde Tægtedag, saal:/, anmelte at have til denne Tid og Stæd med mundtlig varsel ladet indkalde Tosten Brynildsen Hamre af Gravens Skibreede, for at anhøre Vidner om det støls beite Botnene kaldet, som fra umindelig Tid har været Citanternes Eiendom, der fra at afholde sine Kreature for Eftertiden, samt derom Dom at modtage og svare Processens Omkostninger. Til vedermæle er indkaldet den anden Opsidder paa Hamre, Elling Endresen, eftersom han for Stævnevidnerne declarerede at han vilde ingen Tvist have med Citanterne. Til Vidner under Lovens Faldsmaal indkaldet Asbiørn Brynildsen Huus, Christie Erichsdatter Qvalvigen, Kari Rasmusdatter Ystenes, Gunder Jaastad med Kone Herborg Amundsdatter. Vilde fornem/m/e om den instævnte med Vidnerne møder. End videre anmelte Citanterne at Tosten Brynildsen er Stævnet, men hans Søn Endre haver Skiødet [paa]? Gaarden, der fore har de ladet ham tilspørge om han vilde vedtage paa egne

1783: 131

og Søns vegne, dette haver han vedtaget, og derfore er ej heller Endre Tostensen Stævnet til denne Sag.

Tosten Brynildsen Hamre mødte ved Retten, og med ham Knud Anfindsen Rochne, som han begiærede maatte Tale hans Tarv. ansøgningen er i Julj afvigte afgaaet til Stiftet om Tilladelse for ham at gaae i Rette, men ej tilbage kommen, og derfore formodede at Citanterne havde intet imod at han, Knud Rochne, mødte. Citanterne var dermed fornøyet; thi vedtog Knud Rochne lovlig varsel for Tosten Brynildsen med Søn Endre, og for den til vedermæle instævnte Elling Endresen Hamre. J det øvrige formeener han at Citanterne ej fragaar at bekken er bytte fra Fiære til Fields, hvor den tager sin oprindelse, imellem de 2de stridende Parter, og derpaa forventede Citanternes Svar:

Citanterne Svarede: at det er noget som ankommer paa Vidnernes Forklaring, og derfore begiærede dem paaraabt og afhørte. De inkaldte Vidner mødte for Retten og vedtog Varsel. Eedens Forklaring blev Viderne forelæst med Formaning.

Paa Sorenskriverens Tilspørgsel sagde Parterne at de intet Cituations Cart vilde have for denne Rett.

1ste Vidne, Asbiørn Brynildsen Huus, gl: 65 Aar, Broder til Tosten Brynildsen Hamre, Faderbroder til Torjuls Tioflaat, og i 2det og 3de Leed beslægtet med Niels Tioflaat, fød og opdragen her paa Gaarden, og rejst herfra for 44 (41?) Aar siden. Citanterne begiærede Vidnet tilspurgt, om Vidnet hørte nogen Tvist om beitet paa det nu omtvistede Stæd, den Tid det var her /: Skaugen tilhører Hamre :/ og om ikke Tioflaat da brugte sam/m/e, samt om Hamres mænd kom der i den Tid med sit Fæe, eller regnede sig nogen Rett til beite i Støls Botnene. Svar: den Tid Vidnet var her, beitet Tioflaats Fæe i Støls Botnene uden Tvist, men kan ej erindre om og Hamres Fæe kom der, men kan ej sige hvor vidt Kreaturerne kom. Citanterne tilstod paa Knud Rochnes Spørsmaal, at bekken er bytte imellem Hamre og Tioflaat, for Skaugen, men her tvistes ej om Skaug. Beitet er det som De, Citanterne, paastaaer tilkom/m/er dem. Vidnet har hørt, at Hamres Opsiddere i de ældre Tider havde Støel paa Lie Sætter, men hvor de da havde Beiterne, veed ej Vidnet. Kan anvise Støls Botnene.

2det Vidne, Christi Erichsdatter Qvalvigen, gl: 53 Aar, ubeslægtet til Parterne, tient her 6 Aar for 24 Aar siden. Vidnet Svarede, den Tid hun var her beitet Tioflaats Kreature i Støls botnene uden Tvist, og hørte ej Hamres mænd regnede sig Ret til beitet der, ej heller saa deres Kreature \ kom/m/e / der. Knud Rochne tilspurgte

1783: 131b

Vidnet, om det veed enten Hamres Opsiddere viste om at Tioflaats Kreture beitet der eller ej. Svar: veed intet derom. Kan giøre Anviisning.

3de Vidne, Kari Rasmusdr: Ystenes, 64 Aar gl:, ej beslægtet til Parterne, tient her 3 Aar for ungefær 30 Aar siden. Vidnede eenstem/m/ig med andet Vidne. Vidnet kan ej giøre Anviisning formedelst at hun er en Krøbling, giorde derfore Eed efter Loven.

4de Vidne, Gunder Aslachsen Jaastad, gl: 36 Aar, ej beslægtet til Parterne, tiente her 3 Aar for 11 Aar siden, og {siden} ½ Aar for 8 Aar siden. Svarede eenstem/m/ig med andet Vidne. Vidnet har været til huus hos Tosten Hamre 3 Aar for 5 Aar siden, og hørte ej heller den tid tale om at Hamre Opsiddere havde Rett at beite i Støls Botnene. Kan anvise Støls Botnene.

5te Vidne, Herborg Amundsdr:, 51 Aar gl:, ej beslægtet til Parterne, tient her 9 Aar for 10 Aar siden. Svarede Eenstem/m/ig med 4de Vidne, hendes Mand, kan giøre Anviisning.

Parterne begiærede at Retten vilde begive sig i Marken og modtage Vidnernes Anviisning, som blev efterkom/m/et. Vidnet Herborg Amundsdr: var Syg og kunde ej giøre Anviisning. Da Anviisningen var giort, declarerede Parterne at være foreenet, og derfore ej forlangte Befaringen tilført. men da Foreening skulde tilføres, kunde ej Parterne komme fuldkom/m/en overeens, thi bliver Befaringen saaledes tilført: ungefær 1 ½ Fierding i Nordost fra Gaarden, oven for Stølen Vindhovden, blev anviist en Field Bond eller Dahl Føre, som gaar i øst og vest, hvor Tioflaats Kreature har beitet, her gaaer en bek som Deeler sig i 2de Grene øverst, den Søndre er den mest lige og største, som synes at være mærkes bekken, Norden for Botnene er et stort Giel, og der Norden for Lie Stølen, som er omvidnet, over dette Giel kan ingen Nøde Kreature kom/m/e i Botten; neden for Botnene er bierger og ufremkom/m/elig, og der har ej heller Tioflaats Kreature kommet. Vidnet Christi Erichsdatter anviste midt ned i Botnene hvor Kreaturene medst beitet. Gunder Jaastad anviste heele Bottnene, og sagde at Kreaturene kom og paa den anden Side, paa Ruusen!! (Rusten?), men lidet til Gielet,

formedelst Skaugen der er. Botnen kan ej sees fra Hamre, men vel bierg Rusten til Gielet. Vidnerne Eedfæstede derpaa deres Vidnesbyrd efter Loven.
Citanterne med Tosten Hamre fremstode for Retten og begiærede tilført, at de var saaledes Foreenet at Hamres Opsiddere skal have beite til 4re, siger Fiire, Nods Kreature i Botten, som skal gaae horn om horn med Tioflaats Fæe, uden paatale, om de kunde kom/m/e uden for Botnene

1783: 132

og følge Tioflaats Kreature. Hamres Eiendom, hvad Skaug angaar, skal være efter Bekken, den største og ligeste Green, samt Hamres Opsiddere at betale det halve og Tioflaats det halve i den/n/e Processes Omkostning. Dette blev oplæst og tilstaaet at være rigtig.
Da saaledes intet videre var at tilføre, bliver at beregne denne Forretnings Omkostning saaledes: 1 Dags Forretning 2 rd:, Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Fogden for mænds opnævnlse 1 rd:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, Lænsmændene á 4 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, i alt 7 rd: 4 mrk: Jncamination og Tægtedag haver Citanterne betalt med 2 rd: 5 mrk: 4 s:, bliver saa denne Sags Omkostning 10 – 3 – 4 s: Tosten Hamre betalte det halve, og Tioflaat mændene det andet halve.
De bemelte Kreature fra Hamre skal ej kom/m/e i Botnene forinden Tioflaats mændene kom/m/er eller kan kom/m/e paa Stølen Winhovden.
Denne Forretning dermed sluttet.

Anno 1783, den 22de Septbr:, blev Aastæds Rett behandlet paa Gaarden Luttrom i Kingservigs Skibrede og Kirke Sogn, udi følgende Sag anlagt af Anders Olsen mod Haagen Arnesen ibid:; Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: {Ole} Gunder Torbiørnsen Ystenæs, 2: Niels Torbiørnsen Hougse, 3: Jon Larsen øvre Qvale, 5: Gunder Anfindsen Langesæter, 5: Friderich Pedersen Jaastad, 6: Arne Knudsen Luttrom, 7: Wier Thomæsen Houstvedt, og 8de: Svend Knudsen Grimen, hvilke alle anmeldte sig med Parterne at være ubeslægtede. Saa var og ved Retten nærværende Lænsmanden Jon Hougse.
Hvorda! Citanten Anders Olsen med sin besvogrede Johannes Huus fremlagde den givne Tægte Dag til denne Sags Foretagelse, og anmeldte at have med mundtlig Varsel til denne Dag ladet inkalde sin Naboe Haagen Arnesen Luttrom til at afstaae og fravige de Citanten tilhørende 7 Mrk: Smørs Leje, som den instævnte nogen Tid brugt haver, og samme 7 Mrk: Gods ved nærværende Laugrettet at erholde ved lovlige Mærkeskiæl udsteenet, og sit tilhørende brug inlem/m/et: derom at modtage Dom i et og alt, og Processens Bekostning at erstatte. Saa anmeldtes og til Vedermæle at være instævnte de angrændsende Naboer, neml: Knud Arnesen, Michel Jonsen, Østen Michelsen og Arne

1783: 132b

Knudsen, alle Opsiddere paa Gaarden Luttrom. Ville dernæst fornem/m/e om alle vedkommende møder.
Halgrim Mæland for sin Frænde Haagen Arnesen mødte og vedtog lovlig Varsel.
Ligesaa tilstode de til Vædermæle inkaldte at have faaet lovlig Varsel.
Halgrim Mæland dernæst anmeldte, at han før har tilbudet Citanten, ligesom end nu her for Retten, enten at faae de paastævnte 7 Mrk: Smør imod bøxel og Landskyld, eller til kiøbs efter god og accorderet Priis. nægter dog ikke, at jo Citanten Anders Olsen er Ejer af de

paastævnte 7 Mrk: Smør, hvilke i lang Tid have fulgt det Brug, som Haagen have tilkiøbt sig af Citantens Stiffader Johannes Østensen, hvilken for sin Tid har brugt det.
Derimod Johannes Huus formeente og paastod, at siden forbemelte Johannes Østensen nu har afstaaet til \Haagen/ Arnesen sit tilhørende Brug, saa bør samme og bemeldte 7 Mrk: Smør kom/m/e tilbage til sin rette Ejermand.
Citanten Anders Olsen fremlagde til Legitimation for sin Eyendom et Skiøde af 25 Maji 1765, som blev oplæst og er saa meldende:
Haagen Arnesen lod ved Halgrim Mæland inlevere Inlæg af 22 Septemb; d: A:, saa lydende: tilligemed Beskikelsen til Anders Olsen af Dato 28 Octbr: 1771, saa lydende:
Dernæst Citanten begiærede, at de paastævnte 7 Mrk: Smør maatte af Retten vorde udsteenet, for sa[a]vidt hiemme marken angaaer i henseende Ager og Eng, hvad Udmarken angaaer, da reserverede Udsteening i sin Tid, om Naboerne det maatte paastaae, da Aarets Tid nu ey tillader det.
Retten begav sig ud at opmaale Ager og Eng for at adskille de imellem Parterne ventilerede 7 Mrk: Smør udi Haagen Arnesens Brug, og da denne Dag ey hertil er tilstrækkelig; saa bliver Forretningens videre Fremme i Morgen at tilføre.

Dagen derefter, d: 23 Septbr:, continuerede Aastæds

1783: 133

Forretningen paa Gaarden Luttrom i Parternes Overværelse, og bliver nu at anføre den i Gaar og i Dag passerede Opmaaling og Mærkesteenes Nedsættelse efter Parternes Foreening, saaleedes:
1: Ager, kaldet Kloen, er uddeelt med 2de Mærkesteene, paa den indre Side eyer Anders Olsen, paa den yttre Haagen Arnesen.
2: Ager, Stor Ageren, er skiftet tvers over med 5 Mærkesteene, neden under disse Mærker ejer Anders Olsen, og oven for ejer Haagen Arnes:
3: Ager, Stue Ageren, er adskilt med 2de Mærkesteene, 1 oven og 1 neden for; paa den yttre Side ejer Anders, og paa den indre ejer Haag: Arnesen.
4: Ager, Lyse Flekket, er og adskilt med 2de Mærkesteene. paa den indre Side af disse Stener ejer Anders Olsen, og paa den yttre Side Haagen Arnesen.
5: 3de Smaae Ager Flekker, som ligger paa Halvfierdingen, hører Anders Olsen til, og derimod Haugs Ageren tilhører Haagen Arnesen.
Hvad sig angaaer de øvrige Ager Flekker, som ligger paa hinandens Bøe, det beholder enhver, som det nu er og haver været.
Bøen: 1ste Teig, kaldet Losse Teigen, 2den Teig, kaldet Clemets Teigen, 3de: Inste Parten i Lyse Teigen og Dalen tillige alt til Bækken; 4de Teig, Bakkene, yttre Parten tilligemed {inderste} øverste Parten i Soel Kinnen; 5te: Halv Fierdingen; 6te: den yderste og inderste Part i Kalhagen; 7: Teig, Joronds Slaaten; 8de Teig, Reve-dalen; 9de Teig, Sløes Rinden; 10: Halve Parten i den øverste Deel i Dalen.
Udi alle disse forbemeldte Teiger er og bliver Anders Olsen Ejer for de 2/3 deele, og Haagen Arnesen tilkommer den 3de Part, og i Skoven ligeledes.

1783: 133b

Parterne anmeldte tillige at være saaledes foreenede, at det øvrige, som endnu ikke er uddeelet imellem \dem/, skal beroe indtil videre, og til enhvers efterretlige Skiøn i hensende Jordens Bonite, da de agter videre mindelig at deele sig imellem, og derefter at lade nedsætte

lovlige Mærkesteene. Ligesom alt det tilførte blev oplæst og af Parterne tilstaaet rigtig at være.
Nok anmeldte Parterne, at Haagen Arnesen haver kiøbt een Mark Smør af Anders Olsen udi de paastævte 7 Mrk:, og saaledes ikkun 6 Mrk: Gods udi Haagens Brug, som Anders Olsen tilkom/m/er at faae adskilt.
Ingen havde videre at lade denne Forretning tilføre; thi bliver Omkostningerne saaledes at beregne: 2de Dages Forretning 3 rdr:, 2de Dages Diet 1 rdr: 2 mrk:, Skyds leveres in natura, Laugrettet pr: Mand á 3 mrk:, [er] 4 rdr:, Lænsmanden, som sædvanlig for Møye og Opvartning 1 rdr:, Fogden for Mænds Opnævnelse 1 rdr:, i alt 10 dr: 2 mrk:, som Anders Olsen betalte.

Anno 1783, den 22de October, begyndtes **Høste Ting med Jondals Skibreede paa Tingstædet Hæransholmen**, ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Koren og efterskrevne eedsorne Laugrettesmænd: Wiglich Heljesen Svaasand, Iver Pedersen Fladebøe, Iver Olsen Augestad, Aad Olsen ibidem, Jørgen Hansen ibidem, Endre Torjersen ibidem, Ole ibidem, og for Baar Olsen Herrestvet, Johannes Knudsen Tørvigen, saa var og tilstæde Lensmand Johannes Wiig. med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret følgende Kongelige og høye Øvrigheds Foranstaltninger:
1: Forordning om Formularen ved den hellige Daab. Dateret 7de Maj 1783.
2: Placat af 11te Juni 1783, hvorved Forbydes uenrollerede at fare til Søes.
3: Rappels og General Pardons Patent for alle undvigte og uden tilladelse udeblevne Søe Folk af Rigerne og Førstendøm/m/erne, som inden et Aar indfinder sig, datt: 11te Juni 1783.
4: Placat angaaende visse bestem/m/elser ved Tiendevæsenet i Norge, dat: 27de Maj 1783.
5: Rescript af 4de December 1782, hvorledes nye opbygde broers bekostning paa Alfare veje skal betales, og at af Stalems og Kalan[d]s broes bekostning kom/m/er paa Sundhor og Hardanger Fogderie 187 rd: 74 s:
6: Stiftets Skrivelse af 10de Maj 1783, at af Grændse Rydnings Omkostningen 2432 rd: 5 mrk:

1783: 134

kom/m/er paa dette Fogderie 161 rd: 2 s:
7: Kongelig Rescript af 26de Juni 1783, at bøder for ulovlig Skovhugst, Volds og Arbitrajre bøder skal i 10 Aar tilfalde vej Cassen Norden Fields.
8: Stiftets Skrivelse af 2den Aug: 1783, hvorved efterlyses 5 fra Hedemarken undvigte Svendsker, som sam/m/estæds var arresterede.
9: Det Kongelige Danske Cancellies Skrivelse af 26de Julj 1783 angaaende, at ved \Land/ Sessionerne skal udtages 10 á 12 af det unge Mandskab for at conplettere (complettere) wacanser.

Almuens Breve:
Tosten Larsen og Ole Larsen Halderagers bøxel brev til Johannes Knudsen Tørvigen paa 3 Spand 10 Mrk: S:r i Gaarden Tørvigen, No: 40, dat: 13de Juni 1783. med Revers.
2: hr: Foged Korens Freedlysning paa Nedre Hage og Steken under Gaarden Tofte. dateret 22de October 1783.

Eieren for Tvedt Saug, Amund Larsen Tvedt, paa egne og medEieres vegne fremstod for Retten og anmelte at der paa Tvedt Saug var Skaaret siden seeneste Angivelse siste høste Ting, 800 bord vankantede, og af 8te Alens længde i det høyeste, men da dette er en bøyde Saug og hertil kom/m/er 1 á 2 Stokker fra hver, saa kan han ej heller til visse sige om noget af benificeret er kom/m/et, dog er intet med hans vidende kom/m/et af benificeret Skaug, og vist ej mere Skaaret paa Saugen end 800 bord.
Eierne for Haugens Saug, Samson Larsen Haugen og Lars Larsen Haugen, anmelte paa Haugens Saug dette Aar at være skaaren 500 bord vankantede 8 Fods længde, for resten som forrige.

Anno 1783, den 23de October, continuerede høste Tinget med Jondals Skibreede i overværelse af fornævnte Laugrett.

Hvorda! til Publication følgende Documenter blev fremleveret:
1: Engel Siursen Svaasan[d]s Skiøde til Christopher Engelsen paa 1 pd: S:r, 1/3 hd: i Gaarden Svaasand, No: 13, for 72 rd:, dat: 22de October 1783.
2: Christopher Svaasands vilkaar brev til Engel Siursen og hustrue paa endeel vilkaar af Gaarden Svaasand, dat: 22de October 1783.
3: Siur Olsen Kopres vilkaar brev til sin Stiffader Lars Larsen og Moder Anna Iversdr: paa endeel vilkaar af Gaarden Kopre. dat: 22de Oct:
4: Jacob Johannesen Tørvigens Obl: til Lars Endresen Eide, stor 75 rd:, mod 3 ¼ ProC:to, og Pant udj 1 Løb S:r med bøxel i Gaarden Tørvigen, dat: 23de Oct: 1783.

Niels Ingebrigtsen Hærastvet fremstod for Retten og anmeldte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Tosten Larsen og Ole Larsen Halderager, fordie de skal have bemægtiget sig endeel høe som Citanten har slaaet {har slaaet} paa sin Eiendom, derom at høre Vidner og lide Dom, samt betale Omkostninger. Til Vedermæle er indkaldet Deres Fader Lars Halderager for at declarere om han have givet sin Sønner Ordre hertil, eftersom Eiendom/m/en hans og Citantens støder tilsammen. Til Vidner ere under Faldsmaal indkaldet Baar Olsen Herrastvet og hans tieneste Dræng Anders Larsen. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Tosten Halderager mødte og vedtog varsel. Ole Larsen og Lars Halderager mødte ej efter udraab, thi blev varselen lovlig afhiemlet af Baar Havnen og Lars Holgersen Berven. Vidnerne mødte og vedtoge varsel.
Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte.

1783: 134b

1ste Vidne, Baar Herrastvet, fremstod, og efter Eedens Forklaring var oplæst med formaning, aflagde Eed og vidnede: udj sist afvigte {g} Som/m/er tid j Slagte Tiden, blev Vidnet hentet af Citanten for at see at endeel af hans høe i en Slaatte som ligger nær ved en udSlaatte, Lars Halderager tilhørende, var borttaget og lagt paa den anden Larses Teig eller Slaatte, det vistes hvor høet undervejs var spilt, som kiendelig kunde sees, da Citantens høe var slaat noget før end Lars Halderagers, og desuden en anden Sort Græs, men hvem som havde giort dette {saa} \veed eller saa/ ej Vidnet. strax efter sam/m/e, tilspurte Citanten i Vidnets nærværelse Tosten og Ole Lars Sønner om de havde taget høet. da svarede de, at de ej \havde/ tog\et/ (taget) mere end de tilkom. Citanten tog den Tid ej høet igien, og Vidnet kan ej sige hvormeget det var, da høet var kastet iblant det senere paa Halderagers Grund slaaede høe. Tosten og Ole Larsøn/n/er var, da høet blev beseet, ej der paa Stædet, men i nærheden. Vidnet afskeediget.

2det Vidne, Anders Larsen, aflagde Eed og vidnede: Ganske eenstem/m/ig med første Vidne. Afskeediget.
Tosten Larsen benægtede at have taget noget af Citantens høe, og paastod at han saadant burde beviise, og videre, at Citanten havde paa den bemelte Tid Slaget nogle Favner over mærkerne, som Comparenten kan beviise.
Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Lovlig indstævnte men udeblevne Ole Larsen Halderager og {Tosten} Lars ibid: gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

De Laugrettesmænd som næste Aar skal betiene Retten for dette Skibreede ere: nye mænd, Peder Johannesen Brattebøe, Lars Hansen Tørvigen og Lars Iversen Traae, gamle mænd, Tosten Pedersen Augestad, Lars Samsonsen ibidem, Lars Larsen Drage, Ole Larsen ibidem, og Tollev Iversen Tørvigen.

Fogden fremlagde til examination for dette Skibreede følgende Tings vidner: 1mo: det store Tings vidne bestaaende af 10 Poster. 2: Tings vidne over Aftagernes godtgiørelse. 3: Tings vidne over diferancen i Odels Mantallet. og 4: Tings vidne at den halve Skyds godtgiøres dem som Skydser Fogden og Sorenskriveren ved Tingene. disse blev saaledes tilstaaet Rigtig af Almuen og Laugrettet, men i sær af Endre Iversen Sætvet og Niels Wiig.

Publiceret Arveskiftebrev efter Tosten Wiglichsen Fladebøe i Jondal, taget boen til Jndtægt 1 Løb 13 Mrk: S:r med bøxel udj Gaarden Fladebøe, hvoraf til Enken Søgni Svendsdatter er udlagt det halve, og børnene det andet halve.

Efter udraab indfant sig ingen som mere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1783, den 24de October, begyndtes **Almindelig høste Ting med Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hæransholmen**, nærværende S: T: hr: Foged Koren, og Retten betient af følgende eedsorne Laugrettesmænd: Svend Olsen Scheje, Endre Henrichsen ibid:, Siur Larsen Moe, Ole Larsen Walland, Haagen Jonsen Sandven, Hans Hansen Klyve, for ham Ole Torbiørnsen Klyve, Michel Hansen Lepse, for ham Kiettel Giermundsen Berje, Amund Knudsen Tvedt, for ham Ole Christophersen Sandven.

1783: 135

Saa var og nærværende Lænsmand Johannes Wiig med den Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de for Jondals Skibreede anførte Kongelige Anordninger og høy Øvrigheds Foranstaltninger.

Soldat Lars Larsen Hovland /: der nu er udgaaet af Tienesten ved siste Session :/ i Rette ædskede den forrige Sag mod Qvinde Mennisket Magrete Trondsdatter Øren for beskyldninger, og vilde fornem/m/e med hvad Tilsvar hun nu møder.
Magrete Trondsdr: med Faderen Trond Øren mødte for Retten og sagde at hun intet videre i denne Sag havde at tilføre, mere end som paa forrige Ting er tilført.
Lars Hovland sluttede Sagen til Doms efter det beviste, og den instævnte straffet efter Loven, samt Omkostningerne erstattet.

Stævnevidnerne Lænsmand Wiig og Baar Havnen, som til afvigte Som/m/er Ting stævnet i denne Sag, sagde at Magre[te] Trondsdatter er stævnet at lide Dom, som og den indstævnte vedtog. Jngen havde mere at tilføre. thi blev saaledes

Eragtet.

Sagen optages til Revision, da Tiden ved Tingets Slutning nærmere skal blive bekiendtgiort.

Ellef Larsen Nedre Axnes i Rette ædskede den forrige Sag mod Arne Larsen øvre Axnes fordie han skal have insat Citantens Geeder med videre, og vilde nu fornem/m/e med hvad tilsvar han møder.

Arne Axnes mødte ej, men hans Søn Lars Arnesen, som anmelte at hans Fader var paa Rejs til Bergen, og endnu ej hiemkom/m/en, anmelte desuden at hans Fader havde ladet contra Stævne i denne Sag, og stævnet Vidner, men da comparenten ej vidste at føre Sagen for sin Fader, begiærede han den udsat til næste Ting.

Ellef Larsen forlangte Dom.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Arne Axnes besørger det fornødne til Sagens frem/m/e, eller Dom modtager.

Lænsmand Johannes Wiig for Kiøbmand Jocum Jørgensen af Bergen anmelte ved mundtlig \varsel/ at have til dette Ting indkaldet Trond Jermonsen Norem, fordie han efter mange Paamindelser ej haver betalt en Giæld af 3 rd:, derom at modtage Dom til betaling med denne Processes Omkostning. Vil fornem/m/e om den instævnte møder.

Efter lovlig udraab mødte ej den instævnte, thi blev varselen lovlig afhiemlet af Baar Havnen \og/ Lars Holgersen Berven, som tillige sagde at Debitor tilstod Kravet, med Tillæg at han møder ej paa Tinget eller leverer Lænsmanden Pengene.

Lænsmanden anviste i Retten Fuldmagt at stævne Tron Jermundsen for denne Giæld. Lænsmanden forlangte Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men nu ej mødende Trond Norem gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

Siur Samsonsen og Tosten Nielsen Walland paa egne og øvriges vegne af Wallan[d]s beboere, anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Jaen Svendsen Reistvet, at paahøre Vidner, hvorledes han anviste sin Eiendom i Field eller Støls marken, og tillige, om Retten det tillader, at giøre Eed hvorledes han anviste sin Eiendom, heller og at paahøre Deres Eed, samt endelig at modtage Dom i hoved Sag, og betale denne Processes Omkostning. Til Vidner er under Lovens Faldsmaal indkaldet Torbiørn Larsen Øfsthuus og Svend Siovatsen Midhus. vilde dernæst fornem/m/e om den instævnte med Vidnerne møder.

Jan Reistvet mødte og vedtog varsel at høre Vidner og svare Omkostning,

1783: 135b

men ej at høre Dom. Stævningen blev derfore lige efter Jncaminationen afhiemlet af Lænsmand Johannes Wiig og Baar Havnen.

Vidnerne mødte og vedtog varsel.

1ste Vidne, Torbiørn Larsen Øfsthuus, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: 2 Aar afvigte Som/m/er siden var Vidnet med i Støelsmarken /: hvori det tillige er Eier, og hvis Eiendom støder mod Wallands :/ og hørte da at Jan Reistvet og Citanterne talede om Eiendom/m/en der, og var eenige til Biørngiælet, og heller ikke hørte nogen Tvist imellem

dem, men kan ej erindre om hvad som blev talet om mærkerne oven \og uden/ for Biørn Giælet. Vidnet afskediget.
2: Svend Siovatsen Midhus, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: eenstemmig med forrige Vidne, og derfor afskeeediget.
Sorenskriveren tilspurgte Jan Reistvet om han vilde aflagde!! (aflægge) den paastævnte Forklaring og Eed, dertil han svarede, at saadan Forklaring og Eed i hans Egen Sag fant han ej fornøden at aflægge, eller dertil var villig, men formodede at den som stævner bør beviise, om de har noget at Søge ham for. Ligesom han ej heller var fornøyet med Citanternes Eed, da de i Sagen har ført Vidner, og dermed bør beviise sin Sag.
Citanterne stillede Sagen i beroe til næste Ting; Som Retten billigede.

S: T: hr: Foged Koren lod tilføre, at han til dette Ting paa Justitien og paa sit Embedes vegne havde ladet ved mundtlig varsel indkalde ægtegift Mand Ole Olsen Fixen og Pigen Magrethe Trondsdatter Øren for med hinanden begaaet Lejermaal, derfor at lide Dom efter Loven og de udgangne Anordninger.
Ole Olsen Fixe mødte for Retten og vedtog varsel tillige med Magrete Trondsdatter.
Fogden, forinden at han vilde giøre nogen i Rettesættelse over den indkaldte mand, begiærede at den Respective Rett vilde tage Qvinde Men/n/isket under Examen, om hun vedbliver at bekiende paa ham, Ole Fixe, siden Fogden ikke havde faaet nogen Attest fra stædets Sogne Præst om dette Læjermaal.
Magrethe Trondsdatter blev tilspurgt om den instævnte Ole Fixe er Fader til hendes avlede Barn, som hun nu havde for Retten, 14 uger gam/m/el? Svar: Hun veed ej at angive nogen anden end den instævnte Ole Olsen Fixe, og dette vilde hun, naar forlanges, med Eed bekræfte.
Ole Olsen benægtede at være Fader til Magrethe Trondsdr:s avlede Barn, men kan ej nægte at have haft lægemlig Omgang \een gang/ med Magrethe Trondsdatter nogen Tid efter Michaeli afvigte Høst, vilde giærne, om det antages, aflægge Eed paa ej at være barne Fader.
Fogden, i Anleedning af den instævntes tilførsel, anmelte, at han ikke kunde indsee nogen Eed kunde blive ham tilladt, som kunde befrie ham fra at ansees som Barne Fader, allerhelst da han selv tilstaaer at have haft legemlig Omgang med hende i den Tid omtrent som hun maae være blevet Svanger med dette Barn, og derfore begiærede Sagen udsatt til næste Ting, for saavel at fremkom/m/e med den fornødne Præste Attest, som med den Undersøgnings Forretning som bliver at holde i den instævnte

1783: 136

Mands Boe.

Eragtet.

Sagen udfløttes til næste Ting, da det tillige ved Sagens Slutning skal blive paakiendt om den anbudne Eed kan antages.

Johannes Torjersen Fladebøe og Enken Ingebor Olsdr: ibidem {med} \ved/ Laugværge Kiettel Giermundsen Berje /: i hvis Stæd sad som Laugrettesmand Niels Johannesen Berven :/ anmelte ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Niels Isachsen og Mons Nielsen Botten, en for begge og begge for en, eller hvem som Sagen kom/m/er paa, for lovstridig Omgang: 1: at de ej Giærder, det i Retten omforeenede mærkes Giærde imellem Fladebøe og Kanikebergs hiem/m/ebøers Eiendom. 2: at de i utide hiemdriver sine Kreature paa Kanikebergs hiem/m/ebøe, uden ringeste varsel, Fladebøes Opsiddere og Eiere til Skade og Fornærmelse, efter som de ej havde indhøstet alt sit Foder, eller tillukket nogen af sine huuse, der fore at møde dem eller Fuldmægtig her paa Tinget, anhøre Documenter og Vidner,

imodtage Dom til Giærdets vedligeholdelse, blive mulcteret for deres lovstridige Omgang og betale Processens Omkostning. Til Vidner under Faldsmaal indkaldet Hans Jacobsen Wiig, Ole Arnesen Moe, Svend Knudsen Scheje, og beskikkelses Vidne[r] Ole Giermundsen Botten og Jon Olsen ibid: vilde firnemme om de indstævnte og Vidnerne møder.

Niels Isachsen mødte for Retten, og Jørgen Berven for sin Broder Søn Mons Nielsen Botten, men sagde at ingen var hiem/m/e da Stævningen blev Forkyndt, og kunde derfore ei vide hvorledes Stævningen var forkyndt.

Stævnevidnerne Lænsmand Johannes Wiig og Baar Hav[n]en declarerede at Stævningen efter Jncamination er for over 14te Dage siden forkyndt paa Botten, lovlig i Paahør af Christen Isachsen, broder til Niels Botten og Farbroder til Mons ibidem, derpaa de aflagde Eed.

Citanterne fremlagde et Aastæds Forliig af 25de Juni 1781, saavidt incirclet her inført, saal:

1ste Vidne, Hans Jacobsen Wiig, som aflagde Eed efter Loven: vidnede: for ungefær 3 á 4 uger siden var Vidnet med Lænsmand[en] efter Forlangende paa Fladebøe for at besee det i Forliget bemelte Giærde, og saa da at den Deel som Botten efter Forretningen tilkom at holde, var nedfalden og ej Giæret efter Forretningen, men Fladebøes i God Stand, samt saa Spor efter Kreature imellem Fladebøes høe hæsier, som da stod Haae udj, samt endeel sam/m/estæds udslaaet!! (uslaaet?), Bottens Kreature var der da ej, men gik paa Kanike Bierg. Huusene var ej lukket, nemlig huuse med høe udj. Afskediget.

2det: Ole Arnesen Moe, som aflagde Eed og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne, videre at dette passerede Løverdag for Michels Dag afvigte. Afskeediget.

3: Svend Knudsen Scheje, aflagde Eed efter Loven og sagde, at han var Laugrettes mand ved det passerede Aastæds Forliig, ligesom de 2de forrige Vidner, siden ej været paa Stædet, og derfore intet at vidne.

4: Beskikkelses Vidner Ole Giermundsen Botten og Jon Olsen ibidem, som aflagde Eed og vidnede: Fredagen før Michaelie afvigte vare

1783: 136b

Vidnerne af Citanterne udsent for at tilspørge Niels Botten om han vilde giærde sin Part af Giærdet efter Forliget, dertil han Svarede at han ej giærdet sin Part forinden Johannes Fladebøe istandsat[te] sit Giærde ved Elven. Mons Botten sagde sam/m/e Tid at han var fornøyet med sin Faders Svar, og hvad hans Fader giorde var han fornøyet med. Afskediget.

De instævnte bleve tilspurgte hvad de havde at tilføre. De begiærede Sagen udsatt for at føre Vidner paa at Kreaturene kom/m/er forbie det Stæd hvor Fladebøe mænd skal hægne for Kreaturene ved Elven.

Citanterne paastod Dom, efter som de instævntes Kreature giør Skade paa deres Eiendom.

Eragtet.

Sagen beroer paa Forlangende til næste Ting, da Niels Botten da besørger dens Frem/m/e og Slutning.

Lænsmand Johannes Wiig for Brigt Larsen Østensøe, anmelte ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Tore Larsen Torpe, fordie han skal hos Citanten have modtaget haandPenge paa endeel humle, og siden solgt denne humle til en anden, og endnu beholder haandPengene, herom at høre beviis og lide Dom til at skaffe Citanten saameget humle som Accorderet og for den Accorderede Priis, eller at erstatte den Skade som Citanten haver haft og hvad han kunde fortient, da bemelte humle af Citanten var bortlovet og taget haandPenge paa, samt at erstatte Processens Omkostning.

Tore Torpe blev paaraabt, men ingen mødte, thi blev varselen lovlig afhiemlet af Baar Havnen og Lars Holgersen Berven.

Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Lovlig indstævnte men udeblevne Tore Larsen Torpe gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel. <bet:>

Publiceret hr: Fogden Korens Freedlysning paa Gaarden Moe i Steensdalen, dat: 24de October 1783.

2: Ole Olsen Stenstøe og Hagtor Hagtorsen ibidems vilkaar brev til Elie Larsdr: Stenstøe. dat: 24de October 1783.

Anno 1783, den 25de October, {holdtes h} blev Retten satt paa Tingstædet Hæransholmen, for i følge Optagelse at afsige Dom i den paa fol: 130 optagne Aastæds Sag paa Gaarden Stene, og blev da Retten beklæd med fornævnte Laugrettes og meddoms mænd, hvorda, efter at Sorenskriveren med Laugrettet havde confereret, blev enstem/m/ig afsag[t]

Dom!

Denne Sag rejser sig af at de instævnte haver fløttet deres Støel eller Sæhls huuse fra hoved Citanternes til et Stæd kaldet øvre Qvandal, fordie at paa det første Stæd var for inknebet for deres Kreature, med videre omtvistet som Acten nærmere udviser. J Sagen er ført mange Vidner, baade af hoved og contra Citanterne, alle enstem/m/ig i at de instævnte og Forfædre haver altid ejet øvre Qvandal, og for det meste beitet der, samt en Tid tilforn haft Støel der.

1783: 137

øvre Qvandals virkelige Strækning er imidlertid ej bestemt, som og unødvendig, da her er fælles Beite. Om de paastævnte 3 Skauge Lier, Waslie, Brulie og Storelie, er derimod Vidnerne ikke overeensstem/m/ende, de fleste siger at hoved Citanterne ejer dem, og at contra Citanterne undertiden har hugget støls veed i Waslie og Brulie, som og til deels er borttaget af hoved Citanterne. Tordalen er beviist at have tilhørt contra Citanterne og Gaarden Lie, men Sotebottens Afgift er deelt paa heele Gaarden Stene. At contra Citanterne skal have inbrudt sig i hoved Citante{r}n{es} Michel Stenes Sæhls huus og benøttet sig af sam/m/e, er ej bevist, og ikke engang under Sagens behandling kom/m/en videre fore end i Jncamination, derfore ej her tages i betragtning. Angaaende de omvidnede korser og mærker, da er dette saa aldeeles ubestemt, hvorledes Eiendom/m/en efter dem skulde være, at de, efter det i denne Sag wentilerede ej kan kom/m/e til nogen Styrke for contra Citanterne. Thi kiendes af Os eenstem/m/ig for Rett: Contra Citanterne frifindes for hoved Citanternes Tiltale for saa vidt angaar at de haver fløttet sine Sæhls huuse til øvre Qvandal, dog forbeholdes hoved Citanterne sine Fæe beiter der som sædvanlig. De paastævnte 3 Skauge Lier, Brulie, Waslie og Storlie, bør tilhøre hoved Citanterne efter deres gamle brug, men Fæe beite at være fælles. Thoredalen \at/ tilhøre contra Citanterne og medEiere paa Gaarden Lie, derimod Sotebotten til fælles for heele Gaarden Stene. contra Citanterne har ved sine mange Vidner udhalet Tiden og bragt hoved Citanterne i større Omkostninger, thi bør De at betale udj denne Processes Omkostninger til hoved Citanterne 22 rd: inden 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse, for Resten omgaaes med denne Dom paa lovlig maade.

Med Tinget derefter passeret.

Publiceret Johannes Samsonsen Melstvets Contr: med Ole Olsen Melstvet. dat: 25de Oct: 1783.

2: Anviist til udslættelse Steg Olsen Bervens Obl: til Helge Larsen Traae, stor 120 rd:, dat: 17de October 1774, Qvitteret 25de October 1783.

3: Steg Olsen Bervens Skiøde til Ole Stegsen paa 2 pd: 15 Mrk: Smør, 1/16 Løb Salt, ½ huud, 1/8 Kalvskind med bøxel i Gaarden Berven, Matr: No: (ope rum), for 200 rd:, dog undtages det under {Pladsen} \Gaarden/ liggende Plads Bachen kaldet, dateret 24de October 1783.
4: Lars Nielsen Teiglands Skiøde til Ole Larsen paa 1 Løb Smør, 3/16 Løb Salt med bøxel udj Gaarden Norem, No: 29, for 400 rd: dat: 14de Juni 1783.
5: Ole Larsen Norem med fleres Skiøde til Arne Larsen paa 2 pd: 6 Mrk: S:r, 3/16 Løb Salt med bøxel i bemelte Norem for 300 rd: dat: 25de October 1783.

De Laugrettes mænd som næste Aar skal beklæde Retten for dette Skibreede ere følgende: unge mænd, Mons Tollachsen Netteland, Ole Larsen Norem, og Arne Larsen ibidem, gamle mænd: Amund Kaldestad, Tosten Hagtorsen ibidem, Jon Sandven, Tosten ibidem, og Lars ibidem.

1783: 137b

Fogden fremlagde her som for Jondals Skibreede der anførte Tings vidner, som blev examineret og bekræftet af Almuen, Laugrettet og de de!! 2de mænd Ole Haagensen Moe og Jørgen Isachsen Berve. Restansen for dette Skibreede er 85 rd: 5 s:

Steg Olsen Bervens Obl: til Samel!! (Samuel?) Andersen Giære med flere, stor 200 rd:, dat; 23de October 1759. Qv: 30te Nov: 1782, {og} udslættet.

Den Sag anlagt af Lars Larsen Hovland mod Magrete Trondsdatter optages til Revision til den 4de December førstkom/m/ende.

Publiceret Arveskiftebrev efter Lars Brigtsen Nedre Wiig af 13de Marti d: A:, taget boen til Jndtægt 1 Løb 5 Mrk: S:r, ¼ huud med bøxel efter Aftag i Gaarden Nedre Wiig for 300 rd:, som saaledes er udlagt: Niels Trondsen Biørche 1/3 deel, Enken Christi Trondsdr: 1/3 deel, og Børnene 1/3 deel.

Efter lovlig Udraab indfant sig ingen som videre med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1783, den 27 October, holdtes **almindelig Høste Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd**; ved Retten tilstæde herr Foged Koren, den constituerede Lænsmand Anders Josephsen Lille Graven og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Erich Berjesen Espeland, 2: Wigleich Davidsen Underland, 3: Tosten Torfindsen Sæd, 4: Lars Pedersen Gahren, 5: Michel Larsen Holm(en?), 6: Amund Larsen Wambem, 7: Hans Olsen Westrem, og 8de: Lars Thomæsen Kløve i stæden for Peder Aadsen Skaar. Saa var og tilstæde anden tingsøgende Almue.

Publiceret hvad paa Tingstædet for Jondals Skibrede ere specificeret.

Halsteen Gahren paa egne og de fleere Opsidderes Vegne anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Amund, Aslach \Sæbe/, og Endre Lund, fordi de ulovlig har jaget Citanternes Kreature fra deres tilhørende Fæe beyter, og derhen igien indrevet deres

egne Kreature og der giætet eller vogtet dem, derom at høre Vidner, stævnte og ustævnte, Dom at modtage i Hoved Sag efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.
Ingen af de instævnte mødte efter Paaraab; thi blev lovlig og fuld Varsel afhiemlet af Lænsmand Anders Lille Graven og Gudmund

1783: 138

Rønnestrand.
Citanten fremlagde en passeret Fredlysning af 31 Maji 1768, saa lydende: Dernæst begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De lovlig instævnte men ey mødende Amund og Aslach {Sæbe} Sæbe og Endre Lund gives Laugdag til næste Som/m/er Ting at møde med Tilsvar, og Citanterne besørger lovlig Varsel. <bet:>

Dagen derefter, d: 28de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue i Overværelse af det i Gaar anførte Laugrett.

Hvorda! Torkild Lindebrekke paa Enken og Arvinger[s] \Vegne/ paa Gaarden Sævertvedt fremlagde Laugdag, saa lydende:
Knud Rochne mødte for Niels Høysæter og vedtog lovlig Varsel.
Torkild Lindebrekke ingav Inlæg af 16 Juni d: A:, som blev læst og er saa lydende: Dernæst fremlagde Skifte brev af 1 Augusti 1780, hvoraf han begiærede det incirklede denne Act tiltaget; derefter henholdt sig til sit Inlæg og paastod Dom.
Knud Rochne modsagde det i Retten fremlagde og oplæste Inlæg, og angav, at denne paastævnte Gave vare passeret førend hun kom i Ægteskab med Ellef Snaresen, hvorom Vidnerne har forklaret, og i det øvrige formente og paastod han, at hans Arvinger ey havde nogen Ret at trække tilbage de Gaver som hun havde givet sine egne Børn førend hun kom i Ægteskab med ham, neml: Elleff Snaresen, hvis Arvinger Citanterne nu ere; og forventer at blive ved Dom frifunden for Citanternes Tiltale for saa vidt hans Andeel af Gaven vedkommer, da der er fleere Søskende, hvis Anpart ham ey angaaer; og saaledes inlod Sagen Dom.
Torkild Lindebrekke refererer sig til sit tilførte, og ligeledes var Dom begiærende.
Knud Rochne erindrede til Slutning om Processens Bekostning at blive erstattet med 3 rdr:, saavelsom de oppebaarne Renter 34 dr:, hvilke med hoved Summen han paastaaer tilbagebetalt.

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 8de Decembr:

1783: 138b

Torkild Lindebrekke for Enken Abelone Davidsd: Sævertvedt og David Olsen ibid: anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Gaarden Oses Opsiddere, Amund Larsen, Lars Larsen og Torbiørn Levorsen ibid:, at anhøre Vidner og modtage Dom til at opsætte Mærkes Giærde fra Søen op til Elven Østdølen kaldet, samt Processens Omkostning at erstatte. De stævnte Vidner under Faldsmaal ere Lars Olsen Spaanheim og Sølfest Heljesen Torblaae. Ville dernæst \fornem/m/e / om de vedkom/m/ende for Retten infinder sig.
Ingen af de instævnte mødte efter Paaraab.

Kaldsmændene Amund Larsen Wambem og Wigleich Davidsen Undeland aflagde Eed at Stævnemaalet lovlig er forkyndt med fulde 14 Dages Varsel.
Nu mødte Vidnet Lars Olsen Spaanheim, som aflagd Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede: I Som/m/er, just St: Hans Dag, var Vidnet med Citanten og tilspurgte de instævnte Mænd paa Ose, om de ville være eenig at opsætte Mærkes Giærde fra Søen og op efter den bemeldte Elv efter deres Anpart, og dertil de svarede: Ney! Ligeledes saae Vidnet, at Gaarden Oses Kreature havde giort Skade paa Sævertvedts huusMands Ager, og at Kalvene endnu sam/m/e Tid gik der; men at Skaden da ey blev taxeret, samt at \de/ nægtede at ville tage Kalvene derfra. Vidnet afskeediget,
og Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

De udeblevne Amund og Lars Ose, samt Torbiørn Levorsen ibid: gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Sølfest Heljesen Torblaae forelegges under Faldsmaal til samme Tid.

Niels Møen af Woss har med mundtlig Varsel ladet inkalde Knud Ellingsen Store Graven for Giæld 3 dr: 3 mrk:, derom at høre Vidner og modtage Dom til Betaling, og Processens Omkostning skadesløs at erstatte. Til Vidner ere under Faldsmaal inkaldte Lænsmand

1783: 139

Anders Lille Graven og Berge Traae. Vil fornemme om de vedkom/m/ende møder.
Knud Store Graven mødte ikke; thi blev lovlig Varsel afhiemlet af Lænsmand Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.
Citanten begiærede Vidnerne afhørte, og fremstod
Anders Josephsen Lille Graven, som aflagde Eed efter Loven og sagde, at for 2de Aar siden omtrent saae og hørte han, at Knud Ellingsen leverede Citanten en Banco Seddel, og derhos tilstod at han end da var Citanten pligtig 3 dr: 3 mrk:; men veed intet om sam/m/e siden er betalt.
2det Vidne, Berje Traae, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa een Tid var tilstæde. Dette Vidne ligeledes afskeediget.
og Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Knud Ellingsen Store Graven gives Laugdag til næste Ting at svare til Sagen, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Knud Rochne i Rette ædskede den forrige Sag mod Johannes Christophersen Rønnestrand, \og ingav Laugdag/, saa meldende: Citanten ville ikke tragte efter den instævntes Fortræd, men var villig paa hans Anmodning at ingaae Forliig, hvorimod Johannes Rønnestrand takkede og declarerede at hvad han har talt og giort til Fornærmelse for Citanten, fortrød han, som Ungdoms Daarlighed og uforsigtig Spøg, bad derfor om Forladelse og tilbød godvillig at betale strax til Sognets Fattige 1 rdr:, som han leverede inden Retten til Medhielperen, samt til Citanten udi Processens Omkostning 3 dr: og saaledes denne Sag ophævet.

Tosten Legreid har med mundtlig Stævning ladet inkalde Ole Torfindsen Sæd, nu Herreid, for Overfald mod Citantens Søn paa hans hiemreyse fra Kongsberg, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Ole Endresen Lille Thun, \og/ Svend Larsen Lund, og modtage Dom til Undgieldelse efter yderligere Paastand, og at erstatte denne Processes Omkostning. Vil fornemme om de møder.

1783: 139b

Ole Torfindsen mødte og vedtog lovlig Varsel, saavelsom de benævnte Vidner.
Citanten begiærede de mødende Vidner afhørte. Eedens Forklaring blev forelæst med Formaning.
1ste Vidne, Ole Endresen Lilletun, aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede, at ved Michels Dags Tid sidst afvigte paa deres Reyse fra Kongsberg, da de kom i Numedalen, kom Parterne i Kiækkel, og begyndte Ole Torfindsen angaaende et Bidsel, som Citantens Søn Anders Tostensen havde paa en Øg, hvilken han havde handlet til sig af den instævnte; hvor da efter nogen Skiænderi imellem Parterne, saae Vidnet, at Ole Torfindsen slog Anders Tostensen i Ansigtet og paa Skuldrene med knyttet Næve, og derefter slog ham til Jorden. Anders Tostensen skiændte vel og brugte Mund, men slog ikke igien; strax derefter kom de atter i Klam/m/erie i bemeldte Anledning, og blev da Anders slaget af Ole Torfindsen og endelig kastet til Jorden imod et afhugget Træe. Da de samme Dag kom noget længere hen paa deres Reyse og til et Vandfald, sagde Ole Torfindsen til Anders Tostensen: tier du ikke, saa skal ieg kaste dig i Vandet.
2det Vidne, Svend Larsen Lund, aflagde Eed og vidnede: ganske eenstem/m/ig med forrige Vidne, som paa sam/m/e Tid og Stæd nærværende. Vidnet afskeediget.
Ole Torfindsen bad om Anstand til næste Ting for at stævne contra og føre Vidner til Sagens Oplysning.

Eragtet.

Paa Forlangende beroer med denne Sag til næste Ting, da Ole Torfindsen i agt tager det fornøden agtende.

Berje Traae for Ole Windal fremlagde Rettens Laugdagelse mod Iver ibid:, saa lydende:
Iver Olsen Windal mødte og vedtog lovlig Varsel, og sagde at ville svare Vilkaar til sin Fader, saavidt at han dermed vil(?) (kan?) være fornøyet, men kan ikke efterkomme den oprettede

1783: 140

Contract, som synes for høy og stræng.
Citanten paastod Dom til Vilkaar Contractens Opfyldelse i et og alt, samt denne Processes Omkostning skadesløs.
Den instævnte ligeledes var lovmedholdig Dom begiærende.

Eragtet.

Sagen optages til næstkom/m/ende 8 Decembr:

Anders Lille Graven mod Friederich Haugsnæs ingav Laugdag, saa lydende:
Torkild Lindebrekke mødte for Friederich Haugsnæs og vedtog lovlig Varsel; men begiærede Anstand til næste Ting og Udtog af alt i denne Sag passerede for at besvares til samme Tid, da Comparenten er fremmed i Sagen.
Citanten fremlagde Skiftebrev af 23 febr: 1780, hvoraf han begiærede det incirclede, i Sær paa Pag: 40, Acten tiltaget. ligeledes fremlagde Skifte brev, ommeldt i et fremlagt Inlæg, dat: 10 Jan: 1766, med Begiær Acten tiltaget saavidt denne Sag vedkom/m/er. hafte ellers intet imod den begiærede Udsættelse.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da det begiærte Udtog skal imidlertid vorde beskreven meddeelt.

Iver Nielsen Lione af Ulvigs Kirke-Sogn og Gravens Præstegiæld, fremstod for Retten og anmeldte at have i denne Som/m/er, noget efter St: Hans Tid, {at have} dræbt ved Selv Skud 1 Voxen Biørn i Opheims Mark, og 1 ditto Voxen Biørn ved Michels Tid paa Gaarden Liones Mark i Uldvig Sogn.

Ole Westrem mod Halsteen Davidsen Hylle ingav Laugdag, saa lydende:
Torkild Lindebrekke for Halsteen \Hylle/ vedtog lovlig Varsel, og sagde, at de Penge, som Ole Westrem paafordrer, ere betalte til den til Vædermæle inkaldte Siur Poulsen Spaanheim.
Siur Poulsen, som ved Retten var tilstæde, tilstod at have bekommet af Halsteen Hylle de paastævnte 40 rdr:, og det efter Aftale med Citanten Ole Westrem.
Ole Westrem benægter alt det tilførte, og refererer sig til den passerede Arrest og Executions Forretning.
Torkild Lindebrekke for Halsteen Hylle anmeldte at have til dette Ting Contra stævnet Ole Westrem

1783: 140b

at høre Vidner og Beviiser og Dom til Befrielse, samt Processens Bekostning at svare. Ligesaa er Siur Poulsen til Vædermæle inkaldet. Til Vidner under Faldsmaal ere inkaldte Lars Danielsen Haaeim og Endre Simonsen Lione.
De instævnte Ole Westrem og Siur Poulsen vedtoge lovlig Varsel, saavelsom Vidnet Endre Lione.
Contra Citanten, da Siur Poulsen nu som før tilstod at have modtaget af Halsteen Hylle de paastævnte 40 rdr: efter Aftale og Foreening med Ole Westrem, saa fandt han ufornøden denne Sinde at føre de instævnte Vidner, og derfore frafaldt sam/m/e. Anmeldte derhos, at han betalte de bemeldte Penge til Siur Poulsen for at faae fuldbyrdet sit Kiøb og Skiøde paa Scheje Saug, da han blev krævet, og Halsteen ey var stævnet til næste Ting \af Ole Westrem/ efter den passerede og ved en anden Sag i denne Anledning paaberaabte Arrest Forretning.
Hoved Citanten begiærede Sagen stillet i beroe til i Morgen Formiddag, og Contra Citanten har intet derimod.

Eragtet.

Paa Forlangende stilles denne Sag i beroe til i Morgen Formiddag.

Ole Westrem paaraabte den forrige Sag mod Olmoe Garetun, og ville fornemme med hvad Tilsvar han nu infinder sig.
Siur Lisebrekke for Olmoe Garetun, og i hans Forfald, begiærede Anstand til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning, fremlegge Contra Regning og føre Vidner.
Ole Westrem havde [intet]? imod den forlangte Udsættelse.

Eragtet.

Sagen gives Rum til næste Ting, og Olmoe Garetun besørger det fornøden agtende.

Michel Hylle, som Laugværge for Enken Anna Halvorsd: mod Tollef Wichnæs, ingav Laugdag, saa lydende:
Den instævnte mødte og vedtog at være Citantinden skyldig de paastævnte 23 rdr:, hvilke han lovede godvillig at ville betale; men reserverede sin Fordring 2 rdr: udi et huus, som Anna Halvorsd: bruger og benytter sig af. Lovede derhos Betaling til næste

1783: 141

Juule høytid, med Processens Omkostning.

Michel Hylle accorderede det begiærte Fordrag, med Reservation af Dom til næste Ting i Mangel af mindelig Betaling.

Knud Rochne for Anders Syse paaraabte den forrige Sag mod Otto Isachsen Lione, og ville nu fornem/m/e hvad han haver at forestille.
Otto Lione har til dette Ting mundtlig ladet inkalde Anders Syse at høre Vidner i denne Sag, og høre Dom efter nærmere Paastand, samt Processens Omkostning at svare. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Ole Hielmevold, Endre Lione, \og/ Aslach Nedre Leqve.
Knud Rochne vedtog lovlig Varsel.
De forhen afhørte Vidner Mads og Ole Torblaae ere ikke inkaldte at paahøre disse Vidners Udsigende.
Kaldsmændene Wigleich Davidsen Undeland og Amund Larsen Wambem aflagde Eed, at de benævnte 3de Vidner ere lovlig tilkaldte.
Contra Citanten begiærede Laugdag for Vidnerne.

Eragtet.

Ole Hielmevold, Endre Lione og Aslach Nedre Leqve forelegges under Faldsmaal til næste Ting, og <Contra> Citanten besørger lovlig Varsel, som og for de forhen afhørte Vidner til Vædermæle, Mads og Ole Torblaae. <bet:>

Sergeant Jens Top har med mundtlig Varsel ladet inkalde Ole Westrem for Giæld 5 dr:, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Bekostning at erstatte.
Ole Westrem vedtog lovlig Varsel; men begiærede Anstand til næste Ting for at giøre Afregning med Citanten.
Jens Top har intet derimod.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting.

Lænsmand Anders Lille Graven for Kiøbmand Ahlert Harje af Bergen anmeldte at have til dette Ting inkaldet Ole Westrem for Giæld efter Kiøbmands Regning 29 rdr: 4 mrk: 6 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og denne Processes Bekostning at svare
Ole Westrem paastod, at Lænsmanden bør fremviise Stiftets Bevilling at gaae i Rette for Kiøbmand Ahlert Harje; og derhos fremlegge lovlig Regning, forinden han kan vedstaae Kravets Rigtighed.
Lænsmanden lovede til næste Ting at fremlægge

1783: 141b

Regning, og ellers at i agt tage det fornødne; imidlertid stillede saa længe Sagen i beroe.

Lænsmand Anders Lille Graven for Kiøbmand Ahlert Harje gav tilkiende at have med mundtlig Varsel inkaldet Jørgen Larsen Holven for Giæld 2 rdr:, derom at modtage Dom til Betaling, og denne Sags Omkostning at svare.
Jørgen Holven vedtog lovlig Varsel og betalte 2 rdr:

Gurmund Rønnestrand for Halsteen Tveito paaraabte den forrige Sag mod Magnus Røndestvedt (Rondestvedt), og stillede den i beroe til næste Ting.

Dagen derefter, den 29de Octobr:, continuerede Høste Tinget, overværende det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! Ole Westrem paaraabte den i Gaar udsatte Sag mod Halsteen Hylle, og paaberaabte den originale Arrest og Executions Forretning, som til Actens Følge forhen er fremlagt. Dernæst sluttede denne Sag til Doms med Paastand om de paastævnte 40 dr: Betaling med Renters Svarelse fra Stævnemaalets Dato, og Processens Omkostning skadesløs.

Torkild Lindebrekke anmeldte, at denne Sag dependerer af en anden, og da disse Processer staaer i nøjeste Connexion, saa maatte han paa Halsteen Hylles Vegne begiære at denne ey maatte paadømmes førend den anden blev sluttet.

Ole Westrem har intet derimod, men i saadan Anledning begiærer Sagen mod Enken Kari Rønnestrand, som har Sam/m/enhæng med denne, foretaget.

Eragtet.

Med denne Sag beroer indtil den paaberaabte bliver sluttet.

Ole Westrem mod Enken Kari Rønnestrand ingav Laugdag, saa lydende:

Vidnet Ole Olsen Hielmevold aflagde Eed at ville vidne Sandhed. Enkens Laugværge Brynild Arnesen Spilde var ved Retten tilstæde. Dette Vidnes Forklaring er i et og alt overeenstem/m/ende med det forrige Vidne Torkild Lindebrekke. Ole Westrem bad Vidnet tilspurgt, om han ikke hørte den sam/m/e Dag i Kiølen, at han sagde: neml: Comparenten Ole Westrem: Pengene

1783: 142

kan du giærne modtage, neml: Paul Spaanheim, men dermed ingen Arrest ophævet. Vidnet svarede: han hørte vel nogen Snak imellem Parterne om Arresten, men ikke, at Pengene maatte oppebæres af Paul Siursen, af dem eller paa det Stæd, men har vel hørt det af andre og siden. Nu sagde Vidnet, at han, \neml: Ole Westrem/, svarede efterat Laugværgen havde kaldet til Provs, at dermed var ingen Arrest ophævet. Vidnet blev afskeediget.

Ole Westrem bad tilført, at han har oppebaaret af Poul Siursen paa hans Faders Siur Poulsens Vegne 65 rdr:, som Doms Acten imellem Comp: og Siur Poulsen skal udviise, der er ham ved Regning bleven godtgiort, men af de hos Lænsmanden arresterede eller indsatte Penge, har han aldeles intet oppebaaret.

Enkens Laugværge sagde, at hun har intet at bestille med de Regninger, som er imellem Ole Westrem og Siur Poulsen.

Ole Westrem paastod, at hans originale Ordre at Pengene skulle udleveres, maatte i Retten fremlegges, eller og saadan Ordre lovlig bevises.

Enkens Laugværge formeente, at det tilstrækkelig med Vidner var beviist, i Mangel af hans, Ole Westrems, skriftlige Ordre, som til Uheld er bortkom/m/et. Ingav derhos Inlæg af 29 Octbr: d: A:, saa lydende:

Siur Paulsen Spaanheim tilstod nu inden Retten at han gav tillige med Ole Westrem Fuldmagt til Sønnen Poul Siursen at oppebære Pengene hos Lænsmand Rønnestrand, 65 dr:, og at disse 65 dr: bleve godtgiorte i Siur Poulsens Giæld til Ole Westrem efter Dommen. Sagde videre, at Sønnen Paul Siursen oppebar alle de Penge, som vare belagt med Arrest, og deponerede hos den afg: Lænsmand.

Ole Westrem inlod Sagen til lovmedholdig Dom efter i rette lagde Documenter og Beviisligheder, og Processens Omkostning skadesløs erstattet; med Renter fra Stævnemaalets Dato.

Enkens Laugværge var ligeledes Dom begiærende.

Eragtet.

Sagen optages til næstkom/m/ende 8de Decembr:

1783: 142b

Torkild Lindebrekke ædskede den forrige Giælds Sag til Doms fra Anfind Haldanger mod Enken Catrine Moursæter, om!! (og) ville fornemme om man!! (hun) nu møder med Tilsvar.
Enken mødte og fremlagde et Skrift fra hendes forrige Laugværge og broder Hans Nielsen Aase, dat: 1 Septb: d: A:, saa lydende:
Torkild Lindebrekke sagde, at Anfind Haldanger var villig at aflegge Eed paa at han ey har oppebaaret de søgte og paastævnte 5 rdr: 4 mrk:
Enken paastaaer, at Citanten maae søge og holde sig til Laugværgen i fald han ey af ham har faaet sin Betaling.
Anfind Haldanger tilbød Eed, eller at hun bør beviise, at han har taget Broderen, hendes Laugværge, god for Betalingen.
Begge Parter inlod Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 8de Decembr:

Lars Olsen Spaanheim har med mundtlig Varsel ladet inkalde hans Sviger Fader Siur Poulsen Spaanheim til at anhøre een under 28 Octobr: d: A: effectueret Arrest Forretning, bekræftet i henseende Formaliteten. Den benævnte Arrest er saa lydende:
Siur Poulsen Spaanheim vedtog lovlig Varsel.
Citanten begiærede Arresten confirmeret.

Avsagt.

Den under 9de Septbr: 1783 effectuerede Arrest, bliver herved, som til næste Ting lovlig forfulgt, confirmeret i henseende Formaliteten, da Hoved Sagen i sig selv vil ankomme paa anden endelig Dom.

Niels Sæbe og Amund Wiig paaraabte den forrige Sag mod Amund Sæbe, og nu som før paastod Dom.
Amund Sæbe mødte og sagde at ville aflegge Saligheds Eed, at Pengene ere betalte, men at han har forsømt at see sig forsynet med Qvittering.
Citanterne protesterede mod Eed, benægtede at Fordringen er betalt, og henholdt sig til Skifte brevet. derefter begiærede endelig Dom, med Processens Bekostning.
Amund Sæbe tilbød, som før, at aflegge Eed, og i saadan Anledning begiærede Dom.

1783: 143

Eragtet.

Sagen optages til den 8de Decembr: næstkommende.

Herr Foged Koren har med mundtlig Varsel ladet inkalde Maritha Olsdatter Næsset for begaaet Læjermaal med Soldat Lars Aslachsen Ourdal, derom at modtage Beviis og lide Dom til Bøders Udredelse med videre.
Ole Hielmevold mødte for den indstævnte og tilstod Sigtelsen, men siger, at hun har intet at betale med.
Fogden i Rette lagde Sogne Præstens Attest af ?1 Septb: d: A:, saa lydende, og derefter paastod Dom til Bøders Udredelse, og Processens Omkostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til næstkom/m/ende 8de Decembr:

Paul Leqve paaraabte den forrige Sag mod Anders Syse og paastod Dom, at han maatte tilkiendes anseelige Bøder for sit fornærmelige Forhold, Citantens tilføyede Tort erstatte, saavelsom Processens Omkostning.
Knud Rochne for Anders \Syse/ ingav Inlæg af 25 Octbr: 1783, læst, saa lydende:
Saaledes blev Sagen af begge Parter inladt til Doms, og med Paastand om 4 dr: Omkostninger af Knud Rochne,
Ingen havde videre at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til d: 8de Decbr: næstkommende, da Dom eller Kiendelse efter Beskaffenhed skal vorde afsagt.

Iver Wichnæs, som Laugværge for Enken Anna Nedre Leqve, har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Iver øvre Leqve for Fornærmelse og Brug udi Citantindens tilhørende og Ejendoms Mark, derom at høre Vidner, godvillig mødende og instævnte, og at modtage Dom i hoved Sagen til Undgieldelse efter nærmere Paastand, og denne Processes Bekostning at erstatte.
Iver øvre Leqve mødte og vedtog lovlig Varsel; men paastod at have flækket Næveren og slaaet høe i deres fælles Ejendoms Mark, og ikke i Citantens eene Mark.
De mødende Vidner ere Magnus Anvesen Syse, Lars Samsonsen Torblaae,

1783: 143b

hvilke begiæredes eedfæstede og afhørte. og fremstod
1ste Vidne, Magnus Syse, som aflagde Eed, saavelsom Lars {Anvesen} \Samsonsen/ Torblaae, og vidnede: at i Septbr: Maaned sidstleden var de udsendt af Enken Anna Leqve og hendes Søn \Poul/ at tilspørge Iver Leqve om han havde flekket Næveren i afdøde Torchild Leqves Rydning Hilskaarene kaldet, og dem nu tilhørende, og hvortil Iver svarede, at ikke han selv, men hans Sønner har flekket Næveren sam/m/estæd. videre, at Iver benægtede at viise dem Næveren, ey heller vilde sige hvor meget Næver det var. End meere sagde Vidnerne, at det er efter deres Skiøn omtrent 10 Aar siden Sal: Torkild Leqve byggede Sæhls huus og ryddede det paastævnte Stæd. Ikke heller har de, paa Tilspørsel hørt, at Sal: Torchild Leqve af de øvrige Naboer har begiært Tilladelse at bygge paa og rydde det bemeldte Stæd. De veed ikke heller andet end at Torchild Leqve i sin Tid, og Arvingerne efter ham, har brugt denne Rydning upaatalt. Paa Iver Leqves Spørgsmaal svarede, at de vel har hørt at Naboerne i fordum Tid vel ogsaa har haft Brug der, men ikke i den sidst meldte Tid efter at Torchild havde ryddet og bygget der. Ingen havde meere at tilspørge Vidnerne, som altsaa ere demitterede.
Citanten fremlagde Inlæg af Dato 27de Octbr: d: A:, saa lydende: derefter begiærede Dom.
Iver øvre Leqve begiærede Anstand til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning, da han agter at beviise, at det er fleere Gaarders fælles Ejendom.

Eragtet.

Sagen u[d]flyttes til næste Ting, da Iver øvre Leqve i agt tager det fornøden agtende.

Siur Poulsen Spaanheim mod Lars Olsen ibid: ingav Laugdag, saa lydende:
Lars Olsen mødte, dog ingen Laugdag var ham forkyndet; men exciperede i hen-

1783: 144

seende hans hustrue Anna Siursd:, som Vidne, da den i Rette lagde Laugdag ey er for hende lovlig forkyndet.

De øvrige 2de Vidner mødte for Retten. og fremkaldet
Tollef Andersen Opheim, som aflagde Eed og vidnede, at for omtrent 9 Aar siden hørte han, som Vidne, at Lars Olsen ved Jordekiøbet udleverede til Citanten i Vilkaar aarl: ½ Tønde Korn og 1 Koes Foster, derimod skulle Siur Poulsen paa egen Bekostning lade udsteene og udmærke hans Jordepart i Gaarden Spaanheim.
Hans Olsen Hagestad aflagde Eed og vidnede ganske eenstemmig med forrige Vidne. Vidnerne afskeediget.
Citanten stillede Sagen i beroe til næste Ting.

Anno 1783, den 29de October, blev Retten satt paa Tingstædet Eide Grund, for i følge Optagelse paa Gaarden Wambem d: 29de Augusti afvigte, at afsige Dom, i den da optagne Sag, Retten beklæd med da benævnte Laugrett.
Hvorda! Efter at Sorenskriveren med Laugrettet havde confereret, blev enstem/m/ig afsagt

Dom!

Denne Sag rejser sig af Tvist om mærkerne imellem Gaardene Wambem og Frøsten, og endeel Tøm/m/er som contra Citanten for nogen Tid siden haver hugget, der af hoved Citanterne er belagt med Arrest paa Grund af at hugsten var skeed paa deres Eiendom. Vidnerne siger enstem/m/ig at Kløv Steen og Hellesætter Jlag ere ende mærkerne. Wambem ejer paa Nordre, og Frøsten paa Søndre Side, herom er heller ingen Tvist. hvorledes mærkerne skal gaae imellem disse 2de, kan Vidnerne ej bestemme, dog sige de fleste at imellem de bemelte ende mærker skal være en gammel mærkes Steen, hvilken de ej har kundet anvise, den af contra Citanten anviiste mærkes Steen kan ej heller antages for den omvidnede. Vidner paa Parternes bestandige Brug, hvorefter hævd kunde vindes, ere ej i denne Sag. af Vidnerne sees at begge Parter haver hugget Tøm/m/er og flækket Næver i det omtvistede. Om det arresterede Tømmer er hugget alt i det omtvistede, eller noget paa Wambems Eiendom, er ej til fulde oplyst. Parterne ere foreenet om eendeel mærker, saa her af de omtvistede mærkes Strækninger ej kommer meere i betragtning med dem fra Kløv Steen

1783: 144b

til Hellesætter Jlag. Efter det i denne Sag passerede og vores beste Skiøn Kiendes eenstem/m/ig for Rett: Mærket imellem Wambem og Frøsten paa det omtvistede Stæd bør at være fra Kløv Steen udj en stor Steen sød ost fra den af contra Citanten anviste mærke Steen, udj hvilken store Steen skal hugges en Kors, og fra sam/m/e mærket gaar til Korsen udj Hellesætter Jlag, paa begge Sider af den ommelte store Steen i Linie, og Wambem at Eie paa Nordre, og Frøste paa Søndre Side. Det Arresterede Tømmer bør deeles imellem hoved og Contra Citanten, tilligemed den paa Arresten anvente Omkostning, hvoraf contra Citanten betaler 3 rd: 5 Mrk: Og udj denne Sags Omkostning til hoved Citanterne 15 rd: Det idømte efterkommes og udreedes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlig Forkyndelse under Adfærd efter Loven.
Tilstæde ved Retten Lars og Isach Wambem, og Joseph Lille Graven for Johan/n/es Frøste.

Med Tinget er derefter følgende passeret.

1: Arne Wines for sin Sviger Fader Hans Pyk, der nu er Syg, angav at dette Aar er skaaret paa Eides Saug 500 bord af Sædvanlig størrelse, og [fra] Eiendoms Skaug kom/m/en.
2: Joseph Olsen Lille Graven for Traaes Saug, har i dette Aar ej skaaret mere end 200 bord til bøydens brug, {alt kommen}.
3: Isach Wambem for Wambems Saug angav som forrige Aar udtagen!! (undtagen?) at Sum/m/en er 900 bord.

4: Halsten Davidsen Hylde for Schejes Saug, angav dette Aar at have skaaret 1800 rd:!! (bord), deraf 2/3 deele til udførsel og 1/3 deel til brug i Bøyden, og deraf 3 Tølter bord af benificeret Skaug.
5: Paul Leqve for Lars Danielsen Haaeim angav at paa Dyssebechs Saug var skaaret 900 bord, 1/3 deel til Kiøbmands bord, og resten til Bøyden, deraf 2 Tylter af benificeret Skaug.
6: Do: for Tormo Bagne, for Bagne Saug skaaret 800 bord, deraf ¼ Kiøbmands bord, men intet af benificeret Skaug.
7: Ole Westrem for Ærdals Saug giorde angivelse som forrige Aar, undtagen at ikke mere end 1/3 deel er udført.
8: Gudmund Rønnestrand for Erich Nestaas angav at paa Dahle Saugen er skaaren 1000 bord, deraf 1/3 Part til udførsel, alt af Eiendoms Skaug.

Publiceret følgende Documenter:
1: anviist til udslættelse Ole Magnusens \Børses/ Obl: til Provstinde Schnabel, stor 68 rd:, dat: 23de Oct: 1777. Qv: 23de Oct: 1783.

1783: 145

2: Niels Olsen Haaems Obl: til Christopher Hieltnes med flere, stor 699 rd: 4 mrk:, dat: 1?de Juni 1781, tilforn betalt Christopher 219 rd:, og 6te Oct: 1783 resten til Christopher, og saavidt udsl:
3: Endre Simonsen Liones Obl: til Christopher Hieltnes, stor 155 rd: 3 mrk: 5 s:, dat: 26de Maj 1777, bet: 1778, 28 – 3 – 5 s:, og 22de Oct: 1783, 27 rd:, for saavidt udsl:
4: Niels Haugens Obl: til Jens Nedr: Fylchedal, stor 80 rd:, dat: 21de Octobr: 1774, efter Qv: af 29de Oct: 1783 betalt resten 40 rd:
5: Lars Monsen Haucheneses Obl: til Wiching Iversen Hovaas, stor ?? rd:, dat: 31te Maj 1774. Qv: 26de October 1783.
6: Halsten Pedersen Sysendalens Skiøde til Niels Asbiørnsen paa 9 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Høel, No: 125, for 120 rd:, dat: 16de Juni 1783.
7: Niels Asbiørnsen Høels Obl: til Hans Amundsen Tvet, stor 120 rd:, mod 4re ProC:to, og Pant i ovenmelte Høel, dat: 17de Juni 1783.
8: Ole Magnusen Børses Skiøde til sin Søn Iver Olsen paa 2 pd: S:r, ½ b:sk:, ½ G:skind, 1/3 Løb Salt med bøxel efter Matriculen i Gaarden Børse, No: 65 – 50, for 337 rd: dat: 17de Juni 1783.
9: Niels Siursen Moe med fl: Skiøde til Ole Ricoldsen paa 1 pd: 7 ½ Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Nessem. No: 15 – 26, for 100 rd: dat: 17de Juni 1783. selv med sin hustrue arvet ligesaa meget.
10: Johannes Haldorsen Aalvigens Skiøde til Ole Knudsen paa 20 ¼ Mrk: S:r, ¾ Geedskind, 3/8 F:skind med bøxel i G:den Røyse, No: 108 og 110, for 158 rd: 5 mrk: dat: 17de Juni 1783.
11: Olmoe Nielsen Garetuns Contract med Ole Knudsen Røyse om Gaarden Røyse i Øyfiord, dat: 17de Juni 1783.
12: Ole Knudsen Røyses Obl: til Johan/n/es Haldorsen Aalvigen, stor 158 rd: 5 mrk:, mod 4re ProC:to, og Pant i 20 ¼ Mrk: S:r, ¾ G:sk:, 3/8 F:skind med \b:/ i G:den Røyse. dat: 17de Juni 1783.
13: Lars Andersen Herrejs Contract med Ole Østensen Tveite betreffende en Gave til den sistes hustrue. dat: 16de Juni 1783.
14: Lars Andersen Herrejs Obl: til Iver Johan/n/esen Erdal, stor 40 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant med 3de Prioritet i 2 pd: 12 Mrk: S:r, 1 13/27 Løb Salt med bøxel i Gaarden Herrej. dat: 16de Juni 1783.

15: Niels Siursen Moes Contract med Ole Richoldsen om eendeel af Gaarden Nessem i Graven, dat: 17de Juni 1783.
16: Ole Ricoldsen Nessems Obl: til Ole Iversen Nessem, stor 98 rd:, mod 3 ½ ProC:to, og Pant i 1 pd: 7 ½ Mrk: S:r udj G:den Nessem i Graven, No: 15. dat: 17de Juni 1783.
17: Asbiørn Pedersen Maursetters Skiøde til Jon Pedersen paa 9 Mrk: S:r med bøxel i G:den Maursetter, No: 123 og 111, for 150 rd: dat: 27de October 1783.
18: Jon Pedersen Maursetters vilkaar brev til Asbiørn Pedersen Maursetter paa endeel vilkaar af Gaarden Maursetter. dat: 27de Oct: 1783.
19: Peder Chistophersen Kierlands Obl: til Ole Amundsen øvre Fylchedal

1783: 145b

150 rd:, og til Erich Gullichsen Selland 100 rd:, mod 4re ProC:to, og Pant i 18 Mrk: S:r, 1 huud med bøxel i Gaarden Kierland, No: 46, dat: 27de October 1783.
20: Niels Pedersen Høysetters Contract med Peder Halvorsen Børse og Michel Davidsen Hylle om Anna Halvorsdatter, dat: 16de Juni 1783.
21: Anders Tostensen Herrejs Obl: til David Ørjandsen Tvedt, stor 199 rd:, mod 4re ProC:to, og Pant i 2 pd: 16 Mrk: S:r med bøxel i G:den Herrej, No: 100. dat: 27de October 1783.
22: Gautchie Ellingsdatter med fl: Skiøde til Elling Haaversen paa 1 pd: 3 Mrk: S:r, ¼ B:skind, 1/12 G:skind, ¼ F:skind, ¼ K:skind, ½ Løb Salt med bøxel i Gaarden Holven, No: 15 og 16, for 150 rd: dat: 27de Oct: 1783.
23: Elling Haaversen Holvens Obl: til Jacob Knudsen Selland, stor 90 rd:, mod 3 ProC:to, og Pant i ovenmelte Holven. dat: 27de Oct: 1783.
24: Iver Olsen Børses vilkaar brev til Ole Magnusen Børse og hustrue paa endeel vilkaar af Gaarden Børse, dat: 17de Juni 1783.
25: Lars Monsen Haucheneses Pante Obl: til Torjuls Michelsen Tioflaat, stor 250 rd:, mod 4re ProC:to, og Pant i 18 Mrk: S:r, 1 Faarskind med bøxel, samt overbøxel til ½ Løb S:r, 2 Faarskind, udj Gaarden Hauchenes. dat: 28de October 1783.
26: Iver Olsen Børses Obl: til Ole Magnusen Børse, stor 199 rd:, uden Renter, mod Pant i ½ Løb S:r med bøxel i Gaarden Børse, No: 65. dat: 28de October 1780.
27: Abselon Christiansen øvre Fylchedalens Skiøde til Iver Haaversen paa 22 ½ Mrk: S:r, 15/48 huud med bøxel i G:den øvre Fylchedal, No: 43, for 200 rd: dat: 28de October 1783.
28: Iver Haaversens vilkaar brev til Abselon Christiansen paa endeel vilkaar af Gaarden øvre Fylchedal, dat: 28de October 1783.

Fogden fremlagde for dette Skibreede de sædvanlige Tingsvidner, som, efter at være oplæst, blev bekræftet af Laugrettet og Almuen, og af dem i sær Michel Davidsen Hylle og Amund Thomasen Wiig. Restansen for dette Tinglav er (ope rum).

hr: Fogden Koren i Rette ædskede den forrige Sag mod Siur Torfindsen Haugse for overfald mod Lars Qvandal, og fremlagde Rettens Kiendelse af 28de Julj 1783, saal:
Lars Qvandal mødte og vedtog varsel, for Siur Haugse mødte Hans Westrem og vedtog varsel, men begiærede Sagen til næste Ting udsat for at føre contra Vidner.
Fogden havde intet derimod.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Siur Haugse i agt tager det fornødne.

Wiglich Wangen i Rette ædskede sine mod Ole Samsonsen Nessem

1783: 146

anlagde Sager, og stillede dem i beroe til næste Ting.

Ole Westrem anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Lars Larsen Wambem for Giæld efter beviis, 24 rd: 5 mrk: 10 s:, derom i Retten at modtage beviis, lide Dom og betale Processens Omkostninger skadesløs.
Lars Wambem blev lovlig Paaraabt men mødte ej, thi blev lovlig varsel afhiemlet af Torchild og Elling Lindebreche.
Citanten begiærede Laugdag for den instævnte, og reserverede til næste Ting at fremlægge sit Beviis.

Eragtet.

Lovlig instævnte men udeblevne Lars Wambem gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

Publiceret følgende Documenter:
1: Joseph Olsen Lille Gravens Skiøde til Jon Josephsen paa 1 Løb S:r, ½ huud med bøxel i Gaarden Lille Graven og halve Traaes Saug, No: 17, for 500 rd:, dat: 28de {Decembr:} October 1783.
2: Jon Josephsen Lille Gravens vilkaar brev til sin Fader Joseph Olsen og Moder Ingebor Jonsdr: paa endeel vilkaar af Gaarden Lille Graven. dat: 28de October 1783.
3: Siovat Larsen Rønnestrands Pante Obl: til Lars Iversen Nessem, stor 99 rd:, mod 3 ProC:to, og Pant i 18 Mrk: S:r med bøxel udj Gaarden Ned: Røn/n/estrand, dat: 28de October 1783.
4: hr: Foged Korens Fredlysning paa Gaarden Sysendalen i Øyfiord. dat: 28de October 1783.
5: Kongelig Bevilling for Lars Larsen og Johan/n/es Larsen paa Wambems Saug, at skiære aarlig 800 bord til udførsel. dat: 3de Marti 1783.
6: Anviist til udslættelse Iver Isachsen Breches Obl: til hr: Lieutenant Niels Dahl, stor 300 rd:, dat: 22de November 1768, Qv: 27de Nov: 1777.
7: Do:s Obl: til Do:, stor 95 rd:, dat: 18de Nov: 1773, Qv: 30te Nov: 1782.
8: Do:s Obl: til Lars Pedersen Spilden, stor 98 rd:, dat: 20de Maj 1757, Qv: 24de October 1768.
9: Do:s Obl: til hr: Capitaine Dahl, stor 90 rd:, dat: 1ste Febr: 1770, Qv: 26de Nov: 1777.
10: Arveskiftebrev efter Lænsmand Niels Rønnestrand, taget boen til Jndtægt ½ Løb Smør, ½ huud med bøxel i Gaarden Nedre Rønnestrand, der af udlagt til Enken Kari Olsdatter det halve, og Børnene det andet halve. dateret 28de Febr: 1783.
11: Arveskiftebrev af 6te Maj 1783 efter Ole Ellefsen Sævertvet, taget boen til Jndtægt 18 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Sævertvet, der af udlagt til Enken Abelue Davidsdatter 2 ¼ Mrk: S:r, Arvingerne ligesaameget, og Creditorene Resten.

Joseph Olsen Lille Graven med flere fremlagde et Forliig som de begiærede Protocollen tilført, betreffende den imellem Lille og Store Graven wentilerede Aastæds Sag fol: (ope rum), men da Tiden nu ej tillader sam/m/e at tilføre, blev det oplæst og findes herefter fol: 165 indført.

Efter lovl: udraab infandt sig ingen som mere med Tinget havde at

1783: 146b

bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1783, den 30te Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Kintzervigs og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne**, ved Retten tilstæde Herr Foged Koren, Lænsmand Jon Hougse og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Amund Gundersen Utne, 2: Arne Helleland, 3: Iver Siursen Berven, 4: Christen Pedersen ibid:, 5: Ole Heljesen ibid:, 6: Tosten Olsen Huus, 7: Johannes Iversen Ædnæs, og 8de: Ole Amundsen Diønne. samt tilstæde den øvrige Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret hvad forhen paa dette Høste Ting findes specificeret.

Isach Aase af Odde Sogn har ved mundtlig Varsel ladet inkalde Siur Chistensen Sexe fordi han har taget til sig ½ Tønde Korn, som kom fra Bergen, og sam/m/e ey har villet levere tilbage, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Tobias Iisberg, Samson Staen, Ole Olsen Sexe, Kari Pedersd: Sexe, derefter at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at erstatte.

Af de instævnte mødte ikkun de 2de Vidner Tobias Iisberg og Samson Staen.

Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen aflagde Eed efter Loven, at de udeblevne ere kaldede med fulde 14 Dages Varsel.

Citanten begiærede Vidnerne afhørte, og først

Tobias Iisberg, som aflagde Eed og vidnede: forgangen Sommer 1782 førte Citanten hiem fra Bergen, foruden andre Kornvahre, ogsaa ½ td: Korn for Vidnet, hvilket Korn var mislig afleveret, og modtaget af den instævnte, som opmalede eller forbrugte det. Vidnet ville da have Korn in natura, eller Betaling for samme, hvilket den instævnte ogsaa da lovede, men siden fragik eller nægtede, og der for maatte Citanten, som bragte Kornet hiem, betale ham Kornets Værdie.

2det Vidne, Samson Matthiesen Staen, aflagde Eed og vidnede ligesom forrige Vidne, med Tillæg, at det var Vidnets Søn som blev i saadan Ærende opsendt til Tobias Iisberg.

Citanten erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Den udeblevne Siur Christensen Sexe gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Ole Olsen Sexe og Kari Pedersd: ibid: forelegges under Faldsmaal til den bemeldte Tid. <bet:>

Anno 1783, d: 31te October, continuerede høste Tinget med Kingservigs

1783: 147

og Røldals Skibreeder paa Tingstædet Utne.

Hvorda! Til Publication blev fremleveret:

Fogden Korens Fredlysning paa Stølen Tveito sætter under Gaarden Legreid i Øyfiord. dat: 12te Julj 1783.

Saug Eierne fremstod for Retten og Anmelte at have dette Aar akaaret følgende:

1: Samson Jonsen Qvitne for Qvitne Saug anmelte at dette Aar er skaaret 1500 bord, der af udførsel og Kiøbmands bord 500, de andre 1000 til bøydens brug.

Peder Ekevigen ingav Laugdag mod Aad Halsteensen Tvedt, som blev læst, og er saa lydende:
Aad Tvedt mødte ikke efter Paaraab; thi femstode Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen, som aflagde Eed at Laugdagen var forkyndt for meere end 14 Dage siden.
Citanten ved Lænsmand Niels Hamre lod tilføre, at da Debitor var aldeles udeblevet med Tilsvar, og ey kunde have noget imod Kravet at invende, saa paastod han Dom til Betaling med Renters Svarelse fra Stævnemaalets Dato, og denne Processes Bekostning skadesløs efter Rettens Skiøn.

Eragtet.

Sagen optages til næstkommende 11 Decembr:

Lænsmand Niels Hamre for Ole Hagen paaraabte Sagen mod Svend Berge og Medarvinger for Giæld, som før er paatalt, og nu paastod Dom, med Renters Svarelse for den Tid de instævnte har indesiddet med Pengene, og desuden Processens Bekostning.
Svend Berge sagde, at han ville svare alt med Omkostninger for sin egen Person, og for det øvrige inlod han Sagen til lovmedholdig Dom.

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 11 Decembr:

Lænsmand Hougse for Tosten Larsen Aga mod Erich Olsen Heng ingav Laugdag, saa lydende:
Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for den udeblevne.
Citanten paastod Dom til Betaling, og Processens Omkostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til ovenmeldte Tid.

Monsr: Nachschov paaraabte de forhen anlagde Giælds Sager af Christen Frette og Ole Ohm mod Svend Olsen Berge, og nu paastod Dom til Betaling med Omkostninger, siden den instævnte ey har opfyldet sit Løfte med mindelig Betaling.
Svend Berge havde intet at lade tilføre, men maatte underkaste sig Rettens Skiøn.

Eragtet.

Disse Sager med de andre optages til næstkom/m/ende 11 Decbr:

1783: 147b

Tobias Helleland for sin Broder Johannes Aalvig udi den af ham mod Siur Jærandsen Maagestad anlagde Sag, ingav Laugdag, som blev læst, og er saa lydende:
Saavel Siur Maagestad, som de benævnte Vidner mødte personlig for Retten.
Citanten begiærede Vidnerne eedfæstede og afhørte, og fremstod
4de Vidne, Lars Larsen Bleje den ældere, som aflagde Eed og vidnede: at omtrent 2 eller 3 Uger førend Tosten Reisæter ved Døden afgik, kom han ved leylighed i Vidnets huus, og da sagde i Anledning af hans udestaaende Penge, at han, neml: Tosten Rejsæter, havde tilgode hos den instævnte Siur Jærandsen Maagestad Et hundrede Rigsdaler.
Siur Maagestad anmærkede, at dette Vidne er Søskende barn til Citanten.
5te Vidne, Lars Larsen Bleje den yngere, adlagde Eed efter Loven, vidnede: omtrent ½ Aar før Tosten Reysæter døde, kom han i Vidnets Huus for at afhente nogle Vahre, som Vidnet havde kiøbt for ham i Bergen, men sagde at han for den Tid ey havde Penge at betale Vidnet med, dog han kom fra Siur Maagestad, hvor han havde ventet at faae Penge. Vidnet spurgte i

den Anledning om han havde Penge tilgode hos Siur Jærandsen Maagestad, hvortil Tosten Reysæter svarede: at han hos ham, neml: Siur Jærandsen, havde tilgode Et hundrede Rigsdaler.

Siur Jærandsen sagde, at dette er forrige Vidnes Søn, altsaa beslægtet med Citanten.

Siur Maagestad fremlagde et Skiftebrev af 8de Maji 1743, hvis endelige Paategning udviiser, at Tosten Reysæter var Formynder for Kari Nielsd:, gift med Erich Hæng, hvis Qvittering for 30 dr: er forhen til Retten fremleveret, paastod der for at have betalt afg: Tosten Reysæter 100 dr:, og meere benægtede Comparenten at være den afdøde, eller hans Arvinger, skyldig.

Tobias Helleland tilstod at de benævnte 30 rdr: er for meere end 6 Aar siden betalt, og ikke vedkom/m/er denne Sag eller Fordring.

Siur Maagestad paastod, at Citanten bør beviise at han har været den afdøde Tosten Reysæter fleere Penge skyldig end eet hundrede Rigsdaler.

Tobias Helleland paa sin Broders og Medarvingers Vegne sluttede Sagen til Doms efter \det/ passerede, og at Processens Omkostning skadesløs maatte derhos i agt tages.

Siur Maagestad begiærede Sagen udsatt for bedre at oplyse den, og søge Opretning ved Contra Stævning for urigtig Søgemaal.

Tobias Helleland

1783: 148

refererer sig til sit forrige.

Eragtet.

Paa Forlangende udflyttes denne Sag til næste Ting, da Siur Jærandsen Maagestad i Rette fører det fornøden agtende til Sagens Styrke og Oplysning.

Tobias Helleland mod den Residerende Capellan Herr Høegh, fremlagde skriftlig Stævning dat: Bergen d: 4 Octobr: 1783, som blev læst, og er saa lydende.

Den Residerende Capellan Her: Høegh var ved Retten tilstæde med Tilsvar.

Her: Provst Schnabel og her: Rørdam have paategnet Stævnemaalets Forkyndelse.

Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen aflagde Eed, at Madame Høegh og Pigen Elie Svendsdatter ere i denne Sag inkaldte med fulde 14 Dages Varsel.

Ole Helleland for sin Broder Johannes Aalvig mødte og vedtog lovlig Varsel.

Her: Høegh havde ellers intet imod Varsels Tiden at erindre, eller paa nogen Maade ville excipere.

Tobias Helleland derefter begiærede sine Vidner fremkaldede, eedfæstede og afhørte, hvorefter fremstod

1ste Vidne, Friderich Pedersen Jaastad, som aflagde Eed at ville vidne Sandhed. Citanten fremlagde skriftlige Qvæstioner af 28de Octbr: 1783, saa meldende: Vidnet svarede paa det 1ste Spørgsmaal: Ja! Til 2det Spm: Jo! ligesom Spørgsmaalet indeholder. Til 3de Qv: Jo! efter Spørgsmaalet. Til 4de Qv: Sv: Jo! ligesom omspurgt, men Vidnet kunde ikke erindre om her: Høegh sagde; dine, eller dine nye Skielmsstykker. Til 5te Qv: Jo! lige efter Spørgsmaalet, med den Forandring, at herr: Høegh raabte efter sin Stok. Til 6 Qv: Jo! efter Spørgsmaalet. Til 7de Qv: ikke som Vidnet saae eller kan vide. Da ingen havde dette Vidne at lade videre tilspørge, saa er samme fra Retten demitteret. og igien fremstod

2det Vidne, Ole Olsen Haugstvedt, som aflagde Eed efter Loven og vidnede til 1ste Qv: og de følgende, gandske eenstemmig med forrige Vidne, med hvilket dette paa een og samme Tid var tilstæde. dog med Forandring i 4de Spørgsmaal, at her: Høegh sagde: dine, og ikke, dine Nye, Skielmstykker. Vidnet er derpaa demitteret.

Tobias Helleland frafaldt for denne gang Laugdag for det udeblevne Vidne Elie Svendsd:, for at faae Tings Vidnet sluttet, men reserverede i sin Tid at føre og lade afhøre sam/m/e Vidne, om fornøden giøres.
Herr Høegh tilstod at bemeldte hans Pige kom ind til ham i det omspurgte Ærende og leverede ham Brevet fra \Tobias/ Haldorsen, som førte det med sig. Herr Høegh fremlagde Inlæg paa vedbørlig stempl: Papir,

1783: 148b

dat: 29 Octbr: 1783, læst, saa lydende: Dernæst fremlagde Tobias Hellands Klage til Provsten hr: Schnabel, af Dato 3 Junii 1783, og Erklæring af 16 Juli f: Aar, i Inlegget paaberaabt, læst, af saadan Formeld: og endelig oplæst og Acten tiltaget den udi Inlegget ommeldte Klage til Cancelliet, dat: 12te Martii 1782, og Erklæring af 6 Julii 1782, med paategnet Resolution.
Tobias Helleland, for at legitimere at han var uvidende om Inholdet af det Brev, som han leverede her: Høegh den 10 Julii sidstleden, da det paastævnte passerede, fremlagde til Oplysning et Brev fra hr: Provst Schnabel paa stempl: Papir, dat: 28 Octobr: 1783, saa lydende: Endelig begiærede \Tobias Helland/ Tings Vidnet sluttet og in forma beskreven meddeelt, som Retten bevilgede.

Tobias Helleland mod den Residerende Capellan her: Høegh, fremlagde skriftlig Stævning af 4de Octobr: d: A:, saa lydende:
S: T: Herr Høegh paa egne og Madame Kiæristes Vegne vedtog lovlig Varsel.
Ligesaa Ole Helleland for Broderen Johannes Aalvigen.
Tobias Helleland sagde for Retten, altsaa i Laugrettets Paahør, at her: Provsten Schnabel og her: Rørdam vedtog lovlig Varsel, uagtet deres Paategning ey udviiser den rette Varsels Tid, og at han, Tobias Helland, for saadan Rigtighed ville være ansvarlig. Tobias Helleland lod ellers tilføre: Denne her: Høeghs nu her for Retten \udi/ nyelig forhen passerede Tingsvidne fremlagde Inlæg, som ikke er gelejdet med mindste Beviis, eller Skin af Rimelighed, viiser øyensynlig, at hans, neml: her: Høeghs, Skrift ikke er andet end blotte Chicaner, som gandske bør mortificeres. Vel beraaber han sig paa, at ieg udi en Skrivelse til herr Provsten Schnabel haver beklaget mig over hr: Høeghs anstødelige Prækener. Dette er noget, som ieg ikke bør nægte, men, skal, som en ærlig Mand beviise, at ieg ikke haver skrevet andet end den reene Sandhed, og for Resten er det noget som i alle Maader er denne Sag uvedkom/m/ende, og i øvrigt paastaar ieg i kraftigste Maade, at her: Høegh vedbørlig ved Dom maae vorde afstraffet med Bøders Udredelse efter Loven, og at erstatte mig Processens Bekostning med 6 rdr:, og derforuden at nyde en vedbørlig Satisfactions Erholdelse for hans for-

1783: 149

nærmelige og ærekrænkende Opførsel mod mig. Og endelig begiærede Sagen til næste Ting udflyttet for at i agt tage det videre fornødne til Beviis og Slutning.
Herr Høegh reserverer til saadan Tid Contra Stævning for de vedkom/m/ende.

Eragtet.

Paa Citantens Forlangende udflyttes denne Sag til næste Sommer Ting.

Haldor Espe har med mundtlig Varsel i Continuation af forrige Stævnemaal til dette Ting ladet inkalde Asbiørn Johansen Maage at høre under Faldsmaal kaldte Vidner Erich Knudsen Maage og {Asb} Siur Pedersen ibid:, derefter at modtage Dom i hoved Sag efter nærmere Paastand, og Processens Bekostning at erstatte.

Ingen af de instævnte mødte efter lovlig Udraab.
Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Citanten erindrede om Laugdag for de nu ey mødende.

Eragtet.

Asbiørn Johansen Maage, som nu ey møder for Retten, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Erich Knudsen og Siur Pedersen Maage forelegges under Faldsmaal til samme Tid. Og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Helje og Jon yttre Jaastad anmeldte at have med mundtlig Varsel inkaldet Jørgen Pedersen Jaastad at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Peder Torjildsen Hougse og Niels Torbiørnsen ibid: betreffende ulovlig Kiørsel over Citanternes Bøe, og derom at modtage Dom i Hoved Sag efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte. ville dernæst fornemme om de vedkom/m/ende møder.
Den instævnte Jørgen Jaastad mødte og vedtog lovlig Varsel.
Vidnerne vare ikke tilstæde, thi blev lovlig Varsel afhiemlet af Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen.
Citanterne erindrede om Laugdag for Vidnerne.
Jørgen Jaastad tilbød Forliig, og Erstatning for den brugte Vey, naar de vil forskaffe ham fornøden Kiørsel Vey til og fra hans Ejendom til Høe Kiørsel 2 eller 3 Læs.
Citanterne paastod at intet nyt Brug eller Kiørsel maatte indføres, og paastod som før, Vidnerne Laugdagede.

1783: 149b

Eragtet.

De udeblevne Vidner Peder Torjildsen Hougse og Niels Torbiørnsen ibid: forelegges under Faldsmaal til næste Ting. Og Citanterne besørger lovlig Varsel. <bet:>

Siur Wiglichsen Maagestad tilkiendegav at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Jacob Jacobsen Sandven for Giæld 12 rdr: 1 mrk:, derom at modtage Beviis eller Vidner og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at erstatte.
Da Kaldsmændene ey ere tilstæde; saa bad Citanten Sagen stillet i beroe til i Aften eller Morgen Tiilig.

Ole Heljesen øvre Berven paa egne og de øvriges Vegne anmeldte at have med mundtlig Varsel ladet inkalde Ole Isachsen tilligemed de andre Opsiddere paa Gaarden Nedre Berven, Isach Olsen, Wigleich Pedersen, Ole Henrichsen, med Søn Henrich Olsen og Lars Olsen, at høre Vidner og lide Dom fordi de med deres Kreature beyter ulovlig paa Citanternes Ejendom, og ikke holder Mærkes Giærdet efter Foreening, alt efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte. De under Faldsmaal stævnte Vidner ere Helje Nielsen Sexe, og Peder Siursen ibid:, Trond Godvindsen Nedre Berven, Lars Knudsen, Anna Olsd:, Dordey Olsd:, og Kari Olsd:, Sigrie Aslachsd: Ned: Berven.
Ingen af de instævnte infandt sig for Retten, thi fremstode Kaldsmændene Lænsmand Hougse og Svend Grimen, som aflagde Eed, at de benævnte Parter og Vidner ere med fulde 14 Dages Varsel tilkaldede.
Citanterne anmeldte, at de instævnte have tillukt eller tilstænkt 3 Leed for den almindelige Vey til Hinder der at fremkomme; dernæst bad om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De udeblevne Ole Isachsen, Isach Olsen, Wigleich Pedersen, Ole Henrichsen med Søn Henrich Olsen og Lars Olsen, alle Opsiddere paa Gaarden Nedre Berven, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Helje Nielsen Sexe og Peder Siursen ibid:, samt Trond Godvindsen,

1783: 150

Lars Knudsen, Anna Olsd:, Dordey Olsd:, Kari Olsd: og Sigrie Aslachsd: Nedre Berven forelegges under Faldsmaal til samme Tid. <bet:>

Siur Wiglichsen Maagestad, da den instævnte Jacob Sandven ey mødte efter Paaraab, fremstillede Kaldsmændene Tobias Pedersen Iisberg og Jon Knudsen Staen, som afhiemlede lovlig Varsel.
Citanten udbad Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men nu ey mødende Jacob Jacobsen Sandven gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Michel Olsen og Jørgen Trondsen Hildal anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde sin Naboe Jon Hildal til at opfylde den imellem dem oprettede Contract om at vedligeholde Bøe Giærdet, der om at lide Dom til Opfyldelse, og denne Processes Bekostning at erstatte.
Den instævnte mødte ikke efter Udraab. derfor blev Stævnemaalet lovlig afhiemlet af Kaldsmændene Tobias Iisberg og Jon Staen.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Jon Anvedsen Hildal gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. <bet:>

Saug Eierne fremstod og anmelte at have skaaret paa deres Sauger som følger dette Aar.
1: Jacob Madsen Huus for Huuse Saug har i dette Aar skaaret 1300 bord, deraf 500 bord til udførsel.
2: Erich Jørgensen Spaanem for Hagestads Saug angav at have skaaret 1400 bord, deraf 500 udførsels bord.
3: Amund Torbiørnsen Wambem for Wambems Saug angav at have skaaret 700 bord til udførsel, og 3 Tølter bord til huus behov.
4: Asbiørn Tvisme anmelte at forrige Aar er skaaret paa Tvisme Sag 400 bord til Bøygdens brug. dette Aar er intet skaaret, da Saugen siden forrige høst har staaet under Forseigling.

Til Publication fremleveret følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Aslach Gundersen Jølles Obl: til Helje Aadsen Qvæstad, stor 111 rd:, dat: 18de Maj 1779, bet: den 31te October 1783 55 rd: 3 mrk:
2: Johannes Ormsen Mansagers Obl: til Haldor Olsen Espe, stor 200 rd:, dat: 25de October 1771, Qv: 1te April 1781.
3: Ole Heljesen Hovlands Skiøde til Helje Olsen Hovland paa 7 5/8 Mrk: S:r i Gaarden Hovland, Matr: No: (ope rum), for 7 rd: 60 s: dat: 4de Nov: 1782.
4: Siur Jærandsen Mochestad med fl: Skiøde til Helleg Larsen Medhus paa 2 pd: 6 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Rabbe udj Røldal for 300 rd:, Mat: No: 3, dat: 10de Maj 1783.

1783: 150b

5: Siur Matthiasen mit Sexes Obl: til Haljer Nielsen Nedre Sexe, stor 130 rd:, 3 ProC:to, og Pant i 2 pd: 8 1/3 Mrk: S:r med bøxel i G:den mit Sexe, No:8. dat: 30te October 1783.
6: Siur Christensen Sexes Skiøde til Svend Christensen paa 2 pd: 2 1/3 Mrk: Smør, 1/3 huud, 1/3 Løb Salt med bøxel i Gaarden mit Sexe, No: 7, for 200 rd: dat: 30te October 1783.
7: Tosten Arnesen Opheims Obl: til Haldor Olsen Espe, stor 80 rd:, mod 3 ProC:to, og Pant i 18 Mrk: S:r, ½ huud med bøxel i Gaarden Opheim udj Odde, dateret 30te October 1783. Matr: No: 11.
8: Endre Asbiørnsen Ulsneses Obl: til Asbiørn Matthiasen Ness, stor 60 rd:, mod 3 ProC:to, og Pant i 10 ½ Mrk: S:r, ¼ G:skind, 1/6 F:skind med bøxel i Gaarden Ulsnes, No: 9. dat: 21de Juni 1783.
9: Aslach Svendsen Ysteneses Obl: til Asbiørn Brynildsen Huus, stor 99 rd:, mod 4re ProC:to, og Pant i 2 pd: S:r, 5/8 Løb Salt, ¼ huud, ½ G:skind, ½ F:sk:, ½ K:skind med bøxel i Gaarden Ystenes, No: 13, dat: 31te Oct: 1783.

Dagen derefter, d: 1te Novembr:, continuerede Høste Tinget med Kingservigs Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd, og overværende det sædvanlige Laugrett.

Siur Jærandsen Maagestad paaraabte for sin Broder Jærand Jærandsen den forrige Sag mod Peder Espe, og ville fornemme om han nu møder.
Peder Espe mødte for Retten og anmeldte at have med mundtlig Varsel ladet contra instævne Jærand Jærandsen Maagestad \samt Siur ibid:/ at høre Vidner i Anledning af de forhen paastævnte 40 rdr:, og endelig modtage Dom, hvorved Contra Citanten formeener at blive friefunden for Hoved Citantens Tiltale, og at oprette ham denne Processes Bekostning. Vidnerne anmeldes under Faldsmaal kaldte og godvillig mødende {Vidner}, Lænsmand Jon Hougse og Christen Jonsen ibid:
Siur Jærandsen saaveslom Broderen mødte og vedtog lovlig Varsel.
Vidnerne vare ligeledes tilstæde.
Peder Espe bad Vidnerne fremkaldte og afhørte.
Lænsmand Jon Hougse aflagde Eed og vidnede: at for nogle Aar siden var hans Søn Jacob paa Kongsberg, og havde for Vidnet en Deel Talg at selge, der forlangte Peder Espe 40 dr: af Jærand Maagestad paa Vidnets Søns Jacobs Vegne, og fik dem paa den Condition om Faderen, som er Vidnet, var fornøyet der med, siden han dog eyede Vahrene, hvis ikke, da maatte han, \neml: Citanten/, søge Betaling hos Peder Espe, siden Vidnet dog eyede Pengene; alt dette har den nu

1783: 151

instævnte Siur Jærandsen Maagestad sagt ham, og nogle gange efter at han var kom/m/en tilbage fra Kongsberg. Paa Siur Jærandsens Spørgsmaal, svarede, at han ey har seet at Peder Espe har betalt Jærand tilbage de bemeldte 40 dr:, hvilket ha(r?) ey heller kunde \være/, siden Vidnet selv tilhørte Pengene, end og efter den instævntes Tilstaaelse.
Siur Maagestad lod tilføre, at dersom Lænsmanden eller hans Søn Jacob har noget at fordre hos ham eller Broderen Jærand, saa tilbød han at giøre afregning, og, hvilket bliver denne Sag uvedkom/m/ende.
2det Vidne, Christen Jonsen Hougse, aflagde Eed og vidnede, at efter at den før omvidnede handel og Reyse til Kongsberg var passeret, bad Vidnet at Siur og Jærand Maagestad ville giøre Afregning med Jacob Hougse, som ogsaa blev lovet, men ey efterkommet. Sagde derhos, at Siur Maagestad ofte har sagt, at dersom Jacobs Fader, Lænsmanden, vilde det, saa skulle han indtale disse 40 rdr: hos Peder Espe. End meere sagde, at nogen Tid derefter var Vidnet med Broderen Jacob paa Maagestad for at giøre Afregning, hvilket ey heller da blev

fuldbyrdet, siden Jærand paaskiød ikke at have faaet infordret det udestaaende. Jærand spurgte da Vidnet om han hos Peder Espe skulle intale de 40 dr:, dertil Jacob svarede: Ney! siden Jærand dog blev det godtgiort, og vilde ikke at Peder skulle betale dem op igien. Jærand sagde end og at dersom Jacobs Fader var dermed tilfreds, saa kunde han ikke giøre videre derved. Paa Peder Espes Spørgsmaal svarede, at Lænsmanden ey har forlanget, at Siur eller Jærand skulle søge ham, neml: Peder, for Pengene. Paa Siurs Spørgsmaal sagde at han ey har seet, at Peder Espe eller Jacob har leveret Jærand sine Penge tilbage. Paa Siurs nærmere Spørgsmaal sagde at de nu omspurgte 18 rdr: \ikke/ vedkom/m/er {ikke} denne Sag, men var en á parte Regning, som Vidnet ey veed om skulle oppebæres hos Peder Espe.

Siur paa Broderens Vegne paastod, at Peder Espe bør betale ham de laante og paastævnte Penge 40 dr:, og tilbyder at aflegge Eed, ikke at have oppebaaret de bemeldte Penge, enten af Jacob Hougse eller af Peder Espe.

Peder Espe protesterer mod Eed,

1783: 151b

og paastod rigtig Regning eller Beviis, lod ellers tilføre at Siur og Jærands hensigt med dette urimelige Søgemaal er allene at faae Pengene 2de gange betalt; og at de for deres urigtige Krav bør andsees med Mulct, og saaledes sluttede Sagen til Doms i hoved Sag, og Omkostninger skadesløs, i det mindste med 5 rdr:

Siur Maagestad begiærede Sagen udsatt for at fremføre meere til Sagens sande Oplysning.

Eragtet.

Sagen udflyttes paa Forlangende til næste Ting, da Siur Maagestad paalegges at befordre Sagen til Slutning.

Iver Torkildsen Utne paa sin Hustrues Vegne har til dette Ting ladet inkalde Hans Blom og hans Hustrue at høre Vidner angaaende de Ord, som de haver talt om Brynild Utne, derefter at modtage Dom efter nærmere Paastand, og Processens Bekostning at svare. Til Vædermæle er inkaldet Brynild Iversen Utne. Det nu mødende Vidne er Johannes Torkildsen Alsager.

Hans Blom paa egne og Hustrues Vegne mødte og vedtog lovlig Varsel. Ligesaa var tilstæde Brynild Utne og det benævnte Vidne, som blev fremkaldet, og fremstod

Johannes Torkildsen Alsager, som aflagde Eed og vidnede, at afvigte høst, strax under Juulen, hørte han, at Hans Bloms hustrue, som er Vidnets Søster, sagde i sit eget huus, uden videre Tilspørgsel, at man sagde, at Brynild Utne havde taget det nyelig forhen bort komne Flesk. Da dette passerede, var Vidnet allene med Bloms hustrue. Ingen havde meere at lade Vidnet tilspørge.

Iver Utne stillede Sagen i beroe til næste Ting for at søge meere Oplysning.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Brynild Iversen Utne ingav Laugdag, saa lydende:

Iver Torkildsen mødte paa egne og Hustrues Vegne,

saavelsom Vidnet Inga Nielsdatter, hvilken aflagde Eed efter Loven og vidnede: afvigte høst, efter at det bemeldte Flesk var bort kommet, hørte hun, at Kari Utne sagde: at nu siger Folk, at Brynild Utne har taget

1783: 152

Flesket, og at man vilde beskylde ham derfor, sagde videre, at hun, neml: Kari Utne, havde hørt det af Anna i S(....?), som er Hans Bloms hustrue.

Brynild Utne paastod Dom imod Kari Utne og Mand, hvorved de maatte undgielde for ulovlig Beskyldning med Bøders Udreedelse og Opretning for Tort og Skade, samt Processens Omkostning skadesløs.

Iver Utne paa egne og hustrues Vegne begiærede Sagen udsatt for at nærmere oplyse dette Snaks Oprindelse, da hverken han eller Hustrue har tillagt Citanten Brynild Utne nogen Slags Beskyldning i denne Sag og Anledning.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Iver Torkildsen i agt tager det fornøden agtende.

Jacob Wienæs, efter at Her: Fogden havde paaraabt Slagsmaals Sagen mod ham, anmeldte at have contra stævnet for at føre Vidner Aslach Lothe og Jacob Torbiørnsen, som under Faldsmaal ere stævnte, om hvad de kan være vidende om den paastævnte Slagsmaals Sag.

Her: Fogden vedtog lovlig Varsel, saa var og tilstæde begge de benævnte Vidner.

Aslach Lothe aflagde Eed og vidnede, at paa før omvidnede Tid og Stæd, og efter at Slagsmaalet var passeret, kom Gunder Alsager, som nu tager til Gienmæhle, ned til Loftet hvor Vidnet laae, og vilde med Magt have Døren op, og som han sagde, om det skulle koste 10 rdr:, og søgde efter Jacob Winæs, men fandt ham ikke. Vidnet veed ikke, om de sloges siden den Tid. Vidnet er Jacobs Svigerfader.

Jacob Lothe aflagde Eed og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne, og at Gunder var blodig og klagede at være slaget af Jacob, men at siden ikke sloges. Vidnet afskeediget.

Fogden forestillede, at da Jacob Winæs er Soldat, saa maatte han, følgel: Forordningen af 1749, sammen træde med Compagnie Chefen i denne Sag, og derfor stillede den i beroe.

Herr Foged Koren har til dette Ting ladet inkalde Svend Jørgensen Jelle, Niels Iversen Tokem og Halgrim Hansen Hougse for Løsgiængerie og utilladelig Handel, derom

1783: 152b

at høre Vidner og lide Dom til Undgieldelse efter Anordningerne, og Processens Bekostning at erstatte.

Ingen af de instævnte mødte efter Paaraab.

Kaldsmændene Jon Hougse og Svend Grimen aflagde Eed, at de udeblevne ere lovlig tiltaldte.

Vidnerne ere Knud Bustetun, Iver Rogde og Tosten Tockem, Elling og Helje Hougse.

Iver Rogde og Tosten Tockem mødte ikke. Derfor blev afhiemlet af de forbemeldte Kaldsmænd.

1ste Vidne, Knud Bustetun, aflagde Eed og vidnede, at Svend Jelle og Niels Tockem ere begge Løsgiængere, og at Vidnet har begiært den første i sin Tieneste, men Svend benægtede samme at modtage. Videre, at Niels Tockem har i Som/m/er kiøbt Smør, og har dermed været i Bergen for at sælges. Ligeledes har Svend Jelle befattet sig med Handel.

2det Vidne, Elling Hougse, aflagde Eed og sagde at Halgrim Hougse har handlet baade med Smør og Hester, men veed ikke hvor han har kiøbt det, enten i Bygderne eller andenstæds. Vel er han løs, men er en gammel Karl 40 Aar, der er lidet duelig til Tieneste.

3de Vidne, Helje Hougse, aflagde Eed og vidnede, at Halgrim Hougse tilligemed Vidnet, som er hans Broder, i Som/m/er har kiøbt {tilligemed} 14 pd: Smør tilligemed en hest, som de ey havde faaet, naar de ikke {illigemed} derhos kiøbte Smøret. Ligeledes var han med Talg til Kongsberg, hvilken han havde kiøbt alt i Sundhorlehn.

Hr: Fogden erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De udeblevne Svend Jelle, Niels Tockem og Halgrim Hougse gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Iver Rogde og Tosten Tockem forelegges under Faldsmaal til samme Tid.

Herr Fogden Koren anmeldte, at han af Skibredets Lænsmand Jon Hougse var tilmeldet hvorledes han i følge Sogne Præsten herr Rørdams Anmeldelse og

1783: 153

Ordre havde ladet til dette Ting instævne Samson Qvitne og Knud Helleland, Jacob Jacobsen Reysæter, Haaver og Svend Lothe, samt Aslach ibid: og Jacob Wienæs, fordi at de havde holdet deres Brøllupper i længere Tid end den seeneste udkomne Allernaadigste Forordning tillader; derom at høre Vidner og lide efter Forordningens bydende.
Af de instævnte mødte Samson Qvitne for sig og Knud Helleland, Jacob Reysæter, Svend Lothe mødte paa egne og Haavers Vegne, Aslach Lothe ligesaa tilligemed Jacob Winæs. De inkaldte sagde, at den Dag de reyste til Kirke, lange Veye, blev intet drukket, men Dagen derefter var de faae inbudne Giæster tilsam/m/en og drak til samme Dags Aften, da Brølluppet blev opsagt og Giæsterne skiltes ad.
Her: Fogden begiærede denne Sag udflyttet til næste Ting for at instævne Sognepræsten til Vædermæle, som Angiver, samt af ham at faae Oplysning, saavel om Vidner i disse Sager, som og om ingen fleere Brøllupper udi Præstegiældet dette Aar har været holdet.

Lænsmand Hougse fremlagde Rettens seeneste Kiendelse for Anders Sandvig mod Halgrim Mæland, saa lydende.
Halgrim Mæland begiærede Sagen udsatt til nærmere Oplysning og Afbeviisning.
Eragtet.
Sagen udflyttes til næste Ting, da Halgrim \Mæland/ opfylder det foregivne og befordrer Sagens Slutning.

Siur Jærandsen Maagestad for sin Broder Jærand anmeldte at have med mundtlig Varsel ladet inkalde Lænsmand Jon Hougse at høre Vidner, og selv beviise at det er hans Penge, som Peder Espe fik paa Kongsberg af Citanten Jerand Maagestad, og endelig, lide Dom i hoved Sag, og Processens Bekostning at erstatte.
Lænsmanden vedtog lovlig Varsel.
De godvillig mødende Vidner ere Ølver Svartved, Jon Øvre Qvale, Amund Lofthuus, som han begiærede afhørte.

1783: 153b

1ste Vidne, Ølver Svartvedt, aflagde Eed at ville vidne Sandhed. Siur Maagestad bad tilspurgt, om Jacob Hougse ikke var hos ham, neml: Siur, for at faae Penge, som tilhørte ham selv, neml: Jacob. Jacob Hougse er ikke stævnet. ingen mødte paa hans Vegne.
Siur frafaldt dette Søgemaal, siden Jacob Hougse ey er tilstævnet; derfor reserverer til næste Ting at forfølge Sagen og føre Vidner.

Til Publication fremleveret følgende Documenter:
1: Michel Olsen Hildals Obl: til Halver Langesetter med fl:, stor 240 rd:, dat: 20de Maj 1765. Qv: 1ste Nov: 1783. udslættet.
2: Jon Jærandsen Graaves Obl: til Haldor Thobiasen Helland, stor 180 rd:, dat: 28de Oct: 1777. Qv: 31te October 1783. udslættet.

3: Do:s Obl: til Wraal Olsen Odland, stor 125 – 5 – 8, mod 4 ProC:to, og Pant i 21 3/5 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Grove, No: 6, udj Røldal. dat: 1ste Nov: 1783.
4: Anders Olsen Luttros Skiøde til Haagen Arnesen paa 1 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Luttro, No: 19, i Kingservigs Skibreede, for 2(11?) rd: dat: 31te October 1783.
5: Aslach Svendsen og Iver Jacobsen Ysteneses Contr: om endeel mærker imellem deres brug i Gaarden Ysteness, dat: 28de October 1783.
6: Aslach Gundersen Jølles Skiøde til sin Søn Gunder Aslachsen paa ½ Løb S:r med bøxel i Gaarden Jølle, No: 1, for 61 rd: 1 mrk: 4 s:, dat: 31te Oct: 1783.
7: Gunder Aslachsen Jølles Obl: til Helje Aadsen Qvæstad, stor 61 – 1 – 4, mod Pant i Jølle, og Renter 4 mrk: á hver 20 rd: dat: 31te Oct: 1783.

Knud Thoresen Diønne for indre Biotvets Saug anmelte at dette Aar er skaaret 660 udførsel bord og 760 til bøydens brug.
Knud Bustetun fra!! (for?) Saugmesteren Jon Endresen Scheje anmelte at paa Tiøndals Saug dette Aar er skaaret 7000!! bord, deraf udførsel 100 bord.

Fogden begiærede de for de forrige Skibreeder anførte Tingsvidner examinerede, og blev da sam/m/e af Almuen, Laugrettet, og i sær Ole Haldorsen Helland og Jacob Svendsen Wines, tilstaaede Rigtig at være. Restansen er 603 rd: 1 mrk: 1 s:

Publiceret følgende Documenter:
1: Michel Olsen Hildals Obl: til Halver Jonsen Langesetter, stor 140 rd:, mod 4re ProC:to, og Pant i 1 Løb S:r, ½ huud med bøxel i Gaarden Hildal, No: (ope rum). dat: 1ste Nov: 1783.
2: Aslach Svendsen Lothes Gave brev til sin Datter Else Aslachsdatter paa 99 rd: dat: 23de Aug: 1783.
3: Siur Svendsen Wineses vilkaar brev til Aslach Svendsen Lothe og hustrue paa endeel vilkaar af Gaarden Lothe, dat: 23de Aug: 1783.
4: hr: Sorenskriver Schielderups Skiøde til Halsten Amundsen paa 1 vaanhuus og 1 Stabur paa Hestham/m/ers Grund for 45 rd:, dog Grunden undtagen,

1783: 154

dat: 1ste November 1783.
5: Arveskiftebrev af 25de April 1783 efter Ole Amundsen Langesetter, taget boen til Jndtægt ½ Løb Smør med bøxel i Gaarden Langesetter, hvoraf det halve er udlagt til Enken Agaate Erichsdatter, og det halve til Børnene.
6: Arveskiftebrev af 9de Maj 1783 efter Agaathe Grønsdal, taget boen til Jndtægt udj Gaarden Grønsdal i Odde 1 pd: 10 17/24 (11/24?) Mrk: S:r med bøxel efter Aftag, hvoraf det halve er udlagt paa Enkemanden Ole Ormsen, og det halve paa Børnene.
7: Do: af 12te Do: efter Ragnilde Frønes, taget boen til Jndtægt 1 pd: 5 Mrk: S:r, 1 Faarskind uden bøxel i Gaarden Frønes udj Ullensvangs Sogn, der af er udlagt paa Enkemanden Ole Matthiasen ¼ Part, paa Arvingerne ¼ Part, og Creditorene {1/4 Part} Resten.
8: Do: af 13 Maj efter Elling Tollefsen Rogde, taget boen til Jndtægt udj G:den Rogde 1 pd: 23 15/16 Mrk: S:r med bøxel efter Aftag, der af udlagt paa Enken Anna Ellingsdatter 3 191/192 Mrk: S:r, ligesaameget paa Børnene, og resten paa Creditorene.
9: Do: af 14de Maj efter Ole Aadsen Bleje, taget boen til Jndtægt 1 ½ Løb S:r med bøxel i Gaarden indre Bleje, hvoraf den halve deel er udlagt paa Enken Guro Siursdatter, og den halve deel til Børnene.

10: Do: af 6te Juni efter Biørne Bratteteig i Røldal, taget boen til Jndtægt 18 Mrk: S:r i Gaarden Bratteteig, hvoraf er udlagt paa Enken Elie Michelsdatter det halve, og børnene det andet halve.
11: Do: af 13de Juni efter Marite Odland i Røldal, taget boen til Jndtægt 2 pd: 12 Mrk: S:r med bøxel efter Aftag i Gaarden Odland, og 18 Mrk: S:r, 1 ½ Mæle korn med bøxel efter Aftag i Gaarden \ytt:/ Hagen i Røldal, som saaledes er udlagt: Enkemanden Wraal Olsen udj Odland 1 pd: 18 Mrk: S:r, resten i Odland og yttre Hagen paa Arvingerne.

Efter udraab indfant sig ingen som mere havde med Tinget at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1783, den 4de December, blev Retten sat paa Østensøe Tingstæd Hæransholmen, for ifølge optagelse paa afvigte høste Ting at afsige Dom udj Sagen anlagt af Lars Larsen Hovland mod Magrete Tronsdatter, Retten beklæd med neden beskrevne Laugrett.
Hvorda!! blev afsagt saadan

Dom.

Magrete Trondsdatter har ikke sigtet Lars Hovland for den paastævnte Omgang; men været uforsigtig og taabelig nok at udlade sig med Udtrykke mod ham, ligesaa betydelige som beskiæmmende. Citanten Lars Hovland har da blot i Anledning af Bøygde Rygte og Snak villet fralægge sig en Fornærmelse, som han maae have anseet som virkelig Beskyldning; Af de førte Vidner er hans Uskyldighed i alle Deele, og fuldkom/m/en ligesaalidet beviist, da af dem egentlig anføres ikkun en enkelt Lejlighed; som han har giort nogen ordentlig Jrettesættelse, naar Sagen skulde directe angaae Beskyldning. Ligesom det af Vidnernes Forklaring er klart, at Magrethe Trondsdatter har vaklet i sit Udsigende, end og tilbage kaldet sit Snak, saa er det og altformeget bekiendt, at hun er et yderlig løsagtig Qvinde men/n/iske, der uagtet sit Udsagn mod

1783: 154b

Citanten, har tilstaaet inden Retten, at være nu besvangret af en anden: følgelig kan hendes Paasagn i henseende Løsagtig Omgang lidet reflecteres. Efter denne Sags forefundne beskaffenhed kiendes og døm/m/es hermed for Rett: Magrete Trondsdatters Udtrykke og Paasagn bør i ingen maade gravere Citanten Lars Larsen Hovland, eller paa nogen maade kom/m/e ham til Præjudice paa gode Navn og Rygte, ej heller bebrejdes ham under Straf og vedbørlig Tiltale, men Ordene i alt og aldeeles at mortificeres. Og da Magrethe Trondsdatter har ved sin uforsigtige Tale, paa en slags maade beskiæmmet Citanten, saa bør hun og bøde til Vej Cassen Norden Fields 4 Rd:r, og til Lars Hovland i Processens Bekostning og nogenlunde Erstatning, 5 rd:, som alt udredes 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.
Laugrettet ere følgende: Michel Hansen Lepse, Jon Haagen[sen] Sandve, Svend Olsen Scheje, Endre Henrichsen ibidem, Siur Larsen Moe, Ole Larsen Walland, Ole Torbiørnsen Klyve, Ole Christophersen Sandve.

Anno 1783, den 8de December, blev i følge optagelse paa afvigte høste Ting Retten satt paa Gravens Tingstæd Eide Grund, for at afsige Dom i de da optagne Sager, og Retten betient af neden melte Laugrettes mænd.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Niels Høysetter mod Arvingerne
efter Ellef Snaresen Sævertvet, blev afsagt

Dom.

Ved Skiftet efter Ellef Snaresen Sævertvet den 1te Augusti 1780 have Arvingerne efter ham anmeldet at hoved Citanten Niels Høysetter var til Boet Pligtig 154 rd:, med Renter fra Skiftebrevets Dato 7de October 1764, dog at have betalt paa Renterne 34 rd: derhos anbragt at ville beviise saadan Anmeldelse. J følge deraf og lovlig Reservation for vedkom/m/endes Rett, er bemelte Capital med resterende Renter bleven Arvingerne paalodnet. J stæden for at de bemeldte Arvinger burde, i Tilfælde af Kravets benægtelse, have beviist rigtigheden, saa har de alleene efter contra Stævning fremlagt det benævnte Skiftebrev af 1te Aug: 1780, der alleene viser deres Anmeldelse og Udlæg. Hoved Citanten Niels Høysetter har derimod villet fralægge sig det ommelte Krav, og rigtig med Vidner beviist, at den anmeldte Capital var en Gave, hvilken hans moder Anna Halvorsdatter, førend hun inlod sig eller accorderede Ægteskab med den afdøde Ellef Snaresen, forbeholt hendes børn af første Ægteskab. End ydermeere har Torchil Lindebreche,

1783: 155

som nu er Laugværge for Ole Sævertvets Enke, vedtaget inden Retten, selv at have skrevet det fremlagde af 5te October 1768, {....} \der/ med fleeres Underskrift er forsynet, hvilket udtrykkelig melder at Enken Anna Halversdatter havde tilstaaet, at have, før sin Trolovelse med Ellef Snaresen, givet sine Sønner Niels og Halver Pederssønner, de Penge hun paa Woss havde staaende, følgelig Skiftebrevet, men Renterne forbeholt hun sig selv. Da nu Anna Halversdatter, førend hun inlod sig i Ægteskab med Ellef Snaresen, gav sine Børn den paastævnte Capital, saa falder af sig selv, at (.....?) maatte være saavel {som} \.../ hendes anden Mand, som hans Arvinger uvedkommende, og derfor ikke Lovens 5te Bogs 4 Cap: 17 og 19 art:, som Torchild Lindebreche udj Jnlegget af 16de (Jun?)i 178(3?) for Arvingerne har allegeret, her(?) (p?)asselig; og om Gavens Rigtighed kunde dog ikke nogen Fremmed være bedre vidende end sidst bemeldte Torchild Lindebreche, der selv har skrevet den nokmeldte Tilstaaelse. J saadan Anledning Kiendes hermed for Rett: Niels Høysetter bør for Arvingernes Tiltale frie at være i henseende Capitalen 154 rd:, men Renterne reserveres Enken, følgelig hendes Forbehold i Gaven, hvilke Renter altsaa bør tilhøre fælles Boe. Processens Omkostning ophæves.

Ole Windal mod Iver ibidem.

Dom!

Den producerede vilkaar Contract er ikke modsagt, men da det anbragte, at han som en fattig Mand ej kunde opfylde den, ikke kan svække en lovlig og med frie villie udstæd Forskrivelse: Saa Kiendes hermed for Rett: Den instævnte Iver Olsen Windal bør til Citanten, hans Fader, udbetale og i alle Deele efterkomme den af 18de Maj 1776 lovlig oprettede Vilkaar Contract, og udj denne Processes Bekostning 1 rd: 3 mrk:, alt under Executions Tvang inden 15ten Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse.

Anfind Haldanger mod Catrine Maursetter.

{Dom.} Eragtet.

Rettens Kiendelse af 17de Juni 1783 igientages, hvorved Catrine Maursetter haver at aflægge til næste Ting, den anbudne Eed, at Kravet, de paastævnte 5 rd: 1 mrk:, ere betalte, og Citanten samme at paahøre, lovlig at tilkalde, eller i mangel der af Dom at modtage til Betalning. Denne Kiendelse besørges derfor betimelig forkyndt for vedkommende, eller Søgemaalet ophævet.

1783: 155b

Udj Sagen anlagt af Niels Sæbbe for Kari Wiig mod Amund Sæbbe.
Dom!
Det fremlagde Skiftebrev af 13de Maj 1770 viiser at den instævnte Amund Baarsen Legreid eller Sæbbe er Debitor for 28 rd:, hvilket han efter saa lang Tids forløb ligesaalidet har (mo?)dsøgt, som det er beviist at være krævet. vel har han anbuden Eed, at Kravet er betalt,og dermed tilstaaet dets rigtighed (een?) gang, ligesom han har begiæret Udsættelse for at søge mindelig Foreening. Dette (vi?)rker Formodning imod ham. Citanten har protesteret imod Eed, og da intet beviis for Betaling er produceret, Saa Kiendes for Rett: Amund Baarsen Sæbe bør betale de paastævnte 28 rd: under Executions Tvang 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Processens Omkostning ophæves.

Fogden mod Marte Olsdatter Næsset.
Dom!
Sigtelsen er tilstaaet; men det Foregivende om Uformuenhed at bøde efter Loven, kan ikke hindre dens virkning: derfor Kiendes hermed for Rett: Marte Olsdatter Næsset bør, følgelig Lovens 6 – 13, udreede Læjermaals Bøder 6 rd:, og udj Processens Bekostning 1 rd:, {....?} \og det/ stemplede Papiir til Acten, samt at hensættes paa Vand og Brød i 8te Dage i Stæden for det Aabenbare Skriftemaal, følgelig Forordningen. Det idømte udreedes inden 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Paul Leqve mod Anders Syse.
Dom!
Med de i Retten producerede Attester af 24de September og 24 Octobr: 1782 fra Otte Lione, har Citanten Paul Leqve tilstrækkelig godtgiort sig berettiget til Benyttelse af den paastævnte døde Smale til Rævefangst. Den instævnte Anders Syse har ikke efter enstemmige Vidners Forklaring virkelig beskylt ham for at have stiaalet den ommelte døde Smale; men Misundelse, da han selv vilde have benyttet sig af den, har drevet ham til saadanne ubetænksom/m/e Udtrykke i Sælskab, som har anlediget det fornærmelige Rygte om Citanten. Da nu ikke nogen Reedelig og lovlig handling bør udsættes for kaadmundede Folkes eller Ungdoms vrange Udtolkninger og deraf flydende Rygte og skam/m/elig Snak, der saavidt muelig bør hem/m/es for at forekom/m/e end større Ondskab: saa kiendes hermed for Rett: Til Advarsel for sig selv og Exempel for den tøyleløse Ungdom, bør Anders Syse betale til Vej Cassen Nordenfields 2 rd:, og til Citanten

1783: 156

udj denne Processes Bekostning 4 rd:, som alt udreedes 15ten Dage efter lovlig Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Ole Westrem mod Enken Kari Rønnestrand.
Eragtet.
Ved at revidere denne Sag forekommer den største Formodning, at de hos afg: Lænsmand Niels Rønnestrand deponerede Penge 78 rd: 5 mrk: 4 s: ere efter Citantens Ordre af(hentede?), men sam/m/e skriftlige Ordre eller Tilladelse skal efter Lænsmandens Dødsfald være bortkommen. Men da adskillige skal h(os?) nokmelte Sal: Lænsmand, foruden Vidnet Berge Traae, have seet det bemelte Skrift, og Dom/m/eren fandt betænkelig at afsige endelig Dom førend al muelig Oplysning var inhentet: saa paalægges Enken Kari Røn/n/estrand med flere Vidner at godtgiøre, at hendes afgangne Mand virkelig har erholdet Citantens Ordre at

udlevere Pengene. Til den Ende udflyttes Sagen til næste Ting, da Sagen bør besluttes med Dom.

Laugrettet ere følgende: Gudmund Rønnestrand, Mads Kierland, Michel Tvedte, Anders Lille Graven, Joseph ibidem, Berge Traae, Lars Nessem, og Morrids Kierland.

Anno 1783, den 11te December, blev Retten satt paa Tingstædet Utne i Kingservigs Skibreede, for i følge optagelse paa afvigte høste Ting at afsige Dom i de da optagne Sager, og Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrett: Johannes Eidnes, Lars Helland, Ole Lothe, Svend Luttro, Amund Utne, Lars Utne, Knud Lothe, og Jon Haugse.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Peder Ekevigen mod Aad Halstensen Tvedt, blev afsagt

Dom!

End ikke efter at være forelagt Laugdag har den instævnte infundet sig for Retten med noget Slags Tilsvar; altsaa formodes at han ikke har noget mod Sigtelsen at indvende: thi Kiendes hermed for Rett: Aad Halstensen Tvedt bør til Citanten Peder Eikevigen betale de paastævnte 21 rd: 3 mrk:, og udj denne foraarsagede Processes Bekostning 2 rd:, alt under Executions Tvang inden 15ten Dage efter lovlig Forkyndelse.

Ole Hagen mod Svend Berge og MedArvinger.

Dom!

De instævnte har intet haft mod Kravet at indvende, men til deels begiæret Udsættelse, og til deels, nemlig: Svend Berge, angivet sig villig, for saavidt ham vedkom/m/er, at betale Fordringen. Derfor kiendes hermed for Rett: Svend Olsen Berge med de fleere instævnte MedArvinger bør til Citanten Ole Hagen betale, een for alle og alle for een imod indbyrdes Regresse til hinanden, de paastævnte 5 rd:, og deraf lovlige Renter fra Stævnemaalets Dato, samt udj Processens Bekostning 2 rd:,

1783: 156b

som betales 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse efter lovlig Adfærd.

Tosten Larsen Aga mod Erich Olsen Heng.

Dom!

Da Sigtelsen er aldeeles ikke modsagt, men meget meere ved Udeblivelse{n} tilstaaet, saa Kiendes hermed for Rett: Erich Olsen Heng bør til Citanten Tosten Larsen Aga betale de paastævnte 2 rd:, og udj Processens Bekostning 1 rd: 3 mrk:, alt under Executions Tvang inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Christen Frette mod Svend Berge af Røldal.

Dom!

Debitor Svend Berge har vel tilstaaet Kravets Rigtighed, men ikke efterkommet det inden Retten passerede Løfte om mindelig Betaling forinden dette høste Ting: thi Kiendes hermed for Rett: Svend Olsen Berge bør til Citanten Christen Frette betale de paastævnte 8 rd:, og udj Processens Bekostning 2 rd:, samt 3 Rigs ort til det stemplede Papiir dersom Doms Acten tages beskreven, hvilket alt udreedes inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Ole Thorsen Ohm mod Svend Berge.

Dom!

Saavel med egen Tilstaaelse, som med det producerede Revers af 6te Julj 1782, er Sigtelsen beviist, men da den instævnte ej har efterkommet sit Løfte om mindelig Betaling; saa Kiendes og Døm/m/es hermed for Rett: Svend Olsen Berge bør til Citanten Ole Thorsen Ohm betale de paastævnte 28 rd:, og udj Processens Bekostning 2 rd:, samt til Doms Actens beskrivelse 3 Rigs Ort om den forlanges, alt 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under lovlig Adfærd.

1783

.....

1784

(1784: 156b)

Anno 1784, den 27de Januarii, blev Extra Retten satt paa Tingstædet Hærandsholmen for Østensøe Skibrede, for at behandle følgende paa Justitiens Vegne anlagde Sag, og Retten beklæd med 8de eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd; neml: 1: Lars Erichsen Skaaleim, 2: Arne Olsen Thole, 3: Torkild Michelsen Thole, 4: Siur Samsonsen Walland, 5: Ole Larsen Walland, 6: Tosten Nielsen ibid:, 7: Jon Rasmusen Noreim, og 8de: Ole Arnesen Moe.

Hvorda! Kongl: Majests: Foged herr: Koren lod tilføre

1784: 157

at han paa Grund af Lænsmand Johannes Wiigs skriftlige Inberetning under 6te Decbr: afvigte, og den derefter fra Stiftet komne Ordre dat: 18 i samme Maaned, havde ved skriftlig Stævning af 9de hujus inkaldet Huusmand Christopher Christophersen Jarene fra Gaarden Skaar i Østensøe Sogn til dette Extra Ting, fordi han i en Blok i Østensøe Kirke, hvorudi var forvaret Skole Penge, skal have paa en tyvagtig maade bort taget omtrent 40 dr:, derom at paahøre Vidner og lide Dom, og som tillige formodes, at Huusmandens Kone Ragna Pedersdatter er Medvider udi Sagen, var hun ligeledes nu til Retten ved Stævnemaalet inkaldet. Hernæst Fogden, som i rette lagde de benævnte Documenter, ville fornemme om de instævnte med deres Defensor mødte. Det fremlagde blev eet efter andet læst, og er saa lydende:

Delinqventen Christopher Christophersen og Hustrue vare ved Retten uden Baand og Fængsel tilstæde.

Stævnemaalet af 9de Janauri d: A: blev læst, af saadan Formeld.

De benævnte vedtoge lovlig Varsel, saavel de com/m/itterede for Skolevæsenet, Giermund Holgersen Nedre Wiig, der har haft Nøgelen til Blokken i Forvaring, saavelsom Medhielperne Siur Biørnesen Rycken og Lars Siursen Østensøe, \vare nærværende/.

Sogne præsten her: Schielderup har paatgnet lovlig Varsel.

Den beskikkede Defensor Johannes Wiig var ligeledes ved Retten tilstæde.

Actor udbad af Retten, at de paagieldende maatte separat tages under Examen, og siden Vidnerne hver for sig inkaldes og afhøres.

Delinqventen Christopher Christophersen sagde sig at være 40 Aar gl:, og fød paa Gaarden Rycken i Østensøe Sogn, har tient paa 7de Aar paa Gaarden

1784: 157b

Østensøe, hvor Kirken er staaende, anmeldte dernæst frivillig, at han for et Aar siden afvigte Som/m/er, eller 1782, noget efter St: Hans Tid, første Gang tog af Skole Cassens Blok i Kirken 15 rdr:, og i sidst afvigte Sommer ved St: Hans Tid, 9 rdr: 5 mrk: 2 s:, men benægtede oftere eller meere at have taget Penge af bemeldte Blok. Videre bekiendte han, at være bleven vaer en Søndag under Guds Tienesten at Blokken ey var tilstrækkelig i Laas, men kunde optages, neml: Laaget, med Haanden, og dette gav Anledning til Tyveriet. Han foregav ikke at have brugt Nøgel enten til Kirke døren eller Blokken, men er kommen ind i Kirken formedelst en Stige, som staaer i saa kaldet Vaabenhuuset, og strax ved samme er en Aabning i Gavlen paa denne Træe Kirke, eller et støkke Bord eller Bredde, ligesom et Glugge hull, hvorigiennem han har krøbet for at komme ind og ned i Kirken. Videre sagde, at han ikkun de 2de Gange har været i Kirken for at stiæle, og at det begge Gange er passeret ved lys Dag. Anmeldte derhos, at da han første gang havde stiaalet de bemeldte 15 dr:, tilstod han det for sin Kone, som frygtede at han derfor skulle komme i Fortræd. De stiaalne Penge har han forbrugt til Føde og Klæde for sig og sine i denne dyre Tid.

Herr Fogden lod i Retten fremviise en Blok hvoraf Pengene i Østensøe Kirke skal være taget, for at høre, om ikke Delinqventen vedstaaer, at det er af den samme Blok han har taget de Penge, som han her for Retten haver tilstaaet, og for tillige at lade Laugrettet see om denne Blok ikke letteligen falder i sit Laas, eller efter Formodning kan have staaet aaben. Blokken blev frembragt, og er et

1784: 158

grøn malet med Jern rødt maled og beslagen Skrin, af omtrent ¾ Al: Længde og ¼ Bred, med Praaskrift!! eller Maling med hvid Olje Farve: Østensøe Sogns Skole Casse, inrettet Aar 1742, oven paa Laaget, som er oval, er en liden Aabning til at slippe Penge ned igiennem; men paa Bunden befandtes ligeledes at være skaaret en Aabning saaledes: hvilken nu var tilstoppet med en Træe Splint. Laaset holdt ikke tilstrækkelig, da Laaget kan optages med haanden, dog det synes at være tillukket. Delinqventen tilstod, at det er det selv sam/m/e Blok eller Skrin hvoraf han i Kirken har udtaget de benævnte Penge. Derhos benægtede aldeles at have skaaret eller foraarsaget den befundne Aabning paa Bunden, men vedblev som før at have taget Pengene ved at opløfte Laaget, som han forhen havde bemærket ikke at være fuldkom/m/en i Laas, dog det udvendig ey viises, da Laasets øverste hage dog kom/m/e ned, men ikke holder fast. Paa Defensors Spørgsmaal sagde Delinqventen, at da han sidste gang, eller nu afvigte Som/m/er, tog Penge af den fremviiste Blok, kunde der være tilbage i den sam/m/e omtrent 20 rdr:, og derfore formeente, at da der var saa mange Penge tilbage, kunde Tyveriet ikke savnes meere denne end den første Gang han stial deraf.

Fogden derefter begiærede fremkaldet Qvinden Ragne Pedersdatter, som angav sig 30 Aar gl:, har været gift med Delinqventen Christopher Christophersen 7 Aar, og har med ham 4 Børn; sagde, at hun vidste aldeles ikke at hans Forsæt var at tage Penge af Kirken eller Blokken, men da han forgangen Som/m/er for 1 Aar siden kom hiem med 15 rdr:, saa spurgte hun hvor Manden havde faaet dem, foregav han at have

1784: 158b

Laant Pengene, og da hun derover beklagede sig, som forhen gield bundne, tilstod han at have taget de bemeldte 15 rdr: af Skole Cassens Blok, hvis Laag stod aaben, \i Østensøe Kirke/, og at han var kom/m/en ind i Kirken ved den før ommeldte Stige og Hullet eller Aabningen paa Gavlen fra Vaaben huuset ind i Kirken, sagde derhos, at han nu i afvigte Sommer kom hiem med omtrent 9 rdr:, eller noget derover, som han ligeledes havde taget af Blokken. Konen

beklagede sig stedse, at saadant maatte blive aabenbaret, men Manden derimod foregav, at det ikke kunde savnes, siden der var mange Penge tilbage i Blokken eller Skrinet. Pengene, som han saaledes havde taget, bestod i smaae eller eeneste Skillinger af Sølv eller Kobber, og at samme bleve forbrugte til at kiøbe Korn og andre Fornødenheder fra Byen. Fogden lod præsentere Blokken for Delinqventinden, med begiær at Retten ville tilspørge hende, om hun vidste at det var den sam/m/e Blokk, hendes Mand paa en tyvagtig Maade havde taget Penge [af], og, om hendes Mand ikke for hende havde tilstaaet at ville udtage Pengene igiennem det i Bunden anbragte Hull? Ragne Pedersd: kunde ikke kiende Blokken eller Skrinet, som hun foregav aldrig forhen havde seet eller givet Agt efter i Kirken; ey heller har hendes Mand for hende tilstaaet at have faaet Pengene paa anden Maade, end at han eengang under Gud[s] tienesten \har/ Mærket at Laaget var aaben, og dette havde givet ham Anledning nogle \Dage/ derefter første Gang at krybe fra Stigen igiennem det ommeldte Hull ind i Kirken, og saaledes ved at opløfte Laaget første gangen udtaget 15, og anden gang de ommeldte 9 rdr:

1784: 159

Dernæst anmeldte Fogden at følgende Vidner vare inkaldte, neml: Hans Jacobsen øvre Wiig, Jacob Hansen ibid:, Ole Jansen Østensøe, Endre Trondsen Nedre Wiig, Kittel Siursen Bergstøe, Gunder Christophersen Rycken, Lars Olsen Fixen, Brigt Larsen Østensøe og Thore Olsen ibid:, hvilke alle vare ved Retten nærværende. Hvorpaa

1ste Vidne, Hans Jacobsen øvre Wiig, for Retten fremstod, og efterat Eedens Forklaring var alle Vidnerne forelæst, aflagde Eed og vidnede, da de øvrige Vidner vare fra Retten udviiste, at Delinqventen, efter at han var arresteret, har for ham frivillig tilstaaet 2de gange at have stiaalet af Skole Blokken i Østensøe Kirke, den første Gang for et Aar siden afvigte Som/m/er 15 dr:, og nu afvigte Som/m/er henimod 10 rdr:, samt at han under Guds tienesten havde bemærket at Laaget paa den bemeldte Blok var aarben, og derefter ved lys dag ved hielp af Stigen i Vaabenhuuset havde krøbet igiennem et lidet Hull eller Aabning i Gavlen ind i Kirken, og derefter, som meldt, borttaget Pengene; men at Delinqventen da angav at være uvidende om den anbragte Aabning i Træet paa Bunden af bemeldte Blok; videre, at Christopher Christophersen da sagde, at der var tilbage i Blokken da han sidste Gang afvigte Som/m/er stial, efter hans Gisning, omtrent 20 rdr:; men vidste aldeles ikke hvor de da tilbage værende Penge vare afblevne. Videre, at Konen Ragne Pedersd: for Vidnet har tilstaaet at hun ey vidste hendes Mands Forsæt om at stiæle af Blokken, men da han kom hiem med Pengene og havde fortalt Sam/m/enhængen, og hun derover beklagede sig, sigende, at det vist bliver aabenbaret, {og} dertil han sagde at ville i saa fald tilstaae sin Misgiærning. At Konen ligeledes har bekiendt at Beløbet af det stiaalne var omtrent 25 rdr:,

1784: 159b

men at hun ikke vidste hvor de overblevne circa 20 rdr: i Blokken vare afbleven, at Konen Ragne Pedersd: har for Vidnet tilstaaet dette efterat hun var arresteret. Vidnet har ellers intet andet hørt om Delinqventerne forinden denne paastævnte Forbrydelse. Paa Defensors Spørgsmaal sagde Vidnet, at de instævnte vare yderlig fattige Folk da de kom sam/m/en i Ægteskab, og at de maatte betle eller bede om hielp for at faae Huus over Hovedet; og at de fremdeles med 4 Børn har levet i stor Fattigdom, og faaet hielp af Almuen. Dette Vidne er afskeediget.

2det Vidne, Jacob Hansen øvre Wiig, aflagde Eed og vidnede i eet og alt eenstemmig \med/ forrige Vidne, da de paa een og sam/m/e Tid have hørt de instævntes Bekiendelse.

Her: Fogden begiærede disse 2de eenstemmige Vidner conjun(ctiv?) tilspurgte, om de veed hvad som kunde give Anledning til at den instævnte Delinqvent blev mistænkt for at være den

Person, der havde taget Penge af Skole Blokken i Østensøe Kirke? Vidnerne hertil svarede, at Mistanken imod Delinqventen kom deraf at han havde en usædvanlig Mængde eeneste Skillinger paa en Tid, da smaa{e} Mynt af Sølv og Kobber er saa rær(?) og siælden at see hos Folket.

3de Vidne, Ole Jansen Østensøe, aflagde Eed og vidnede, at Delinqventen for ham bekiendte, da han blev arresteret, at han havde forsyndet sig med at stiæle af Skole Blokken i Østensøe Kirke, men dog ikke saa meget som Rygtet gik, neml: ved 40 rdr:; men at han havde taget {2de gange} til omtrent 25 rdr: Paa Defensors Spørgsmaal: at de stedse have været yderlig fattige og trænget til hielp af Bygden. Til Actor Spørgsmaal, at Mistanken mod ham viiste sig af den usædvanlige Smaae Mynt der ikke var eller er gangbar iblant Folk.

4: Vidne, Endre Trondsen Nedre Wiig, aflagde Eed efter Loven,

1784: 160

og vidnede ligesom næst forrige, men med den Forskiæl, at Christopher Christophersen for ham tilstod den samme Dag han blev arresteret, at han eengang i Som/m/er havde taget af Skole Blokken i Østensøe, omtrent 20 rdr:, samt formeente, at der da var 20 dr: tilbage i Blokken; item, at han ey sagde at have stiaalet meere end den eene gang, og at Vidnet ey heller videre tilspurgte ham. Til Defensors og Actors øvrige Spørgsmaal ligesom de forrige Vidner. Dette Vidne er derpaa afskeediget.

Eragtet.

Extra Retten beroer til i Morgen tilig, da det nu er sildig paa Aftenen.

Anno 1784, den 28de Jan:, continuerede Extra-Retten i Overværelse af alle i Gaar anførte.

Hvorda! Actor hr: Foged Koren fremstillede

Vidnet Kiettel Siursen Bergstøe til Afhørelse, og efterat han havde aflagt Eed efter Loven, vidnede: i afvigte Sommer ved St: Hans Dags Tid kiøbte Delinqventen Christopher Christophersen adskillige Bonde Vahre af ham til sit Huuses Fornødenhed for 3 rdr:, og betalte de samme 3 rdr: udi smaae Mynt af eeneste Skillinger, Sølv og Kobber, dog var deriblant nogle faae 2 s: Stykker. Vidnet giorde sig ikke da nogen Tanke om hvor han, Delinqventen, havde faaet disse Penge i saadan Mynt. Paa Defensors \Spørgsmaal/ svarede ligesom de forrige Vidner, neml: at de instævnte stedse have været fattige. Paa Actors Spørgsmaal ligesom de forrige Vidner, neml: at Mistanken mod ham reysede sig af den usædvanlige Mynt han kiøbte for, som en saare fattig Mand.

6: Vidne, Gunder Christophersen Rycken, Delinqventens Broder, aflagde Eed og forklarede: for eet Aar siden sidst afvigte Sommer kiøbte den indstævnte hos Vidnet Vahrer til Huuset, saasom havre Korn, for 15 mrk:, som blev betalt i smaae Myndt af eeneste og 2 Skillinger. Til de øvrige Spørgsmaale, ligesom de forige Vidner.

1784: 160b

7de Vidne, Lars Olsen Fixen, aflagde Eed og vidnede: at afvigte Sommer for 1 Aar siden, efter St: Hans Tid, kiøbte han Vahre for Delinqvent: fra Bergen, til huusholdningen for 9 mrk:, og at Vidnet blev da betalt med smaae Mynt af eeneste og 2 Skl: Stykker. Til Actors og Defensors Spørgsmaal ligesom forrige Vidner, og giorde sig paa den Tid ingen Tanker om hvor han havde \faaet/ disse 9 mrk: i smaae Penge, som han mueligt kunde have betlet sam/m/en; men da Tyveriet blev bekiendt, saa opkom Mistanken.

8de: Brigt Larsen Østensøe, aflagde Eed og forklarede: at paa eet Aars Tid har han deels fra Bergen hiemhentet Vahrer, og deels hiemme solgt ham Føde og Klæde Vahrer for omtrent 2 ½ dr:, og deraf i høst een gang for 4 mrk:, og en anden for 5 mrk:, som alt blev betalt i smaae

Mynt af eeneste og 2 Skill: Stykker. Videre sagde Vidnet, at da han i høst modtog de sidste Penge, spurgte Vidnet hvor han, som en fattig Mand fik disse Penge, og om han tog dem i Fiæren, eller Søe bredden; og hvortil Christopher Christophersen da aldeles intet svarede. For det øvrige svarede ligesom forrige Vidner.

9: Vidne, Thore Olsen Østensøe, aflagde Lovens Eed og vidnede: at for 1 Aar siden i afvigte Sommer kiøbte han huusfornødne Vahre for den paagieldende for omtrent 1 rdr:, som ved hiemkomsten blev betalt med eeneste Skillinger og nogle faae 2 Skl: Stykker. Til de øvrige Spørgsm: ligesom de forrige Vidner.

Her: Fogden, som til Sagens videre Oplysning havde faaet opspurgt eet Vidne, der vel ikke er stævnet, men dog nu for Retten møder, begiærede at sam/m/e, paa Grund af hans Stævnemaal, maatte blive examineret. og fremstod samme, som

10: Vidne, Ole Torbiørnsen Klyve, som aflagde Eed og sagde, at i afvigte høst fik han 14 s: af Konen Ragne Pedersd: i eeneste Skillinger for lidet Bonde Føde, og meere havde

1784: 161

han ikke handlet med den instævnte. Veed at de Paagieldende ere og har været yderlig fattige, og sidder til deels paa Vidnets Grund, som huusmand, dog har han ingen Ager stykke paa Vidnets {Grund} Eyendom, samt at Vidnet med fleere af Almuen gav ham Tøm/m/er at opbygge sit huus. Videre, da Tyveriet var opdaget, faldt Mistanken strax paa Delinqventen, formedelst de usædvanlige smaae Penge han havde. Dette Vidne er derefter afskeediget.

Her: Fogden dernæst fremstillede de Com/m/itterede for Skole Cassen, neml: Medhielperne Siur Biørnesen Rycken og Lars Siursen Østensøe, hvilke declarerede, at Aar 1777, ved Biskop Hagerups Wisitatz, befandtes Skole Cassens Behold i Østensøe Kirke at være omtrent 37 rdr: At Skole Cassens Intægt er alleene hvad enhver giver i Taelen naar de gaaer til Alters, og er almindeligst af enhver 1 s:, hvilket beløber efter Com/m/unicanternes Tall omtrent 9 rdr: aarlig; Skolemesterens Løn er 10 rdr: aarl., men \han/ faaer ikke sin Løn førend nogle Uger af det følgende Aar er afløben, altsaa bliver Beholdninger af det eene Aar til gode for det følgende ikkun lidet, neml: af nogle mrk:; deraf slutter de at der i alt nu burde være i behold omtrent 40 rdr: Ved sidste Aabning afvigte 9de Novembr:, da Skolemesteren skulde have sin Løn, der sædvanlig af Comparenterne blev udtaget af Cassen eller Blokken, befandtes ikkun 6 rdr: 1 mrk: At bemeldte Casse aldrig bliver aabnet uden ved de ommeldte Leyligheder, naar Skolemesterens Løn skulle udbetales, og har stedse skeet i deres, eller Medhielperes Overværelse om Søndagen efter Prædikken. Skole Cassens Penge har aldrig paa anden Maade været brugt eller udsatt; ligesom de ere aldeles uvidende om den i Bunden paa bemeldte Casse eller Blok tilføyede Aabning. Fogden lod dernæst fremviise Blokken, som de vedkiendte at være den samme, som i Østensøe Kirke har været hensatt, og har de aldig vidst andet end at Laaset holdt fast. Videre sagde de, at Nøgelen

1784: 161b

har stedse siden Cassens Oprettelse, og for at undgaae all Mistanke, været betroet og i Forvaring hos den bekiendte ved (..?)ige og gamle Bonde Mand Giermund Holgersen Nedre Wiig, der har udleveret bemeldte Nøgel paa Sognepræstens og Medhielpernes Forlangende, naar Skolemesterens Løn, som før meldt, skulle udtages. At forbemeldte Declaration medfører Sandhed, og at de bortkomne omtrent 40 rdr: efter deres Formeening, imod nogen deres Vidende og Villie er nokmeldte Casse fravendet, det bekræftede de følgel: Lov med Saligheds Eed.

Her: Fogden inleverede til Actens Følge et fra Sogne Præsten her: Schielderup, som Skole Cassens 3de Directeur, inkom/m/en skriftlig Oplysning af 26de hujus, som indeholder all den

Underretning der fra een til Præstegiældet saa nylig ankom/m/en Præst kan ventes, saa at Fogden sam/m/e, endskiønt den ikke var beediget, begiærede den oplæst og tilført, saa lydende:

Derefter fremstod Giermund Holgersen Nedre Wiig, der som Tilsynsmand har været Cassens Nøgel betroet, vedtog, at han siden \3 Aar efter/ Cassens Oprettelse, neml: 1745, har været betroet den i Retten fremviiste Casses Nøgel, som han har haft i egen Forvaring, og stedse været tilstæde naar Cassen i Præstens og Medhielpernes Nærværelse har været aabnet for at udtage Skolemesterens Løn, og derefter igien modtaget den bemeldte Nøgel, da uden at være forseglet. Ved den før ommeldte Cassens Aabning 1777, var Beholdningen 37 rdr:, og skulle nu afvigte høst formodentlig have været omtrent 40 rdr:, da ikkun befandtes noget lidet over 6 rdr: Nok sagde Comparenten, at Nøgelen aldrig af nogen anden har været brugt med hans vidende, eller til nogen været udleveret, samt at de manglende Penge af Skole Cassen {ere} imod hans Villie og Vidende ere bortkomne, hvilket alt han bekræftede med Saligheds Eed,

Fogden begiærede at de sidste 3de afhørte under forrige

1784: 162

Eeds Kraft maatte af Retten tilspørges, hvor længe der var imellem sidste Gang Skole Cassen blev aabnet til Skole Lønnens Udtælling, og den næst forrige gang, for deraf at erfare om de opkomne Tyverier ere begge skeede i denne Mellem Tid. Siur Rycken, Lars Østensøe og Giermund Nedre Wiig under forrige Eeds Kraft svarede: at der var noget over 1 ½ Aar imellem de 2de sidste Gange Skole Cassen har været aabnet, og saa vidt de kan erindre bliver 2 Aar til Foraaret siden den næst forrige Gang blev aabnet; og da blev intet savnet, eller Tyverie af Cassen bemærket.

Actor, som ingen fleere Vidner eller Oplysninger i Sagen vidste at anskaffe, begiærede, at Delinqventerne maatte fremkaldes, og efter at Vidnernes Forklaring for dennem var bekiendtgiort, tilspørges om de noget særdeles vigtigt mod een eller anden af Vidnernes Udsigende havde at anføre, og om de endnu ikke vedblev deres egen for Retten i Gaar giorde frivillige Bekiendelse; dog udbad Actor sig, at ikkun een af dem af gangen for Retten maatte fremkaldes.

Delinqventen Christopher Christophersen, som ved Retten havde været tilstæde og hørt alle Vidnernes Udsigende, fresmtod nu atter for Retten og vedtog, at han har aldeles intet mod Vidnernes Udsigende at invende, da det i alt saaledes forholder sig, som forklaret er, ligesom han og vedblev sin egen i Gaar aflagde Bekiendelse, neml: at have stiaalet i Skole Cassens Blok i Østensøe \Kirke/, noget efter St: Hans Tid 1782, 15 rdr:, og ved omtrent sam/m/e Tid 1783, 9 rdr: 5 mrk: 2 s:, men benægter som før at have giort den synlige Aabning paa Bunden af Cassen, men har begge gange opløftet Cassens Laag, der ey var i Laas.

Derefter blev fremkaldet Delinqventinden Ragna Pedersdatter, som havde aldeles intet imod Vidnerne at erindre, tilstod i alt Rigtigheden af deres Udsigende, og vedblev sin egen i Gaar aflagde Bekiendelse, neml: at han!! (hun) var ubekiendt om Mandens Forsæt at stiæle; men da han

1784: 162b

havde aabenbaret sin Misgiærning, ankede hun derpaa, og frygtede, at samme maatte blive aabenbaret.

Actor inleverede den ved Forordning befalede Præste Attest om Delinqventernes Forhold, som Menigheds Lemmer udi Wigøers Præstegiæld, dat: 26 hujus, som han begiærede oplæst, og er saa lydende:

Retten fandt fornøden at tilspørge de tilstædeværende om Beskaffenheden af det i Østensøe Kirke befinde[nde] Hull eller Aabning, hvorigiennem Delinqventen foregiver at være kom/m/en ind i Kirken, og blev da anmeldet af Laugrettet Siur Samsonsen Walland, Tosten Nielsen ibid: og Ole Larsen ibid:, at høyt oppe i Taarnet af Kirken befindes et aflangt Hull i Bordklædningen af Væggen, saa stort at en Karl just kan krybe derigiennem. Dette hull har stedse været der, og formodentlig til et Træk hull for Fugtighed. Ved en Stige uden fra, der bruges af dem der ringer med Klokken, kom/m/er man til den bemeldte Aabning, og der fra ind i saa kaldet Mørke Lemmen i Lirken til en Bielke, altsaa høyt oppe under Loftet, derfra staaer atter en Stige, og fra denne kommer man videre til et andet Loft, og endelig \ved en Trappe/ ned i Kirken. Paa denne Maade er det mueligt at komme ind i Kirken uden at brække Laas.

Actor anmeldte, at han, som til Sagens Oplysning og Styrke ikke vidste meere at kunne fremskaffe, sluttede Sagen fra sin Side med denne Paastand: 1mo: betreffende Delinqventen Christopher Christophersen Jarene, der i Østensøe Kirke Blok, som ikke var i Laas, haver begaaet stort Tyverie, og følgel: den Forseelse hvorom Lovens 6 B: 15 C: 4 art: omtaler, maatte saavel efter denne Art:, som Lov: 6 B: 17 C: 40 art., for saa vidt de end nu overeenstem/m/er med Forord: af 27 April 1771,

1784: 163

straffes med Kagstrygning, Slaverie i Jern i nærmeste Fæstning sin Livs Tid, samt have forbrudt Igield til Skole Cassen, Tvigield og sin hoved Lod til hans Majts: Casse, naar Sagens Omkostninger ere betalte. Hvad Delinqventinden Ragna Pedersd: angaaer, der med egen Tilstaaelse her for Retten og til Vidnerne forhen haver bekiendt at være Tyvs medvidere, og derved efter Lovens 6 B: 17 C: 17 Art: skal som Tyv ansees, bør hun efter Lovens næst paafølgende 37 og 40 Art: at straffes efter Actors Formeening; og saaledes inlod han fra sin Side Sagen under Rettens Dom.

Defensor begiærede at den frem{lagde}\viiste/ Casse maatte nøye betragtes, om den nogensinde har været i Laas, og da dette formodentlig ey befindes; saa formeente han, at Leylighed og uformodentlig Kundskab om Laasets Aabning har givet Delinqventen Anledning, som en yderlig fattig Mand med Kone og Børn, at tage noget deraf til sin formeente Fornødenhed; og saaledes paastod, at de allegerede Lovens Art: vare mindre passelige, da ringe Tyverie saa meget meere kan have Stæd, eller Straffen for samme, som Skolle Cassens Penge eller Beholdning ey egentlig tilhører Kirken, ikke heller berører i den bemeldte Lovens 6 B: 16 Cap: 4 Art:, som til Kirke Røverie henhørende. Betreffende Delinqventinden, bad han tilført at hun neppe kan henføres eller ansees som Tyvs Medvidere, og henstillede til Rettens Skiøn den uvisse og skræksomme Forfatning hun maatte befinde sig udi, der næsten ville overgaae menneskelige Kræfter, neml: da hun aldrig har vist Mandens Forsæt at stiæle, da at overtale ham at bringe Pengene tilbage igien paa sit \Stæd/, anmeldt saadan

1784: 163b

hans Misgiærning og forudsee hans Straf, og endelig, ikke tillige med Manden {ikke} at ville betiene sig af Pengene til Livs Ophold og Fornødenhed i deres store Fattigdom.

Ole Haagensen Moe, som en bekiendt god Smed, og Hans Jacobsen øvre Wiig betragtede atter Laaset, og fremviiste at Laaset, eller dets øverste hage, formodentlig aldrig har været fæstet eller sluttet til i selve Laaset, da en blank en kiendelig Skuen i hagen maatte befindes, ligeledes saaes af Retten, at naar Laaget var nedtrykket og af andseelse fuldkommen tillukket i Laas, kunde det dog optages med haanden.

Endelig inlod Defensor ligeledes Sagen fra sin Side til lovmedholdig Dom, og forhaabede, at deres Fattigdom maatte komme i Betragtning til Straffens Formildelse.

Actor vedblev sin Paastand imod Delinqventen, da Tyveriet af ham er begaaet i en Blok udi Østensøe Kirke, som vel maaskee kan have været utillukket, men var dog med 9 Nagler fastslaget udi Kirke Væggen; og hvad Paastand mod Delinqventinden betreffer, da i hvor vel han indseer den ulyksalige Nødvændighed hun var satt i, enten ved en Angivelse, at giøre sin Mand og sit huus ulykkelig, eller, som nu skeere, at lide som Medvidere: saa da det første hvor vel tunge Skridt ikke af hende er giort, kan han fra sin Side ikke undgaae at betragte hende som Medvidere.

Ingen havde meere at lade tilføre.

Hvorefter, da Sorenskriveren med Laugrettet som Meddoms Mænd havde confereret, blev eenstemmig for Rett

Dømt og Avsagt:

Saasnart Tyveriet af Skole Cassens Blok

1784: 164

udi Østensøe Kirke var opdaget, maatte rimeligviis falde Mistanke mod Christopher Christophersen Jarene, som den, der paa nogen Tid havde brugt en meere end almindelig Mængde af smaae Mynt, saasom eeneste og Toe Skillingers Stykker. Ved den af Almuen foretagne Hæftelse paa hans Person, har han og strax tilstaaet Giærningen, ligesom her for Retten frivillig og omstændelig igientaget Anledningen og den ganske Omgangs Maade. Vidnerne, for hvilke han har tilstaaet Tyveriet, ere i Hoved Omstændighederne eenige. I hensigt til Tyveriets Virkelighed kan det 4de Vidne Endre Trondsen Nedre Wiigs Forklaring intet forandre. Af de øvrige Vidners Udsigende bliver det vist, at Tyverie af den i Kirken da fastslagne Blok, virkelig er begaaet, da saa mange eeneste Skillinger ikke i dette District rimeligviis vare ellers at erholde. Qvinden Ragne Pedersdatters Bekiendelse bekræfter \og .....?/ end meere Misgiærningens Formodning til Vished. Efter Lovens Bydende have de 2de Medhielpere som Committerede for Skole Cassen, saavelsom Tilsynsmanden, hvilken var betroet Nøgelen til Forvaring, efter Protocollens Udviis, aflagt den Allernaadigst befalede Eed. Sigtelsen eller Tyveriet, forsaavidt 24 rdr: 5 mrk: 2 s:, er da fuldkommen tilstaaet og beviist. Af Acten bemærkes vel Anledningen til Delinqventens Forgribelse, da enten Lyst at stiæle, eller Armod tillige kan have forført ham at benytte sig af Cassens formodentligst aabne Laag, som ingen forhen var bleven vaer. Den besværlige Vey formedelst en Stige og en snever Aabning at komme ind i Kirken, maatte ikke andsees vanskelig for ham, der er bekiendt paa Stædet, og

1784: 164b

forudsaae en, skiønt bedrøvelig Opretning for Armod. Men Leylighed og Hensigt maae ikke her komme i Betragtning, hvorfore denne Underrett understaaer sig ikke anderledes end hermed eenstem/m/ig for Rett Kiendes og Dømmes: Christopher Christophersen Jarene bør følgel: Forordningen af 27 April 1771, i Relation til Lovens 6 B: 16 Cap: 4 Art:, for det i Østensøe Kirke begangne Tyverie, kagstyges og arbeyde i Jern sin Livs Tid udi Bergens Fæstning; betale Igiæld til den bestiaalne Skole Casse med 24 rdr: 5 mrk: 2 s:, og Tvigiæld 49 rdr: 4 mrk: 4 s: med Hoved Lod forbrudt til Hans Majestæt, naar de paa Actionen anvendte Omkostninger ere fradragne. Hvad angaaer Qvinden Ragne Pedersdatter, da ere hverken beviist eller tilstaaet, at hun har været nærværende med Manden, naar han har stiaalet af bemeldte Skole Cassens Blok, ey heller haft nogen Kundskab om saadan hans Forsæt. Men, skiønt ved Mandens Forgribelse været stædt i en ulykkelig og for hendes Skrøbelighed

tvivlsom Forfatning; saa bliver hun dog følgel: Lovens 6 B: 17 Cap: 17 Art:, som Medvider at ansee: altsaa Tildømmes eenstem/m/ig efter Lovens 6 B: 17 C: 37 Art: {40 Art:}, at hun, Ragne Pedersd:, bør kagstryges og arbeyde sin Livs Tid udi Bergens Tugthuus. Og, da Igiæld og Tvigiæld af Delinqventernes fælles Boe udtages, saa bliver sam/m/e ikke her atter at anføre, derimod bliver hendes Hoved Lod Hans Majestæts Casse beregnet, \følgel: forbemeldte Cap: 40 Art:/ Men hvad Actionens Omkostning betreffer, da saavidt sam/m/e ikke af {fælles eller} de Skyldiges Boe kan udredes, bliver {efter} \følgel:/ Forordningen af 13de Jan: 1747, efter Regning at repartere. Med denne Dom omgaaes

1784: 165

for det øvrige paa lovlig Maade.
Actor begiærede Acten in forma beskreven, for saasnart mueligt at insinuere det høye Amt.

Anno 1784, den 31te Januarij, blev paa min Gaard Hestham/m/er, det paa fol: 146 benævnte skriftlige Forliig, imellem Gaardene Store og Lille Gravens Eiere og Opsiddere, tilført som følger:
Jmellem Os undertegnede er ingaaet følgende mindelig Forliig: 1: Det Giærde som Knud Store Graven har opsat for sin Slaatte i Lyse skal nedkastes, saa længe det Giærde, Lille Gravens beboere have for sine Slaatte paa Nystøl, hægner for Store Gravens Slaatter tillige i Lyse, og derimod skal Lille Gravens beboere holde om Høsten dette sit Giærde Obent, saa at begge disse Gaarders Kreature kan beite baade Nyestøls og Lyse Slaatterne om Høsten paa Stub, eller i haabeite som det kaldes, men ingen af disse {beiter} \Slaatter/ maae beites om Vaaren eller om Som/m/eren. 2: J stædet for at Store og Lille Gravens beboere tilforn har beitet Fire Uger om Høsten paa Nyestøl, uden at ville samtlige fløtte til Lillestøel, skal nu herefter baade Store og Lille Gravens beboere beite toe Uger om Høsten paa Nyestøl og i Lyse, og derefter toe Uger paa Lillestøl, inden de fløtte hiem i haabeitet paa hiem/m/ebøen, og begge Gaarders beboere være eenige i at fløtte paa en og sam/m/e Tid, og skal ingen af dem fløtte fra deres Som/m/erstøl til Nyestøl førend paa sædvanlig Tid, som gemeenlig har været i brug, nemlig fiire eller toe Uger før Mikels dag, med mindre strængt Vejr heri for en gangs Skyld kunde giøre en Forandring, da de ligeledes maae være eenige i at fløtte, og maae imidlertid St: og L: Gravens beboere hver paa sin Side drage Omsorg for, at Foeret paa deres Slaatter i Lyse og paa Nyestøel kan om mueligt være bierget inden de fløtte til Nyestøl, og maae ingen af Parterne jage eller møde Kreaturene i disse beiter, men lade Kreaturene af egen Drift søge deres Næring hvor de vil i disse beiter, men om de før den fastsatte Tid skulde søge hiem i de andre beiter, maae de drives tilbage igien. 3: Da Store Gravens beboere haver intet buelæger for deres Kreature i deres Slaatter i Lyse, skal det af Lille Gravens beboere være dem uformeent, naar og hvor de /: nemlig Store Gravens beboere :/ finde sig det tienligt at være, at faae sig indhægnet et beqvemt Slaatte Træe i Nyestøls Mark, hvor de kan have buelæger, Sæls og Flors Tomt, om de ellers kand enten fra Store Gravens egen Eiendom eller hos andre deres Naboer forskaffe sig Giærdevond, saasom Lille Graven der inde har næppe Giærdevond til eget brug. Derimod ifald St: Graven indhægner sig saadant et Slaatte Træe af nye Støls mark, skal Lille Graven der imod faae igien af Slaatterne i Lyse et Støkke til vederlag, saaledes som disse Gaarders beboere, med St: Gravens benificiari Samtykke, enten i mindelighed kan blive foreenede om, eller og det kand skee efter upartiske mænds billige Sigende, og skal da enhvers i saa fald til byttede Anpart med visse mærker udmærkes, og et lovlig Document derover forfattes, for at forekomme ald Tvist i fremtiden, om enhvers Retmæssige Eiendom,

1784: 165b

og maae da dette Slaatte Træe, om det bliver indhægnet, ligesom før er meldt ogsaa beites paa Stub. 4: Skal Store og Lille Gravens beboere afholde deres Kreature fra den Slaatte i Lyse, som tilhøre Præstegaarden N: Hagestad i Ulvig, paa hvad maade de selv best ved og kand, og dersom de i bemelte Slaatte indkom/m/er med deres Kreature, skal de derfor være underkastede lovlig Tiltale, saasom de aldeeles intet have med den/n/e Slaatte at bestille. 5: Dersom {Lig} Lille Gravens Beboere med sine Kreature opholde sig enten paa Hestestøerne eller paa nogen anden dem uden for Fælledskabet med Store Graven tilhørende Støel medens Store Gravens Opsiddere med sine Kreature opholde sig paa GejtUren, der er en Støel, Store og Lille Graven fælles tilhørende, maae Lille Gravens beboere fremdeeles eene og udeelt beholde den havneleje de imodtage af Gaardemanden Ole Haugsnes, saasom han har saameget færre Kreature end Lille Gravens beboere, i dets Stæd baade Vaar og Høst beite i de St: og Lille Graven fælles tilhørende beiter, saa længe hand derfor betaler sin havneleje, uden i bemelte beiter at tilægne sig nogen Eiendom, dog maae han ej beite der med flere Kreature end de, hand kand føde med det Foer han avler paa sin nu ejende og brugende Gaardepart, ligesom og dette Forlig blot gielder for bemelte Ole Haugsnes uden at have hensigt paa hans Eftermænd paa Gaarden Haugsnes, ligesom det ej heller skal være Lille Gravens beboere tilladt at indtage andre eller flere frem/m/ede Mænds Kreature i oftbemelte fælles beiter, med mindre dette kan skee med fælles skriftlige Samtykke af Store Gravens beboere og benificiario, hvilket ogsaa skal gielde St: Gravens beboere og benificiario, nemlig at de ingens Kreature skal indtage i disse fælles beiter, med mindre det skeer med fælles Samtykke af Lille Gravens Eiere. Men dersom Lille Gravens beboere skulde nogen sinde fløtte tilbage til Gejturen om Som/m/eren med sine Kreature, skal bemeldte Ole Haugsnes enten være forbunden til at fløtte aldeeles fra disse beiter, eller dersom der i bem:te Tilfælde kand agtes at være tilstrækkelige beiter for baade St: og Lille Gravens Kreature tilligemed Ole Haugsnæssets, saa maae han vel ogsaa da beite der, dersom det kand skee med fælles Samtykke af St: og Lille Gravens beneficiario, beboere og Eiere, og skal havnelejen da i saa Fald deeles lige imellem Store og Lille Gravens Opsiddere. De paa St: og Lille Graven boende huusmænd, maae ubehindret og uden havneleje nyde de beite for de Kreature de kand føde paa deres Plads, i disse Gaarders Marker, og maae ingen af disse huusmænd fløtte fra en Støel til den anden førend disse Gaarders beboere selv fløtte. 6: Angaaende Mærkerne mellem St: og Lille Gravens Eiendom i Svidals Tejgen, ville vi wold give Sagen til S: T: hr: Sorenskriver Schielderup, og udbede os af ham den godhed, herudj at skiøn/n/e hvad Rett og billigt er, da vi med hans Udsagn i saa fald paa begge Sider vil være fornøyede. 7: Haabeitet paa hiemmebøen

1784: 166

bør ansees for fælles beite, men skal det være Store og Lille Gravens beboere uformeent naar og om de vil opsætte mærkesgar mellem sig paa hiem/m/ebøen. 8: Jngen af Store eller Lille Gravens beboere maae herefter enten udvide deres nu havende Slaatter, eller oprydde og indhægne nye Slaatter i deres udmarker, ej heller slaae høe i deres Udmarker, hvor Kreaturene kand kom/m/e i beite, uden hvor de hid til Dags har slaaet, med mindre det kan skee med fælles Samtykke, og den ene af Naboerne kan nyde vederlag mod den anden, da ellers den eenes beiter ville præjudiceres fremfor den andens. 9: Angaaende Mærkerne paa hiem/m/ebøen og i Udmarken, eller den saakaldede Koehauge, ere vi saaledes blevne foreenede, at Mærkerne imellem Store og Lille Graven skal gaae som følger: Fra øverste hiørne Steen i Josep Lille Gravens Nøst, hvor er hugget en Gloppe, derfra i en liden Steen mellem Agrene, hvor er hugget en Gloppe, derfra i en Jordfast Steen strax oven for

Almindings Vejen, hvor og er hugget en Gloppe, derfra i en gammel mærkesteen ovenpaa Bakken strax oven for Anved Lille Gravens Smidie, hvilket er det sidste mærke paa Bøen, fra bemelte mærkesteen gaar mærket oven for bøegaren i en stor Steen liggende paa et Skarv strax oven for Garen, i hvilken Steen er hugget X, derfra i en anden stor Jordfast Steen strax ved kiørsle Vejen, hvori er hugget X, derfra i en ham/m/er ved en liden Fos i Bækken, i hvilken ham/m/er er hugget X, derfra i en gammel mærkesteen, nok en gam/m/el mærkesteen, og end nu den tredie mærkesteen indtil byttet naar Welchens bytte, hvor tæt ved Vejen er hugget X i en fladliggende helde, og nogle smaae Steene lagt der oven paa, Lille Graven ejer paa den Nordre Side, og Store Graven paa den Søre af disse mærker.
Paa min Svigerfaders hr: Provst Schnabels vegne, og efter hans Ordre underskriver.
G: Kahrs (L S). Anders Lille Graven (L S). Joseph Olsen Lille Graven (L S). Knud Ellingsen Store Graven med paaholden Pen mit boemærke: (som vert beskrive slik) /// med 2 vannrette strekar tvers over på midten. Anved Omundsen Store Graven (L S).

Anno 1784, den 13de Maj, blv paa Gaarden Tveite, beliggende i Strandebarms Præstegiæld under Lyse Klosters Jurisdiction, efter foregaaende Anmeldelse om Aftenen forhen af Lars Pedersen Tveite, foretaget en Besigtelse og undersøgnings Forretning, over den der sam/m/estæds sig forhen opholdende og til huuse værende Pige Guro Pedersdatter, som paa denne Gaard er Barne Fød og Søster til forbemeldte Angiver, der beklagelig forestillede at han sidstleden Mandag fant denne sin Søster hængende i et Træe strax neden for sine huus Tufter ved Elven, oven for et Qværne huus, sagde ellers med de ømmeste Føleleser det han havde sin Moder og Moder Søster til huuse og maatte opholde, der begge ere Daarlige eller fra Forstanden, og tilføyet alt dette har nu maattet friste denne uhældighed med Søsteren.
Ved Forretningen var tilstæde Skydsskafferen for Lyse Kloster Gods, Tosten Henrichsen, tillige med Ole Jacobsen Lyse og Torbiørn Torbiørnsen Liones, som paa til!! Tilspørsel svarede: at den nu afdøde Guro Pedersdatter er barnefød her paa Gaarden Tveite,

1784: 166b

omtrent 40 Aar gam/m/el, har ernæret og opholt sig med hendes hænders Arbeide og tient for sit Ophold indtil for 4 Aars Tid siden, da hun blev halt, og var Sengeliggende en 11 Ugers Tiid, i den venstre hofte, herover har hun ej alleene til dem, men til mange andre beklaget sig over hendes uhældighed, og frygtet im/m/er for paa Alderdom/m/en at lide mangel, men har dog ernæret sig med Arbeide og reist om fra den eene til den anden, og var nu tilsidst hos Broderen Lars Pedersen, de vidste ellers intet om hende, undtagen alt hvad godt var, da hun blandt Folket har ført et skikkeligt Levnet, men været tilbageholden, stille og tungsindet, ja næsten frygtsom og bange for alle Samqvem og Selskaber. Dette var alt hvad disse kunde sige om afdøde Guro Pedersdatter.
Tollef Iversen Tørvigen med Kone Marite Heljesdatter, tilligemed Johannes Johannesen Tørvigen, sagde det samme om den afdøde, da de som Naboer til Gaarden kiendte hende, der ofte beklagede sig over hendes gebreklighed, og frøgtede for udkom/m/e, hvortil end ydermere hun for den sistes, nemlig Johannes Tørvigens Datter, i Vinter, da hun var hos ham og vævede, havde beklaget sig med disse Ord: Gud give ieg kunde skikke mig saa blandt Folk, at ieg kunde faae Kirke Gaarden naar ieg Døede. Disse Ord frembragte hans Datter strax, og tilkiendegav, hvorover manden tilligemed andre var frøgtsom og troede at den afdøde var medfød denne Sinds Svaghed, da Moderen har været daarlig siden hun blev gift.
Det døde Legeme blev derefter nedtaget og henlagt i Forvaring for vilde Dyr og Kreature, indtil Amtets høye Resolution og Foranstaltning inløber, hvorfor denne Forretning underdanigst henstilles og saaledes sluttes.

Denen Forretning skulde været tilført Lyse Klosters Jurisdictions Justits Protocol, men da sam/m/e nu er ved bemelte Godsets Som/m/er Ting, er Forretningen her inført.

Anno 1784, den 1te Junii, blev behandlet følgende Besigtelses og Taxations Forretning efter Forlangende af den residerende Capellan hr: Høegh, over de Huus Vaaninger, med videre, som han har bekostet opsat i nærværelse af Kintzervigs Kirke, og grændsende til den bestemte Capellans Gaard Sandvigen i Hardanger Fogderi. Retten betiendt med efterskrevne af Kongl: Majts: Foged hr: Koren opnævnte eedsorne Laugrett, som Besigtelses- og Taxations Mænd: 1: Mads Jacobsen Huus. 2: Asbiørn Brynildsen ibid: 3: Aslach Svendsen Ystenæs. 4: Jørgen Olsen Instenæs. 5: Peder Torjulsen Hause. og 6: Nils Torbiørnsen ibidem. Saa var og ved Forretningen nærværende Skibreedets Lensmand John Hause, og for hr: Foged Koren fremlagde hr: Høeghs Reqvisition til denne Forretning, af Dato 10 Januarii 1784, og den begiærte mænds Opnævnelse af 3 Febr: s: A:, Protocollen hoslagt.

Den residerende Capellan til Kintzervigs Kald, S: T: hr: Jørgen Peter Høegh anmelte, ligesom i den oplæste Reqvisition, at da ved hans Ankomst her til Kaldet ey var de fornødne Huse, ja end ingen Vaanhuse, eller andre for ham og Familie til Beboelse, {i nærværelse af Kingservigs Kirke, og i mærke med den siden allernaadigst perpetuerede gaard, Sandvigen for den residerende Capelland}, saa var hand nødsaget, hvor trykkende for hans omstændigheder, at lade bygge det allerfornødneste til brug og beboelse i nærværelse af Kintzervigs Kirke, og i Mærke med den siden allernaadigst perpetuerede gaard, Sandvigen for den residerende Capellan i Kaldet, og begiærede at Retten ville besigtige og taxere hvad hans Bekostninger i Henseende til Bygninger og Rydninger med videre, kand være af nærværende Værdie. anmeldte derhos, at

1784: 167

da denne Forretning alleene sigter til egen Efterretning, og for i sin Tiid at fremviises, men ikke anrører nogen angrænsende, eller nogen andre vedkommer, saa var ikke heller nogen ved Stevnemaalet indkaldet, Forretningen at bivære. hvorefter

1mo: blev os anviist den opsadte Huus Vaaning, ved mærkerne af gaarden Sandvigen paa den søndre Kant, og imod saa kaldet Almuens Almindig til deres Kirke Vey, samt Exerceer Pladsen paa den nordre Kant. Bemeldte Vaaning er 22 Alne lang, 13 Alne breed, og af 2de Etager, i alt 10 ½ Alen høy, med Torv Tag. Ved Indgangen befindes en Temmelig Forstue, som gaar tvers igiennem Huset, med en god Trappe til den 2den høyde. Fra bemeldte Forstue er Indgangen til en Stue af længde omtrent 11 Alne, med 2de nye og høie Vinduer i Træe-Rammer, nyt Gulv, og 3de anseelige Dørre med dobbelte Laaser, og en 2 Etage nye Vindovn. Dernest i længden, et Temmeelig Sængekammer, med et nyt Vindue, der svarer til Stuens, samt Gulv og enkelt Vindovn. I bredden af bygningen er Kiøkenet med en nye opsat og god Skorsteen, med Skaber og bænker, samt de behøvende Rekker og Hylder, og 2 Fag Vinduer, i blye indfattet, og ved Siden af samme, et Spiiskammer med 1 Fag Vinduer, ligeledes i blye, samt vel indrettede Skabe og Skuffe, med meere. Ovenpaa er en Sahl af samme længde og bredde, som Stuen, men ikke saa høy til Loftet, nyt Gulv og Vinduer, proportioneret efter Værelsets Høyde, samt et Kammer af samme Størrelse, som det, ved Siden af Dagligstuen. Videre er over Spiiskammeret, et Kammer med Vindovn og et Fag Vinduer, i Træe indfattet, som og i det neste Værelse over Kiøkenet, hvor ikke er Kakelovne, men til begge disse Værelser de fornødne Dører. Omkring Trappen er Temmelig plads til adskilligt at opsætte. I Forstuen er ved Trappen et indpanelet Skab \og under vaaningen en god muret Kielder med Steentrappe til nedgangen. vaaningen er beklæd eller panelet/ paa 2de Sider, og Vinduerne forsynede med Skaader eller Luger, med Jern beslager. Grunden til denne Vaaning var ikke

forhen opryddet, men belagt med en mængde store og smaae Steene og Sandjord, saa den med Bekostning er jevnet og opryddet til omtrent 200 Læs. Materialer til Vaaningen, af Tømmer, Spær og Bord, er som bekiendt iblant Almuen, af hr: Høegh kiøbt af Selveier skove, og deels udenfor Præstegieldet. Husets Værdi ansees efter bedste Skjøn i det mindste 700 rd:, dog det er indskrænket og ikkun det fornødneste til beboelse for en liden Familie, og vist nok har kostet Eieren meere end vi kand skiønne.

2do: blev anviist den af hr: Høegh af nye anlagde Kjøkken og Frugter have, og hvori er anbragt endeel unge Frugt-Træer, beliggende strax ved den beskrevne HuusVaaning, imod østen 40 Alen {breed} \lang/ og 28 Alen breed, indhægnet med nyt gierde af huun, og opryddet af Steen og Sandgrus. har kostet i det mindste 30 rd:, og er paa Stædet meget nødvendig.

3tio: et nyt opsadt Nøst paa god Steenmuur, 19 Alen lang og 9 ditto breed, med dobbelte Dørrer og Laas, samt Loft ovenpaa med Paneling i Gavlen, eller brystet, med ligeledes Dørre og Laase. for 40 rdr:

4to: en nødvendig og nye opsadt brygge, 35 Alen lang, 5 ½ ditto breed, med Rekværk og Trappe, samt muuret Steentrappe ved opgangen fra bryggen. for 30 rd:

5to: et Ildhuus af Stavebygning, med Bordklædning, og bagerovn indvendig, med Steenhelletag. 25 rd:

6to: har hr: Høegh haft betydelig Bekostning med at rydde marken, der ellers er meget tør og sandig, fra en mængde store og smaae Steene. samt bekostet Kjær og Indhegninger i Elven til Laxe-Fiskerie, hvilket alt ikke her ansættes til Taxation, dog Udgiften er ikke liden, men nyttene efter ald anseeende!! til Fordeel.

Saaledes Bekostningerne i alt 825 rd:

Meere af Forbedringer og nødvendige Bekostninger ville hans Velærværdighed hr: Høegh ikke lade anføre, men begiærede Forretningen sluttet, og sig beskreven meddeelt. hand maatte selv til Slutning erindre, som og iblant Almue er bekiendt, at disse betydelige Udgifter har sadt ham i Gield og Renters Svarelse.

1784: 167b

Anno 1784, den 3de Juni, holdtes **Almindelig Som/m/er Ting med Jondals Skibreedes Almue paa Tingstædet Hærandsholmen**, tilstæde S: T: hr: Foged Korens Fuldmægtig Monsr: Nakskow, og følgende eedsorne Laugrettes mænd, Lars Samsonsen Augestad, Lars Hansen Tørvigen, Østen Pedersen Augestad, Peder Johannesen Brattebøe, Tollef Iversen Tørvigen, Ole Larsen Drage, Lars Larsen ibid:, og Torbiørn Traae for Lars Iversen øvre Traae, saa var og tilstæde Lænsmand Johannes Wiig med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret nedenskrevne Kongelige Anordninger og høy Øvrigheds Ordres.

Niels Herrastvet fremstod for Retten og i Rette ædskede den forrige Sag mod Tosten Larsen og Ole Larsen Halderager, fordie de skal have bemægtiget sig endeel høe, Citanten tilhørende, og fremlagde Laugdag, saalydende:

Tosten Larsen Halderager mødte for de Laugdagede og vedtog lovlig Varsel, men benægtede at have taget noget høe fra Citanten, og paastod at saadan dem tillagde beskyldning burde beviises, samt at Citanten haver slaaet over mærkerne, som paa Aastædet kan bevises.

Citanten begiærede Sagen udsat til næste høst for at føre flere Vidner.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Efter Fogdens Fuldmægtiges begiær fremstod for Retten Omund Larsen Tvedt som Eier for Tvedts Sag, der haver angivet at bemelte Saug 1782 har skaaret 900, og 1783, 800 bord, som han a\n/melder at være ført af bøyden, og desuden af Birk, Osp og Furre skaaret, som er forbrugt i Bøyden, ungefær 1100 bord for hvert Aar, hvoraf endeel ej er 3 Alen, og andre længere, og disse troede han \at/ ej skulde kom/m/e i Reigningen med de andre, og derfore ej til ham anmelt.

Lars Larsen Haugen og Samson Larsen Haugen som ejere af {Tved} Haugens Saug, og for Aaret 1783 har opgivet at bemelte Saug haver skaaret 500de bord, sagde nu ligesom forrige at have skaaret af Birk, Osp og Fur[re], som er brugt i bøyden ungefær 600 bord ligesom forrige.

Samson Larsen har 1782 angivet 600 bord, og end nu 600 af de andre bemelte.

Alle, aavel disse som paa Tvedts Saug, af enkelt Tykkelse og vankantet. Forestaaende bekræftede de med Corporlig Aar.

De bemelte Kongelige og høy Øvrigheds Ordres:

1: Forordning om Ophævelse af Siettepenge afgiften af Arve Capitaler og andre Midler som udføres fra disse Riger til Sverrig, dat: 18 Sept: 1783.

2: Interims Placat, at intet Værk i Romsdals Amt maae anlægges førend Kongelig Tilladelse dertil er inhæntet med v: dat: 27 Septr: 1783.

3: Placat, anlangende Execution efter de Dom/m/e som i følge Forordningen af 17de Febr: 1774 afsiges. dat: 26de Nov: 1783.

4: Anordning om ædle Metallers Frigivelse, med videre, dat: 29de Dec: 1783.

5: Jnterims Placat angaaende Straffen for dem som stiæle \kobber/ ved kobber Værkene i Norge, dat: 5te Jan: 1784.

6: Placat af 7de Jan: 1784, som forbyder at intet Beslag maae giøres paa Kongelige Betienteres tillagde Procento, eller andre uvisse Jndkomster.

7: Placat af 12te Jan: 1784, hvorved forbydes at skyde eller fange Elsdyr i Kongeriget Norge for 4 Aar.

8: Placat af 11te Febr: 1784, betreffende endeel Søemærker ved Dragøe med videre.

9: Placat af 27de Febr: 1784, angaaende Dragten for de uden for bondestanden værende Pige børn den dag de staar til Confirmation.

10: Forordning om at Brændeveed som føres til Kiøbstæderne i Norge og falholdes, skal være af en Dansk Alens længde, dat: 10de Marti 1784.

11: Efterlysning af en fra Nordlands Amt, ved Navn Iver Hansen, som for Tyverie var arresteret i Fossens Fogderie, dat: 17 Oct: 1783.

12: Rescript af 22de Oct: 1783, som tillader Bønder at bære nogle silke klæder med videre.

13: Do: af 6te Dec:, betreffende Syge Soldaters underholdning og Medicamenter m: v:

1784: 168

14: Rescript af 23de Januarij 1784, betreffende lejermaals bøder for det unge mandskab med videre.

15: Do: af 4 Febr: 1784, som befaler at de \Sæde/ Gaarde ere frie for vagthold, frie Skyds og at sidde Laugrett, som fra 1639 have været Rette adelige Sæde Gaarde med videe.

16: Stiftets skrivelse af 13de Marti 1784, betreffende ansøgninger som angaar Gratialer og Benaadninger.

Almuens Documenter:

1: Anviist til udslættelse Torbiørn Wiglichsen Nedre Traas Obl: til Endre Amundsen Qvalvigen, stor 60 rd: dat: 19de October 1772. {Qv: 27de Dec: 17} Qv: 25de Febr: 1784.
2: Arveskiftebrev af 6te Febr: 1784 efter Ragnilde Samsonsdr: Traae, taget boen til Jndtægt 1 ½ Løb S:r med b: i Gaarden Traae for 320 rd:, hvoraf er udlagt til Enkemanden Torbiørn Wiglichsen det halve, og børnene det halve.
3: Søgni Svendsdr: Fladebøe med fleres Skiøde til Wiglich Tostensen Fladebøe paa 2 pd: 10 ½ Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Fladebøe, og Tosten Wiglichsens brug, for 146 rd: 1 mrk: 8 s:, No: 15. dat: 3de Juni 1784.
4: Ditto med fleres Skiøde til Svend Tostensen paa ligesaameget Jordegods i G:den Fladebøe, og Wiglich Tostensens brug, for 146 rd: 1 mrk: 8 s: dat: 3de Juni 1784.
5: bemelte 2de Kiøbere, Wiglich og Svend Fladebøes vilkaarbrev til sin Moder Søgni Svendsdr: paa endeel vilkaar af Gaarden Fladebøe. Do: Dato.
6: Lars Larsen Haugens Skiøde til sin Søn Lars Larsen paa 2 pd: 6 Mrk: S:r, ¾ huud med bøxel i Gaarden Haugen, No: 12, for 81 rd: dat: 3de Juni 1784.
7: Wiglich Fladebøes Skiøde til Torbiørn Wiglichsen Traae paa hans børns tilfaldne 2 pd: 6 Mrk: S:r med b: i Gaarden Traae, No: (ope rum), for 160 rd: dat: 3 Juni 1784.

Fogdens Fuldmægtig begiærede Almuen og Laugrettet tilspurgt, om her i Skibr: er flere Qværner end tilforn opgivet, og om nogen af de angivne kan taale at sættes høyere; Almuen, Laugrettet, og i sær de 2de Mænd Niels Joh: Wiig og Niels Bache, sagde at ingen flere Qværner er end opgivet, og at sam/m/e ej taaler mere Paalæg. herom var han et Tings Vidne begiærende.

Efter Udraab indfant sig ingen som meere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1784, den 4de Juni, holdtes **Almindelig Som/m/er Ting med Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hærransholmen**, ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nakskow og følgende eedsorne Laugrettes mænd: Østen Larsen Sandve, Omund Siovatsen Kaldestad, Siur Larsen Moe, Hagtor Siursen Wangdal, Mons Tollefsen Netteland, Ole Larsen Norem, Arne Larsen ibid:, og Lars Siursen Moe, saa var og tilstæde Skibreedets Lænsmand Johannes Wiig og den Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret forbemelte Kongelige Anordninger og høy Øfrigheds Ordres.

Lænsmand Johannes Wiig for Jocum Jørgensen af Berge[n] i Rette ædskede den forrige Sag mod Trond Giermundsen Norem for Giæld, og fremlagde Laugdag, saal:
Den laugdagede blev paaraab[t], men mødte ej, thi blev varselen lovlig afhiemlet af Johan/n/es Wiig og Baar Havnen at have været forkyndt for den udeblevnes Bopæl i hans huustrues Paahør, for mere end 14 Dage siden.
Lænsmanden paa Citantens vegne paastod Dom til Giældens betaling, da den er tilstaaet for stævnevidnerne, og udj Processens Omkostning efter Dom/m/erens Skiøn for denne aftvungne Proces, anmelte at de anvente Omkostninger er i alt 2 rd:, foruden hvad stemplet Papiir til Acten kan medgaae.

Eragtet.

Sagen optages til i Morgen.

Ellef Larsen Nedre Axnes i Rette ædskede den forrige Sag mod Arne Larsen øvre Axnes, fordie han haver insat Citantens Geeder med videre, og vilde nu formene med hvad Tilsvar han møder.

1784: 168b

Arne Larsen Axnes anmelte, at have \mundtlig/ contra Stævnet Ellef Axnes at høre stævnte og ustævnte Vidner i denne Sag, og endelig at modtage Dom efter nærmere Paastand, samt betale Processens Omkostning.

Ellef Axnes mødte og vedtog varsel.

Vidnerne, som ere tilstæde og godvillig mødende, ere Ole Knudsen og Michel Olsen Axnes, som tilforn haver vidnet i den/n/e Sag, samt Siur Larsen øvre Axnes.

Vidnerne Michel Olsen Axnes og Ole Knudsen ibidem under forrige Eeds Kraft blev tilspurgt af contra Citanten: om de saa at Geederne sultet paa den omvidnede Tid, da de af Ellef var udsent til ham: Sv: Nej, den Tid sultet de ej. Samt paa Arnes spørsmaal svarede, at de havde ingen Penge med sig at betale for Geederne med, men at Ellef som melt ville betale Skaden, og videre, at da de kom tilbage til Ellef med det Svar, at han Selv skulde kom/m/e at hente Geederne, sagde han, at han giør der!! (det?) ikke naar ej de udsente mend fik dem. Eftersom disse Vidner haver denne Vaar været beskikkelses Vidner fra Arne Larsen til Ellef Larsen, saa aflagde de Eed efter Loven at ville vidne Sanhed, og svarede: at de for ungefær 3 uger siden bleve udsente fra contra til hoved Citenten for at tilbyde ham Forliig med den Condition at hoved Citanten skulde betale stævne Pengene som contra Citanten havde udlagt, tilbage igien til ham, dertil hoved Citanten svarede, at han vilde betænke sig \at forlige Sagen/ om contra Citanten til ham vilde betale hans udlagde Omkostninger. Afskediget.

Siur Larsen øvre Axnes aflagde Eed og vidnede: Mandag Aften, efter at Geederne vare indsatte, var Vidnet med contra Citantens Søn udsent af ham for at spørge Ellef, om han ej vilde kom/m/e og hente sine Geeder, Ellef svarede da, at Geederne var nu ifra ham, og at contra Citanten kunde giøre af dem hvor han vilde, samt at de skulde blive forgylt før han slap ham. Afskediget.

Ellef Axnes anmelte, at han havde tilforn udsent 2 Mænd for at faae Geederne, som tilforn er tilført, og om vidnet og meente derfor at det ej var nødvendig for ham selv at hente dem.

Arne Axnes fremlagde et Skrift{et} af 1te Juni 1784, saal:

Parterne anmelte at det var ungefær 10 store og smaae Geeder som var insatt.

hoved Citanten begiærede Dom efter det i Sagen passerede, med Paastand om Omkostninger, og Erstatning for at Geederne var udsultet, 9 mrk: i det minste.

contra Citanten holdt sig til den fremlagde Jnlæg, og derefter paastod Dom.

Jngen havde videre at tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til Revision, da Tiden nærmere ved Tingets Slutning skal bekiendtgiøres.

Johannes Torjersen Fladebøe paa egne og øvriges vegne i Rette ædskede den forrige Sag mod Niels og Mons Botten, og vilde nu fornemme med hvad Tilsvar de møder:

Mons Botten mødte paa egne og Fader Niels Bottens vegne, og sagde at hans Fader for Sygdom nu ej selv kunde kom/m/e paa Tinget, samt at ingen Stævning til dette Ting

1784: 169

er udstæd, eftersom de haver nogle Vidner der ej til dette Ting kunde blive Stævnet, hvorfore han begiærede Sagen til næste Ting udsatt.

Johannes Fladebøe paastod Dom, da Niels Botten tilforn paa Grund af at stævne Vidner i Sagen er bevilget udsættelse, {som ej er} og derfore nu Protesterede imod videre udsættelse i den/n/e Sag, men paastod Dom til Forligets Opfyldelse efter sin Stævning, og Mulct efter Loven, samt Omkostninger \5 rd:/ Erstattet.

Mons Botten vedblev sit forrige, og havde intet videre at tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til den 30te Juni førstkommende, da Dom eller Kiendelse efter beskaffenhed skal vorde afsagt.

Til Publication fremleveret følgende Documenter:

1: Anviist til udslættelse Ole Isachsen Stenes Obl: til Lars Baarsen Stene, stor74 rd:, dat: 26 Jan: 1764, og Qv: 4de Juni 1784.

2: Anviist til udslættelse Tosten Hagtorsen Kaldestads Obl: til Haagen Tostensen Sandven med flere, stor 110 rd:, dat: 28de Maj 1768. Qvitteret 4de Juni 1784.

3: Haagen Tostensen Kaldestad med fleres Skiøde til Hagtor Tostensen paa 1 pd: 16 ½ Mrk: Smør med bøxel udj Gaarden Kaldestad, No: (ope rum), for 180 rd: dat: 4de Juni 1784.

4: Hagtor Tostensen Kaldestads Obl: til Ole Siursen Moe, stor 89 rd:, mod Renter 3 ProC:to, og Pant i ovenmelte Kaldestad med 1te Priorite, dat: 4de Juni 1784.

5: Michel Tostensen Sandven med fleres Skiøde til Haagen Tostensen Sandven paa 2 pd: 6 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Sandven, No: (ope rum), for 100 rd:, dat: 4de Juni 1784.

6: Lars Arnesens Birchelands vilkaarbrev til sin Moder Helga Olsdatter paa endeel vilkaar af Gaarden Bircheland, dat: 4de Juni 1784.

Anno 1784, den 5te Juni, continuerede Sommer Tinget med Østensøe Skibredes Almue paa Tingstædet Hæransholmen, i nærværelse af fornævnte Laugrett.

Udj Sagen anlagte af Jocum Jørgensen mod Trond Giermundsen Norem for Giæld, afsagt

Dom!

Den indstævnte haver ej mødt med noget slags Tilsvar, men for Stævnevidnerne afvigte høst tilstaaet Fordirngen, thi Kiendes for Rett: Trond Giermundsen Norem bør til Citanten Sr: Jocum Jørgensen betale de paastævnte og tilstaaede 3 rd:, samt udj denne Processes Omkostning 2 rd:, alt inden 15ten Dage efter lovlig forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Publ: følgende:

udslættet Lars Siursen Norems Obligation til Lars Amundsen indre Aalvigen, stor 180 rd:, dat: 22de Maj 1756. Qv: d: 27de Maj 1766 for 144 rd:, og 1769 for 36 rd:

Hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nakskow i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Olsen Fixe og Magrete Trondsdatter Øren, og vilde først fornem/m/e om de indfinder sig.

Ole Fixe mødte, men Magrete Trondsdatter svarede ej efter lovlig Udraab.

Fogden fremlagde Præste Attest af dags Dato, og den paaberaabte undersøgnings Forretning, et efter andet saalydende:

Ole Fixe beklagede sig at han er bleven udlagt til Barne Fader af Qvinde men/n/esket Magrete Trondsdatter, hvilket dog ikke forholder sig, men hun som et

1784: 169b

i Bøyden bekiendt løsagtig Men/n/iske har maaske blant flere taget ham som uskyldigst, hvorfore han paastod at hendes Anmeldelse ej maatte tages i betragtning, da han kan bevise

med Vidner at hun ogsaa haver angivet andre til barne Fader, og derfor begiærede Sagen til næste Ting udsatt for at føre disse Vidner, og i hoved Sagen at fremlægge Tings vidnet.
Actor haver intet imod den forlangte udsættelse.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Fogdens Fuldmægtig begiærede her som for Jondal tilspurgt Almuen om her findes flere Qværner end før angivet, eller om de alle\re/de ansatte kan taale mere at svare, Almuen, Laugrettet, og i sær Ole Christophersen Sandven og Michel Guttormsen Lie, sagde at dem bekiendt er ingen flere Qværner, ej heller kan de ansatte taale Paalæg.
Fogdens Fuldmægtig var herom et Tings vidne begiærende.

Publiceret Skiftebrev efter Anna Michelsdatter Sandven i Østensøe Skibreede, dat: 14 Oct: 1783, taget Boen til Jndtægt 1 pd: 3 Mrk: S:r med bøxel udj Gaarden Sandven, som saaledes er udlagt: Sønnerne Haagen Tostensen, Michel og Gunder, hver 7 5/7 Mrk: S:r, og Datteren Anna Tostensdatter 3 6/7 Mrk: S:r med bøxel.

Efter Udraab indfant sig ingen som videre med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1784, den 7de Junii, begyndtes det **almindelige Sommer Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide ved Søen**, og ved Retten tilstæde paa her: Foged Korens Vegne, hans Fuldmægtig Mr: Nachschov, med følgende eedsorne Laugrettes mænd: 1: Gudmund Larsen Rønnestrand for Thormoe Amundsen Waldberg, 2: Andor Siursen Taarblaae, 3: Knud Knudsen Espeland, 4: Brynild Iversen Hougen, 5: Berje Nielsen Traae for Tosten Roaldsen Mykletun, 6: Lars Pedersen Torblaae, 7: Anders Trondsen Eide, og 8de: Aschild Giermundsen Undeland, samt Skibredets Lænsmand Anders Lille Graven og anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! først blev publiceret de Kongl: Forordninger og høye Øvrigheds Skrivelser, som ved Jondals Skibrede findes specificerede.

Publiceret hr: Amtmand Petersens Bestalling til Anders Josephsen Lille Graven at være Lænsmand for Gravens Skibrede, dat: 31 Jan: 1784.

1784: 170

2: Anviist til udslættelse Erich Olsen Midaases Obl: til Wiching Iversen Haavaas, stor 99 rd:, dat: 30te Maj 1768. Qv: 7de Juni 1784. udslættet.
3: Do:s Obligation til Iver Ellingsen Eide, stor 150 rd:, dat: 19de Maj 1782. Qv: 7de Juni 1784, og udslættet.
4: anviist til udslættelse Torbiørn Medhuuses Obligation til Iver Johan/n/esen Erdal, stor 160 rd:, dat: 11te Juni 1782. Qv: 7de Juni 1784.
5: Ditto Brynild Larsen Seims Obl: til Ole Siursen Ystaas, stor 80 rd:, dat: 3de Juni 1763. Qv: 1te Juni 1784.
6: Do:, Jon Siursen Breches Obligation til Jon Siursen Bræche den ældre, stor 150 rd:, dat: 22de October 1770. Qv: 5te Juni 1784.
7: Svennung Nielsen Sæbbes Obl: til Haldor Tobiasen Helland, stor 140 rd:, dat: 13de Marti 1763. Qv: 22de Ap: 1769, og udslættet.

8: Anviist til udslættelse Tore Christophersen Aasems Obl: til Lars Haldanger, stor 124 rd:, dat: 25de October 1763. betalt 24rd: d: 2 Dec: 1780, og saavit udslættet
9: Anviist til udslettelse Knud Nielsen Nessems Obl: til Johannes Iversen Nøstflaat med flere, stor 198 rd:, dat: 11te Juni 1782. Qv: 7de Juni 1784.
10: Do:, Ole Ricoldsen Nessems Obl: til Ole Iversen Nessem, stor 98 rd:, dat: 17de Juni 1783. Qv: 7de Juni 1784.
11: Siur Nielsen Breches Skiøde til Johannes Iversen paa 1 pd: S:r, 2 Løber Salt med bøxel i Gaarden Breche udj Fylchedalen, No: (ope rum), for 547 rd: 3 mrk: dat: 5te Ma\r/ti 1784.
12: Siur Nielsen Qvandals Gave brev paa 100 rd: med videre til sin Slegfred Søn Niels Siursen Breche. dat: 1te Juni 1784.
13: Niels Nielsen Fylchedals vilkaarbrev til sin Moder Lisbet Trondsdatter. dat: 5te Marti 1784.
14: Niels Siursen Giørdres Skiøde til sin Søn Siur Nielsen paa 18 ¾ Mrk: S:r, 2 Faarskind uden bøxel i Gaarden Giørdre, No: (ope rum), for 20 rd: dat: 27 Oct: 1783.
15: Elling Endresen Hamres Obl: til Elling Jensen Nedre Fylchedal, stor 230 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant i 1 pd: 6 mrk: S:r, 3/8 Løb Salt, ¼ hd:, ¾ F:skind med bøxel, samt overbøxel til Enke Fattig huusets Gods 3 Mrk: S:r, ½ F:skind, og ligesaa meget Kirkegods, udj Gaarden Hamre, No: (ope rum). dat: 5te Marti 1784.
16: Anders Siursen Aasens Obl: til David Ørjandsen Tveit, stor 68 rd:, mod 4re ProC:to, og Pant i halveparten af Field Pladset Aasen. dat: 27 Oct: 1783.
17: Erich Olsen Medaases Obligation til Iver Wichingsen Hovaas, stor 249 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant i 2 pd: 19 ½ Mrk: S:r med b: i Gaarden Midaas, No: (ope rum). dat: 7de Juni 1784.
18: Endre Larsen øvre Fylchedals Skiøde til Lars Endresen paa en Skauge Teig kaldet Teigen, stødende mod Hamres, Nøstflaat og Tioflaats Eiendom, for 10 rd: dat: 7de Juni 1784.

Dagen derefter, den 8de Juni 1784, continuerede Sommer Tinget med Gravens Skibredes Almue, og overværende det i Gaar tilførte Laugrett.

Hvorda! Wiglich Larsen Wangen anmeldte at have i Continuation af forrige Sag mod Ole Næsheim ladet inkalde ham til dette Ting at høre fleere Vidner, og derefter modtage endelig Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare, alt paa den Grund, at han ikke har opfyldet det der hen paa Tinget afvigte Høst den 29de Octobr: 1783 ingaaede

1784: 170b

Contract, som reserveres fremlagt. Vidnerne anmeldtes at være Hans Næsheim, Baar Wangen, Siovadt Haldanger, \og/ Niels ibid: Ville derefter fornemme om de instævnte møder.
Ingen af de instævnte svarede efter Udraab.
Lænsmand Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand aflagde Saligheds Eed, at de benævnte og udeblevne ere inkaldte med fulde 14 Dages Varsel, \og Vidnerne under Faldsmaal/.
Citanten begiærede Laugdag for de nu ey mødende.

Eragtet.

Den udeblevne Ole Samsonsen Næsheim gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Hans Næsheim, Baar Wangen, Siovadt Haldanger og Niels ibid: til samme Tid forelegges under Faldsmaal at møde. Og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Niels Møen af Woss lod ingive Laugdag mod Knud Store Graven for Giæld, saa meldende:
Knud Store Graven mødte ikke efter Paaraab.
Kaldsmændene Lænsmand Graven og Torchild Haaversen Haaeim aflagde Eed, at den oplæste Laugdagelse var lovlig forkyndt for Knud Store Graven i sit eget huus og Paahør.
Citanten begiærede Dom til Betaling de paastævnte 3 dr: 3 mrk:, og Processens Omkostning skadesløs \forekom/ ham i et andet Tinglav boende Mand, 4 Miile herfra, i hensigt til Reysen, Tide Spilde og Stævnemaale, i det mindste 1 rdr: 3 mrk: 8 s:, foruden Incaminations og Stævne penge; og saaledes inlod Sagen.
Ingen mødte endnu paa den instævntes Vegne med Tilsvar, efter atter Paaraab.

Eragtet.

Sagen optages til i Morgen Eftermiddag.

Otto Lione ingav mod Anders Syse Laugdag, saa lydende:
Knud Roche mødte for Anders Syse og tog til Gienmæle.
De benævnte Vidner mødte og vedtoge lovlig Varsel, foruden Aslach Nedre Leqve, som tiener i Bergen, og han hiemsendte sit skriftlige Vidnesbyrd dat: 15 Maji 1784,

1784: 171

der blev læst og er saa lydende:
Otto Isachsen Lione fremlagde et Skrift paa stempl: Papir, dat: 28 Octobr: 1783, som han begiærede læst, og er saa lydende: og begiærede fremkaldet
Vidnet Ole Olsen Hielmevold, som aflagde Eed og vidnede: at for et Aar siden afvigte Vinter kom Vidnet i Tale med Anders Syse om den hos ham døde Smale, der tilhørte Otto Lione, og sagde da Anders, at han ey har forlanget den af Ejeren, men lod ham vide, at den var død, og at Otto ey vilde betiene sig af den, hvorefter Vidnet meente det maatte falde af sig selv, at Anders maatte kaste den ud, eller benytte sig af Skindet. Ingen havde videre at tilspørge dette Vidne.
2det Vidne, Endre Lione, aflagde Eed og sagde, at for et Aar siden afvigte Høst kom Vidnet i samme Anledning i Tale med Anders Syse, som sagde, at han ey har begiæret eller faaet Tilladelse at benytte sig af den døde Smale, men lod Eyeren vide, at den var død, sagde derhos, at Otto havde sagt at han kunde giøre af den hvad han vilde; men Vidnet veed ikke om Otto havde sagt dette.
De til Vædermæle tilkaldte Vidner Mads og Ole Torblaae bleve Forlangede fremkaldte, deres aflagde Vidnesbyrd paa forrige Som/m/er Ting oplæst, og af dem tilstaaet rigtig at være.
Begge Parter, neml: Anders Syse og Otto Lione, var Dom begiærende, da de ey havde meere at lade tilføre.
Anders paastod Erstatning af Otto Lione for sine Bekostninger formedelst sit mislige Løfte; og Otto Lione formeente at blive frifunden og Processens Omkostning erstattet, alt efter Rettens Skiøn.

Eragtet.

Sagen optages til Doms, og skal Tiden til Aflæsningen blive bekiendtgiort ved Tingets Slutning.

Omund Ose har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Hielmevold at høre Vidner angaaende

1784: 171b

en Glas Stue paa Gaarden Ose, som han urettelig skal have ladet indrage udi det der passerede Skifte, videre at lide Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at erstatte. De under Faldsmaal kaldte Vidner ere: Lars Torbiørnsen Lione og Guro Torbiørnsd: Ose. Vil fornemme, om de vedkom/m/ende møder.

Ole Hielmevold vedtog lovlig Varsel paa egne Vegne, men sagde, at Svigermoderen, som eyer halvparten i den paastævnte Glas Stue, ey er tilkaldet, ikke heller den ugifte Vær Søster, som Medarving. hvilket Citanten tilstod, neml: at de ey ere inkaldte.

Citanten fremlagde Skifte brev af 24 April 1778, og begiærede det incirklede tiltaget, saa lydende: Dernæst fremlagde en Attest fra hr: Biskop Irgens, som Citantens Jord Eyer, der blev læst, af saadan Formæld:

Eragtet:

Da alle vedkommende ey ere lovlig instævnte, og dog paagieldende; saa reserveres Citanten saadant at i agt tage til næste Ting, da Sagen derefter skal nyde Fremme.

Wiglich og Ole Ødven, samt Lars Haaheim, har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Torkild Lindebrekke fordi han skal have forkom/m/et en deel af deres Saug Tøm/m/er, derom at høre Vidner Aslach Scheje, Endre Aslachsen ibid:, Halgrim Windal, Halsteen Hylle, Ole Spaanheim, Ørjans Bagne, som under Faldsmaal ere stævnte, samt til Vædermæle Ole Bolstad, derefter Torkild Lindebrekke at modtage Dom efter nærmere Paastand i hoved Sag, og Processens Omkostning at svare.

Torkild Lindebrekke mødte ikke efter Paaraab, ey heller Ole Bolstad, med de 2de Vidner Endre Scheje og Ole Spaneim.

Kaldsmændene Lænsmand Graven og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.

Citanterne begiærede Vidnerne fremkaldede, og først

Aslach Scheje, som aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede, at afvigte Som/m/er

1784: 172

omtrent for 1 Aar siden, mødte han den instævnte Torkild Lindebrekke, som kom flaadende med 2 eller 3 Stokker Saug Tøm/m/er, og sagde da paa Vidnets Tilspørgsel, at han havde taget det bemeldte Tøm/m/er af Citanternes hugst eller Tømmer i Ole Bolstads Skov. Ingen havde meere at lade Vidnet tilspørge.

2det Vidne, Halgrim Windal, aflagde Eed og vidnede: at afvigte Som/m/er, eridnrer ikke den egentlig Tid, kom den instævnte til {den Instævnte} \Vidnet/ paa Scheje Saug, hvor han var Saugmester, men!! (med) 2de Træer, som han der huggede over for at skiæres, og blev altsaa 4 Stokker, og sagde paa Vidnets Spørgsmaal, at han havde faaet Tøm/m/eret af Ole Bolstad udaf Citanternes sam/m/eneyede Tømmer i hans Skov.

3de Vidne, Halsteen Hylle, aflagde Eed efter Loven og forklarede: afvigte Som/m/er, da Torkild kom til bemeldte Saug, hvor Vidnet var, og begiærede Tøm/m/eret skaaret, sagde han at have \faaet/ det i Bolstad Marken, men Vidnet hørte ikke af hvem.

4de Vidne, Ørjans Bagne, aflagde Saligheds Eed, og derefter vidnede: at han intet af det omspurgte har hørt af Torkild Lindebrekke, men Ole Bolstad sagde forgangen Aar mod høsten, at Torkild skippede eller lovede sig til at hente noget af det Tøm/m/er, som Ole Ødven havde ladet hugge, mere havde dette Vidne ikke at forklare.

Citanterne erindrede om Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Torkild Lindebrekke og Ole Bolstad, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Endre Scheje og Ole Spaanheim forelegges under Faldsmaal til sam/m/e Tid at møde. Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt. <bet:>

Hr: Fogden Korens Fuldmægtig Mr: Naskow fremstillede for Retten de Saug Eiere og Saugmæstere som neden er benævnt, og begiærede at Sorenskriveren vilde modtage deres Eed paa deres for Aarene 1782 og 1783 giorde Angivelse for Saugerne her i Skibreede[t].

1: Lars Danielsen Haaeim haver i Aaret 1782 angivet at være skaaret paa Døssebechs Saug 466 dobbelte bord, dobbelt tykkelse, og 934 enkelte bord, som er skaaret til ufdørsel, men hvor manget!! bord som er skaaret

1784: 172b

til Bøygdens brug af smaat Ska\e/t, dels Birk og Ospe Stokker, kan Comparenten aldeeles ikke angive, thi dette er ofte saa slætte Stokker at Saug Eierne ikke tager betaling for at skiære dem, og derfor ej heller holder Regning der over. for 1783 angivet at have skaaret 900 bord, hvoraf de 600 er angivet til Bøygde bord, og vel og endeel forbrugt i Bøgden, men dog alle skaaret saaledes som de der føres til Bergen af almindelig størrelse, som de er vant at skiære dem, altsaa saa kaldet Udførsels bord, eller som skiæres til at føres til Bergen 900 bord. for {deres} \resten/ kan han ej vide hvor mange som er skaaret af smaat Skaet og videre til Almuen, som tilforn melt for 1782. videre, at foruden de opgivne 900 bord, er afvigte Aar skaaret 300 dobbelte bord af dobbelt tykkelse. herpaa aflagde Lars Danielsen Haaem corporlig Eed.

NB: Paul Leqve ej tilstæde.

Erich Jørgensen Spaanem, som haver giort Angivelse for Hagestads Saug 1782 {skaaret} 1500 Udførsels bord /: som er 8 tom/m/er bred og 1 ¼ Tom/m/e Tyk, kaldes Udførsels bord :/ 300 til Bøygden, hvilket han nu anmelte at være det høyeste, da noksom/m/e Aar var skaaret mindre paa bemelte Saug, undtagen at han har skaaret for Almuen smaae Skaet Stokker 2, 3 Alen og noget mere, som ej er holt tall paa, og kan ej angives, da saa\dan/n/e / tages mestendeels ingen betaling for, eftersom det er fattige Folk som behøver disse smaae bord til huus Reparation. 1783 angivet 1400 bord, som skal være Udførsels bord, men de smaae kan ej vide. aflagde derpaa Eed.

Omund Torbiørnsen Wambem for Wangens Saug, angav afvigte Aar at være skaaret paa Wangens Saug 700 Udførsels bord og 36 bøgde bord, sagde nu at det bliver forandret til 160 bøyde bord, hvilke ere ungefær 1 Tom/m/e tykke, og fra 4 Alen til 6 Alen, men hvormeget af det smaae er skaaren, vides ej. aflagde Eed. Ole Johannesen Haaeim, som har giort Angivelse for 1782, var ej tilstæde. Da den sam/m/e var Saugmester for 1782, angav han at Ole Haaems Angivelse for dette Aar er rigtig, 1300 bord, deraf 400 Kiøbmands bord efter hans bæste vidende, det bemelte smaae undtagen. aflagde derpaa Eed.

Isach Siovatsen Wambem for Wambems Saug, angivet 1782, 1000 bord, som skal være Udførsels bord, og sagde, at de som da angives at være skaaret til Bøydens brug, er saaledes skaaret at de kunde og vel ogsaa blev!! (blive?) udført, men at tallet var for stort, dog for at være sikker, ikke vilde angive mindre. vides ej hvormeget smaat til Bøydens brug som for anmelt, af det slætte Tøm/m/er og Skaet. 1783 er skaaret 900 udførsels bord, for resten som forrige aar. aflagde Eed

Halsten Davidsen Hylle angivet at for Scheje Saug 1782, 1500 udførsels bord og 300 til Bøyden, men haver intet tal paa de bord som er skaaret ellers til Bøyden af smaat Skaet og slætte Stokker, som tilforn ommelt. 1783 angivet 1800 bord, men nu at 1500 er udførsels bord og {300 er} 300 til Bøyden, og vist ej over men heller under, for resten som for 1782. aflagde Eed.

Tormo Bagne angav for 1782 at være skaaret paa Bagne Saug 1200 bord, som han nu siger at have været udførsels bord, hvorved han anmerkede at disse ej alle naar sin fulde bredde, men for at være vis paa at ej

1784: 173

Tallet bliver mindre end skaaret er, angives for Resten som de andre haver anmelt, og at om han haver skaaret nogle faae Stokker til Bøyden, som kunde være orden[t]lige bord, kan han ej angive noget antal. 1783 angivet 800 bord, som og skal være udførsels bord, for resten som for 1782, dobbelte bord siger han at være skaaret endeel, men at de angivne ej alle holder 1 ¼ tom/m/e, og derfore sam/m/enregnet til 800 bord. aflagde Eed.

Ole Tostensen Westrem for Erdals Saug angav 1782 at have skaaret 600 udførsels bord og 600 til Bøyden, {sagde nu at} for at være vis angaav!! {nu} nu 900 udførsels bord og 300 til Bøyden, foruden hvad som kan være skaaret af Skaet og smaae usle træer, som ingen Reigning haves paa. for 1783 ligedan. derpaa aflagde Eed.

Iver øvre Leqve har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Enken Anna Nedre Leqve med Laugværge, at høre Vidner, under Faldsmaal stævnte, angaaende Brug i deres fælles Ejendoms Mark, og, at Contra Citanten har Ejendom der hvor han haver slaaet høe og flækket Næver, og hvorfore han af Enken var inkaldet til forige Ting. De inkaldte Vidner ere Ricold Madsen Torblaae, Sølfest ibid:, Amund øvre Leqve, Ole Tollefsen Dahle, {Guri Olsd:} Anguna Olsd: Skaar, Guro Syse. Ville fornemme om de instævnte møder.

Enkens Laugværge, \Iver Wichnæs/ {som Enkens Laugværge}, sagde at Stævningen var allene forkyndet for Enken, men ikke for de øvrige Arvinger og deres Formyndere.

Eragtet.

Om end det incaminerede Stævnemaal var lovlig i agt taget, saa viiser det dog, at Sagen angaaer omtvistet Eyendom og Brug, og derfor kan ingen endelig Slutning skee førend Lovens 1 Bogs 16 Cap: er efterkommet: I saadan Anledning bør Parterne føre Søgemaalet paa Aastædet, og hvortil \Tids/ Berammelse paa Forlangende skal blive meddeelt, saafremt vedkom/m/ende agter at vedblive Processen.

Peder Børsem for Niels Høysæter anmeldte at have med mundtlig Stævning til dette Ting ladet inkalde Ole Westrem for Giæld efter Obligation dat: 26 Octbr: 1767, stor 327 rdr: 8 s:, hvoraf tilkommer den instævnte at betale det halve med 163 rdr: 3 mrk: 4 s:, hvilken Capital er ham opsagt og af ham selv paategnet den 28 Julii 1783, derom at modtage Dom til Betaling, og

1784: 173b

Processens Omkosning at erstatte. De fremlagde Documenter, saasom Obligationen og Opsigelsen, blev læst, og er saa lydende:

Ole Westrem lod tilføre, at han vel ikke kan nægte Kravet, men paastaaer at have betalt paa Capitalen 105 \rdr:/, siger eet hundrede og Fem Rigsdaler, som han kan beviise til næste Ting med Panthaverens \egen/ Qvittering: derhos paastod, at den passerede Opsigelse var ulovlig, siden den var af forrige Aar. Ole Westrem end videre begiærede Sagen udflyttet til næste Ting, for at beviise sit Andragende, og giøre Liqvidation og Afregning med Citanten.

Citanten sagde, at Ole Westrem vel har en Fordring paa ham, men paa Obligationen er intet betalt.

Ole Westrem sagde, at Beviiset skal viise, at de betalte 105 rdr: ere til Afdrag paa Obligationen\s Capital/.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Ole Westrem i agt tager det fornøden agtende.

Peder Børsem har med mundtlig Varsel ladet inkalde Abelone Sævertvedt \med Laugværge/ for resterende Vilkaar, derom at modtage Dom til Betaling, og Processens Bekostning at erstatte.
Abelone Sævertvedt med Laugværge svarede ikke efter Udraab.
Lænsmand Graven og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel.
Citanten bad om Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Abelone Sævertvedt med Laugværge gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Halsteen Tvedt har med mundtlig Varsel til dette Som/m/er Ting ladet instævne Lars og Østen Aaseim for Giæld 4 rdr: 1 mrk: 8 s:, derom at høre Vidner under Faldsmaal, Wiglich Wangen og Ole Næsheim, samt at modtage Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare. Vil fornemme om de indstævnte møder.
De instævnte mødte ikke, ej heller Vidnet Ole Næsheim.
De oven benævnte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Citanten erindrede om Laugdag, naar det mødende

1784: 174

Vidne Wigleich Wangen er afhørt, hvilket fremstod, aflagde Eed efter Loven og vidnede: for 3 eller 4 Aar siden hørte Vidnet, som dertil kaldet, at Parterne bleve saaledes forligte angaaende den af de instævnte beskadigede Jægt, at de skulle erstatte Skaden med 4 rdr: 3 mrk:, og derpaa betalte 1 mrk: 8 s:, og pantsatte en ung Øg for 4 ½ rdr: Vidnet afskeediget.

Eragtet:

Lars og Østen Aasheim, som nu ikke mødet, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Ole Næsheim til samme Tid forelegges under Faldsmaal. <bet:>

Halsteen Tveedt lod paaraabe den forrige Sag mod Magnus Rondestvedt betreffende en Baad, og ville fornemme om nogen nu møder med Tilsvar.
Ole Hielmevold mødte for sin Broder Magnus, og var begiærende lovmedholdig Dom.
Halgrim Windal for sin fraværende Fader Torbiørn Poulsen ingav skriftlig Vidnesbyrd af 26 Septb: 1783, som paa Veyen er opholdt, saa det kom for sildig til sidst afvigte Høste Ting; læst saa lydende:
Ole Hielmevold, endskiønt han ikke var stævnet at anhøre dette Vidne, saa sluttede han dog Sagen og begiørede Dom, og Processens Omkostning skadesløs erstattet.
Halsteen Tveedt ligeledes inlod Sagen Dom med Paastand om Skadens Erstatning og Processens Omkostning.

Eragtet.

Sagen optages til Doms, og skal Tiden ved Tingets Slutning blive bekiendtgiort.

Abelone Sævertvedt ved sin Søn David Olsen lod fremlegge Laugdag, saa lydende:
Omund Ose mødte paa egne og de øvrige instævntes Vegne og vedtog Varsel.
Vidnet Sølfest Heljesen Torblaae var ligeledes ved Retten tilstæde.
Omund Ose tilbød, at ville tilligemed {deres} \sine/ Naboer opsætte Mærkes Giærde imellem dem og Sævertvedt, naar disse ligeledes paa deres Side opsætter Giærde.
David Sævertvedt tilbød ligeledes at opsætte Giærde, men efter Jordskylden.
Citanten begiærede Vidnet afhørt, som fremstod, aflagde Eed efter Loven og forklarede:

1784: 174b

eenstemmig med forrige Vidne Lars Olsen Spaanheim.
Citanten begiærede Dom, hvorved han paastaaer, at de instævnte maae tilpligtes at opsætte Giærde, og holde sine Kreature fra Sævertvedts Eyendom.
Omund Ose begiærede Sagen udsatt til næst Ting, for at udfærdige Contra Stævning, hvilket Retten accorderede.

Anfind Haldanger paaraabte den forrige Sag mod Catrine Moursæter, og sagde at han af hende var lovlig tilkaldet at høre hendes Benægtelses Eed ang: de paastævnte 5 dr: 4 mrk:
Catrine Moursæter ville aflegge Eed paa hun troer at hendes Broder har betalt Kravet, men at hun har betalt det til Broderen.
Anfind Haldanger var ikke tilfreds med den anbudnes Eed, og derimod tilbød at aflegge Eed, at han hverken af hende eller hendes Broder har faaet de paastævnte 5 dr: 4 mrk:; ey heller har taget ham god for Betalingen.
Enken var dermed tilfreds.
Anfind aflagde corporlig Eed.
Derefter afsagt

Dom

Da Enken Catrine Moursæt har vægret at aflegge den paastaaede Eed, og Citanten derimod opfyldt sit Tilbud, og Enken dermed været tilfreds: saa Kiendes hermed for Rett: Cathrine Moursæt bør til Citanten betale de paastævnte 5 dr: 4 mrk: inden 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Executions Tvang, og Processens Omkostning ophæves.

David Olsen Sævertvedt har med mundtlig Varsel inkaldet Peder Halvorsen Børsem for 8 rdr:, Citanten arvelig tilfalden udi et huus paa Gaarden Børsen, derom at \modtage/ Beviis og lide Dom enten at løse eller lade sig løse af det bemeldte huus, samt Processens Bekostning at svare.
Peder Børsen vedtog lovlig Varsel, men sagde, at Citanten bør beviise sin Adkomst.
Citanten fremlagde Skifte brev af 1 Aug: 1780, og begiærede det vedkom/m/ende

tiltaget. saa lydende:
Peder Børsem fremlagde til Sagens Oplysning et Skiøde af 22 Octobr: 1762, saa lydende, og viiser, at Gaarden var solgt med Huuser uden Undtagelse, og derfor burde ikke det bemeldte Huus {ikke} i Skifte og Udlæg være antaget. lod og tilføre, at Huuset er bygget af Gaardens Skov medens det var bøxlet Gods.
Da det er sildig paa Aftenen, saa beroer med Sagen til i Morgen.

Publiceret følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Elling Haaversen Holves Obl: til Jacob Knudsen Selland, stor 90 rd:, dat: 27de October 1783. Qv: 8de Juni 1784.
2: hr: Provsten Schnabels bøxel brev til Peder Noasen paa huusmands Pladset Nesbøen i Graven, dat: 5te Juni 1784. med Revers.
3: Helge Olsen Wallandsvigs Skiøde til Anders Paulsen paa 18 Mrk: S:r med bøxel i G:den Wallandsvig, No: 91, for 80 rd: dat: 8de Juni 1784.
4: Anders Paulsen Wallandsvigs vilkaarbrev til Helge Olsen og hustrue Gunnilde Hansdatter paa endeel vilkaar af Gaarden Wallandsvig. dat: 8de Juni 1784.

5: Halgrim Torbiørnsen Windals Obligation til Amund Siovatsen Kaldestad, stor 180 rd:, mod 3 ½ ProC:to, og Pant i 18 Mrk: S:r, ¼ huud med bøxel udj Gaarden Windal, No: 20. dat: 8de Juni 1784.
6: Ingebor Siursdr: Moe med fleres Skiøde til David Størchersen paa 22 ½ Mrk: S:r, 3/8 G:skind, 3/8 F:skind med bøxel i G:den Moe, No: (ope rum), for 150 rd: dat: 8de Juni 1784.
7: David Størchersen Moes Obl: til Torbiørn Iversen Fenne, stor 64 rd:, mod 4re ProC:to, og Pant i 18 Mrk: S:r med bøxel udj ovenmelte Moe. dat: 8de Juni 1784.

Den 9de Juni continuerede Som/m/er Tinget med Gravens Skibreede, tilstæde det i Gaar tilførte Laugrett.

Hvorda! Til Publication blev fremleveret følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Halsten Davidsen Spaanems Obl: til hr: Provsten Schnabel med fl:, 198 rd:, dat: 26de October 1780. Qv: for 100 rd: til Provsten d: 7de Juni 1784, og saavidt udslæt.
2: Do: Friderich Olsen Haugsneses Obligation til Christopher Siursen Ystaas, stor 80 rd:, dat: 1te Huni 1774, og Qv: 8de Juni 1784.
3: Do: Torbiørn Jørgensen Store Berges Obligation til Andve Endresen Haldanger, stor 93 rd:, dat: 13de Jan 1766. Qv: 8de Juni 1784.
4: Do: Anders Jacobsen øvre Tvedts Obl: til Heine Guttormsen Medhuus, stor 60 rd:, dat: 7de Jan: 1773. Qv: 1776 for 20 rd., og 1783, d: 1te Juni, for 24 rd: 4 mrk: 4 s:, er 44 rd: 4 mrk: 4 s:
5: Erich Bergesen Espelands Obl: til hr: Provsten Schnabel, 200 rd:, dat: 17de Juni 1783. Qv: 8de Juni 1784.
6: Knud Nielsen Nessems Obligation til Lars Amundsen Aalvigen, stor 198 rd:, mod 3 rd: 2 mrk: af hundrede, 1te Priorite og Pant i 2 pd: 15 Mrk: S:r med bøxel i G:den Nessem, No: 26. dat: 7de Juni 1784.
7: Iver Johan/n/esen Erdal med fleres Skiøde til Elie Kolbensdatter paa 9 3/8 Mrk: S:r med bøxel, samt overb: til 1 5/16 Mrk: S:r Eifiords Præstebord benificeret, og ligesaameget Eifiords Kirke tilhørende, i Gaarden Medhuus, No: 99, for 240 rd: dat: 6te Maij 1784.

1784: 175b

8: Christopher Siursen Ystaas med fl: Skiøde til Friderich Olsen Haugsnes paa 1 pd: 8 Mrk: Smør, 2/3 F:skind, 1/3 K:skind med bøxel i Gaarden Haugsnes, No: (ope rum), for 250 rd: dat: 8de Jan: 1784.
9: Friderich Olsen Haugsneses Obligation til Lars Amundsen Aalvig, stor 199 rd:, mod 3 rd: 2 mrk: af hundrede, og Pant med 1te Priorite i ovenmelte Haugsnes. dat: 8de Juni 1784.
10: Mageskiftebrev af 8de Juni 1784, hvorved Torjer Brynildsen Giærde bliver Eier af 1 pd: 21 Mrk: S:r, ½ G:skind med bøxel i G:den Espeland, No: (ope rum), for 248 rd:, og faaer 60 rd: mellem byttet.

David Sævertvet i Rette ædskede den i Gaar udsatte Sag mod Peder Borse (Børse).
Peder Børse fremlagde Jnlæg af 9de Juni, saal:
Citanten begiærede Sagen stillet i beroe til næste Ting for at fremlegge et Skiftebrev, hvori huuset først er taget til Jndtægt.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Peder Halversen Børse i Rette ædskede forrige Sag anlagt af Enken Anna Halvorsdatter mod Tollef Wichnes, og anmelte at Enken er nu død, og han med Søster Anna Halvorsdatter ere Arvinger, samt at den paastævnte Capital 23 rd: er betalt, men ej Renter fra Stævningens Dato., og af de udlagde Processes Omkostninger ikke mere end 1 rd: 1 mrk: 8 s:, som er 4 mrk: 8 s: mindre end udlagt er, paastod derfore Dom paa det Resterende af Processens Omkostning med Renterne.

Tollef Wichnes mødte ej efter udraab.

Eragtet.

Sagen optages, da Tiden til Dom/m/ens afsigelse nærmere skal blive bekiendtgiort.

Ole Westrem i Rette ædskede den forrige Sag mod Lars Wambem for Giæld, og fremlagde Laugdag, saalydende:

Lars Wambem mødte og vedtog lovlig Varsel, og fremlagde Reigning af 6te Juni 1784, saal:

Ole Westrem benægtede aldeeles denne Reigning, og fremlagde det paaberaabte bevis af 29 Jan: 1783, saal:

Parterne tilstod at Ole havde faaet det paa Lars Wambems Reigning anførte forinden beviset {beviset} af 29de Jan: 1783, men, Lars sagde tillige at det anførte er ej kommen i Reigning imellem dem.

Ole Westrem foregav at han skulde have over 40 rd: hos den instævnte, men d: 29de Jan: 1783 blev Reigningen afgiort, og da kom han, Ole, tilgode efter beviset.

Lars Wambem begiærede Sagen udsat til næste Ting for [at] bevise sin Sag med Vidner.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Gunder Ose i Rette ædskede den mod Ole Westrem fol: 96 incaminerede Sag for Giæld, og anmelte at have i continuation af forrige Sag indkaldet Ole Westrem at lide Dom og betale Processens Omkostning.

Ole Westrem mødte og vedtog Varsel. Ole Westrem henholt sig til det forhen tilførte: at han haver intet med Citanten, men skal betale til Tormoe Bagne efter Reigning.

Citanten paastod Dom til Kravets Betaling, samt Processens Omkostning, som han nu haver udlagt 1 rd: 1 mrk: 2 s:, og for sine Rejser her til Tinget 1 rd:

Ole Westrem begiærede Sagen udsat til næste Ting for at føre Vidner om Citantens Adfærd mod ham, da han blev fordret Pengene, som herom tilført paa en Søndag.

Citanten paastod Dom.

Eragtet.

Sagen optages til Revision, da Dom eller Kiendelse efter beskaffenhed skal vorde afsagt d: 2de Julii/, og Tiden nærmere bekiendtgiort.

1784: 176

Anders Larsen Herrej anmeldte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Halsten Iversen Tveito for Giæld {5 rd:} 10 rd:, derom at modtage beviis og lide Dom, samt betale Processens Omkostning.

Halsten Tveto blev paaraabt men mødte ej, thi fremstod stævnevidnerne Siur Paulsen Spaanem og Aslach Endresen Scheje, som aflagde Eed at den udeblevne var indkaldet i denne Sag med 14 Dages Varsel /: over :/ at lide Dom og betale Omkostninger, paa det af Citanten kiøbte Tøm/m/er, den instævnte tilstod \da/ at har faaet og benøttet sig af 5 ½ Tølt af det paastævnte Tøm/m/er, men talede ej om Sum/m/en.

Eragtet.

Lovlig instævnte men udeblevne Halsten Iversen Tveito gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Lars Nielsen Seim for sin Fader Niels Espeland, nu Seim i Nordhorlen, i Rette ædskede den paa fol: 103 mod Lensmand Anders Lille Graven incaminere[de] Sag.
Lensmand[en] var ved Rette tilstæde, men sagde at han havde stævnet contra til {næste} \forrige/ Ting, og da mødte ej nogen Citant, nu er han ej stævnet i Continuation, og derfore ej heller møder med noget Tilsvar.
Citanten havde ingen Vidner tilstæde, begiærede derfor Sagen stillet i beroe til næste Ting. Som bevilges.

Publiceret Torjer Brynildsen Espelands Obligation til Svend Krogevig og Johannes Aga, hver 200 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant i 1 pd: 21 Mrk: S:r, ½ G:skind med b: i Espeland. dat: 8de Juni 1784.

Klokkeren Brynild Arnesen Spilde, som Laugværge for Enken Kari Rønnestrand, anmeldte at have i Continuation af forrige Sag Contra instævnet med mundtlig Varsel Ole Tostensen Westrem at høre Vidner, stævnte og ustævnte, i Anledning af det forhen paastævnte Skifte til afg: Lænsmand Niels Rønnestrand, samt den Instævnte Ole Westrem at modtage Dom i Hoved Sag, og Omkostninger at svare.
Ole Westrem var ved Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel.
Contra Citanten fremstillede godvillig mødende Vidner Helje Haaversen Holve, 2: Torchild Haaversen ibid:, som han begiærede eedfæstede og afhørte.
1: Vidne, Helje Holve, aflagde Eed med oprakte Fingre. Contra Cit: bad Vidnet tilspurgt: 1mo: Om Vidnet kan erindre, at han for 2de Aar siden i, eller kort efter, den Tid Lænsmanden med Almuen var paa Vey Arbeidet, fandt paa Veyen i Kløvet eller Schiervet et Beviis, som tilhørte Lænsmand Niels Rønnestrand, og var udstæd af Ole Westrem og Siur Paulsen Spaanheim for nogle Penge, der havde ligget i Forvaring hos Lænsmanden? 2do: Om Vidnet ikke, da han kom hiem, viiste sin Broder Torkild Holve samme Beviis, og Torkild læste det, og sagde, at det

1784: 176b

var udstæd fra Ole Westrem og Siur Poulsen Spaanheim for de hos Lænsmanden nedlagde arresterede Penge. 3tio: Om Vidnet ikke fik samme Beviis til sig igien, og siden leverede det til Berge Traae, hvilken han bad at han egenhændig ville levere det til Lænsmanden. 4to: Om Vidnet erindrer, at han og bad Lars Torbiørnsen Holve læse samme Beviis, og at han ligeledes sagde om dets Inhold, som Vidnets Broder Torchild Holve. Vidnet svarede til 1ste Qvæstion: Jo! lige efter Spørgsmaalet, og at han fandt Beviiset i Kløvet. 2do: Svar: Jo! Ligesom Spørgsmaalet indeholder. Til 3de: Jo! overeenstem/m/ende med Spørgsmaalet. Til 4de Qv: Jo! Ligesom Spørsmaalet indeholder. Ole Westrem bad Vidnet tilspurgt, om han selv saae eller hørte af andre, at Beviisets Inhold var, at Pengene skulle sendes til Ole Westrem under Forsegling eller paa hans Ansvar? Svar: Vidnet kan ikke selv læse Skrift, kan ey heller erindre at have hørt af dem der læste Beviiset, at det omspurgte var deri benævnet. Paa Klokkerens Spørgsmaal svarede videre: kan ikke erindre, at i Beviiset var nogen Undtagelse benævnet. Ingen havde meere at lade dette Vidne tilspørge, er derfor afskeediget.
2det Vidne, Torchild Haaversen Holve, aflagde Eed efter Loven. Klokkeren bad Vidnet tilspurgt: 1mo: Om Vidnet kan erindre, at han saae og læste det Beviis, som hans Broder Helje Haaversen havde fundet paa Vejen i Kløvet? 2do: Om Vidnet erindrer, at dets Inhold

var en reen Tilstaaelse fra Ole Westrem og Siur Spaanheim, at de havde bekom/m/et de arresterede Penge tilbage fra Lænsmand Niels Rønnestrand? 3tio: Om Vidnet ikke veed at Lars Torbiørnsen ogsaa læste samme Beviis, og sagde ligeledes, at det indeholdt en Tilstaaelse fra Ole Westrem og Siur Spaanheim, at de arresterede Penge vare dem tilbageleverede fra Lænsmanden? Vidnets Svar til 1ste Qvæst: Ja! Til 2den Qvæst: Kan ikke erindre \andet end/ at Inholdet

1784: 177

var om nogle Penge som vare arresterede og nedsatte hos Lænsmanden. Til 3de Qv: Lars Torbiørnsen Holve læste ligeledes Beviiset, men dets egentlige Inhold kan han, som før meldt, ikke erindre. Paa Ole Westrems Spørgsmaal, Svar: Ney; men veed ikke rettere end at den i beviiset ommelte Summes Beløb var 75 rdr: Vidnet er derpaa afskeediget.

Ole Tostensen Westrem har end videre i Continuation af forrige Sag instævnet Enken Kari Rønnestrand med Laugværge at anhøre fleere Vidner betref: de deponerede og arresterede Penge, under Faldsmaal, Ørjans Kieldsen Bagne og Paul Siursen Spaanheim, samt Enken at modtage endelig Dom, og Processens Bekostning i et og alt at erstatte. Ligeledes anmeldte at Siur Paulsen Spaanheim var til Vædermæle inkaldet.

Citanten begiærede de mødende Vidner fremkaldede og afhørte; og bad Vidnet Ørjans Kieldsen tilspurgt om han ikke har hørt af Poul Siursen Spaanheim, at paa den sam/m/e Seddel som blev sendt til Lænsmand Rønnestrand, vare anført, at, dersom Lænsmanden ville afsende Pengene, saa skulle det være under Forsegling til ham, neml: Ole Westrem? Vidnet Ørjans Bagne aflagde Eed og vidnede til den fremsatte Qvæstion: Jo! har hørt det af Poul Siursen Spaanheim, men kan ikke egentlig erindre, naar han hørte det. 2do: Om han ikke hørte af Poul Siursen, da Citanten spurgte hvorfor ikke Pengene kom under Forsegling til ham, at hans Fader klippede det af Seddelen? Svar: erindrer ikke andet, end at Poul Spaanheim sagde, at hans Fader havde klippet det af Seddelen. Siur Poulsen Spaanheim tilstod for Retten at have afklippet det af Ole Westrem paategnede. Paa Klokkerens Spørgsmaal svarede Vidnet; at Poul Spaaneim vel sagde, at Ole Westrem havde tegnet paa Seddelen, men erindrer ikke om det var før eller efter at den var underskrevet. Vidnet veed ikke om Seddelen var forseglet, da den kom fra Ole Westrem. Paa Ole Westrems Spørgsmaal svarede Vidnet

1784: 177b

at han med et andet Vidne blev inkaldet paa samme Tid for at see, at Poul Spaanheim leverede ham, Ole Westren, de 65 rdr: af de arresterede Penge. Ole Westrem tilstod for Retten, at de da oppebaarne 65 rdr: fra Poul Siursen vel var af de arresterede Penge, men paa hans Faders Siur Poulsens Regning.

Poul Siursen Spaanheim fremstod godvillig for Retten og anbød, at maatte under forhen aflagde Eeds Kraft fremføre sin sandfærdige Declaration som en Sviger Søn af Ole Westrem og kiødelig Søn af Siur Poulsen, og derfor saa nøje interresseret i denne gandske Sag. Derefter udsagde, at det stod ikke i Seddelen efter Oles og Siurs Foreening, at Pengene skulle leveres Ole Westrem under Forsegling, men at Ole Westrem tegnede det neden paa Seddelen i Pouls Fraværelse, hvilken, da han saae det, og skulle hente Pengene, sagde til Ole at hans Fader vil ikke blive fornøyet dermed, og hvortil Ole sagde: hent ikkun Pengene, det kan og være det samme, siden der staaer fleere Penge hos en anden her ustævnet Mand. Da Poul Siursen kom tilbage med de 65 rdr: fra Lænsmanden, og leverede Ole Westrem, spurgde han: hvorfor ikke Pengene kom til ham under Lænsmandens Forsegling, og Poul svarede: hans Fader var ikke dermed fornøyet, og derfor havde afklippet Oles Paategning desangaaende paa

Seddelen. Oven anførte Svar er efter Ole Westrems Spørgsmaal, som og begiærede tilspurgt om ikke Poul skrev Seddelen paa sin Faders Vegne og i hans Navn paa Gaarden Spaaneim? Svar: Jo! og at han gik derfra med Seddelen til Westrem, hvor Ole først underskrev den, og siden tilført den ommeldte Paategning. Erindrer ikke, at der var benævnet nogen Arrestes Ophævelse.
Ole Westrem besluttede Sagen til Doms, med Paastand

1784: 178

at Enken Kari Rønnestrand maatte tilpligtes at betale den paastævnte Capital med paaløbende Renter, og Processens Omkostninger skadesløs.
Enkens Laugværge begiærede 1 Times Anstand for at fremkomme med Inlæg til Sagens Beslutning. hvilket Retten accordere[de].

Ole Westrem har med {mundtlig} \skriftlig/ Varsel kadet inkalde Ørjans Kieldsen Bagne til at afgiøre Regning og Betaling, og dertil at modtage Dom efter nærmere Paastand, samt Processens Omkostning at svare.
Ørjans Bagne var ved Retten tilstæde og vedtog lovlig Varsel.
Ole Westrem fremlagde Regning af 9de Juni 1784, saa lydende:
Ørjans Bagne benægtede Forpagtningen, som i Regningen er anført. hvad det øvrige er angaaende, da vil han derom foreenes med Citanten.
Og han, neml: Ole Westrem, stillede Sagen i Beoe til høste Tinget.

Ole Westrem har med mundtlig Varsel ladet inkalde Thormoe Bagne for Giæld 13 rdr: 1 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare.
Thormoe Bagne blev paaraabt, men ingen svarede.
Kaldsmændene Lænsmand Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel.
Citanten inleverede Regning af 9 Junii 1784, saa lydende: Dernæst erindrede om Laugdag.

Eragtet:

Den udeblevne Thormoe Bagne gives Laugdag til næste Ting at svare til Sagen, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Ole Westrem har til dette Ting ladet instævne Enken Sigri Trondsdatter Syse med Laugværge for Giæld 21 rdr: 1 mrk: 2 s:, derom at modtage Regning, Beviis, og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.
Johannes Olsen Haaeim, som Laugværge for Enken, mødte og vedtog lovlig Varsel.
Citanten inlagde Regning af 9de Junii 1784, saa lydende:
Johannes Haaeim paa egne og Enkens Vegne benægtede Kravet efter den oplæste Regning, og paastod Beviis.
Citanten forbeholdt i sin

1784: 178b

Tid at beviise Kravets Rigtighed med Vidner, og saa meget meere, som bemeldte Krav i Skiftet efter den Afdøde er benægtet, Reserverede ligeledes at paastaae Benægtelses Eed i Tilfælde af manglende Beviis. Ellers begiærede Laugdag for Enken.

Eragtet.

Enken Søgnie!! (Sigri) Tronsd:, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Ole Westrem har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde sin Svoger Paul Siursen Spaaneim at tilbage levere sin Kones Hiem/m/egifte, følgel: Contract, derom at modtage Regning, lide Dom og betale Processens Omkostning. Vil fornem/m/e om den instævnte møder.

Poul Siursen vedtog lovlig Varsel.

Ole Westrem fremlagde Regning af 9 Juni 1784, saa lydende:

Paul Spaaneim sagde, at han vidste ikke af nogen Contract ang: Medgiften, men hvad hans Hustrue har faaet af sine Forældre, det har han andseet som en Gave.

Ole Westrem anmeldte nu at have instævnet Vidner under Faldsmaal, Hans Olsen Westrem, Ole Torfindsen Sæd og Catrine Olsd: Spaanheim.

Ole Westrem frafaldt til dette Ting sin Søn Hans Olsen Westrem og Datteren Catrine Spaaneim, som just har faaet hiem/m/egiften. Derimod begiærede fremkaldet

Vidnet Ole Torfindsen Sæd, som aflagde Eed og vidnede, at der var skrevet en Contract imellem Citanten og Svogeren Paul Siursen, at han inden Aarets Udgang 1782 skulle tilbagelevere det oppebaarne Hiem/m/egift i Løsøre, som er optegnet i Regningen, mod at faae Capital 300 rdr: i Gaarden. Vidnet sagde, at Paul ikke paa nogen Maade var tvungen til denne Contract, men kan erindre at den er skreven paa stempl: Papir.

Paul Spaaneim, da ingen havde meere at tilspørge Vidnet, begiærede Udtog af det passerede, og Sagen udsatt til næste Ting.

Citanten reserverer til næste Ting at føre fleere Vidner til Sagens Oplysning.

Eragtet:

Sagen udflyttes til næste Ting.

1784: 179

Ole Westrem har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Anders Opheim for Giæld efter Regning 3 rdr:, derom at modtage Beviis, lide Dom og betale Processens Omkostning.

Anders Opheim blev paaraabt, men ingen svarede.

Kaldsmændene Siur Paulsen Spaaneim og Aslach Endresen Scheje aflagde Eed at Anders Opheim var instævnet med fulde 14 Dages Varsel.

Citanten reserverer til næste Ting at fremlegge Regning, og imidlertid erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Anders Opheim gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar. og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Klokkeren, som Laugværge for Enken Kari Røn/n/estrand, fremlagde nu Inlæg udi denne Sag, dat: 9de Juni 1784, som blev læst og er saa lydende: og dermed inlod Sagen Dom.

Ole Westrem bad tilført, at dette tilførte Inlæg strider imod Acten, men at han refererer sig til Acten og paastaaer Dom.

Ingen af Parterne havde meere at lade tilføre. derfor

Eragtet:

Sagen optages til næstkom/m/ende 2den Julii.

Udi De øvrige optagne Sager bliver ligeledes d: 2de Julii 1784 Domme eller Kiendelser efter Beskaffenhed afsagde.

Udi Sagen af Niels Møen mod Knud Store Graven blev Afsagt saadan

Dom!

Den instævnte har intet haft mod Kravet at invende, men efter at Sagen var sluttet, foregivet at have Contra Regning, dog uden at infinde sig med noget Tilsvar ved Protocollen; derfor Kiendes og Dømmes hermed for Rett: Knud Store Graven bør til Citanten Niels Møen betale de paastævnte 3 rdr: 3 mrk:, og udi Processens Omkostning 1 dr: 4 mrk:, alt under Executions Tvang inden lovlig Tid efter Dommens Forkyndelse.

Lænsmand Graven stillede Sagen af Ahlert Harje mod Ole Westrem i beroe til næste Ting, i Anledningen af dennes Løfte om mindelig Betaling, ellers reserverede Dom til den Tid.

1784: 179b

Gudmund Rønnestrand for Ole Westrem i Rette ædskede Sagen mod Halsten Hylle, og begiærede nu Dom efter forrige tilførte.

Lensmand[en] for Halsten Hylle mødte og begiærede den udsatt til næste Ting, men ej angav paa hvad Grund.

Gudmund Rønnestrand vedblev sit forrige.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til 2den Julj førstkommende.

Publiceret:

1: Olmoe Nielsen Garetuns Skiøde til Hans Olsen Westrem paa ½ Bagne Saug for 40 rd: dat: 9 Juni 1784.

2: Helje Gulbrandsen Espelands Obl: til Svend Nielsen Kircheteig, stor 99 rd:, Renter 4re ProC:to, og Pant med 2den Priorite udj 1 pd: 3 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Espeland, No: 18. dat: 8de Juni 1784.

3: Elie Kolbensdatter Medhuuses Skiøde til Peder Hansen Berven paa 9 3/8 Mrk: Smør med bøxel, og overbøxel til 1 5/16 Mrk: S:r Eifiords Præstebord benificeret, samt ligesaameget Kirkegods, i Gaarden Medhuus, No: 107, for 280 rd: dat: 9de Juni 1784.

Erich Nestaas fremstod for Nedre Fylchedals Saug, som han afvigte Aar haver angivet 1000 bord, hvilket han siger at være udførsels bord det halve og solt til Bøyden, men ellers hvad som er skaaret af smaat, kan ej vide med vished eller holt tal paa. aflagde Eed. Lars Hansen Nedre Fylchedal, som 1782 var Saugmester paa bemelte Saug, og hvorfore er angivet 4026 bord, halvedeelen i det aller høyeste til udførsel, og den anden halve {deel} til bøyden, hvori er inberegnet smaat, og deels \halv/ Raadne Stokker, birk og Ospe Stokker, aflagde derpaa Eed.

Arne Wines, som afvigte Aar har holt Reigning over Eides Saug i Skur afvigte Aar, fremstod for sin Sviger Fader {og an} Hans Johannesen, der nu er Sængeliggende og ej kan taele, af et Slag, og angav at paa Eides Saug 1783 er skaaret 500 bord, \300/ til udførsel, \og 200 til bøydens brug/, men kan ej vide hvormeget er skaaret af andre smaae Skaet Stokker og saadant til Almuens brug som for melt. For 1782 kan ingen aflægge Eed, da Hans Johannesen, som haver opgivet Saugens Skur, er Syeg, og ingen Saug Mæster. aflagde Eed.

Anders Lille Graven paa sin Fader Joseph Olsens vegne, der nu er Sængeliggende, og som medEier i Traaes Saug, anmelte, at afvigte Aar er paa denne Saug Skaaret 300 Bord, i alt smaat og stort eller til Bøydens Fornødenhed og af det smaae som tilforn er ommelt, intet til udførsel. Aflagde Eed, eftersom han det aar har holt Reigning dermed, men ej 1782, og derfor ej heller nu kan aflage!! Eed derpaa. deres Saug mester, som bemelte Aar skar paa Saugen, er Død, og kan derfor ej heller paa den kant faae nogen oplysning.

Paul Siursen Spaanem paa sin Fader \Siur/ Pauls: Spaanems vegne, anmelte at have med mundtlig Stævning til dette Ting indkaldet Ole Tostensen Westrem for Skiælds Ord, {derom at høre Vinder} mod sig og Søn Paul, som er comparenten, derom at høre Vidner og modtage Dom efter Sagens beskaffenhed, samt at betale Processens Omkostning. Til Vidner er under Faldsmaal indkaldet Lars Wambem, Siur Scheie, Anders Lisebreche, Siur Jonsen Westrem og Niels Jonsen Westrem. vil fornem/m/e om de instævnte møder.

Ole Westrem mødte og vedtog lovlig Varsel.

af Vidnerne mødte Lars Wambem. de øvrige Vidner mødte ej efter Udraab, thi afhiemlede Lensmand[en] og Gudmund Rønnestrand lovlig Varsel for de udeblevne Vidner Siur Jonsen og Niels Jonsen Westrem,

Stævnevidnerne

1784: 180

som har Stævnet Siur Scheje og Anders Lisebreche, ere nu ej tilstæde paa Tinget, og kunde derfore ej for dem afhiemle.

Citanten begiærede Vidnet som møder fremkaldet, og fremstod

Lars Larsen Wambem, som aflagde Eed og Vidnede: at nogen kort Tiid for Juul afvigte var Vidnet med Siur Paulsen og Ole Westrem paa Giæstgiver Stædet Kiølen, og hørte da at Ole Westrem sagde til Siur Paulsen, du din Rakker Unge, du stoler paa den vetle Schielderupen Skriveren vor, og {han} \ieg/ skal hænge dem begge levende op i en Galge og Skildre han paa en væg, og han skulde ej blive betroed at Døm/m/e i nogen Sag for ham, \Ole/, men han havde faaet \det/ saa vidt at han kunde tage Dom/m/er hvor han vilde. Ole Westrem var da beskiænket, og Siur Spaanem var og noget beskiænket, Siur skiæn{k}te ej igien paa Ole Westrem. Videre sagde Vidnet at Ole Westrem saa ud til at være Vred. Ole Westrem begiærede Vidnet tilspurgt om Siur Paulsen paa sam/m/e Tid {hørte at} sagde at Ole var en Løgner som han plejede at være, og om ikke dette blev sagt før at Ole taelte oven melte. Sv: hørte at Siur sagde: at Ole Westrem var en Løgner som han plejede at være, men kan ej sige om det blev sagt før Oles oven melte tilførte Ord, eller efter. Kunde ej fornem/m/e at Siur var Vred. Vidnet med Siur Paulsen var da Rejst hiemen fra for at Rejse til Sorenskriveren. Siur brugte adskilligt Spøg med Ole Westrem, medens de sad og drak. Med vedkommendes Minde demiteret.

Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne Vidner.

Ole Westrem reserverede til næste Ting at føre Vidner til Oplysning i Sagen baade mod Siur og Søn Paul,

Eragtet.

Lovlig instævnte men ej mødende Vidner Siur Jonsen Westrem og Niels Jonsen ibid: forelægges under Faldsmaal til næste Ting, og Citanten besørger Varsel. <bet:>

Lænsmand Anders Lille Graven i Rette ædskede den forrige Sag mod Friderich Haugnes, og vilde nu fornem/m/e med hvad Tilsvar han møder.

Friderich Haugsnes mødte og fremlagde {Laugda} Jnlæg af 2 Juni 1784, saal:

Lensmand[en] henholt sig til det før tilførte, og formeente at eftersom Friderich Haugsnes haver kiøbt Odelen af fælles Boe, bør han og erstatte ham, Citanten, sin Andeel, som før \er/ paastaaet, i sær da den instævnte var hendes, Lensmand[en]s hustrues Formynder, og hun saaledes ingen Anden Forsvar havde som kunde paasee hendes beste.

Den instævnte begiærede tilført at de 50 rd:, som siges at være betalt for Odels Retten, er for Jordegodset til Jon Tveite og ej for Odels Retten, som hans Skiøder udviiser, videre, at Godset var høy[e]re i Priis, da Friderichs hustrue døde, og kunde derfor ej være til Skade for Citanten.

Lensmanden sagde hertil, at Gaarden ved siste Skifte blev ansat efter sin værdie, og dette kom/m/er ej denne Proces ved. Citanten paastod Dom til betaling af det paastævnte Krav, med Processens Omkostning.
Friderich Haugsnes sluttede og Sagen til Doms efter det fra hans Side fremlagde.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til den 2den Julj førstkom/m/ende.

Siur Paulsen Spaanem anmelte med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Ole Tostensen Westrem for Giæld 189 rd: 4 mrk: 6 s:,

1784: 180b

derom at modtage Beviis, lide Dom og betale Processens Omkostning.
Ole Westrem mødte og vedtog varsel.
Citanten fremlagde 3de Skrifte, et af Marti 1778, et af 9de Marti {1779} 1778. og et uden Dato, alt saal:
Ole Westrem benægtede aldeeles de oplæste Reigninger, og paastod at samme skulde beviises.
Siur Paulsen tilbød at aflægge Eed paa at Reigningen er rigtig, eller og paastod at Ole Westrem skulde aflægge benægtelses Eed.
Ole Westrem prosterede!! (protesterede) mod Eed og sagde at Siur Spaanem har {havt} stævnt ham paa Reigning tilforn, som han selv haver frafaldet, og som Protocollen kan vise, paastod beviis, eller i mangel deraf, frifunden, begiærede dernæst Sagen udsat, for med Protocol Udtog at bevise det anbragte.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Fogdens Fuldmægtig ædskede Sagen i Rette mod Siur Torfindsen Haugse, og stillede den i beroe til næste Ting.

Læst:
1: Skifte efter Ingeborg Larsdtr: Warberg i Øyfiord, af 30 Aug: 1783, hvor der blev taget til Indtægt 13 ½ mrk: S:r, ¼ huud uden bygsel i G:den Warberg, og Aslach Nilsens brug, som igien er udlagt til Jørgen Pedersen Jaastad.
2: Skifte efter Torbiørn Nilsen Medhuus i Øyfiord, af 11 Oct: 1783, hvor i boen er tagen til Indtægt: 9 3/8 Mrk: S:r med bygselog herlighed, samt overbygsel til 1 5/16 mrk: S:r Eidfiords Prestebord, og ligesaameget Eidfiords Kirke tilhørende. som saaledes er udlagt: Iver Johansen Erdal 6 57/128 mrk: S:r, Magnus Rondestvedt, Guro Leqve, Sønneve Opheim, David Tvet, hver 75/192 mrk: S:r, Wiglich Ødven, Sven Wichnæs, Anfind Torblaae og Torsten Sæd, hver 75/384 mrk: S:r, alle med bygsel, og overbygsel efter andeel, saa og Torsten Medhuus og Ole Kolbensen, hver 225/768 mrk: S:r med b:, og over b: efter andeel.
3: Skifte efter David Størkesen Moe i Graven, af 24 Nov: 1783, hvor, boen er kommen til Indtægt: 1 pd: 6 mrk: S:r, ½ G:sk:, ½ F:sk: med bygsel i Gaarden Moe, som saaledes er udlagt: Datteren Barbra Davidsdatter 6 mrk: S:r, 1/10 G:sk:, 1/10 F:sk: med bygsel, døttrene Sigri, Britte, Ingeborg og Anne, hver ligesaameget.

Fogdens Fuldmægtig begiærede Almuen og Laugrettet tilspurgt om her i Skibreedet er flere Qværner end tilforn er opgivet, og om nogen af de angivne kan taale at sættes høyere, Almuen, Laugrettet, og i sær de 2de mænd Elling Jonsen Fylchedal og Niels Wichingsen

Bilde, sagde at ingen flere Qværner er end opgivet, og at samme ej taaler mere Paalæg, herom var han et Tingsvidne begiærende.

Efter Udraab indfant sig ingen som mere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1784, den 10de Juni, begyndtes **Som/m/er Ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almue paa Tingstædet Utne**, tilstæde ved Retten paa Fogden, Velædle hr: Korens vegne hans Fuldmægtig Monsr: Nakskov, Lensmændene Jon Haugse og Niels Jamre, samt følgende eedsorne Laugrettes mænd, 1: Johannes Odsen Qvæstad for Johannes Larsen Qvæstad, 2: Ole Jacobsen Rejsetter, 3: Lars Endresen Mochestad, 4: Lars Larsen Bleje, 5: Torjels Isachsen Opheim, 6: Ole Ellingsen Jordal, 7: Arne Jacobsen Buer, og 8de: Jon Nielsen øvre Qvale, saa var og tilstæde den Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de foran Specificerede Kongelige og høy Øfrigheds Anordninger.

Jørgen Trondsen Hildal paa egne og Michel Olsens vegne i Rette ædskede den forrige Sag mod Jon Hildal betreffende et bøe Giærdes i stand sættelse, og fremlagde Laugdag, saal:
Jon Hildal mødte ej efter udraab, thi blev varselen afhiemlet af Lensmand[en] og Svend Grimen.
nu mødte Lensmand Niels Hamre for den instævnte og sagde at Jon haver ingen beiter i Øyene, saa viste han

1784: 181

ej heller om det tilkom ham at giærde, og ikke heller viste han hvormeget som kom paa hans Part.
Citanterne fremlagde en Aastæds Forretning passeret paa Gaarden Hildal i Odde d: 14de Oct: 1773, og hvoraf det incirclede begiærtes tilført, saal: Citanterne begiærede Dom til Forligets Opfyldelse, og Processens Omkostning efter Dommerens Skiøn.
Lensmand Niels Hamre havde intet videre \at/ {til}svare for den instævnte.

Eragtet.

Sagen optages, da Tiden ved Tingets Slutning skal bekiendtgiøres.

{Hr: Nakskov anmelte at} fra Hans Hiorteland af Sundhorlen \blev anmeldet ved Lens; Hause/ at han havde paa Enken og Arvingers vegne efter Ingemor Røraaen ladet indkalde Hans Langesetter for Giæld 20 rd:, derom at lide Dom og betale Omkostninger i denne Sag /: med mundtlig varsel :/
Hans Langesetter fremstod for Retten og vedtog lovlig varsel.
Citanten fremlagde Skiftebrev efter Ingemor Røraaen af 12te Maj 1780, som viser at de paastævnte 20 rd: er taget boen til Jndtægt, og udlagt det halve til Enken Christi Thomasdatter, og det halve paa Arvingerne, saa viser og sam/m/e at Hans Hiorteland er Enkens Laugværge.
Hans Langesetter tilstod at have laant 20 rd: hos afdøde Ingemor Røraaen, men for 17 Aar siden, da han forlod kaaber Værket der nær ved, leverede han sin Regnskabs eller Lønnings bog til Creditor, hvorefter han, Hans, hos Værket havde tilgode 46 rd:, og derudj vedtog da Creditor at giøre sig betalt, og levere det øvrige til Hans Langesetter, vil derfore nu ej betale

det paastævnte, i sær protesterede han mod dette Krav, da der siden er holt Skifte efter hans Kone, uden noget Krav at være anmelt; \og/ begiærede derfor Sagen til næste Ting udsatt.
Citanten havde intet derimod.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Ole Biørnsen Wiche af Schaanevigen lod anmelde ved mundtlig varsel at have indkaldet til dette Ting Knud Monsen Hauge for Giæld 30 rd:, derom at modtage beviis og lide Dom, samt betale Processens Omkostning.
Knud Monsen Hauge mødte ej efter Udraab, thi lovlig Stævnemaal afhiemlet af Lænsmand Niels Hamre og Mons Michelsen Horre.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte instævnte!! men nu ej mødende Knud Monsen Hauge gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

Lars Medhuus for sin Sviger Fader Ole Hagen anmelte at han havde med mundtlig varsel til dette Ting indkaldet Niels Berge for Giæld 5 rd: 3 mrk:, som er sent med den instævnte til Citanten fra en anden Mand, derom at lide Dom og betale denne Processes Omkostning. vilde fornem/m/e om den instævnte møder.
Efter Udraab mødte ej Niels Berge; thi blev varselen lovlig afhiemlet af fornævnte Stævnevidner, som tillige sagde at den instævnte tilstod for dem at have modtaget de paastævnte Penge, men at han haver leveret dem til en ustævnet Mand som skulde levere Citanten dem.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men ej mødende Niels Berge gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

Anno 1784, den 11te Juni, continuerede Som/m/er Tinget med Kingservigs og Røldals Almue.

Lænsmand Niels Hamre for sin Sviger Søn Wetle Horre anmelte at have med mundtlig varsel til dette Ting indkaldet Lars Medhuus for Giæld, eller det som Rester ham ifølge Skiftebrev efter Lars Medhuuses afdøde hustrue, af det der udlagde Løsøre paa Citantens Fordring, derom at modtage beviis og lide

1784: 181b

Dom, samt betale denne Processes Omkostning.
Lars Medhuus mødte og vedtog lovlig varsel, og tisltod at der restet som blev ej \lever/et Wetle Horre 2 Kiør og 1 Qværn for 13 rd:, men det øvrige løsøre, som Citanten paastaaer at han ej haver faaet, kan comparenten ej give anden oplysning om, end hans nu afdøde Søn brugte endeel af bemelte Udlæg, tilstod derfor ej mere end de bemelte 13 rd:, som skal blive betalt.
Lænsmand[en] forbeholt sig til næste Ting at fremlægge det paaberaabte Skiftebrev, og Rei[g]ning hvormeget som Rester, da sam/m/e beløber sig til ungefær 18 rd:
Sagen stilles i beroe til næste Ting.

Lars Aslachsen Medhuus anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Wetle Olsen Horre for Giæld 36 rd:, der kom/m/er af en Caution, samt alle de Processens Omkostninger som Citanten i Anleedning af denne Sag er bragt i, derom at modtage Beviis og lide Dom, samt betale, foruden det øvrige, denne Processes Omkostning.
Lænsmand Niels Hamre mødte for Wetle Horre og vedtog lovlig varsel.
Lars Medhuus fremlagde en Doms Act sluttet d: 17de Dec: 1783, 1 Dom af 13de Aug: 1764, 1 Ditto paadømt 25de Oct: 1765, 1 Ditto paadømt 2 Juni 1768, 1 Ditto paadømt 27de Nov: 1777, 1 Ditto paadømt 27de Juni 1779, og 1 Tingsvidne af 31te October 1780, et efter andet, saavidt Sagen vedkom/m/er, saal: videre anmelte Citanten at Mons Olsen Grøve var skyldig ham 36 rd:, som Wetle Horre har Cautioneret for, og da nu Mons Grøve, som Cit: har faaet Dom paa intet ejer, saa er det han, Citanten, søger Cautionisten til at betale Pengene.
Lænsmand[en] anmelte at Wetle Horre haver vel Cautioneret for en Tid, men ej nu vedstod sin Caution efter saa mange Aars forløb, sagde desuden at Citanten ej haver fordret {hos} sine Penge hos Mons Olsen den Tid han ejede noget, og til beviis derpaa fremlagde Skiftebrevet af 15de Marti 1768, efter Mons Olsens hustrue, hvor intet er fordret af Citanten, og formeente derfor at være for videre Tiltale frifunden.
Citanten henholt sig til de fremlagde Documenter, men da ej Execution Forretningen fra Fogden er bekommet, begiærede han Sagen stillet i beroe til næste Ting; som bevilges.
Doms Acten af 1783 Citanten udlaant.

{Lænsmand N} Haldor Espe i Rette ædskede den forrige Sag mod Asbiørn Johannesen Mouge, og fremlagde Laugdag, saal:
Asbiørn Mouge svarede ej efter Udraab, men paa hans vegne mødte hans Broder Søn Lars Larsen Bleje /: i hvid!! (hvis) Stæd sad som Laugrettes mand Svend Grimen :/ og vedtog lovlig varsel.
De Laugdagede Vidner mødte.
Citanten begiærede Vidnerne fremkaldte og afhørte. og fremstod
1ste: Vidne, Erich Knudsen Mouge, aflagde Eed og forklarede: at for noget mere end et Aar siden kom den instævnte til Vidnet udj hans huus, og sagde at Haldor Espe, som var begiært af en ustævnet mand i Sundhorlen, at modtage endeel Penge, havde modtaget dem og ej giort Reede for alt, samt der Restet til den ustævnte 16 eller 18 s: demiteret.
2det Vidne, Siur Pedersen Mouge, aflagde Eed og vidnede: for nogen lang Tid siden, men da Vidnet er en gam/m/el mand, kan ej erindre Tiden, sagde den instævnte i Vidnets huus til hans Folk, at Haldor Espe havde oppebaaret endeel penge i Odde for bemelte ustævnte \mand/, og ej leveret eller giort Regnskab derfor. demiteret.
Haldor Espe paastod Dom til Mulcts udreedelse og Processens Omkostning.

1784: 182

Lars Bleje begiærede Sagen udsatt til næste Ting.
Citanten havde intet derimod.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Asbiørn Mouge i agt tager det fornødne til dens frem/m/e og Slutning.

Siur Mochestad i Rette ædskede den forrige Sag mod Jacob Jacobsen Sandven for Giæld, og fremlagde Laugdag, saal:
Efter udraab mødte ej den instævnte, thi blev Laugdagen lovlig afhiemlet af Lensmand Jon Haugse og Svend Grimen, som tillige sagde at Jacob Sandven for dem tilstod Gielden, og lovede at betale i mindelighed.

Citanten haabede mindelig betaling inden næste Ting, og derfore til den Tid stillede Sagen i beroe.

{Ole Heljesen} \Jon Amundsen/ paa egne og de fleere Opsidderes Vegne paa Gaarden øvre Berven mod Opsidderne paa Gaarden Nedre Berven, fremlagde Laugdag, saa lydende:
Parterne sagde, at denne Proces reyser sig af Fornærmelse paa Citanternes hiem/m/ebøe og Støels beyter.
de instævnte sagde derimod, at Mislighed i henseende Kreaturers Bedning kan skee fra begge Sider.

Eragtet.

Da denne Sag reyser sig af formeent Fornærmelse paa Ejendom af Hiemme bøe og Støels eller Udmark, med Giærder og Veye; saa kan Vidner desangaaende ey antages paa det almindelige Ting; men paa Aastædet bør føres, følgel: Lovens 1 B: 16 Cap: hvorhen Sagen bliver henviist, da Tids berammelse til Foretagelse skal paa Forlangende vorde meddeelt.

Herr: Foged Koren har med mundtlig Varsel ladet inkalde Siur Hildal og Ingeborg Olsd: for med hinanden begaaet Læyermaal, desangaaende at lide Dom til Bøders og Processens Omkostning at svare.
Ingen af de instævnte mødte efter Paaraab; thi fremstod Kaldsmændene Lænsmand Jon Hougse og Svend Grimen, som aflagde Eed efter Loven, at de instævnte havde nydt fulde 14 Dages Varsel.
Fogden erindrede om Laugdag.

Eragtet.

De lovlig instævnte, men udeblevne Siur Hildal og Ingeborg Olsd: Sandven gives Laugdag til næste høste Ting at svare til Sagen.

Her: Foged Koren mod Svend Jelle, Niels Tochem og Halgrim Haugse for Løsgiængerie, fremlagde Laugdag, saa lydende.
Vidnerne mødte for Retten; men de instævnte paagiældende svarede ikke efter Udraab, ey heller nogen paa deres Vegne; thi blev lovlig Varsel for dem afhiemlet

1784: 182b

af Lænsmand Hougse og Svend Grimen.
Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning, hvorpaa fremstod
1ste Vidne, Iver Olsen Rogde, som aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede: at Svend Jørgensen Jelle logerede hos Vidnet, har ikke Forældre, og ikke tient paa et Par Aars Tid, men været Løsgiænger; hans Handel har meest bestaaet \at/ hiemkiøbe Korn fra Bergen, og sælge ud igien for andre Vahre, saasom Smør og andet. Om Niels Tochem vidste Vidnet ikke andet, end at han er Løsgiænger, og lidet duelig til at antage aarlig Tieneste. Vidnet vidste inte om Halgrim Haugse. Vidnet Afskeediget.
2det Vidne, Tosten Tochem, aflagde Eed efter Loven og vidnede: Veed intet om Svend Jelle, uden at han er Løsgiænger; ang: Niels Tochem, Vidnets Broder, sagde han er en gl: og svag Karl, som intet har at leve af, uden at fiske og hvad smaat Arbejde han formaaer, men hans Handel er meget ringe og ubetydelig. Har ellers intet at vidne om Halgrim Hougse. Vidnet afskediget.
Fogden paastoed Dom til Bøders Udreedelse med videre, og Processens Omkostning erstattet.

Eragtet.

Sagen optages til 3de Juli førstkom/m/ende.

Torkild Berven har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Olsen Nedre Berven for Skiælds Ord mod Citanten, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Wigleich Pedersen N: Berven og Trond Godvindsen ibid:, Isach Olsen, samt derefter at modtage Dom til Undgieldelse i hoved Sag, og Processens Omkostning at erstatte.

Den instævnte Ole Olsen Berven mødte ikke efter Paaraab; ey heller Vidnerne Trond Godvindsen og Isach Olsen.

De forbenævnte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.

Citanten fremstillede de[t] mødende Vidne

Wigleich Pedersen, som aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede: i sist afvigte Juul, en Aftenstund, da Parterne med Vidnet og fleere vare samlede i en Stue paa Berven og talede sam/m/en, hørte Vidnet at Ole Olsen N: Berven sagde til Citanten, at han var imod ham en Tyv og Skielm, og sagde derpaa, at den der stiæler med List er lige saa god

1784: 183

som den der stiæler med Vold. Dertil Citanten Torkild Berven svarede: det skal du beviise; men hørte ikke at han skiælte ham igien, ey heller videre Skiænden eller Klam/m/rie. Vidnet er Afskeediget.

Torkild Berven begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

Ole Olsen Ned: Berven, som nu ikke møder for Retten, gives Laugdag til næste Ting, og Vidner Trond Godvindsen og Isach Olsen til samme Tid forelegges under Faldsmaal deres Vidmesbyrd at aflegge. Citanten besørger der for denne Kiendelse lovlig forkyndt. <bet:>

Siur Sexe paaraabte Sagen mod Isach Aase, og stillede den i broe til høste Tinget.

Siur Sexe har med mundtlig Varsel ladet inkalde Jon Christensen Sexe for Giæld 6 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte.

Jon Sexe tilstod at have faaet til Laans de paastævnte 6 rdr:; men at sam/m/e ere godtgiort og liqvideret udi det imellem \dem/ passerede Jordekiøb, og der paa tilbød at aflegge Saligheds Eed.

Parterne inlod Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til førstkommende 3 Juli, da Dom eller Kiendelse skal efter Beskaffenhed vorde afsagt.

Tobias Helleland paaraabte den forrige Sag mod den Residerende Capellan her: Høegh, og fremlagde det passerede Tingsvidne af 31te October 1783, \som Hand baed/ Acten tiltagen, og Inlæg af 8de Junii 1784, som er saa meldende: XX

Lænsmanden Jon Hougse i hr: Høeghs Fraværelse fremlagde 1 Skrift, \No: 1./ af Dato 16 Marti 1784, No: 2, af 22 April 84, ditto af 27 Maji d: A:, paa stempl: Pap: \No: 3/, med Begiær, at sam/m/e maatte Acten tiltages. XXX

Tobias Helleland ingav dernæst et \tinglæst/ Skrift af April 1784, Paategnet 22 Apr: 1784 og 25 April 1784, som han begiærede Acten tiltagen, og er saa lydende: X benægtede det i her: Høeghs Inlæg anførte, som ugrundet og usandfærdig; derimod refererer sig til sin skriftlige Paastand, og var ærbødisgt begiærende Dom i Sagen.

Eragtet.

Den forlangte Anstand bør ikke nægtes, derfor beroer Sagen til næste høste Ting for Kintzervigs Skibrede, da her: Høegh i agt tager det fornøden agtende.

1784: 183b

Til Publication fremlagt følgende Documenter:
1: Sogne Præsten hr: Rørdams bøxel brev til Michel Johannesen paa 8 40/67 Mrk: Smør Landskyld og herlighed, og 1 pd: 21 \ 27/67 / Mrk: Smør uden Landskyld, i Gaarden Mansager i Odde, dat: 9de Huni 1784. med Revers.
2: hr: Rector Arents bøxel brev til Helge Olsen paa 9 Mrk: Smør i Wansvig eller Hovland udj Ullensvangs Sogn. dat: 3de Dec: 1783. med Revers.
3: Sogne Præsten hr: Rørdams bøxel brev til Hemming Knudsen Helland paa 1 Løb 1 pd 10 2/19 Mrk: Smør i Gaarden Helland, mod endeel vilkaar til sine Forældre. dat: 9de Juni 1784. med Revers.
4: Dittos bøxel brev til Siur Olsen paa ½ Løb Smør overbøxel i Gaarden Tvisme, dat: 9de Juni 1784. med Revers.
5: Dittos bøxel brev til Elling Johannesen paa 1 ½ Spand 2 ¼ Mrk: Smør i Gaarden Aakre. dat: 9de Juni 1784. med Revers.
6: Ole Amundsen øvre Fylchedals bøxel brev til Lars Bergesen paa 1 pd: 6 Mrk: S:r i Gaarden Rogdeberg, dat: 1te Juni 1784. med Revers.
7: Niels Olsen Breches Obl: til Ole Haldorsen Helland 100 rd:, og Ole Haagensen Espe 100 rd:, dat: 29de Maj 1777. Qv: 11te Juni 1784. udslættet.
8: Anvist til udslættelse Aslach Larsen Medhuses Obl: til Tobias Haldorsen Helland, stor 398 rd:, dat: 21de Maj 1778. Qv: 11te Juni 1784.
9: Do: hr: Leiutenant von Fogners Obl: til hr: Capitane Dahl, stor 48 rd:, dat: 1ste Maj 1782. Qv: 11te Juni 1784.
10: Michel Ingebrigtsen Insteneses Obl: til Johannes Iversen Utne, stor 49 rd:, dat: 31te October. Qv: 30te Marti 1784.
11: Do: Thomas Torchelsen Insteneses Obl: til Do:, stor 98 rd:, dat: 31te Octobr: 1780, tilforn udslættet 49 rd:, og nu efter Qv: af 30te Marti 1784 resten.
12: Lars Michelsen Tvismes Obl: til Asbiørn Matthiasen Ness, stor 60 rd:, dat: 24de October 1778. Qv: 29de Maj 1784. udslættet.
13: Ole Heljesen Hovlands Desposition angaaende Gaarden Hovlands deeling, saaledes at hans Sønner Helje og Christen hver skal have 1 Pund 8 ½ Mrk: S:r, 3/8 hd:, ¼ G:skid, ¼ Løb Salt, ¼ K:skind med bøxel, dat: 30te Oct: 1783.
14: Siur Samsonsen Qvitne med fleres Skiøde til Jon Samsonsen paa 1 Løb Smør med bøxel i Gaarden Qvitne, No: (ope rum), i Odde, for 144 rd: dat: 10de Juni 1784.
15: Ole Jonsen Lofthuuses Skiøde til Ingelev Olsdatter paa ½ Løb Smør, ½ hd: med bøxel i Gaarden Helland, No: (ope rum), for 160 rd: dat: 10de Juni 1784.
16: Do:s Skiøde til Christi Olsdatter paa ½ Løb S:r i Gaarden Aga, No: (ope rum), for 160 rd: dat: 10de Juni 1784.
17: Michel Olsen og Jørgen Trondsen Hildal med Torjer og Jacob Sandven med fleres Contract om endeel Mærker, Giærder med mere, imellem Hildal og Sandven i Odde, dat: 17de Maj 1783.
18: Ole Ormsen Grønsdal med fleres Skiøde til Orm Olsen paa 1 pd: 10 17/24 Mrk: S:r efter Aftag med bøxel i Gaarden Grønsdal, No: (ope rum), for 120 rd;, dat: 10de Juni 1784.
19: Sorenskriver Schielderups Auctions Skiøde til Svend Olsen Berge paa ½ Løb S:r med bøxel i Gaarden Øverland i Røldal, No: (ope rum), for 231 rd: dat; 20de Juni 1783.
20: Sven Olsen Berges Skiøde til Siur Siursen Horre paa bemelte Øverland for 240 rd: dat: 11te Juni 1784.

21: Siur Siursen Øverland Pante Obl: til Ole Haldorsen Helland 100 rd:, og til Torjels Larsen Aga 100 rd:, mod 4 ProC:to, 1te Priorite i Øverland. dat: 11te Juni 1784.
22: Sisilia Østensdatter Sexe med fleres Skiøde til Wiglich Aschildsen paa 1 pd: 23 15/16 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Rogde, No: (ope rum), for 326 – 26. dat: 22de Sep: 1783.

1784: 184

23: Orm Olsen Præstegaardens Skiøde til Svend Olsen Berge paa 1/6 Part i Røldals Annex Kirke for 50 rd:, dat: 11te Juni 1784.
24: hr: Sorenskriver Schielderups Auctions Skiøde til Torjus Sundovsen paa ½ Løb S:r med bøxel i Gaarden Medhuus og underliggende Grove, No: (ope rum), i Røldal for 605 rd: dat: 11te Juni 1784.
25: Torjus Sundovsen Medhuuses Obl: til Tobias Haldorsen Helland, stor 300 rd:, Pant med 1te Priorite i ovenmelte Medhus med Grøve, og 4re ProC:to. dat: 11te Juni 1784.
26: Asbiørn Endresen Tvismes Skiøde til Siur Olsen paa ½ Løb S:r uden bøxel i Gaarden Tvisme, No: (ope rum), for 200 rd: dat: 11te Juni 1784.
27: Siur Olsen Tvismes Obl: til Iver Ellingsen Eide i Graven Sogn, stor 160 rd., mod 1te Priorite i ovenmelte Tvisme, og 3 ProC:to. dat: 11te Juni 1784.
28: Katla Larsdatter Ulsneses Skiøde til Endre Arbiørnsen paa 10 ½ Mrk: S:r, ¼ Geedskind, 1/6 F:skind med b: i Gaarden Ulsnes, No: (ope rum), for 115 rd: dat: 11te Juni 1784.

Den 12te Juni continuerede Sommer Tinget med Kingservigs og Røldals Skibreeders Almue paa Tingstædet Utne.

Jon Samsonsen Qvitne for Qvitne Saug, eftersom hans Fader Samson Qvitne nu er død, og comparenten haver 1782 og 1783 skaaret for sin Fader paa bemelte Saug, og angav for 1782 at være skaaret 2000 bord, deraf 1000 udsførsels bord og 1000 til Bøyden, foruden det smaae Skaet, osp, birk og older som haver været skaaret til Almuen, og hvorpaa intet tael haves. 1783 skaaret 1500 bord, deraf udførsels bord 500, og til bøyden 1000de, for resten som melt ved 1782. alt dette efter hans beste vidende. derpaa aflagde han Eed.
Amund Larsen Ringøen og Knud Toresen Diønne fremstod for Biotvedts Saug, den første angivet 1782 800 udførsel \bord/, og 700 til Bøyden, den siste 1783 angivet 660de udførsels bord og 760 til Bøyden, sagde nu at dette er efter nøyeste undersøgning hos Saugmesteren Rigtig, men saa vist at de derpaa kan aflægge Eed, trøstede de sig ej, thi de kan ej skrive eller holde Reigning over skuren, og da Almuen kom/m/er med nogle Stokker hver, ej heller erindrer saa accurat at derpaa Eed kan aflægges.
Jacob Madsen Huus fremstod for Huuse Saug, haver angivet 1782 600 udførsels bord, og 700 bøyde bord, det øvrige smaae som er skaaret af Skaet og løv veed hav\es/ intet tael paa. 1783 skaaret 500 udførsels bord, og 800 bord til bøyden, og resten som 1782. at dette er efter hans beste vidende, derpaa \hd/ aflagde Eed.

Siur Maagestad for sin Broder Jærand Jærandsen i Rette ædskede Sagen imod Peder Espe for Giæld 40 dr:, og ville fornemme om han møder med Tilsvar.
Peder Espe var ved Retten tilstæde og tog til Gienmæle.
Citanten Siur Maagestad ingav Inlæg af 2den Junii d: A:, som han begiærede læst, og er saa lydende.
Peder \Espe/ tilbød at aflegge Saligheds Eed, at han begiærte de omqvæstionerede 40 rdr: af Jacob Haugse, og paa hans haand eller Vegne modtog Pengene af Jærand Maagestad, som da var i handel med Jacob Haugse og havde deres fælles Penge, og at bemældte 40 rdr: saaledes var et Laan af Jacob Haugse, hvilket er liqvideret med ham.

Siur Maagestad sagde, at han har ikke med nogen

1784: 184b

anden i denne Sag at bestille end med Peder Espe eene og alleene, som den, der har faaet de nokmeldte 40 rdr: af ham til laans. han har ikke forlanget Caution \af/, eller Anviisning paa Jacob, men er han Jacob eller Fader noget pligtig, da er han villig at modtage deres Regning og svar til beviislig Krav.

Siur Maagestad anbød sin Broders Eed, at han paa den \Tid/ dette Pengelaan passerede, ikke havde nogen Regning eller Handel med Jacob Haugse.

Begge Parterne inlod Sagen til lovmedholdig Dom, og havde intet videre at lade tilføre.

Eragtet:

Sagen optages til næstkommende 3 Julii til Revision, da Dom eller Kiendelse efter beskaffenhed skal vorde afsagt.

Siur Jærandsen Maagestad har til dette Ting contra instævnet Johannes Aalvigen for \ulovlig/ Beskyldning i henseende de af ham paastævnte 100 dr:, derom at lide Dom til Undgieldelse for saadan Beskyldning, og Processens Omkostning at svare.

Ingen mødte med Tilsvar for den instævnte, som blev paaraabt.

Kaldsmændene Lænsmand Haugse og Svend Grimen aflagde Saligheds Eed, at Johannes Aalvig er stævnet i den incaminerede Sag i eget Paahør med fulde 4 Ugers Varsel.

\Contra/ Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Johannes Aalvigen gives Laugdag til næste Ting; og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Halgrim Mæland, som beslægted med Iver Torkildsen Utne, anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Hans Blom med Hustrue i Anledning af den af Brynild Utne anlagde Sag for Beskyldning, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner, Corporal Sivert Blom og Kone, Inga Nielsdatter Utne, Anna Nielsd: Øvre Qvale, og Mari Johannesdatter Oppedal, samt Anna Johannesd: ibid:, Samson Hansen Utne, Cathrine Hansd: ibid:, og Jon Johannesen Bierget, der efter at modtage Dom i hoved Sag, og Processens Bekostninger erstatte.

Hans Blom paa egne og Hustrues Vegne mødte og vedtog lovlig

1784: 185

Varsel. Af Vidnerne mødte ikke Corporal Blom og Kone, ej heller Samson Utne og Jon Johannesen Bierget.

Kaldsmændene Lænsmand Haugse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne Vidner.

Eedens Forklaring blev oplæst med Formaning, og derpaa fremkaldet

1ste Vidne, Inga, som under den forhen aflagde Eeds Kraft svarede: at hun hørte af Konen paa Haastabbe de samme Ord, som hun siden, eller sam/m/e Dag hørte af Kari Amundsd:, neml: at de siger nu, at Brynild Utne har taget Flesket. Paa nærmere Spørgsmaal sagde, at hun ey har hørt det af Hans Blom eller Hustrue.

2det Vidne, Anna Nielsd: øvre Qvale, ligeledes har forhen aflagt Eed, og vidnede nu end videre: at hun ikke har hørt det omvidnede Snak af nogen, førend af hendes forrige Madmoder Kari Amundsd:, men siden har hun vel hørt andre tale derom.

3de Vidne, Mari Johannesd: Oppedal, aflagde Eed og vidnede: ved Paaske Tid afvigte Aar hørte Vidnet af Cathrine Utne her paa Gaarden: Nu siger de, at Brynild har taget Flesket, men sagde ikke af hvem hun havde hørt det, ey heller spurgte Vidnet derom, men sagde at hun ey har hørt det førend, som meldt, af Catrine Utne.

4de Vidne, Anna Johannesd:, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige, da de paa samme Tid vare tilstæde.

5te Vidne, Samson Hansen Utne, {aflagde Eed og svarede:} \er ikke stævnt at aflegge Eed/, men sagde frivillig, at han vel har hørt denne Snak af adskillige, siden det kom i Folks Mund, men har ikke hørt det af Kari Amundsd:, ey heller af Hans Bloms hustrue, og af Iver Torkildsens Tienere.

6te: Cathrine Hansd:, er stævnet til Vidne, derfor aflagde Eed efter Loven, og forklarede: Hun har hørt denne Snak aller først af Kari Amundsd:[s] Tiener Hans, som fortalte Vidnet for 1 Aar siden i Vinter, at hans Madmoder havde fortalt, at nu siger de at Brynild har taget Flesket. Vidnet afskeediget.

Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne Vidner.

Eragtet:

De udeblevne Vidner Corporal Blom og Hustrue, samt John Johannesen Bierget, forelegges under Faldsmaal til høste Tinget 1784. <bet:>

1784: 185b

Brynild Utne mod Kari Amundsd: stillede Sagen i Beroe til næste Ting.

Fogden hr: Koren har til dette Ting med mundtlig Varsel ladet inkalde Jørgen Pedersen Jaastad og Søn Lars Jørgensen at anhøre Dom til de confisqverede Forprangs Vahres Forbrydelse, samt Processens Omkostning at erstatte, alt efter nærmere Paastand, og saa i Anledning deraf, at han, som beskikket Tilsynsmand med Forprang følgel: Anordningen, bør i saa fald udrede á parte Bøder, hvorom som meldt næmere inden Sagens Slutning skal giøres Paastand.

Lænsmanden fremlagde Optegnelse paa det af ham strax efter Juulen confisqverede Vildt, neml: 12 Dyre Laar, 20 Par Ryper, som Lænsmanden fandt i den instævntes huus, og efter Confis{c}ationen udbragt i Bergen til den Sum/m/a 11 rdr: 3 mrk: 4 s:, og for Rypene 3 dr: 1 mrk: 8 s: Tilsam/m/en 14 rdr: 4 mrk: 12 s:

Jørgen Jaastad anmeldte for Retten, at det confisqverede Vildt har han kiøbt saaledes, at han har assisteret fattige Folk i Eifiord med Korn Vahre, og derimod faaet Vildt i Betaling {imod} \i stæden for/ Contanter, som de ikke som oftest eyer.

Hans Asbiørnsen Steenberg af Eidfiord fremstillede sig for Retten, dog han var beskiænket, og sagde, at han har solgt de confisqverede 11 Dyre Laar og 9 ½ Par Ryper.

Helje Legreid brugte en hobe Snak, dog han i denne Sag ey er instævnet.

Lænsmanden fremlagde Fogdens Brev af 5 Octbr: 1782, grundet paa Stiftets Ordre, som han begiærede læst, og er saa lydende:

Jørgen Jaastad formeente, at, siden han ikke har handlet anderledes, end modtaget det confisqverede Vildt imod assisteret Korn til Livs Ophold; at han da fik Vildtets Værdie tilbage leveret.

Fogden paastod Dom til de paastævnte Forprangs Vahres Confiscation til Vey Cassen efter Anordningen, og á parte Mulct for Overhørighed, som Tilsynsmand, og Omkostninger skadesløs, og dermed inlod Sagen,

Jørgen Jaastad ligeledes submitterede Sagen Dom.

Eragtet.

Sagen optages til næstkommende 3de Julii.

1784: 186

Fogdens Fuldmægtig anmeldte at de, som til afvigte høste Ting efter Sogne præsten herr: Rørdams Anmeldelse vare instævnte fordi de skal have holdet Brøllup i længere Tid end Forordningen tillader, ere nu ligeledes inkaldet tilligemed herr: Rørdam til Vædermæle.
Samson Qvitnes Søn Jon Samsonsen mødte og sagde at de ikke har holdet Brøllup længere end tilladt, dog de havde brygget deres Øll førend Forordningen var dem bekiendt giort.
Ole Reysæter mødte og svarede ligesom den forrige.
Fleere infandt sig ikke for Retten, \ikke/ heller mødte nogen Vidne, da Lænsmanden foregav ingen at være tilstævnet.
Fra Sognepræsten hr: Rørdam blev fremlagt Skrivelse af 9de Junii d: A:, saa lydende:
Da ingen infandt sig med videre Tilsvar; saa maatte Fogdens Fuldmægtig reservere til høste Tinget at udfærdige Continuations Stævning og føre Vidner for at faae de skyldige straffede, der overtræder den allernaadigste Forordning til Advarsel for andre.

Publiceret
Endre Asbiørnsen Ulsneses vilkaarbrev til Katla Larsdatter paa endeel vilkaar af Gaarden Ulsnes. dat: 11te Juni 1784.

Asbiørn Tvisme \for Tvisme/ Saug, angav at 1782 haver denne Saug skaaret 400 bord til bøydens brug, og 1783 intet skaaret, da Saugen var arresteret, herpaa vilde han aflægge Eed at det er efter hans beste vidende. Aflagde derpaa Eed.
Eieren af Tiøndals Saug og Saugmesteren var nu ej tilstæde.
Thomas Haldorsen Biotvet, som 1782 og 1783 haver været Saugmæster paa Biotvet Saug, fremstillet af Eierne, og sagde at han vilde aflægge Eed paa det i Dag af Eierne bemelte, og at dette er \efter/ hans beste vidende. Aflagde derpaa Eed.

Publiceret
Arveskifte brev af 11te September 1783 efter Knud Henrichsen Eide i Odde, taget boen til Jndtægt 2 pd: 6 Mrk: Smør, ½ F:skind med bøxel, og overbøxel efter Andeel, udj Gaarden Eide, som saaledes er udlagt: Salamon Mochestad 2 pd: 3/5 Mrk: S:r, 9/20 F:skind med bøxel og overbøxel. Enken Barbra Pedersdatter 2 7/10 Mrk: S:r, 1/40 F:sk: med bøxel og overbøxel. Børnene ligesaameget.

Almuen blev her som for Gravens Skibreede tilspurgt om Qværne, og Svaret ligedan i sær Peder Espe og Jon Qvitne.

Arveskifte brev af 28de April 1784 efter Samson Qvitne og hustrue, taget boen til Jndtægt 1 Løb S:r med bøxel i Gaarden Qvitne, deraf udlagt til Søn/n/ene Jon, Siur, og Samson, hver 18 Mrk: S:r for 36 rd:, og til døttrene Mari og Jorand, hver 9 Mrk: S:r for 18 rd:

Efter Udraab indfandt sig ingen som mere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

1784: 186b

Anno 1784, den 15 Junii, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Ednæs i Kintzervigs Skibrede, for at behandle følgende Odels Løsnings Sag anlagt af Asbiørn Svendsen mod Lars Jonsen Ednæs, og Retten betient med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Matthias Jørgensen Næs, 2: Salomon Larsen Maagestad, 3: Knud Knudsen ibid:, 4de: Niels Torbiørnsen House, 5: Asbiørn Matthiesen Næs, 6: Jon Larsen øvre Qvale, 7: Gunder Anfindsen Langesæter, og 8de: Siur Iversen Berven, som alle anmeldte sig med Parterne ubeslægted. Saa var og ved Retten tilstæde Skibredets Lænsmand Jon Hougse.

Hvorda! Asbiørn Svendsen Ednæs anmeldte at have med mundtlig Varsel før Juul afvigte til Tirsdagen efter Paaske inkaldet Lars Jonsen Ednæs at tilbage levere Citantens retmessige Odels Jord 3 Spand udi hans paaboende Gaard Ednæs, imod Løsnings Summen efter Skiødet 400 rdr:; men i Mangel af mindelig Fravigelse og Pengenes Annam/m/else efter lovlig Tilbud før Juul sidstleden, havde han, Citanten, seet sig beføyet til denne af Dom/m/eren beram/m/ede Tægtedag at inkalde Lars Jonsen at modtage Løsnings Sum/m/en og afstaae og røddiggiøre Gaarde bruget efter Loven; og ville derfor endu fornemme om den instævnte godvillig vil modtage Pengene, samt hvad Tilsvar han ellers haver at anføre.

Lars Jonsen mødte for Retten og vedtog at være lovlig tilkaldet [til] denne Sag og Tægtedag, ligesom og Løsnings Penge for hans paaboende Brug var ham anbuden, men vægrede sam/m/e at modtage, siden han formeener at det paastævnte Gaarde Brug har været borte fra Odels Ætten over hævds Tid efter Loven, og han altsaa ey pligtig at fravige sit kiøbte Brug; anmeldte dernæst at have Contra instævnet hoved Citanten at høre Vidner og ligeledes lide Dom, hvorved han formeener at vorde befriet for Citantens Tiltale i denne Sag. Vægrede endnu som før at modtage Pengene, men underkastede sig Lov og Rett.

1784: 187

Begge Parter paastode at slutte Sagen efter Stævnemaalet til Doms saavel i hoved Sag, som Processens Omkostning skadesløs at vorde erstattet.

Hoved Citanten fremlagde sine Adkomster for at beviise at det paastævnte Gods er hans og Forfædres Odel, og først fremlagde Skiøde af 19 Juli 1743, der blev læst, og er saa lydende: Dernæst Skiøde af 9de Martii 1753, hvorved hoved Citantens Fader Svend Larsen har været nødsaget at afhænde bemeldte Gods til Aslach Svendsen Berven, men igien inløst samme Jordepart af Aslach Svendsen ved Skiøde af 18de Apr: 1759, et efter andet saa meldende: End videre fremlagde Bøxel brev af 28de Octobr: 1767, udstæd af Jørgen Lofthuus \paa ½ Løb, ½ huud/, grundet paa Skiøde under sam/m/e Dato \paa 1 Løb, 1 huud/, af ham udstædet, et efter andet saa lydende: Nok fremlagt Skiøde udstæd af Svend Knudsen Lofthuus \paa 1 Løb, 1 huud/, som var gift med forbenævnte Jørgen Lofthuuses Enke, og med hende fik Gaarden i Arv, hvilket er dat: 15 Febr: 1774, til den Residerende Capellan hr: Jens Lund, af saadan Inhold. Og endelig, Skiøde til Citanten paa 1 Løb, 1 huud, som er heele Gaardens Skyld, af forbemeldte hr: Jens Lund, dat: 24 Maji 1775, saa lydende: Dermed paastod og formeente at have beviist at være Odels og Løsnings berettiget til de paastævnte 3 Spand, eller ½ Løb, ½ huud, udi Gaarden Eidnæs, og ville nu ervarte hvad Contra Citanten havde at fremføre, reserverede i midlertid videre Tilsvar, og endelig Paastand til Doms i denne efter hans Formeening saa reene Odels Sag.

Contra Citanten Lars Jonsen fremlagde sit af hoved Citanten Asbiørn Eidnæs selv udstædde Skiøde paa ½ Løb, ½ huud, dat: 27 Maji 1775, som er saa lydende:

Asbiørn Svendsen sagde, at da han solgte det paastævnte Gods var han umyndig, og altsaa formeente, at Skiødet eller Kiøbet var ugyldig.

Lars Jonsen fremlagde Sogne Præsten hr: Rørdams Attest om hoved Citantens Alder, af Dato 8de Junii 1784, saa lydende: altsaa var han da i sit 21de Aar.

Hoved Citantens Fader Svend Larsen og Farbroder Knud Kræm/m/er tilstode for Retten paa Rettens og Contra Citantens Spørgsmaal, at det var med deres Villie og Vidende at Asbiørn Svendsen solgte det udi Skiødet af 27 Maji 1775 benævnte Gods ½ Løb, ½ huud udi Gaarden Ednæs.

1784: 187b

Contra Citanten derpaa fremlagde Inlæg af 9de Juni 1784, som han begiærede læst, og er saa lydende:

Efter et lidet Ophold fremstode Parterne og anmeldte, at de vare venlig foreenede saaledes, at Lars Jonsen, for at nyde kiærlig og fredelig Naboeskab, og at see denne Process ophævet, tilbyder sig at betale hoved Citanten Asbiørn Svendsen 30 rdr:, derimod betaler Asbiørn Svendsen, som har opfordret Retten, denne Sags foraarsagede Omkostning efter nedenstaaende Regning, og desuden forpligter sig at holde Contra Citanten Lars Jonsen tryg og sikker i hensigt til sin efter Skiøde af 27 Maji 1775 paaboende og eyende Jordepart ½ Løb Smør, ½ huud med Bøxel og Herlighed udi Gaarden Eidnæs. Dette Forliig er frivillig inden Retten af Parterne ingaaet med Forsikkring om godt Venskab og Naboeskab, og saaledes denne Proces ophævet.

Lars Jonsen leverede de anbudne 30 rdr:, som Asbiørn Svendsen modtog.

Omkostningerne ere 2 dr: til Dom/m/eren for Dags Forretning, Laugrettet a 1 mrk: 8 s:, er 2dr:, Diæt 1 rdr: 2 mrk:, Lænsmanden 1 rdr:. Skydsen leveres in natura, i alt 6 rdr: 2 mrk:, som Asbiørn Svendsen betalte.

Anno 1784, den 18de Juni, blev Retten satt paa Gaarden Mochestad udj Ullensvangs Sogn og Kingservigs Skibreede, for at behandle følgende Odels Sag, og Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: 1: Haldor Larsen Mæland, 2: Peder Jørgensen Espe, 3: Tobias Olsøn ibidem, 4: Ole Haagensen ibidem, 5: Wier Thobiasen Haugstvedt, 6: Jon Larsen øvre Qvale, 7: Halgrim Torbiørnsen Mæland, og 8de: Lars Larsen Bleje, som alle sagde sig til Parterne ubeslægtet. Saa var og nærværende Lensmand Jon Haugse.

Siur Jærandsen Mochestad, som Formynder for Inga Larsdatter Mochestad, anmelte at have for Juul afvigte tilbudet Torchel Heljesen Berven Løsnings Penge for en Anpart 3 Spand Smør her i Gaarden, som hun anseer sig Odels berettiget til, som ældste Datter til Lars Jonsen, forrige Eier, efter hans Adkomster, og, at fravige Jordeparten til denne afvigte Fardag, samt stævnet ham med mundtlig Varsel {denne} \til/ afvigte Jorde Tirsdag, og nu seenere stævnet ham til denne Tid at møde paa Aastædet for at modtage Løsning, og høre Vidner, samt i mangel deraf, modtage Dom til at lade sig udløse af den Odelsbaarne,

1784: 188

og betale Processens Omkostning. Videre at Myndtlingens Fader Lars Jonsen er stævnet til Vedermæle i Sagen og at høre Vidner.

Torchel Heljesen Berven mødte og vedtog lovlig varsel, samt at Penge var ham budet for Juel.

Ligesaa mødte og Lars Jonsen og vedtog varsel, samt fremlagde et Skiøde af 3de Juni 1784. saal:

Citanten tilbød Torchel Heljesen om han vilde modtage Løsnings Pengene, som i Retten blev frem leveret, efter sit Skiøde af 19de Dec: 1782, den Summa 473 rd:, da Citanten formeener at han intet haver med Lars Jonsen, men kun med Torchel Heljesen at tale hvad Løsningen angaar, eftersom Godset er solgt, efter at denne Sag var reist.

Torchel Heljesen sagde, at han ingen Penge kunde modtage, da Jorden ej længere hører ham til, og at han kiøbte kun dette Gods for at komme til de Penge som Lars Jonsen var ham skyldig, da nu Lars Jonsen vilde have sit Gods igien, kunde han ej nægte saadant, og meente at være uden for Sagen.

Citanten anmelte at han ingen \anden/ haver med \i denne Sag at handle/ end Torchel Heljesen, og Lars Jonsen anseer han ganske uden for Sagen hvad Løsningen angaar, og af {ham} \Torchel/ fordrer Gaarden paa sin Myndtlings vegne.

Lars Jonsen tilstod at Inga Larsdatter var hans ældste Datter, og at han havde ingen Søn.

Citanten fremlagde et Skrift af dags Dato, saal:

Siur Jærandsen anmelte at have tilstæde Vidner, deels Stævnt under Faldsmaal og deels godvillig mødende, nemlig: stævnte Vidner, som nu ej møder, og derfore denne gang frafaldes, med Reservation at faae dem afhørt om det giøres fornøden. Godvillig mødende Vidner, Peder Isachsen Mochestad, Knud Knudsen Mochestad, Salamon Mochestad, Jon Halversen ibidem:

Citanten begiærede tilført: at han paastod paa sin Myndtlings vegne at inløse Godset af de instævnte, adskillige gange, men forgiæves, \og/ at han viste aldeeles intet om deres Handel før nu. videre, at han, Citanten, har paa sin Myndtlings vegne budet Lars Jonsen, forinden han solgte Godset, 50 rd: mere, end Lars Jonsen siden vilde sælge det for til Frem/m/ede, paa \det/ hans børn intet skulde bekom/m/e der af. begiærede fremkaldet.

1ste Vidne, Peder Isachsen Mochestad og Jon Halvorsen ibidem vidnede: for ungefær 2 Aar siden eller noget mere, vare Vidnerne med Citanten hos Lars Jonsen, Citanten tilbød ham da paa sin Myndtlings vegne at give for Gaarden 400 rd:, og vilkaar til Lars Jon[sen], 2 Kiørs Foster, \6 Smaler/, 3 Tønder korn, frit huus, 1 Stabur, og føre i Udmarken saa meget han vilde baade paa dette og Siurs eget brug, samt til brug 1 Træe i Udmarken, alt at nyde sin Livs Tid, Lars Jonsen svarede til dette Tilbud Nej, at han ej vilde antage det. Dette passerede forinden at Torchel Heljesen kiøbte Gaarden, og ved den lejlighed at Siur Jærandsen modtog Penge for en Obligation Lars Jonsen til ham havde udstæd. videre, at Lars Jonsen skulde i ovenmelte Tilbud og havt 1 Qværn \huus/ med Qværn til Eiendom, og det ommelte Stabur ligeledes til Eiendom. Jon Halvorsen kunde nu ej erindre til vished om Citanten sagde \at/ tilbudet var paa hans myndtlings vegne, men det andet Vidne erindrer dette med vished. Vidnerne aflagde derpaa Eed paa deres For{lang}klaring.

2det Vidne, Knud Mochestad og Salamon Mochestad, vidnede: nogle dage for Juel afvigte bleve de tilkaldte af Citanten for at høre

1784: 188b

paa hans Tilbud til Torchel Heljesen, og tilbød da Citanten at han paa sin Myndtlings vegne vilde modtage Gaarden i den Stand han da var, uden forhøyelse i Kiøbe Summen, eller og om Torchel Heljesen ej dermed var fornøyet, da naar de bleve foreenede skulde Torchel faae styre Gaarden til Myndtlingen selv vilde og kunde tage den? eller og, om Torchel vilde betale de Penge som Jordegodset nu er kommet høyere end deres, børnenes Lodder, var i Skifte efter Moderen Brite Tostensdatter d: 28de Juni 1778? Torchel Heljesen svarede: at eftersom han var Eier, vilde han og bruget!! Gaarden, men naar Citantens Myndtling blev gift og vilde bruge Gaarden, skulde den staae hende til Løsning i 16 Aar, og derpaa vilde han giærne oprette Contract. Angaaende overpengene paa Børnenes lodder, sagde Siur Jærandsen paa oven melte Tid, at naar hans Myndtling med Søster fik sit, var det ham ligemeget hvem, enten Torchel eller Lars Jonsen, betalte det, hvorfore og Lars Jonsen blev tilspurgt om han vilde betale dette, men svarede intet. Vidnerne bekræftede deres udsigende med Saligheds Eed.

Citanten anmærkede at Lars Jonsen haver solgt Gaarden til en Frem/m/ed, paa det at hans Børn intet skal faae af den, hvilket han og haver sagt, som kan bevises, benægtede for Retten nogen Tid at have villet løse Gaarden til sig selv, som de instævnte paastaar.
Inga Larsdatter fremstod for Retten og tilstod at have instændig formaaet sin Formynder at intale hendes Rett.
Siur Jærandsen begiærede Lars Jonsen tilspurgt, om hans Datter Inga haver været ham ulydig siden han intet vil unde hende: Lars Jonsen sagde at hans Datter ej haver lyd hans Raad og Rejst fra ham uden hans vidende. Siur sagde at Datteren var nød til at Rejse fra ham, da han ej vilde have hende hiem/m/e. Naboerne og hendes huusbond Lars Tostensen Mochestad viste intet ont om hende.
Citanten anmelte end videre at Faderen anlagde Sag mod sin Datter forrige Aar for ulovlig handel, og ej beviste eller fuldførte det.
Siur Jærandsen Mochestad paastod Dom til at indløse{s} for sin Myndtling efter det fremlagde Skiøde til Torchel Heljesen den paastævnte Jord, og Torchel sam/m/e at fravige, samt betale alle denne Processes Omkostninger, eftersom han, Citanten, holder sig ene til Torchel Heljesen, da han ikke haver været underrettet før i Dag om nogen handel mellem ham og Lars Jonsen, og paastod at hans Skiøde ej bør ansees. Anmelte at hans Omkostninger for Mad og Drikke i det mindste er 6 Rdr:, til Stævning, Fogden, Tægtedag og Jncamination, 5 rd: 4 s:, foruden hvad Retten behager at tillægge sig; og saaledes inlod Sagen lovmedholdig Dom.
Torchel Heljesen sagde at han haver intet mere med Gaarden at bestille, men formeneer for Citantens tiltale at blive frifunden, og om Datteren kan foreenes med sin Fader om Løsning, da skal han giærne lade sine Penge blive staaende i Godset. men om enskiønt han formener at blive frie for Tiltale hvad Løsningen angaar, eftersom han haver solgt Gaarden, saa anseer han det dog nødvendig at

1784: 189

føre endeel Vidner i denne Sag, \om ej Forlig kan opnaaes imellem Fader og Datter/, og derfore begiærede den til en anden Tid udsatt.
Lars Jonsen havde ej videre at tilføre end at hans Datter skal vel faae Gaarden naar hun bliver gift med en Mand som kan udløse ham, men dog vil han styre Gaarden saalænge han løster.
Siur Jærandsen nægtede ej at Lars Jonsen maatte {la} styre Gaarden saa længe han løstet, naar kun hans myndtling fik løse den ind fra de Frem/m/ede.
Lars Jonsen sagde at Gaarden skal staae hans Datter til Løsning naar hans Tid er.
Denne Forretnings Omkostning: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet 1 rd: 2 mrk:, Fogdens contingent leveret Lensmanden. Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, Lensmand[en] efter Sædvane 1 rd:, Skydsen ind leveret in Natura, og tilbage 4 mrk:, er 7 rd:, som Citanten betalte.

Eragtet.

Sagen beroer efter Forlangende, og da Tiden{s} til dens næste foretagelse nu ej kan bestem/m/es, saa haver Torchel Heljesen hos Sorenskriveren inden næste Augusti Maaneds Udgang at forlange Beram/m/else til hvad Tid den da skal foretages.

Anno 1784, den 18de Juni, blev Retten sat paa Gaarden Rogde i Ullensvangs Sogn, for at behandle følgende Aatæds Sag, og Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og meddoms mænd af Lenet, Knud Knudsen Mochestad, 2: Tobias Olsen Espe, 3: Siur Wiglichsen Mochestad, 4: Halgrim Torbiørnsen Mæland, og af Lyse Kloster Gods, Siur

Engelsen Ringøen, 2: Lars Knudsen Bleje, 3: Haljer Erichsen yttre Biotvet, og 4de: Arne Siursen Bleje. Saa var og tilstæde Lensmændene Jon Haugse og Ole Biotvet.

Hvorda! Wiglich Aschieldsen Sexe, som Eier af en Part her i Aastædet, anmelte med mundtlig varsel at have indkaldet til denne Tid Opsidderne paa Gaarden Krogevig, Michel Tollefsen, Erich Ellingsen og Svend Svendsen, at være tilstæde for at anhøre Vidner om mærkerne imellem Citantens Part i Rogde og Krogevig, modtage Dom til mærkestenes nedsættelse, og betale Processens Omkostning. Ligesaa anmelte at Formynderne for Lyse Klosters umyndige Eier er tilkaldet [i] Sagen, herom fremlagde Tægtdag af 11te December 1783, og hans, Citantens, skriftlige Kalds Seddel med paategnet Forkyndelse, af 18de Febr: 1784, saal: Endelig er til denne Tid indkaldet ligesom Opsidderne paa Krogevig, denne Gaards øvrige Eiere og Opsiddere, Jacob Nielsen, Niels Nielsen, Jon Pedersen, Hans Pedersen, Elling Ellingsen med Courator Johannes Qvæstad.

Krogevigs Opsiddere mødte og vedtog lovlig varsel. saa mødte og de bemelte mænd fra Rogde.

Lejlændingerne paa Krogevig sagde at de havde ingen Ordre faaen fra sin Jord Eier, og kunde derfore ej være nærværende ved nogen Steening.

Citanten anmelte at have under Lovens Faldsmaal stævnte Vidner: Gunder Halstensen Rogde, Jørgen Ellingsen Krogevig og {Ole} Marithe Olsdatter Rogde, som alle mødte, og for dem Edens Forklaring blev oplæst med Formaning.

Parterne blev derefter tilspurgt om nogen af dem vilde have Cituations Cart over det omtvistede, dertil de alle eenstem/m/ig svarede Nej.

Citanten begiærede fremkaldet og afhørt

1ste Vidne, Gunder Halstensen Rogde, gl: 65 Aar, langt ude beslægtet med Michel Krogevig, er fød her paa Gaarden, og {boed} \været/ her bestandig de siste 45 Aar, vidnede angaaende mærket med Rogde, Citantens Brug, og Krogevig: Neden for Gaarden Rogde er i Hejeberg Teigen en Steen mur

1784: 189b

som Skifter imellem Citantens brug og Krogevig. udj Alteig skifter Sæver Ager Reenen, imellem Grinde og Lintveit skifter en berghammer, kaldet Svarthammer, og fra ham/m/eren til en Steen inde i Bakken, fra den Steen til inderste Grinde Elven. Udj udmarkn er følgende mærker: Almands Vejen som gaar imellem Rogde og Rogdeberg, mærker for Skaugen, men {marken eller} Beitet bruger Krogevig oven for med Rogde, og Skaugen oven for tilhører Citanten med flere her paa Gaarden. Vidnet kan giøre Anviining paa disse Stæder. Eiendom/m/en skal anføres ved anviisning.

2det Vidne, Jørgen Ellingsen Krogevig, gl: 49 Aar, er broder til Erich Krogevig, er fød paa Krogevig, og har tient her paa Gaarden 18 Aar for 20 Aar siden, vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne, og at han kan anvise mærkerne, og hvorledes Eiendommen gaar.

3de Vidne, Marite Olsdatter Rogde, gl: 50 Aar, er ubeslægtet til Parterne, har været her paa Gaarden 14 Aar, vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidner, og kan giøre Anviisning.

Krogevig mændene tilstod at mærkerne vare ganske rigtige, men Beiterne oven for Almands vejen hører dem ene til, og derfore er det at de ej i udmarken kan ant(ver.?) i nogen Steening.

Citanten begiærede at Vidnerne maatte giøre Anvisning paa det omvidnede:

Fra en {hvid} flad Steen i Fugle flekken og lige efter steen Garen i Hejeberget, inden for Hejeberget i 2 steener kaldet Gloffoe i nederste af steenene, og derfra i Reenen af Sæver ageren, østenfor ejer Krogevig mænd, og vesten for Citanten. byttet imellem Grinde og Lintveit blev anviist i Svartham/m/ers nederste Biergelaug, fra No\r/d til sør og fra søndre Ende til en stor Steen, fra sam/m/e til indre Grind Elv, neden for Eier Krogevig, og oven for Citanten. Sønden for Sæverager ligger et lidet Støkke Bøe som støder til Krogevigs

Eiendom, her viste Vidnerne mærket 3 á 4 favner heele Støkket, Krogevig Østen for og Citanten vesten for mærket. Almindings eller Smaaegaate vejen kaldet, viste Vidnerne fra et Stæd kaldet Halgaaet og Nord efter til Houkebergledet, alt et Støkke Norden for Gaarden.
Ole Biotvet, Lensmand for Lyse Kloster Gods i Hardanger, vedtog paa Eierens vegne at vilde følge med for at paasee Godsets Tarv, og om mærker blev satt, at sam/m/e blev efter Vidnerne som Læjlændingerne intet har modsagt, undtagen om Beitet ved Almands vejen, hvilket \han/, hvad Beitet angaar, forbeholt vedkommendes Rett.
Krogevig mænd var ej nærværende ved anviisningen, da de ej vilde følge i marken, men tilstod i alt at Vidnernes Anviisning og Mærkerne i et og alt er rigtig. Vidnerne aflagde derpaa Eed efter Loven.

Eragtet.

De instævnte Krogevigs mænd tilstaaer at de omvidnede mærker er ganske rigtige efter deres gamle brug, og Lensmand[en] paa Eierens vegne haver vedtaget at paasee at mærkerne bliver nedsatte derefter, thi bør og imellem Citantens brug og Krogevig nedsættes lovlige mærkeskiæl i følge Lovens 5 – 2 – 68, efter de afhørte Vidners opgivende, som følger med og an\vi/ser igien Stæderne. hvad Paastanden om beitet angaar, da forbeholdes derpaa Krogevigs formeentlige Rett, ved andet Søgemaal.

Anno 1784, den 19de Juni, continuerede Forretningen i nærværelse af fornævnte, undtagen Krogevig mænd.
Hvorda! Laugrettet i overværelse af Citanten, Ole Biotvet og Vidnerne

1784: 190

nedsat følgende mærker. Udj den flade Steen i Fugle flækken huggen en X, fra sam/m/e i sør efter muren i 2 mærkesteene, derfra i en X i {Hauke}\Heje/berg, inden for {Hauke}\Heje/berget hugget en X som viser sør efter i en Steen kaldet Gloffe, der hugget en X som viser sør efter i Sæverager Reenen, {som er ende mærket} der en mærkesteen. Østen for ejer Krogevig, og vesten for Citanten. Det lidet støkke bøe sønden for Sæverager skilles fra Krogevig med en X og en mærkesteen, Krogevig ejer østen for, og Citanten vesten for. Mærke i Svartham/m/er gaar fra Nordre til søndre Ende af berget, der hugget en X i nederste ende, som viser op ad i en anden X udj sam/m/e bergs ende, derfra Sør efter i en stor Steen hugget en X som viser i en mærkesten, og derfra i en X i Grind Elven, som er ende mærket. Krogevig ejer neden eller østen for, og Citanten ovenfor. Udj søndre Ende i Almands Vejen, ved saakaldet Halvgaaet, hugget en X som viser i No\r/d udj Ekorn Steen, der huggen en X, fra sam/m/e til Haukeberg ledet, der hugget en X i en stor Steen, som er ende mærket og Skifter vejen, saaledes at Krogevig ejer neden for, og Rogde Skaugen oven for, om beitet er Tvist som før meldt. Forestaaende blev oplæst og tilstaaet rigtig.
nu gik fra Laugrettet de 4 mænd af Lyse Kloster Godset, og 4 mænd af Lehnet sad sig igien, da herefter kom/m/er kun Naboerne inbyrdes, bemelte mænd: Haldor Mæland, Jon Larsen øvre Qvale, Ole Espe, Wier Haugstvet.
Ved Niels Nielsens Løe paa øvre Side af vejen udj en Steen hugget en X som viser op efter i 8 mærker, hvoraf er 2de X og 6 mærke Steene, den siste X op under Mitstien, som er ende mærke, paa den Søndre og indre Side Eier Citanten, og Norden for Elling Ellingsen. Paa Søndre side af bemelte Niels Nielsens Løe nedsat en mærkesteen som viser op efter i 3 korser og 1 mærkesteen, den siste X er hugget i Mitstie bierget, som er ende mærket, Norden for ejer Citanten, og Sønden for Jacob Nielsen Rogde. Nede paa Bioarleed teigen i Kalberg Ager Reenen nedsat en mærkesteen som viser ned efter i 6 mærkesteene og 1 kors, den siste mærkesteen nedsat ved Niels Nielsens bytte, Sønden for disse mærker ejer Citanten, og Elling Ellingsen ejer Norden for. Strax ved den sist ommelte Steen nedsat en mærkesteen

som viser Sør efter i Bioarleteig ham/m/eren, der hugget en X, Citanten ejer oven for, og Niels Nielsen neden for. J Grindeteigen hugget en X i et Skarv som viser i Sør udj en nedsat mærkesteen med V Gloppe, som viser op efter i en anden nedsat mærkesteen, derudj en V Gloppe som viser ind efter i 2de X og en mærkesteen, den siste kors er ende mærket, Citanten ejer østen for, og Elling Ellingsen vesten eller oven for. Udj en Teig kaldet Vilkaaret nedsat en mærkesteen som viser op efter i 2de mærkesteene, \i/ den siste hugget en V som viser Nord efter i T(r?)yglen nær ved Elven, Norden og østen for ejer Citanten, og Sønden for ejer Jacob Nielsen, {og} samt vesten for Jon Pedersen. J Holmen hugget en X udj en Jordfast Steen tæt ved Ageren, som viser i Sør i en X hugget i Ska\r/v tæt ved Lejerdals bekken, neden for ejer Citanten, og oven for Jacob Nielsen. Af Søndre og nederste hiørne af Jacob Nielsens Stabur gaar mærker ned til en Steen sat ved Sæverager, Sønden for ejer Jacob Nielsen, og Norden for Citanten. Ved Ager hiørnet, kaldet Fugle flekket, nedsat en mærkesteen som viser i en V, fra sam/m/e i en X, derfra i en V og 2 mærkesteene, den siste staaer under Kirke flækken, Citanten ejer inden og neden for, og Niels Nielsen oven og uden for.

1784: 190b

Udj en liden holm imellem Agerne er huggen en X som skiller den fra Niels Nielsens ejendom neden for, Citanten ejer holmen. Oven for Hejeberg flækket udj et Skarv huggen en X som viser først ind til bekken paa den søndre Side og ud til Skarvet paa den Nordre side, oven for ejer Jacob Nielsen, og Neden for Citanten. Ved Mad bekken udj en Steen hugget en X som viser ind efter i en X udj en Stor Steen, atter i en mærkesteen som viser ud efter i 5 X, den siste hugget i Kulle Steenen, oven for disse mærker ejer Citanten, og neden for Elling og Hans Rogde. Fra Kulle Steen gaar mærket i en X under vejen, Sønden for ejer Citanten, og Norden for Jacob Nielsen. Oven for kiørsle vejen nedsat en mærkesteen som viser i Vest, fra sam/m/e i en V der viser Nord efter i en anden V, hvilken viser Vest efter i en V huggen i en Jordfast Steen, derfra Nord efter i en X, fra sam/m/e øst efter i 2de andre X, neden for ejer Citanten og uden for, oven {for} og inden for Niels Nielsen, uden og oven for Elling Ellingsen. Oven for veien paa teigen kaldet Traaen, udj en stor Steen hugget en V Gloppe som viser op efter i 2de X og en mærkesteen nedsat op under bøegaren, som er endemærket, Norden for disse mærker ejer Citanten, og Sønden for Jacob Nielsen. Fra den i siste Linie om/m/elte V Gloppe gaar mærket Nordefter i en mærke Steen, hvilken viser i sam/m/e Linie udj en V, sam/m/e viser i vest i 2de mærkesteene, den siste strax under bøegaren, Citanten ejer Sønden for, og Elling Norden for. Jnden for Sæver ager hugget en V Gloppe i en Steen som viser Sør efter i Lejrdals bekken, Citanten ejer Norden og vesten for, og Jon Pedersen Sønden og østen for. Udj Myr Ager Reenen nedsat en mærkesteen som viser lige ned efter i Veiten, Citanten ejer Sønder for, og Hans Pedersen Norden for. J Udmarken mellem Kiødnene hugget en X udj en stor Steen som viser i en stor nebbe Steen inden for Vaags Steen, der viser i en Steen kaldet Furre Steen, og derfra lige til Fieldet, Citanten ejer Norden for Older Skaug, og Elling Sønden for Older Skaugen. J øverste Laug steen ved Sorte kiødn hugget en X som viser i en stor Steen kaldet Nebbo, der en X, derfra en X i Blegsteen som viser i nederste Ravneberg enden, Norden for ejer Citanten, og Sønden for Elling Ellingsen. Ved nederste Laug Steen huggen en V som viser i Nord og vest, hvorda i en stor Steen hugget en X, sam/m/e viser i en V Gloppe, den/n/e viser udj en X i Løv helderen, og derfra til en X i Byttesteen, og fra sam/m/e i Fieldet. Sønden for Citanten, og Norden for Jacob Nielsen. J stor steen ved Lange kiødn vandet hugget en X som viser i øst i en stor Steen kaldet Ræve hiet, hvori er hugget en X som viser lige øst efter i Wiglaags Steen, og derfra til Dybehelderen, der en X, og endelig til Gars enden, Norden for ejer Jacob Nielsen, og Sønden for Citanten. Ved Flade helleren i en stor Steen hugget en X som viser øst efter til Halv

gaaen, der hugget en X, imellem disse 2 mærker ere 2de Korser, Norden for ejer Citanten, og Sønden for Niels Nielsen, Udj en stor Steen ved Kiødnen hugget en

1784: 191

X som viser op efter i et Skarv, der huggen en X, sam/m/e viser til Fieldet, Citanten ejer Older Skaugen Sønden for, og Norden for Hans Pedersen. J Vaed udj Kiødnebekken hugget en X som viser efter vejen Nord efter udj en V Gloppe, derfra lige op til 2de X som viser i Fieldet, Norden for Citanten Older Skaugen, og Elling Ellingsen sønden for. J Vare Steen hugget en V som viser Nord i en X udj et berg, derfra i et Skarv ved Skreebekken, hvor er hugget en Vinkel, derfra ned efter bekken til Liebraatet i en Steen, som er endemærket, fra sam/m/e sør efter i en Mosse Steen, {efter} til Lie vejen, derfra op efter i først nævnte mærke i Vare Steen, inden for mærkerne imellem dem Eier Citanten, Jacob {S}østen for, Hans ejer Sønden for, Elling Norden og vesten for, dette er kun for Older Skaugen. J ald udmarken fælles Fæe beite. J Tunet udj en flad Steen kaldet Kielde Steen, hugget en X som viser sør i en V Gloppe, sam/m/e viser Sør efter i en Vinkel Gloppe, derfra op i vejen, og siden efter vejen til en mærkesteen i Stue ager Reenen. Citanten ejer vesten for, og Naboerne østen for. Ved Ageren Myr Ager hugget en X som viser lige op i en anden X i Stue naaven, Citanten ejer Sønden for, og Niels Nielsen Norden for. Yderst i Grinde Elven gaar byttet, som de begiærede siden skulde tilføres d: 3de Julj d: A: \paa Utne/, da mærkerne ej endnu er fuldkom/m/en afgiort. Agerne skal enhver beholde som de nu haver. Huuse Tomterne ligesaae. Hatle og brake er til fælles i udmarken.

Denne Forretnings Omkostning: 2 Dages Forretning 3 rd:, 2 Dages Diet 1 rd: 2 mrk:, Skyds besørges til Sexe, den øvrige Skyds 1 rd:, Lensmændene, hver 3 mrk:, er 1 rd:, de 4 Laugrettes mænd af Lyse Klosteret 1 rd: 2 mrk:, ligesaa af Lenet 1 rd: 4 mrk:, og for de øvrige 4 af Lenet 1 rd:, tilsam/m/en 10 rd: 2 mrk:, Citanten tilforn udlagt Tægtedag og Jncamination med Stævning, 5 rd: 12 s: Rogde mændene har holt det halve med Citanten af Laugrettet, men i Gaar holt Citanten fulde Laugrettet da Steening var med Lyse Kloster mændene, forlangede derfor 3 rd:

Parterne vare ej foreenede om Omkostningernes betaling, men henskiød det til Sorenskriveren, og at dem maatte blive kient imellem naar det endnu manglende blev tilført d: 3de Julj. Fogden for mænds udn: 3 mrk:, lev: Lensm:

Eragtet.

Efter vedtagelse skal paa Tingstædet Utne blive tilført de manglende mærker, og da Omkostningerne paakiendt, siden anden Forretning i dag intreffer.
(Tilføyd merknad:) Citanten infant sig ej d: 3 Julj, og derfor Forr: sluttet.

Anno 1784, den 19de Juni, blev Retten satt paa Gaarden Nedre Sexe, for i følge Reqvisition af Christen Siursen at foretage Taxations Forretning over endeel huuser paa Gaarden, og Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettesmænd: Haldor Larsen Mæland, Tobias Olsen Espe, Ole Haagensen ibid:, Peder Jørgensen Espe, Jon Larsen øvre Qvale, Iver Siursen Berve, Halgrim Torbiørnsen Mæland, Lars Østensen Jaastad, Wier Thomasen Haustvet, Ole Torbiørnsen Berven, Samson Siursen Qvalsnes, og Friderich Pedersen Jaastad, saa var og tilstæde Lensmand Jon Haugse.

Christen Siursen Sexe anmelte at have i anledning af den her den 29de April 1783 holte besigtelses Forretning inkaldet Mons Jonsen Sexe med Fader Jon Monsen at være nærværende ved

1784: 191b

denne nye besigtelse med dobbelte Taxations mænd, saa er og tilkaldet det den 29de Ap: benævnte Laugret at svare til, eller være nærværende, for at paahøre den/n/e Taxation.
Mons Jonsen med Fader Jon Monsen [mødte] og vedtog lovlig varsel.
Peder Torjelsen Haugse, Niels Torbiørnsen ibid:, og Svend Knudsen Luttro mødte paa egne og det øvrige Laugrets vegne og vedtog varsel.
Citanten begiærede de i siste Forretning beseede og Taxerede huuse af Laugrettet efterseet og Taxeret: og blev da sam/m/e af Laugrettet efter beste Skiøn Taxeret som følger:

1: Løen med Floer under, blev ansat af værdie	30 rd: 0 mrk: 0 s:
2: Staburet kunde de ej ansee at være af værdie mere end	20
3: Jldhuuset kan ej mere ansættes end	3
4: Løv Skykken er nu borte	
5: Røg Stuen, derom ere Parterne foreenet at skal staae for det før ansatte	7
Flere huuse sagde Citanten han ej havde at lade besigte	
Summa	57 rd: 3 mrk: 0 s:

bliver saa huusenes værdie høyere den/n/e gang, end ved besigtelsen af 29de April 1783, 1 rd:
Citanten fremlagde den første besigtelse af 10de April 1777, saal:, og havde intet videre ved denne Forrtning at erindre,
thi anføres Omkostningen saaledes: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet 1 rd: 2 mrk:, Skydsen kjøres in Natura. Fogden for mænds opnævnelse leveret Lensmand[en]. Laugrette á 1 mrk: 8 s:, er 3 rd:, Lensmanden 1 rd:, er i alt 7 rd: 2 mrk:, som Citanten betalte.

Anno 1784, den 21de Juni. blev Retten satt paa Gaarden Spaanheim udj Ulvigs Sogn og Gravens Skibreede beliggende, for at foretage følgende Steenings Forretning, og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: Niels Larsen Haugsnes, Elling Torfindsen Lindebreche, Elling Jensen Fylchedalen, Wiglich Ellingsen Traae, Gudmund Larsen Rønnestrand, Iver Michelsen Lione, Iver Nielsen ibidem, og Anfind Anfindsen Wichnes. Saa var og nærværende Lænsmand Anders Lille Graven.
Hvorda, Lars Olsen Spaanheim anmelte at have med mundtlig Varsel til denne Tid indkaldet sin Svoger Paul Siursen Spaanheim som Eier af endeel her i Gaarden, samt Svigerfader Siur Laulsen, for at være nærværende og see udskiftet Citantens Anpart af Siur Paulsens forrige Brug her i Gaarden, som er en 1/3 Part af heele bruget, og ½ deel mod hvad Paul Siursen bruger og skal have, samt derom at modtage Dom og svare Processens Omkostning, endelig ere de og instævnte at høre Vidner i Sagen om fornødiges. end videre er til denne Tid indstævnet til Vedermæle af de Angrensende Naboer, Wiglich Davidsen Aadneland og Aschield Giermundsen, saavidt deres Eiendom angaar. Til Vidner er under Lovens Faldsmaal indkaldet Torchels Paulsen Lindebreche og Hans Olsen Westrem. fremlagde Tægtedagen af 5te Jan: 1784, saal:
Alle de benævnte mødte og vedtog lovlig Varsel.
Paul Siursen Spaanheim anmelte at have contra Stævnet Lars Olsen Spaanheim i denne Sag at høre Vidner paa hvorledes han og hoved Citanten vare foreenede

1784: 192

om mærkerne imellem deres brug her i Gaarden. Anmelte at have under Lovens Faldsmaal indkaldet hoved Citantens hustrue Anna Siursdatter, og godvillig mødende Vidne contra Citantens moder Guro Olsdatter, og vilde fornem/m/e om de møder.

hoved Citanten og hustrue vedtog lovlig varsel, fremlagde dernest Dispensation af 30te Maj 1774 og Skiøde af 31te Maj 1774, begge saalydende: hoved Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte om dere Foreening:

1ste Vidne, Torchel Paulsen Lindebreche, fremstod for Retten, og efter at Eedens Forklaring vare Vidnerne forelæst, vidnede: For ungefær 2 Aar siden var Vidnet tilkaldet af Parterne for at være med dem i marken og see de mærker som Siur Paulsen havde satt imellem brugene, og hørte da at Lars var ej fornøyet med sin Part, men siden de kom hiem bleve de saaledes foreenet: at Paul skulde have Larses Part, furre Skaugen undtagen, og Lars derimod skulde have halvedeelen af Pauls Part, men hvad furre Skaugen angik, vilde han have sin 1/3 deel som ham tilkom i alt, eller at de i furre Skaugen vare ej foreenet, men enhver skulde have sin Regres dertil til at {paa}Paatale. videre, at Lars da lovede at bytte Pauls hiem/m/ebøe i 2 Parter, og Paul skulde da tage den ene, samt Skaugen, undtagen Furren. Da ingen anvisning forlanges, aflagde Vidnet Eed.

2det Vidne, Hans Olsen Westrem, Svoger til contra Citanten, fremstod for Retten og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne, paa hvilken Tid dette ogsaa var tilstæde, undtagen det kan ej erindre om Løv Skaugen i udmarken, at Parterne var dermed foreenet at Lars skulde skifte Pauls Parter, med furren som forrige Vidne. Aflagde derpaa Eed.

Parterne havde intet imod {dette men} disse Vidner, men \sagde/ at deres Foreening var saaledes:

contra Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte om deres Foreening: men ingen Anvisning forlanges.

3de Vidne, Anna Siursdatter, hoved Citantens hustrue, aflagde Eed og vidnede: for 4 Aar eller noget mere siden hørte Vidnet at hendes Mand og Broder talede om mærkerne imellem deres Brug, og hørte da at de ej vare foreenet derom, men at hendes mand sagde, dersom \de(?) eller(?)/ Paul og Fader vilde rette de mærker som var sat ind paa ham, og rette det med Løv Skaugen, skulde de blive foreenet, samt lade hendes mand faae endeel furre paa Øyene, og naar dette blev Rettet, skulde de rejse til Sorenskriveren og faae deres Foreening fuldbyrdet, som ej blev efterkom/m/et. Paa Pauls Spørsmaal svarede Vidnet at hun hørte, at hendes mand var fornøyet med at faae den uddeelte 1/3 Part i Gaarden som han før brugte, naar ovenmelte blev Rettet og Foreeningen fuldbyrdet som melt, havde intet videre at sige i denne Sag. Afskediget.

4de Vidne, Guro Olsdatter, moder til contra Citanten, aflagde Eed og vidnede: paa omvidnede Tid hørte Vidnet at hendes Datter, forrige Vidne, bad Vidnets mand, at hoved Citanten skulde faae de furrer paa Øyene som han paastod, hvilket og Siur Paulsen paa begiær tilstod, som og dermed troede Vidnet at de havde været foreenet, har for resten ikke hørt paa deres Foreeninger, eller \haver/ mere herom at vidne. Afskeediget.

3de Vidne sagde og at hendes Fader tilstod hendes mand de begiærte furrer.

Siur Paulsen fremlagde et skrift af 27de September 1779, \paa/ hvorledes han haver deelt Gaarden imellem sine børn, saal:

hoved Citanten declarerede at han ej har været fornøyet med denne Deeling, eller kan være fornøyet dermed, uden det kan rettes, ikke heller var ved denne Steening nærværende, ligesom ej heller Siur Paulsen har indført her alt hvad ham var tildeelt og siden haver været brugt, eller ladet ham beholde alt af det bemelte. hoved Citanten haver tilbudet Paul Siursen at tage hans Part indengiærdes og

1784: 192b

Løv Skaugen over alt, men i furre Skaugen have sin Andeel, eller og at Paul skulde have den, og Lars faae igien halve {de} Parten at!! (af?) det Paul nu haver i furre Skaugen.

Paul Siursen var fornøyet med at antage Larsers!! Part indengiærdes og Løv Skaugen, mod at hans eget indengiærdes og Løv Skaugen blev deelt i 2de Parter, og Paul have valget at tage den ene, furre Skaugen vilde han ej bytte, da Lars Olsen tilforn haver havt valget at tage sin Part udvoxen Skaug, som nu er udhugget og slættere end Paul Siursens.
Lars Olsen benægter at have hugget mere i sin, end Paul og Siur udj den anden Part, og derom kan fremlegge Reigning om fornødiges.
Paul mente og at kunde fremlegge Reigning for de 5 Aar han haver brugt det, og 5 Aar haver hans Fader Siur Paulsen brugt hans Part. hvorom de lovede at fremlægge Reigning.

Afskediget

her er {intet} \ikke/ fremlagt noget ordentlig deelings brev, hvorved Lars Olsen haver efter Despensation af 30te Maj 1774 og Skiøde af 31te Maj 1774 faaen sin 1/3 Part \af G:den/ uddeelt, ikke heller er det bevist at Lars Olsen var fornøyet med den af Siur {Ol}\Paul/sen foretagne Deeling, om furre Skaugen kan være nogen Tvistighed efterdie Parterne kan have hugget den eene mere end den anden efter Anpart, og om dette paalægges de at fremlegge Reigning, men hiemmebøen og Løv Skaugen kan derimod ingen hinder være for, at io Lars Olsen bør have sin 1/3 Part, thi bør heele bruget deeles i 3de Parter og, deraf først Paul Siursen at tage en, og Lars Olsen den anden. samt derefter Paul den 1/3de Part.
Aandelands Mændene fremlagde \Not:(?)/ Copie af en gammel mærkes forretning af 22de Juni 1687, saal:, og henholt sig til sam/m/e.
Lars Olsen og Paul Siursen bleve saaledes foreenet, at Lars Olsen skulde have den 1/3 deel som han haver brugt, og saaledes som Parterne viste {dem} af Laugrettet \blive(?)/ udsteenet, hvorefter Laugrettet fulgte med i marken for at nedsette mærkesteene.

Den 22de Juni continuerede Steenings Forretningen i overværelse af Parterne og Laugrettet.
og blev da efter Lars Olsen og Paul Siursens Anviisning nedsatte mærker dem imellem, men da Tiden ej tillader at anføre de mærker som i Aftes og i Dag ere giorte, vedtoge Parterne paa Spaanem at møde paa Qvale i Morgen, for der at faae disse mærker tilførte. hvad huusene angaar, da skal de og i morgen tilføres. Imellem Undeland og Spaanheim blev ingen mærker nedsatt, da Parterne ej derom kunde foreenes.
Omkostning: 2 Dages Forretning 3 rd:, 2 Dages Forretning!! (Diet) 1 rd: 2 mrk:, Fogden 1 rd:, leveret Lensman[en]. Jncam: 5 mrk: 4 s:, Lensmand[en] for opvartning 1 rd:, Laugrettet á 3 mrk:, er 4 rd:, Skyds til Aastædet 5 mrk:, tilsammen 12 rd: 4 s: For mad og Drikke billigst med 10 rd: Tægtedag 2 rd:, i alt 24 rd: 4 s: Stævne Penge 4 mrk: 8 s: Paul, Stævne Penge 1 mrk: 8 s:, og videre 5 mrk: 4 s:, er 1 rd: 12 s:

Anno 1784, d: 22de Juni, blev Retten satt paa Gaarden Qvale udj Ulvigs Sogn, for at behandle følgende Aastæds Sag, og Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: Johan/n/es Andersen

1784: 193

Frøsten, Niels Larsen Haugsnes, Wiglich Ellingsen Traae, Anfind Anfindsen Wichnes, Paul Ørjandsen Torblaae, Ole Olsen Hielmevold, Gudmund Larsen Rønnestrand, Elling Jensen Fylchedal, som sagde sig til Parterne ubeslægtet, saa var og tilstæde Lensmand Anders Lille Graven.
Hvorda! Asgaut Asgautsen Qvale fremlagde Tægtedag af 27de Jan: d: A: og skriftlig Stevning af 24de Maj 1784, saal: hvorved ere stævnede Aschield Samsonsen Qvale, Opsidderne paa Gaarden Haaem: Ole Johannesen, {Ole} Johannes Olsen, Niels Olsen, Ole Johannesen den ældre, Lars Danielsen og Gudmund Samsonsen, Opsideren paa Hieltnes,

Christopher Siursen, Opsidderen paa Holmen, S: T: hr: Major von Palludan, og An/n/a Nedre Leqve med Laugværge.
alle de instævnte som ej haver tegnet paa Stævningen, mødte og vedtoge Varsel {efter S} og at Stævningen dem er lovlig forkyndt, men Aschild Samsonsen anmelte at han ej er stævnet til Syen og Granskning, for Anna Nedre Leqve mødte hendes Søn Paul Torchelsen, samt paa egne og Søskendes vegne saavidt de ere medEiere af Gaarden Nedre Leqve.
De instævnte Vidner ere Iver Johannesen Wichnes, Lars Samsonsen {Tra} Torblaae og Ole Johannesen Haaem, som mødte og vedtog Varsel.
Christopher Hieltnes mødte paa hr: Major Paludans vegne for at være nærværende ved mærkernes nedsættelse.
Stevne Vidnerne Lænsmand Anders Lille Graven og Aslach Endresen Scheje afhiemlede at den skriftlige Stævning er lovlig forkyndt for Aschield Samsonsern Qvale i hans Kones Pa\a/hør udj hans eget huus.
Alle Naboerne ere foreenet med Citanten, og skal anvise hvor mærker skal nedsettes.
Citanten og Aschield Qvale declarerede og at være foreenet om mærkerne, og at de vilde giøre Anviisning, uden Vidner.
Parterne begiærede at Laugrettet efter deres Anviisning maatte nedsett mærkeskiel, og blev begyndt som følger:
{Nedn for} \Ved/ Stor Ager nedsat en mærkesteen som viser op i en mærkesteen i bakken, og derfra i linie i 3de mærkesteene og en X ved Flad Ageren og en Steen som viser over Ageren til en anden Steen, og atter i 4 efter hin anden nedsatte mærkesteene i linie, og til Haaems byttet, Aschaut ejer paa Søndre, og Aschield paa Nordre Side af disse mærker.
Paa Nordre Side af Storageren, i en Jordfast Steen blev hugget en X som viser tvert over Ageren til en nedsat mærkesteen, fra bemelte X er Aschauts Ager fra Aschields bøe indhegnet med 2de mærkesteene. fra bemelte {Ager} \mærker/ ejer Aschaut Ageren paa den Søndre, og Aschield paa den Nordre Side, under Storager Reenen ved bekken er nedsat en mærkesten som viser i linie til en anden mærkesteen, derfra til den 3de mærkesteen staaende i Ager Reenen, Aschield ejer paa den Østre, og Askaut paa den Vestre Side,
{af} bemelte Stor Ager er inhægnet fra Aschauts bøe med 15 mærkesteene.
Da Dagen med det forløbne var passeret og med at tale om Forlig, saa beroer Forretningen til i Morgen.

Den 23de Juni continuerede Forretningen, da følgende passerede.
Paa bøen Eike er i en mærkesteen huggen en Gloppe der viser i en anden gam/m/el mærkesteen, hvor er hugget en Gloppe som i lige linie viser til en mærkesteen og i en X hugget i et Skarv, og derfra i en anden X hugget i en Steen, og derfra i 2de mærkesteene, den siste viser i samme linie til en mærkesteen med 4 Vidner, hvor Gudmund og Niels, Niels og Lars Haaeim ejer paa den Østre Side, og Aschaut paa den Nordre Side,
fra den Steen viser i en X hugget i en Steen, som er ende byttet med Haaeim og Qvale.
Paa Bøen under Stor Ageren, paa den vestre Side af Bækken, nedsat en mærkesteen som viser lige i Vest i 3de mærkesteene over Fiærdingen til en Steen nedsat under bøe Gierdet,

1784: 193b

Aschield ejer paa den Nordre, og Aschaut paa den søndre Side.
Een Steen paa Øfste Gierdet nedsat, viser op i 2de mærkesteene ved braate i Garen, Aschaut ejer paa den Østre Side, og Aschield vesten for.
Ligeledes i Øfste gierdet, i en gam/m/el Gar moer, er nedsat 5 mærkesteene som viser i skraas til en X hugget i en biergnult, der viser i en L Gloppe hugget i et Skarv, sam/m/e viser

ned i en X hugget i en steen, og derfra i en X hugget i Steen, og derfra i den 3de X hugget i en Steen, som er endebyttet ved Garen, Aschield ejer paa Søndre, og Aschaut paa Nordre Side.
Ved Skyllings hølen ved Elven Gauren, i en stor Steen hugget en X som viser i 2de mærkesteene, den siste ved bøe giærdet, Aschield ejer paa Østre, og Aschaut paa vestre Side af disse mærker.
Atter ved Skyllings hølen nedsat en mærkesteen som viser i 4 mærkesteene og en Gloppe som viser i bøegiærdet, Aschaut ejer paa Østre Side, og Enken Anna Nedre Leqve paa vestre Side.
Paul Leqve anmelte herhos, at han og Moder ej vilde giærde mere end saalangt deres Eiendom stragte efter Anpart.
J lige linie fra Skyllings hølen, uden for bøegiærdet, er nedsat en mærkesteen som viser i 3de efter hinanden staaende mærkesteene, derfra i en X, derfra i en mærkesteen, og derfra i lige linie i en X som viser i linie i en X huggen i Toveskiær, paa den Nordre Side ejer hr: Major Paludan og Haaeims Opsiddere, og paa den søndre Side Aschaut Qvale, alt baade Skaug og Mark.
Oven for Hieltnes vejen staaer en gam/m/el mærkesteen, som efter begge Parters venlig Foreening viser ned i en Gloppe huggen i en Jordfast Steen, derfra ned til en X huggen i en bierg nulte i en liden Rust, derfra ned til en mærkesteen nedsat med Næver, og saa i en liden Rust, derfra til en anden mærkesteen nedsat med næver, staaende ved en stor Furre, derfra til en Gloppe huggen i Tove skiær. som med den nederste ende viser til Pladset Holmens Eiendom, og med den øverste Ende til forrige mærker. Hieltnes ejer paa den yttre og vestre Side baade Skaug og Mark, og Aschaut Qvale ejer paa den indre og østre Side ligeledes.
J hagen ved bøe Giærde er nedsat en mærkesteen som viser i linie i 2 mærkesteene og en X som er hugget i en Jordfast Steen som viser i 3de mærkesteene, den siste ved kiørsle vejen, Aschaut Qvale ejer paa den Nordre, og Aschield Qvale paa Søndre Side, derfra gaar byttet i Øst i 2de mærkesteene nedsat efter en gl: kiørslevej, og derfra ved en vej er nedsat 2 mærkesteene, som viser i Sør i en X i Furre haugen, derfra i en X paa den nedre Side af vejen, fra sam/m/e i den 3de X paa øvre Side af vejen hugget i et Skarv, atter i en X udj et Skarv, og derfra i en mærkesteen, som er endebyttet, Aschaut ejer paa den Nordre, og Aschield paa den østre Side.
Paa øvre side af vejen nedsat en mærkesteen som viser i en anden mærkesteen der viser i vest udj en anden \gl:/ mærkesteen, som er endebyttet, Aschaut Qvale ejer paa den Nordre Side, og Johannes Haaeim paa den Søndre.
Ved Fælle vejen huggen en X i en Jordfast Steen som viser i en anden X hugget i en Steen ved vejen, derfra i en mærkesteen ved vejen, fra sam/m/e hiem mod bøe Gierdet i en X som er hugget i et Skarv, og derfra i en anden X som er hugget i en Steen, som er ende mærket, Aschield ejer paa den Søndre Side, og Aschaut paa den Nordre Side.
Ved Gamle Maale leed vej nedsatt en mærkesteen som viser til en anden mærkesteen, derfra til en {anden} mærkesteen, og saa i lige linie til den 4de mærkesteen staaende ved en liden Myer, derfra i en X oven paa Maale leed ved vejen, Aschaut ejer den østre Side, og Aschield den vestre Side.

1784: 194

Udj Strandeteigen ved Qvales Løe i Fiæren huggen en X i en Steen Uhr, derfra i linie op efter i en Birk, hvori er hugget en X, fra sam/m/e op i linie i en X udj Mit bærget, og derfra op efter i en X udj Store bærget, som er ende byttet, Aschield ejer paa den Nord ostre Side, og Aschaut Qvale paa Sødvestre Side.
Paa den Søndre side af Aschauts Teig er {d}et Løpe, kaldet Byttes Løpet, som er bytte imellem ham og Aschield paa den kant.

Forrestaaende blev oplæst for Parterne og tilstaaet i alt at være rigtig.

Paul Siursen og Lars Olsen Spaanem giorde de mærker tilført som ved forrige Aastæds Sag er satt imellem, og ere følgende: /: kom/m/er ej denne forretning paa Qvale ved :/

Paa Jil bedsat en mærkesteen som viser til Søen ned og op i en bakke i en mærkesteen, derfra til en Gloppe i en Jordfast Steen, fra sam/m/e i lige linie er nedsat en mærkesteen som viser i lige linie op under Hielmevolds byttet, vesten for disse mærker ejer 1/3 Parten eller Lars Olsen Spaanem.

Strax ved en gam/m/el mærkesteen paa Jil nedsat en mærkesteen som viser op i lige linie i 2de efter hinanden nedsatte mærkesteene og i en Gloppe huggen i en Jordfast Steen som viser i lige linie op til Hielmevolds byttet, paa Østre Sider af disse mærker ejer 1/3 Parten eller Lars Olsen.

Paa Skiærpings Teigen, paa nedre side af Almindings vejen, nedsat en mærkesteen som viser i lige linie ned efter \i/ en markesteen, derfra atter i en mærkseteen der viser ned til Siur Olsens bytte, paa Østre Side af disse mærker ejer 1/3 Parten.

Een liden Øe ved Søen paa Søre siden af Wambems Elven, tilhører Lars Olsen Spaanem.

Paa Eicheløbachen tet ved Ageren nedsat en mærkesteen som viser op i en anden mærkesteen, derfra i lige linie op i en Gloppe huggen i en Jordfast Steen, derfra lige op under Siur Olsens bytte, paa vestre Side af disse mærker ejer Lars Olsen.

Eicheløbachageren er inhægnet med 12 mærkeskiælssteene, Lars Olsen ejer Bøen om Ageren, og Paul Siursen Ageren.

Oven for Almans Vejen, ved Tiose Teigen, i en Jordfast Steen er hugget en Gloppe som viser i lige linie i en Gloppe hugget i en biergnulte, derfra i lige linie i 2de Glopper, af hvilken den siste er huggen i skarv, og viser lige op under Børsems byttet, paa den Østre Side af disse mærker ejer Lars Olsen.

Løe Ageren er adskilt med 2 mærkesteene, Lars Olsen ejer Ageren østen for.

Ved Løe Ageren er nedsat en mærkesteen som viser op igiennem i en Gloppe huggen i en Jordfast Steen, derfra op i en Vinkel Gloppe som viser lige Nord i en Gloppe huggen i en Jordfast Steen, derfra op igiennem Oskie Vejen i en nedsat markesteen, derfra i lige linie op efter i en Gloppe huggen i en Jordfast Steen op under Liems braatet, paa østre Side ejer Lars Olsen.

J fra sist omtalte mærke paa Lieims braatet, som er en Gloppe huggen i en Jordfast Steen, den viser i lige linie i tvende efter hinanden hugne Glopper, derfra i en bergnodle huggen en Gloppe som viser lige til Børsems byttet, paa den Østre Side af disse mærker ejer Lars Olsen.

Eicheageren er inhægnet med 19 mærkeskiæl steene, og tilhører Lars Olsen.

J Huus urene er huggen en Vinkel Gloppe som viser lige i en X huggen i et Skarv, og derfra lige til Børsems byttet, fra bemelte Vinkel Gloppe gaar byttet lige i fire Glopper i en anden vinkel Gloppe som viser lige i en X huggen i en Steen, og derfra {og derfra} lige til Børsems byttet, inden disse mærker ejer Lars Olsen.

Paa Huusebøen i en Steen er huggen en Gloppe som viser i

1784: 194b

2de efter hinanden hugne Glopper, derfra i et X hugget i et Skarv som viser lige ned til Siur Olsens byttet, paa vestre Side af disse mærker ejer Lars Olsen.

Atter paa Husebøen er huggen en Gloppe i en Jordfast Steen som viser derfra i 2de andre Glopper, derfra lige til \en/ L Gloppe huggen i en Jordfast Steen som viser lige i en anden Gloppe ned efter i en mærkesteen, derfra i en Gloppe ved Almans vejen, \paa/ Østre Side ejer Lars Olsen.

J Traaen tæt ved Elven er huggen en Gloppe i en Jordfast Steen som viser i en mærkesteen, der atter viser i en Gloppe huggen i et Skarv, derfra i en mærkesteen fra samme i en Gloppe huggen i en Steen om viser til bøe Giærdet i en mærkesteen, Sønden for disse mærker ejer Lars Olsen.

hiemmen for Løches haug, ved søndre siden af vejen, huggen en X som viser i Sør udj en Gloppe, derfra i 2de Glopper hugne i Jordfaste Steen, fra den siste lige til Aandelands bytte, og saa efter Aandelands bytte ud efter Wambems Elven, hiem/m/en for Reje, paa søndre Side af vejen, huggen en Gloppe i et Skarv som viser i en anden Gloppe huggen i en ham/m/er, derfra lige til Wambeims Elven, inden for disse mærker ejer Lars Olsen al Skaug, furren undtagen.

Slotte Øyene: ved Elven inden for Giærdet i en Steen er huggen en Gloppe som viser i en anden Gloppe huggen i en Steen, Østen for disse mærker ejer Lars Olsen baade Skaug og Mark.

længere ud ved Løen er nedsat hos Giærdet en Mærkesteen som viser til en Gloppe huggen i en Steen, og derfra i en liden vej lige ud til den hiemste Verkes bakke, hvor der i en Steen er huggen en L Gloppe som viser op til Giærdet, vesten og Norden for disse mærker ejer Lars Olsen Slaatter og Skaugen.

Slaatterne i Verken kaldet tilhører Paul Siursen.

Ved hiem/m/este Garen er huggen en Gloppe som viser i 2de andre Glopper indtil en L Gloppe som viser op efter Løbet udj en X, byttet paa Slaatten følger Giærdet, i udmarken oven for Giærdet er forbemelte X hugget i et Skarv mit i Løbet, og viser i en anden X i et Skarv, derfra i lige linie i en X huggen i en Jordfast Steen, derfra i en X og 1 mærkesteen, den siste viser i en Gloppe huggen i et Skarv som viser lige op i en biergnolte, der huggen en X der viser i en anden biergnolte, saa i en X udj et Skarv, fra sam/m/e i linie til en X udj en biergnolte som viser til en X udj et Skarv, fra sam/m/e til en X udj et bierg, derfra lige til en Gloppe huggen i en stor Steen som viser udj en X huggen i et Skarv, og viser atter udj en stor Steen, hvori er en X, fra sam/m/e i linie udj en X i et Skarv, Lars Olsen ejer paa Søndre side Skaugen.

{Fra siste X} ligesaa Lauge hølen og sør efter i et X, og siden fra bemelte høel lige efter Elven udj til Strestet er hugget en L Gloppe som viser i en anden Gloppe, og derfra lige vest i Fieldet, paa søre side ad bekken ejer Lars Olsen, undtagen furren.

Paa Støls træet paa Furresetter, der blev hos Giærdet huggen en X som viser i en Jordfast Steen og er hugget en Gloppe som atter viser i en Gloppe huggen i en stor Steen som atter viser til Giærdet i en mærkesteen, neden for disse mærker ejer Lars Olsen.

Paul Siursens Part af Løe Ager er inhegnet med 9 mærkesteene fra Lars Olsens Ager Reene paa den Søndre Side.

Store Ageren

1784: 195

den øvre Part tilhører Paul Siursen, og er adskilt fra Lars Olsens nedre Ager med 1 steen mur, og i hver ende af sam/m/e 1 mærkesteen.

Een Ager kaldet Birke flækket tilhører Paul Siursen, og er inhægnet fra Lars Olsens bøe med 7 mærkesteene.

Fra Aandelands Elven bytte{t}r bekken op i vaet som gaar til den gamle vej, der hugget en Gloppe udj et Skarv, fra sam/m/e efter vejen i 3 Glopper og en X udj en ham/m/er, og endelig i sam/m/e vej 2 Glopper som viser til Siur Olsens bytte, Lars Olsen ejer Vesten for, og Paul Siursen Østen for.

Aldegar Ageren, Paul tilhørende, er inhægnet med 9 mærkesteene fra Lars Olsens Ager Reene neden for.

Et Støkke bøe under Siur Olsens Løe tilhører Lars Olsen, og er her sat en Gloppe som viser til muren paa vestre kanten, inden i Giærdet ejer Lars Olsen.
Fæe beiterne tilfælles efter Andeel.
1/3 Part i Qværn huus og Grund tilhører Lars Olsen, og huuser efter Andeel.
Giærde vond til bøe Garen skal Lars have paa Pauls Eiendom, og Paul 2/3 Parter {p} udj et Qværne Støe paa Lars Olsens ejendom.
Aandelands mænd forbeholdes sin Rett uden præjudice.
og skal Paul Siursen erstatte Lars Olsen hvad han taber ved Grænserne med Aandeland efter Andeel i bruget.
Omkostningerne ere Parterne ej foreenet om, med da Tiden nu ej tillader det, saa begiærede Citanten at maatte faae Dom derfore paa Tingstædet Eide d: 2den Julj d: A:, da andre Dom/m/e sam/m/e Tid bliver afsagt, og at da Paul Siursen maatte blive tilfunden at betale efter Jordskyld de 2/3 deele.
Paul Siursen vedtog og da at høre Dom.

Eragtet.

Omkostningerne skal blive paakiendt den 2den Julj førstkom/m/ende paa Gravens Tingstæd.

Med Forretningen paa Qvale følgende passeret:
1/3 Parten i Qværne huuset med Grund skal tilhøre Aschaut Qvale.
Om Kornet paa Ageren falder ned over Reenen, skal ingen af Parterne ved Slaatten beskadige det eller brække det over.
De gamle og nødvendige veje skal ikke den ene Part paa Qvale forhindre den Anden at bruge.
Aschield lovede at tage korn kiørslevejen paa sin Grund, som han tilforn haver kjørt paa Aschauts Eiendom.
Frit muld Rum skal Aschaut have til sine huuse, naar ej Reparation treffer, ind paa ubelejlig Tid;
Citanten angav at hans udlæg er for mad og Drikke billigst med 11 Rdr:, Tægtedag, Fogden, Jncamination, 3 rd: 5 mrk: 4 s:, Stævne Penge 3 rd:, tilsam/m/en 17 rd: 5 mrk: 4 s:
Aschield Qvale anmelte at have udlagt stævne Penge 2 mrk: 4 s:, Rettens Gebyhr beregnes saaledes: 2 Dages Forretning 3 rd:, 2 Dages Diett 1 rd: 2 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse leveret Lensmand[en]. Laugrettet 2 Dage á 3 mrk:, er 4 rd:, Lensmand[en] for at tilsige Laugrettet og Opvartning ved Retten 1 rd:, Skyds til Hesthammer 5 mrk:, {i alt 12 rd: 4 s:}
Citanten og Aschield Qvale \med de flere/ begiærede Reigning hos Sorenskriveren hvad en hver skulde betale, og derefter vilde de svare Citanten sine Omkostninger efter Andeel.

Continuatio af Østensøe Sommerting 1787.

Anno 1784, den 30te Junii, blev efter skeede Eragtinger sistleden Sommerting for Østensøe Skibreede, den 4de hujus, Retten sadt paa Tingstedet Hæransholmen, for at paadømme følgende 2de optagne Sager. Som Laugrettes mænd tilstæde: John Haagensen Sandven, Torsten Larsen ibid:, Aamund Siovatsen Kaldestad, Hactor Siursen Wangdahl, Mons Tollachsen Netteland, Lars Siursen Moe, Ole Larsen Norem, og Arne Larsen ibidem.

Hvor da i Sagen anlagt af Ellef Axnæs mod Arne Axnes, fol:

1784: 195b

168, blev saaledes

Dømt:

Saavit af Acten og det passerede kan skiønnes, er denne Proces reist af ubetydelig Tilfelde, og continueret, formedelst felles Egensindighed; begge Parter formeener sig fornærmede, begge beraaber sig paa Lovens 3. 12. 21 art:, men ingen af dem, i sær den Indstevnte, har nøiagtig iagttaget høistbemeldte Lovens bydende. Arne Axnæs har paa en Søndags morgen ved Michælis Tid indsat 9 eller 10 St:ker og hoved Citanten tilhørende geeder. Rigtig nok har han ved 2de mænd, derom underrettet Eieren, men hverken indsat dem i Vidners Overværelse, eller som skee burde, ladet besigtige og taxere den foraarsagede Skade, ei heller gotgiort, hvori Skaden egentlig bestod. Ager og Eng var paa den Aarets Tid allereede indhøstet, og at Geederne have giort Skade i saa kaldet (...de?) – eller Frugt have, har Contra Citanten vel udi producerede Indlæg anbragt; men ingenlunde beviist. Ligesaalidet er det gotgiort, at hoved Citanten Ellef Axnæs alleene iblant de mange Opsiddere paa Gaarden holder Geeder, hvilke saaledes endog i fælles Mark maae foraarsage Skade. Ellef Axnæs har derimod ved 2de mænd forlanget de indsatte Geeder tilbage, og tillige anbudet Erstatning for den af dem foraarsagede Skade, hvilken ei heller da er bemærket, eller til nogen Priis ansat. Dog har hoved Citanten ikke ladet følge betaling, eller tilbudet Caution, hvilket og kunne synes ufornøden, da manden selv i denne henseende maae ansees vederheftig, og ingen bestemt betaling var æsket. Ikke destomindre tilbyder Arne Axnæs, at Eiermanden skal faae sine Geeder tilbage, uden betaling, naar han selv kommer, for at afhente dem. Dette vægrer hand, og saaledes foraarsages Processens, saavelsom at Geederne blev holdet i Forvaring, indtil paa 5te Dag, dog følgelig Vidnernes Forklaring, uden at være forsultede. Efter saadan Sagens forefundne Beskaffenhed, kiendes og dømmes hermed for Ræt: Da Arne Axnæs ubeføiet har indsat og tilbageholdet hoved Citantens Geeder, uden at de, beviislig har giort Skade paa hans Ager og Eng eller have, saa bør han erstatte hoved Citanten denne foraarsagede Processes bekostning, med 1 rd: 3 mrk:, som betales 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

I Johannes Fladebøes Sag, mod Niels og Mons Botnen, \fol: 168/, blev saaledes

Dømt:

Det er med de i denne Sag afhørte Vidner, tilstrekkelig beviist, at Citanterne, men ingenlunde de indstevnte have efterkommet det ved Aasteds retten, den 25 Junii 1781 frivillig indgaaede og Protocollen tilførte Forliig, angaaende Gierdes Opsettelse og hegning for Creaturers ulovlige Beedning. Saadan mislig Opfyldelse, og deraf flydende skadelig Fornærmelse, skal have foraarsaget denne Sags Anlæg. Niels Isachsen og Søn, Mons Nielsen, har ikke egentlig benægtet Sigtelsen, men begiæret 2de Gange Anstand, og løselig anmeldet at Creaturene kommer at beede paa uret Eiendoms magt, formedelst Citanternes utilstrekkelige Gierde eller hegning paa deres Anpart, dette er ingenlunde beviist, dog Tiid til Vidners Indkaldelse er billiget. Da nu Forliig, eller Contracter, følgelig Lovens 5. 1. 1., nøiagtig bør opfyldes, og saa meget

1784: 196

meere i Tilfelde, som dette, hvor Udhaele eller Sinkelse alleene forhøier Fornærmelsen, og altsaa til større Bekostning for den fornærmede, saa Kiendes hermed for Rætt: Nils Jacobsen!! (Isachsen) og Mons Nilsen, begge, eller hvær af dem, der nu styrer Gaardebruget, bør ufortøvet efterkomme det bemeldte Forliig i henseende lovlig Gierdes Opsættelse, der kand hegne Creaturene for ulovlig beedning, hvis ikke, haver Citanterne paa Contraparternes bekostning, saadant at lade fuldbyrde. hvad Skade Citanterne kand være tilføiet, ved Botnens Creatures for tiilige hiemdrivning, som tillige omstevnt, er ikke under Sagen oplyst, og kand altsaa ikke heller nu falde under Dom. De Indstevnte, Nils og Mons Botten, betaler til

Citanterne, 2 rd: i Processens Omkostninger; at efterkommes og udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adferd efter Loven.

Ved Dommenes Aflæsning vare tilstæde, første Sags Parter, Ellef og Arne Axnæs, og af sidste Sags Parter, Osmund Torbiørnsen Soldal, paa Citanternes Vegne, men ingen af Contraparterne.

Continuatio af Sommertinget for Gravens Skibreede 1784.

Aar 1784, den 2den Julii, blev efter skeede Eragtninger paa sistleden Sommerting for Graven, Retten sadt, i overværelse af nedentegnede Laugrett, til følgende optagne Sagers paadømme, paa det sædvanlige Tingsted Eyde-Grund.

Ole Westrem mod Enken Kari Rønnestrand, fol: 179, i denne Sag blev nu saaledes Dømt:

Det er vanskelig at udfinde det Sande i en Sag, saa indviklet, og saa uordentlig ført, som denne. Og saadan Uheld møder ofte ved Underretten, naar Bonden vel har lyst til Processes, men ikke faarstaar den rigtige Procedure. Enken Kari Rønnestrand er ikke, som af hendes Laugværge ved Sagens Incamination den 18 Junii 1783 er anmærket, indkaldet for Gield efter erhvervet Dom. Derimod reiser Processen sig af den imod Siur Paulsen Spaanheim erhvervede siste Gields Dom af 3 Decbr: 1782 for 165 r: 1 mrk: 11/12 s: Af denne Capital blev efter Vedtagelse inden Retten, den 12te Junii 1782, hos Lensmand Nils Rønnestrand deponerede 77 r: - 5 – 4 s: til Sagens Uddrag, men ingenlunde hos ham Arresterede. Derimod har Citanten hos en 3die Mand effectueret Forbud paa Capital 117 r: - 5 – 4 s:, hvorAf 40 rd: hos ham beroede, og de 77 rd: - 5 – 4 s: leveret Lensmanden, som meldt, til Sagens Uddrag. Bemeldte Lensmand Nils Rønnestrand er ved Døden afgaaen, efter at bem:te Dom af 3 Dec: 1782 var afsagt, og forinden denne Sag blev anlagt. Nu søges Enken at betale de deponerede og paastevnte 78 rd: - \5 – 4 s:/, efterat Citanten ey skal have faaet Fyldest hos Debitor Siur Paulsen Spaanheim. Imidlertid opdages af Acten meere end blot Formodning, at de nedsatte Penge virkelig ere afhentede, førend Lensmandens Dødsfald, og det, saavel efter Citanten, som den til Vedermæle indkaldte Siur Paulsens Ordre, men denne skal ikke være at finde i den Afdødes Sterboe. Den tildeels inplicerede {Siur} Paul{sen} \Siurs:/ Spaanheim har inden Retten tilstaaet at have afhentet Pengene efter sin Svigerfaders, nemlig Citantens, og egen Faders, Siur Paulsens Ordre, og paa deres vegne. Denne Sidste bekræfter denne Tilstaaelse. Citanten tilstaar selv den 28 Oct: 1782 at have oppebaaret paa Fordringen af Paul Siursen 65 Rdr:, altsaa forinden Dom faldt paa de resterende 165 rd:

1784: 196b

1 mrk: 11/12 s:, men siden paastaar hand, at de modtagne 65 rd: ere udenfor de nu paastevnte, dog uden at gotgiøre, at de ikke vare af de hos Lensmanden deponerede, hvilket hand dog derefter selv tilstaar under Vidnernes Førelse, den 9de Junii dette Aar. Af Vidnet Berge Traaes, saavelsom de fleeres Forklaring er det beviist, at saadan Skrift, eller Ordre til Lensmand Rønnestrand at udlevere de \deponerede og paastevnte 78 – 5 – 4 {deponerede Penge}/ {de paastevnte 75 rd: \5 – 4 s:/} har været til. Ole Westrem bliver ikke ved at benægte den bemeldte Ordre, men meget meere synes at tilstaae den, dog under Reservationer, naar han spørger, om han ikke sagde til Paul Siursen: Pengene kand du gierne modtage, men dermed ingen Arrest ophævet; videre: om {derimod} der ikke stod i brevet, eller Ordren; Pengene skulle sendes ham under forsegling, og endelig tilstaar, at han ved Post Scriptum meldte: at Pengene skulle ham tilsendes. At dette Post Scriptum er af Siur Paulsen

afklippet, det er efter Actens Udviis vedtaget. Af foranførte er da klart, at Lensmanden har faaet Ordren, og opfyldt samme ved at udlevere Pengene i Følge af hvad hand saae; thi det afklippede blev ham formodentlig ikke bekiendt giort; End meere oplyses Sagen deraf, at Ole Westrem paa ingen maade har gotgiort, at have anmeldet nogen Fordring i den afdøde Lensmand Rønnestrands Sterboe, hverken før, eller siden Skiftet, som bekiendt giort, blev sluttet; derimod har for Vidnerne Torkild Lindebrekke og Ole Hielmevold tilstaaet, ikke at have nogen Fordring i den afdødes Sterboe. Endelig maae tillegges, at det bemeldte Vidne, Torkild Lindebrekke var ved Vinteren forhen at udpante for 10 rd: hos Siur Paulsen, som skulle være at complettere de deponerede og modtagne 75 rd: \12 s:/, altsaa maatte 65 rd: 12 s: forhen være oppebaaret. Ole Westrem har end meere vedtaget, at de da udpantede 10 Rdr: Vahre, vare end da paa Stædet beroende. Efter saadan denne Sags forefundne Beskaffenhed kiendes og dømmes hermed for Rett: Enken Kari Nedre Rønnestrand bør for Citantens Ole Westrems Tiltale i denne Sag fri at være, hvorimod han reserveres i eet og alt Regresse til Siurs Paulsen og Paul Siursen Spaanheim. Processens Omkostninger ophæves.

Gunder Ose contra Ole Westrem, fol: 175, i denne Sag saaledes
Eragtet:

Paa det Ole Westrem ey skal have mindste Føye at beklage sig overiilet, eller betaget Tiid til ald Oplysning, saa udflyttes Sagen end en gang og for alle, til neste Ting, da Ole Westrem slutter Sagen, eller Dom modtager.

I Ole Westrems Sag mod Halsteen Davidsen Hylle saaledes afsagt
Dom:

Ved denne Sags Incamination, den 18 Junii 1783, har Citanten Ole Westrem paaberaabt, som Grund til Søgemaalet en passeret Gields Dom paa 40 rd:, mod den indstevnte Halsteen Hylle. Da denne, efter Laugdag indfant sig den 28 og 29 Oct: 1783, har Citanten videre paaberaabt en ligeledes passeret Arrest og Executions forretning, som til Actens Følge skulle forhen være fremlagde. Ved Actens Revision befindes ikke nogen saadan Doms Act, Arrest, eller Executions forretning, imod den Indstevnte, at være i Retten

1784: 197

produceret. Derimod er fremlagt i en anden Sag mod den her til Vedermæele indkaldte Siur Paulsen Spaanheim, et effectueret Forbud af 24 Maji, ratificeret den 10 Junii 1782, paa Capital 117 rd: 5 mrk: 4 s: hos Halsteen Hylle, og hvoraf denne, efter samme Actes Udviis havde faaet Credit paa 40 rd: hos Siur Paulsen Spaanheim, følgelig Citantens egen Tilførsel, den 12te Junii 1782. Til at paahøre det bem:te Forbuds Stadfestelse er vel Siur Paulsen, men ikke Halsteen Hylle tilkaldet, hvilket han og har anmeldet ved møde den 28 Oct: f: A: Derimod er det tilstaaet, at Siur Paulsen, som Creditor har oppebaaret af Debitor Halsteen de paastevnte 40 rd: I Betragtning af ovenanførte i denne Sag passerede, kand ikke andet, end hermed for Rett, kiendes og dømmes: Halsteen Davidsen Hylle for Citanten Ole Westrems Tiltale i dette Søgemaal, frifindes, hvorimod Citanten reserveres Regresse til Siur Paulsen Spaanheim. Processens Omkostninger ophæves.

Anders Syse mod Otte Lione, fol: 179, heri saaledes
dømt:

Denne Proces, ligesom een forhen i samme Anleedning har givet Opsigt, formedelst ubetydelige og slette Aarsager. Imidlertid har den foraarsaget Vedkommende Fortred og Pengespilde, dog den er unyttig anlagt. Da den paastevnte Smale hos Anders Syse var død, lod hand Eieren, Otte Lione, det viide, med Forespørgsel. om han ville benytte sig af Skindet?

Svaret var nei. Anders maatte skille sig af med den døde Krop og udkaste samme, da det ligefrem stod til ham at betiene sig af den til Rævefangst, naar Eieren selv ei ville betiene sig af den. En 3die Mand har imidletid faaet Smaelen, benyttet sig af den, og derved indviklet i en Process med Anders Syse. Naar den indstevnte Otto Lione strax havde anmeldet, at have tillat den bemeldte 3die Mand, at faae nokmeldte Smale til Brug, saa havde 2de unyttige, og ligesom beskemmende Processer ikke været anlagde. Thi kiendes hermed for Rett: Otto Lione bør for sin uforsigtige Omgang betale til Anders Syse denne Processes Omkostning, med 2 rd:, inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Adferd efter Loven.

Halsteen Tvedt mod Magnus Rondestvedt, fol: 174, deri saaledes
dømt:

Det er ingenlunde gotgiort at indstevnte Magnus Rondestvedt har opdraget paa sin Gaard Citantens baad, efterat den blev Citantens; det synes snarere af Vidnesbyrdene, at saadant er skeed, forinden Citanten kjøbte den af Magnus, og medens den endnu var hans. Stod baaden saaledes opdragen da {Magnus} \Halsteen {ha..?}/ kjøbte den, saa blev det efter ald handels natur Kjøberens Sag, at tage den hvor og som den var, lod han den staae, saa stod den, som andre kjøbte Ting, for sin egen Eiers Ansvar. Var end under handelen aftalt, at Kjøbet skulle regnes fra den Tiid, Citanten laante baaden, længe tilforn, en Clausul, som behøver Forklaring, blev det dog en umuelighed, at trekke seenere handlinger hen i Tilbagetiden, og var derunder forstaaet

1784: 197b

at Sælgeren skulle svare Kjøberen til ald den Skade, baaden havde faaet i Fortiden, under Kjøberens egne hænder, som laant Gods, saa var jo saadan Contract baade mod Lov og Fornuft, og overalt maatte retournere paa Kjøberen, som den der burde levere laant Gods lydesløs tilbage. At tænke saaledes, bliver daarligt, men at søge Processer om sligt, bliver lastværdigt, da nestens Skade maae være gienstanden. her kiendes for Rett: Magnus Rondestvedt bør for Citanten Halsteen Tvedts Tiltale i denne Sag fri at være, og Processens Omkostninger ophæves.

Anne Halvorsdatter mod Tollef Wiknæs, fol: 175, der aflæst saadan
Dom:

Den Indstævnte haver efter Citantens Tilstaaelse paa siste Ting betalt den paastevnte Capital 23 rd:, med endeel af Processens Omkostning, men ikke Renter fra Stevningens Dato; Renter fra Skiftebrevets Dato er paastevnet, men denne Paastand finder ey Lovens medhold, hvor Pengene ikke ere udlaante paa saadanne Beviiser, som Lov foreskriver. Og da den Indstevnte ei haver fuldkommen efterkommet sit løfte om mindelig betaling, saa kiendes for Rett: Tollef Wichnæs bør til Citantinden, Anna Halvorsdatters Arvinger betale Rentene fra Stevningens Dato, et Aar med 5 mrk: 8 s:, og for de resterende Omkostninger 4 mrk. 8 s:, i alt 1 rd: 4 mrk:, som efterkommes 15 Dage efter Dommens lovlige Forkyndelse under Adferd efter Loven.

Lensmand Anders Lille Graven mod Friderich Olsen Haugsnæs,
folio 180, deri saaledes afsagt
Dom:

Citanten haver anlagt denne Sag mod Friderich Haugsnæs, for at faae betalt 12 rd: 3 mrk:, der skal tilkomme hans hustrue Britte Anvedsdatter, som Arving til halve hoved lodden efter den indstevntes afdøde hustrue, for den af Friderich Olsen hos John Tveite kiøbte Odels Rett til Gaarden Haugsnæs, og som ved Skifte efter bemeldte afdøde den 28 Oct: 1780 blev betalt af

felles Boe med 50 r: Friderich Haugsnæs, saavelsom Jon Tveite nægter at disse Penge er for Odelsrett, den irette lagde Contract af 22 Oct: 1779 beviiser ey heller det paastevnte, men derimod paastaar Friderich Haugsnæs at de bem:te 50 rd: restet John Tveite paa Summen for Jordegodset i Haugsnæs, dette tilstaar og den sidste /: som ligeledes ved sin Hustrue er en Arving efter Friderich Olsens hustrue :/ og naar saa var, saa kunne Citanten ei vente at faae nogen Gotgiørelse hos Friderich Haugsnæs, da Gaarden i det allegerede Skifte er tagen til Indtægt, og efterat Gielden er betalt, haver Citantens hustrue, saavelsom Friderich Olsen faaen udlæg af det Overskydende efter Andeel; At Gield, som heftet paa fælles boe, blev betalt, var nødvendig, og den Andeel, som deraf kom paa Citantens hustrue, var ei Enkemanden Friderich Olsen forbunden at betale, saa længe hand ei eene havde Fordeelen af det for Pengene erhvervede. Citanten haver ikke beviist, at de 50 rd:, som den Indstevnte efter Contract skyldte til John Tveite, var for nogen af han til-

1784: 198

kiøbt Odelsrett, ikke heller er noget Odels skiøde fremlagt, som herudi kunne tjene til Oplysning. hermed kiendes for Rett: Friderich Olsen Haugsnæs frifindes for Citantens Tiltale i denne Sag. Processens Omkostninger ophæves.
Med denne Dom omgaaes paa lovlig maade.

Udi Aastæds Sagen paa Gaarden Spaanheim, fol: 191 og 195, blev afsagt saadan Dom:

I medhold af Forordningen af 14 April 1769 er det, at Siur Paulsen Spaanheim haver deelt sin Gaard imellem sine børn, og i Følge bemelte Forordnings bydende er denne Deelings Forretning foretaget paa Reqvisition af Lars Olsen Spaanheim; efterat samme var tilendebragt, og Lars havde faaen sin 1/3die Part, og Paul Siursen sine 2/3 Parter tildeelt, efter deres egen Anviisning, kunde de ei foreenes om de medgaaede Omkostningers Betaling: Paul Siursen ville ey betale meere, end de halve, og Citanten paastod, at hand skulle betale de 2 Deele efter sin Gardskyld; eftersom nu denne Forretning var nødvendig for Parterne efter høibemeldte Forordnings Bydende, Saa Kiendes for Rett: at Paul Siursen, som den der haver 2 Deele i bruget, imod Citanten, bør og til ham betale de 2/3die Deele af Omkostningerne, som han haver udlagt, og tilforn er specificeret, med 15 rd: 4 mrk: 10 2/2!! (1/2?) s: {der} 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Laugrettet som var tilstæde ere følgende: Ebbe Hansen Eide, Iver Eide, Ricol ibid:, Joseph ibid:, Siur Olsen ibidem, Mads Trondsen Kierland, {Niels Larsen Haugsness og} Siovat Larsen Rønnestrands og Gudmund Larsen Røn/n/estrand.

Continuatio af Sommertinget for Kintzerviig.

Aar 1784, den 3die Julii, blev efter Udsættelser fra siste Sommerting for Kingservigs Skibreede, Retten sadt paa Tingstedet Utne, og beklæd med disse 8 Laugrettesmænd: Lensmand John Haugse, Aamund Gundersen Utne, Svend Knudsen Grimen, John Nilsen øvre Qvale, Lars Endresen Maakestad, Johannes Larsen Qvestad, Ole Ølvesen Utne, Nils Larsen Langesæter, for at paadømme følgende Sager.

Jærand Maakestad mod Peder Espe, fol: 184, deri blev afsagt saadan Dom:

I denne Sag findes modsigende Vidnesbyrd: efter nogle synes det, at de 40 Rdr: Citanten søger hos Peder Espe, skulle egentlig være Jacob Haugses Debet, men disse Vidner ere

enkelte, efter andre skal det være Peder Espes egen Gield, af ham selv udtrykkelig lovet at betales til Jærand Maakestad. Dette oplyser da, den 15 Junii 1782 afhørte 2de eenstemmige Vidner, Ole Maakestad og Jacob Reisæter, som tilstæde, da laanet skeede. hermed stemmer og overeens hvad 1te Vidne Siur Wiglichsen hørte af Peder Espe i Stavanger, at nemlig Peder selv havde faaet Pengene af Jærand, og derefter maatte hand selv levere dem. Mod disse Vidner er intet fra Contra Citanten fremkommen til Svække, og Vederpartens Eed mod saa reene Vidnesbyrd, kand efter Lovens 1. 14. 3 art: ikke antages. Thi kiendes for Rett: Peder Espe bør til Jærand Maakestad betale de laante 40 Rdr:, mod Regres at søge dem igien hos hvem hand veed og kan; Processens Omkostninger ophæves. at udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Jørgen og Mikkel Hildal mod John Hildahl, fol: 180, i denne Sag, som paa Sommertinget blev optaget til Doms, blev nu af-

1784: 198b

læst saadan

Dom:

Efter det Forliig, som Parterne har indgaaet mellem hinanden for Aastæds retten den 14 Oct: 1773, finder John Hildahl at hand ere pligtig at gierde og vedligeholde Gierdet imellem Citanternes bøe, Øyerne, og samtlige Parters fælles Fæehave. hans Indvendinger, at han ingen beiter har i Øyerne, siger intet til befrielse fra at efterkomme, hvad han offentlig har forbundet sig til; thi kiendes for Rett: John Hildahl bør efter Forliiget opsætte og holde ved liige sin vedkommende 1/3die Part af Gierdet mellem Fæehaven og Citanternes bøe Øyerne, saa at denne bliver ubehindret fra Creaturene, hvis ikke, haver Citanterne at lade saadant fuldføre paa Contrapartens Regning. I Processens Omkostninger betaler han til Citanterne 1 Rdr: Det dømte efterkommes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adferd efter Loven.

Siur Sexe mod John Christoffersen Sexe, fol: 183, deri blev

Eragtet:

Siden Citanten Siur Sexe ikke har fremlagt noget beviis for Søgemaalet, og John Sexes Erklæring dertil, indeholder Benægtelse mod Fordringen, saa paalægges Citanten, til neste Ting at fremkomme med hvad hand maatte have til sin Sags Styrke, hvorefter Sagen skal blive endelig paadømt.

Foged Koren mod Svend Jelle med fleere, folio 182, i denne Sag blev afsagt saadan

Dom:

Af Vidnerne i denne Sag udkommer mod de Indstevnte, Svend Jelle, Nils Tokem og Halgrim Haugse, at de alle som Løsgiengere have drevet Handel. Foruden saadant Foretagende virker Ladhed og andre Laster, er og slagtHandel høist skadelig baade for Landet og Kiøbstæder, særdeles af Løsgiengere, om hvilke Forordningen af 9 Augusti 1754 siger, at, naar de ere friske og ikke vil tage Tjeneste, skal de i Tugthuset. høy alder og liden Duelighed til Tjeneste gi[v]er dem intet handels Privilegium. thi bør de Indstevnte Svend Jelle, Nils Tokem og Halgrim Haugse, efter Rescriptet af 1783, hver for sig bøde 1 Rdr: til den nordenfieldske Vey Cassa, og hver \at betale/ i Sagens Omkostninger: til Dommeren 5 mrk: 4 s:, ligesaa til Actor, og til \Lensmanden 2 mrk: for Stevnemaalet, i alt for hver af dem 2 rd: 8 s:; saa betaler de det stemplede Papir til Actens Beskrivelse, om den beskrives; at udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Lovens Tvang.

Foged Koren mod Jøran Jaastad, fol: 185.

I denne Sag opgav nu Lensmanden Jon Haugse de Omkost:r Confiscationen og dets \Confisqveredes/ afsendelse til byen har kostet, nemlig for Confiscationen til ham og Mænd 1 rd:, og for Indbringelsen 1 rd:, derefter blev saaledes afsagt

Dom:

Ved mange og adskillige Anordninger har Lovgiveren og høy Øvrighed villet forebygge og hindre den til almindelig Fordervelse i Svang værende Land- og Forprang. Kjøbstæderne og de priviligerede fornærmes, den fattige nedtrykkes ved de overdrevne Priiser, som Virkning af Opkiøb og Overbud; og paa Landet bliver de fornødneste Vahre nesten ikke at faae for Penge, da alt bliver opkiøbt og udført. De Handlende selv, lider ofte, ved at sælge paa fremmede Stæder til ringere Priis, end deres eget

1784: 199

Indkiøb. Jørgen Jaastad, som end og Tilsyns mand over de uvedkommende handlere, kand ikke være uvidende om Stiftets aarlige bekiendt giorte Foranstaltning, angaaende Land- og Forprang at hemme. Ikke destomindre er hos ham funden og confisqveret det nu paastevnte Vilt, som han ei har benægtet at være opkiøbt til Handel. Betalings maaden, enten med Penge eller Vahre, kand ikke komme i Betragtning til befrielse, da her dog existerer Handel og Forprang. Derfor kiendes hermed for Rett: De af Lensmand John Haugse hos den Indstevnte Jørgen Jaastad forefundne og confisqverede Vild-Vahres Værdie, som er angivet 15 r: 4 mrk: 12 s:, bør være Vey Cassen nordenfields hiemfalden, følgelig Rescript af 1783. Jørgen Jaastad advares for eftertiden at entholde sig fra saadan Handel, under haardere Straf efter Loven. Saa betaler hand og de paa Confiscationen og \Vahrenes/ Indbringelse til Byen, medgaaende Bekostninger med 2 rd:, samt denne Processes Omkostning, til Dommer og Actor 10 mrk: 8 s:, og til Lensmanden for Stevningen 2 mrk:, alt 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse. under Adferd efter Loven.

Steenings-Forretning paa Halanger.

Aar 1784, den 23de Julii, blev ved Sorenskriveren og følgende 8 eedsoerne Laugrettes mænd: Gudmund Larsen Rønnestrand, Torkild Paulsen Lindebrekke, Jørgen Olsen Kierland, Iver Rualdsen ibid:, Anders Paulsen Wallandsvig, Ole Olsen Hielmevold, Isach Siovatsen Wambem, og Mads Tronsen Kierland, Aastæds Rett sadt paa gaarden Halanger i Uldvigs Sogn, Gravens Skibreede, hos Opsidderen paa halve nedre Tun, Nils Paulsen, for at steene og sætte Mærkeskiel imellem hans og hans Naboe, Lars Johansens og de fleere gaarders Opsidderes Eiendeele. Lensmanden tilstæde.

Hvor da: Citanten Nils Paulsen anmeldte at have ved muntlig Varsel til denne af Sorenskriveren berammede Tiid indstevnet sin Naboe Lars Johansen til Markeskiel og Steening imellem deres Eiendom og brug her i gaarden Halanger, saavel i Huuse, som Mark, inden og udengierds, og at høre Dom om Deelets Fastsættelse, saavelsom til at svare Citanten denne Processes Omkostninger. Ligesaa er indstevnt de øvrige 2 Opsiddere her paa Gaarden, Tommes Torkildsen og Iver Johansen, at paasee Deelingene og svare til Sagen saavit deres Eiendom kand blive omhandlet, som angrænsende: endelig er og stevnt Lars Østensen Aasem, som angrændsende, tilligemed hr: Provsten Schnabel, som samme gaard Aasems Beneficiarius.

Alle Indstevnte mødte selv, undtagen Lars Aasem lod møde ved sin Søn Østen Larsen, og Velærværdige hr: Provst Schnabel ved sin Svigersøn, Capelanen hr: Kahrs.

Citanten Nils Paulsen og Lars Johansen erlærede derpaa sig eenig om følgende mærker imellem deres Jordebrug, som blev anviist, og steenet til Deeling saaledes som følgende viiser:

1: Agerne: 1: en Ager paa bøen kaldet Skaatmyr, indhegnet med 19 Krosser, 12 Klopper og 30 Mærkesteene, Lars eiende Ageren, og Nils ejer bøen. 2: en Ager kaldet Kringloe, er indhegnet med 4 Mærkesteene og 3 Korser, Lars ejer Ageren, og Nils ejer Bøen. 3: en Ager kaldet Stor-Agerstykke, er indhegnet med 23 Mærkesteene og 7 Korser, hvor Nils ejer Ageren, og Lars ejer bøen. 4: en Ager kaldet Halvpundsteigen, er indhegnet med 17 Mærkesteene, Lars ejer Ageren, og Nils ejer bøen. 5: en Ager kaldet Udbølle, er indhegnet med 22 Mærkesteene og 6 Korser, Lars ejer Ageren, og Nils ejer Bøen. 6: en Ager kaldet Breed øx, er indhegnet med 8 Mærkesteene og 4 Korser og 2 C Glopper, Nils ejer Ageren, og Lars ejer bøen. 7: En Ager

1784: 199b

kaldet Breed ax!! (øx?), er indhegnet med 8 Korser og 7 Mærkesteene, Nils ejer Ageren, og Lars bøen. 8: en Ager kaldet Flækken under Udbølle, er Lars tilhørende, og ligger i Nils sin bøe, er indhegnet med 6 mærkesteene. 9: en Ager kaldet Jorands Ageren, er Lars tilhørende, og ligger i Nils sin bøe, er indhegnet med 3 Korser og 12 Mærkesteene. 10: en Ager kaldet Halvfierdingen, er indhegnet med 46 Mærkesteene og 15 Korser og 2 Glopper, Lars ejer Ageren, og Nils ejer bøen. 11: en liden Agerflek, ovenfor Qværnhuus Ageren, er indhegnet med 6 Mærkesteene, en X og en Gloppe, Lars ejer Ageren, og Nils bøen. 12: en Ager kaldet Torvo, er indhegnet med 3 Mærkesteene, Lars ejer Ageren, og Nils bøen. 13: en Ager, Halvfierdingen kaldet, er Nils tilhørende, og ligger i Iver Johannesen Erdal sin bøe, er indhegnet med 17 Mærkesteene og 4 Korser. 14: Stor-Ageren, er indhegnet med 22 Mærkesteene og 3 Korser, Iver Johannesen Erdal ejer Ageren, og Nils ejer bøen, saavit som ved disse Mærker er indhegnet. 15: en Ager kaldet Haareinen, er indhegnet med 5 Mærkesteene og 2 Korser og 2 Glopper, Nils ejer Ageren, og Lars bøen, saavit disse Mærker indhegner. 16: en Ager kaldet Løe-Ageren, er indhegnet med 13 Mærkesteene og 2 Korser, Iver Erdal ejer Ageren, og Nils bøen, saavit disse Mærker indhegner.

2do: Paa bøen imellem Nils og Lars blev nedsadt Mærker saaledes: under Lofts nov i en stor Steen er en gammel X som viiser s. o. ned udi 4 efter hinanden i en stor Steen nye hugne Korser, den sidste viiser S. O. i en gammel Vinkel Gloppe, som viiser i 2de nye hugne Krosser, i west, derfra gaar det i w: til en gl: L Gloppe, samme viiser S: O: ned i en nye huggen Kors, derfra i samme linie til en gammel Kors, fra den, i samme linie til en huggen L Gloppe, denne viiser i O. N. O. ind i en Kors, og lige linie derfra til en gammel L Gloppe, som viiser S. O. ned til en gl: Glop, og i liige linie til Wangens bytte: Nils ejer paa vestre og syndre Siide af samme Mærker, og Lars ejer paa østre og nordre Side: Videre:

3: ved Gillesbekken paa Østre Side staar en gammel Mærkesteen, som viiser i øst til en nye Mærkesteen i Torve-Reenen, derfra i samme linie til en gl: Mærkesteen, tet ved Iver Erdals Ager. Nils ejer paa syndre, og Lars paa nordre Side.

4: Imellem Nils og Iver Johansen: paa Halvfierdingsbøen under en Eeg, er en gl: Gloppe, som viiser N. O. i en X, samme viiser i en gl: Mærkesteen staaende i Halvfierdingsager reenen, Nils ejer paa nordre, og Iver paa den syndre Side af disse Mærker. Den nest foranførte gamle Mærkesteen viiser fra Ageren i øst udi en nye huggen X ved Qværnebekken, og i liige linie i 2de gamle Mærkesteene, af hvilken den sidste viiser i 2 gl: Glopper, som nu ere omhugne til Korser, der atter viiser til en gl: Mærkesteen ved en liden bek; Nils ejer paa nordre, og Iver Johansen paa den syndre Side af disse Mærker.

5: Oven for Løe-Ageren er en gl: Gloppe som viiser i Nord udi en nye nedsadt Mærkesteen, som viiser samme linie i en gammel Gloppe; Nils ejer paa vestre Siide, og Iver Johansen paa østre Side.
6: Paa bøen imellem Nils og Thommes Torchildsen: under Skotmyragerreenen staar en gammel Mærkesteen nedsadt, som viiser Deelet i Sør i en nye nedsat Mærkesteen, derfra til en gl: Gloppe i samme linie, derfra i en gl: Mærkesteen samme linie, derfra i S. O. til en gl: Gloppe, derfra i en gl: Mærkesteen, derfra i 2de nye hugne XX, derfra i en gammel Mærkesteen, derfra til en nye huggen Kors i en stor Steen, derfra igien

1784: 200

i en Kros i en stor Steen, fra den til Øyeberget, tet ved Madbekken, samme viiser igien lige linie, alt i S. O., ned til Wangens bytte, hvor der staar en T Gloppe. Nils ejer paa østre, og Thommes paa vestre Side.
7: Paa østre Side af Gillebekken staar nedsat en nye mærkesteen, som viiser øst til 2de gl: Mærkesteene og en gl: Gloppe i samme linie, derfra til en gammel Mærkesteen, fra den til en nye huggen X tet ved Bekken under Løe Ageren, Nils ejer paa Nordre, og Thomas paa syndre Side af disse Mærker.
Dagen var forløben, thi blev Forretningen udsat til Morgenen.

Dagen efter, den 24 Julii, continuerede Steeningsforretningen paa Gaarden Halanger, med samme Laugrett som i gaar.
Af Parterne mødte Citanten Nils Paulsen, Lars Johansen og Iver Johansen.
Retten og Parterne forføyede sig derpaa til Skoven, hvor da efter Aftale og bes(lut?)ning blev nedsat og bestemt følgende Mærker mellem Nils og Lars:
Udi et Skarv paa østre Side af Duhellerbek er hugget en X, hvor Deelet begynder, og gaar {Nordlig op eft} Nordvestlig op efter i en anden X huggen i et Skarv paa vestre Side af samme Bek, dette viiser igien op efter bekken i en X huggen i en bergnov under Duhelleren paa østre Side af bekken. Nils ejer paa vestre, og Lars paa østre Side af disse Mærker, op til en anden X, hvor en Tverlinie bytter i øst og vest, derfra efter bekken i en huggen X i et Skarv, denne viiser efter bekken liige op til en X huggen ovenpaa en Hammer paa vestre Side af bekken, dette X viiser atter op til en X huggen i bergnov paa østre Side af bekken, derfra liige op til en stor Steen, hvorudi er huggen en X paa vestre Side af bekken, og liige derfra til en X huggen nederst i Tveiteberget, som er Endemærket. Nils ejer paa østre, og Lars paa vestre Siide af disse Mærker. Strekningen er efter gammel {Mær} bestemmelse, men nu nøyere fastsat med Mærker.
Ovenpaa Tveiteberget er en gl: T Gloppe, hvorfra Deelet gaar i N. O. til en X huggen i en bergnov, denne viiser liige til en anden X huggen i en høy bergnov, samme viiser til Tveite giilen, hvor pa \vestre/ {syndre} Siide af bekken er hugget en X, som er Endemærket. Nils ejer under disse Mærker, og Lars ovenfor. Denne Strekning, som gaar fra forbemeldte T Gloppe paa Tveiteberget, er en Tverlinie som afviger fra den gamle linie fra samme T Gloppe, der viiser Nordvestlig.
{Fra} Øverst i Tveiteslaatten, ude ved Uhren, ligesom den gamle Forretning af 2 Oct: 1762 viiser, gaar Deelet fra en Gloppe i øst i 2de efter hinanden huggede Glopper, den sidste er staaende paa bierget og viiser ind til Tveite-giilet; derifra gaar Deelet op efter det middelste eller mellemste Gil, og derfra deeler beent op i Fieldet. Nils ejer paa den vestre, og Lars paa den østre Side af Gillen.
De huuser som Nils og Lars forhen haft fælles, blev nu skift saaleedes: 1: en stor Løe, deraf ejer Lars den øverste Part forbi Loven, til det nederste Lovb(ee?)tte, Nils ejer derfra, den øvrige nederste Deel, hver 2 Staveparter. 2: og 3: Den øverste Løe og et Ildhuus ejer

Lars. 4: og Nils ejer et gammelt Loft med Kielder under. Tomterne følger Huuserne; og Lars skal for sin bedre Part af Huuserne betale til Nils 15 Rdr: til Foraaret, da Huserne afstaaes, enhver til Eiendom.

Parterne Nils, Lars og Iver {aftalte mellem hinanden, at aftalte} og Tommes aftalte mellem hinanden, at vel enhver skal have fri og fornøden Vei til sine Huuse, og ellers bruge de gamle Veie, men ingen nye unødvendige Veie anlægge, sine Grander til Fornærmelse.

Citanten Nils Paulsen anmeldte at hans Fader og Formand her paa bruget havde for lang Tid siden opbygt sig en Løe, derimod havde Larses Formand

1784: 200b

en ældre Løe i Udmarken: da de antog Huusmand paa deris fælles Huusmands plads, saa blev det aftalt: at hand skulle have Larses Udløe, imod at Lars, eller hans Formand, igien skulle bruge halveparten i Nilses Løe, nu er Larses nedfalden, hvorfor Nils paastod Lars frakiendt bruget i Nilses Løe. Nils og Lars blev nu herom saaledes foreenet, at de begge tager hver halvedeelen i begge Løerne, i den nedfaldne, saavelsom i den anden.

Citanten Nils Paulsen foreviiste den gamle Deelingsforretning af 2 Oct: 1762, som viiser at byttet paa bøen ved Skreeflekken eller Siklet gaar op efter til en Mærkesteen, og derfra til 2 Glopper, den øverste tet under Lille Sæssen:

nu rester altsaa at bestemme Deelet nedefter fra Skreeflekken eller den der staaende Mærkesteen, hvilket Deele Nils paastod at bør gaae i liige Strekning med den øverste, ned til Ager stykket hvor Tverbyttet møder, da den gamle Forretning viiser at Nils ejer uden for og Lars indenfor den fastsadte Strekning ovenfor, og ligedan bør det være nedenfor.

Lars Johansen paastod derimod at Strekningen ned efter fra Mærkesteenen ved Skreeflekken bør følge Siklen, der krummer noget meere udefter udenfor den Linie Nils paastaar, og Lars sagde at \have/ brugt og slaaet paa dette Stykke, efter Siklet over hævds Tiid, og hans Forfæder for ham har brugt det.

Nils nægtet ikke at jo Lars har brugt og slaaet til Siklet i hævds Tid, og fra siste Deeling 1762, men hand formeente at bruget er ulovlig, siden Strekningen ovenfor er tydelig beskreven, og den nederste bør følge den, og paa ulovlig brug troede hand ikke kand erhverves Hævd, hvorfore hand paastod Strekningen i linie med den øverste fastsadt ved Dom, og Deelet nedenfor bestemt.

Lars underkastet dette ligesaa Rettens Dom, og henholt sig til sit mange dobbelte hævds brug.

Nils Paulsen angav videre, at Huusmandspladsen Kariteigens Udslaatter i Skoven, havete!! (havde) været brugt af huusmanden, som deres fælles Eiendom, nemlig Lars og Nilses, nu da huusmanden er død, paastod Nils, at siden en hver af Eierne, bør have liighed i Eiendommen saavelsom i afgiften, og siden disse Slaatter er deels bedre og deels slettere paa den eene af Parternes Eiendom, end paa den anden, saa bør disse Slaatter deeles efter sin godhed mellem Nils og Lars.

Lars svarede, at Udmarken er ved Forretningen af 1762 og dennes Forretning ordentlig deelt, deriblant er ogsaa Pladsen Kariteigen, hvis Mærke den gamle Forretning viiser: hvad Engeslaatter og anden Jord, der ligger paa Larses Anpart af Udmarken, det vild hand have i Freed, udeelt, og Nils kand beholde sin Part.

Nils vedstod at Udmarken, hvori Kariteigen ligger, er deelt, men hand paastod en liighed paa begge Siider af Slaatterne, som hand troede ikke var forstaaet under Skovens Deeling.

Videre var ikke ved Forretningen at erindre, alleene Steeningen ved en Opsateteig mod gaarden Aaseim restede, hvortil denne gang ikke var Tiid, og derfor bad Citanten Forretningen udsat indtil den Steening kand blive fuldbragt{ i mindlighed}

Foranførte Deelestrækninger blev for samtlige Parter oplæst, og af dem atter erklæret for rigtig. Ingen havde videre ved Forretningen at erindre.
Omkostningerne: 2 Dages Forretning 3 r:, 2 Dages Diæt 1 r: 2 mrk:, Fogden 1 r: leveret Lensmanden. Incamination 5 mrk: 4 s:, Lensmanden for opvartning 1 Rdr:, Laugrettet á 3 ort, [er] 6 rd:, Skyds til Aastædet 1 rd: 2 mrk:, Tægtedag 2 rd:, Stevnepenge 5 mrk:, i alt 17 r: 2 mrk: 4 s: Parterne Nils og Lars opgav Kosten til 18 rd:, hvoraf hver svarer halvedeelen.
Forretningen blev denne gang ophævet. see fol: 269

Anno 1784, den 2den Augusti, blev {Aastæds} \satt/ Rett paa Gaarden Botten i Østensøe Skibreede, for at behandle følgende Aastæds Sag, og Retten

1784: 201

betient af hr: Sorenskriver Schielderups Eedtagne Fuldmægtig Schyr, med følgende eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: 1: Kiettel Giermundsen Berje, 2: Arne Larsen Hellestvet, 3: Niels Arnesen Torpe, 4: Ole Arnesen Moe, 5: Torbiørn Olsen Nedre Wiig, 6: Tosten Olsen Lepse, 7: Michel Hansen ibid:, og Iver Johannesen Berje, saa var og tilstæde Lensmand Johan/n/es Wiig.
Hvorda! Arne Larsen øvre Axnes fremstod for Retten og for sin Svoger Jon Botten og Ole ibidem fremlagde Tægte dag til denne Forretning, af 2den Juni d: A:, saal:, dernæst anmelte at have med skriftlig Stævning af 8de Juni 1784 indkaldet til denne Tid og Stæd deres Grande Niels Isachsen og Søn Mons Nielsen, betreffende et {Mærkes} Giærde som af ham er opsat, samt at han i fælles mark haver tilladt sin huusmand at slaae høe, derom at høre Stævnte og ustævnte Vidner, modtage Dom og svare Omkostninger. Til Vedermæle indstævnet huusmand Christen Botten, endelig er indkaldet Velærværdige hr: Angel og hr: Rector Arents som beneficeret det brug Niels og Mons bruger, disse 2de haver paategnet at Stævningen er dem anviist, Stævningen er saal:
Niels Botten og Søn Mons Nielsen mødte for Retten og vedtog lovlig varsel. Vidnerne Ole Høyvigen, Johannes Fladebøe, Ingebor Jbidem, og Dordei {Steffensdr:}\Tostensdr:/ mødte, men Berte Jonsdr: er Sængeliggende og indfandt sig ej.
Christen Botten mødte som Vedermæle, og tillige er han med mundtlig varsel indkaldet at vidne under Faldsmaal i denne Sag.
Godvillig mødende Vidner ere tilstæde, Niels Hagtorsen Stenstøe og Siur Siursen Ramsgrøe.
Niels Botten paa egne og Søns vegne anmelte at have contra instævnt hoved Citanterne, fordie de haver {de} udj fælles Kalve hage eller Udmark slaaet høe mange Aar, derom at høre Vidner, samt at høre Stævnte og ustævnte Vidner om Mærkerne i Udmarken, hvorefter det nye Giærde er opsatt, derefter at modtage Dom og betale Omkostning. Anmelte at have tilstæde godvillig mødende Vidner: Jørgen Isachsen Berven, Arne Hatlestad og Sigri Wambem, er nu ej tilstæde.
hoved Citanterne mødte og vedtog varsel.
Parterne var fornøyet med Dom efter Vidner og Befaring uden Cituations Cart for denne Rett.
Parterne taelede sammen nogen Tiid om Forliig, men da sam/m/e ej kunde treffes, begiærede hoved Citanten sine Vidner fremkaldet og afhørte. Eedens Forklaring blev for Vidnerne oplæst.
1ste Vidne, Ole Høyvigen, fremstod for Retten, angav sig 60 Aar, noget besvogret med hoved Citanten Jon Botten, var her paa Gaarden til huus 2 Aar for ungefær 27 Aar siden. Vidnede: i den den Tid Vidnet var her paa Gaarden brugte Opsidderne paa hoved Citanternes Brug, Fæe beiterne i Hagen eller Udmarken til fælles med Niels Isachsen, og var da intet

Giærde opsat som kunde hindre Kreaturenes fælles og frie beitning. i den Tid Vidnet var her paa Gaarden hørte han Sagn om at da Caniceberg, den Tid det var beboet og brugt Separat, maatte leje sine Fæebeiter af Naboegaarden Fladebøe, hvor længe dette er siden kan ej Vidnet vide, men som han har hørt er ej Caniceberg brugt Separat de siste 100de Aar. contra Citanten begiærede Vidnet

1784: 201b

tilspurgt, om det er bekient at hoved Citanterne og formænd her paa bruget haver betalt cont: Cit: leje for at beite paa Canicebergs Eiendom? Svar: Ja! Vidnet veed at der er betalt leje for haae beitet paa Canicebergs Bøe, men ej i Udmarken. Vidnet veed \ej/ at Caniceberg haver nogen Udmark for sig selv, men har hørt at det skal have Støel, som kaldes Myrsæter. hoved Cit: siger at der er ingen Tvist om Myrsæter.

2det Vidne, Johannes Fladebøe, gam/m/el 50 Aar, ubeslægtet til Parterne, boer paa Naboegaarden Fladebøe, hvor han har boret 13 Aar, Vidnede: forrige Som/m/er blev det paastævnte Giærde opsat, til den Tid havde alle Opsidderne her paa Gaarden fælles Beite i Udmarken for deres Kreature. Paa cont: Cit: Qvæstion enstem/m/ig med forrige Vidne, og at han har hørt af Niels Botten at Stølen Myrsætter skulde høre Caniceberg til, samt i Udmarken, det som han nu haver ingiærdet, Vidnet kan anvise ungefær hvor huusmand Christen Botten slog høe forrige Som/m/er i Udmarken.

3de Vidne, Ingebor Olsdatter Fladebøe, gam/m/el 60 Aar, ubeslægtet til Parterne, Vidnet har boet paa Naboe Gaarden Fladebøe 34 Aar. Vidnede eenstem/m/ig med første Vidne til hoved Citantens Spørsmaal, og at de og Formænd bestandig med Niels har havt fælles beite i Udmarken, til det paastævnte Giærde for noget mere end et Aar siden blev opsatt. Til contra Citantens Spørsmaal eenstem/m/ig med første Vidne, og at hun har hørt af en gam/m/el Kone paa Fladebøe at Myrsætter skulde tilhøre Caniceberg. Paa hoved Citantens Spørsmaal svarede Vidnet, at Selje Skreen tilhører Caniceberg berg!!

4de Vidne, Dordei Tostensdr: Nedre Wiig, nogle og 50 Aar, tient her 2 \Aar/ for over 20 Aar siden, og 2 Aar tient her 5 Aar efter den første gang, {noget lidt besvogret med hoved C} ubeslægtet med Parterne. eenstem/m/ig i alt med første Vidne, undtagen at Vidnet har ej hørt det Canicebergs beboere skulde lejet Fæbeite hos Fladebøe Opsiddere, ligesom Vidnet ej heller har hørt at dertil laae nogen Støel, men vel at Selje Skreen hørde til samme.

5te Vidne, Berte Jonsdatter Aarhuus, er Sængeliggende, derfore haver hoved Citanten sent 2de Laugrettes mænd Johan/n/es Fladebøe og Erich Olsen Schaare til hende for at høre hendes Udsagt, og anmelte: at Vidnet er 75 Aar, Fader Søster til hoved Citanten \Jon/, og død her paa Gaarden, i den Tid hun var hiemme var fælles beite i Hagen eller Udmarken for alle Opsiddere paa Gaarden Botten, og viste hun da ej at Caniceberg havde nogen særdeles Udmark. Videre, at Myrsætter skulde være Støel til Caniceberg, og at hoved Citanternes Formænd giorde et {g} dags Arbeide til brugeren af Caniceberg for haae beitet sam/m/estæds. At dette er saaledes hendes Vidne under Eed for dem, det bekræftede de med Saligheds Eed.

6te Vidne, Christen Isachsen Botten, Broder til contra Citanten Niels, 60 Aar gammel, for over 40 Aar siden var et Giærde som skilte Udmarken ad, og som Vidnet, der her er død, kan erindre, men siden og indtil forrige Som/m/er har Fæe beitet i Udmarken været til fælles. veed ej at Caniceberg har lejet bejte af Fladebøe. Paa contra Citantens Spørsm: Sv: hoved Citanterne og Formænd har betalt leje for beiterne paa Caniceberg, men veed ej om dette er for haae beite eller udmark, samt at Vidnet har hørt af sin Fader at Caniceberg skulde tilhøre det som nu hans Broder haver indgiærdet. har intet hørt om Myrsæter.

1784: 202

Niels Botten har brugt det \in/giærdede til Beiter om Aftenen, og om dagen i den øvrige Udmark som endnu er til fælles, dog har hans Creature og undertiden gaaet om Dagene i det ingiærdede, men ej hoved Citanternes, uden de haver der inladt dem.
Eftersom Dagen med det passerede er forløben, beroer med Forretningen til i Morgen.

Dagen derefter, den 3de Augusti, continuerede Aastæds Sagen paa Gaarden Botten i nærværelse af forrige tilførte Parter og Vidner:
Hvorda! Hoved Citanterne fremstillede besigtelses Vidner Niels Stenstøe og Siur Ramsgrøe, som han begiærede tilspurgt om de ikke efter deres begiæring haver seet det paastævnte Giærde, og at der for var laas. Svar: Siur Ramsgrøe var, med en anden nu fraværende, udsent forrige Som/m/er ungefær ved Pinse Tid for at besee Giærdet, og saa da at der var sat laas for Grinden, men spurgte ej efter hvem sam/m/e havde sat for. Niels Stenstøe var dette Aar i Pinse Ugen udsent for at besee sam/m/e Gierde, og var da laas for, men spurte da ej efter hvem sam/m/e havde sat for. contra Citanterne tilstod at de havde sat laas for Grinden.
contra Citanterne begiærede tilført, at de, foruden Jørgen Berven, havde tilstæde stævnte Vidner Syni!! (Sygni) Haagensdr: Botten og Brite Erichsdr: Botten, samt beskikk[els]es Vidner Erich Olsen Schaare og Hans Hansen Klyve. begiærede dernest sine Vidner fremkaldet og afhørt.
1ste Vidne, Jørgen Isachsen Berven, broder til Niels Botten, 56 Aar gl:, fød og opdragen her paa Gaarden. Vidnede: at Melke Støels bekken er byttet imellem Botten og Can/n/iceberg, hvilket Vidnet har hørt af sin Fader som boede her paa Gaarden, og han igien af en gl: Mand som boede her, og hvis navn var Erich. Fæe beitet i Udmarken var da tilfælles, men Vidnet kan erindre i sin Ungdom at der var et Gierde i Udmarken mellem Opsidderne paa Botten, dog kan ej vide mere herom end at Vidnet saa Gierde, og kan anvise hvor det stod. Videre, at Opsidderne paa Citanternes brug har bestandig betalt for beite paa Can/n/iceberg, men kan ej vide at dette skulde være eene for haae beite.
2: Vidne, Sygni Haagensdatter Botten, 70 Aar ungefær, Moder til hoved Citanten Jon, været her paa Gaarden 48 Aar. Vidnet eenstem/m/ig med første hoved Vidne, undtagen at Vidnet har ej hørt at Can/n/icebergs Opsidder lejede bejte hos Gaarden Fladebøes Eiere.
3de Vidne, Brite Erichsdatter Botten, hoved Cit: Ole Bottens hustrue, gl: 55 Aar, været her paa Gaarden 27 Aar, vidnede eenstem/m/ig med næst forrige Vidne.
4: Vidne, beskikkelses Vidner Erich Schaare og Hans Klyve, som aflagde Eed og vidnede: Forrige Aar ved St: Hans Tid vare Vidnerne udsente for at tilspørge hoved Citanterne om de vilde holde sig det gamle Brug efterretlig, dertil de svarede Ja! 2do: om de havde ikke betalt leje for at beite paa Can/n/icebergs heele Eiendom, hvortil de svarede: at de havde betalt leje for haae beite med Dags Arbeide, og for Giærdet \o: gaar vond/, imellem sam/m/e og Botten,

1784: 202b

men ikke for beite i Hagen. 3tio: skulde Vidnerne udsige {contra} \hoved-/Citanterne af Stølen Bottnene, som skulde tilhøre Caniceberg, og dertil de svarede, at de ej fløtter fra sam/m/e forinden Dom tvinger dem dertil. Afskediget.
5te: godvillig mødende Vidne Kari Pedersdatter Aalvigen, var gift med Niels Bottens Broder, nu Enke, gammel 60 Aar, Vidnet har boet paa Fladebøe 10 Aar for 20 Aar siden. den Tid Vidnet var paa Fladebøe havde Parterne og Formænd fælles beite i Udmarken, og Can/n/iceberg havde da intet Udmark for sig selv \ingiæret/, men Vidnet hørte af sin Mand at Rønneflaaten, som kan anvises, laae under Canniceberg.
Parterne begiærede at Retten vilde tage Udmarken og det omtvistede Giærde i Øyesyen, samt modtage Vidnernes Anviisning, og blev da sam/m/e i agttaget som følger: Alle Vidnerne anviste Udmarken fra Frydelie Elven og ned efter til Søen paa vestre Side af G:den

Botten, som forinden Gierdes opsættelse har været fælles Fæe beite. strax vesten for Gaarden ved Botne broen, begynder det paastævnte Gierde, og gaar op efter i Sødvest, og til sist i Nordvest op under Fieldet. paa indre Side er det Støkke mark som Niels Botten ved bemelte G{aard}\ierde/ har indhægnet fra den øvrige Udmark, og her anviiste Johannes Fladebøe nogle stæder hvor huusmand Christen slog høe, her blev efter aflagt Vidnesbyrd anvist Rønneflaaten, oven paa en stooer haug, hvor huusmand[en] har \slaaet høe/. Dette tilstod Niels at have givet ham tilladelse til, Selje skreen ligger i Nordvest op fra Udmarken, i en Field dahl og paa Nordre side af Frydelie Elven, men udmarken eller hagen langt neden {for} og Sønden for \ved/ bemelte Elv. Jørgen Berven anviste Melke Støls bekken, som kom/m/er oven fra og løber ned til Broen tet ved det omtvistede Gierde. Besigtelses Vidnerne anviste Giærdet og Grinden paa sam/m/e strax inden for Broen, hvor laaset havde været for, men nu kun en haspe og Krampe uden laas. Jmellem det gamle Udmarks Gierde ved Elven og bemelte Elv blev anvist Stæder hvor Niels Botten slaaer høe, som dog er i fælles hage, og som skal være imod det høe hoved Citanterne slaaer i Kalv hagen, der er til fælles {Fæe} \Kalve/ beite, denne blev og anviist nede ved Søen tet ved Elven og op efter til forbemelte Broe. ved Befaringen anmelte Vidnet Dordei Tostensdr: at Niels Botten havde sagt til hende første Gang hun tiente her, at Canicebergs Eiendom kom ej neden for Frydelie Elven /: som er sønden for :/. Det omvidnede gamle Gierde har været noget neden for Botne Broen og lige op til Fieldet.

hoved Vidnerne aflagde derpaa Eed efter Loven. ligeledes contra Vidnerne, nemlig de af hoved og contra Vidnerne som ej tilforn har {giort} \aflagt/ Eed.

Arne Axnes fremlagde Jnlæg af 29de Julj d: A:, saal: sluttede dernæst Sagen til Doms med Paastand at Udmarken maatte blive til fælles Fæe beite som tilforn, med denne Processens Omkostning.

Mons Nielsen Botten fremlagde et Skrift af 6te Julj 1784 fra hr: Rector Arent, og et Do: af 2den Aug: fra ham selv, et efter andet saal:

h: Citanterne anmelte nu deres U[d]læg at være til Stævning, Jncamination, mænds opnævnelse og Skyds, 6 – 1 – 4 s:, Mad og Drikke til Rettens Personer og Vidner, 10 rd:, foruden hvad Retten behager at tillægge sig. sluttede saaledes som sagt Sagen til Doms med Benægtelse af alt ubevist

1784: 203

fra contra Parternes Side.

contra Citanterne anmelte at have Vidner paa Cannicebergs Eiendom, som er det inhægnede Støkke mark, men nu til denne Tid har de ej kundet faae Vidnerne tilstæde, eftersom nogen er i Gravens Præstegiæld og andre paa Woss, begiærede derfore Sagen til en anden Tid udsatt.

Hoved Citanterne paastod Dom i hoved Sag og Omkostninger.

contra Citanterne vedblev sit forrige.

Denne Forretnings Omkostning beregnes saaledes: 2 Dages Forretning 3 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Laugrettet 2 Dage á 24 s:, er 4 rd:, Lensmand[en] for at tilsige Laugrettet og gaae Retten tilhaande 1 rd:, Skydsen besørges in Natura. Fogden for mænds Opnævnelse leveret \Lensm:/ i Retten. tilsam/m/en 9 – 2 – 0.

Eragtet.

Hoved Citanterne haver sluttet Sagen til Doms, imidlertid kan udsættelse ej nægtes contra Citanterne, thi ud{sættes}\flyttes/ denne Sag til d: 21de September førstkommende, da contra Citanterne Niels og Mons Botten, paa deres egen Bekostning, paalægges at see den befordret til Slutning, og besørge det dertil fornødne, det nu nærværende Laugrett haver da igien at møde her paa Aastædet.

Anno 1784, den 21de September, blev Aastæds Retten atter satt paa Gaarden Botten i Østensøe Skibreede, i continuation af forrige Sag, og Retten beklæd med det forhen benævnte Laugrett.

Hvorda! Giermund Næss for sin Frænde Ole Botten og Jon Olsen, i Rette ædskede Sagen mod Niels og Mons Botten, og vilde nu fornemme hvad de haver at tilføre.

Niels Isachsen {og} paa egne og Søn Mons Bottens vegne anmelte at have med skriftlig Stævning af 23de Aug: 1784 indkaldet Ole Germundsen og Jon Olsen Botten i continuation af forrige contra Stævning, at høre Vidner om Canicebergs Eiendom og Fæe have med videre efter Stævningens formeld, samt at modtage Dom og svare Omkostninger, til Vidner er under Faldsmaal indkaldet Niels Christophersen Klyve, Brite Arnesdr: ibidem, og Ole Olsen Fixe, saa er og Stævningen anvist for hr: Rector Arents og hr: Angel. De forrige af hoved Citanten førte Vidner ere ej Stævnte til Vedermæle at høre disse, men contra Citanterne {anmelte} \foregav/ at intet søges \at blive/ vidnet mod dem, og desuden vedtog Giermund Næss at paasee deres Tarv. Stævningen saal:

hoved Citanterne mødte og vedtog lovlig Varsel.

Vidnerne var og tilstæde ved Retten, tilligemed godvillig mødende Vidner Sigri Wambem og Arne Hatlestad, samt Anna Østensøe.

Giermund Ness fremlagde Jnlæg af 20de Sept:, saal:, og paastod at ingen Vidner bør føres uden for det som i hoved Stævningen er {paastævnet} \benævnet/, nemlig angaaende Stølen Botnene, som ej kommer denne Sag ved, men om contra Citanterne derpaa haver nogen paatale, bør det skee ved en áparte Sag.

contra Citanterne frafalt Vidner om Stølen denne gang, men reserverede at bevise sin Rett dertil ved andet Søgemaal om ingen

1784: 203b

anden foreening kan treffes.

Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning.

contra Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørt, og

1: Sigri Isachsdatter Wambem, 73 Aar gammel, Søster til contra Citanten Niels Botten, vidnede: at mærket for Can/n/ice Bergs Udmark her ned mod Gaarden er Steege bækken fra Fieldet og i Elven, og paa Norde side er bemelte Canicebergs hage, som Vidnet har hørt af sin gl: Fader, og Faster samt Farbroder, Vidnet var ej hiem/m/e da det af første contra Vidne {opsatte} \omvidnede/ Giærde blev opsat, men hørte, da hun var hiem/m/e hos sin Fader som boede her paa Gaarden, at han vilde opsætte Giærde i haven naar hans Naboer ej vare føyelige mod ham, ved dette Giærde blev og en deel af Gaarden Bottens tilhørende Fæe hage indhægnet med Canicebergs, Vidnet veed ej hvorledes beitet blev betalt {paa} \for/ Canicheberg, af de andre Naboer, i hendes Tid for 51 Aar siden, men veed at de altid var tienstagtig mod hendes Fader for\di/ de havde frihed at beite Canicebergs Eiendom, {saa} \saae/ har og Vidnet hørt at der skulde være givet af Naboe Gaarden et par boxer hver 3de Aar for Beitet inden for eller Norden for Frydelie Elv til Canicebergs Opsidder. Vidnet veed ej at Selje Skreen skal være hage til Caniceberg, men vel at den hører denne Gaard til. \Vidnet/ Kan giøre Anviisning.

2: Vidne, Arne Trondsen Hatlestad, gam/m/el 37 Aar, broder Søn til Niels Botten, føed paa Naboe Gaarden Fladebøe, hvor Vidnet opholt sig til sit 20 Aar, og siden tient 1 Aar her paa Gaarden. Vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne om mærket, og at Vidnet har hørt det af sin Fader Trond Fladebøe, videre, at hoved Citanternes Formænd har giort dags arbeide for beiterne paa Caniceberg, ved ej for Resten om det var for haae beitet allene eller alt, uden at hoved Cit: Oles Formand Jon Olsen fortalte Vidnet, at han giorde dags arbeide til Niels Botten for beitet paa Canicebergs Eiendom, Giærdet for Canicebergs bøe laae da nede, og

Vidnet var med at satt det op, Arbeidet kunde da ej være for haae beitet. hoved Citanterne begiærede Vidnet tilspurgt, om det viste hvad aftale der var da Giærdet blev opsatt. Svar: Nej. h: C: anmærkede at Aftalen var, at Giærdet skulde opsættes, og da først svares dags arbeide, thi saaledes syntes h: C:[s] Formænd at have bedre nøtte af høst beitet end naar Giærdet laae nede eller ugierdet. Vidnet kan anvise det gl: Giærde{t} i Udmarken som Jørgen Berven har vidnet om, eller Stædet hvor den stod, thi nu er den borte. Kan giøre Anviisning.

3: Anna Olsdatter Østensøe, 76 Aar gammel, Moder Søster til Mons Botten, vidnede: har hørt af gamle Folk at Caniceberg skulde have Fæe hage, men kan ej erindre hvem som har sagt det, og er ej \an/viist mærkerne; har hørt at Caniceberg skulde eje imellem Elvene, {og har seet levninger af det omvidnede gl: Giærde}. har ligeledes hørt at hoved Citanterne og formænd skulde giøre dags arbeide for beitet, men veed intet videre derom. Vidnet, som ej kunde

1784: 204

giøre Anviisning. aflagde {derpaa} \paa sin Forklaring/ Saligheds Eed.

forestaaende 3 Vidner ere godvillig mødende.

4: Niels Christophersen Klyve, 45 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne, tiente her paa Gaarden 1 Aar for 25 Aar, og været 3 Aar paa Naboe Gaarden Fladebøe for 16 Aar siden, vidnede: J den Tid Vidnet tiente her, giorde hoved C:[s] Formænd 1 Dags Arbeide, med at slaae \Høe/ for Niels Botten, veed intet om mærkerne. Vidnet hørte, da han var paa Fladebøe, at dette dags Arbeide var for haae beitet paa Caniceberg, hvilket Vidnet hørte af Ole Botten, hoved C: Jons Fader. Vidnet, som ej kunde giøre Anviisning, aflagde Eed.

5: Brite Arnesdatter Klyve, blev nu frafaldet, eftersom hun skulde vidnet om Stølen, og ej videre.

6: Ole Olsen Fixe, 74 Aar gammel, Morbroder til Mons Botten, tient her ½ Aar for ungefær 40 Aar siden. Vidnede: veed ej om mærkerne imellem Can/n/iceberg og Botten, men har hørt af hoved Cit:[s] Formænd, at de maatte giøre Dags Arbeide for Beitet paa Can/n/iceberg, kan ej giøre nogen Forklaring om det Giærde som var imellem brugene her paa Gaarden, og ej heller om Can/n/icebergs Opsidder haver lejet nogen hage bort. Vidnet, som er blind og ingen Anviisning kan giøre, aflagde Eed.

7: Peder Siursen Froestad, godvillig mødende, 35 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne, tient her 4 Aar for 14 Aar siden, vidnede: J den Tid Vidnet tiente her, var ingen Bøe Gar om Canicebergs Bøe, og hoved Citanten Jon, og Oles Formand giorde alligevel Dags Arbeide for {beitet} Niels Botten, men Vidnet veed ej hvorfor det var. veed ej om noget mærke. Vidnet aflagde derpaa Eed. Contra Citanterne anmærkede, at hoved Citanterne haver giort dags Arbeide til dem for beitet om Caniceberg intet bøe giærde har haft og lagt under fælles beite med Botten, Arbeidet maatte da være for beite paa heele Canicebergs Eiendom, og ej allene for haae beitet, som de, ved de Tider beitet med Bottens Bøe.

8: Biørne Siursen Froestad, godvillig mødende, 30 Aar gl:, broder til næst forrige Vidne, og tient her 3 Aar {3} paa sam/m/e Tid med hans Broder, vidnede: eenstem/m/ig med næst forrige Vidne. begge disse Vidner tiente hos Niels Botten. Vidnet aflagde derpaa Eed.

Contra Citanten reserverede befaring i Morgen, da det nu er seent paa Aften, eftersom Sorenskriveren for Uvejr kunde ej kom/m/e her før over middag, og Dagen saaledes med det passerede forløben.

Dagen derefter, den 22de September, continuerede Aastæds Sagen paa Gaarden Botten i overværelse af fornævnte Laugrett og Parter.

Hvorda! Retten begav sig i marken for at modtage de 2 første nu afhørte Vidners Anviisning, og anviste Vidnerne Steege bekken, som er den før anviste Melke Støls bek,

ligesaa det før anviste gamle Gierde neden for det nu omtvistede, videre anviste Vidnet Sigri Wambem en haug, kaldet Tostens furre haug, strax ved Frydelie Elv og sødvest fra sam/m/e, som paa den kant skal være grændse for Caniceb:

1784: 204b

Fæe hage, Vidnerne aflagde derpaa Eed efter Loven.
Giermund Ness for hoved Citanterne begiærede tilført, at contra Vidnerne har ej kundet sige hvorfore det gamle Giærde i marken {er} \var/ opsatt, eller \at det/ haver været mærkes giærde, haabede derfore at dette nu ej kom i nogen betragtning, ligesom alle Vidnerne, for det meste som haver vidnet for contra Citanterne, ere deres nærmeste beslægtede, og derfore henstillede til Retten hvorvidt deres Vidnesbyrd kan ansees.
{Hoved} \contr:/ Citanterne fra deres side sluttede Sagen til Doms efter deres Stævning og videre i denne Sag passerede, hvortil de henholt sig og paastod at den ingiærdede Fæe hage maae tilkiendes Caniceberg, samt det opsatte Giærde {Giærde} at være lovlig, og hoved Cit: at holde sig fra Haae beitet paa Caniceberg, da de intet dags Arbeide vil giøre for sam/m/e, som sædvanlig, og endelig, at de, hoved Citanterne, bør erstatte dem denne Processes Omkostning for den/n/e Session, Rettens Persohners underholdning, Stævning, Stævnepenge, Jncamination, tilsam/m/en 12 rd: 2 mrk: 4 s:, foruden Omkostninger ved første Session, og hvad Retten nu behager at tillægge sig.
hoved Citanterne \bad tilført, at de/ nægter ej at giøre det sædvanlige dags Arbeide for haae beitet paa Caniceberg, men ikke at betale det mindste for de øvrige beiter i udmarken, hoved Citanterne sluttede nu som før Sagen til Doms, og paastod, at Giærdet burde nedrives og Fæegangen som før at være til fælles, thi nu kan de ej behielpe sig med den Fæe hage som er dem levnet, uden skade for sine Kreature, anmelte nu at have ved forrige Session forglemt at {til}\an/føre Omkostninger som nu kom/m/er til, \neml:/ Rejse til Bergen for at forkynde Stævningen, 2 rd:, og videre udlagt 2 rd:, er 4 rd:, som kom/m/er til de øvrige Omkostninger, og saaledes sluttede Sagen fra deres Side [til] Doms.
contra Cit: sagde, at naar hoved Cit: fordrer for Rejsen til Bergen, saa har han giort sam/m/e udlæg 2 rd: og aparte 1 rd: 2 mrk:, som bliver tilsam/m/en 3 rd: 3 mrk:, hvilket tillægges de forrige anførte Omkostninger, hvorpaa alt han paastod Dom til erstatning af hoved Citanterne.
Parterne begiærede, for at spare Rejse og Omkostninger, at Dom paa næste høste Ting maatte blive afsagt. ingen havde videre i Sagen at tilføre.
Denne Forretnings Omkostning: 2 Dages Forretning 3 rd:, 2 Dages Diet 1 rd: 2 mrk:, Skydsen besørges in natura, Laugrettet á 24 s:, er 4 rd:, Lænsmand[en] for sin umage at tilsige Laugrettet 1 rd:, er tilsammen 9 rd: 2 mrk:, som Niels Botten betalte.

Eragtet.

Efter forlangende optages Sagen til anden Tingdag for Østensøe Skibreedes høste Ting næstkom/m/ende, da Laugrettet møder paa Hæransholmen.

Anno 1784, den 29de September, blev paa Gaarden Mochestad Retten atter satt for at behandle den paa fol: 187 incaminerede Odels Løsnings Sag, og Retten beklæd med da benævnte Laugrett, undtagen Svend Knudsen Luttro sad for Peder Jørgensen Espe.

1784: 205

Hvorda! Siur Jærandsen Mochestad fremstod for Retten og anmelte at Torchel Heljesen ej havde efter Rettens seneste Kiendelse forlanget Sagen her til Aastædet igien at foretages, hvorfore han hos Sorenskriveren haver taget Tægtedag d: 6te Sept: d: A:, som han i Rette

lagde, saalydende: videre anmelte at have i continuation af forrige Stævnemaal \mundtlig/ indkaldet Torchel Heljesen at høre Stævnte og ustævnte Vidner, dertil er og Lars Jonsen indkaldet, samt den første tillige varslet nu at høre Dom, alt til denne Tid og Stæd. Til Vidner under Faldsmaal indkaldet Johannes Qvæstad, Ole Kambestad og hustrue Ranvei Gundersdatter. Godvillig mødende Vidner ere Salamon Mochestad, Lars Tostensen ibidem, og Peder Isachsen Mochestad. vilde dernæst fornem/m/e om de instævnte møder.

Lars Jonsen mødte og vedtog varsel.

Tosten Heljesen Berven mødte og anmeldte for sin Broder Torchel Heljesen, at synes at være for seent invarslet til denne Sag.

Stævne Vidnerne Knud Knudsen Mochestad og Peder Isachsen ibidem sagde at have over 14 Dage siden forkyndt den incaminerede Stævning for Torchel Heljesens hiem her paa Gaarden, og i Paahør af Lars Jonsen, eftersom Torchel Heljesen da ej var hiem/m/e, aflagde derpaa Eed.

Ligeledes fremstillede Citanten, Siur Iversen og Christen Pedersen øvre Berve, som declarerede, at de 14 Dage forrige Fredag siden tilsagde Torchel Heljesen at denne Sag skulde igien foretages i Dag her paa Aastædet, dette skeede paa Gaarden Berven, hvor den instævnte laae med sit Fartøy og vilde paa Rejse. dette tilstod hans Broder, ligesaa sagde bemelte 2 mænd, at de havde tilsagt \ham/ næste Tirsdag tilforn, men da ej nævnet Tiden, som de da ej viste, derpaa aflagde de Eed.

Vidnerne møder, undtagen Ranvei Gundersdatter og Johannes Qvæstad, som haver aflagt sit Vidnesbyrd for 2 mænd, som nu ere tilstæde.

Lars Jonsen Mochestad anmelte at have paa Torchel Heljesens vegne contra instævnet Siur Jærandsen Mochestad, at høre Vidner i denne Sag, til Vidner ere under Faldsmaal indkaldet Tosten Larsen Mochestad og Inga Larsdatter Mochestad, samt Michel Jonsen Mochestad, tillige er tilstæde godvillig mødende Vidner Ole Kambestad og Lars Svendsen Schare.

Siur Jærandsen Mochestad mødte og vedtog Varsel.

Vidnerne mødte, undtagen Inga Larsdr:, som er Citantens Myndtling, og følgelig hendes Sag.

hoved Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørt, men begiærede først tilført, at han paa sin Myndtlings vegne forlanger Godsets Løsning, men ej Brug, thi hendes Fader maae bruge Gaarden saalænge han løster mod de deraf gaaende Afgifter, men ej at Frem/m/ede skal bemægtige sig og bruge hendes Odels Gods, derimod benægter hoved Citanten at have nogen Tid villet løse Gaarden til sig Selv, men tilstaaer at have tilbudet den instævnte at

1784: 205b

udløse, sin hoved Cit:[s] Myndtlings Odel med 60 rd:, og saaledes beholde Gaarden upaatalt, og Pengene, de 60 rd:, staaende i Godset til Myndtlingens Ophold.

1ste Vidne, Ole Kambestad, som vidnede: for 1 Aar afvigte Vaar siden hørte Vidnet i sit eget huus at Lars Jonsen sagde: hans Børn /: Citanten og Søster :/ skulde ej faae mere end de havde faaet, thi han syntes de var noget fortræ{n}dne mod ham, eller giorde ham formeget fortræd, dette Vidne er tillige contra Vidne, thi blev han tilspurgt, om han har hørt af Siur Jærandsen, at han vilde have Gaarden selv, dertil svarede Vidnet Nej, har ej hørt dette. dette Vidne er Formynder for Citantindens Søster Anna Larsdatter. Vidnet aflagde Eed.

2: Stævnevidnerne Knud Knudsen og Peder Isachsen Mochestad fremstode og aflagde Eed at Johannes Qvæstad havde faaet lovlig Varsel at møde i denne Sag som Vidne, men da han ej nu kunde være tilstæde, saa sagde han dem sit Vidnesbyrd saaledes som han det med Eed vilde bekræfte, sam/m/e Vidnesbyrd lyder saaledes: at Johan/n/es Qvæstad for omtrent et Aar siden eller lidt længere, kom til Lars Jonsen for at laane hest hos ham, og svar[ede] han da, at

Torchel Heljesen ejede den, samt Qværn og Qværnhuus, en Fiøs paa Melke Stølen, kop og Kiærald /: alt som han ejer :/ under et med Gaarden tilkiøbt og under en Sum. Vidnet Knud Knudsen sagde, at han har hørt Torchel Heljesen forrige Som/m/er mod høsten, sige at hoppen hørde ham til. Vidnet Peder sagde, at strax efter siste {Forretning} \Session/ var sluttet, sam/m/e dag, tilbød Siur Jærandsen Torchel Heljesen, at han skulde beholde Gaarden mod at betale til Inga Larsdr: 60 rd: for Odels Retten, men fik derpaa intet Svar. Dette Tilbud skeede efter at Torchel længe havde anmodet hoved Citanten om, at sige hvad som blev paastaaet for Odels Retten. Afskediget.

3: Salamon Larsen Mochestad, vidnede: Den 18de Juni afvigte hørte Vidnet, at Siur tilbød Torchel, at beholde Gaarden mod at betale til Inga Larsdatter 60 rd: for Odels Retten, og laane Penge paa {et Plads} en Gaard i Odde, Hæng, hvor Myndtlingen skulde boe paa et Plads, dertil svarte Torchel, han havde ingen Penge at laane derpaa. Aflagde derpaa Eed.

4: Lars Tostensen Mochestad vidnede i et og alt ligesom Salamon Larsen, og derpaa aflagde Eed.

hoved Citanten anmelte at have et godvillig mødende Vidne end nu, Ole Jonsen Jaastad, derimod frafalt Ranvei Gundersdatter den/n/e Gang.

5: Ole Jonsen Jaastad vidnede: For noget mere \end/ 2 Aar siden blev Vidnet tilbudet den omtvistede Gaard af Lars Jonsen, og sluttet Kiøb med ham, han skulde da give 385 rd:, og med Gaarden

1784: 206

skulde følge 1 hoppe, Qværn og Qværnhuus for den bemelte Sum. Vidnet aflagde derpaa Eed.

hoved Citanten begiærede tilført, at han havde tilbudet Lars Jonsen at kiøbe Gaarden før det tilbud skeede som nu siste Vidne omforklarede, alt til sin Myndtling, og for høyere Summa end som Gaarden her blev solgt til en Frem/m/ed, lad være dette kiøb igien blev ophævet, saa viser det god!! (godt?) at Lars Jonsen solgte Gaarden for mindre til en Frem/m/ed end som Comparenten paa sin Myndtlings vegne vilde give.

Contra Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørt.

1ste contra Vidne, Tosten Larsen Mochestad, vidnede: før Korsmisse i Vaar hørte Vidnet af Inga Larsdatter, som tiener Vidnet, at Siur Jærandsen havde budet hende 40 rd: for Retten til Gaarden /: den omtvistede :/. har ej hørt noget saadant af Siur selv, og var da ej heller flere tilstæde som hørte den omvidnede Tale af Inga Larsdatter. Siur Jærandsen benægtede som før at han vilde kiøbe Odels Retten af sin Myndtling, men vel sælge den for hende til Torchel for det høyeste. Aflagde Eed.

2: Michel Jonsen Mochestad, vidnede: at han hørte af sin Fader Jon Mochestad paa den af ham før omvidnede Tid, \efter/ at han var kom/m/en i sin Stue, det af ham selv, angaaende Siur Jærandsens Tilbud til Lars Jonsen Omvidnede, og havde intet meere i denne Sag at vidne. Aflagde derpaa Eed.

3: Lars Svendsen Schare, som skulde vidne paa en ustævnt mand, blev nu frafaldet.

samt Inga Larsdatter.

Siur Jærandsen Mochestad anmelte sine Omkostninger i den/n/e Sag for mad og drikke 8 rd:, Stævning, Jncamination 1 rd: 3 mrk:, Skyds fra og til Aastædet, foruden hvad Retten behager at tillægge sig, derpaa forlangede Dom efter forrige Paastand, at Godset bliver hans Myndtling tilkiendt, og alle hans Omkostninger erstattet.

Tosten Heljesen for sin Broder Torchel Heljesen fremlagde Jnlæg af 15de Sept: 1784, saal:

Lars Jonsen sluttede Sagen fra sin side til Doms, med Paastand at blive frifunden for Siur Jærandsens tiltale, og beholde sin Gaard efter hans lovlige Skiøde.

Fra Torchel Heljesens Side kom intet videre frem i Sagen.

Siur Jærandsen og Lars Jonsen Declarerede at være fornøyet med at høre Dom paa næste høste Ting for Kingservigs Skibreede for at spare Omkostninger.
Denne Forretnings Omkostning: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Lensmand[en] for sin umage og at tilsige Laugrettet 1 rd:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, Laugrettet for at møde paa Tinget á 1 mrk:, er 1 rd: 2 mrk:, Skydsen leveres in natura til Aastædet, tilbage eftergives formedelst andre Forretninger. tilsam/m/en 7 rd: 4 mrk:, som hoved Citanten betalte.

Eragtet.

Efter vedtagelse optages Sagen til anden Tingdag for Kingservigs Skibreede næste høste Ting, da Laugrettet møder paa Utne.

1784: 206b

Anno 1784, den 30te September, blev Retten satt paa Gaarden øvre Berve udj Kingservigs Skibreede, for at behandle følgende Aastæds Sag, og Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: Ole Iversen Store Naae, Aad Wiglichsen Qvæstad, Ole Olsen Rejsætter, Ole Olsen Kambestad, Peder Asbiørnsen Aakre, Jon Olsen ibidem, Halgrim Torbiørnsen Mæland, og Svend Knudsen Grimen, saa var og tilstæde Lensmand Jon Haugse.
Hvorda! Jon Amundsen og Siur Iversen øvre Berve paa egne og Christen Pedersen, Elling Nielsen, Ole Heljesen, Ølver Siversen, Holger Matiasen, Ole Torbiørnsen og Svend Olsen øvre Berves vegne, anmelte med mundtlig Stævning til denne Tid og Stæd at have indkaldet Nedre Bervens Opsiddere Ole Henrichsen, Henrich Olsen, Ole Isachsen og Søn Isach Olsen, Wiglich Pedersen og Lars Olsen Nedre Berven, for ulovlig Beitning {paa Citan} med deres Kreature paa Citanternes Eiendom, samt at de instævnte tillukker de gamle Alfare og fælles Veje, og lægger nye Veje paa Citanternes Eiendom, og videre ulovlig Omgang med Giærde og Leed paa sam/m/e, om alt at anhøre stævnte og ustævnte Vidner, modtage Dom efter Sagens beskaffenhed og nærmere i Rettesættelse, samt betale denne Processes Omkostning skadesløs. Til Vidner under Lovens Faldsmaal ere inkaldte Helje Nielsen Sexe, Peder Siursen ibidem, Trond Godvinsen, tiener paa nedre Berven, Lars Jørgensen, tiener sam/m/estæds, Kari Olsdatter sam/m/estæds, Anna Olsdatter Nedre Berven og Dordei Olsdatter, Ole Olsen Nedre Berven, de 3de siste de instævntes Børn. videre Niels Jacobsen Rogde, Dag Jonsen Aakre, og Jacob Nielsen Rogde, samt Peder Pedersen Aakre og Peder Isachsen Mochestad. Godvillig mødende Vidner ere tilstæde Agaathe Olsdatter og Brite Nielsdatter øvre Berven. vilde dernæst fornem/m/e om de instævnte møder.
Iver Henrichsen Bratespe mødte for sin Broder Ole Henrichsen og Søn Henrich Olsen; Ole Isachsen og Søn Isach Olsen, samt Wiglich Pedersen indfandt sig for Retten, og paa Lars Olsens vegne, som er Svag, mødte hans Broder Ole Olsen, som alle vedtoge lovlig varsel. Alle de stævnte Vidner indfant sig og vedtog varsel.
Iver Bratespe og Ole Isachsen \N:/ Berven paa egne og øvriges vegne paa Nedre Berven, anmelte at have med mundtlig varsel til denne Tid og Stæd contra instævnet hoved Citanterne at anhøre Vidner i denne Sag om Beite, Veje og Giærder som hoved Citanterne haver stævnet paa, samt om oprettet Contract Parterne imellem, derom at anhøre Dom og svare Omkostninger. Til Vidner under Faldsmaal indkaldet Matthias Matiasen øvre Berve, Ole Friderichsen ibidem, Siur Siursen ibid:, Niels Ølversen, huusmand paa Nedre Berven, Peder Christen[sen] øvre Berven.
hoved Citanterne vedtoge lovlig varsel, og Vidnerne indfant sig ved Retten.

1784: 207

Hoved og Contra Citanterne anmelte at de vare fornøyet med Dom efter Vidner og Befaring, uden Cituations Cart for denne Rett.
Eedens Forklaring bleve Vidnerne forelæst med Formaning om Sandhed.
contra Citanterne fremlagde Jnlæg af dags Dato, saal:
hoved Citanterne begiærede tilført, at det som de vare foreenet om, det tilstod, men for Resten benægtede det oplæste Jnlægs {Rigtighed} Jnhold. hoved Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte, og først:
1ste Vidne, Helje Nielsen Sexe, gam/m/el 40 Aar, er fød paa Nedre Sexe, hvor Vidnet nu boer,
men forinden Vidnet blev afhørt, blev Parterne saaledes for Retten foreenet at Vejene skulde være efter gammelt, og Leed, saa mange som behøvedes, samt de Rejsende Beite paa begge sider af Garen i Udmarken paa det sædvanlige Stæd, og ligeledes at nyde sine hvilePladser som tilforn haver været brugelig, og ingen af Parterne derudj at være hinderlig, saa skal og enhver paaAgte sine Kreature, at de ej kom/m/er paa hin andens Eiendom enten i Udmarken eller Bøen, og hender dette, skal den forurettede have magt til at insætte saadan/n/e Kreature efter Loven, og Eieren løse dem ud igien, paa hvad kant det treffer, Nedre Bervens Opsidere betaler til hoved Citanterne udj denne Sags Omkostning Tre og Tyve Rigsdaler. Ledet ved Stege Steen /: den gl: hvilePlads :/ det oven for, og i Vedeskaar, holder hoved Citanterne med lovlige Grinder, og Giærdet saaledes som det er udskiftet, et Leed neden for Orre Sætter, og et oven for holder contra Citanterne med deres Giærde lovforsvarlig. Leedet paa Førre Giælden holder Nedre Berven, og Ledet udj Bakka holder øvre Berven, alt forsvarlig, derom gav Parterne deres hænder for Retten, og begiærede Forliget ved Dom stadfæstet.
ingen havde videre at tilføre, thi beregnes denne Forretnings Omkostning som følger: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Lænsmand[en] 1 rd:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, Skydsen besørges in natura til Hestham/m/er, i alt 7 rd: 2 mrk:, som hoved Citanterne betalte. Lensmand[en] faaet Fogdens 1 rd:

Dom!

Det af Parterne inden Retten frivillig ingaaede Forlig vorder hermed i et og alt bekræftet at efterkommes, og i mangel der af, 15 Dage efter lovlig forkyndelse, de udlovede Omkostninger at udreedes under Execution, og med det øvrige omforeenede at omgaaes paa lovlig maade.

Anno 1784, den 8de October, blev Retten satt paa Gaarden Halderager udj Jondals Skibreede, for at behandle følgende Aastæds Sag, og Retten beklæd med følgende eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: Samson Larsen Haugen, Helje Olsen Molven, Torbiørn Wiglichsen Traae, Siur Larsen Præstegaard, Ole Knudsen Degebreche, Jon Bergesen

1784: 207b

Kopre, Gunder Tollefsen yttre Wigene og Siur Nielsen Wiig, som sagde sig til Parterne ubeslægtet, saa var og tilstæde Lensmand Johan/n/es Wiig.
Hvorda! Lars Tostensen Halderager fremlagde Tægtedag til den/n/e Forretning af 8de Aug: d: A:, saal:, og dernest anmelte at have med skriftlig Stævning af 3de September d: A: indkaldet til i Dag Opsiderne paa Gaarden Tørvigen, Ole Iversen, Tollef Iversen, Helge Torgersen, Johannes Knudsen, Jacob Johannesen, Lars Hansen og Torchels Enke Sigri Tørvigen, angaaende Mærker med videre, derom at høre Vidner og modtage Dom, samt betale Processens Omkostning. ligesaa er indkaldet hr: Stifts Provst Mossin og Anfind Anfindsen Wignes som Eiere af endeel i Tørvigen, alt efter stævnemaalet, som er saal: til

Vidner er under Faldsmaal indkaldet Herborg Larsdatter Eide, Christi Larsdr: Øyiorden, og Sisilia Samsonsdr: Samlenes. vilde fornem/m/e om de instævnte mødte.
Tollef Iversen, Helje Torjersen, Jacob Johannesen, Johannes Knudsen mødte og vedtog lovlig varsel, for Lars Hansen mødte hans Svoger Niels Herrastvet, for Ole Iversen mødte hans Søn Christopher Olsen, Anfind Wignes infant sig for Retten, for Enken Sigri Tørvigen mødte hendes stifSøn Lars Torchelsen, som alle vedtoge lovlig varsel. Hr: Mossin haver paategnet stævnemaalet at det er anvist.
Alle Vidnerne vare tilstæde.
Anfind Wignes paa egne og øvriges vegne paa Tørvigen anmelte, at have med mundtlig contra Stævning til denne Tid indkaldet hoved Citanten Lars Tostensen at høre Vidner, stævnte og ustævnte, om det paastævnte {og om} Gierde, samt {s}om Mærkerne imellem Parterne, at modtage Dom i hoved Sag efter nærmere Paastand, og betale Processens Omkostning. til Vidner ere under Faldsmaal indkaldet Ole Jonsen Berje og Iver Pedersen ibidem, saa haver de og tilstæde godvillig mødende Vidner Wiglich Eide, \Lars/ Samsons: Augestad, Niels Larsen Raaen, og Marite Tollefsdatter Tufte.
Lars Halderager mødte og vedtog varsel. saa mødte og Iver Pedersen Berje, men Vidnet Ole Iversen!! (Jonsen?) blev anmeldet svag. endnu anmelte de et godvillig mødende Vidne Lars Larsen Tørvigen.
Parterne declarerede at være fornøyet med Dom efter Vidner og Befaring uden Cituations Cart for den/n/e Rett.
Hoved Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte. Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst med Formaning, og derefter fremstod.
1ste Vidne: Herborg Larsdatter Eide, noget over 80 Aar gam/m/el, fød paa Tørvigen, og været der til hun var ungefær 40 Aar, ubeslægtet til hoved Citanten, som begiærede Vidnet tilspurgt: om de i den Tid Vidnet var paa Tørvigen, havde sin mælkestøel her fra Gaarden paa den Flade oven for tver Elven, og 2do: om mærket i den

1784: 208

Tid mellem Parternes Gaarder paa det omtvistede Stæd var efter Sætter vejen. Til 1ste Qv: Vidnet kan erindre 3 mænd efter hin anden her paa Gaarden som har haft melke Støel paa det omspurgte Stæd den Tid hun var paa Tørvigen. Til 2den Qv: Vidnet viste ej andet end at mærket skulde være efter vejen, men kan nu ej erindre dette til visse efter saa mange Aars forløb, eller hvem hun hørte dette af. Paa contra Citanternes Spørsmaal svarede Vidnet: at det veed ej om noget andet mærke, eller at Tørvigens Opsidere var misfornøyet med, at Halderagers mænd brugte denne melke Støel, ligesom de, hoved Cit:[s] Formænd, ingen anden melke Støel havde. Kan giøre Anviisning.
2det Vidne, Christi Larsdatter Øyiorden, 61 Aar gam/m/el, Søster til forrige Vidne, fød paa Tørvigen, og rejst derfra da hun var 13 Aar, Vidnet kan intet erindre om mærket, men veed at Halderagers Opsiddere mælket sine Kreature paa det omspurgte Stæd oven for Tverelven, og hørte at Halderager skulde eje dette, men formedelst den lange Tid siden kan ej erindre meere herom. Til contra Citanternes Spørsmaal ligesom forrige Vidne. Kan giøre Anviisning.
3de Vidne, Sisilia Samsonsdatter Samlenes, gam/m/el 58 Aar, ubeslægtet med hoved Citanten, tient her 2 Aar for 24 Aar siden. J den Tid Vidnet var, brugte Halderager manden melke Støel paa den omspurgte Stæd, og hørte at hendes huusbond /: hoved Cit: :/ regnede sig Eiendom til vejen, har løvet for sin huusb: der, men kan ej sige om det var uden eller inden for Bækken, før hun kom/m/er paa Stædet; veed ej om Tørvigens mænd dermed var misfornøyet, ligesom ej Halderager havde anden melke Støel. Denne melkestøel blev brugt, til Kreaturene rejste paa Stølen om Som/m/eren. Kan giøre Anviisning.
contra Parterne begiærede {fremf}\afh/ørt sine Vidner:

1ste Vidne, Iver Berje, 67 Aar gl:, ubeslægtet til Lars Halderager, og \lidt/ beslægtet til Tollef og Ole Tørvigen, boer paa Naboe Gaarden Berje. contra Citanterne begiærede Vidnet tilspurgt, om det har hørt at mærket paa det omtvistede Stæd skulde være i Bekken, og hvad Vidnet veed om melke Stølen, samt om Halderager haver anden melke Støel. Sv: veed intet om mærkerne her, men paa en anden Stæd som ej i hoved Stævningen er paastævnt, og kom/m/er ej \derfor/ her ved. Vidnet veed at hoved Citanterne har mælket oven for tver Elven, {og} vel og andre Stæder som Vidnet ej veed om. Vidnet har {hørt at} seet at en mærkesteen skulde staae i den omtviste[de] Teig, oven i saa kaldet Tunge Teig, som Vidnet med flere regner sig Sameje udj udj!!, men dette er uden for den paastævnte og omspurgte mærkes linie. kan anvise Stædet.

1784: 208b

hoved Citanterne fremlagde et gam/m/elt Vidnesbyrd af 1595, saal:
2det Vidne, Ole Iversen Berje, er syeg, ungefær 80 Aar, Wiglich Eide og Lars Augestad haver været i Dag hos dette Vidne og hørt hans Udsagn, da han ej kunde kom/m/e paa Stædet: og sagde at han havde seet en mærkesteen i Tungene, og en anden (ne?)den paa Korsled, som gamle Lars Tveiten viste ham. hoved Citanten anmelte at Korsled er paa {Tørvigens} Tveits Eiendom, og kom/m/er ej herved. Saaledes sagde Vidnet for dem, og derpaa aflagde de Eed.
3de Vidne, Wiglich Eide, og Lars Augestad, fremstod og sagde: at de forrige Som/m/er ved St: Hans Tid var Vidnerne efter Tørvigens Opsidderes begiær med Lensmand[en] hos 2de Piger, Anna og Marite Tørvigen, for at tilspørge dem om mærke og brug ved det paastævnte, disse sagde at gamle Iver Tørvigen havde hugget og brugt 2 store Almer som staaer paa melke stølen, disse Vidner vare over 70 Aar, og Far Søstre til Lars Halderager, /: næsten i Barndom/m/en :/ Vidnerne kan vise Almene.
4de Vidne, Niels Larsen Raaen, gam/m/el 67 Aar, Broder til 1ste hoved Vidne, var 20 \Aar/ ongefær da han forlod Tørvigen, hvor han er fød, Vidnet hørte, medens det var paa Tørvigen, at mærket skulde gaae i Bekken, samt Tørvigen eje paa Sødvestre Side, saa veed og Vidnet at Halderager brugte mælkestølen den Tid. Ellers sagde at have en Broder \Datter/ {til Vidnet}, hvis mand Johan/n/es Knudsen boer paa Tørvigen. cont: Cit: sagde at Johan/n/es ejer intet i Gaarden, men hoved Cit:[s] 2 Søn/n/er. Kan giøre Anviisning.
5te Vidne, Lars Larsen Tørvigen, gam/m/el 78 Aar, broder til 4de contra Vidne, Vidnets Datter er gift med Johannes Tørvigen, fød paa Tørvigen, og boed der ungefær 30 Aar, nu haft Vilkor i 12 Aar. Mærket skal være i Bækken, og Halderager har brugt melke Stølen bestandig, men Parternes Kreature har gaaet horn om horn. Jmellem Sætter vejen og Bækken har Vidnet ej hugget nogen Skaug, men hans Naboer paa Tørvigen har brugt dette ved at hugge kol veed. Tørvigens mænd brugte tilforn Gange vej til Stølen om Tveiten, og undertiden kløvede sam/m/e vej, men nu en anden vej kaldet Halderager vej. Vidnet kan giøre Anviisning.
6te Vidne, Marite Tollefsdatter Herrastvet /: anført Tufte :/ 47 Aar gam/m/el, fød i Tørvigen, hvor hendes Søster boer, ungefær 20 Aar gam/m/el da hun rejste fra Tørvigen, boer nu paa Naboe Gaarden Herrastvet, vidnede: medens Vidnet var paa Tørvigen, var Vidnet en gang med og bar veed fra Elven {og} \op/ til hendes Fader, som boede paa Tørvigen og brente kuld her i øvre Tungene kaldet, /: som skal være sameige for eendeel Gaarder med Halderager :/, veed intet om mærkerne, men veed at

1784: 209

Halderager har haft melke støel oven for tver Elven.
Ole Larsen Drage mødte som Laugværge for Sigri Tørvigen.

Parterne begiærede at Retten vilde modtage Vidnernes Anviisning: Og blev os da ungefær ½ Fierding Vesten for Aastædet anvist den omvidnede tver Elv, strax ved paa Søndre side ligger den omvidnede melke Støl, et Støkke Mark langs med Elven, og hvor der staaer et Giærde paa Søndre side, som er det der blev opsat forrige Aar, og som hoved Cit: synes at være fornærmet med, den omvidnede bek løber ned fra Sødvest og gaar ned efter i Øst ungefær, og paa Nordre Side er Teigen Tunge, noget Sønden for denne bek fra tver Elven begynder Sætter vejen som gaar op efter næsten i sam/m/e strøg som bekken, med hvilken den løber sam/m/en under et Giærde der gaar tvert over Marken og skiller den samtlige støls mark fra det omtvistede og nedre mark, her er det omtvistede paa den/n/e kant imellem bekken og vejen, som paa nogle stæder kun er nogle skrit, og paa andre stæder ungefær 60 Skrit, heele støkkets lengde, fra tver Elven til vejen og bekken, kom/m/er Sam/m/en under bem:te Gierde, er ungefær 1/3 Fierding. Paa melke Stølen staaer de omvidnede 2 Alne Træer, som blev anviist. Noget neden for det stæd hvor bekken og vejen kom/m/er sam/m/en, og Nordvest eller Nord fra sam/m/e i en haug, anviste Vidnet Iver Berje \hvor/ den omvidnede mærkesteen skulde staaet, nu var den borte, og kunde ej anderledes anvise Stædet end at Steen skulde staaet mit i sam/m/e haug, Vidnet Marite Tollefsdr: anviste strax Sødvest i sam/m/e haug hvor hun havde baaret kulveeden, og Stædet hvor kullene af Tørv: mænd var brent. Det Giærde som skiller støls markens fælles beiter herfra er et tem/m/elig langt støkker!! oven for denne haug i Vest. det Giærde som Tørvigens mænd forrige Aar har opsat, følger bekken op efter til Støls markens Gierde. Vidnet Sisilia Samlenes anviste nu at have løvet for sin huusbond imellem bekken og vejen, denne vej vises være gam/m/el vej. den af contra Vidnerne omtalte mærkes \linie/ i Haugen, er en tver linie som ej kom/m/er den linie efter bekken eller vejen ved, men gaar tvers over i Nord og Sør som melt, og hvorved de vil have fælles Eiendom med Lars Halderager paa Nordre eller Nordvestre Side af bekken {og op}, oven for dette formeente mærke til Støls markens Giærde, hvilket Støkke hoved Cit: paastaaer ene at Eie med det øvrige. nu sagde Vidnet Christi Øyiorden at kunde erindre hun haver hørt, medens hun var paa Tørvigen, at Halderager ejede i Støls vejen som er anvist. de 2de førte hoved Vidner sagde at Tørvigen brugte ej Støls vej om Halderager med sine Kreature i deres Tid. ingen havde videre at tilspørge hoved Vidnerne om, thi aflagde de Eed efter Loven.
Marite Tollefsdr: giorde Anviisning, men infant sig ej for at

1784: 209b

aflægge Eed, da hun er gaaen hiem.
4de og 5te contra Vidne sagde at Halderager og har melkestøl strax ved bøe Giærdet Norden for Gaarden. hoved Citanten anmelte at dette er i hiem/m/e hagen, og kom/m/er ej Udmarken ved, samt at Tørvigen ligesaa har melke Støl ved sit bøe Giærde, foruden en anden i Udmarken, som Vidnerne tilstod. ingen havde videre at tilspørge Vidnerne, thi aflagde 1te, 3, 4 og 5te contra Vidne Eed efter Loven.
Hoved Citanten fremlagde Jnlæg af dags Dato, saal:
Tørvigens mænd begierede tilført, at de formeener sig Eiendom i Elven \sc: gilebek(?)/, og derfore intet haver giort videre med inhægnet sin Eiendom, paa den Side, og desuden fælles Eiendom i øvre Tunge Teigene.
Hoved Citanten Lars Halderager sluttede Sagen til Doms efter sin Stævning, med Paastand at nyde Eiendommen til Sætter vejen og den paastævnte melke Støl, og sine Processes Omkostninger erstattet.
contra Citanterne fra sin Side sluttede Sagen til Doms efter sin Stævning og Vidnerne, men sagde at de havde ingen Fuldmagt at møde med noget Tilsvar for hr: Stifts Provst og Doctor Mossin, som Eier af 2 Brug i Tørvigen med bøxel og herlighed, og overbøxel til andre 2 Brug i sam/m/e Gaard.

hoved Citanterne anmelte sine Omkostninger at være med Mad og Drikke til Vidner og Rettens Persohner 16 rd:, foruden hvad Retten behager at tillægge sig.
contra Citanterne anmelte sine Omkostninger 5 rd:

Eragtet.

J denne Sag hvor der tvistes om Eiendom, møder ikke Benificiarius af en betydelig deel udj Gaarden Tørvigen, hr: Doctor og Stifts Provst Mossin, efter det incaminerede lovlige Stævnemaal; thi gives herved bemelte hr: Doctor Mossin Laugdag til næste Session, hvortil Tiden nærmere skal blive bekiendt giort, da Aarets Tid og de forestaaende Tinge nu ej tillader at bestem/m/e Tid til Sagens foretagelse.
Denne Forretnings Bekostning: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet 1 rd: 2 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, leveret Lensmand[en] i Retten, Skyds fra Hestham/m/er hertil, 7 Fierdinger frem og tilbage, i alt 1 rd: 1 mrk:, Lensmand[en] 1 rd:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, tilsam/m/en 8 rd: 3 mrk:, som Lars Halderager betalte.

Anno 1784, den 9de October, blev Retten satt paa Gaarden Halderager i Jondals Skibreede, for at behandle følgende Aastæds Sag, og Retten beklæd med de i Gaar benævnte Laugrettes og meddoms mænd, samt nærværende Lensmand Johannes Wiig.
Hvorda! Lars Tostensen Halderager fremlagde Tægtedag til den/n/e Forretning af 30te Aug: d: A:, saal:, og dernest anmelte med mundtlig Stævning til denne Tid og Stæd at have indkaldet Niels Ingebrigtsen Hærrastvet og Baar Olsen ibidem at anhøre stævnte og Stævne!! (ustævnte?) Vidner

1784: 210

om mærker og brug imellem Citanten og de instævntes Eiendom, at modtage Dom til mærkers nedsettelse og oprette mærkes giærde, samt at erstatte denne Sags Omkostning. Til Vidner er under Lovens Faldsmaal indkaldet Hagtor Siursen Wangdal, Ingebor Amundsdatter Stekke, og Endre Torjersen Augestad, samt godvillig mødende Vidne Jørgen Jørgensen Stene, vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Baar Olsen Herrastvet mødte og vedtog varsel, og sagde at han ej vidste at have nogen Tvist med Citanten. Vidnerne mødte, men ej Niels Herrastvet. Nu mødte Niels Herrastvet og vedtog lovlig varsel, og anmelte at have contra instævnet Lars Halderager til at anhøre stævnte og ustævnte Vidner i denne Sag, at modtage Dom til det gamle Brugs stadfæstelse, og at betale Processens Omkostning. Til Vidner ere indkaldt Lars Olsen Berje og Peder Iversen ibidem under Faldsmaal, samt godvillig mødende Vidner Herborg Olsdr: Eide og Johannes Hansen Hærastvet, contra Cit:[s] Moder og Sviger Fader.
Hoved Citanten med Vidnerne mødte og vedtog varsel. Eedens Forklaring bleve Vidnerne forelæst med Formaning, og fremstod:
1ste hoved Vidne, Hagtor Siursen Wangdal, 51 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne, er død paa Wangdal her i nærheden, hvor Vidnet nu boer, tient 1 Aar paa Herrastvet for over 30 Aar siden. hoved Cit: begiærede Vidnet tilspurgt, hvorledes der blev slaaet høe udj Brattelie braatet den Tid Vidnet tiente paa Herrastvet, 2: om da stod mærkes Giærde paa bemelte Braat, og 3de: hvorledes mærker her var. Til 1ste Qv: den Tid Vidnet var der, havde Herrastvets mænd intet brug med høe slot eller skaug hugst længere \ned/ end paa Braatet, og kom da ej i Lien, men hørde de regnet sig Eiende ud paa Braatet. Til 2de Qv: var intet Giærde i hans Tid, og hørde ej heller noget herom. Til 3de Qv: Vidnet hørte at der blev taelt om paa Herrastvet at mærket skulde være i Sælje Stien og Syrdals Naasen, samt oven for i mærkes furren, dette siste mærke er uden for det omtvistede, videre, at mærket gik efter Gierdet ned efter, saa langt det var. kan giøre Anviisning.

2: Vidne, Ingebor Amundsdatter Stekke, 30 Aar, ubeslægtet til Parterne, fød og opholder sig paa Pladsen Stekken strax herved, afvigte Vinter hørte Vidnet af sin Moder og gamle Fader, som havde været huusmand paa Herrastvet, at han sagde han meente der skulde været Giærde paa Brattelie braatet i den Tid han var paa Hærrastvet, men kunde ej erindre det til visse, ikke heller hvor den stod paa Braatet, efter hendes Moder kan hun ej erindre hvad hun den Tid sagde, de ere nu begge Døde; da Vidnet ingen Anviisning kan giøre, aflagde det Eed.
3de: Vidnet, Endre Torjersen Augestad, 63 Aar gam/m/el, Søskendebarn til hoved Citanten, og i 3de Leed med Niels Herrastvet, tient

1784: 210b

her 2 Aar for 40 Aar siden. Vidnet slog i Brattelien paa den Tid, men da der var meget Skaug, slog ej Vidnet op til Braatet, men huggede bande Stager op under Braatet saa langt de fantes, samt at Vidnet huggede Skaug i Rosse stie Skaaren for sin huusbonde. Vidnet kan ej erindre at have hørt noget om mærkerne. kan giøre Anviisning.
4de Vidne, Jørgen Jørgensen Stene, 30 Aar gam/m/el, ubeslægtet til Parterne, fød paa Herrastvet og været der til for ungefær 6 Aar siden. vidnede: at melke Støls skaaren skulde være et mærke, og hørt af sin broder og Fader at der skulde være en kors i denne Skaar, og en i Surdals bierget, men ikke seet noget af dem, ved for resten intet om mærket paa de andre Stæder hvor det gaar, thi imellem det brug Vidnets Fader beboede, nu Baards, var Giærde, og i øvrigt ingen tvist, Niels slog høe neden for Braatet undertiden, men dette kan Vidnet ej anvise, thi det saa ej meget derefter eller lagde mærke dertil. Vidnet har seet mærkesteene i Surdalen ved Elven, og kan anvise dem.
contra Citanten Niels Herrastvet, paa hvis vegne var nu ved Retten Thore Præstegaard, begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørt, og fremstod
1ste Vidne, Lars Olsen Eide, gammel 40 Aar, Søskendebarn til hoved Cit., og i 3de Leed beslægtet med cont: Cit:, tient paa Herrastvet 1 Aar for 22 Aar siden, i den Tid Vidnet var der, slog hans huusbond høe ud paa Braatet saa langt de kunde slaae, men ej ned i Lien, har hørt i den Tid at mærke skulde være i Rævs haugs naasen. i den Tid kunde \ej/ slaaes længere ned for Skaug, men ved ej om Herrastvet ejede længer. kan anvise.
2det Vidne, Peder Iversen Berje, gam/m/el 36 Aar, ubeslægtet til Parterne, tient ½, et Aar for 12 Aar siden ungefær paa Herrastvet hos cont: Citanten, i den Tid slog han høe her ned i marken paa Braatet, men op under Melkestøls garn!! (garen) slog han noget ned i Lien, som kan anvises. Vidnet veed ej om mærkerne.
Niels Herrastvet frafalt de 2de godvillig mødende Vidner, og begge Parter begiærede at Retten vilde modtage Vidnernes Anviisning.
Efter at Anviisningen var modtaget, declarerede Parterne at være foreenet saaledes: Ved Elven, i en gam/m/el mærkesteen, skal mærket begynde og gaae op efter, hvor mærkesteene skal sættes eftersom Herrastvet har slaat, og til Surdals Nutten, derfra ned til Sæljestigen, fra sam/m/e til en gam/m/el X i Miølstøls skaaren, derfra i Rævs haug, fra sam/m/e til Dordei hollen, derfra til Vaagskaar nutten, fra sam/m/e til Biørge nutten og Skaata{as} notten, derfra til Enden paa \den øvre/ Katugle gielet, fra sam/m/e over Rosse stie Skaaren og til Løpet,

1784: 211

fra sam/m/e til Qværnhuus skaaren og i Elven, samt derfra til Litle stien. her imellem skal nedsettes mærker af Laugrettet efter Anviisning.
Hoved Citanten skal have hos Niels Herrastvet 9 rd: udj Omkostning, og hos Baar 3 rd:, og den Omkostning som kan komme paa at sætte mærker imellem, de angivne mærker skal alle 3 Parter betale lige udj.

Paa Brattelie Braatet skal opsættes mærkes giærde af alle Parterne, hvor ingen Gaar tilforn er, og holde hver {en} 1/3 Part.
Dette blev oplæst for Parterne og tilstaaet Rigtig.
Parterne begiærede at de bemelte mærker maatte nedsættes af 6 Laugrettesmænd, og indføres paa næste Ting, som blev accorderet.
Da saaledes Parterne for Retten bleve foreenede, saa begiærtes ej Befaringen tilført eller Vidnerne Eedfæstet.
Omkostningerne ved denne Sag som næst forrige, 8 rd: 3 mrk:
Jngen havde videre at tilføre, og hoved Citanten betalte Omkostningen, thi blev Forretningen denne gang sluttet.
Fogden for opnævnelse leveret Lensmand[en]

Høstetinget for Jondahl Skibreede 1784.

Anno 1784, den 20de Octobr:, blev Høstetinget for Jondahl Skibreede sadt og behandlet paa Tingstedet Hæransholmen, ved Sorenskriveren og disse 8 Laugrettes mænd: Lars Iversen Traae, Tollef Iversen Tørvigen, Lars Larsen Drage, Ole Larsen Drage, Aad Olsen Ouestad, Torsten Pedersen ibid:, Lars Samsonsen ibid:, og Lars Hansen Tørvigen. Tilstæde hr: Foged Koren, Lensmand Johannes Wiig og Øvrige Ting Almue.

hvor da blev læst:
1: Kongl: Rente kammers Plakat om Opdagelse af Zahlcasserer Juels Midler. datr: 17 {Maj} \Julii/ 1784.
2: Ditto om Opdagelse af Foged Hammons Midler, datr: 17 Maji 1784.
3: Plakat, at et nyt Finantz Collegium er oprettet, datr: 18 Junii 1784.
4: Ditto om de røde og gule Off(icies?) Cocarders Afskaffelse, datr: 2 Jul: 1784.
5: Forordning om 6te og 10de Penges Ophævlse af Arve midler til de tydske Provintzer, datr: 7 Julii 1784.
6: Kongl: Rescript af 15 Apr: 1784 om Stats-Cabinettets Ophævelse. {datr:}
7: Amtets Ligning af de offentlige Udgifts Omkostninger for 1783, datr: 10 Sep: 1783.
8: Dittos Ligning om ditto for 1784, datr: 28 Aug: 1784.
9: General Fasting Lysning efter 3 bortrømte Slaver, datr: 25 Junii 1784.
10: Stiftets Lysning efter bortrømte Zahlcasserer Juel, datr: 9 Oct: 1784.

Dernæst læst følgende Documenter:
1: Peder Nilsen Torgestvets Skjøde til Torbiørn Andersen paa 1 P: 10 ½ mrk:r S:r i Gaarden Bakke, datr: 19 Maji 1784.
2: John Nilsen Baggegaards Obligation til Ingebret Jacobsen paa 30 r:, mod Pant i 1 P: 1/3 B:sk: i Baggegaard, af 20 Oct: 1784.

1784: 211b

3: Iver Nilsen Bakkes Vilkaar Contract med Nils Jerdsen og Kone, datr: i Dags.
4: Wiglich Eides Obligation til Tron Samland paa 100 r:, mod Pant i 3 Sp: S:r i Samland, datr: 20 Oct: 1784.
5: Nils Wiig og John Aakres Bygselseddel til Ole Iversen paa 2 Pd: 13 5/7 mrk:r [S:r] i Underhauge, datr: 20 Oct: 1784.
6: Ole Iversens Revers derimod, datr: samme Dag.

Dernæst blev følgende Sager foretaget.

Arne Amundsen Espeland mod Samson Jonsen.

{Paa} Landværn Arne Amundsen Espeland mødte for Retten, og tilkiende gav, at hand til dette Ting var beføiet at indstevne Samson Johnsen Underhaugen for de ham den 22de Junii d: A: tilføiede Skieldsord, og videre efter Vidnernes nærmere Forklaring, for Haardrag og Slagsmaal m. m., at høre stevnte og ustevnte Vidner, og liide Dom til Straf eller Bøders U[d]læggelse, samt at svare denne Sags Omkostninger. Som Vidner ere stevnte under Falsmaal: John Bergersen Kopren, Iver Pedersen Espeland, John Johnsen Schippervig og Ingeborg Engelsdatter Underhaugen.

Den indstævnte mødte ikke, ey heller Vidnerne John Johnsen og Ingeborg Engelsdatter; thi afhiemlede Stevnevidnerne lovlig Varsel for Samson Jonsen og Vidnet Ingeborg Engelsdtr:, men de sagde at John Johnsen Schippervig er ikke varslet med fuld maaneds Varsel, men der manglet 2 Dage, og hand boer udenfor Tinglauget, nemlig i Strandebarms Skibreede. For de lovlig stevnte skeede Forkyndelsen for hans boepæl i Naboen Johannes Johannesens Paahør.

Vidnerne Jon Bergesen og Iver Pedersen mødte, saa og som godvillig mødende Vidne Haagen Olsen Axnæs.

Citanten bad hvert Vidne tilspurgt: 1: Om Vidnet, den 22de Junii d: A:, var tilstæde ved Søen eller Eyes Nøstet, hvor Landværn Arne Aamundsen arbeidede? 2: Om Vidnet der hørte, at hand af Samson \Jonsen/ blev overfaldet med Skieldsord? 3: hvad Skieldsord Samson betiente sig af. 4: Om Vidnet hørte og saae, at Arne var roelig ved sit Arbeide, uden at give Samson Anleedning til Skieldsordene. 5: Om Vidnet den før omprovede Tiid var til stæde i Sergeante de Britte sin Stue? 6: Om Vidnet der hørte at Samson atter overfaldt Arne med de forhen brugte Skieldsord? 7: Om Vindet saae: at Samson angreeb Arne med Hug og Slag. 8: Om Vidnet saae, at Samson tillige ved Slagene giorde ham blodig. I det øvrige forbeholdt Landværn Arne Amundsen sig om fleere muntlige qvæstioner til sin Sags oplysning kunne være fornøden.

1te Vidne, John Bergesen Kopren, aflagde Eed og vidnede: at forbem:te 22 Junii, efter at Vidnet havde hørt at Samson og Arne i Sjersante Britte sin Stue have kjeglet lit om baadsaare, som Samson krævede Betaling for af Arne, siden den var afbrækt, dog uden at bruge Skieldsord, kom Arne ½ Times Tiid derefter ud til Vidnet, og fremviiste sit Øre, som var blodig, og {som} hand sagde, Samson havde slaget ham, saa at Øret derover var blodig. Samson var

1784: 212

den Tiid meget beskiænket. Videre vidste ikke Vidnet.

2det Vidne, Iver Pedersen Espeland, aflagde Eed og vidnede: at samme 22de Junii var Vidnet [i] Sjersante Brittes Stue, hvor Samson Jonsen og Arne Amundsen var: Samson fordrede Betaling for en Baad fragt og for en afbrudt Aare af Arne, men ville ikke svare saa meget som Samson ville have, og ikke betale det alleene, siden fleere var i baaden. Derover kom de til at Kjegles, og vare begge vreede, Samson sagde til Arne: Du maae skamme Dig, som en Hund, naar Du ikke vil betale mig, og Samson greb derpaa i Arne, som sad ved ham, {Samson} rykkende derved Arne til sig, men De bleve dog begge siddende og kom ikke [paa] gulvet. {de} Ingen af Dem slog eller rystet hverandre, brugte heller ikke Skields ord, saavit Vidnet veed, der kom strax frem Samsons Kone Ingeborg Engelsdr: og John Skippervig og fik dem fra hinanden. Vidnet gik derefter ud, tilligemed Samson, som reiste lige hiem til sit Huus. Vidnet veed intet meere, {derfor demitteret} svarede endnu: at hand saae ikke Arne blodig. vidste intet meere.

3die Vidne, Haagen Olsen Axnæs, aflagde Eed og forklarede: at bemeldte 22 Junii var Vidnet i {nøstet ved} Eyes nøstet, hvor Parterne Arne og Samson vare: Samson spurgte Arne, i Vreede, og beskiænket, saaledes: vil Du ikke betale mig for Baaden og for Aaren, Du har brækket af for mig, Din Skjelm og Din Kjeltring og Din Bedrager, Du er? Arne svarede ham nesten intet, brugte ingen haarde Ord mod ham, men stod og arbeidede. Vidnet veed for Resten intet videre, alleene hand tillagde: at da Samson krævede Penge for baaden, sagde Arne, hand ville betale ham, men ikke hvor meget; Da de kieglet i Nøstet, greb Samson et pr: Gange efter Arne, ligesom han ville springe paa ham, men Samsons Kone og broder tog ham fat og hindrede Angreeb. Vidste intet videre, derfor dimitteret.

Citanten bad den udeblevne Part Laugdaget, og Vidnerne forelagt under Falsmaal at møde til neste Ting.

Eragtet:

Samson Jonsen Underhaugen, som ikke møder, gives Lavdag til neste Ting, og Vidnet Ingeborg Engelsdatter forelægges under Falsmaal til samme Tiid at møde, men John Johnsen Skipperviig, som ikke er givet lovlig Varsel, og boer udenfor Tinglavet, kand af denne Rett ikke forelægges.

Dagen var forløben, derfor blev Tinget udsat til i morgen.

Dagen efter, den 21 October, blev Tinget for Jondahl atter foretaget i overværelse af samme Rettes Personer, som i gaar.

Paa Fogdens Forlangende fremstod {Eieren} for Tvet Saug, Iver Aamundsen, som medEier af samme Saug, og under aflagt Eed forklarede paa egne og med-Eieres Vegne, at fra siste Angivelses Dato, ved Høstetinget i Fjor, indtil nu, er paa Tvet Saug, der staar paa Odels grund, skaaret 2000 bord, enkelte, 1 Tomme tyk, til bøyden, alle af 8 Fods længde. Tømmeret, saavit hand [veed], er tagen af Odels skove, men kand derom intet forsikre. Meere er paa Saugen i bem:te

1784: 212b

Tiid ikke skaaret.

Samson Larsen Haugen, som, med fleere, Eier af Haugens Saug, angav under Eed, {at} paa egne og medejeres Vegne, at fra siste Angivelses Dato indtil nu er paa Haugens Saug skaaren 1200 Bord, af enkelt Tykkelse og længde, Tømmeret tagen, saavit han veed, af omliggende Odels skove. Saugen staar paa Odels grund.

Fogden var dette begiærende beskreven.

Læst:

1: Capellanen hr: Calmeyers bygselseddel til Ole Aadsen paa 2 ½ Spand Smør og ¼ Tønde Salts Leie i Gaarden Auestad, datr: 15 Junii 1784. Reversalen paa behørig stp: Pp: foreviist.

Endre Samsonsen Traae imod Torbiørn Wiglichsen Traae.

Endre Samsonsen Traae mødte og sagde at have ved muntlig Varsel til dette Ting indkaldet Torbiørn Wiglichsen Traae at høre Vidner om at hand har formindsket og frataget Citanten noget i sit belovede Vilkaar paa gaarden Traae, til sammes Erlæggelse at modtage Dom og for Sagens Omkostninger.

Den Indstevnte mødte ikke efter Paaraab; thi afhiemlede Lensmand Johannes Wiig og Thomas Eriksen Underhaugen lovlig Varsel for ham.

Citanten fremstillede som Vidner Nils Gierdsen Bakke og Gunder Jacobsen Bakke, som aflagde Eed at ville vidne Sanhed.

Citanten {frem} fremlagde et Vilkaar brev imellem ham og Torbiørn af 18 Maji 1772, hvis Udtryk: at den længstlevende skulle kuns nyde det halve Vilkaar. Citanten paa-anker som urigtig og tvertimod Contracten; thi denne var saaledes: at Enken skulle kuns have halvten, men manden, om hand levede igien, skulle beholde det heele. Da nu Torbiørn, efterat Citantens forrige Kone for 8 Aar siden døde, har Tiid efter anden taget noget fra ham af det heele Vilkaar, saa at Citanten nu kuns har omtrent halvten, saa vil Citanten nu have oplyst at Contracten er om det heele Vilkaar for ham, og faae ham ved Dom dertil forpligtet.

1te Vidne, Nils Gierdsen Bakke, forklarede: at omtrent et par Aar førend den fremlagde Contract blev skreven, var Vidnet paa Traae for at høre paa Aftalen imellem Torbiørn og Endre om Vilkaaret af gaarden {Bakke} \Traae/ for Citantens Odelsrett: Da \blev/ det mellem Parterne besluttet og aftalt, at Endre Samsonsen og Kone skulle have samme Vilkaar {der} som den fremlagde oplæste Contract viiser, og at hand, nemlig Endre, skulle have det fulde Vilkaar saa længe hand levede, men Konen efter ham, naar hand døde, skulle kuns have halvten. Konens navn var ikke nævnt, ikke heller forklaret om det alleene skulle være forstaaet hans da havende Kone, eller hvem anden hans Efterlevende. Derpaa {sk} reiste Endre og Torbiørn et par Aar efter til Tinget, for, efter deres udtrykkelige Sigende at faae skreven ovenmeldte imellem Dem aftalte Vilkaar \Contract/. Contracten blev skreven, og Vidnet leverede sit Signet til Vitterligheds Anførsel, men, saasom han under Skrivningen blev nedraabt at betale Skatt, hørte hand ikke Contracten oplæse. Vidnet har aldrig anten paa Tinget da eller siden hørt at den omvidnede Clausul: at, nemlig Endre, skulle have fult Vilkaar sin livstiid, var bleven forandret ved anden Accord, (u?)den hvad Contractens Ord seenere {har} oplys{t}er Vidnet om.

2det Vidne, Gunder Jacobsen Bakke, vidnede eenstemmig med 1te Vidne om Contractens Besluttelse imellem Parterne paa Traae. Var ikke med paa Tinget, og har aldrig hørt nogen Forandring i det, at Endre skulle have fuldt Vilkaar sin livs Tiid, førend i Dag af Contractens Ord.

Paa Citantens Forlangende beroer Sagen til i Eftermiddag, da han venter Torbiørn hid til den/n/e Tiid.

Eragtet.

Sagen beroer til i Eftermiddag.

1784: 213

Ole Nilsen og Hans Johannesen mod Baard Olsen og Nils Ingebretsen.

Ole Nilsen og Hans Johannesen Indre Hærastvedt mødte og angave, at have med mundtlig Varsel indstevnt Baard Olsen og Nils Ingebretsen Yttre Hærastvet fordi de ey holde ved liige et gammelt mærkes-Gierde, derom at paasee Documenter, høre Beskikkelses- og Besigtelses Vidner, og modtage Dom til Gierdets Vedligeholdelse, og at betale Omkostninger. Saa ere og stevnte som Vidner Ole Aadsen Fosse og Tormo Nilsen Fosse, alle de Indstevnte mødte, og vedtoge Varsel.

Citanterne fremlagde en Doms-act af 4 Septembr: 1726, hvoraf Dommen blev læst, saa lydende:

Vidnerne Ole Aadsen Fosse og Tormo Nilsen Fosse aflagde Eed og vidnede: at for omtrent 4 Uger siden var Vidnerne med Lensmanden opsendte til Baard og Nils Hærastveit fra Citanterne, at tilspørge Dem: hvorfor De ikke holder sin Anpart af Gierdet i Udmarken i Stand? hvortil De svarede Nei, De holder ikke Gierdet i Stand paa slig maade. De ankede paa at noget mark som skulle være kommen fra Yttre Hærastveit til Indre Hærastvet.

Vidnerne gik derpaa op og besaae Gierdet, saavit Baard og Nilses Part {angik} angaaer, og der laae Gierdet deels nede og gandske brøstfeldig. Saavit Vidnerne veed har Gierdet staaet der ald den Tiid Vidnerne kan erindre. Paa Contraparternes {Forlangende} Tilspørgende svarede Vidnerne: at Baard og Nils bad Citanterne samme Tiid om Lov at fløtte sin Gar ind paa Indre Hærastveit, saa at De fik Creaturene lit ind paa Støelen, siden De troede at der tilforn var taget noget fra Yttre Hærastveit, men Parterne kom derom ikke til Foreening. Vidnerne sagde, at Gierdet har til visse staaet der over Hævds Tiid 20 Aar; de forklarede videre, at Gierdet tilforn kand vel ikke have været i Stand alletider. {P} De Indstævnte nægtede ikke at Det vedkommer Dem for Deres Part at holde ved lige Gierdet, som gaar fra Øvreskuur op efter til Skarredalen, alleene De maatte komme noget ind paa Støelen. Vidnerne forklarede endnu, at Citanten Ole bad de Indstevnte Parter, Øvreskaaret til Beite for dem alleene, naar de ville holde garen vedlige, men det blev ikke antaget. De bleve derefter demitterede.

Citanterne sagde, at De have oplyst, at Gierdet bør vedligeholdes, og er nedfalden, thi paastaar de Dom efter Stevningen;

Parterne vare Dom begiærende, thi blev Sagen optaget til Doms inden Tingets Slutning for Østensøe.

Endre Samsonsen Traaes Sag mod Torbiørn Wiglichsen Traae blev igien foretaget.

Endre Traae sagde nu at han har sendt Bud efter Torbiørn Traae, som gik fra Tinget i Dag, men han vil ikke møde; Thi ansaae hand det for en Steedighed mod Retten, og paastod ham Laugdaget;

Eragtet:

Torbiørn Wiglichsen Traae gives Laugdag til neste Ting for Johndahls Skibreede. ei bet:

Fogden fremlagde det almindelige store Tingsvidne, hvorpaa til alle 10 Qvæstioner blev svaret: til 1te, 2, 3 og 4de: Nei. til 5te: her er kuns Tvets og Haugens Sauger, hvor alle bord skjæres vandkantede, og ingen Forandring med Forflyttelse. til 6te: Nei. til 7: Skibreedets Lensmand har ingen gaard her. til 8 – 9 – 10de: Nei. 2: Tingsvidne at Tingskydsen 4 s: pr: Mand er Almuen betalt. 3: Specification over Aftagene for Underhaugen og Wiig i Jondahl. 4: Restance Register over Skatterne, beløbende for 1783 og 1784 til 57 r: 5 mrk: 14 s: Til Tingsvidnerne svarede i sær de 2de mænd: Thomas Eriksen Underhaugen og Nils Engebretsen Hærastvedt.

Til Laugrett for neste Aar blev opnævnt: Ole Iversen Underhaugen, Ole Aadsen Ouestad, John Olsen Berje, Sjur Aadsen Kopre, Ole Evensen Vadsel, Mads Tørresen Sætvedt, Ellef Nilsen Sælsvig og Tron Ingebretsen Sambland.

1784: 213b

Efter Udraab havde ingen meere ved Tinget at bestille, thi blev det sluttet.

Høsteting for Østensøe:

Aar 1784, den 22de Octobr:, blev det almindelige Høste ting for Østensøe Skibreede behandlet paa Tingstædet Hæransholmen, og Retten betient med disse 8 eedsorene Laugrettesmænd: John Sandven, Christoffer Kallestad for Amund Kallestad, Hagtor Wangdahl, Ole Larsen Noreim, Arne Larsen Norem, Mons Tallaksen Netteland, Lars Sjursen

Moe, Torsten Larsen Sandve. Saa var og de 2de mænd Baard Jacobsen Havnen og Brynild Christoffe[rse]n Rychen som Vidner ved Fogdens Tingsvidne tilstæde. Kongens Foged hr: Koren var tilstæde, saa og Lensmanden og øvrig Almue.

Læst først samme Kongl: Anordninger og Øvrigheds breve som for Jondal, fol: 211.

Læst dernæst:
1: Lars Torstensen Skeyes Skjøde til Torsten Larsen paa 18 mrk:r S:r, 1/6 Huud i Skeye. datr: 22 Oct: 1784.
2: Skjøde til Brigt Larsen paa 1 Løb 5 mrk:e S:r. ¼ Hud i Nedre Wiig, datr: 22 Oct: 1784.
3: Aflyst Arne Larsens Obligation til Aamund Siovatsen paa 198 r:, mod Pant i Berven. Datr: 22 Oct: 1781.
4: Arne Larsens Obl: til Tron Tronsen Tvedt paa 198 r:, mod Pant i 2 Pd: 15 mrk:r S:r, 1/16 Løb Salt, ½ Huud, 1/8 K:skd: i Berven, datr: 22 Oct: 1784.
5: Svend Knudsen Lofthuuses Bygselseddel til Arne Knudsen paa 1 Pd: 3 mrk:r S:r, ¼ Huud i Skeye, datr: i Dag.
6: Arne Knudsens Reversal, datr: i Dag.
7: Skjøde til Brynild Christoffersen paa 1 Pd: 10 ¾ mrk: S:r, ½ b:sk:, ¼ g:sk:, \i Rykke/, datr: i Dag.
8: Thor Larsen Torpes Obligation til Arne Hildestvedt paa 100 r:, mod Pant i Torpe. datr: 22 Oct: 1784.
9: Brynild Rykkens Vilkaars Contract for sin Kone Guri Jacobsdatter, datr: i Dag.

Lars Olsen Noreim fremstod for Retten og anmeldte, at da hand forleden Aar afstod sin halvedeel af hans tilbygslede Gaard Noreim, til sin ældste Søn Ole Larsen, blev derunder aftalt at Citanten skulle have Vilkaar af gaarden, men da hands Søn nu ikke vil holde denne Aftale, har han til dette Ting ved muntlig Varsel indkaldet Sønnen Ole Larsen Noreim at høre Vidner om Contracten og beskikkelses Vidner, samt modtage Dom {for} til Opfyldelse, og at betale Omkostninger. Som Vidner ere stevnte under Falsmaal Jon Rasmusen Norem og Ole Johannesen Skaalem.
Alle de Indstevnte mødte.
1te Vidne, Jon Rasmusen Norem, aflagde Eed og vidnede: at forleeden {Høsteting} Høst hørte Vidnet paa Aftalen imellem Lars Olsen og hans Søn Ole Larsen om Vilkaaret af Gaarden. Ole Larsen lovede da, at hans Fader og Konen skulle have paa Gaarden Noreim: aarlig 2 Tønder Korn, nemlig 1 Tde: Halv-reent og 1 Tønde Havre, Foster til 1 Koe, 2 Smaler, samt aarlig ½ pd: Humle; Faderen skulle have dette saa længe hand levede, men døde hand førend Konen, saa skulle hun, som Stifmoder, intet have; Nils Knudsen Moe og fleere var inde samme Tiid.
2det Vidne, Ole Johannesen Skaalem, aflagde Eed og sagde; at hand var tilkaldet at høre paa Aftalen mellem Citanten og hans Søn Ole samme Tiid 1te Vidne var overværende, nemlig i Fior: Faderen forlangede samme Vilkaar 1te Vidnet har provet om, men Sønnen drog paa at bifalde det, og sagde det var for stærk, men ligedan som Faderen Lars havde givet sin Fader, ville Sønnen og give ham nu; Ole hverken benægtede eller vedtog det; det sidste Vidnet hørte derom af Ole, var at hand nægtede aldeeles det 3die Smalefoster.
Beskikkelses Vidnerne, Lensmand Johannes Wiig og {Johannes} Jon Rasmusen {b..?} Norem, vidnede undr Eed, at de for 3 á 4 Uger siden var hos Ole Larsen Norem for at spørge ham fra

Faderen, om hand ville vedstaae og holde den belovede Vilkaar Contract, hvortil Sønnen, opbragt i Sindet, svarede Nei. Vidnerne bleve afskeedigede.

Ole Norem sagde, at hand vil give sin Fader 10 Skiepper Korn, 1 Koefoster og 1 Smalefoster, saa længe hand levede, siden Ole, formedelst Faderens Afstaaelse, bleve Ejer af Godset, men hand troede at hans Vel, og for at skaffe Ole Brug, ikke var bevæg-Aarsagen til Afstaaelsen, men snarere for at faae den anden Søn hiulpen.

Citanten fremstillede som godvillig mødende,

3die Vidne, Hagtor Sjursen Wangdahl, i hvis Stæd indtraaede som Laugrettes mand: Johannes Aalvigen. Vidnet aflagde Eed og forklarede, at hand har en Datter af Citanten til ægte, hun er Halvsøster til Ole og Fuldsøster til den yngre broder: Vidnet sagde, at hand var nærværende paa Norem forleden Høst, da 1te og 2det Vidne var der: Faderen Lars Olsen forlangte da af Sønnen Ole, 2 Tønder Korn om Aaret, 1 Koefoster, 3 Smalefoster og 12 mrk: Humle, som Ole drog paa at bifalde. Ole tog derpaa en af sin Slægt og gik udenfor Døren med, kom saa igien, og da blev imellem Citanten og Ole fra begge Siider aftalt og besluttet, at Ole skulle give Faderen paa Gaarden 1 Tønde Havre korn og 1 Tønde Reen korn, Foster til 1 Koe og 2 Smaler, og 12 Mrk:r Humle, hvilket Ole udtrykkelig lovede. naar Faderen var død, skulle Vilkaaret falde bort. Derimod lovede og Faderen at laane Ole Saae korn. Vidnet blev demitteret.

Citanten paastod Dom efter Stevnemaalet og for Omkost:r.

Ole Norem underkastede Sagen {Dom} Dom, naar hand først faar contrastevnt, hvortil hand begiærede Sagen udsat.

Eragtet:

Til Contra begægnelse af Ole Norem udsættes Sagen paa hans Forlangende til neste Ting.

10: Aflyst Nils Johannesen Berves Obligation til Jørgen Isachsen Berve med fleere paa 307 r: 3 mrk:, hvoraf 50 r: rester til Ole Torpe, datr: 21 Oct: 1777.

Justitien mod Johannes Johnsen Skeye.

hr: Foged Koren paa Justitiens Vegne anmeldte at have ved muntlig Varsel indstevnt Johannes Hansen Skeye, for Løsgiængerie, Tjenestes Benægtelse, at høre Vidner og taale Dom til Bøders og Omkostningers Udreedelse. Som Vidner er stevnt under Falsmaal, Svend Olsen Skeye, der ligesaa er Angiver, og Svend Knudsen Skeye.

Stevnevidnerne Lensmand Johannes Wiig og Baard Jacobsen Havnen afhiemlede lovlig Varsel for Johannes Skeyes opholdsstæd Gaarden Skeye i hans Fraværelse i Opsiddernes Paahør.

Johannes Johnsen mødte og sagde, at hand er slet ingen Løsgiænger, men er Smeed, hands Haandværk fører med sig at hand ikke altid {kand} og ævindeleg kand være paa et Stæd, derfore arbeider hand heller ikke, og kan ikke arbeide længere paa et Stæd, end hvor der gives for ham noget at giøre. Hand har ikke næget!! (nægtet?) nogen Tjeneste, uden Svend Skeye, som hand ikke kunne giøre til nøye. Vidnerne bleve eedfæstede.

1te Vidne, Svend Olsen Skeye, sagde, at Johannes Johnsen har ingen fast Tjeneste været i paa lang Tiid, længere end ¼ Aar eller saa omtrent af Gangen, dette siste Aar har han ingen fast Tjeneste været i, men arbeidet for korte Tiider paa adskillige Stæder Smide-Arbeide; Vidnet bød ham Tjeneste hos sig forleden Høst, men hand ville ikke \tage derimod/, formedelst det han havde lært at arbeide i Smide. Vidnet veed ikke om han har været i stadig Tjeneste siden hand for nogle Aar angaaende

1784: 214b

{ligesaadan Forseelse} \Løsgiengeri blev dømt/. Vidnet veed at hand har læst Smeede-Arbeide hos en gammel Smeed.
2det Vidne, Svend Knudsen Skeye, forklarede, at Johannes Johnsen ikke paa nogle Aar har været i fast Tjeneste synde[r]lig længe, men gierne omskiftet nogle maaneder imellem, hans Arbeide er fornemmelig i Smide(m?)ee, og ellers har han undertiden hiulpen med Dag-Arbeide. Veed ikke at hand \har/ nægtet at tage imod Tjeneste. Vidnet veed at hand er Smeed. Videre vidste ikke Vidnerne, alleene de tillagde De aldrig veed, han har været leedig, ikke heller at hand handler. De blev demitterede.
Almuen erklærede paa Tilspørgsel, at Johannes Johnsen er bøyden til nytte og ikke til paatrængsel, thi her gives Arbeide nok for ham.
Smeeden Halsteen Amundsen af Kingservig afgav sin Erklæring, at indstevnte Johannes Johnsen har arbeidet i Smide hos ham, deels for lære videre frem i Professionen, deels for at hielpe naar Smeeden har haft meget Arbeide.
Paa Fogdens Forlangende udstaar Sagen til i Morgen tiilig.

Tinget blev hævet for denne Dag, saasom det var sent paa Aftenen.

dog fremkom Formynderen Nils Arnesen Torpe forinden med 50 r:, Myntlingen Anne Gribsdatter Yttre Aalvigen tilhørende, hvilke Penge blev opbuden til laans mod Jordegodspant, men ingen meldte sig.

Anno 1784, den 23de Octobr:, continuerede Høstetinget paa Hæransholmen for Østensøe i overværelse af samme Rettes Personer som i gaar. <10 April>?

Formynderen Nils Torpe opbød i Dag de 50 Rd: ligesom i gaard, men ingen meldte sig til at laane, med Johannes Aalvigen, som bød 2 p:Cto:, men ville ikke give Pante-Obligation, derfor blv Pengene forseiglet [og] leveret Værgen tilbage.

Sagen mod Johannes Johnsen blev foretaget.
Fogden lod tilføre, at, som han, saavel af de eedelig afhørte Vidner, som Almuens Udsigende, haver fornummet, at indstevnte Johannes Jonsen var bøyden ikke til den mindste Tyngsel, men nærede sig paa en reedelig maade ved Smide-Arbeide, et i sig selv lovligt og for bøyden fornødent Haandværk, saa kunne Fogden ikke som Løsgiengere betragte ham; thi de Løsgiengere som Forordningen omtaler, ere saadanne Personer som streifer bøyderne omkring, og uden at have lært noget Haandværk, lader sig leie for stor Dagløn, og opsætter den almindelige løn, den fattige Almue til Skade. Disse er det Forordningen meener, og sætter grændser for, men ikke de som med et lært Haandværk kand, som meldt, være bøyden til Gaven!! (Gavn). Fogden maatte derfor efter den indkomne Oplysning frafalde Sagen, men derhos anmærkede, at Lensmanden Johannes Wiig havde opført sig gandske fornuftig ved at paastevne Sagen, siden det for ham var angivet, at den Indkaldte var en Løsgiænger, og det er kun veed Rettergang og Vidner man kan faae den rette Sanhed at viide.
Eragtet:
Da Fogden frafalder Søgemaalet, saa bliver Sagen derved ophævet.

Justitz Sagen mod Ole Fixe.
Fogden irettekaldede den mod Leiermaalsbegiængerne, gifte mand Ole Olsen Fixe og ugift qvindemenniske Margretha Tronsdtr:, og ville fornemme om de Indstevnte møder, og hvad de til Sagen denne Rettes dag haver at møde.
Begge de Indstevnte mødte.

Ole Fixe anmeldte at have til dette Ting indstevnt mundtlig Pigen Margretha Tronsdatter at høre Vidner mod hendes Beskyldninger, og at høre hans Benægtelses Eed, og for Omkost:r. Som Vidner ere under Falsmaal

1784: 215

stevnte, Lars Olsen Fixe, Christi Hansdtr: Fixe, Guro Nilsdtr: Telstøe, Britta Torstensdtr: Telstøe, Dordey Torstensdtr: Weedsøen, Giert Olsen Indre Aalvigen og Isach Helgesen Lefse, samt Nils Tronsen Øren.

Hr: Fogden vedtog Varsel.

Af Vidnerne mødte Christi Hansdatter, Guro Nilsdr:, Giert Olsen og Isach Lepse, som bleve eedfæstede.

1te Vidne, Christi Hansdatter, forklarede, at i Fjor efter Paaske hørte Vidnet at Margretha Tronsdatter sagde til Ole Fixe i hans Floere, at hand var ikke fri for hende, men kunne heller ikke sige om hand var Barnefader, for der har været andre baade før og siden.

2det Vidne, Guri Nilsdatter, vidnede: at da hun var i huus paa Texe!! (Fixe), hvor Margrethe tjente, hørte Vidnet, {forleden} om Vinteren for et pr: Aar siden, at der var een inde hos Margrethe om Natten, Husbonden befalede Vidnet at see hvem der var, men hun fant ingen. har intet videre hørt eller seet, alleene Vidnet har hørt tale om at hun havde Karmænder hos sig.

3die Vidne, Giert Olsen, vidnede: at have hørt Margretha sagde {til} \om/ Ole, at hand var en HoreHund baade til Bis og Bøyder, og at: om der var 20, ja 40, saa skulle dog Ole være Barnefader.

4de Vidne, Isach Heljesen Lepse, vidnede: at have hørt Margrethe samme Tiid 3die Vidne hørte det, at sagde, at Ole var en Horehund baade til Bye og Bøyd, og at om der havde været 20, ja 40, i hob med hende, skulle hand dog være Barnefader.

Citanten bad Vidnerne forelagte, og Udtog af det passerede.

Eragtet:

de udeblevne Vidner Lars Olsen Fixe, Brit Torstensdtr: Telstøe, Dordey Torstensdtr: Weedsøen, {Giert Olsen Indre Aalvigen}, forelægges tilligemed Nils Tronsen Øren, under Falsmaals straf til neste Ting at møde. Denne Forelæggelse skeede, efterat Stevnevidnerne Lensmand Johannes Wiig og Baard J[a]kobsen Havnen tilforn havde afhiemlet deres lovlige Indvarsling.

Efter optagelse den 22 Septembr: sistleden paa Aastædet Gaarden Botten, blev nu i Sagen, anlagt af Ole og John Botten imod Nils og Mons Botten, vide folio 203, i overværelse af samme Laugrett som sist: af Dommeren og Laugrett eenstemmig saaledes

dømt:

Spørgsmaalet i denne Sag er: om det Stykke mark, Contra Citanterne Nils og Mons Botten har indgierdet, skal efter Citanternes, Ole og John Bottens Meening være af deres paa boende Gaard Bottens fællig Udmark og Fæebeiter, eller efter Contra Citanternes Meening, af disses underbrug, Kanikebergets Eene Eie. Paa Citanternes Siide oplyser alle hoved Vidnerne, i sær 2, 3 og 6te, at Udmarken til samtlige Parters brug har i mere end Hævds Tiid været fælles mellem dem, lige til nu, Gieret for et Aar siden er opsadt. Heri stemmer og overeens mange af Contra-Vidnerne. At det Indgierdede Stykke, hvor og det omstevnte Høe er slaaet, ligger i denne Udmark, viiser Befaringen af 2 Aug; 1784. Paa Contra-Citanternes Siide derimod findes i 1te, 6te og 7de {Vidnesbyrd} Contra-Vidnesbyrd gammel Sagn for: at Deelet imellem Kanikeberg og Botten skulle gaae ind i udmarken, og følge Steege- og Støels-bekken, ved hvilken det omhandlende Gierde er sadt, dog siger 6te og 7de Vidne, at noget af Bottens Fæehave er taget med indenfor Gierdet. Herhen kand og føres 5te Contra.Vidne, som

har hørt, at et Stykke, kaldet Rømmeflaaten, skulle være Kanikebergs Ejendom, og Rømmeflaaten er efter Befaringen blant

1784: 215b

det Indhegnede. Men, disse Vidner ere Sødskende, og liige besvogrede til Contra-Citanten Nils Botten. Provemaalene kuns om Sagn efter Nils Bottens Fader og nær Slægt, kand altsaa ikke svække de Vidner som tale om aarlig brug i over Hævds Tiid. Den fra Citanternes Siide svarede Kiendelse til Kanikeberg, er ikke beviist at have været for Beite i Udmarken, men efter 1, 4 og 5te Vidne, og 2det Contra-Vidnesbyrd, for Haaebeite paa Bøen, følgelig kan Fællesskabet i den heele Udmark ikke heller regnes fra nogen godvillig Tilladelse af Kanikeberg, som med Opsiddernes Villie kunne være foranderlig. Contra-Citanterne have saaledes ikke beviist sig at være eene Ejere af det indhegnede Stykke fra den fælles Udmark, og af denne kand De intet tage uden først at byde sine Medejere til Lods; Thi kjendes for Rett: Det Gierde, som Contra-Citanterne Nils og Mons Botten har opsadt i fælles Udmark, bør de tage ned igien, og lade den heele Udmark herefter som tilforn være fri til fælles Beite efter Loven, Horn mod Horn og Kløv mod Kløv. I øvrigt frikiendes Parterne for hinandens Tiltale, alleene Contra-Citanterne betale til Citanterne i Omkostninger 13 Rdr:, som udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlig Forkyndelse, og forøvrigt at efterkommes inden lovlig Tiid, under Lovens Tvang og Execution.

Læst
11: Ole Torbiørnsen Norems Skjøde til Lars Sjursen paa 1 Pd: ½ Mrk:r S:r, ½ Huud i Noreim, af 22 Oct: 1784.
12: Ole Pedersen Røens Obligation til Johannes Haldorsen Yttre Aalvigen paa 160 r:, mod Pant i 18 mrk:r S:r, 1 Faare skind i Røe, datr: i Dag.
13: Provstinde Gelmeydens Bygselseddel til Erik Larsen Thole paa ½ Løb S:r, ¼ Td: Salt i gaarden Thole, datr: 6 Julii 1784.
14: Erik Larsens Revers derimod, datr: i Dag.
15: Arne Nilsen øvre Wiigs Vilkaarsbrev til sin Moder Anne Arnesdtr: datr: i Dag.
16: Jahn Svendsen Reistvedts Skjøde til Lars Jahnsen paa Gaarden Reistvedt, Skl:(?) (Skyldig?) 1 Løb 6 mrk:r S:r, datr: i Dag.
17: Ole Stegsen Bervens Vilkaarbrev til sin Fader Steg Olsen og Kone, datr: i Dag.
18: Kittil Giermundsen Berjes Skjøde til Arne Larsen paa 1 Pd: 12 mrk: S:r, ½ G:sk: i Hillestvedt, datr: 23 Oct: 1784.
19: Ole Larsen Norems Vilkaar brev med sin Fader Lars Olsen, datr: 23 Oct: 1784.
20: Aamund Thorsen Østensøes Vilkaarbrev med sin Moder Ragna Michelsdatter, datr: 23 Oct: 1784.

Cont: I!! (Continuation I?) Ole Nilsen og Hans Johannesen Indre Hærastvedts Sag mod Baar og Nils Yttre Hærastvedt, vide folio 213, blev efter Optagelse saaledes

dømt:

At der i forrige Tiider kand være kommet noget mark fra Ytre Hærastvedt til Indre Hærastvedt, som Contraparterne i denne Sag, Baard Olsen og Nils Engebretsen synes at være ankende over, bliver dette Søgemaal uvedkommende, naar det ikke anrører det paastevnte Gierdet. Det imellem Yttre og Indre Hærastvedt efter gammel Dom af 4 Sep: 1728 oprettede Gierde i Udmarken, som Vidnerne end ydermeere siger at have slaaet over Hævds Tiid, som Contraparterne selv ikke har for Retten benægtet at vedkomme dem, men derimod erkiendt Deres Strekning at gaae fra Øvre skuur op efter til Skar(v?)edalen, kand de derfor ikke undgaae at vedligeholde, ligesaavelsom Indre Hærastvedt sin Part, da enhver

udskift Ejer bør have sin Part freedet. Thi kiendes for Rett: De indstevnte Opsiddere paa Yttre Herestvedt, Baard Olsen og Nils Engebretsen, bør at vedligeholde sin forbemeldte Anpart af \det gamle/ Gierdet imellem dem og Indre Hærastvedt, i lovfør Stand, i mangel deraf haver Citanterne, til sin Eiendoms Freedning, at lade saadant fuldføre paa de Indstevntes Bekostning. Derimod forbeholdes de Indstevnte sin lovlige Tiltale til Citanterne for hvad Ejendom de maatte troe sig at have mistet, efter foregaaende Stevnemaal til Aastæden. I Omkost:r for denne Sag betaler de Indstevnte til Citanterne 1 Rd:r, som udreedes 15 Dage efter Forkyndelse, og i øvrigt at efterkommes, derefter i lovlig Tiid, under Lovens Tvang og Execution.

Fogden fremlagde det almindelige Tingsvidne paa 10 Qvæstioner, hvortil Almuen svarede: Nei, undtagen til 7de: at Lensmanden bruger ingen Gaard. 2, 3 og 4 blev læst det øvrige for dette som for Jondahl Skibr:, fol: 213.

til Laugrett for neste Aar blev udnævnt: Haaver Larsen Thole, Jacob Hansen øvre Wiig, Sjur Tronsen Torpe, Michel Jærandsen Thole, Johannes Olsen Østensøe, Holger Larsen Kaldestad, Torsten Olsen Birkeland og Halvor Olsen Rychen.

Restancen for dette Skibreede 330 [rd:] 2 mrk: 12 s:

Johannes Fladebøe anviiste i Retten en raae Biørnehud, som hand har skudt paa egen grund, hvilken blev mærket.

Efter Udraab havde ingen meere ved Tinget at bestille, thi blev samme sluttet.

Høsteting for Gravens Skibreede.

Anno 1784, den 25de October, holdtes almindelig Høste Ting med Gravens Skibreedes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide Grund, ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Nakschouv med følgende eedsorne Laugrettsmænd: Tormoe Amundsen Warberg, Andor Siursen Torblaae, Knud Knudsen Espeland, Brynild Iversen Haugen, Tosten Roaldsen Møchletun, Lars Pedersen Torblaae, Aschield Giermundsen Undeland, og Anders Trondsen Eide, saa var og tilstæde Lensmand Anders Lille Graven med den Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de for Jondals Skibreede Specificerede Kongelige og høy Øvrigheds Anordninger.

Dernest Almuens Breve.
1: Anviist til udslættelse Lars Snaresen Saaqvitnes Obl: af 21de Oct: 1779 til {L} Siovat Nielsen Seim, stor 99 rd:, Qv: 25 Oct: 1784.
2: hr: Biskop Irgens bøxel brev til Knud Jacobsen Selland paa 1 bpd: S:r, ½ F:skind overbøxel i Gaarden Selleland, dat: 2 Oct: 1784. med Revers.

David Olsen Sævertvet paa egne og medArvingers vegne i Rette ædskede den forrige anlagde Sag mod Peder Børsem, betreffende et huus, som den instævnte bruger, og staaer paa Gaarden

hos ham, og tilhører Cit:, fremlagde dernæst et Skiftebrev af 7de October 1764, som viser at det bemelte huus er udlagt til Enken Anna Halversdatter for 16 rd:.
Peder Børse tilstod nu for Retten at dette rigtig er det paastævnte huus, men formente at have med det fremlagde Skiøde beviist at alle Gaardens huuse med Gaarden er solgt af Hans Børse, som dette Skifte er holt efter, og formeente derfor at hans Arvinger ingen Rett havde til at tage huuset tilbage da Skifte holdtes.

1784: 216b

David Olsen Sævertvedt sluttede Sagen til Doms efter Stævning, med Paastand, og deres Anpart af huuset bliver dem erstattet med 8 rd:, og i Processens Omkostninger 2 rd:
Peder Børse sluttede ligesaa Sagen til Doms, og henholt sig til sit Jnlæg.

Eragtet.

Sagen optages, da Tiden nærmere inden Tingets slutning skal bekiendtgiøres.

Ole Michelsen Fylchedal for Nedre Fylchedals Saug angav at dette Aar er skaaret paa denne Saug 500 bord til udførsel af enkelt tykkelse og længde, og 1000 til brug i Bøyden, hvoraf og er endeel Osp og Birk, at han ikke er bedre vidende end at dette forholder sig rigtig, bekreftede han med corporlig Eed:

Anviist til udslættelse Lars Pedersen Traaes Obl: til Lars Amundsen Aalvigen, stor 190 rd:, dat: 23de October 1775. Qv: 25 Oct: 1784.

Anno 1784, den 26de October, continuerede Gravens Høste Ting, i overværelse af forbenævnte Laugrett.

Hvorda! Erich Breche af Woss anmelte med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Thore Aasem og Aslach Ørdal for Gield 3 rd:, derom at høre Vidner og lide Dom, samt at betale Omkostninger. Til Vidner ere indkaldet Svend Kircheteig og Søn Niels Svendsen. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Thore Aasem mødte og vedtog Varsel, og for Aslach Aurdal mødte hans Søn Lars Aslachsen, og vedtog Varsel.
Svend Kircheteig mødte for Retten, men Niels Svendsen blev anmeldet Syeg, thi blev lovlig varsel afhiemlet af Lensmand[en] og Gudmund Røn/n/estrand.
Citanten begiærede Sagen stillet i beroe en liden stund for at giøre det i mindelighed.

Anders Larsen Herrej i Rette ædskede den til siste Som/m/er Ting mod Halsten Iversen Tveite anlagde Sag for Giæld, og fremlagde Laugdag, saalydende:
Aschield Giermundsen Undeland mødte for den Laugdagede Halsten Tveite og vedtog Varsel, samt begiærede Anstand til næste Ting for at oplyse Sagen.
Citanten, som formeente at have siste Ting beviist at den instævnte har taget endeel Tøm/m/er, men at dette er mindre end han troede sam/m/e skulde være, paastod at Halsten Tveite bør tilfindes at aflægge Eed paa hvormeget Tøm/m/er det var han tog, eftersom han ej vil vedgaae saameget som Accorden var om, og Citanten havde dog sam/m/e, nemlig 10 Tølter paa en Stæd, men var ej med den instævnte, da han tog det.
Aschield Undeland vedblev sit forrige.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Halsten Tveite i Rettefører det fornøden Agtende.

Aschield Giermundsen Undeland for Halsten Tveite i Rette ædskede

1784: 217

den forrige Sag mod Lars og Østen Aasem for Gield, og fremlagde Laugdag, saal:
Thore Aasem mødte for Lars Aasem, og Østen Aasem mødte selv og vedtog varsel. Saa mødte og Vidnet Ole Nessem.
Citanten begiærede Vidnet fremkaldet og afhørt, derpaa fremstod
Vidnet Ole Samsonsen Nessem, som aflagde Eed efter Loven og vidnede; at for 3 eller 4 Aar siden hørte Vidnet at Østen Aasem blev saaledes foreenet med Citanten, at han \Cit:/ skulde have 4 ½ Rd:r for den skade som af ham eller de instevnte var giort paa Citantens Jagt, hans Fader var da ej tilstæde, men Vidnet Wiglich Wangen var nærværende. Vidnet havde intet videre at vidne, er derfor demiteret.
Thore Aasen!! (Aasem) anmelte for Lars Aasem at han ej var fornøyet med sin Søns Contract, som desuden den gang umyndig, men vilde betale Citanten den Erstatning som mænd billig kunde vurdere Skaden for, videre, at paa de paastævnte 4 rd: 3 mrk:, som da blev Aftalt med Østen Aasem, at skulde betales, er med vahrer betalt Cit: 1 rd: 1 mrk:
Citanten sluttede Sagen til Doms, og paastod Forliget bekræftet, og Dom til de 4 – 1 – 8 s: betaling, da de foregivne 1 rd: 1 mrk: betaling nægtes, og i Omkostninger 2 rd:

Eragtet.

Sagen optages, og skal Tiden til Dom/m/ens \kiendelses/ Aflæsning inden Tingets Slutning bekiendtgiøres.

Jon Lille Graven anmelte ved mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Wiglich Davidsen Undeland for Giæld 1 rd: 5 mrk: 8 s:, derom at modtage Dom og betale Processens Omkostning, vilde fornem/m/e om den instævnte møder.
Efter Udraab mødte ej Wiglich Undeland.
Stævnevidnerne Lensmand[en] og Gudmund Rønnestrand sagde, at de for over 14ten Dage siden havde forkyndt Stævningen for ham efter Jncamination, men at dette skeede paa Naboe Gaarden Spaanem, hvor han vedtog at være fornøyet med varselen, for at slippe den umage, at gaae hiem, derpaa aflagde de Eed.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men nu ej mødende Wiglich Davidsen Undeland gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel. <bet:>

Jens Pyk lod anmelde med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Tosten Nedre Læqve for Giæld 5 mrk: 4 s:, derom at modtage Dom og betale Processens Omkostning. vilde fornem/m/e om den instævnte møder.
Jnstævnte Tosten Nedre Læqve blev paaraabt men svarede ej, thi afhiemlede forbemelte Stævne Vidner lovlig varsel.
Citanten erindrede om Laugdag.

1784: 217b

Eragtet.

Lovlig instævnte men nu ej mødende Tosten Nedre Læqve gives Laugdag til næste Ting.

Erich Breche anmelte nu at den incaminerede Sag er forligt.

Wiglich Wangen anmelte med mundtlig Varsel til dette Ting at have indkaldet Thore Aasem for uhøviske Ord mod Citanten, derom at høre Vidner, stævnte og ustævnte, at modtage Dom efter Sagens beskaffenhed, og betale Processens Omkostninger. Til Vidner ere indkaldte Østen Larsen Aasem og Ole Endresen Bue. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Thore Aasem med Vidnerne blev paaraabt, men ingen mødte, thi afhiemlede Stævne Vidnerne Lensmand[en] og Gudmund Rønnestrand lovlig Varsel for de udeblevne.
nu mødte Thore Aasem og Vidnet Østen.
Vidnet Østen Larsen Aasem fremstod og aflagde Eed efter Loven, og vidnede: For 3 á 4 uger siden, i en begravelse paa Aasem, hørte Vidnet at Citanten og Thore talede om Geeder, Thore sagde da, at han vilde have Geeder, \og at/ Citanten maatte taale hvad skade de giorde i hans Eiendom, \naar det blev betalt/. Gaardene grændser til hinanden; samt om han havde saadanne Kreature at de aad ham selv og op. Cit: {skiød} \bad/ da Vidnet og Ole Bue at erindre sig det talte, videre, at Thore lagde til, naar han ej viste hans Kreature giorde skade, men kan ej erindre om dette skeede før Citanten bad dem at erindre det talte eller efter. Thore sagde da, at hvad Skade Geederne giorde, skulde efter mænds vurdering betales med Penge, og ej tages Kreaturene, samt at dette syntes at være Spøg først, men til sist bleve Parterne Vreede. veed intet videre, er derfor demiteret.
Citanten sagde paa tilspørsel at Geederne har ingen skade giort ham, begiærede nu Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet.

Vidnet Ole Endresen Bue, som nu ej møder, gives Laugdag under Faldsmaal til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Wiglich Wangen anmelte med mundtlig varsel at have indkaldet Thore Aasem, fordie hans Kreature haver ved Beedning giort Skade paa Citantens Bøe, derom at høre Vidner, modtage Dom i hoved Sag, og svare Processens Omkostning. Til Vidner under Faldsmaal indkaldet Niels Paulsen Haldanger, Thomas Torchelsen ibidem og Guro Torchelsdatter ibidem. vilde fornem/m/e om den instævnte med Vidnerne indfinder sig.
Thore Aasem mødte og vedtog varsel. af Vidnerne mødte ej Guro Torchelsdatter, thi afhiemlede de bemelte Stævne Vidner lovlig varsel.
Citanten begiærede sine Vidner Eedfæstede og afhørte, og fremstod

1784: 218

1te Vidne, Niels Paulsen Haldanger, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: ungefær 5 uger før Michaelis afvigte saa{v} Vidnet endeel Kalver gik ved en Slaatte, Tomas Haldanger tilhørende, hvorfra de og havde gaaet paa Citantens og opædt den saaledes at den ej var slaaende, dette saa Vidnet 1 eller 2 gange, men da Vidnet ej var saa nær, kunde det ej heller see om nogen af Kalverne tilhørte Thore Aasem. noget for Michaelie, og efter at have seet Kalvene i Slaatten, saa Vidnet en død Kalv ligge i bemelte Slaatte Sionerhaug, men da den tilhører Tomas Haldanger, og Citanten og Vidnet ej veed mærkene, saa kan ej sige paa hvis Eiendom den laae, Kalven tilhørte Thore Aasem. demiteret.
2det Vidne, Tomas Torchelsen Haldanger, som aflagde Eed og vidnede: paa omvidnede Tid saa Vidnet \3 á 4 gange/ at endeel Kalver gik paa Vidnet og Citantens Slaatte Sionerhaug, og aad den op, og Thore Aasems Kalv var da med. nogle Dage for Michaelie Saae Vidnet den ommelte døde Kalv, som tilhørte Thore, laae paa Slaatten, og formeener Vidnet at den laae paa hans Eiendom. Vidnet kan ej andet erindre er!! (end?) at der var 7 Kalver eller Kreature i alt. demiteret.
Citanten begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne.
Thore Aasem sagde at han havde budet betaling i Mindelighed for det opædte.

Citanten nægtede ej at være buden betaling for Skaden efter at have stævnet, men ej Processens Omkostning.
Thore Aasem anmelte at det var ham aldeeles uvidende Kalven var i Citantens Eiendom, forventede derfor Sagen i mindelighed kunde være Afgiort.

Eragtet.

Lovlig instævnte Vidne Guro Torchelsdatter Haldanger gives Laugdag under Faldsmaal til næste Ting.

Torchel Lindebreche for Enken Abelone Sævertvet i Rette ædskede den forrige Sag mod Gaarden Oses Opsiddere betreffende et mærkes Giærde, og vilde nu fornem/m/e med hvad Tilsvar de møder.
Omund Ose paa egne og medEieres vegne mødte og anmelte at have contra instævnt Enken Abelone Sævertvet med Laugværge, samt Søn David Olsen Sævertvet som Eier og Odelsmand af Gaarden Sævertvet, at anhøre Vidner og lide Dom, samt betale Omkostninger. Til Vidner er indkaldet under Faldsmaal Christie Paulsdatter Sævertvet og Ole Olsen Ose. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Torchel Lindebreche vedtog varsel for Enke og Søn, saa mødte og Vidnet Ole Olsen, det andet var nu ej tilstæde.
contra Citanterne begiærede sine Vidner afhørt, og
1: Ole Olsen Ose, som aflagde Eed og vidnede: at Oses mænd har haft hage til sin Smale om Som/m/eren imellem Broerne, og at disse og har gaaet over {paa} mærket paa Sævertvets Eiendom, hvorimellem ingen Gaar!! (Gar) eller Gierde haver været, eller Ose mænd

1784: 218b

ladet Giete deres Smaler der. For 12 eller 13 Aar siden giærte Ose mændene paa det bemelte Stæd, men Sævertvet vilde da ej giærde med dem, hvorfore det ej kom til fuldkom/m/enhed. Paa tilspørsel sagde Vidnet at Sævertvets Opsiddere maae benøtte sig af Oses Broer naar de skal til sit Plads Storøen, som ligger strax ved Gaarden og i Grændse med Smale hagen, og at dette er 3 Broer, samt at de bruger alle sine vejer fra Pladset over broene og over Oses Eiendom for eendeel. Vidnet har hørt at Sævertvets Smaler har beitet paa Oses Slaatter, men har ej seet det. Paa contra Citantens Spørsmaal svarede Vidnet, at Smalen haver været i den bemelte hage {høyeste Som/m/eren} først om Som/m/eren, og siden ført dem til Støls, samt at dette haver ej været alle Smalerne. videre, at Vidnet ej har seet Ose mænd har ladet sine Kalver gaae i hagen først om Som/m/eren, forinden nu paa nogle Aar, samt at Broer og vejer som melt haver været brugt til og fra Storøen, siden det blev oprøddet ungefær 20 Aar. demiteret.
2det Vidne, Christi Paulsdatter Storøen, aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med første Vidne, og at Vidnet, som boede paa Pladset Storøen, maatte sædvanlig møte eller iave!! (jage) Smalerne samt hæster fra Pladsen, at de ej skulde giøre Skade, samt at Vidnet gik til Ose mændene og bad dem tage Kreaturene bort naar de giorde formeget fortræd, som dog ej var efter huusbondens Ordre. videre, at Sævertvets Smaler har gaaet i marken /: øvre marken ment :/ baade paa Oses og Sævertvets Eiendom, og beitet hvor de har villet. demiteret.
contra Citantene fremlagde en steenings Forretning af 1780, og begiærde det incirclede antaget saaledes.
hoved Citanten Paastod Dom efter forhen tilførte. og 2 rd: i Omkostninger.
contra Cit: paastod ligesaa Dom til at Sævertvet bør afstaae bruget af deres Broer og Vejer, samt holde sig fra deres Slaatter og Eiendom, naar de vil have mærkes gierde, hvori Ose mændene vil svare det halve naar Gierdet skal gaae imellem deres heele Eiendom, og i Omkostninger 2 rd:

hoved Cit: nægtede at vilde sætte Gierde for deres Slaatter i udmarken, og holder sig til de gamle beiter efter Steenings Forretningen. ingen havde videre at tilføre, thi blev

Eragtet.

Sagen optages til Revetion.

Elling Jensen (Jonsen?) Nedre Fylchedal paa egne og Opsiddernes vegne paa øvre, Nedre og mit Fylchedal, Aarhuus, Breche, Hauchenes, Hamre, øvre og Nedre Rønnestarnds vegne, anmelte at have med mundtlig stævning til dette Ting indkaldet Opsidderne paa Kierland, Mads Trondsen, Iver Ricoldsen, Tosten Olsen, Peder Christophersen,

1784: 219

til at holde en Broe med Citanterne efter gammelt Brug, derom at lide Dom til at betale siste Reparations Omkostning, afvigte Vaar, og at erstatte Processens Omkostning.

Opsidderne paa Kierland mødte og vedtog Varsel.

Citanterne fremlagde Jndlæg af 25de October 1784, saal:

De instævnte begiærede tilført, at de nægter ej at holde Kierlands Broe vedlige med Citanterne naar de skal blive frie for den anden Broe, Rise Broe kaldet, som har været dem paalagt at holdes, og derfore holdt op at i standsætte Kierlands Broe.

Laugrettet og Almuen svarede paa Dom/m/erens Tilspørsel, at den Almindelige Vej ligger fra Gravens til Ulvigs Kirke \og over Kierlans broe/, men ellers Rejser Almuen fra Ulvig {til} \og/ Eifiord her til Tinget vejen om Rise Broen, som den snareste.

Citanterne sluttede Sagen til Doms efter Stævning og sit Jnlæg, og de instævnte ligesaa inlod Sagen Dom, og sagde, at naar de bliver frie for at holde Risse broe, vil de ej nægte at holde Kierlands Broe med Citanterne.

Tveite mænd er ej stævnet.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til 6te November førstkom/m/ende.

Wiglich Larsen Wangen i Rette ædskede den forrige anlagde Sag mod Ole Samsonsen Nessem betreffende en Contract, og fremlagde Laugdag, saal:, og sagde at de forrige Sager som tilforn er ventileret, skulde staae Ole {Westrem} \Nessem/ lige aaben naar ej Contracten blev opfylt, nu er ej denne opfylt, derfore vil nu føres Vidner paa den instævntes Fornærmelser mod Citanten, til undgiældelse, og først i Rette lagde den bemelte Contract dat: 29 Oct: 1783, som ej af Ole Nessem er underskreven, saal:

Ole Nessem infandt sig ej, men Lænsmand Anders Lille Graven vedtog lovlig varsel paa hans vegne.

Vidnerne infant sig for Retten

Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørt, og fremstod

1ste Vidne, Niels Torchelsen Haldanger, som aflagde Eed og vidnede: for noget mere end 3 Aar siden saa Vidnet at Ole Nessem en Søndag krøb op paa Citantens Tag, og laae paa knær paa Torvhalde, for at plukke Jordbær paa Taget, men saa ej at han giorde Skade paa det. Afvigte Vaar var Vidnet hos Ole og arbeidet i Vaarvinden, og hente da en gang at Oles Øg kom fra hans Ager og til Citantens, som da var op(ru?)net Sæden paa, og bed i sam/m/e 1 á 2 Gange, men giorde ingen videre skade, sam/m/e Tid gik og bemelte Øg en liden Tid paa Bøen, Cit: tilhørende. demiteret.

2det Vidne, Hans Nessem, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: at han har seet Ole Nessems Kreature gaae paa Cit:[s] Bøe ved Korsmisse Tid afvigte Vaar, Wiglich havde da ej sine Kreature paa Bøen, videre, at Gaarderne og Bøerne ligge sam/m/en, saa at

1784: 219b

Kreaturerne kan ej holdes fra Citantens bøe, uden ved Gierde eller Gieten. demiteret.
3de Vidne, Baar Wangen, som aflagde Eed og vidnede: at have seet baade før og nogle Dage efter Korsmisse afvigte Vaar, Ole Nessems Kreature i Citantens Ager og Eng, samt hans Sviin at oprote hans \...?/ Ager, paa den Tid havde Cit: sine Kreature af Bøen, har derimod ej seet Wiglichs Kreature i Oles Ager eller Eng paa den Tid, til Skade; ligesom forrige Vidne at Oles Kreature kan ej holdes fra Cit:[s] bøe uden Gierde eller Vogten. demiteret.
4: Vidne, Siovat Haldanger, aflagde Eed efter Loven og vidnede: ved Paaske Tid afvigte var Vidnet udsent af Cit: til Ole Nessem, for at tilspørge ham, om han vilde opfylde den ingaaede Contract, Ole svarede da, at Cit: fordrede formeget, og vilde ej opfylde den, Vidnet havde Ordre at fordre Omkostninger 3 rd: 4 mrk: 8 s:, som er de i Contracten inførte 2 rd:, og for Contracten 1 rd: 4 mrk: 8 s: demiteret.
Vidnet Niels Haldanger fremstod og under forrige Eeds Kraft vidnede eenstem/m/ig med siste Vidne, som det tillige med var udsent til Ole Nesseim.
Citanten sluttede Sagen til Doms efter sin Stævning og det passerede, samt paastod at Ole Nesseim bør tilfindes Mult!! (Mulct) for sin Adfærd mod ham, opsættes mærkes Giærde imellem deres Gaarder og betale Processens Omkostning efter Dom/m/erens Skiøn.
Lensmand[en] for Ole Nesheim sagde at han var villig at betale Omkostning efter Contracten, og holde dette Forlig, men ej betale mere end halve Omkostning paa selve Contracten.
Citanten benægtede at betale halve Contractens Omkostning, og at derom var ej accord, Lensmand[en] begiærede derfor Sagen udsatt til næste Ting for at Ole kan beviise det anbragte.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Ole Nesheim møder med Tilsvar og det forebragte Beviis, eller Dom modtager.

Paul Siursen Spaanem anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Svend Larsen Lund for Gield 8 rd:, derom at modtage Dom til betaling, og betale Processens Omkostning.
Svend Larsen Lund mødte ej efter udraab; thi afhiemlede Olmoe Garetun og Tosten Møchletun at have forkynt Stævningen for 14ten dage siden for den instævntes Bopæl i Paahør af hans Broder Kone Guro Magnesdr: Lund.
Citanten begiærede Laugdag.

Eragtet.

Lovlig instævnte men nu ej mødende Svend Larsen Lund gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

1784: 220

Peder Børse for Niels Højsetter i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Westrem for Gield, og da Ole Westrem /: efter angivelse :/ haver lovet betaling til næste Ting, stillede Citanten \Sagen/ til sam/m/e Tid i beroe, med Reservation da at paastaae Dom om betaling udebliver.

Paul Torchelsen Nedre Leqve paa egne, sin Moder Anna Leqve og Sødskendes vegne, i Rette ædskede den forrige Sag mod {Jens Ø} Iver Olsen øvre Leqve for Fornærmelse og Brug udj Citanternes tilhørende Eiendoms Mark, og anmelte at denne Sag var instævnet til afvigte høste Ting, og da udsatt paa Grund af at den instævnte vilde bevise sin Rett til Marken, men

da dette endnu ej \er/ skeed, uagtet det .....? paalagt afvigte Som/m/er Ting, saa haver Citantinden og MedEiere nu Stævnet Iver øvre Leqve i Continuation af forrige Sag at lide Dom til Bøders udreedelse og Skadens Erstatning, samt Processens Omkostning at svare.

Iver øvre Leqve mødte og vedtog varsel.

Paul Torchelsen fremlagde Jnlæg af 22de Oct: 1784, saal:

Iver øvre Leqve begiærede tilført, at han er ej eene {...?} som bruger i det paastævnte Støkke mark, hvortil han med flere regne sig Eiendom, som han haabede at kunde beviise, og derfore begiærede Sagen udsatt til næste Ting.

Paul Torchelsen paastod at den instævnte burde bevise det anbragte eller Dom modtage, da dette nu er anden gang Sagen paa den Grund er udsatt.

Iver øvre Leqve vedblev sit forrige.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Iver øvre Leqve i agttager det fornødne til dens endelige Slutning.

Wiglich Ødven paa egne og Ole Ødven samt Lars Haaeims vegne i Rette ædskede den forrige Sag mod Torchild Lindebreche betreffende eendeel Saug Tøm/m/er, og fremlagde Laugdag, saal:

De laugdagede mødte med Vidnerne.

Citanterne begiærede Vidnerne afhørte, og fremstod

1te Vidne, Ole Siursen Spaanem, som aflagde Eed efter Loven og vidnede, for 1 Aar afvigte Som/m/er siden vilde Torchel Lindebreche kiøbe hos Vidnet 2 Stk: dobbelt Saug tøm/m/er af det Tøm/m/er \Vidnet/ havde kiøbt hos Ole Bolstad, hvorpaa Vidnet lovede ham det, Dagen efter kom/m/er Torchel til Vidnet, som da stod og skar paa Scheje Saug med 2 Stk: dobbelt længde, som blev afhugget og skaaret paa Saugen, og sagde da Torchel, at han ej havde taget af Vidnets Tøm/m/er, men sagde ej hvor han havde faaet det, eller saa noget mærke paa det {sa}. Vidnet demiteret.

2det Vidne, Endre Aslachsen Scheje, som aflagde Eed og vidnede: eenstem/m/ig med første Vidne Aslach Scheje, {paa} da dette paa en Tid med ham var tilstæde, med forandring, at det var 2 Støkker, og at Torchel tilregnede sig Rett til endeel af Tøm/m/eret, eftersom han havde

1784: 220b

kiøbt en Skauge Teig i Bolstads mark. demiteret.

Ole Bolstad, som til Vedermæle er instævnet, declarerede at Torchel tilspurgte ham hvor Ole Spaanems sit Tøm/m/er laae, denne sagde ham, at han kunde tage ved Nøstet eller ud efter Stranden, men veed ej hvor Tøm/m/eret siden blev taget, videre, at Citanterne haver ej betalt [for] mere Tøm/m/er end de har faaet, og det i tue slagne og borte blevne er ej betalt. {samt}

Torchel Lindebreche begiærede Sagen udsatt for at stævne Contra og for Vidner.

Wiglich Ødven paastod at Torchel Lindebreche enten viser sin hiem/m/els mand, eller lide Dom efter Lov 6 – 15 – 1.

Torchel Lindebreche vedblev sit forrige.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting.

Til Publication fremleveret følgende Documenter.

1: Een Kongelig Confirmation af 19 Nov: 1783 paa Christopher Hieltneses Gave af 210 rd: til 3 korn Magasiner i Hardanger.

2: Anviist til udslættelse Østen Olsen Tvetes Obligation til Tomas Amundsen Wiig, stor 49 rd: 3 mrk:, og dat: 24 Oct: 1763. Qv: 26 Oct: 1784.

3: Do: Tosten Torchelsen Tvedts Obl: til Asser Garetun, stor 180 rd., dat: 6te Juni 1775. Qv: 23de Maj 1784.
4: Joseph Ellingsen Eides Obl: til Ole Iversen Nessem, stor 198 rd:, dat: 14de Maj 1779, Qv: 25de Ovt: 1784, og udslættet.
5: Anviist til udslættelse Knud Halstensen Nedre Tvedts Obl: til Amund Larsen yttre Bue, stor 65 rd: 1 mrk: 8 s:, dat: 22de Maj 1775. Qv: 26de October 1784.
6: John Knudsen Møchletuns Skiøde til Magnus Jonsen paa 1 pd: 3 Mrk: S:r, ½ huud med bøxel i Gaarden Møchletun, No: 103, dat: 25 Oct: 1784.
7: Mageskiftebrev af 7de Juni 1784, hvorved Paul Iversen bliver Eier af 2 pd: 1 ½ mrk: S:r, 1 b:skind i Gaarden Traae, No: 32, for 699 rd.
8: Svenning Nielsen Sæbbes Skiøde til Omund Baarsen paa 1 pd: 3 mrk: S:r, ¼ hd: i Gaarden Sæbbe 1te Tun, No: 101, for 170 rd: dat: 27de October 1783.
9: Tosten Torchelsen øvre Tvedts Skiøde til Torchild Tostensen paa 17 ½ Mrk: S:r med b: udj Gaarden øvre Tvedt, No: 100, for 120 rd: dat: 27de Oct: 1783.
10: Knud Halstensen Tvedts Skiøde til Baar Torchelsen paa 18 Mrk: S:r udj G:den Tvedt, No: 99, for 65 – 1 – 8 s: dat: 7de Juni 1784.
11: Siovat Larsen Røn/n/estrands Skiøde til Lars Siovatsen paa 18 mrk: S:r, ¼ hd: i Gaarden Ned: Røn/n/estrand, for 99 rd: dat: 25de October 1784.
12: Paul Iversen Traaes vilkaar brev til Berje Nielsen paa endel vilkaar af Garden Traae, dat: 26de October 1784.
13: Joseph Ellingsen Eides Obl: til Knud Arnesen Luttro, stor 199 rd:, mod 6 ½ Rd:r af Summen i Renter, og Pant i 20 mrk: S:r med b:, samt overbøxel til 4 ½ mrk: S:r, i Gaarden Eie, No: 38, dat: 26de Oct: 1784.
14: Baar Tostensen!! (Torchelsen?) Tvets vilkaarbrev af 7de Juni 1784 til Knud Halstensen Tvet og hustrue, {dat:} af Gaarden Tvedt.
15: Torbiørn Tormosen Sæbbes Obl: til Lars Endresen Haldanger, stor 93 rd:, mod 3 ProC:to, og 3 Priorite i 1 Løb S:r, ¼ huud, 1 F:skind i Sæbbe, No: ??,

1784: 221

dat: 25de Oct: 1784.

Den 21de October continuerede Gravens Ting, da følgende passerede.

Ole Westrem i Rette ædskede den forrige Anlagde Sag mod Søgni Tronsdr: Syse for Gield, og fremlagde Laugdag, saal:
Enken Sygni Syse mødte ej, men hendes Laugværge Johannes Olsen Haaem mødte og vedtog varsel for hende, og paastod at Citanten bør beviise Kravet, og tillige indkalde Arvingerne efter hendes afdøde mand, som har ligesaa meget som hun med Kravet at bestille.
Citanten paastod at Enken enten maae benægte den fremlagde Reigning med Eed, eller og vil han bekræfte sin Reigning med Eed.
Johannes Haaem benægtede Eed, men paastod at Reigningen burde beviises.
Citanten sluttede Sagen til Doms med paastand at Gielden bør betales efter hans Stævning, eller i mangel deraf Enken at benægte Kravet med Eed, og udj Proc: Omkostning efter Dom/m/erens Skiøn.
Johannes Haaem sluttede Sagen til Doms fra Enkens og sin Side, efter det før tilførte.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til 6te November førstkom/m/ende.

Ole Westrem i Rette ædskede den forrige anlagde Sag mod Tormoe Bagne for Giæld, og fremlagde Laugdag, saal:
Tormoe Bagne mødte og vedtog varsel, og sagde at han er ej vidende at være Citanten noget skyldig.
Citanten begiærede Sagen udsatt til næste Ting for at beviise Kravet, med Vidner, foruden hans underskrift paa Reigningen.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Torchel Lindebreche for Gunder Ose i Rette ædskede den forrige Gields Sag mod Ole Westrem, og anmelte, at Rettens seeneste Kiendelse af 2 Julj 1784 er ham forkyndt, og vilde nu fornem/m/e med hvad Tilsvar han møder.
Ole Westrem mødte og anmelte, at han ej haver kundet føre sine Vidner til dette Ting, eftersom det eene ej var hiem/m/e. Vidnerne ere Ole Spaanem og Christian Bolstad, begiærede derfore Sagen endnu engang udsatt, og Udtog af det passerede.
Torchel Lindebreche sagde at Vidnerne kunde vel bleven ført naar det havde været Ole Westrems hensigt.

Eragtet.

Eftersom Ole Westrem angiver Vidner som han vil føre i Sagen, men efter sigende ej nu kunde {føre} \fremstille/, fant Dom/m/eren betænkelig at nægte udsættelse til næste Ting, da Ole Westrem fremfører det fornødne til Sagens Slutning, eller Dom modtager.

Ole Tostensen Westrem for Erdals Saug angav at dette Aar er skaaren paa bemelte Saug udførsels bord 600 bord, og til Bøydens brug 1010de, at dette er efter hans beste vidende, derpaa aflagde han Eed.
{J} Erich Jørgensen Spaanem for Hagestads Saug anga{a}v at dette Aar er skaaret paa sam/m/e 1500 udførsels bord og 600 til Bøyden,

1784: 221b

at dette er efter hans beste vidende bekræftede han med Eed,
Tormoe Bagne for Bagne Saug angav at dette Aar er skaaret paa bemelte Saug til udførsel 1200 bord, og 100 til Bøyden, og at dette er efter beste vidende bekræftede med Eed.
Omund Torbiørnsen Wambem for Wangens Saug angav dette Aar at være skaaren 1200 bord af ordentlig tykkelse og længde til udførsel, samt 100 til Bøyden, og intet mere, at dette er efter hans beste vidende bekræftede han med Eed.
Isach Siovatsen Wambem for Wambems Saug angav dette Aar at være skaaren 800 bord til udførsel og 200 til Bøyden, og intet over efter hans vidende, derpaa aflagde Eed.

Omund Ose anmelte i continuation af den paa fol: 171 incaminerede Sag, at have indkaldet Ole Hielmevold, hans Svigermoder Marite Pedersdatter, og værSøster Lisbet Amundsdatter, at anhøre Vidner om en Glas bue paa Gaarden Ose, og lide Dom til at betale sam/m/es værdie tilbage, samt svare Omkostninger. Til Vidner indkaldet Lars Torbiørnsen Lione, \og/ Guro Torbiørnsdatter Ose, vilde fornem/m/e om de instævnte med Vidner møder.
Ole Hielmevold mødte paa egne og de øvrige instævntes vegne og vedtog varsel.
Vidnet Lars Lione var tilstæde, men Guro Ose kun[de] ej møde for Svaghed.
Citanten begiærede Vidnerne fremkaldet, og
1: Vidnet, Lars Torbiørnsen Lione, som aflagde Eed efter Loven og vidnet, Vidnet er fød paa Ose, og kan erindre for ungefær 50 Aar siden at den paastævnte Glas Bue blev satt paa Tomten der den nu staaer, og at paa sam/m/e Tomt stod tilforn et bue huus, som blev fløttet

derfra og giort til et Stabur, samt at dette huus hørde Gaarden til, uden at have været indtaget i noget Skifte; videre, at den Stue som nu er Gaars Stue, blev kiøbt og fløttet til Gaarden af Sal: Amund Ose, og var da brøstfældig for ungefær 10 Aar siden, men blev da forbedret. Sal: Peder Ose, \Sal:/ Amunds Formand, satt Glas Stuen paa Gaarden. demiteret.

2: Lensmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand, som efter begiær haver modtaget Guro Oses Forklaring som Vidne her i Sagen, ved Stævne Tid for Som/m/er Tinget, aflagde Eed at ville vidne Sanhed, og forklarede at Vidnet sagde for dem at hun mindes det var en gam/m/el huus tuft og kielder i sam/m/e Tuften som Glas Stuen nu staaer, samt at den blev sat der, og ved ej at dette huus er kom/m/en i Skifte, men fulgt beboeren, ligesom hun og har hørt af sine Forfædre at der stod huus paa Tumten tilforn. demitered.

Citanten fremlagde et Tings vidne af 29de October 1782, saal:, og sagde at han havde Ordre fra sin Eier at paastaae det ingen huuse skulde komme fra Grunden som havde fanget hævd, derpaa

1784: 222

sluttede Sagen til Doms, med Paastand at huuset bør følge Gaarden, og de instævnte betale Omkostning.

Ole Hielmevold forhaabede at huus og Gaard fantes lovlig ved Skiftet, og derfore formeente at Glas Stuen burde tilhøre Arvingerne, og saaledes sluttede Sagen til Doms.

Eragtet.

Sagen optages til Revision til 6te November førstkom/m/ende.

Ole Tostensen Westrem i Rette ædskede forrige Sag mod Lars Wambem for Gield, og vilde nu fornem/m/e med hvad Tilsvar han møder.

Lars Wambem mødte og anmelte at have contra instævnt Ole Westrem i denne Sag at høre Vidner {i denne} angaaende mellem Reiging. Til Vidner under Faldsmaal indkaldet Siur Pauls: Spaanem, Hans Westrem og Ole Kroen. vilde fornem/m/e om de møder.

Ole Westrem mødte med Vidnerne Siur Paulsen og Ole Kroen, men ej Hans Westrem, thi afhiemlede Lars Pedersen og Andor Siursen Torblaae lovlig varsel.

contra Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte.

1te Vidne, Siur Paulsen Spaanheim, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: at Vidnet var for 5 á 6 Aar siden i Kiølen, og hørte da at Parterne talte om, at have byttet saaledes at Ole lod Lars faae noget Staal, en Kagge, mod endeel bord. demit:

2det Vidne, Ole Nielsen Kroen, som aflagde Eed efter Loven og Vidnede: For 6 Aar ungefær saa Vidnet at Lars Wambems Jagte mast var paa Oles Jagt, men veed ej om Ole havde lov paa den, eller kiøbt den, tilligemed en Jagte Aar[e], samt en løper. demiteret.

contra Citanten forlangte Laugdag for det udeblevne Vidne.

Ole Westrem refererer sig til sit fra Lars Wambem fremlagde Beviis, og paastod Dom.

Eragtet.

Lovlig instævnte Vidne Hans Westrem gives Laugdag under Faldsmaal til næste Ting.

Halgrim Windal, Saugmester paa Traaes Saug, angav at denne Sag dette Aar har skaaret 1284 Bord til udførsel, men kan ej vide hvormange som er skaaren til Bøyden, men at ingen flere er skaaren til udførsel, derpaa aflagde Eed.

Johannes Frøste lod anmelde at have 6 uger for Michaelie ved selvSkud dræbt en Biørn i Staursnes teigen, men han fant den ej før den var Raaden, fremstillede derom Vidner Siur Nielsen Tveite og Michel Svenchesen Soleim, som aflagde Eed for dets Rigtighed.

Hans Ebbesen Eide, som Saugmester paa Eides Saug, anmelte at denne Sag dette Aar har skaaret 2260 enkelte bord, men veed ej hvor mange af dem er ført af Bøyden, og hvor mange i Bøyden er forbrugt. aflagde derpaa Eed.

1784: 222b

Læst:
10: Lars Snaresen Saaqvitnes Obligation til John Iversen paa 190 r:, mod 1ste Priorite i 1 Løb S:r i Saaqvitne, \No: 11/, datr: 25 Oct: 1784
11: Elling Endresen og Endre Torstensen Hamres Vilkaar-Contract med Torsten Brynildsen Hamre og Hustrue, datr; 26 Oct: 1784.
12: Enken Abelone Davidsdtr:s og David Olsens Kjøbe-Contract om Gaarden Sævertvedt, datr: 25 Sep: 1784.
13: Christian Gundersen Bolstads Skjøde til Gunder Christiansen paa 18 mrk:r S:r, ¼ Huud i Boelstad, datr: 8 Juni 1784.
14: Gunder Christiansens Obligation til Mathias Næs paa 98 r:, mod 1 Pri: i 18 mrk:r S:r, ¼ Hud i Boelstad, datr: 8 Junii 1784.
15: Catrine Nilsdtr: med fleeres Skjøde til Asbiørn Pedersen paa 9 mrk:r S:r i Moursæter, \No: 123/, datr: 16 Junii 1783.
16: Johannes Haldorsen Aalvigens Skjøde til Torbjør Larsdatter paa 20 ¼ mrk:r S:r, ¾ g:sk:, 3/8 F:sk; i Gaarden Røise, \108/, datr: 17 Junii 1783.
17: Aamund Baardsen Sæbbes Obligation til Svennung Nilsen Sæbbe paa 120 r:, mod 1 Pr: i 1 P: 3 mrk: S.r, ¼ Hud i Sæbbe, \No: 101/, datr: 26 Oct: 1784.
18: Torkild Torstensens Obligation til Halsteen Endresen Garethun paa 99 r:, mod 1te Priorite i øvre Tvet, datr: 26 Oct: 1784.
19: Aamund Haaversen Medhuuses Obligation til Torsten Larsen Aga, stor 44 r:, mod Pant i Drs: Løsøe, datr: 26 Oct: 1784.
20: Torsten Torkildsen øvre Tvedts Obligation til Halsteen Endresen Garetun paa 120 r:, mod 1te Pr: i 17 ½ mrk:r i Tvedt, datr: 26 Oct: 1784.
21: Asbiørn Pedersens Vilkaars-Contract med Catrine Nilsdtr:, datr: 16 Junii 1783.
22: Paul Sjursens Obligation til Ingeborg Torkildsdtr: Spaanheim paa 350 r:, mod 1 Pr: i 1 Løb 12 mrk:r S:r i Spaanheim, datr: 26 Oct: 1784.
23: Aflyst Ole Ellefsen Sævertvedts Obligation til Jfr: Inger Schnabel, datr: 22 Janu: 1781, stor 90 r:, mod Pant i Sævertvedt, qvitteret 2 Aug: 1784.

Siur Paulsen Spaanem i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Westrem for Giæld, og vilde nu fornem/m/e med hvad Tilsvar han møder.
Ole Westrem mødte og benægtede den i Rette lagde Reigning, og paastod at samme med upartiske og lovlige Vidner bør beviises, men imidlertid begiærede Sagen udsatt til Sommer Tinget for at fremkomme med det før tilførte, da dette endnu ej har kundet været at skaffe.
Siur Paulsen sluttede Sagen til Doms med Paastand at Gielden maae blive betalt med Omkostninger.
Ole Westrem vedblev sit forrige.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Ole Westrem i Rettelægger det fornøden agtende.

Siur Paulsen Spaanem i Rettelagde Laugdag mod Ole Westrem for Skiælds Ord, saal:, og sagde at de nu ere forligte for deres Personer, men da andre er inviklet i Sagen, blev den forsaavidt stillet i beroe til næste Ting.

Ole Westrem i Rette ædskede Sagen mod Ørjans Bagne, og stillede den [i] beroe til næste Ting.

Lensmand[en] stillede i beroe Sagen anlagt af Kiøbmand Harie mod Ole Westrem til næste Ting.

Siur Paulsen Spaanem i Rette ædskede den forrige Sag mod Lars Olsen Spaanem, og da Stævnevidnerne nu ej ere

1784: 223

tilstæde, stillede Sagen i beroe til næste Ting.

Siur Paulsen Spaanem anmelte at have for sin broderDatter Anna Iversdatter indkaldet med mundtlig varsel Enken Anna Nedre Leqve med tiltagen Laugværge for Resterende 3 Aars tieneste Løn, {Dom} at modtage Dom og betale Omkostninger. vilde fornem/m/e om den instævnte møder.
Enken Anna Nedre Leqve eller Laugværge mødte ej efter udraab, thi afhiemlede Lars Wambem og Lars Torblaae lovlig varsel.
Cit: begiærede Laugdag.

Eragtet.

Enken Anna Nedre Leqve, som nu ei møder, gives Laugdag med Laugværge til næste Ting, og Citantinden besørger varsel.

Halgrim Torbiørnsen for Dyssebechs Saug angav at {have} \være/ skaaret 900 bord til udførsel, og 300 til brug i Bøyden, og ej mere paa Dyssebechs Saug, og dette er efter hans beste vidende, derpaa aflagde Eed.

Publiceret Anfind Olsen Liones Obligation til Gravens Præstegiælds Almue, stor 198 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant i ½ Løb Smør, ¼ huud og ¼ Td: Salt med bøxel i Gaarden Lione, dat: 14 Maj 1779.

De Laugrettesmænd som næste Aar skal betiene Retten for dette Tinglav ere Endre Tostensen Hamre, Siur Hansen Fylchedal, Johannes Iversen Breche, Niels Olsen Høel, Halsten ibidem, Peder Tostensen Rondestvet, Ole Østensen Tveite, Ole Knudsen Røyse, alle nye mænd.

Fogdens Tingsvidne bleve her som for Jondal, 213, examinerede i overværelse af Almuen og Laugrettet, og i sær Johannes Frøste og Lars Wambem. Restancen for dette Skibreede er 368 rd: 2 mrk: 12 s:

Efter udraab indfandt sig ingen som mere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1784, den 28de Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Kingservigs og Røldals Skibreders Almuer paa det sædvanlige Tingstæd Utne**, ved Retten nærværende Herr

Foged Koren, Lensmand Jon Haugse, og følgende eedsorne Laugrettes mænd: 1: Helje Aadsen Qvæstad, 2: Torjuls Isachsen Opheim, 3: Lars Endresen Maagestad, 4: Jon Nielsen øvre Qvale, 5: Ole Ellingsen Jordal, 6: Johannes Larsen Qvæstad, 7: Lars Larsen Bleje, 8: Arne Jacobsen Bue; samt anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev læst de paa forrige Tingstæder specificerede Kongl: og høje Skrivelser.

Lars Medhuus for Ole Hagen i Rette ædskede den forrige Sag mod Niels Berge for Giæld, og fremlagde Laugdag, saal:
Efter udraab mødte ej Niels Aasmundsen Berge, thi blev varselen afhiemlet af Lensmand Hamre og Amund Hamre.
Citanten sluttede Sagen

1784: 223b

til Doms med Paastand at den instævnte tilfindes at betale det paastævnte med Processens Omkostning.

Eragtet.

Sagen optages til Revision, da Tiden til Afsigelse nærmere ved Tingets Slutning skal bekientgiøres.

Lars Medhuus i Rette ædskede den forhen anlagde Sag mod Wetle Horre betreffende en Caution, og fremlagde en Dom af 1783, hvis Paategning viser at intet hos Debitor selv har været at bekomme, Paateigningen saal:
Lensmand Niels Hamre for Wetle Horre henholt sig til det før tilførte ved siste Session, og meente at han efter 20 Aars forløb ej var forbunden at betale denne Caution som var ingaaet en kort Tid, haabede derfor at blive frifunden.
Citanten paastod Dom til betaling af det paastævnte Krav med Omkostningerne som han herved er bragte udj; og for sine Rejser med videre Omkostninger i denne Sag, 5 rd:
Jngen havde videre at tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til Revision.

Lensmand Niels Hamre for Wetle Horre i Rette ædskede den forrige anlagde Sag mod Lars Medhuus for Giæld efter Skiftebrev af 2 Febr: 1779, hvor hans udlæg var 3 Kreautre!! (Kreature) for 13 rd:, 1 Qværn 15 mrk:, 1 Plaug med Ristel 5 mrk:, 12 liaaer 5 mrk:, 2 lange Do: 3 mrk: 12 s:, tilsam/m/en 17 – 4 – 12, resten haver Citanten bekom/m/et efter Skiftebrevet, men dette haver den instævnte ej leveret, og derfore nu paastaaer at Vahrene enten bør leveres i sam/m/e Stand, eller den instævnte at \{alt}/ løse udlægget med reede Penge, og tillige betale Penge for det øvrige udlæg, da Vahrene skal ham tilbage leveres.
Lars Medhuus tilstod at være skyldig for Kreaturene 13 rd: og Qværnen 15 mrk:, det øvrige nægter han at betale, da Citanten selv haver solgt det, og kom ej ham, comp: ved.
Citanten benægtede det af den instævnte tilførte, og paastod at sam/m/e bør bevises, i mangel deraf Dom efter sit tilførte, med Omkostninger for den lange vej og Rejser, 5 rd:
Lars Medhuus sluttede og Sagen til Doms fra sin Side efter det tilførte.

Eragtet.

Sagen optages til Revision.

Torchild Heljesen Berven ved sin Broder Tosten Heljesen Berven mod Ole Olsen Berven, ingav Laugdag, saa lydende:

De udi Laugdagen benævnte infandt sig for Retten og vedtoge lovlig Varsel.
Ole Olsen anmeldte at have mundtlig Contra stævnet i denne Sag til nærmere Oplysning, og des angaaende Citanten Torchild Berven at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Isach Olsen Berven, Wigleich Pedersen ibid:, Svend Thoresen Brandstvedt, Holger Nielsen Sexe, og Helje Nielsen ibid:,

1784: 224

derefter at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at svare efter nærmere Paastand.
hoved Citantens Broder Tosten Berven mødte og vedtog lovlig Varsel. Af Vidnerne mødte ikke Svend Brandstvedt, Holger og Helje Sexe.
Kaldsmændene Lænsmand Haugse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne Vidner.
Hoved Citanten begiærde de mødende Vidner fremkaldet og afhørt, hvorefter fremstod
1ste Vidne, Trond Godvinsen Berven, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: afvigte 1ste Juule Dags Aften hørte Vidnet, som ogsaa blev kaldet til Vidne, at Ole Olsen sagde til hoved Citanten Torkild Berven: du har bedraget mig som en Tyv og Skielm, samt, at den der stiæler med List er ikke bedre end den, der stiæler med Vold. Ingen havde dette Vidne at lade tilspørge, er derfor fra Retten afskediget.
2det Vidne, Isach Olsen, aflagde Eed og vidnede: paa før omvidnede Tid og Stæd, neml: paa Nedre Berven, blev dette Vidne ligeledes kaldet til Vidne, og hørte, at Ole Olsen sagde til Torkild Berven: den som stiæler med List er ikke bedre end den der stiæler med Vold, samt, at han, Torkild, havde bedraget ham med Sviig. Paa Contra Citantens Spørgsmaal forklarede Vidnet: om høsten førend de omvidnede Ord passerede, og efter at Parterne var kom/m/en i nogen Tvist om deres fælleds Handel, sagde Torkild Berven, at han havde fortient 4 rdr: paa sin Rejse til Stavanger, og deraf var Omkostningen 3 mrk:, altsaa Fortieneste 3 ½ dr:, hvilke Penge han lagde til de Ole Olsen havde fortient paa sin Kongsberg Reyse, som ligeledes var for fælles Regning. Vidnet havde ikke mere at forklare, derfor blev demitteret.
2det Contra Vidne, Wigleich Pedersen Berven, aflagde Eed og forklarede: gandske eenstem/m/ig med forrige Vidne, saavidt Contra Citantens Sag og Spørgsmaal angaaer. Vidnet afskeediget.
og Contra Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne Vidner.
Tosten Berven for sin Broder inlod Sagen til lovmedholdig Dom.

1784: 224b

Eragtet.

Torkild Heljesen Berven, som nu ikke prsonlig møder for Retten, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Svend Thoresen Brandstvet, Holger Nielsen og Helje Nielsen {Helje} \Sexe/ til samme Tid forelegges under Faldsmaal, og Contra Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt. <bet:>

Siur Wiglichsen Maagestad paaraabte den forrige Giælds Sag mod Jacob Jacobsen Sandven, og da den paagieldende ey efter Løfte har infundet sig med mindelig Betaling, saa paastod han Dom paa de paastævnte 12 rdr: 1 mrk:, og Omkostninger skadesløs efter Rettens Skiøn.
Jacob Jacobsen blev paaraabt, men ingen infandt sig med Tilsvar.

Eragtet.

Sagen optages med de fleere til den ved Tingets Slutning bestemmende Tid.

Siur Jærandsen Maagestad mod Johannes Aalvig fremlagde Laugdag, saa lydende:
Tobias Haldorsen Helleland for sin Broder Johannes Aalvig mødte for Retten og vedtog lovlig Varsel; sagde derhos, at Erich Olsen Hæng, som havde paa sin hustrues Vegne oppebaaret de før i denne Sag ommelte 30 rdr:, var nu tilstæde, og derfor begiærede hans Declaration des angaaende tilført.
Siur Maagestad havde intet derimod.
Erich Heng fremstod og sagde: for 9 Aar siden i denne Høst modtog han sin Kones Arv 30 rdr: af Siur Jærandsen Maagestad, som udlagde Pengene for Formynderen Tosten Isachsen Rejsæter, men Erich Heng udstædde ikke sit Beviis for sam/m/e førend for 1 Aar siden afvigte Foraar.
Siur Jærandsen dernæst paastod at Johannes Aalvig bør beviise at han har faaet meere af Tosten Rejsæter end de 100de rdr: som han har tilstaaet og betalt.
Tobias Helleland for sin Broder formeente og paastod at Sigtelsen og Fordringen var noksom beviist med de afhørte Vidner, derfor paastod Dom hvorved den instævnte maatte tilpligtes at betale de manglende 30 dr:, og udi Processens Omkostning 4 rdr:, og saaledes inlod Sagen til Doms.
Siur Maagestad bad Dom/m/eren legge Mærke til at Vidnet Torkild Heljesen Berven er beslægtet med Citantens hustrue, saavelsom

1784: 225

en BroderSøn til Ole Tostensen, og paastod dernæst Dom til Friefindelse, og at Citanten maatte mulcteres for ulovlig Beskyldning, samt Processens Bekostning skadesløs.
Ingen af Parterne havde videre at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages med de øvrige.

Michel Olsen Buer anviiste Foden af en voxen Biørn, som er skudt afvigte Foraar i Eiendoms Mark. Ditto anviist af Ole Ettreim, som er skudt for 3 Uger siden, og af Fogden blev mærket.

Herr Foged Koren mod Siur Hildal og Ingeborg Olsd: Sandven, ingav Laugdag, saa lydende:
Siur Hildal mødte for Retten, tilstod Varsel og fremlagde Sessions Pas, at han af Landværn Rullen er udslættet den 16de Juli 1783. Paastod ellers at han ikke er Fader til det af Ingeborg Olsd: Sandven fødde Barn; dog han ikke kunne nægte at have haft legemlig Omgang med hende den 21 Junii 1783, og da sidste gang.
Pigen Ingeborg Olsd: fremstillede sig for Retten og angav den instævnte Siur Hildal at være Fader til det af hende fødde Barn, og ingen anden, da hun paastod ikke at have haft Omgang med nogen anden Mandsperson.
Siur Hildal har i Anledning af denne Sag inkaldet Arne Jonsen Hildal at høre under Faldsmaal kaldte Vidner Sønneve Torjersd:, Torbiør Olsd: Hildal, samt Ingeborg Olsd: til Vædermæle, alt til et lovskikket Tings Vidnes Erhvervelse.
Arne Jonsen med de benævnte Vidner var ved Retten tilstæde.
Siur Hildal begiærede de mødende Vidner afhørte, og fremstod
Vidnet Sønneve Torjersd: Hildal, som aflagde \Eed/ og vidnede: om Som/m/eren i Aar 1783, i Slotte Tiden, sagde Siur Hildal til Arne Jonsen, at han ville være hans Dreng, men denne svarede; ieg kunne være Dreng hos dig, som saa meget yngere, dette passerede da Arne lavede sig til at rejse til Støelen, hvor Ingeborg da var, Arne sagde da, at hun har vel ogsaa smagt hans Ende, og hvor til det andet Vidne sagde: du var lykkelig da. Ingeborg og Arne paastod aldrig at have haft nogen legemlig Omgang med hinanden; men han har af

Ubetænksomhed brugt saadan Udtryk, saa var det af Fortræd og Svar paa Siurs urimelige Snak.
2det Vidne, Torbiør Olsd:, aflagde Eed og vidnede: at hun ved

1784: 225b

aldeles intet i denne Sag at forklare.
Siur Hildal begiærede Sagen udsatt for at befordre det videre til Sagens sande Oplysning.
Fogden paastaaer Dom til Bøders Udreedelse efter Loven, og Processens Omkostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Siur Hildal i Rette fører det fornøden agtende til Sagens Slutning.

Samson Samsonsen Qvitne for Qvitnes Saug angav at dette Aar er skaaret paa Qvitnes Saug 600 Bord til udførsel og 400 til Bøydens brug, at dette er efter hans beste vidende, bekræftede med Eed.
Halsten Davidsen Hylle for Scheje Saug angav at være skaaren paa denne Saug i dette Aar 1500 bord til udførsel og 300 til brug i Bøyden, at dette er efter hans beste vidende, blev med Eed bekræftet.
Anve Olsen Lione for Tiondals Saug angav at dette Aar paa denne Saug er skaaren 3000 bord, deraf 1000 til udførsel, og Resten til bøyden, derpaa aflagde Eed. {denne er Saug mester}.

Peder Jørgensen Espe har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Lænsmand Niels Hamre for Giæld 40 rdr:, derom at høre Vidner og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.
Niels Hamre mødte og vedtog lovlig Varsel, men sagde, at Citanten bør beviise Fordringen, spurgte desuden, om dette Krav reyser sig af Laan eller Handel, eller om han har givet Citanten Fuldmagt paa hans Vegne at laane Penge paa Kongsberg.
Citanten sagde, at Kravet er 40 rdr: for en Hest, som den instævnte har kiøbt af ham, og hvilket han trøstede sig at beviise; ingav dernæst et Skifte af 25 Octobr: d: A:, saa lydende:
Niels Hamre sagde, at han ikke er Citanten noget skyldig, ey heller har kiøbt nogen Hest af ham.
Peder Espe fremlagde et Protocol Udtog af 30 Octobr: 1781, som udi det insignerede viiser, at Kravet reyser sig fra Niels Hamre, hvilket han da tilstod.
Da Niels Hamre nægtede at være stævnet at høre Vidner i denne Giælds Sag, saa fremstode Knud Bustetun og Asbiørn Ednæs, og aflagde Eed at Niels Hamre er for 3 Uger siden tilkaldet at høre Vidner, lide Dom til 40 dr: Betaling, og Processens Bekostning at svare.
Citanten begiærede fremkaldet og afhørt

1784: 226

de godvillig mødende Vidner, og først
Lænsmand Jon Haugse, som aflagde Eed og vidnede: at han har hørt at Jacob Jonsen Hougse var skyldig Niels Hamre 40 dr:, og denne igien de sam/m/e 40 rdr: til Peder Espe. videre har han hørt, at Jacob Hougse har betalt de bemeldte 40 dr: til Peder Espe paa Niels Hamres Vegne. Paa Citantens Spørgsmaal sagde Vidnet, at Niels Hamre, saavelsom Jacob Hougse, talede med Peder Espe, at han ey skulle \betale/ de paastævnte 40 dr: til Jærand Maagestad, førend efter Dom.

2det godvillig mødende Vidne, Siur Jærandsen Maaagestad, aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne.
Peder Espe paastod at Niels Hamre skal med Qvittering eller Beviis godtgiøre at de paastævnte 40 rdr: er ham betalt. og ellers paastod Dom efter det passerede, med Omkostninger erstattet 8 rdr:
Niels Hamre begiærede Anstand til næste Ting for at oplyse Sagen.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting.

Helje Olsen Hovland har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde sin Fader Ole Heljesen og Broder Christen Olsen til at høre Vidner betreffende deres Løfte og Aftale ang: Bruget i Gaarden Hofland, samt at modtage Dom til Løftets Opfyldelse, og betale Processens Bekostning. Vidnerne, som under Faldsmaal ere inkaldte, ere: Samson Qvalnæs, Christopher ibid:, Siur Berven, Tosten Hovland, og Niels Nielsen Rogde, \samt Hans Pedersen Rogde/. Ville dernæst fornemme om de vedkommende møder.
Christen Hofland paa egne og Faderens Vegne vedtog lovlig Varsel.
Citanten begiærede sine Vidner fremkaldet og afhørte.
1ste Vidne, Samson Qvalnæs, fremstod, aflagde Eed og vidnede: for omtrent 6 Aar siden, da Vidnet med fleere vare begiærte at følge med Citanten Helje Olsen til Rogde for at begiære Niels Rogdes Datter for Citanten, sagde hans Fader Ole Hovland, Moderen og hans Broder Christen, at de ved saadan deres Ærende skulle opgive deres Løfte for Søn/n/en Helje

1784: 226b

saaledes: den tredie Deel i Gaarden Hovland, eller om Pigens Forældre ikke dermed var fornøyet, da den halve Deel ville de tilsaaet!! (tilstaaet) afstaaen for Sønnen Helje, og naar Forældrene ey længere ville styre den anden halve Deel, da ville \de/ ogsaa afstaae den samme til Helje Olsen, som den ældste Søn. Med dette Løfte og Tilbud var Pigens Forældre fornøyet, og fik saaledes deres Samtykke til Ægteskabet, som derefter blev fuldbyrdet. Videre sagde Vidnet, at Helje Olsen takker sin Fader for dette Løfte. Paa Christen Hovlands Spørgsmaal sagde Vidnet, at da han med de fleere kom til Hovland for at reyse til Rogde i det bemeldte Ærende, var de aldeles ikke drukne, men bleve skiænkede med en Skaal Øll før end de reyste, samt at de paa Rogde ikke spurgte, men at Vidnet med fleere selv anbragte ved sit Ærende det paa Hovland passerede Løfte. Videre sagde Vidnet paa Christens Spørgsmaal, at dette Løfte eller Tilbud ikke blev fremført da de begiærede Pigen, ligesom et Slags Kiøb. Nok sagde Vidnet, at forgangen Høst vare Brødrene Helje og Christen om at oprette skriftlig Contract saaledes, at, dersom Helje af nogen Aarsag i sin Tid ikke var i stand til at beholde den anden halve Deel i Gaarden Hovland, saa skulle Broderen Christen Olsen være nærmest til at indløse den. derimod lovede Christen, at Broderen Helje for det første skulle beholde den sam/m/e halve Deel. dog bleve de ikke haandrækte, men aftalte, at de begge ville bekoste Contracten. Ingen havde dette Vidne meere at lade tilspørge, er derfor afskediget.
2det Vidne, Christopher Ingebretsen ibid:, aflagde Eed og vidnede gandske eenstem/m/ig med forrige Vidne.

1784: 227

3de Vidne, Siur Iversen Berven, aflagde Eed efter Loven, og vidnede ligesom de forrige Vidner, med Tillæg, at ingen paa Hovland den ommeldte Tid var drukken, og med den Forandring, at han paa Rogde sad saa langt borte, og i blant saa mange Mennesker, at han ey kunde høre, om og hvorledes det paa Hovland passerede Tilbud blev fremført, men veed, at

Helje Olsen da fik Løfte paa sin Brud. Vidnet veed intet om den af de forrige Vidner ommeldte Aftale imellem Brødrene ang: den anden halve Deel i Gaarden Hovland.
4de Vidne, Tosten Hofland, aflagde Eed og vidnede: at han ey var tilstæde paa Hofland, da det ommeldte Løfte passerede, dog kom han til dem paa Veyen og fulgte de øvrige i det ommeldte Ærende til Rogde, kan ikke erindre deres Tale der ang: Tilbudet, men Helje fik paa sam/m/e Tid Samtykke eller Løfte paa Bruden. Videre sagde Vidnet, at 1 eller 2 Aar før det omvidnede Løfte, begiærte Heljes Forældre at Vidnet ville rejse paa Tinget og lade skrive Skiøde for Sønnen Helje paa den heele Jord, men samme blev forhindret, formodentlig af Penge mangel, samt at Priisen paa Jorden da blev ansatt omtrent 140 eller 160 rdr:; at {Sønnen} \Broder/ med Faderen forlangte dette af Vidnet, men {Vidnet} \Christen/ var ikke da tilstæde. Vidnet afskeediget.
5te Vidne, Niels Nielsen Rogde, aflagde Eed og vidnede. at han har hørt det adskillige gange baade før og siden Heljes Forlovelse, saavel af Ole, som Christen Hofland, at den ældste Søn Helje skulle faae det gandske brug af Faderens Ejendom i Hovland. Ingen havde Vidnet videre at lade tilspørge, er derfor afskeediget.
6te Vidne, blev frafaldet.
Christen Hovland anmeldte at have med mundtlig Varsel \Contra/ inkaldet sin Broder Helje Olsen at høre Vidner i denne Sag, og lide Dom i hoved Sag med

1784: 227b

Omkostninger at svare efter nærmere Paastand. Vidnerne under Faldsmaal ere Jacob Gundersen Bleje, hans Hustrue Sigrie Olsd: begiærede de vedkommende paaraabte.
Peder Espe paa Helje Olsens Vegne vedtog lovlig Varsel, saavel som Vidnet Jacob Bleje.
Svend Sexe og Johannes Hovland afhiemlede lovlig Varsel for det udeblevne Vidne.
Vidnet Jacob Bleje aflagde Eed og vidnede: omtrent 1 eller 1 ½ Aar førend Helje Olsens Trolovelse passerede, var Vidnet, som er gift med Ole Hoflands Datter, i Sviger faderens huus, og hørte da, at Faderen Ole Hovland tilbød Sønnen Helje Skiøde paa den heele Gaard for 9 gange 20 rdr:, men paa Vidnets Anmodning slog af til 150 rdr:; men Sønnen Helje antog ikke Tilbudet, men gik bort. Paa Peder Espes Spørgsmaal sagde Vidnet, at Sønnen dertil hverken svarede ja eller Nej, men, som før meldt gik bort.
Peder Espe fremlagde Inlæg af 26 Octbr: d: A:, som er saa lydende:
Christen Hovland bad tilført, at han paa sin Faders Vegne har tilbudet den ældste Søn Helje den heele Gaard for 800 rdr:, da han tilforn ikke ville give 150 rdr:, og begiærede der paa Svar.
Peder Espe svarede, at Broderen Christen skulle gierne faae Gaarden, naar han ville give de forlangte 800 rdr:; dernæst sluttede Sagen til Doms med Paastand, at det passerede Løfte maatte opfyldes, og at Processens Omkostning maatte svares, saa vel af Ole, som Christen Hovland 3 rdr:
Christen Hovland lod tilføre: efterdi hans Tilbud paa hans Faders Vegne ey blev besvaret enten med ja eller ney, forholder hans Fader Ole Heljesen sig efter hans Majst:s allernaadigste Forordning af 14 April 1769. I det øvrige begiærede, for at føre fleere Vidner, Sagen

1784: 228

udsatt til næste Ting.
Peder Espe sagde, at dette Tilbud var saa urimelig, at det ey kunde antages, Helje har desuden ey forlanget Faderens brug førend han selv godvillig vil afstaae det, men imodsto om Deeling siden Faderen har lovet ham det heele brug.
Parterne havde denne Sinde ey meere at lade tilføre.

Eragtet.

Paa Forlangende udflyttes Sagen til næste Ting; og det udeblevne Vidne Sigrie Olsd: til sam/m/e Tid forelegges under Faldsmaal, og Contra Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt. <bet:>

Lars Bleje for sin Farbroder Asbiørn Maage anmeldte, at han har til dette Ting ladet contra instævne Haldor Espe i forhen anlagde Sag, at anhøre Vidner, som under Faldsmaal ere stævnte, neml: Tobias Iisberg, \og/ Samson Qvitne, endelig, at modtage Dom i Hoved Sag og Processens Omkostning at erstatte.

Haldor Espe mødte og vedtog lovlig Varsel.

Da hidtil var avanseret blev med Sagen stillet i beroe til i morgen, da det var seent paa Aften.

I Odels Sagen paa gaarden Maakestad, anlagt af Siur Jærandsen mod Torkild Heljesen, blev efter seeneste Optagelse den 29 Sep: sistl: aflæst, med Laugrettets Overeensstemmelse, førlgende

Dom:

Lars Johnsen Mokestad har ved Skiøde af 19 December 1782 solgt sin paaboende Gaard Mokestad, af Skyld ½ Løb S:r, ¼ Huud, ½ Bokkeskind for 173 r:, til Torkild Heljesen Berven, sam/m/e ere til Løsning fremmed og ubeslægtet, uden at iagttage Lovens bydende i Hensigt til de Odels- og Løsningsberettigede. Sjur Jærandsen Mokestad, som Formynder for Sælgerens ældste Datter og Odelsbaaren Inga Larsdatter, har iagttaget sin pligt og søgt til sin myndtlings Bedste at indtale Godset. Efterat Stevnemaal var udfærdiget og Tiid berammet, har Kjøberen Torkild Berven atter overdraget Godset til Sælgeren Lars Johnsen ved Skjøde af 3 Junii 1784 for 480 r:, og Citanten derom uvidende, da bemeldte Skjøde først blev anviist ved Odels-Sagens første Session den 18 Junii 1784. Godset er saaledes kommen tilbage til den rette Odelsmand, fra hvilken det ikke kan indløses. Imidlertid er Citanten som Formynder bragt i ufornøden og uventet Bekostning, der var forekommet, om Torkild Berven betimelig havde anmeldet denne Handel, og ikke selv ydermeere forlanget Sagen

1784: 228b

til 2den Session udsat. derfor kiendes eenstemmig for Rett: Torkild Berven frifindes for Citantens Tiltale i Henseedne det paastevnte Godses Jndløsning, men bør betale til Citanten, de af ham selv foraarsagede Processens Bekostninger med 26 Rdr:, imod Regres til Lars Jonsen, som udreedes 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Execution. Og da af Acten noksom formodes at Lars Jonsen ved saadan Handel og Omgangsmaade søger at fravende sine Børn mueligheden af deres Rett til Løsning, end og efter Faderens Dødsfald, saa bør han ikke uden Formynderens Forevidende og Samtykke afhænde sit Jordebrug til nogen Fremmed, og uden først samme at tilbyde de Odelsbaarne.

med Tinget følgende passeret.

Brynild Asbiørnsen Huus angav at paa Huuse Saug dette Aar er skaaret 900 Bord til udførsel, og 450 til Bøyden, og at dette er efter hans beste vidende, der paa giorde Eed.

Thomas Haldorsen Biotvet for Biotvet /: indre :/ Saug angav at dette Aar paa sam/m/e er skaaret 600 bord til udførsel og 800 til brug i Bøyden, derpaa giorde Eed.

Læst følgende Documenter:

1: Knud Henrichsen Eides Obligation til Salamon Larsen Mokestad, for 235 r: 2 mrk:, mod Pant i Eide, datr: 30 Oct: 1780. qvitteret 21 Oct: 1784.

2: Aflyst Thore Olsens Obligation til Arne Østensen, stor 200 r:, mod Pant i Hougstvet, datr: 23 Maji 1774. qv:
3: Rector Arentses bygselseddel til Wiking Pedersen paa 2 Spand i Kambestad, datr: 14 Octobr: 1784. Reversal anviist paa stp: Papir.
4: Præsten hr: Rørdams bygselseddel til Jacob Heljesen paa Gaarden Mæhland, af Skyld 1 ½ Løb Smør, datr: 28 Oct: 1784. med Revers.
5: Dittos bygselbrev til Ole Svendsen Skare paa ½ Løb Smør i Skare, datr: 10 Junii 1784. Reversalen anviist paa behørig stp: Ppr:
6: Dittos bygselbrev til Ole Olsen Hæng paa 6 mrk:r Smør i Hæng, datr: 28 Oct: 1784. med Revers.
7: John Jærandsen Grøves Skjøde til Østen Jonsen paa 21 3/5 mrk:r S:r i Grøve, datr: 11 Junii 1784.
8: Skjøde til Elling Ellingsen paa 1 Pd: 20 363/384 mrk:r Smør i Rogde, datr: 10 Junii 1784.
9: Elling Ellingsen Rogdes Vilkaars-Contract med sin Moder Anne Ellingsdatter, datr: 10 Junii 1784.
10: Østen Olsen Tuftes Vilkaars-Contract med Turi Gullichsdatter, datr: 11 Junii 1784.
11: Nils Nilsen Rogdes ditto med Gunille Knudsdatter, datr: 10 Junii 1784.
12: Salomon Larsens Skjøde til Greib Sjursen paa 1 Pd: 12 mrk:r S:r i Mokestad, datr: 28 Oct: 1784.
13: Greib Siursens Vilkaar-Contract med Salamon Larsen og Kone, datr: 28 Octobr: 1784.
14: Ole Gundersen Jordals Skiøde til Salamon Aamundsen paa 1 Pd: 18 ½ mrk:r S:r i Jordal, datr: 28 Oct: 1784. efter Mat: 1 pd: 2 mrk: S:r, ¼ huud.
15: Jens Endresens Skjøde til Endre Jonsen (Jensen?) paa 3 Spd: S:r, \eller ½ Løb S:r, ½ hd:/ i Helland, datr: 28 Oct: 1784.
16: Johannes Aadsen Qvæstads Fledførings Contract med Johannes Larsen Qvæstad, datr: 12 Junii 1784.

1784: 229

17: Christen Iversen Eidnæses Skjøde til Johannes Iversen paa 12 mrk: S:r, 1/6 Huud i Eidnæs, datr: i Dag.
18: Elling Ellingsens {Skjøde} \Obligation/ til Samson Sjursen paa 199 rd:, mod Pant i 1 Pd: 12 15/16 mrk:r S:r i Rogde, datr: i Dag.
19: Guro Thorsdatter Aakres Gavebrev til Elling Johannesen paa sin halve Hovedlod, datr: 11 Junii 1784.
20: Lars Haldorsens Skjøde til Haldor Larsen paa ½ Løb, 3/8 hud i Mæhland, datr: 28 Oct: 1784.
21: Wiglich Askildsens Skjøde til Michel Johansen paa 1 Pd: 21 27/67 mrk: S:r i Monsager (Mansager), datr: 11 Junii 1784.
22: Peder Olsens Skjøde til Mathias Samsonsen paa 18 mrk:r S:r i gaarden Yttre Staen, datr: 27 Oct: 1784.
23: John Pedersens Obligation til Wiglich Atskudsen Sexe paa 300 r:, mod Pant i 1 Pd: 7 ½ mrk:r S:r, 1/6 Hud i Rogde, datr: i Dag. No: 24.
24: Angier Pedersdatter med fleeres Skjøde til Sjur Wiglichsen paa 1 Pd: 3 mrk:r S:r, ¼ Hd:, ¼ g:sk: i Mokestad, datr: 28 Oct: 1784.
25: Amund Gundersens Skjøde til Nils Ellændsen Skieldsaas paa Gaarden Langsæter, skl: (skyldende) 3 Spd: S:r, datr: 10 Junii 1784.
26: Jærand Jærandsens Skjøde til Amund Ellefsen paa ½ Løb S:r og {1} ½ Hd: i Diønne, datr: 11 Junii 1784.

27: Thore Olsens Obligation til Haagen Arnesen Luttro paa 196 r:, mod Pant i 10 ½ mrk:r S:r, 2 ½ Løb S:r!! (Salt?) i Haugstvet, datr: i Dag.
28: Erik Knudsen Langesæters Skjøde til Ole Sølfestsen Instenæs paa 1 Løb \ 6 ¾ / mrk: Smør, \ 3/8 huud/ i Instenæs, datr: 19 Oct: 1784.
29: Maritha Henrichsdatters Skjøde til Christen Heljesen paa 11 ¼ mrk:r S:r i Tøssedahl, ½ Hd:, 1 F:sk:, datr: 28 Oct: 1784.
30: Nils Ellendsens Lovbydelse af Gaarden Indre Langesæter, datr: 29 Oct: 1784.
31: Torkild Heljesens Skjøde til Lars Jonsen Mokestad paa ½ Løb S:r, ¼ Hd:, ½ B:sk: i Mokestad, datr: 3 Junii 1784.

Den 30te October continuerede Kingservigs og Røldals høste Ting.

Thobias Haldorsen Helland for sin Broder Peder Kiøvigen begiærede Almuen og Laugrettet tilspurgt, om det ikke er dem bekiendt, at Almuens Saug tøm/m/er, som de have hugget til eget og andres fornødenhed, i Bøyden, og ført lang vej oven fra Field dalene, offe!! (ofte) fordærves til \stor/ skade {for} \af/ mangel paa Saug, og om dette ikke var høyst nødvendig at faae en Saug opsat i Strands Elv \i Odde/, hvor tilforn i ældre Tider en Saug have staaet, samt om ikke det Tømmer som kunde bringes til denne Sag, kom/m/er oven fra Field gaardene, og \noget/ omkring Saugen, som vilde kom/m/e til at staae ½ Miil fra Søen, og om ikke Saugen og dens Damstok kom/m/er at staae paa frie Odels Grund, nemlig Strands Grund.
Almuen og Laugrettet declarerede: at den omspurgte Saug vilde være til stor nytte for Bøyden, thi de haver tilforn taget stor Skade paa deres Tøm/m/er, som undertiden har lagt 2 Aar forinden det er skaaren, og at Saugen kom til at staae med sin Damstok paa frie Odels Grund ½ Miil fra Søen.
Thobias Helland begiærede det passerede som Tings vidne beskreven.

1784: 229b

Lars Larsen Blejen [mødte] for Asbiørn Mauge og i Rette ædskede den fol: 228 incaminerede Sag mod Haldor Espe.
Vidnerne mødte, thi fremstillede Contra Citanten Lensmand Haugse og Svend Grimen, som sagde at de havde ej invarslet Vidnet Tobias Isberg.
contra Citanten frafald Vidnerne, og fremlagde Jnlæg af 6te October 1784, saal:
Thobias Helland for Haldor Espe sluttede Sagen til Doms {med}, og henholt \sig/ til forrige i Rettesættelse.
Lars Blejen sluttede og Sagen til Doms med Paastand at frifindes, og Haldor Espe at erstatte ham Processens Omkostning, sagde videre, at det førte Vidne Tobias Siursen Mauge \er/ beslægtet med Citanten, og tillige Angiver i Sagen, hvorfore han meente dette Vidne ej burde ansees.

Eragtet.

Sagen optages med de andre.

S: T: hr: Foged Koren anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have paa Justitiens vegne indkaldet Od Olsen og Tosten Olsen Bleje, at høre Vidner og lide Dom, for Løsgiængerie og uberettiget Handel, samt at svare Omkostningerne i Sagen. Til Vidner under Faldsmaal indkaldet Peder Amundsen Blejen og Lars Lars: den yngre paa Blejen. vilde fornemme om de instævnte møder.
efter Udraab mødte ej Od Olsen og Tosten, thi blev lovlig Varsel afhiemlet af Lensmand Haugse og Svend Grimen. Vidnerne mødte for Retten.

1ste Vidne, Peder Amundsen Blejen, som aflagde Eed og vidnede: at de instævnte ere uden tieneste, og opholder sig paa Gaarden Bleje. vidnet har hørt sagt at de skulde være begiæret til Som/m/er Arbeide, men at de har nægtet det, og at de nu ere paa Handels Rejser. demiteret.

2det Vidne, Lars Larsen Bleje, som aflagde Eed og vidnede: de instævnte ere uden Tieneste, og opholder sig paa Bleje, Vidnet har selv forlanget at de skulde arbeide for ham for dagløn \i Som/m/er /, men ej kunde faae dem mere end Od 2 Dage og Tosten 3 Dage, samt Tosten arbeidet andre 6 Dage for andre, og dette er alt hvad Vidnet veed de har arbeidet for dag Løn dette Aar. Nu ere de paa Rejse. Demiteret.

3de Vidne, Salmi Mochestad, godvillig mødende, aflagde Eed og vidnede: afvigte Vaar taelte Vidnet med de instævnte for at faae en til Som/m/er Arbeide, og en til Tieneste hos en Enke paa Bleje, men de nægtede det aldeeles, og Od svarede at han, Vidnet, ej skulde true ham til at tage Tieneste, nu ere de uden Tieneste. demiteret.

4de Vidne, Dag Aakre, som aflagde Eed og vidnede: afvigte Vaar taelte Vidnet til instævnte Tosten og vilde have ham til Dreng for en Enke paa Schaaltvet, men, uagtet han var uden Tieneste, vilde ej, Enken har derfore ingen Dreng havt i Som/m/er for at styre sin Gaard.

Fogden begiærede Sagen udsat og de indkaldede givet Laugdag til næste Ting, bad derhos at han ved Lejlighed maatte [faae]

1784: 230

en Udskrift af det i Sagen passerede, paa det han kunde blive i Stand til at insinuere det høye Stift sam/m/e, som en Attest, der efter Forordningen af 9 Aug: 1754 allernaadigst er befalet.

Eragtet.

Lovlig instævnte men udeblevne Od Olsen og Tosten Olsen Bleje gives Laugdag til næste Ting.

Ole Iversen Utne med de fleere Opsiddere og Eiere udi Gaarden Utne, har med skriftlig Stævning af 2de Octobr: d: A: inkaldet Elling Hansen, Helje Hansen og Niels Torbiørnsen Haugse til dette Ting at anhøre Vidner og lide Dom, alt efter det skriftlige Stævnemaals Formeld, der blev læst og er saa lydende:

De instævnte Opsiddere paa Gaarden Haugse mødte og vedtoge lovlig Varsel.

Citanterne fremlagde det paaberaabte Forliig ved Forretningen af 27 Aug: 1764, hvoraf det vedkom/m/ende er af saadan Formeld:

Niels Haugse sagde, at han har ikke oprettet noget Forliig, ey heller har han giætet Kreaturene, men paastaaer at Giærde maae opsættes, siden han formeener det er umueligt at giæte eller hegne sin Kreaturer, dog {paa} \sagde/ han, paa sin Anpart \at ville/ giæte dersom ikke Giærdet er tilstrækkelig, for det øvrige formeentes ikke Utnes Kreaturer at betiene sig af Haugses Fiæld beyter.

Ole Utne paastod Dom til Forliigets Opfyldelse, dog begiærede ført sine Vidner, og først fremkaldet

Aamund Gundersen Utne, som aflagde Eed og vidnede: at Utne har stedse giætet sine Kreaturer, samt at han har seet Haugses Kreaturer paa Utnes Mark, hvilket de instævnte tilstod, altsaa unyttig at føre Vidner derom. Afskeediget.

2det Vidne, Herborg Olsd: Utne, aflagde Eed og sagde: har ofte seet Haugses Kreaturer paa Utnes Mark, dog Utne har giætet Kreaturene efter Contracten.

3de Vidne, Ingeborg Iversd:, aflagde Eed og vidnede: ligesom forrige Vidne, med Tillæg, at hun paa Gaarden Utne har tient for Budeje i 16 Aar. Videre, at det hendte sig eengang at Utnes Smaler kom paa Hougses Mark, men Smalene blev strax dreven derfra igien, de var neml: i fælles Mark. Vidnet afskeediget.

Niels Haugse bad tilført, at saasom Citanterne har ført Vidner for nærmere at oplyse Sagen, som dog her var ufornøden, da ingen Modsigelse var; \saa/ maatte han paa egne og de øvriges Vegne begiære Anstand for ligeledes at føre Vidner fra deres Side.
Ole Iversen begiærede de øvrige Vidner

1784: 230b

afhørte, og fremstod
Anna Olsd: Utne, aflagde Eed og vidnede: at hun adskillige gange har seet Haugses Kreaturer paa Utnes Mark.
5: Anna Torkildsd:, aflagde Eed og vidnede: ligesom forrige Vidne, samt at hun har været Budeje her i 15 á 16 Aar.
6: Guro Torbiørnsd: Mæland, aflagde Eed og sagde: ligesom de forrige Vidner, at hun ofte har seet Haugses Kreaturer paa Utnes Mark, i Som/m/er, da hun har været Budeje her.
Niels Haugse refererede sig til sit forrige, og bad om Udsættelse.
Ole Utne paastod Dom till Forliigets Opfyldelse, og Processens Bekostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Opsidderne paa Haugse i Rette fører det fornøden agtende.

Erich Langesæter, Torjus Tioflaat og Jon Nielsen Qvale har med mundtlig [Varsel] inkaldet Ole Jonsen Lofthuus, Aamund ibid:, og Ole Berjesen Qvæstad, fordi de paa Kongsberg har bort taget deres Talg Tilladelse, derom at høre Vidner og lide Dom til Undgiældelse for sviigagtig Omgang, og Processens Bekostning at erstatte. Vidnerne under Faldsmaal, Lars Jonsen Ednæs og Asbiørn Svendsen ibid: ville fornem/m/e om de vedkom/m/ende møder.
Ole Jonsen Lofthuus og Ole Berjesen Qvæstad mødte ikke for Retten; thi blev Varsel afhiemlet af Lænsmand Haugse og Svend Grimen. Vidnerne mødte, og fremstod
1ste Vidne, Lars Jonsen Eednæs, som aflagde Eed og vidnede: at Amund Lofthuus leverede Talg paa Kongsberg som tilhørte Torjus Tioflaat, hvilket Amund Lofthuus tilstod, Vidnet vidste intet ang: de 2de andre at forklare.
2de Vidne, Asbiørn Svendsen Eidnæs, aflagde Eed og sagde: at Ole Qvæstad leverede Talg paa Jon Qvales Vegne, og sagde, at Ole Lofthuus havde giort Tilladelse dertil. Vidnet havde intet meere at forklare.
Citanterne begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.

De udeblevne Ole Jonsen Lofthuus og Ole Berjesen Qvæstad gives Laugdag til næste Ting.

Iver Utne mod Hans Blom ingav Laugdag, saa lydende:

1784: 231

De i Laugdagen benævnte infandt sig for Retten. og fremstod
1ste Vidne, Corporal Blom, aflagde Eed og vidnede paa Citantens Spørgsmaal: har ikke hørt af Hans Blom eller hustrue, at de tillegger hoved Citanten Brynild Utne at have taget det paastævnte Flesk. Afskeediget.
2det Vidne, Elsebeth Jonsd:, forrige Vidnes Hustrue, aflagde Eed efter Loven og vidnede: eenstem/m/ig med forrige Vidne.
3de Vidne, Jon Johannesen Bierget, efter at have aflagt Eed vidste intet at forklare.
Halgrim Mæland for Iver Utne bad tilført, at han saae Umueligheden at faae beviist Ophavsmanden til det fornærmelige Snak mod Brynild Utne, og da han med Hustrue fuldkom/m/en vare forsikkrede om Brynild Utnes Uskyldighed i det skammelige Rygte, saa

fortrød de saa meget meere, at de, og hustruen i Sær, af blot Uforsigtighed skulle indrages i denne fortrædelige Sag, var de for villig at forlige sig med Citanten Brynild Utne, og declarerede, at de veed intet andet om ham end alt godt og skikkeligt, og haabede at han tilgav den liden Forseelse.
Brynild Utne ingav Inlæg af 30 Octbr: d: A:, s: l:!! (saa lyd:), og dermed inlod Sagen til Doms.
Parterne bad om nogen liden Anstand for at handle om Forliig.

Samson Krygers Enke af Bergen har med mundtlig Varsel inkaldet Tollef Svendsen Skare og Ole Syssendal, een for begge og begge for een at betale de skyldig værende 7 dr: 5:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at erstatte.
Ole Syssendal mødte ikke efter Paaraab; lovlig Varsel blev derfor afhiemlet af Arne og Amund Bue.
Nu infandt sig Ole Syssendal, men sagde, at han er intet pligtig i dette Krav, dog sagde Tollef Skare, at han eene er skyldig de paastævnte 7 rdr: 5 mrk:, og var villig at betale mindelig naar hans fattige Tilstand tillader det.
Lænsmanden for Enken paastod Dom til Betaling, og Processens Bekostning skadesløs.
Ingen havde meere at lade tilføre, men Ole Syssendal vedblev sin Benægtelse.
Eragtet.
Denne med de fleere Sager optages til næstkom/m/ende 26de Novembr:

Tobias Helleland paaraabte den forrige Sag mod den

1784: 231b

Residerende Capellan herr Høegh, og nu som før paastod Dom.
Ingen infandt sig med Tilsvar for herr: Høegh, som endnu ikke hiemkom/m/en fra K:havn.
Eragtet.
Da den Residerende Capellan herr Høegh er saa langt fraværende, at han ey har kundet besørge sit fornødne; saa, paa det ingen Klage skal gives over Overiilelse, vorder Sagen endnu udflyttet til næste Som/m/er Ting.

Enken, Sal: Samson Krygers, har med mundtlig Varsel ladet inkalde Erich Olsen Heng for Giæld 6 dr: 3 mrk: 6 s:, ligesaa, som Cautionist for Thormo Eide 4 rdr: 1 mrk:, i alt 10 rdr: 4 mrk: 6 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Bekostning at svare.
Erich Heng mødte, men benægtede de anførte 4 dr: 1 mrk: 6 s:, og bad om Anstand til næste Ting for at beviise Rigtigheden af sit Anbragte.
Lænsmanden for Enken, Sal: Krygers, havde intet imod den forlangte Udsættelse.
Eragtet.
Sagen beroer paa Forlangende til næste Ting.

Publiceret.
1: Sorenskriver Schielderups Auctions Skiøde til Aad Jonsen paa 2 pd: 6 Mrk: S:r, ½ F:skind med b:, og overb: efter Andeel, i Gaarden Eide, for 614 rd: dat: 29de October 1784.

Brynild Iversen Utne og Iver Torkildsen Utne paa sin Hustrues Vegne fremstode for Retten og declarerede at de nu i Anledning af den langvarige Proces vare venlig foreenede saaledes: Iver Torkildsen paa egne og Hustrues Vegne fortryder at være inviklet i og paa en Slags Maade at have været Aarsag i det mod Brynild Utne fornærmelig udspredde Rygte

betreffende det her paa Gaarden bortkomne Flesk, og tilstaaer nu, som stedse forhen, at de holder Brynild Utne aldeles uskyldig, og at det urigtige Rygte ey bør komme ham til mindste Fornærmelse paa gode Navn og Rygte: Saa er de og foreenede, at Iver Torkild[sen] betaler Brynild Utne sine udlagde Omkostninger med 11 mrk: 4 s:, da han intet videre forlanger for sin Person, derimod betaler han, Iver Torkildsen, paa sin Hustrues Vegne til Sognets Fattig

1784: 232

Kasse 5 rdr:, hvilket Forliig de begiærede ved Dom stadfæstet.

Avsagt.

Det inden Retten frivillig ingaaede og specificerede Forliig bør i alle maader opfyldes og efterkom/m/es, saaledes, at det urigtige og usandfærdige Rygte bør aldeles mortificeres, og ingenlunde kom/m/e Brynild Utne eller Slægt til mindste eller nogen Slags Fornærmelse; saa betaler Iver Torkildsen paa sin Hustrues Vegne til Sognets Fattig Kasse 5 rdr:, og til Brynild Utne 11 mrk: 4 s:, alt under Executions Tvang.

Anviist til udslættelse Erich Larsen Sanstøes Obl: til Ole Haldorsen Espe, stor 320 rd:, dat: 26de Maj 1780. Qv: 7de Maj 1784.

Hans Hiorteland lod i Rette ædske den forrige Sag mod Hans Langesetter for Giæld, og vilde nu ervarte med hvad Tilsvar han møder.

Hans Langesetter mødte ej efter udraab.

Mons:r Naschouv for Hans Hiorteland sluttede Sagen til Doms med Paastand at de paastævnte Penge bliver betalt, og Omkostninger efter Dom/m/erens Skiøn.

Eragtet.

Sagen optages til 26de November førstkommende..

Publ: Jørgen Olsen Insteneses Skiøde til Aad Knudsen paa 18 Mrk: S:r, ¼ Løb 9 5/8 Mrk: S:r, 9/64 huud efter Mat:!! (Matriculen), med bøxel, sam[t] over[bøxel] efter Andeel, i Gaarden Instenes, \No: 12/, for 20 rd:, dat: 29de Oct: 1784.

hr: Sorenskriver Schielderups Obligation til hr: Etats Raad Flejscher, stor 1480 rd:, mod Pant i 2 Løber 2 Pund 3 Mrk: Smør i Hesthamer, mod 4 ProC:to, dat: 12te Apr: 1776.

Fogden fremlagde her som for Jondals Tings vidnerne til examination, og blev sam/m/e bekræftet af Laugrettet og besvaret af Almuen, men i sær Siur Tvet og Ole Haldorsen Helland. Restancen for dette Aar er 642 rd: 5 mrk: 2 s:

Laugrettet for neste Aar bliver: Torjuls Eliasen Eide, Ole Jonsen Opheim, Gutorm Olsen Bleye, Lars Pedersen Mokestad, Jacob Nilsen Rogde, Nils Nilsen ibid:, Iver Jacobsen Ystenæs og Nils Tormosen ibidem.

Efter Udraab indfant sig ingen som mere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1784, den 6te November, blev Retten satt paa Gravens Tingstæd Eide Grund, ifølge de paa afvigte høste Ting aflæste Kiendelser, og Retten beklæd med neden bemelte Laugrett.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af David Sævertvet med flere mod Peder Børsem blev afsagt

1784: 232b

Dom!

Med de Acten tiltagne Skiftebreve er det klart at erfare, at det paastævnte Huus og dets Værdie er gaaet i Arv, som en Eiendom Gaarden Børsem uvedkommende, da Huuset var opsatt paa Øde Tomt. Ved Skifterne er ikke huusets Taxation modsagt, ligesom og den instævnte selv, som Eier af Gaarden Børsem haver arvet sin Andeel i bemelte Huus. At det nokmeldte huus ikke er medtagen i det producerede Skiøde, beviser intet, siden ikke fleere Huuse Vaaninger kunde følge Gaarden, end de der med Rette tilhørte samme. Thi Kiendes hermed for Rett: Peder Børsem bør til Citanten betale det paastævnte huuses halve Værdie med 8 Rdr:, og udj denne unødvendige Processes Bekostning 1 rd: 3 mrk:, alt inden 15ten Dage efter lovlig Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Halsten Tvedt mod Lars og Østen Aasem.

Dom!

Kravets Rigtighed er med Vidner Beviist, hvorimod den foregivne Sønnens Mindreaarighed ej kan gielde, ligesaa lidet kommer i betragtning den anbragte men ubeviiste Betaling til Afdrag, thi Kiendes for Rett: Lars og Østen Aasem bør een for begge og begge for een betale til Citanten de paastævnte 3 rd: 1 mrk: 8 s:, og udj Processens Bekostning 1 rd: 3 mrk:, alt inden 15ten Dage at udreedes under Execution.

Abelune Sævertvet mod Gaarden Oses Opsiddere.

Eragtet.

Da begge Parter under Sagen og i Anledning af Stævnemaalet have anbragt at være fornærmede i henseende utilbørlig Beedning af hinandens Kreature, og dette skal have anlediget Søgemaalet; Saa bør Sagen paa Aastædet behandles, hvor Parterne henviises lovlig at tilstævne, da Tids beram/m/else skal vorde meddeelt paa forlangende, og enhver vederfares hvad Rett er.

Fylchedal med flere Gaarders Opiddere mod Kierlands Do:

Eragtet.

Grunden til denne Process er ikke opgivet. Søgemaalet er ubestent og Proceduren inviklet. Vej Væsenet Anordner hvad Veje og Broer Almuen har at vedligeholde. Attest fra General Vej mesteren eller hans Fuldmægtig viiser hvo af Parterne Kierlands Broe vedkommer at vedligeholde eller opbygge. Saadan Attest bør da fremlegges; eller beviislig Contract hvis den omtvistede Broe vedkommer Particulaires, som uden for det Almindeliges Nytte eller {af} Alfare Veje.

1784: 233

Ole Westrem mod Søgnie Trondsdr: Syse.

Dom!

Det paastævnte Krav 21 rd: 1 mrk: 2 s: er benægtet saavel ved det benævnte Skifte, som under denne Process. Ligesaa er protesteret imod den af Citanten paastaaede Eed; thi Kiendes for Rett: Følgelig Forordningen af 1723, den 5te November, kan Eed ikke antages; men Citanten reserveres lovlig at beviise Kravet, og Processens Omkostning ophæves.

Amund Ose mod Ole Hielmevold med flere.

Eragtet.

Da Søgemaalet og den sande Beskaffenhed med det paastævnte huus ikke er tilstrækkelig oplyst, men meget mere inviklet og tvivlsom, efterdie bemelte huus ved Skiftet den 24 April 1778 er taget Boen til Jndtægt {uden nogen modsigelse}, og Citanten siden søger at beviise, dog ikke hidtil nøyagtig nok, at nokmelte tilhører den af ham bøxlede beneficerede Gaard Ose: saa beroer Sagen til næste Ting, da Citanten haver at fremføre det fornødne til Styrke og Oplysning.

Laugrettet som var nærværende ere Ebbe Hansen Eide, Anders Trondsen ibidem, Joseph Ellingsen ibid:, Siur Olsen ibidem, Gudmun Rønnestrand, Iver Ricoldsen ibidem, Siur Paulsen Spaanem og Anders Lille Graven.

Anno 1784, den 26de November, blev Retten satt paa Tingstædet Utne, for at afsige Dom/m/e udj de paa siste høste Ting for Kingservigs og Røldals Skibreeder optagne Sager, og Retten beklæd med neden beskrevne Laugrettes mænd.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Samson Krygers Enke mod Tollef Schare blev afsagt

Dom!

Tollef Schare har inden Retten vedtaget eene at være Citantinden pligtig de paastævnte 7 rd: 5 mrk:, derimod har Ole Jøssendal benægtet at have nogen Deel i Kravet; thi Kiendes for Rett: Tollef Schare bør til Afg: Samson Krygers Enke betale 7 rd: 5 mrk:, og udj Processens Omkostning 8 mrk:, alt inden 15ten Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Haldor Espe mod Asbiørn Mauge.

Dom!

De udj denne Sag afhørte Vidner ere ikke eenstem/m/ige, det ene beslægtet og selv Angiver, og de øvrige \Vidner/ ere saa gamle efter det passerede Snak, at der efter \Ni aars Tid/, følgelig Lovens 1 – 13 – 22, ej kan kom/m/e i betragtning. Jmidlertid har dog Asbiørn Mauges Uforsigtige Tale foraarsaget denne Process: derfor Kiendes for Rett: De imod

1784: 233b

Haldor Espe ubeviiste Udtrykke bør ikke komme ham til nogen Slags Fornærmelse paa gode Navn og Rygte; men herved aldeeles Mortificeres, og Asbiørn Mauge for sin Uforsigtighed betaler Citanten i denne Processens Bekostning 1 rd:, inden 15ten Dage efter lovlig Forkyndelse under videre lovlig Adfærd.

Johannes Aalvigen mod Siur Jærandsen Maagestad.

Dom!

Af de i denne Sag førte Vidners Forklaring, de fremlagde Beviiser og deraf følgende Omstændigheder bemærkes stor Formodning mod Siur Jærandsen i hensigt til Søgemaalets Rigtighed. Det er klart at afgangne Tosten Rejsetter nyelig for sin Død og ved fuld Sands har paastaaet at den instævnte var ham pligtig 100 rd:, hvilke han endog paa sam/m/e Tid har krævet. Efter Dødsfaldet er betalt 70 rd:, som Sønnen Ole Rejsetters Beviis af 29de Maj 1783 tilkiendegiver. Her var da den afg: Faders Anmeldelse rigtig. De øvrige og paastævnte 30 rd: foregiver Siur Jærandsen at være Formynder Penge, som han til Afdrag paa sin Debet til den afdøde har betalt Erich Hæng efter beviis af 19de Maj 1783, men da denne har declareret at have oppebaaret bemelte 30 rd: som sin hustrues Arv for omtrent 9 Aar siden, saa synes forunderligt, at afg: Tosten Rejsetter ikke der om har været vidende saa kort for sin Død. Da

nu Almuen plejer at handle paa Troe og Love, og ofte uden skriftlig Beviis: saa Kiendes efter Sagens forefundne Beskaffenhed for Rett: Siur Jærandsen Maagestad bør aflægge Saligheds Eed ikke at være afg: Tosten Rejsetters Stervboed de paastævnte 30 rd: eller noget deraf pligtig, og saadan Eed at paahøre til næste Ting inkalde Citanten Johannes Aalvigen. Skulle han ikke trøste sig saadan Eed til bemelte Tiid at aflægge: saa bør han betale til Citanterne de nokmelte 30 rd:, og udj Processens Bekostning 4 rd:, inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Siur Wiglichsen Maagestad mod Jacob Sandven.
Dom.

Efterdie Jacob Jacobsen Sandven {inden Retten} har tilstaaet at være Citanten de paastævnte Penge pligtig; men ikke Opfyldet sit Løfte med mindelig Betaling: saa Døm/m/es hermed for Rett: Jacob Sandven bør til Siur Wiglichsen Maagestad betale 12 rd: 1 mrk:, og udj Processens Bekostning 2 rd: alt inden 15ten Dage efter lovlig Forkyndelse under lovlig Adfærd.

Ingemor Røraaens Arvinger mod Hans Langesetter.
Dom!

Det er beviist med det fremlagde Skiftebrev af 12te Maj 1780, at de paastævnte 20 rd: er paalodnet Arvingerne efter afg: Ingemor

1784: 234

Røraaen. Hans Langesetter har selv inden Retten tilstaaet at have laant af den afdøde 20 rd:, men ingenlunde har han beviist det anførte, neml: at Creditor modtog hans Lønnings Bog ved Kobber værket til Liqvidation, meget mindre at Pengene, eller noget deraf, er oppebaaret, derimod har han efter begiæret Anstand ikke siden infundet sig for Retten med videre Tilsvar: thi Kiendes hermed for Rett: Hans Langesetter bør til afg: Ingemor Røraaens Stervboed betale de paastævnte 20 rd:, og udj denne Processens Bekostning 3 rd:, inden 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Ole Hagen mod Niels Berge i Røldal.
Dom!

Ved Søgemaalets Forkyndelse haver Niels Berge tilstaaet at have modtaget 5 rd: 3 mrk:, Citanten tilhørende, men forebragt at samme er leveret en ustævnet for at bringes til Citanten, den instævnte har ej mødt med noget Tilsvar, end ikke efter Laugdag, og Citanten nægter at have faaet bemelte Penge. thi Kiendes for Rett: Niels Berge bør til Citanten Ole Hagen betale de paastævnte 5 rd: 3 mrk:, mod Regress til den han samme \skal/ have overleveret til frembringelse, og udj denne Processens Omkostning 2 rd:, 15ten Dage efter den/n/e Doms lovlige Forkyndelse under executions Tvang.

Wetle Horre mod Lars Medhuus.
Dom!

Jfølge Skiftebrev af 2den Febr: 1779 skulde Citanten have endeel Penge hos Lars Medhuus, og hvorfore han da fik Udlæg i Løsøre, heraf haver Citanten annammet noget, og endeel haver beroet hos den instævnte, som tilstaaer at Vahrer for 15 rd: 3 mrk: bliver han Ansvarlig for, Citanten paastaaer det skal være 17 rd: 4 mrk: 12 s:, efter hans Acten tilførte, og derpaa paastaaer Dom, uden at have beviist at ogsaa dette blev tilbage da han modtog det øvrige udlagde, da saaledes noget af Citantens Udlæg i bemelte Skiftebrev er modtaget, og noget tilbage, uden at have minste Beviis derfor, kan Skiftebrevet mod benægtelse ej gielde for

Beviis. hermed Kiendes da for Rett: Lars Meedhuus bør til Citanten Wetle Horre betale 15 rd: 3 mrk:, og udj Processens Omkostning 2 rd: 3 mrk:, for det øvrige Reserveres Citanten ved aparte Søgemaal at beviise de benægtede 2 rd: 1 mrk: 12 s:, om han saadant skulde agte fornøden. Det idømte udreedes 15 Dage efter lovlig Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Lars {Horre} \Medhuus/ mod Wetle Horre.
Dom.

1784: 234b

Denne Sag rejser sig af en Caution som den instævnte haver ingaaet for Mons Olsen, tilforn boende paa Gaarden Grøve i Røldal, for 36 rd:; de i denne Sag fremlagde Acter viiser tydelig at Wetle Horre haver caveret til Citanten for at Mons Olsen skulle betale bemelte 36 rd: i rette Tid; da dette ej blev efterkommet, haver Citanten stævnet Wetle Horre at betale Pengene uden at stævne Debitor selv først, og over ham hænde Dom, den i Rette lagde Doms Act af 25 Oct: 1765 viser dette, og at Wetle Horre da blev tilfunden at betale naar først efter lovlig Omgang var godtgiort at Debitor ej kunde betale. Siden haver Citanten efter megen vidtløftighed og Omkostning, deels formeedelst hans Eenfoldighed, ved at anlægge Sag mod uvedkom/m/ende til ovenmeldte 36 rd: betaling, og deels ved at Mons Olsen haver fløttet fra et til andet Stæd, faaen Dom over Debitor Mons Olsen den 17de Dec: 1783, hvis Paategning af Stædets Foged viiser: at bemelte Mons Olsen intet er ejende. Den instævnte forebringer at Citanten burde søgt før, og ikke nu efter 20 Aars forløb, men Acterne, som ere i Rette lagde, viser at han næste Som/m/er Ting, efter at Caution var ingaaet, haver søgt paa Gielden, og at ingen Fordring i Skifte efter Debitors afdøde hustrue er anført, kan ej være Cautionisten til nogen Styrke, da først dette dødsFald skeede i et andet Stift, og desuden Sagen mod Debitor selv endnu ej var paadømt. hermed Kiendes da for Rett: Wetle Horre bør til Citanten Lars Meedhuus udbetale de 36 rd:, som han til ham haver caveret for, og i denne Processes Omkostning 4 rd: alt 15 Dage efter Dom/m/ens lovlige Forkyndelse under lovlig Adfær.

Laugrettet som var nærværende ere: Jon Haugse, Iver Torbiørnsen Utne, Ole Michelsen Lote, Lars Larsen Bleje, Jacob Johan/n/esen Langesetter, Lars {P} Endresen Mochestad, Elling Hansen Hause, og Svend Knudsen Grimen.

1784
.....
1785

(1785: 234b)

Anno 1785, den 31 Martii, infandt ieg mig paa Enke Gaarden Lepse i Østensøe Skibrede og Wigøers Præstegiæld, for at foretage følgende Forretning, i Følge Præste-Enken Mad: Sal: her: Blyts Reqvisition af 24 Februarii d: A:, grundet paa det Kongl: Rescript af 11 Decbr: 1784, og Retten beklæd med efterskrevne af hr: Foged Koren opnævnte eedsorne Laugrettes mænd, som alle her i Sognet ere boende: 1: Tosten Olsen Lepse, 2: Hans Michelsen ibid:, 3: Michel Hansen ibid:, 4: Niels Arnesen Torpe, 5: Thore Larsen ibid:, og 6: Arne Larsen

1785: 235

{ibid:} Hellestvedt i stæden for Tosten Johannesen Lepse, som beslægted med Opsidderne.
Hvorda! den bemeldte Reqvisition af 29de Febr: d: A:, samt det paaberaabte Rescript, og endelig Tægtedag til Forretningens Foretagelse af 28de Febr: d: A:, eet efter andet blev læst og er saa lydende: Formedelst Uveyr i Gaar blev Retten satt i Dag den 31 Martii paa Aastædet Gaarden Lepse.
Lars Erichsen \Thole/ mødte for Præste Enken Madame Sal: hr: Blyts, og begiærede, at den hende tilkommende halve Deel udi Enke Gaarden maatte ved denne Forretning blive bestemt og beskreven, paa det hun kunde være underrettet om hvor det hende tilkom/m/ende var beliggende, da hun ikke paatvivlede at maatte nyde til Brug og Benyttelse det hende allernaadigst forundte Beneficium, som 2de Præste Enke i Kaldet. Lod dernæst ved Lars Thole fremlegge et lidet Skrift, saa lydende:
Sogne Præsten her: Andreas Schielderup, som Beneficiarius og Laugværge for Provstinde Geelmuyden, var nærværende, saa vel \som/ Enken paa Enke-Sædet Lepse, Barbara Olsd: med Laugværge Jon Rasmusen Norem, saa var og tilstæde den ældste Søn Ole Heljesen, som med Moderen styrer det tilbøxlede Brug i Enke Gaarden.
Jon Norem, som Laugværge for Enken, fremstod for Retten og vedtog, at Enken Barbara Olsd: var før Juul afvigte lovlig udsagt af Gaardens halve Brug, ...(?) benægtede samme at \vilde/ fravige uden Dom og lovlig Omgang, siden hun formeener at nyde godt af hendes Sal: Mands Bøxel paa Livs Tid, sagde derhos, at Enken ikke er stævnet at modtage Dom i henseende til det halve Brugs Røddig giørelse.

1785: 235b

Lænsmanden Johannes Wiig, som ved Retten var tilstæde, sagde, at der hverken var stævnet, eller nogen Stævning i denne Begivenhed var forlanget.
Jon Norem fremlagde dernæst det ommeldte Bygsel Brev af 29 Maji 1748, som lyder saaledes: Videre sagde Jon Norem, at Enken vel har nægtet at fravige det omtvistede halve Brug i Gaarden, men ikke dersom hun maatte overleveres igien ligesaa godt og stor Jordepart til Brug og Beboelse for sin Livs Tid; samt at den udlagde Bygsel ey var Enken anbuden tilbage, som han dog formeente at burde skee. Endelig, sagde at Enken paa ingen Maade har viist Modtvillighed mod Mad: Blyt, men meget meere instændig anmodet at ville bøxle sin Anpart til hendes æ[l]dste Søn Ole, eller med ham accordere om Afgiften, men alt forgiæves. Sagde end meere, at Præste Enken Mad: Blyt har end og i hendes Naadsens Aar bortbøxlet 2de Gaarde Parter, hvoraf den eene her paa Lepse, til andre, uden at tilbyde Enken Barbara Olsd: nogen af dem, hvorved Enke Sædet var bleven leedig til Brug for vedkommende uden Vidtløftighed.
Her: Schielderup for Provstinde Geelmuyden lod tilføre, at hun var tilfreds med og ønskede, at Enken Barbara Olsdatter blev siddende paa hendes for Livs Tid bygslede Brug, i det mindste paastod ikke Prostinden det hende tilkom/m/ende halve Brug i Enke Gaarden.
Derefter blev de paa Gaarden Lepse værende huuse Bygninger besigtigede og skiønnede saaledes, som følger: 1 Røg Stue, befindes i god Stand, og uden at ansættes i Aabod. 2: 1 Stabur, ligeledes uden nogen Brøstfældighed, 3: ½ Deel udi et gam/m/el dags Loft med Underhuus, er nyelig tækket og vel repareret, 4: 1 Korn og Høe Løe, nyelig tækket med Steen Heller, men fattes nogle faae Huun til Bord klædning, som ansættes af Værdie 1 mrk:

1785: 236

5: 1 Flor med Steen Helle Tag, er i god Stand og uden Aabod, 6: 1 Smale \Huus/ staaende inden i Høe Løen, nyelig i stand satt og fattes intet, 7: 1 Heste Stald med gl: Helle Tag; som Enken anmeldte i dette Foraar at ville forsyne med Nye Steen heller. 8de: 1 Ild huus med

Steen Helle Tag, i god Stand, 9: 1 Ved-Skykke vedhængende Ildhuuset, befandtes i god Stand, 10: halvdeelen i et Smidie huus, nylig opbygget, altsaa i god Stand, No: 11: halvdeelen i et Stave Nøst, med Helle Tag; Ejerne vil i dette Forar der paa oplegge nye heller, No: 12: 1 Qværne huus, udi nye og god Tilstand, No: 13: 2de Udløer med Helle Tag, i god Stand, No: 14: 1 Sæhlshuus paa Støelen, nye opbygt og i god Tilstand.

Hvad angaaer Ager og Eng med Skov og Mark, da sagde saa vel Laugrettet, som de fleere tilstædeværende, at den paa denne Aarets Tid ..(?) sædvanlige Snee og Iis ingenlunde tillod samme nøyagtig at eftersee og befare, hverken i henseende den sande Beskaffenhed, eller nøyagtig Deeling imellem Præste Enkernes tilkommende Anpart, der bør være ligesaa fuldkom/m/en for den eene, som for den anden, og som vel ikke kan nægtes dem hver for sig at vide hvor er beliggende.

Altsaa beroer denne Forretning til anden belæjligere Tid, naar Aarets \Beskaffenhed/ {Tilstand} tillader det, og skal da paa nærmere Erindring blive continueret.

Anno 1785, den 2den Juni, begyndtes **Almindelig Som/m/er, Skatte og Sage Ting med Jondals Skibreede{r}s Almue paa Tingstædet Hæransholmen**, ved Retten tilstæde Kongelig Majestets Foged hr: Koren og følgende Eedsorne Laugrettes mænd: 1: Torbiørn Wiglichsen Traae for Tron Ingebrigtsen Samland, 2: Helje Torjersen Tørvigen, 3: Arne Larsen Eichen for Ellef Nielsen Selsvig, 4: Siur Aadsen Kopre, 5: Jon Olsen Berje, 6: Ole Aadsen Augestad, 7: Ole Iversen Underhaugen, 8: og Mons Tørresen Sætvet, saa var og tilstæde Lænsmand Johannes Wiig med den Tingsøgende Almue.

1785: 236b

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publ: følgende Kongl: og høy Øvrigheds Ordres:

1: Forordning om Frie Skydsen i Norge, af Dato 20 Aug: 1784.
2: Placat af 25 Febr: 1785 angaaende den Almindelige Enke Cassa.
3: Forordning af 29de Oct: 1784, som forbyder hvervning i Norge til de Gevorbne Regimenter i Danmark og hertugdøm/m/ene, Attelleriet undtagen.
4: Placat af 15 Dec: 1784, som tillader at sælge de her i Rigerne bygde Skibe til frem/m/ede.
5: Kongl: Resolution af 2 Febr: 1785 angaaende brændevins Kiedler som endnu kunde være i Norge.
6: Stiftets Placat af 20de Febr: 1784!! (1785?) angaaende opkiøb af høe i Bergen,

Endre Samsonsen Traae i Rette ædskede den forrige Sag mod Torbiørn Traae, og fremlagde Laugdag, saal:

Torbiørn Traae mødte og vedtog lovlig varsel; og sagde at han haver svaret vilkaar efter Contracten til Endre Samsonsen, og at den er skrevet efter den Aftale som var imellem Parterne paa den Tid, at den blev skrevet, samt at Endre da hørte den oplæse, og havde intet derimod, som han vil beviise.

Citanten holder sig til sine Vidners Udsagde, som siger at han for sin Livs Tiid skal beholde heele Vilkaaret, hvoraf Torbiørn nu haver taget en del tilbage.

Torbiørn Traae begiærede Sagen udsatt til høsten for at oplyse den.

Eragtet.

Sagen beroer til næste høste Ting.

Udj denne Sag i Retten Samson Larsen Haugen for Torbiørn Traae.

Publiceret
1: Sorenskriver Schielderups Auctions Skiøde til Iver Pedersen paa endel huuse staaende paa Pladset ved Søen kaldet, under Gaarden Underhaugen, for 70 rd: 2 mrk: dat: 9de Juni 1785.
2: Anders Torchelsen Svaasand med fleres bøxel eller Grunde Sæddel til ovenmelte Iver Pedersen paa forestaaende huuse Tomter med videre, Do: dat: med Revers.
3: Arveskiftebrev efter Torchel Larsen Tørvigen, hvor Boen er tagen til Jndtægt 1 pd: 7 ½ Mrk: S:r i Tørvigen, deraf det halve udlagt til Enken Sigri Jacobsdatter, og det andet halve til Arvingerne. d: 7 Oct: 1784.

Efter Udraab infant sig ingen som videre med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1785, den 3de Juni, begyndtes **Som/m/er Ting med Østensøe Skibreedes Almue paa Tingstædet Hæransholmen**; ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Koren og følgende Eedsorne Laugrettes mænd: 1: Haaver Larsen Thole, 2: Siur Trondsen Torpe, 3: Michel Torchelsen Thole, 4: Johannes Olsen Østensøe, 5: Holger Larsen Kaldestad, 6: Tosten Olsen Bircheland, 7: Halver Olsen Rychen, og 8de: Isach Tostensen Medhuus for Jacob Hansen øvre Wiig. saa var og tilstæde Lænsmand Johan/n/es Pedersen Wiig med den Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst Publiceret fornævnte Kongelige Anordninger og høy Øvrigheds foranstaltninger.

Siur Axnæs har med mundtlig Varsel \til/ dette Ting ladet inkalde Enken Sigrie Jonsdatter tilligemed hendes Søn Peder Olsen at fravige Pladset Opsaaten, følgelig den passerede lovlige Udsigelse, derom at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning

1785: 237

at erstatte. Beskikkelses, eller Udsigelses Vidnerne ere Amund Kaldestad og Holger Larsen Kaldestad. Samt til Vædermæle er instævnet Naboerne Erich Gundersen Wangdal og Lars Olsn Axnæs. Ville dernæst fornemme om de vedkommende møder.
Enken med hendes Søn infandt sig ikke efter lovlig Udraab, dog Peder Olsen lod anmelde sit Forfald, da han som Soldat var commanderet til Exercitie. De øvrige benævnte mødte personlig for Retten.
Lænsmand Johannes Wiig og Baar Havnen afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Udsigelses Vidnerne Amund og Holger Kaldestad aflagde Eed efter Loven og vidnede: afvigte Martii Maaned dette Aar har de paa Citantens Begiæring udsagt Enken Sigrie Jonsd: med hendes Søn at fravige Pladset Opsaaten, som er paa Gaarden Axnæs hiem/m/e bøe, og fra Grunden bortføre deres eyende Huuse og Kreature med videre. Enken var ikke da tilstæde, men Sønnen gav dem intet Svar derpaa. dog tilstod paa Vidnernes Tilspørgsel, at han \har/ hugget Hatle Træer med Roed til \Brændeveed/ {Baand}, uden at have Eyerens Tilladelse. Videre sagde han, at han ey har begiæret Tilladelse af den nærværende Eyer at beboe Pladset, men sad paa sit gamle Lov, nemlig af denne Eyeres eller Citantens Formand.
De til Vædermæle inkaldte fremstode og sagde, at de har intet paa de instævnte at klage, ey heller bruger eller har de noget af deres Ejendom.
Citanten begiærede Laugdag for de udeblevne.

Eragtet.
De lovlig indstævnte men udeblevne Sigrie Jonsd: og Peder Olsen Opsaaten gives Laugdag til næste Ting at møde med Tilsvar; og Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Gunder Arnesen Aarhuus har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Gunder Tollefsen Aarhuus for Giæld 20 rdr: 2 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Procesens Omkostning at svare.
Den indstævnte mødte, vedtog lovlig Varsel, men til deels

1785: 237b

benægtede Kravet, og begiærede at høre Citantens Regning, hvilken blev fremlagt, af 2de Maji 1785, læst, saa lydende:
Gunder Tollefsen sagde at have Fordring og Contra Regning med Citanten; og for at fremlegge samme, maatte begiære Sagen udsatt til næste Ting.
Citanten har intet imod den forlangte Udsættelse.
Eragtet:
Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Gunder Tollefsen fremkommer med det fornøden agtende.

Jan Svendsen Reistvedt anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Isachsen Steene for ærrørige Bagtalelse baade paa hans Ære, Rygte og Gods, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Gunder Tollefsen Aarhuus og Lars Giermundsen Steene, samt Beskikkelses Vidner Lænsmand Johannes Wiig og Ole Christophersen Sandven; derefter at modtage Dom til Undgieldelse efter Sagens Beskaffenhed og nærmere Irettesættelse, saavelsom at erstatte denne Processes Bekostning skadesløs.
Ole Isachsen Steene vedtog lovlig Varsel, saavelsom Vidnerne.
Citanten begiærede Vidnerne fremkaldede og afhørte, og først
Beskikkelses Vidnerne, som aflagde Eed og vidnede; at omtrent 3de Uger før Juul afvigte vare de udsendte af Jan Reistvedt for at tilspørge Ole Isachsen og en anden nu ustævnet Mand paa Steene, om de ville tilstaae de Ord de havde talet til Citantens Fornærmelse, og hvortil Ole Isachsen svarede, at han havde hørt det af Bygde Rygte saaledes. Disse Vidner afskeediget.
Derefter fremstod Vidnet Gunder Aarhuus, som aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og forklarede: Ved St: Hans Tid afvigte Aar gik Vidnet og Ole Isachsen sam/m/en

1785: 238

paa Vejen til Byen, og sagde han da til Vidnet, som ikke spurgte ham, at Jan Reistvedt nyelig havde faaet et Brev fra Byen, som meldte, at han ufortøvet maatte kom/m/e der, neml: til Byen, hvis ikke fik Præsten Brev og Anmeldelse ham angaaende. Videre sagde den indstævnte, at Citanten maatte strax gaae hen til en ustævnet Mand, Ole Siovatsen Netteland, som dog nu for Retten var tilstæde, for at laane 50 rdr:, men, at denne skulde svare, at han fik dem ikke førend han leverede Pengene selv i Jans egen Stue og i Overværelse af hans Folk. Endelig, da de kom længere paa Veyen, sagde Ole Isachsen: nu er Jans Fænte paa Gaarden Lund. Ole Netteland, som var tilstæde, bad tilført, at Citanten hverken har begiæret eller faaet Penge hos ham til Laans. Ingen havde dette Vidne videre at ladet tilspørge.
Vidnet Lars Giermundsen Steene aflagde Eed efter Loven og vidnede eenstemmig med forrige Vidne, da de paa samme Tid og Reyse vare i Sælskab. Videre hørte Vidnet paa Gaarden Lund i Oster paa Strile Land, at Konen i huuset sagde paa Ole Isachsens Spørgsmaal,

at den Qvinde eller Fænte var fra Byen, og var besvangret af en af Qvarnisonen. Vidnet afskeediget.
Jan Reistvedt begiærede Dom efter Vidnernes Forklaring, hvorhos han paastaaer at den indstævnte burde beviise sine Beskyldninger, og udrede anseelige Bøder, samt betale denne Processes Bekostning efter Rettens Skiøn.
Ole Isachsen begiærede at Sagen maatte stilles i beroe til i Morgen tilig, da han imidlertid ville tragte efter Forliig. Som blev bevilget.

Til Publication fremleveret følgende Documenter:
1: Gunder Tollefsen Aarhuses Obl: til Jørgen Isachsen Berven, stor 150 rd:, dateret 13de Juni 1782. udslættet. Qvitteret 3 Juni 1785.

1785: 238b

2: Anviist til udslættelse Ole Knudsen Birchelands Obligation til Peder Larsen Todalen med fleere, stor 223 rd:, dat: 14de Maji 1776, og Qv: 3de Juni 1785.
3: Dittos Obligation til Hans Lepse, stor 20 rd:, dat: 18 October 1776. Qvitteret 3 Juni 1785, udslættet. Anviist Opsigelse af 1te Nov: 1784.
4: Svend Jansens Skiøde til Lars Jansen paa Odels Retten til 1 Løb 6 Mrk: Smør i Garden Reistvet for 140 rd: dateret 23de October 1784.
5: Thobias Olsen Espes Skiøde til Knud Nielsen paa 1 ½ Spand Smør uden Bøxel i Gaarden Nedre Axness, No: (ope rum), for 25 rd: dateret 4 Nov: 1784.
6: Ole Knudsen øvre Birchelands Obligation til sin Fader Knud Bircheland med fleere, stor 253 rd:, af de 113 rd: svares ingen Renter, af de øvrige svares 3 ProC:to, og Pant i Gaarden øvre Bircheland, No: (ope rum), dat: 3de Juni 1785.
7: Brigt Larsen Ned: Wiigs Vilkaarbrev til sin Moder Christi Tronsdatter, dateret 22de October 1784.
8: Erich Olsen Schaare med fl: Skiøde til Giermund Olsen paa 2 pd: 6 Mrk: Sr: i Gaarden Schaar, Matr: No: (ope rum), for 55 rd:, dat: 23de October 1784.

Anno 1785, den 4de Junii, continuerede Som/m/er Tinget med Østensøe Skibredes Almue i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett, undtagen Baar Jacobsen Havnen i stæden for Siur Trondsen Torpe.

Hvorda! Jan Reistvedt og Ole Isachsen Steene for Retten fremstode og declarerede, at de nu imellem sig vare venlig foreenede, saaledes, at Ole Isachsen tilstaaer og for Retten har tilstaaet, at hvad han til Fornærmelse for Citanten kan have talet, og har givet Anledning til denne Proces, har allene været af eenfoldig Ubetænksomhed, da han derimod veed intet uskikkeligt paa Jan Reistvedt at udsætte, og altsaa tilbage kalder de udtalte Ord. Saa betaler og Ole Isachsen Steene efter Parternes Foreening 9 rdr: til Wigøers Præstgiælds Fattige, som uddeeles til de meest trængende, og til Citanten udi Processens Omkostning 4 rdr: Ovenstaaende Forliig begiærte de ved Dom stadfæstet.

Avsagt.

Det Protocollen tilførte og af Parterne Jon Reistvedt og Ole Isachsen Steene frivillig ingaaende Forliig stdfæstes herved, saaledes, at de udtalte Ord

1785: 239

ikke paa nogen Maade kommer Citanten Jan Reistvedt til nogen Slags Fornærmelse paa gode Navn og Rygte. Saa betaler og Ole Isachsen Steene de udlovede 9 rdr: til Præstegiældets Fattige, og til Jan Reistvedt udi Processens Omkostning 4 rdr:, alt under Executions Tvang.

Herr Foged Koren har med mundtlig Varsel ved Lænsmand Johannes Wiig, og efter Anmeldelse af Arne Larsen Axnæs, til dette Ting ladet inkalde Peder Olsen Opsaaten, beliggende under Gaarden Axnæs, for Løsgiængerie; derom at modtage Beviis og lide Dom til Undgieldelse efter Anordningerne, og Processens Omkostning at erstatte.

Peder Olsen blev paaraabt, men hverken han eller nogen paa hans Vegne infandt [sig].

Kaldsmændene Lænsmand Wiig og Baar Havnen aflagde Eed at den anklagede for omtrent 3 Uger siden var i denne Sag stævnet for hans Opholds-Stæd i hans Moders og en nærværende Mands Paahør.

Her: Fogden erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Peder Olsen Opsaaten, som ikke møder efter lovlig Stævning til dette Ting, gives hermed Laugdag til næste Høste Ting for dette Skibrede, at svare til Sagen.

Ole Fixe fremstod og i Rette lagde den passerede Laugdag af 23 Octbr: 1784 mod Margrethe Trondsdatter udi forrige Sag, og de udeblevne Vidner. Laugdagen læst, saa lydende:

Margrethe Tronsd: var ikke ved Retten tilstæde, dog hun af Lænsmand Wiig og Baar Havnen ved Continuations Stævning lovlig er til kaldet, og nu af dem for Retten blev afhiemlet.

De benævnte Vidner mødte alle og vedtoge Varsel.

Ole Fixe begiærede Vidnerne fremkaldede og afhørte, og fremstod

Lars Olsen Fixe, som aflagde Eed at ville vedblive Sandhed, og forklarede: gandske eenstemmig med Vidnet Christie Hansda[tter], som med dette Vidne paa een og sam/m/e Tid var tilstæde. Dette Vidne derpaa afskediget, og igien fremkaldet

Brithe Torbiørnsdatter Telstøe, som aflagde Eed

1785: 239b

og vidnede, at \da/ hun tilligemed Margrethe Trondsd: vare Budejer sammen paa Støelen for omtrent 2 á 3 Aar siden, sagde Margrethe, som da var svanger, at hun ikke for sit Liv torde bekiende den rette Barnefader. Vidnet demitteret.

Dordey Tostensdatter ved Søen aflagde Eed og vidnede: at Margrethe Trondsd: for hende har ikke sagt andet end at Ole Fixe var Barne fader; og vilde at Barnet skulle være ham liigt. Derefter fremkaldet

Niels Trondsen Øhren, Broder til Margrethe Trondsd:, aflagde Eed efter Loven og vidnede: at han aldrig har seet Ole Fixe, eller veed selv, at Ole Fixe har haft Omgang med Margrethe Trondsd:, har ey heller seet nogen anden komme til hende, og har altsaa intet til Oplysning at forklare.

Ole Fixe agtede ved Udtog af Protocollen at beviise, at Margrethe Trondsdatter er et berygtet Qvindemenneske, som end og er fældt for ubeviiste Løsagtigheds Beskyldninger, og derfor formeente, at hendes Paasagn ikke kunne \ kom/m/e / i Betragtning til Fornærmelse for ham, som paastaaer sig at være uskyldig, og urigtig anmeldet som Barne fader. Maatte endelig udbede Sagen udsat til næste Ting for at beviise sit tilførte.

Her: Fogden havde intet imod den forlangte Udsættelse.

Trond Henrichsen, Margrethes Fader, var ved Retten tilstæde; men havde intet paa Datterens Vegne at lade tilføre, uden dette, at hun paastaaer at Ole Fixe er Barne fader.

Eragtet.

End engang udflyttes Sagen til næste Ting, da Ole Fixe paalegges at slutte den til Doms; saa skal og det forlangte Udtog vorde beskreven meddeelt.

Fremlagt til Publication følgende Documenter:
1: Halvor Olssen Ryche og Maritha Knudsdatter faar Vilkaar af Gaarden efter Vilkaar brev af 30te Decembr: 1783.
2: Halvor Olssen Rychens Skiøde til Peder Siurssen, Fosse, af Matr: No: 75, ½ hud for den Sum/m/a 80 rd: dateret 4de Junj 1785, i Fosse.
3: Thore Østensøes Skiøde med fl: til Ole Olsen udj Gaarden Østensøe, Matr: No: 46, efter Matr: ½ L: S:, ½ hd:, ¼ b:skind uden bøxel for 58 r: 3 mrk: dateret 3de Junj 1785, i Gaarden Østensøe.
4: Gunder Tollevsen Aarhuuses Skiøde til Tollef Gundersen paa 2 pd: 6 Mrk: S:r med b: i Gaarden Aarhus udj Østensøe Skibreede, No: 24, for 150 rd:

1785: 240

dat: 22de Marti 1785.
5: Een Caution for bemelte Gunder Aarhuus af 4de Juni 1785, udstæd af Jan Reistvet og Tollef Aarhuus.

Efter lovlig Udraab indfant sig ingen som videre med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1785, den 6te Junii, begyndte det **almindelige Sommer-Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd Eide Grund ved Søen**; ved Retten tilstæde Herr Foged Koren, Lænsmand Anders Josephsen Lille Graven og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Siur Hansen Nedre Fylkedal. 2de: Niels Olsen Haaeim. 3: Johannes Iversen Breche. 4: Endre Tostensen Hamre. 5: Halsteen Davidsen Spaaneim. 5: Ole Østensen Tveite. 7: Torkild Andersen Opheim, og 8de: Ole Knudsen Røyse. Med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev publiceret de for Jondals Skibrede fol: 236 anførte Kongelige Anordninger og høy Øfrigheds Ordres, med Tillæg af
en Rente Kam/m/er Resolution af 8de Jan: d: A: angaaende Tiende Lam her i Præstegiældet.

Ole Westrem paaraabte Sagen imod Ørjans Bagne, og ville fornemme om han møder med Tilsvar.
Ørjans Bagne infandt sig for Retten og sagde at han ikke \har/ faaet nogen Saug under Forpagtning af Ole Westrem, det Aar Saugen var arresteret. Fremlagde derhos et Skrift af 21 Maji 1781, saa lydende:
Ole Westrem begiærede tilført, at han agtede til næste Ting at beviise at Ørjans virkelig har forpagted den ommeldte Saug hos ham og Olmoe Garetun, og derfor begiærede Sagen udsat til den Tid.
Ørjans Bagne har nu intet videre at lade tilføre.
Eragtet.
Sagen udsættes paa Forlangende til næste Høste Ting.

Ole Westrem har med mundtlig Varsel til dette Som/m/er-Ting ladet instævne Olmoe Garetun for Giæld 11 rdr:, der om at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Lænsmand Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand, dernæst at modtage Dom til Betaling, og Processens Omkostning at erstatte. Vilde

1785: 240b

fornemme om de vedkommende møder.
Olmoe Garetun infandt sig for Retten og vedtog lovlig Varsel; saavelsom Vidnerne.
Olmoe Garetun aldeles benægtede Kravet, og paastod ikke at være Citanten det allermindste skyldig.
Ole Westrem begiærede Vidnerne fremkaldede og afhørte; og først
Anders Lille Graven, som aflagde Eed og vidnede: afvigte Høst hørte Vidnet \at/ Olmoe tilstod at have oppebaret 10 eller 11 rdr: paa Broderens Aslach Warbergs Vegne, og paa Regning af Ole Westrem. Demitteret.
2det Vidne, Gudmund Rønnestrand, aflagde Eed og vidnede: Paa før ommeldte Tid og Stæd hørte Vidnet at Olmoe Garetun tilstod at have oppebaaret paa sin Broder Aslachs Vegne paa Regning 10 rdr: af Ole Westrem. Videre, at Aslach svarede, at han ikke var Citanten noget pligtig. Vidnet afskediget.

Eragtet.

Til Sagens Oplysning paalegges Citanten Ole Westrem lovlig at tilkalde Aslach Warberg, som i Sagen benævnes, og synes denne Proces vedkommende.

Lars Snaresen Saaqvitne har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Torjer Ricoldsen Kiærland for Giæld 6 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, samt Processens Bekostning at svare.
Den instævnte mødte ikke efter Paaraab; thi blev lovlig Varsel afhiemlet af Lænsmand Anders Josephsen og Gudmund Rønnestrand.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig indstævnte men udeblevne Torjer Ricoldsen Kiærland gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Herlaug Spilde anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Siur Dahle for Giæld 3 rdr: 2 mrk: 4 s:, derom at høre Beviis og modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at svare.
Ingen mødte efter Paaraab for den instævnte.

1785: 241

De for benævnte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel.
Citanten begiærede Laugdag for den udeblevne.

Eragtet.

Siur Dahle, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og denne Kiendelse besørges lovlig forkyndt. <bet:>

Wiglich Ødven paaraabte den forrige Sag mod Torkild Lindebrekke, og ville fornemme om han nu møder med Tilsvar.
Torkild Lindebrekke lod fremlegge Indlæg paa 6 s: Papir, dat: 4 Junii d: A:, som er saa lydende:

Wiglich Ødven lod tilføre, at Torkild Lindebrekke allene søger Udflugter og ey efterkommet sit Løfte med Contra Stævning, derfor paastod han Dom til Erstatning for de paastævnte 3de Træer, 2 rdr:, og Processens Omkostning skadesløs.
Torkild Lindebrekke paastod at Sigtelsen bør beviises, og for det øvrige henholdt sig til sit Inlæg.

Eragtet.

Sagen optages til Revision, og skal Tiden ved Tingets Slutning vorde bestem/m/et.

Anno 1785, den 7de Junii, continuerede Som/m/er Tinget med Gravens Skibredes Almue, og i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett.

John Lille Graven ingav Laudag mod Wiglich Undeland, saa lydende:
Wiglich Davidsen Undeland mødte og anmeldte at have Contra instævnet Citanten at høre Vidner, som under Faldsmaal ere stævnte: Hans Westrem og Paul Siursen Spaaneim, samt Helje Haaversen Haalven og Jon Olsen Kierland, betreffende deres Kiøbe Contract med videre deraf dependerende, og endelig modtage Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.
Jon Lile Graven vedtog lovlig Varsel, samt Vidnerne Hans Westrem og Helje Haalven. For de 2de udeblevne Vidner blev lovlig afhiemlet af Kaldsmændene Lænsmand Anders Lille Graven og Gudmund Rønnestrand.
Contra Citanten begiærede Vidnerne afhørte.

1785: 241b

Og først
Hans Olsen Westrem, som aflagde Eed efter Loven og vidnede, at for omtrent 4 eller 5 Aar siden hørte Vidnet paa Parternes Aftale, som var saaledes, at Wiglich sagde sig ikke at have Insigt i Heste handel, og derfor maatte Jon sælge ham Hesten paa Troe og Love, hvilken dertil sagde ja, og forsikkrede, at Hesten eller Øgen ikke havde Lyde eller Feyl. Afskediget.
2det Vidne, Helje Haalven, aflagde Eed og vidnede: at han vidste da ingen Feyl med den paastævnte Øg, som bar Kløv for Citanten til Kongsberg, da Vidnet var i Sælskab paa Reysen, hvorefter den blev solgt til Wiglich Undeland. Vidnet demitteret.
Contra Citanten erindrede om Laugdag for de udeblevne Vidner.

Eragtet.

De udeblevne Vidner Poul Siursen Spaaneim og Jon Olsen Kierland forelegges under Faldsmaal til næste Ting, og Wiglich Undeland besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt.
<bet:>

Gunder Ose paaraabte den forrige Giælds Sag mod Ole Westrem, og ville fornemme hvad Tilsvar han nu fremfører.
Ole Westrem anmeldte at have mundtlig Contra stævnet Gunder Ose i denne Sag at høre Vidner Ole Siursen Spaanheim \og/ Christian Gundersen Bolstad, som under Faldsmaal ere stævnte, og derefter anhøre Dom, hvorved Contra Citanten formeener at blive friefunden for Citantens Tiltale, alt efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.
Gunder Ose vedtog lovlig Varsel, saavelsom Vidnerne.
1: Vidne, Ole Siursen Spaaneim, aflagde Eed efter Loven og vidnede: for omtrent 3 eller 4 Aar siden hørte Vidnet en Søndag efter Præken, da de gik hiem fra Kirken, at Gunder krævede Ole Westrem for Bords Skiørsel, og at Ole da svarede: han havde intet med Citanten at bestille, men ville betale til

1785: 242

en anden ustævnet Mand, neml: Tormo Bagne, som var Medeyer i Saugen og Saugmester, men vidste ikke hvor længe Gunder Ose havde staaet da i lære for at skiære hos Tormo Bagne. Gunder Ose sagde, at han har lært at skiære Bord hos Tormo Bagne, og af hvilken han havde forpagtet Saugen. Ole Westrem paastod, at Gunder Ose bør beviise at have forpagtet Saugen af Tormo Bagne, samt at han var antaget til Saugmester af de andre Skov-Eyere. Vidnet afskeediget.

2det Vidne, Christian Bolstad. aflagde Eed og vidnede eenstemmig med forrige Vidne. Vidnet demitteret.

Gunder Ose, nu som før paastod Dom i hoved Sag, og denne vidtløftige Processes Bekostning skadesløs erstattet.

Ole Westrem begiærede det denne Rettes Dag passerede, som et Udtog beskreven, og Anstand til næste Ting, da han agtede at inkalde Tormo Bagne til Vædermæle.

Eragtet.

Den forlangte Anstand billiges til næste Ting, da Ole Westrem paalegges at befordre det fornøden Agtende; ligesom det forlangte Udtog skal imidlertid vorde beskreven meddeelt. hoved Citanten Gunder Ose lader denne Kiendelse for Ole Westrem lovlig forkynde.

Anders Herrey paaraabte den forrige Sag mod Halsteen Tveito, og ville fornemme med hvad Tilsvar han nu møder.

Halsteen Tveito lod fremlegge Inlæg af 26de Maji 1785, saa lydende:

Citanten paastod Dom, og saa meget meere, som Halsteen Tveito ey efter Løfte har fremkom/m/et med noget til Sagens Oplysning. Derhos erindrede at maatte blive tilkiendt Processens Omkostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til Revision, og skal Tiden ved Tingets Slutning blive bekiendtgiort. Vide P: 249.

Wiglich Wangen paaraabte Sagen mod Ole Næsheim, og ville fornemme om han nu møder.

Ole Bue

1785: 242b

for Ole Næsheim mødte og anmeldte at have mundtlig Contra instævnet Wiglich Wangen i samme Sag at høre Vidner Lænsmand Lille Graven og Gudmund Rønnestrand, og derefter modtage Dom i hoved Sag efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.

Wiglich Wangen med Vidnerne vedtoge lovlig Varsel.

Vidnerne fremstode, aflagde Eed, og vidnede: afvigte Foraar 1784, da Vidnerne vare hos Ole Næsheim for at stævne, og Parterne talede om Forliig, sagde Ole Næsheim at ville holde Contracten, men Tvisten var om Contractens Betaling, og hvor om Vidnerne intet videre kunde erindre.

Wiglich Wangen sagde, at Ole Næsheim ikke har efterkommet Forliiget, men vel talet derom, og paastod nu som før at Ole Næsheim maatte ved Dom tilpligtes at efterkomme det ingaaede Forliig, og betale i det mindste det halve af Contractens Beskrivelses Bekostning, samt denne Processes Bekostning skadesløs.

Ole Bue for Ole Næsheim endnu som før angav at ville efterkomme Forliget, men ikkun betale det halve i Contractens Beskrivelses Bekostning. For det øvrige, ligesom Hoved Citanten, var \han/ Dom begiærende.

Eragtet.

Sagen optages med de øvrige.

Wiglich Wangen mod Thore Aaseim for uhøviske Ord ingav Laugdag, saa lydende:
Vidnet Ole Endresen Bue mødte, aflagde Eed og vidnede: eenstemmig med det afhørte Vidne Østen Larsen Aasem. Afskeediget.
Thore Aaseim lod begiære Anstand til næste Ting for at stævne Contra til Sagens Oplysning, hvilken Anstand blev accorderet.

Wiglich Wangen paaraabte Sagen mod Thore Aasem og ingav Laugdag, saa lydende:
Vidnet mødte. Eedens Forklaring blev oplæst, derefter Guro Torchildsd: Haldanger aflagde Eed og vidnede, at paa før omvidnede Tid saae hun i S(t?)arrene, som tilhører baade Wangen og Haldanger, nogle Kalve, og deriblant een sort Kalv, som hun har hørt sige tilhørte Thore Aaseim.

1785: 243

Thore Aasem bad ligeledes at denne Sag maatte udflyttes til næste Ting. Som af Retten billiges.

Lænsmand Anders Lille Graven for Her: Provst Schnabel anmeldte, at han har seet sig beføyet til dette Ting med mundtlig Varsel at lade inkalde sin Læjlænding og Opsidder paa Gaarden Aaseim i Uldvigs Kirke.Sogn, Lars Østensen, at fravige bemeldte Jordebrug, fordi han har ruineret Skov og Mark med huuser og videre, derom at anhøre Vidner, Thore Aaseim og hustrue, Niels Haldanger og Wiglich Wangen, som under Faldsmaal ere stævnte, derefter at modtage Dom til at fravige Bruget til næste Fardag, og erstatte Skaden efter nærmere Beviis og Paastand, samt denne Processes Bekostning. Saa er og Opsidderens Søn Østen Larsen til Vædermæle inkaldet. Ville dernæst fornem/m/e om de vedkommende møder.
Ingen af de inkaldte infandt sig efter Paaraab, undtagen den til Vædermæle stævnte Østen Larsen.
Kaldsmændene Michel Davidsen Hylde og Peder Halvorsen Børsem aflagde Eed efter Loven, at alle de benævnte vare med fulde 14 Dages Varsel tilkaldede [i] denne Sag.
Her: Provsten lod erindre om Laugdag.

Eragtet.

Den lovlig instævnte men ey mødende Lars Østensen Aaseim gives Lavdag til næste Ting, og Vidnerne Thore Aaseim med hustrue, Nils Haldanger og Wiglich Wangen til samme Tid forelegges under Faldsmaal, deres Vidnesbyrd at aflegge, og Citanten besørger lovlig Varsel.
<bet:>

Ole Ose har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Knud Store Graven for Giæld 54 rdr: 4 mrk: efter Beviis, som Citanten reserverer at fremlegge, og derefter modtage Dom til Betaling, og denne Processes Bekostning skadesløs erstattet. Ville fornemme om den instævnte møder.
Knud Store Graven mødte ikke efter Paaraab; thi blev lovlig

1785: 243b

Varsel afhiemlet af Lænsmand Graven og Gudmund Rønnestrand.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Knud Store Graven, som nu ikke møder, gives Lavdag til næste Ting at svare til Sagen, og Citanten besørger lovlig Varsel.

Ole Tostensen Westrem i Rette ædskede den forhen anlagde Sag mod sin Svigersøn Paul Siursen Spaanem, og anmelte at have nu i continuation af den forrige Sag, incamineret fol: 178, indkaldet ham at indfrie sit Beviis, høre Vidner i Sagen, samt andre Beviiser, derefter modtage Dom i hoved Sag, og at betale Processens Omkostning. Til Vidner under Faldsmaal er indkaldet Siur Bertelsen Kiølen og Ole Siursen Spaanem, som mødte ved Retten. Citanten sagde end videre og begiærede tilført, at hans Sviger Søn var indkaldet at høre Tingsvidne eller Dom, i Meening at det første skulde være nok {om} og Paul Siursen Rette for sig i mindelighed, men i mangel deraf var han og Stævnet at lide Dom.

For Paul Siursen Spaanem mødte hans Fader Siur Paulsen og vedtog varsel.

Citanten fremlagde en Reigning af 16de Maj 1779, men!! (med) en Paateigning paa sam/m/e uden Dato, samt en seenere vedtagelse af Paul Siursen, denne hiem/m/egift angaaende, saal: Citanten begiærede dernæst Vidnerne fremkaldet og afhørt. derefter fremstod

Siur Bertelsen Scheje og Ole Siursen Spaanem, som aflagde Eed og vidnede: at Paul Siursen og Ole Westrem kom ned til Scheje forrige høst, og mener sam/m/e dag som melt d: 24 Sept:, men da Forliget tilforn var skrevet, saa erindrer de ej videre paa Dato, men Forliget blev oplæst og var {var} \af/ Parterne vedtaget, da Vidnerne skrev det derfore paa deres Forlangende under til Vitterlighed. Vidnerne demiteret.

Siur Paulsen sagde at intet af det paastævnte er nægtet at betales, og Ole Westrem kan faae sine Vahre naar han henter dem.

Citanten begiærede tilført at ham vel ikke er nægtet det paastævnte, men heller ikke efter Løfte faaet meere end 31 rd: 3 mrk: for Kreaturene.

Parterne begiærede Sagen stillet i beroe til i Morgen, da Paul Siursen ventes her til Tinget.

Peder Børse for Niels Høysetter i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Westrem for Giæld, da Ole Westrem endnu ej haver rettet for sig i mindelighed, og paastod Dom til Capitalens betaling med alle paaløbende Renter Skadesløs, samt denne Processes Bekostning.

Ole Westrem mødte og fremviste en Qvittering af 24de October 1771, udstæd af Creditor til Comparenten paa at 105 rd: var betalt paa Obl: beviiset eller Qvitteringen tilbageleveret.

Peder Børse tilstod Beviisets Rigtighed.

1785: 244

videre tilførte Ole Westrem at han haver udlagt ProC:to Skatten den heele Tid af Capitalen efter Obligations udviis. endnu skal Ole have godtgiort efter hans Paastand for en Rejse her til Tinget for 2 á 3 Aar siden paa et Som/m/er Ting, som Vidne i Citantens Sag.

dette benægter Peder Børse paa Grund af at Ole Westrem var forbunden at møde til sit Værneting naar han som Vidne var stævnet.

Ole begiærede tilført: at han meget vel vidste han burte møde til sit Værneting, men dog for betaling efter billighed, hvad Obligation[en] angaar, da har han aldrig været skyldig mere end 150 rd:; de 13 rd: 3 mrk: 4 s: er Renter som angik en ustævnt mand som de Cautionerede for, og ikke kom/m/er denne Gields Sag ved, som han med Vidner vil beviise, formeente dernæst at Citanten burte give Reigning paa sin Fordring, og ej Stævne ham paa en Obligations Capital med paaløbende Renter som for længe siden næsten er afbetalt.

Peder Børse benægtede Ole Westrems Tilførte og paastod Dom paa Capital, Renter, og Omkostninger 2 rd:

Ole Westrem begiærede Sagen udsatt til næste Ting for at høre Vidner om sit Tilførte, nemlig Niels Haldanger og hans moder, samt flere om fornøden giøres.

Peder Børse formeente, at da Ole Westrem en gang haver vedtaget Giælden, kunde han ej nu med Grund forlange Udsættelse til Udhael og Penge spilde for Citanten, men Paastod Dom.
Ole Westrem nægter ej at betale det Resterende efter lovlig Reigning og hans opgivne Vidner, da han {skal} \vil/ beviise det anbragte.

Eragtet.

Paa det Ole Westrem ej skal beklage sig med Retten overiilet, saa bevilges til næste Ting den forlangte Udsættelse, dog paalægges han til den Tid om mueligt at see den fra sin side uden videre Udhal sluttet.

Lænsmand[en] for Allert Harrie, Kiøbmand i Bergen, i Rette ædskede Giælds Sagen mod Ole Westrem, da ingen mindelig betaling endnu efter Løfte er paafulgt, og paastod Dom til den paastævnte Gield 29 – 4 – 6 s: betaling, samt Processens Omkostning 2 rd:
Ole Westrem, som ved Retten er tilstæde, tilstaaer Gielden, og sagde at Pengene i disse dage ved hans Søn er betalt, men endnu ej faaet Qvittering.
Lensmanden paastod Dom, og Ole Westrem havde ej videre at tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til Revision med de andre.

Siur Paulsen Spaanem i Rette ædskede den forrige Sag mod Ole Westrem for Giæld, og ville fornem/m/e med hvad Tilsvar han møder.
Ole Westrem mødte og fremlagde en Reigning

1785: 244b

af 22de October 1771, saal:
Siur Paulsen begiærede Sagen stillet i beroe til i Morgen, og Siur imidlertid blev udlaant den oplæste Reigning.

Gudmund Rønnestrand for Sergeant Jens Top i Rette ædskede den forrige Giælds Sag mod Tosten Nedre Legreid for Giæld, og fremlagde Laugdag, saal:
Lænsmand Anders Lille Graven mødte for den instævnte og vedtog varsel efter ham given Fuldmagt, samt tilstod Kravet, som nu havde været betalt, naar ej den instævnte havde været paa Rejse og fraværende.
Citanten paastod Dom til Giældens Afbetaling, og Processens Omkostning skadesløs.

Eragtet.

Sagen optages til Revision med de øvrige.

Lænsmand[en] for Kiøbmand Andreas Busch i Bergen anmelte med mundtlig varsel til dette Ting at have indkaldet Ole Torfindsen Sæd for Giæld 12 rd: 10 s:, derom at modtage Beviis og lide Dom, samt betale Processens Bekostning.
Ole Torfindsen Sæd mødte og vedtog varsel, men anbragte at han vedgaar ej Gielden forinden han seer Reigning paa de Vahrer som han, Ole, skal have faaet, han nægter vel ej at være skyldig, men veed ej om det er saameget, og videre, at Penge var ej lovet Kiøbmand Busch før 14ten Dage efter St: Hans Tid dette Aar.
Lensmand[en] stillede Sagen i beroe til næste Ting for at fremlægge Reigning fra Sr: Busch.

{Ditto s} Til Publication blev fremlagt følgende Documenter:
1: Anviist til udslættelse Peder Halversen Børses Obl: til Niels Pedersen Høysetter, stor 214 rd:, og til Ingebor Olsdr: 50 rd:, dat: 14de:, dat: 14 Maj 1779, d: 17de Juni 1784 bet: 109 rd:, d: 10 Jan: 1785 105 rd:, d: 7de Juni 1784 50 rd:

2: Jon Amundsen Ystaases Obl: til Ole Siursen Ystaas med fleere, stor 180 rd:, dat: 21de Oct: 1776, Qv: 7de Juni 1785. udslættet.
3: David Olsen Sævertvets Obl: til Gravens Præstegiælds Skole Cassa, stor 80 rd:, dat: 3de Juni 1782. Qv: 23de Maj 1785, og udslættet.
4: Anviist til udslættelse Michel Davidsen Hyldens Obligation til Niels Pedersen Fylchedal, stor 165 rd:, dat: 22de Oct: 1776. Qv: 14de Maj 1785.
5: Siur Olsen Spaanheims Obl: til hr: Provsten Schnabel, stor 298 rd:, dat: 29de Maj 1775, betalt 18de April 1785 58 rd: 4 mrk: 8 [s:], og 28de Maj 1785 {udsl} Resten 7 rd: 4 mrk: udslættet.
6: Anviist til udslættelse Daniel Ørjansen Liones Obl: til S: T: hr: Provsten Schnabel, stor 150 rd:, dat: 30te Maj 1774. Qv: 30te Maj 1785.
7: Aslach Aslachsen Aurdals Obl: til Gravens Præstegiælds Fattig Cassa, stor 96 rd:, dat: 10de Juni 1782. Qv: 7de Juni 1785. udslættet.
8: Tollef Kieldsen Bagnes bøxel Brev til Hans Westrem paa halve Saug Grunden til Bagne Saug mod 24 s: Grunde Leje, dat: 15de Maj 1785. med Revers.

1785: 245

9: Baar Davidsen Sygnestvets Obl: til Wiglich Olsen Ødven, stor 72 rd:, mod 4 ProC:to, og 2den Priorite i 19 Mrk: S:r, ¼ hd med bøxel udj Gaarden Sygnestvet, samt ¼ Part i Stølen Rembesdalen, dat: 26de Oct: 1784.
10: hr: Foged Korens Freedlysning paa Baarsteigen og Gaarden Wangen i Ulvig, dat: 27de October 1784.
11: Johannes Christophersen Qvandals Obl: til \Asbiørn/ Mattias: Næss med fleere, stor 300 rd:, mod 15 Mrk: og ¼ ProC:to af hundrede, samt Pant i Qvandal No: 38, dat: 6te Juni 1785.
12: Ditto, og Lars Davidsen Qvandals Vilkaar brev til David Larsen og hustrue paa endeel vilkaar af Gaarden Qvandal, dat: 20 Oct: 1784.
13: Tollef og Tormoe Bagnes Contract om Bagne Saugs Grund, dat: 13de Julj 1784.
14: Jon Amundsen Ystaases Obligation til Torjus Michelsen Tioflaat, stor 198 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant med 1te Priorite udj Gaarden Ystaas, dat: 6te Juni 1785.
15: Abelune Davidsdr: Severtvet med fleres Skiøde til David Olsen paa 18 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Sævertvet No: (ope rum), for 194 rd: 2 mrk: 10 2/3 s:, det solgte, dat: 25 Sept: 1784.
16: Peder Hansen Medhuuses Skiøde til Jon Olsen paa 9 3/8 Mrk: Smør med Bøxel, og overbøxel til 1 5/16 Mrk: Smør Eifiords Præstebord benificeret, samt ligesaameget Kirkegods, udj Gaarden Medhuus No: 99, for 280 rd: dat: 7te Juni 1785.
17: Sorenskriver Schielderups Auctions Skiøde til hr: Major von Paludan paa Sigriteig i Ulvig, af Skyld 12 Mrk: S:r, 1 Faarskind med bøxel, for 182 rd: dat: 6te Juni 1785.
18: hr: Major von Paludans Obl: til Ole Kolbensen Torblaae, stor 60 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant i ovenmelte Sigriteig. dat: 7de Juni 1785.

Anno 1785, d: 8de Juni, continuerede Som/m/er Tinget med Gravens Skibreede.

Ole Tostensen Westrem i Rette ædskede den i Gaar udsatte Sag mod Paul Siursen Spaanem, og anmelte at han endnu ej er kommet til Tinget, paastod derfor Dom til det Resterende af Reigningens Betaling med 94 rd:, og Processens Omkostning Skadesløs.
Siur Paulsen paa sin Søns vegne sagde at han ej er saa fuldkom/m/en oplyst at han ej kan slutte denne Sag til Doms, og intet videre svare i Sagen.
Ole Westrem, da han mærker at Siur Paulsen ej kan svare for sin Søn, maatte han i Stæden for Dom udbede Laugdag for Paul Siursen.

Eragtet.
Lovlig instævnte men nu ej mødende Paul Siursen Spaanheim gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig varsel.

Anno 1785, den 8de Juni, continuerede Sommer Tinget med Gravens Skibredes Almue, og overværende det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! Her: Foged Koren paa Justitiens og sit Embeds Vegne anmeldte at have stævnet Torkild Iversen Nedre Leqven for Overfald og voldsom Omgang mod Lars Baarsen Flaaten, der, som en reysende Person var kommen her i Bygden; men under en ugrundet Mistanke

1785: 245b

at bemeldte Lars Baarsen havde stiaalet en Trøye, som var een den inkaldte Torkilds Svoger tilhørende, og da bemeldte Torkild Iversen er Soldat; saa var end og til Overflod til Vædermæle hans Compagnie Chef her: Major v: Palludan varslet i Sagen; og, da tillige endeel Vidner vare stævnte, begiærede Fogden af Retten, at samme maatte vorde fremkaldet og examineret, da han saae, at hoved Manden og her: Majoren mødte.
Lars Baarsen Flaaten var ved Retten tilstæde, angav sig 22 Aar gl:, er fød paa Flaaten i Runddalen paa Woss, som grændser til dette Præstegiæld, hans Ærende i Vinter her ned var at sælge og arbeyde Væv-Skeer til Almuen som et Nærings Middel for sig i sine fattige Omstændigheder; har tilforn tient her i Bygden, og af Laugrett og Almue ang(aven?) at have et godt Rygte i hensigt til sit Forhold og Flittighed i at arbeyde. Lars Baarsen sagde, ikke at have klaget over den mod sig udøvede Behandling; men at Bygde Rygte har givet Anledning til denne Justitiens Paatale: declarerede derhos, at han var forliigt med Soldaten Torkild Iversen, og mod ham har ingen videre Paastand.
Fogden begiærede tilført i Anledning af Lars Baarsens sidste Tilførsel, at han troede saadan Sag, der ikke engang kunde regnes til et simpelt Slagsmaal, men meget rimeligere til en Stiemands Giærning, burde fra Justitiens Side paatales, omendskiønt Lars Baarsen, som en fremmed her i Bygden, ikke vilde paatale samme, enten fordi han troede sig selv eenfoldig, eller fordi han havde faaet saa megen Erstatning, som kunde opholde Livet i den Tid han af den slette Behandling maatte holde ved Sengen.
Vidnerne ere Ole Torfindsen Sæd og Hans Olsen Legreid, som ved Retten vare tilstæde, og fremstod

1785: 246

bemeldte
1ste Vidne, Ole Torfindsen Sæd, som aflagde Eed efter Loven og vidnede: I afvigte Vinter i Fasten hen imod Paasken hørte Vidnet baade af Lars Baarsen og af Torkild Iversen at en nu ustævnet Mand, en Svoger af Torkild, havde Lars Baarsen mistænkt for at have bestaalet ham en Trøye, de fik Drengen Lars udlokket af Giæstgiver Stædet Kiølen sildig om Aftenen, og førte ham til Gaarden Hagestad, hvor de slog ham i Stuen da han ikke vilde bekiende Tyveriet; Vidnet erindrer ikke om Torkild tilstod da at have været med at slaae ham. Derefter førte de Drengen ud paa Marken, afklædede og pidskede ham da [han]? var nedlagt paa Sneen. Da Drengen endu ikke paa Deres Advarsel vilde bekiende eller tilstaae Tyveriet; saa gik den ustævnte hiem for at hente et Toug eller Reeb til at binde ham, da Torkild imidlertid blev tilbage for at passe paa Lars Baarsen, hvilken dog Torkild igien paaklædede, da han af Kuld[e] og Snee frøs. Da den ustævnte kom tilbage med Rebet, bandt de ham begge til et Træe, hvorefter den ustævnte sagde til Torkild, at han nu kunde gaae, da han nok selv skulle

nehandle eller straffe ham, Torkild gik da og slog ikke meere. End videre sagde, at den ustævnte holdt ham for Munden, da han skreg. Endnu sagde Vidnet, at Drengen siden var friefunden for det mistænkte Tyverie, og uskyldig; og endelig, at Drengen klagede sig svag for Brystet og i Ryggen, men end at han ikke blev sengeliggende af Behandlingen. Dette Vidne er afskeediget.
2det: Hans Olsen Legreid, aflagde Eed og vidnede eenstem/m/ig med forrige Vidne, da dette tillige var tilstæde og hørte Parternes Tilstaaelse og Forliig.
Her: Fogden begiærede, at den lidende Lars Baarsen, som nu ved

1785: 246b

Retten nærværende, maatte tillades at anføre den heele Behandling, som der er passeret.
Lars Baarsen sagde, at han logerede i Giæstgiver huuset Kiølen da den ustævnte kom derind og bad ham gaae ud med sig, hvilket han efterkom, og da de kom noget langt hen paa Marken, sagde den sam/m/e Mand, at han havde \staalet/ een Trøye fra ham, hvilket Drengen benægtede; for det øvrige er hans Declaration overeenstemmende med Vidnernes Forklaring, dog med Tillæg, at han blev afklædet og slaaet paa dette!! (den) blotte Ryg da de lagde ham paa Sneen; men da han siden blev bundet til Træet, blev Skiorten optagen fra Buxerne.
Fogden fra sin Side sluttede [Sagen]?, og begiærede det passerede sig som Tingsvidne meddeelt.
Her: Major v: Palludan ligeledes begiærede det passerede beskreven meddeelt. Som blev billiget.

Herr Fogden anmeldte, at han til dette Ting har ladet instævne Bondemanden Torkild Lindebrekke fordi han, som uprivilegeret har handlet med Brændeviin, derom at paahøre Vidner, og lide Dom til Bøders og Sagens Omkostningers Udredelse. Ville dernæst fornem/m/e om han møder. Vidnerne ere Poul Siursen Spaaneim, Ole Siursen ibid:, Lars Siovatsen Lindebrekke, Ragnilde Siovatsd: ibid:, og Siur Poulsen Spaaneim.
Ingen af de instævnte mødte, uden Vidnet Siur Poulsen Spaaneim.
Kaldsmændene Lænsmand Graven og Gudmund Rønnestrand afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Her: Fogden begiærede Vidnet fremkaldet, neml:
Siur Poulsen Spaaneim, som aflagde Lovens Eed og vidnede, at i Vinter og i Foraaret veed Vidnet at Torkild Lindebrekke til adskillige haver solgt fr: Brændeviin, og til Vidnet selv 1 Potte for 1 mrk: 8 s:, efterat han forhen var bleven nægtet

1785: 247

Brændeviin; dette blev forbrugt i Vidnets huus, da een hos ham var svag.
Her: Fogden begiærede den inkaldte Torkild Lindebrekke, saavelsom de udeblevne Vidner, Laugdaget.

Eragtet.

Den udeblevne Torkild Lindebrekke gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Poul Siursen Spaaneim, Ole Siursen ibid:, Lars Siovatsen Lindebrekke og Ragnilde Siovatsd: ibid: til bemeldte Tid under Faldsmaal forelegges.

Ole Westrem ingav Laugdag mod Lars Wambeim i forrige Gields Sag, saa meldende:
Lars Wambeim saavelsom Vidnet Hans Westrem infandt sig for Retten.

Lars Wambeim anmeldte at have Contra instævnet Ole Westrem i denne Sag at anhøre Vidner og modtage Dom i hoved Sag efter nærmere Paastand, og begiærede det mødende Vidne fremkaldet og afhørt.
Hans Olsen Westrem derefter fremstod, aflagde Eed og vidnede: at for omtrent 6 Aar siden fik Lars Wambem en Kagge Staal hos Ole Westrem; men Vidnet erindrer ikke hvorledes deres Handel ellers var desangaaende; paa nærmere Spørgsmaal sagde Vidnet, at han erindrer at have skrevet noget paa Giæstgiverstædet Parterne imellem og paa deres Forlangende, men kan efter saa lang Tids Forløb ikke erindre Inholdet deraf. Videre sagde, at for omtrent 4 Aar siden fik Ole Westrem noget Tøm/m/er, som han selv lod hugge i Lars Wambems Skov; men kan ikke vide noget om deres Aftale eller Accord desangaaende; men veed, at han fik alle Bordene af Tøm/m/eret da det var skaaret, og han, Ole, førte dem til Byen. Vidnet afskeediget.
Lars Wambem fremlagde skriftlig Inlæg af 6te Junii d: A:, saa lydende:
Ole Westrem refererer sig til det af Lars Wambem egenhændige underskrevne Beviis, og derefter paastod Dom.
Lars Wambem paastod, at den bemeldte haandskrift bør ikke gielde førend Ole beviiser, at hans Krav er godtgiort.
Ole Westrem sagde at det anmeldte er under sidste Afregning aldeles liqvideret og opgiort.

1785: 247b

Lars Wambeim begiærede Dom paa sit tilførte, og Ole Westrem ligeledes.
Ingen af Parterne havde meere at lade tilføre.

Eragtet.

Sagen optages til den bestemmende Tid.

Ole Sarheim af Bergen har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Ole Torfindsen Sæd for Giæld 18 rdr:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Betaling, og Processens Omkostning at svare.
Den instævnte mødte ikke, derfor Stævnemaalet afhiemlet af Kaldsmændene Lænsmand Graven og Gudmund Rønnestrand.
Citanten lod erindre om Laugdag.

Eragtet.

Den udeblevne Ole Torfindsen Sæd gives Laugdag til næste Ting at svare til Sagen, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Frue Hiermand har med mundtlig Varsel ladet inkalde Knud Store Graven for Giæld 1 rdr:, derefter at modtage Beviis og lide Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning skadesløs.
De forbemelte Kaldsmænd afhiemlede lovlig Varsel, da den instævnte ikke efter Paaraab infandt sig.

Eragtet.

Knud Store Graven, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting. <bet:>

Lars Fylkedalen har med mundtlig Varsel ladet inkalde Siur Heljesen Dahle for Giæld 10 rdr: efter Revers, derom at modtage Dom til Betaling, og denne Sags Omkostning at svare.
Ingen mødte med Tilsvar for Siur Dahle; thi blev Varselen lovlig afhiemlet af de forbemeldte Kaldsmænd. Reverset af 27 Novembr: 1782; er saa lydende:
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.

Siur Heljesen Dahle, som nu ikke møder, gives Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Amund Larsen Ose har i Continuation af forrige Sag instævnet Ole Hielmevold, Marithe og Lisbeth Ose, at høre Vidner Mandrup Ødven, Baar Søgnes-

1785: 248

tvedt, i Anledning af det paastævnte Huus, og endelig at høre Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning skadesløs at erstatte.

De instævnte mødte ikke, men de benævnte godvillig mødende Vidner vare tilstæde.

Kaldsmændene Torkild Andersen Opheim og Niels Olsen Haaeim afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.

Vidnet Mandrup Ødven aflagde Eed efter Loven og sagde, at en ustævnet tilligemed dette og andet Vidne, som Vitterligheds Mænd vare for omtrent 13 Aar \siden/ paa Bispens Vegne og efter hans Anmodning tilstæde paa Gaarden Ose for at deele Bispe Godsets Huuse fra Selveyer Godsets, og da kom Røgstuen, Madstuen og ½ Deel i en Kielderen til Bispe Godsets huuser; men da afg: Amund Ose dermed var misfornøyet, saa bleve Parterne, Opsidderne paa Ose, saaledes foreenede at den saakaldte Glas Stue, om hvilken her tvistes, med Loft og Kielder under samme Tag, kom at tilhøre Bispe Godset, imod at Selv-Eyeren Levor Olsen bekom de forhen benævnte huuser.

2det Vidne, Baar Davidsen Søgnestvedt, aflagde Eed og vidnede eenstemming med forrige Vidne, da de paa samme Tid og Anledning vare tilstæde. Med Tillæg, hvilket ogsaa forrige Vidne bekræftede, at Mændene holdt de først benævnte huuse af Værdie 10 dr: bedre, end de Bispe Godset siden fik. Vidnerne afskeediget.

Og Citanten erindrede om Lavdag.

Eragtet.

De lovlig instævnte, men udeblevne Ole Hielmevold, Maritha og Lisbeth Ose med Værge og Formynder gives Lavdag til næste Ting, og Amund Ose besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt. <bet:>

Siur Spaanheim paaraabte Giælds Sagen mod Ole Westrem, og formeente at han nu møder med Tilsvar.

Ole Westrem fremlagde en forhen i Rette lagt Regning af 22 Octbr: 1777, saa lydende: og paastod endnu at komme

1785: 248b

tilgode 30 rdr:, og ellers benægtede all ubeviislig Krav.

Siur Spaanheim fremlagde en Optegning af 8de Junii 1785 over hvad udi fremlagde Regning af Ole Westrem er for meget anført, og hvilket benægtes af Siur Spaanheim,

Ole Westrem begiærede det passerede beskreven som Protocol Udtog, for samme at besvare til næste Ting.

Siur Spaaneim havde intet derimod.

Eragtet.

Det forlangte Udtog skal vorde beskreven, og imidlertid billiges den forlangte Anstand.

Ole Westrem har med mundtlig Varsel ladet inkalde Tormoe \Bagne/ i Continuation af forrige Stævnemaal, at modtage Dom efter forrige, og end nu reserverede Irettesættelse, saa vel i hoved Sag, som Omkostninger.

Thormoe Bagne mødte ikke.
Ligesaa anmeldtes \nu/ under Faldsmaal at være stævnet Vidner Christian Bolstad og Sønnen Gunder Christiansen.
Kaldsmændene Siur Spaaneim og Niels Haaeim aflagde Eed, at Thormoe Bagne med lovlig Tid var kaldet at høre de benævnte Vidner, og modtage Dom, samt Vidnerne at svare paa Qvæstioner.
Citanten begiærede Lavdag.

Eragtet.

Thormoe Bagne, som nu udebliver, gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Christian Bolstad og Søn Gunder Christiansen under Faldsmaal forelegges til samme Tid. <bet:>

Siur Paulsen Spaanheim stillede i beroe den Sag til næste Ting mod Enken Anna Nedre Leqven.

Ole Westrem har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Paul Siursen og Lars Olsen Spaaneim at betale deres Faders Giæld til Citanten, efterdi hans, neml: Faderens, Boe findes fallit eller utilstrækkelig efter den passerede Executions Forretning; saa var og instævnet Faderen

1785: 249

Siur Paulsen Spaaneim, som hoved Debitor at være ansvarlig, og for saa vidt Sagen vedkommer. derom alle at modtage Dom efter nærmere Irettesættelse, og Processens Omkostning at erstatte.
Alle de instævnte mødte, neml: Lars Olsen og Siur Paulsen paa egne og Sønnens Vegne.
Citanten paastod at Arvingerne maatte fralegge sig de oppebaarne Gaver, eller og betale Faderens Giæld.
Siur Paulsen agtede at beviise med Executions Listen, at Creditor har faaet fyldest, og at der end nu var tilovers. bad ellers om Udsættelse til næste Ting for at fremlegge det fornødne til Beviis og Oplysning.

Eragtet.

Sagen beroer til næste Ting, da Siur Poulsen opfylder sit Løfte.

Eragtet.

De paa dette Sommer Ting sluttede Sager optages til Revision eller Dom til næst kom/m/ende 2den Julii.

Halsten Tveito begiærede Sagen stillet i beroe til næste Ting, fol: (ope rum).

Publiceret hr: Foged Korens Freedlysning paa Gaarderne Sæd, Tvedt og Medhuuses Støls beiter og udmark. dat: 8de Juni 1785.

Klokkeren Brynild Spilde begiærede oplyst om nogen vilde modtage for Renter og lovlig Beviis Myndtlingen Anna Johanna Brunsdr: Heins Arvemidler med Renter, 7 Rdr: 8 s:, ingen melte sig, thi blev bemelte Penge, fradragen Tinglysnings Orten, forseglet og Form: Klokker Spilde tilbageleveret.

1: Anvist til udslettelse Hans Johansen Pychs Obligation til Jomfrue Flejscher, stor 253 rd:, dateret 5te Maj 1777. den 6 Junj 1785 betalt 253 rd:

2: Ebbe Hansen Eides Skiøde til Sin Søn Hans Ebbessen \paa Eide/, af Skyld 1 p: 18 ½ mrk: Smør, \ ½ hd: /, Matr: No: 25, i Gravens Sogn, for den Sum/m/a 37 rd: 78 [s:], dateret 7de Junj 1785.
3: Johan/n/es Iversen Breches Obligation til Lars Hansen Nedr: Folchedahl 118 rd:, til Maria Hansdatter Folchedahl 80 rd:, Tilsam/m/en 198 rd:, mod 3 rd: 2 mrk: af hundrede, samt Pant \i Breche/ i Følchedahlen, Matr: No: 40, 1 p: Smør, 2 Løber Salt, dateret {5te Martj 1784} 7de Juni 1785.
4: Siur Olssen Spaanums Skiøde til Ole Siursen, af Skyld 4 pd: Smør. 2/3 Td: Salt, 2/3 hd:, Matr: No: {2}52, i Gravens Skibrede, for den Sum/m/a 398 rd:, dateret 7de Junj 1785.
5: Ole Siursen Spaanums Vilkaars Contract til sin Fader Siur Olsen og Moder paa eendeel Vilkaar af Gaarden Spaanum i Ulvig.
6: Gyri Hansdr: øvre Spildes Skiøde til Lars Siursen paa 2 pd: 7 Mrk: S:r, 2/3 Løb Salt, 39/64 huud med bøxel, og overbøxel efter Andeel, udj G:den øvre Spilde No: (ope rum),

1785: 249b

for {140 rd:} 174 rd: dat: 7de Juni 1785.
7: Lars Siursen øvre Spildes Skiøde til Siur Larsen paa 20 Mrk: S:r, 1/8 Løb Salt, 13/64 huud med bøxel, og overbøxel efter Andeel, i Gaarden øvre Spilde, for 100 rd: dat: 7de Juni 1785.
8: Dittos Skiøde til Niels Siursen paa 1 pd: 21 Mrk: S:r, 1/8 Løb Salt, 13/64 huud med bøxel og overbøxel i bemelte Spilde efter Andeel for 300 rd: Ditto Dato.
9: Siur Larsen øvre Spildes Odels Skiøde til Niels Siursen paa sistmelte ejendom i øvre Spilde, dat: 7de Juni 1785.
10: Lars Siursen og Niels Siursens vilkaar brev til deres Moder Gyrie Hansdr: paa endeel Vilkaar af Gaarden øvre Spilde, dat: 7de Juni 1785.
11: Michel Davidsen Hyldes Obl: til Johannes Aalvigen med flere, stor 350 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant i 1 Løb S:r, 1 huud i Gaarden Hylle No: (ope rum), dat: 8 Juni 1785.
12: Een Kongelig Confirmation paa 3 af Christopher Hieltnes oprettede korn Magasiner, 1 udj Wigøer, 1 i Jondal og 1 i Eifiord, dat: 10 Dec: 1784.
13: Aslach Aslachsen Aurdal den yngres Obl: til Gravens Præstegields Fattig Cassa, stor 150 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant i Aurdal No: 76, dat: 7 Juni 1785.
14: Daniel Ørjansen Liones Obl: til S: T: hr: Provsten Schnabel, stor 199 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant i Lione No: (ope rum), dat: 7de Juni 1785.
15: Et Arve Skiøde til Jan (Jon) Hansen Top, hvorved han bliver Eier af alle sin Fader Hans Johannesens efterlatte Løse og Faste Eiendeele, deriblant Giæstgiveriet paa Eide, samt kræmer Lejet, Eides Bord Saug, 1 Pund S:r med b: i Gaarden Eide, og Stædet Wasenden med videre, dat: 24 F: 1785.
16: Anviist til udslættelse Christopher Torblaaes Obl: til Ole Kolbensen Torblaae, stor 47 rdr: 3 mrk: 8 s: dat: 5te Maj 1777. Qv: 7de Juni 1785.
17: Dittos Obl: til Christopher Hieltnes, stor 81 rd:, dat: 28 Oct: 1782. Qv: d: 7de Juni 1785.

Efter Udraab indfant sig ingen som mere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1785, d: 9de Juni, begyndtes **Som/m/er Ting med Kingservigs og Røldals Skibreeders Almue paa Tingstædet Utne**, ved Retten tilstæde S: T: hr: Foged Korens Fuldmægtig Mr: Naschauv med efterskrevne Eedsorne Laugrettesmænd: Torjels Eliasen

Eide, Ole Jonsen Opheim, Guttorm Olsen Bleje, Lars Pedersen Mochestad, Jacob Nielsen Rogde, Elling Nielsen Tioflaat, Iver Jacobsen Ysteness, og Niels {Tormosen} \Amunsen/ ibiden, saa var og nærværende Lænsmanden Jon Haugse og Niels Hamre, samt den Tingsøgende Almue.

Hvorda! Allerunderdanigst og underdanigst blev Publiceret de forhen benævnte Kongelig og høy Øfrigheds Ordres:

Almuens Breve som til Publication frem kom:
1: Christen Siursen Sexes Skiøde til Mons Jonsen paa 3 Spand Smør med bøxel i G:den Nedre Sexe No: (ope rum) i Ullensvangs Sogn for 300 rd: dat: 20 Aug: 1784.
2: hr: Foged Korens Freedlysning paa Maure teigen i Kingservigs Sogn, dat: 30te Oct: 1784.
3: Wraal Odland med fleres Skiøde til Wetle Horre paa ½ Løb S:r med b: i G:den Horre No: (ope rum) i Røldal for 161 rd: 10 1/3 s: dat: 28 Oct: 1784.
4: Wetle Horres Gavebrev til sin hustrue Kari Nielsdr: paa bemelte ½ Løb i Horre. dat: 29de Oct: 1784.

Anno 1785, den 10de Juni, continuerede Som/m/er Tinget med Kingservigs og Røldals Skibreeder paa Tingstædet Utne.

1785: 250

Hvorda! Thobias Haldorsen Helland for Kiøbmand Sr: Andreas Wesenberg anmeldte at have med mundtlig Varsel indkaldet Ole Trones for Giæld 5 rd: 2 mrk:, derom at modtage Beviis og lide Dom til Kravets Betaling, samt Processens Omkostning at svare.
Ole Trones blev paaraabt, men ingen svarede, thi afhiemlede Lænsmand Jon Haugse og Svend Grimen lovlig varsel.
Thobias Helland fremlagde Reigning paa stemplet Papiir af 27de Maj 1783, saal:
Lensmand Jon Haugse sagde for den instævnte, at han nægter Kravet, eftersom det han skylte til Sal: Friderich Eide længe siden er betalt, end videre sagde Lænsmand[en] at Ole Trones kom/m/er selv til Tinget i Eftermiddag, og Citanten derfor til den Tid stillet Sagen i beroe.

Christen Hovland for sin Frende Asbiørn Eidnes anmelte at han havde med mundtlig varsel til dette Ting ladet indkalde Lars Eidnes til at høre Vidner, og lide Dom til at Qvittere Citanten paa hans til den indstævnte udstæde Pante Obligation, som nu skal være betalt, og tillige at svare Processens Omkostning. Til Vidner ere under Faldsmaal indkaldet Iver Anfindsen Lofthuus og Amund Pedersen ibidem. vilde fornem/m/e om de instævnte møder.
Ole Jonsen Opheim mødte for sin Broder, som nu er paa Rejse, og vedtog lovlig varsel, og sagde, at naar de Resterende Renter bliver betalt skal Obligation[en] strax Qvitteres.
Vidnerne blev paaraabt men ingen mødte. thi afhiemlede forbemelte Stævne vidner for dem lovlig varsel.
Christen Hovland {anviste} \fremlagde/ Obligation dat: 27de Maj 1775, stor 350 rd:, som var Qvitteret for Capital men ingen Renter, dernæst begiærede at Lars Eidnes til næste Ting vilde indkalde Vidner til at beviise hvad Renter der Rester, saa og hvorledes deres Contract var, og endelig begiærede Laugdag for Vidnerne.
Ole Opheim tilførte at Asbiørns Vidner som nærværende ved Capitalens betaling faar giøre sin Forklaring om Renter naar de møder.

Eragtet.

Lovlig instævnte men nu ej mødende Vidner Iver Anfindsen Lofthuus og Amund Pedersen ibidem forelægges Laugdag under Faldsmaal til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Asmund Larsen Hægerland anviiste fremfoden af en \voxen/ Biørn som for 8te Dage siden er skudt paa Gaarden Hægerlands Grund, Lensmand[en] med fleere af Almuen tilstod at dette var Rigtig.

Anviist til udslættelse Ole Heljesen Insteneses Obl: til Lars Christophersen Samland, stor 70 rd:, dat: 26de Oct: 1776. Qv: 3 Nov: 1784.

Herr: Foged Koren mod Aad Olsen og Tosten Olsen Bleje for Løsgiængerie og uberettiget Handel, fremlagde Laugdag af 30te Octobr: 1784, saa lydende:

De Laugdagede mødte begge. Tosten Olsen angav sig 41 Aar gl:, og Aad Olsen sagde sig 38 el: 39 Aar gl:, anmeldte, at de havde tient saa længe, at de nu i den tiltagende Alder ikke vare duelige til tungt Arbejde; tilstod ellers at de i dette indeværende Aar havde været løse og uden Tieneste, og i den Tid ernæret sig med smaae Handel, saasom at sælge Stavanger Lerred, Strømper og Aaklæder med videre.. De sagde, ikke at være tilbuden Tieneste i det afvigte Aar, men nu har Aad Bleje antaget Aars Tieneste.

1785: 250b

Fogden begiærede det passerede beskreven for at insinuere Stiftet i Forventning af Resolution.

Erich Langesæter ved sin Svoger Ole Sølfestsen ingav mod Ole Jonsen Lofthuus og fleere den passerede Laugdag, saa meldende:

Ole Lofthuus mødte ikke efter Paaraab; men Amund ibid: og Ole Qvæstad vare ved Retten tilstæde.

Kaldsmændene Lænsmand Jon Haugse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for den udeblevne.

Amund Lofthuus har contra instævnet Torjuls Tioflaat i denne Sag for at høre Vidner og lide Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.

Lænsmand Haugse for Torjuls Tioflaat vedtog lovlig Varsel, og anmeldte dernæst, at han nu var i lovlig Ærende paa sin Rejse, og kunde altsaa ikke møde denne gang. sagde dernæst, at Comparentens Søn Christen havde Torjuls Øg og Talge Kløv, men da han kom til Kongsberg, var hans Tilladelse borte, og Talgen af en anden leveret; hvilket Amund Lofthuus selv har tilstaaet.

Contra Citanten fremstillede Vidnet Helje Olsen Reysæter, som han begiærede afhørt, aflagde Eed, og derefter forklarede: at afvigte Sommer, noget efter St: Hans Tid, begiærede Vidnet hos Lænsmanden og hans Søn Tilladelse paa en Kløv Talg til Kongsberg, og fik da Vidnet Ordre eller Tilladelse af Lænsmandens Søn Christen at levere Torjuls Tioflaats Kløv, men da Vidnet kom til Kongsberg, var en Kløv Talg leveret i stæden for Torjuls Tioflaats; og at Amund Lofthuus havde leveret den, hvilket Contra Citanten ligeledes tilstod. Vidnet afskeediget.

Amund Lofthuus begiærede Sagen udsatt til næste Ting, for at søge nærmere Oplysning.

Eragtet.

Den forlangte Udsættelse til næste Ting billiges.

Elias Langesæter anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet instævne Wiching Jørgensen Jaastad og Peder Ulsnæs fordi de skal have bort taget hans Talg Tilladelse paa Kongsberg, derom at [høre] Vidner og lide Dom til Undgieldelse, og Processens Omkostning at erstatte.
For Wiching Jaastad mødte

1785: 251

hans Broder Lars Jørgensen, og Peder Ulsnæs selv, og tilstode lovlig Varsel, Men begiærede Anstand til næste Ting for at begegne Sagen med Contra Stævning og føre Vidner til Sagens sande Oplysning.
Elias Langesæter havde intet imod den forlangte Udsættelse.
Eragtet.
Paa Forlangende udflyttes denne Sag til næste Ting, da Wiching Jaastad og Peder Ulsnæs i Rette fører det førnøden agtende til Sagens Styrke.

Knud Bustetun har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Elling Johannesen Aakre fordi han skal have bort taget hans Tilladelse paa en Kløv Talg paa Kongsberg, derom at anhøre Vidner Jacob Nielsen Rogde, Jarand Asbiørnsen Store Naae, og Svend Christensen Sexe, hvilke under Faldsmaal ere stævnte, og modtage Dom til Undgieldelse efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.
Af de indstævnte mødte alleene Vidnet Jacob Rogde.
Kaldsmændene Svend Grimen og Christen Jonsen Haugse afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Citanten begiærede Vidnet Jacob Rogde fremkaldet, som, efter at have aflagt Eed efter Loven, vidnede: afvigte Sommer hørte og vidste Vidnet, da han var paa Kongsberg, at Elling Aakre leverede paa Material Huuset en Kløv Talg efter Listen paa Citantens Navn, men, da dennes Kløv ankom, blev den ikke modtaget. Vidnet afskeediget.
Citanten erindrede om Laugdag for de udeblevne.
Eragtet.
Den lovlig instævnte, men udeblevne Elling Johannesen Aakre gives Laugdag til næste Ting, og Vidnerne Jarand Asbiørnsen Store Naae og Svend Christensen Sexe forelegges under Faldsmaal til den bemeldte Tid. Citanten besørger derfor denne Kiendelse lovlig forkyndt.

Mons Horre af Røldal har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde sin Broder Ole Michelsen Horre til at fravige sit opryddede Huusmands Plads formedelst sin ulovlige Omgang med Skov og Mark, derom at høre Vidner Siur Olsen og Lars Nelsen Horre,

1785: 251b

som under Faldsmaal ere stævnte, foruden godvillig mødende Vidner, derfter at modtage Dom i Hoved-Sag efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte.
Den indstævnte Ole Horre og Vidnet Lars Nelsen mødte ikke efter Paaraab.
Kaldsmændene Lænsmand Niels Hamre og Ole Nedre Berge afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Citanten begiærede fremkaldet det mødende Vidne Siur Olsen Horre, som aflagde Eed og vidnede: Han har hørt af Citanten, som er den instævntes Broder, at han bruger og benytter sig meere af Skov og Mark \paa Gaarden/ end han har Lov eller Tilladelse til; men veed intet meere herom, eller om det er sandt. Vidnet afskeediget;
og Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet.
Den udeblevne Ole Michelsen Horre gives Laugdag til næste Ting, og Vidnet Lars Nelsen Horre til samme Tid forelegges under Faldsmaal. <bet:>

Christen Olsen Hovland mod Broderen Helje Olsen ingav Laugdag af 28 Octobr: 1784, saa lydende:
Jacob Bleje, det Laugdagede Vidnes Mand, infandt sig for Retten og anmeldte Vidnets Svagheds Forfald.
Christen Hovland frafaldt Vidnet Sigrie Olsdatter.
Helje Olsen Hovland var ved Retten tilstæde, saavelsom Peder Espe, der ved Sagens Incamination infandt sig paa bemeldte sin Svogers Vegne.
Saa var og nærværende Ole Heljesen, Parternes Fader.
Christen Olsen fremlagde Inlæg af 1 Junii d: A:, som ere saa lydende: Derpaa fremlagt den paaberaabte Disposition af 30te Octbr: 1783. som blev læst og er af saadan Formeld:
Faderen Ole Heljesen sagde, at han har i Følge den Kongl: Forordning villet saaledes deele sin Gaard imellem hans 2de Sønner, fordi han er forsikkret at de begge derved kan have Levebrød, og paastaaer, at den ældste Søn Helje ikke er i stand til at bestyre og dyrke en større Part i Gaarden end den han haver Skiøde paa. Videre sagde, at han vilde have opfyldet sit Løfte, dersom han havde

1785: 252

seet, at det var Sønnen Helje tienligt. Paa Peder[s] Spørgsmaal sagde Ole Heljesen, at Sønnen Helje ikke har viist nogen Ulydighed mod \ham/, som hertil kunne være Aarsag at tilbage kalde sit giorde Løfte, da hans Ægteskab blev ingaaet;
dernæst sluttede Sagen til Doms efter de førte Vidners Forklaringer og Oplysninger som forhen ere tilførte.
Ole Heljesen og Christen Olsen ligeledes var Dom begiærende.
Ingen af Parterne havde videre at lade tilføre.
Eragtet.
Sagen optages til Revision, da Dom eller Kiendelse efter beskaffenhed skal vorde afsagt paa den Dag, som ved Sommer Tingets Slutning skal blive bekiendtgiort.

Peder Espe paaraabte den forrige Giælds Sag mod Lænsmand Niels Hamre, som ved afvigte Høste Ting begiærede Sagen udsatt, og ville nu fornemme med hvad Tilsvar han møder.
Lænsmand Niels Hamre sagde, at han er ikke Peder Espe noget pligtig, da han ey med ham har haft nogen Handel.
Peder Espe begiærede Dom følgelig det ved de afhørte Vidner beviiste.
Lænsmanden protesterede mod Kravet og paastod at Citanten bør beviise Sigtelsen; og fremlagde derhos et Skrift af 27de Decembr: 1784 paa stempl: Papir, som er saa lydende:
Peder Espe protesterede mod det fremlagde Skrift af Engel Brathuus, som denne Sag aldeles uvedkommende; og kunde ligesaa vel være skrevet af en Omløber, som af Engel Brathuus.
Lænsmand Niels Hamre begiærede Anstand til næste Ting, for at fremlegge meere tilstrækkelig Oplysning.
Eragtet.
Sagen beroer til næste Ting, da Niels Hamre paalegges at fremkomme med det fornøden agtende til Sagens Slutning.

Siur Jærandsen Maagestad har med mundtlig Varsel til dette Sommer Ting ladet inkalde Johannes Haldorsen Aalvigen for at anhøre hans Benægtelses Eed angaaende de paastævnte Penge; og ville fornem/m/e

1785: 252b

om han møder.
Tobias Haldorsen for sin Broder Johannes Aalvigen mødte, vedtog lovlig Varsel, og ville paahøre og modtage den anbudne Benægtelses Eed:
Hvorpaa Siur Jærandsen Maagestad aflagde Saligheds Eed, at han ikke er pligtig de paastævnte 30 rdr:, eller meere, end han virkelig har betalt.
Og saaledes denne Sag ophævet.

Til Publication fremleveret følgende:
1: Johannes Nielsen Reinsnaases Skiøde til sin Søn Halver Johannesen paa 6 Mrk: Smør med bøxel i Gaarden Reinsnaas No: (ope rum) i Odde for 60 rd: dat: 28de October 1784.
2: Holjer Mattiasen øvre Bervens Skiøde til Holjer Nielsen Nedr: Sexe paa 1 Pd: 21 Mrk: S:r, 1 B:skind med bøxel i Gaarden øvre Berven No: 5 i Ullensvangs Sogn for 140 rd: dat: 9de Juni 1785.
3: Amund Ellefsen Diøn/n/es Skiøde til Madame Nille Tornebye paa ½ Løb, 1 huud med b: i Gaarden Diønne No: 5 for 550 rd: dat: 21de Febr: 1785.
4: Siur Olsen Horres Skiøde til Omund Siursen paa 18 Mrk: S:r efter Aftag, i Gaarden Horre No: (ope rum) i Røldal for 95 rd: dat: 9de Juni 1785.
5: Omund Siursen Horres Obligation til Haldor Olsen Espe, stor 120 rd:, mod Renter 3 rd: 2 mrk: af hundrede, og Pant i bemelte 18 Mrk: S:r med b: i Horre, dat: 9de Juni 1785.
6: Anviist til udslættelse Elling Jørgensen Jølles Obl: til Iver Amundsen Mauge med fl:, stor 99 rd:, dat: 21de Maj 1776. Qv: 8 Juni 1785.
7: Do:, Ole Svendsen Schares Obl: til Peder Olsen Rodlestad, stor 80 rd:, dat: 18 Maj 1779. Qvitteret 10 Juni 1785.
8: Do:, Asbiørn Sølfestsen Haugstvets Obl: til Johannes Torgilsen Haugse, 60 rd:, dat: 31te Maj 1771. Qv: 8de Juni 1785.
9: Do:, Wier Tomasen Haugstvets Obl: til Johannes Larsen Aga, stor 212 rd:, dat: 16de Oct: 1780. Qv: 10de Juni 1785.
10: Do:, Friderich Pedersen Jaastads Obligation til Haldor Thobiasen Helland, stor 50 rd:, dat: {10de Juni 1785. Qv:} 25de Oct: 1765. Qv: 10de Juni 1785.
11: Helje Ormsen Nedre Berje med fleres Skiøde til Ole Ormsen paa Nedre Berje No: (ope rum) i Røldal med hans eget 14 Mrk: S:r med b:, det solgte for 115 rd: dat: 9de Juni 1785.
12: Ole Ormsen Nedre Berjes Obl: til Holjer Nedre Sexe, stor 100 rd:, mod Renter 4re ProC:to, og Pant i forestaaende 14 Mrk: S:r, dat: 9 Juni 1785.
13: Marite Larsdr: Nedre Berjes Obl: til Holjer Nielsen Nedre Sexe, stor 80 rd:, Renter 4 ProC:to, og Pant 10 Mrk: S:r i Nedre Berje udj Røldal, dat: 9de Juni 1785.
14: Elling Jørgensen Jølles Obl: til Iver Omundsen Mauge, stor 150 [rd:], mod Renter 3 rd: 2 mrk: af hundrede, og Pant i ½ Løb S:r med b: i Gaarden Jølle No: (ope rum) i Odde, dat: 9de Juni 1785.
15: Ole Ormsen Nedre Berges Vilkaar brev med Enken Marte Larsdr: til gamle Ole Ormsen Nedre Berge paa endeel Vilkaar af Gaarden Berje, dat: 9de Juni 1785.
16: Omund Siursen Horres Vilkaar brev til Siur Olsen Horre og hustrue paa endeel Vilkaar af Gaarden Horre i Røldal, dat: 9de Juni 1785.

17: Michel Johannesen Mansagers Obl: til Wiglich Aschildsen Sexe, stor 210 rd:, mod 3 ¼ ProC:to, og Pant i 1 pd: 23 37/67 Mrk: S:r uden bøxel i Mansager udj Odde, No: 2, dat: 9de Juni 1785.

1785: 253

18: Mons Jonsen Nedre Sexes Obl: til Wiglich Aschieldsen, stor 340 rd:, Renter 3 ¼ ProC:to, og Pant i 3 Spand S:r med bøxel udj Gaarden Nedre Sexe No: (ope rum) i Ullensvangs Sogn, dat: 9de Juni 1785.
19: Marite Larsdatter med fleres Skiøde til Jacob Christensen paa ½ Løb S:r, ½ hd: med bøxel i G:den Ettreim No: 15, og 4 Mrk: S:r i Tvet Øde, for 174 rd:, dat: 29 Oct: 1784.
20: Do: med fl: Skiøde til Aad Christensen paa ½ Løb S:r, ½ huud med b: i bemelte Gaard for 162 rd:, Do: Dato.
21: Jacob og Aad Ettreims Skiøde til Michel Jacobsen paa 1 Pund S:r med b: i Gaarden Ettreim for 24 rd:, Do: Dato.
22: Wier Thomasen Haugstvets Skiøde til Jacob Svendsen paa 10 ½ Mrk: S:r med bøxel, 1 ¾ Løb Salt, og med b:, samt overbøxel til ½ Løb Salt, i Gaarden Haugstvet, for 500 rd:, dat: 9de Maj 1785. No: 34.
23: Svend Olsen øvre Bervens Skiøde til Siur Svendsen og Else Aslachsdr: paa Odels Retten til 1 Løb S:r i Lote udj Kingservigs Sogn, for 30 rd:, dat: 27de Maj 1784.
24: Siur Iversen øvre Bervens Vilkaar brev til sin Fader Iver Siursen og Moder paa endeel Vilkaar af Gaarden øvre Berven, dat: 10de Juni 1785.
25: Thomas Torchildsen Instenesses Skiøde til Michel Ingebrigtsen paa 19 ¼ Mrk: S:r, 9/32 huud efter Aftag, i G:den Instenes No: (ope rum), for 49 rd:, dat: 11te Juni 1784.

Anno 1785, den 11te Junii, continuerede Sommer Tinget paa Utne med Kintzervigs Skibredes Almue i Overværelse af det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! Ole Olsen Berven mod Torchild Heljesen ibid: fremlagde Laugdag af 28 Octbr: 1784, saa lydende:
Torchild Berven var ved Retten tilstæde, savelsom de Laugdagede Vidner. Eedens Forklaring blev oplæst med Formaning.
Contra Citanten Ole Olsen begiærede Vidnerne fremkaldede, og først
Svend Thorsen Brandstvedt, som aflagde Eed at ville vidne Sandhed, og sagde, at han har hørt af Torkild Berven selv, for nogen Tid siden, som Vidnet ikke kan erindre, at han skulle have fortient paa den Reyse 3 ½ rdr:; men Vidnet veed ikke om Parterne da vare i fælles Handel. Dog den sidste Gang Vidnet hørte dette af Torkild Berven, var forrige Aars Som/m/er førend de reyste til Kongsberg. Ingen havde meere at lade dette Vidne tilspørge, er derfor afskeediget.
2det Vidne, Holger Nielsen Sexe, aflagde Eed og vidnede: for omtrent 2 Aar siden i denne Sommer var Vidnet paa Reysen og Kam/m/erat med Torkild Berven til Stavanger, og var da deres Fortieneste omtrent 10 rdr:, som dog Vidnet ikke saa nøyagtig kunde bestemme; siden endnu ikke alt er indkommen. Videre forklarede Vidnet, at Ole Olsen har sagt til ham afvigte Som/m/er, at han havde

1785: 253b

ingen Deel med Torkild udi denne Reyse, samt at han maatte finde noget for at bekræfte sit Snak. End mere, at Torkild selv, da de giorde Regnskab, tilbød Ole at være fælles i Handelen,

men at Ole benægtede det. Dette lod Torkild tilføre, men Ole benægtede forhen at have nægtet. Vidnet afskeediget.
3de Vidne, Helje Nielsen Sexe, efterat have aflagt Lovens Eed, sagde, at han har aldeles intet i denne Sag at vidne, siden Parternes Handel var ham ubekiendt.
Torkild Berven bad tilført, at Ole Olsen havde 40 rdr: i Kongsberg Reysen, og at han maatte svare Ole Renter af de 20 rdr:
Ole Olsen sagde at han havde fleere Penge end Torkild i denne Handel og Reyse, og deraf tog han Rente.
Torkild Berven begiærede Sagen udsat til næste Høste Ting, for at fremføre det meere fornødne til Sagens Oplysning.
Ole Olsen var Dom begiærende.

Eragtet.

Paa Forlangende vorder denne Sag udflyttet til næste Høste Ting, da Torkild Berven opfylder sit Løfte.

Lænsmand Jon Haugse for Torkild Tiøen af Christiansand \Stift/ anmeldte, at han har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Wiching Jørgensen Jaastad at betale de 22 rdr:, som han sendte med ham til Østen Alsager; samt i Retten at fremlegge det Brev, som Torkild Tiøen skrev med ham, derom i alt modtage Beviis og lide Dom efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.
Wiching Jaastad mødte og vedtog lovlig Varsel; saa var og Østen Alsager ved Retten tilstæde. Wiching Jaastad tilstod at have oppebaaret de nu paastævnte 22 rdr: af Torkild Tiøen, og paastod derhos at have rigtig leveret de bemeldte og med ham afsendte Penge 22 rdr: til Østen Alsager.
Østen Alsager benægtede aldeles at have oppebaaret noget, lidet eller meget af de benævnte 22 rdr:, og var villig derpaa at aflegge Saligheds Eed.

1785: 254

Lænsmanden for Torkild Tiøen lod tilføre, at Parternes Tvist ikke vedkommer Citanten, som paastod Dom til de 22 dr: Betaling, som den indstævnte Wiching Jaastad for Retten har tilstaaet at have oppebaaret; men ikke beviist at have betalt eller leveret efter Ordre. derhos paastod denne Processes Omkostning skadesløs.
Wiching Jaastad tilbød ligeledes at aflegge Saligheds Eed, at han rigtig har leveret de paastævnte 22 dr: til Østen Alsager, da han derhos er villig end eengang at betale Pengene, dersom Østen Alsager trøster sig at aflegge Benægtelses Eed.
Østen Alsager vedblev sit forrige og tilbød Eed.
Parterne inlod Sagen til Rettens Kiendelse.

Eragtet.

Sagen optages til den Dag, som ved Tingets Slutning skal blive bekiendt giort.

Endre Qvalvigen anmeldte at have med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Jon Gundersen Qvalvigen fordi han har frataget ham 3de Tøm/m/er Stokker og 1 Skaet Stok, som han havde kiøbt hos Lars Alsager, derom at høre Vidner, lide Dom, og betale Processens Omkostning.
Jon Gundersen og Lars Alsager vare tilstæde og vedtoge lovlig Varsel.
Vidnerne, som under Faldsmaal ere stævnte, ere Jon Larsen Qvalvigen og Endre Larsen ibid:, som mødte og vedtoge lovlig Varsel.
Jon Gundersen sagde, at han tog Tøm/m/eret paa sin egen Eyendom fordi det var hugget i hans Eyendoms Skov, hvilket han trøstede sig at beviise.

Eragtet.

Da denne Sag berører Eyendom og Mærkers Strækning, hvor det paastævnte Tøm/m/er er hugget, saa kan Vidner ikke paa det almindelige Ting afhøres; men Sagen bør oplyses ved Syn og Grandskning følgelig Lovens 1 B: 16 Cap:, der for bør den indstævnte Jon Gundersen Qvalvigen paa Aastædet beviise, at det paastævnte og af ham tagne Tømmer er hugget i hans Eyendoms Skov, og saaledes afviises denne Sag.

Niels Hougse paa egne og Medeyeres Vegne paaraabte Sagen imellem dem og Opsidderne paa Gaarden Utne.

Ole Iversen ingav Inlæg af 7de Junii d: A:, saa lydende:

1785: 254b

tilligemed den paaberaabte Præste Attest af 10de Junii 1785.

Parterne begiærede derhos, at Sagen maatte stilles i beroe til næste høste Ting, da de imidlertid ville tragte efter mindelig Foreening. I mangel deraf var Processen lige aaben for enhvers Retts Paatale.

Eragtet.

Sagen beroer paa Anmodning til næste Ting.

Tobias Helleland for And: Wesenberg paaraabte nu Sagen mod Ole Tronæs, som ved Retten er tilstæde, og sagde, at Pengene var betalt til en 3de Mand, og for at oplyse dette, maatte begiære Anstand til næste Ting.

Eragtet.

Sagen udflyttes til næste Ting, da Ole Tronæs fremfører det paaberaabte.

Tobias Helleland paaraabte den forrige Sag mod den Residerende Capellan her: Høegh, og endnu som før begiærede Dom.

Eragtet.

End eengang udflyttes denne Proces til næste Ting, i Betragtning af her: Høeghs Fraværelse i Kiøbenhavn, der forhindrer ham at svare til Sagen denne Sinde.

Siur Iversen Alsager fremstillede sig for Retten og anmeldte, at han paa Almuens Anmodning agtede at opbygge en Bygde Saug paa sin egen Odels grund for at skiære Naboernes fornødne Bord til Bygning og Reparation; begiærede derfor Laugrettet og Almuen tilspurgt, om ikke saadan Bord \Saug/ er meget fornøden for Sognet, der ellers med megen Besværlighed maae lade skiære deres Bord paa en langt fra liggende Saug, og om ikke Saugen med Damstok og Naboe Skove er Odels Grund og Eyendom.

Laugrettet og Almuen sagde, at den anmeldte Saug ville være meget fornøden til Bygdens Tarv, og veed, at Saugen med Saug velte og Damstok bliver paa Odels grund, ligesom dertil er godt og beqvem Vand fald, der ikke kan fornærme eller beskadige nogens

1785: 255

Eyendom, saa er og de omliggende faae og ringe Skove, der allene til huus fornødenhed kan betragtes, beliggende paa Odels og Selv eyer Grund.

Siur Alsager begiærede det passerede beskreven meddeelt, som Tings vidne. Hvilket blev billiget.

Til Publication blev fremlagt følgende:

1: Christi Heljesdatter Haugses Fledførings Contract med Elling Hansen Haugse, hendes Søn, dat: 29de October 1784.
Sønnen Helje Haugse var ved Retten tilstæde og paa egne og samtlige Børns vegne sagde at deres Broder Elling havde ej tilbudet sine Søskende om de vilde tage deres Moder paa sam/m/e Condition som han, og desuden haver deres Moder saa mange Midler at hun som en gam/m/el Kone kan leve af, begiærede end videre tilført som Svar paa Ellings Tilspørsel for Retten: at han kunde vel tage sin Moder i brød paa sam/m/e vilkaar som Elling, uagtet han ej før\end/ nu er budet det, men vilde ej giøre det for Søskendes had, da som deres Moder haver at leve af. Elling tilstod at han havde ej tilbudet sine Søskende at tage Moderen i brød, men at Moderen havde ingaaet denne Contract med ham da han haver givet hende Vilkaar i 3 Aar, uden at de andre Søskende vilde antage sig hende som et blindt og Svagt Men/n/iske.
2: Kongelig Bevilling for Halsten Torjersen \Tvet/ og Baar Olsen paa en Bøyde Saug ved Schaars Elven i Odde, dat: 21de Aug: 1783.
3: Ole Mattiasen med fl: Skiøde til Østen Olsen paa 1 pd: 5 Mrk: S:r, 1 F:skind i G:den Frones No: (ope rum), Ullensvangs Sogn, uden b:, for 40 rd: 12 s:, dat: 11te Juni 1784.
4: Lars Thomasen Alsagers bøxel brev til Torbiørn Thomasen paa ½ Løb S:r i Gaarden yttre Alsager, dat: 11te Juni 1785. med Revers.
5: Nille Tornebyes {Skiøde} bøxel brev til Amund Ellefsen paa ½ Løb S:r, 1 huud i Diønne No: 5, dat: 21de Maj 1785. med Revers.
6: Asbiørn Sølfestsen Haugstvets Obl: til Johannes Larsen Aga, stor 200 rd:, mod Renter 3 ½ Rdr: af hundrede, og pant i 10 ½ Mrk: S:r, 2 ¼ Løb Salt med b: i G:den Haugstvet No: (ope rum) i Ullensvangs Sogn, dat: 9de Juni 1785.
7: Haaver Larsen Lotes Skiøde til Niels Thomasen og Marite Haaversdr: paa 2 pd: 19 Mrk: S:r, 1 ½ Løb Salt, ½ F:skind i G:den Lote Andet Thun, No: 28, for 99 rd:, dat: 11te Juni 1785.
8: Lars Larsen Lothes Obligation til Endre Amundsen Qvalvig, stor 90 rd:, mod 4 ProC:to, og Pant i 2 pd: 19 Mrk: S:r, 1 ½ Løb Salt, ½ Faarskind i Gaarden Lote andet Thun, dat: 9de Juni 1785.
9: Torbiør Larsdr: Helland med fl: Skiøde til Lars Arnesen paa 2 pd: 12 Mrk: S:r med bøxel i Gaarden Helland No: 1, for 80 rd:, foruden han[s] eget, dat: 10de Juni 1785, og Skiftebrevet efter Arne Helland af 23de April 1785,
10: Svend Olsen Tuftes Skiøde til Ole Michelsen Lone paa 1/8 Part i Røldals Annex Kirke for 100 rd:, dat: 10de Juni 1785.
11: Amund Gundersen Jaastads Vilkaarbrev til Giertrud Olsdatter paa endeel Vilkaar af Gaarden Jaastad, dat: 11te Juni 1785.
12: Lars Galtungs Skiøde til Anfind Olsen paa 2 pd: 6 Mrk: S:r, ½ huud med(?) bøxel i G:den i Troness No: 23, for 400 rd:, dat: 25 Sept: 1784.
13: Anfind Olsen Tronesses Obl: til Lars Galtung, stor 200 rd:, mod Rente 4 rd: af hundrede, og Pant ½ deelen af forestaaende Troness. dat: 25de Sept: 1784.
14: Do:s Obligation til Johan/n/es Svensen Wines, stor 199 rd:, 4 ProC:to, og Pant i saameget som nest

1785: 255b

forestaaende, dat: 9 Juni 1785.
15: Christopher Heljesen Qvalvigens Obl: til Lars Christophersen Samland, stor 170 rd:, mod Pant 3 Spand S:r med b: i \grd:/ Qvalvigen No: (ope rum), og 3 ProC:to Rente, dat: 9 Juni 1785.
16: Mons Thoresens Lovbydelse af Jorde parten Røen, dat: 11te Juni 1785.

17: Ole Svendsen Schares Obl: til Henrich Henrichsen Sandve, stor 140 rd:, mod Renter af alt 5 rd:, og Pant i 19 ¾ Mrk: S:r, ½ F:skind uden bøxel i Schare No: (ope rum), dat: 9de Juni 1785.
18: Arveskiftebrev efter Jon Knudsen af 16de October 1784, hvor Boen er tagen til Jndtægt i G:den Staene 6 Mrk: S:r, 1/3 F:skind, 1/3 K:skind, som er udlagt til Creditor Michel Schiæggedal.
19: Do: af 28de October 1784 efter Orm Olsen Nedre Berge i Røldal, taget boen til Jndtægt 20 Mrk: S:r efter Aftag, i Nedre Berge, der af udlagt til Enken Marite Larsdr: det halve, og Børnene det halve.

Efter Udraab indfant sig ingen som meere med Tinget havde at bestille, thi blev det ophævet.

Anno 1785, den 20de Junii, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Sæland i Gravens Kirke-Sogn og Skibrede, for at behandle følgende Sag, og Retten betient med efterfølgende eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd, neml: af Gravens Skibrede: 1: Iver Ricoldsen Kiærland, 2: Anve Anvesen Windal, 3: Wiglich Ellingsen Traae, og Niels Larsen Fylkedal; de øvrige 4 af Wosse Wangens Ting Lav ere: 5: Lars Aadsen Oure, 6: Knud Andersen Oppeland, 7: Lars Svendsen øvre Lie, og 8de: Siur Haldorsen Grove, \alle ubeslægtede/. Saa var og tilstæde Lænsmand Anders Lille Graven, med fleere.
Hvorda! Gullich Tostensen Sæland paa egne og de øvrige Opsidderes Vegne fremlagde Tids Berammelse til denne Sags Foretagelse af 24 Febr: 1785, saa lydende: Dernæst ingav skriftlig Stævning af 8de Maji sidstleden, der blev og er saa lydende:
De udi Stævnemaalet benævnte mødte alle, undtagen her: Krigs Raad Fleischer og Samson Torbiørnsen Skutle med Curator.
At de udeblevne tilligemed de mødende lovlig ere tilkaldede [i] Sagen, det bevidner Kaldsmændenes eedelige Afhiemling paa den benævnte skriftlige Stævning.
Citanterne, Opsidderne paa Gaarden Sæland, for Retten ingav en Aastæds Forretning begyndt den 1 Juli 1782, og slutted med Forliig. Bemeldte Forliig er atter paastævnet og ved Dom bekræftet den 19de Novembr: 1783. Doms Acten her fremlagt.
Da Citanterne

1785: 256

med det fremlagde have beviist Mærkes Linien ved de Protocollen \tilførte/ Vidner, neml: fra Nøkleknappen til høyeste Skaandals Horg, og desangaaende end videre er ingaaet confirmeret Forliig med de nu til Vædermæle indstævnte Opsiddere paa Gaarden Skutle; ligesom og Syn og Grandskning fra Citanternes Side er i agt taget; saa paastode de, at Kield Larsen Takle bør ved Dom tilpligtes at holde sig den beviiste Mærkes Linie efterrettelig, og efter den samme at lade nedsætte Mærkesteene, og entholde sig fra al ulovlig Brug og Giærde eller Inhægning, samt efter Stævningens Formeld at erstatte Processens Omkostning.
Kield Takle fremstod for Retten og sagde, at han er endnu ymyndig!! (umyndig), og har ikke Insigt at forsvare sin Sag, havdet!! (havde) derfore vist formodet, at hans Curator Baar Rochne, som tilligemed ham er instævnt, havde infundet sig med Til og Forsvar; men da bemeldte Curator Baar Rochne ikke for Retten infinder sig; saa kunde han, som mindreaarig ikke denne Sinde inlade sig med videre Tilsvar; henstillede det derfore til Rettens Skiøn. Desuden anmærkede Kield Takle, at den incaminerede Stævning anører!! (anrører) et af ham ingaaet Forliig, som han ikke skal have efterkommet; men da han intet Forliig har indgaaet med Citanterne, saa kan han ikke heller have brudt noget Forliig, maatte derfore paastaae Stævnemaalet, som ulovlig afviist.

Knud Sæland nu som før paastod Dom efter sit tilførte, med Processens Omkostning erstattet.

Eragtet.

Da det producerede Stævnemaal i hensigt til Kield Takle er ubestemt, og anrører ikkun en Giærning, eller Forligs Brydelse, som Citanterne ingenlunde have beviist, men \han/ benægter: saa bliver dette Stævnemaal afviist, og Sagen udsatt til næstkommende 1 Septbr:, om Citanterne agter at continuere Processen, som til den benævnte Dag med Nyt og lovlig Stævning bør forfriskes, og Sagen atter her paa Aastædet at foretages.

1785: 256b

Denne Sags Bekostning er: 1 Dags Forretning 2 dr:, Diæt 1 dr: 2 mrk:, Skyds frem og tilbage 1 rdr:, Laugrettet 2 rdr:, Lænsmændene 1 rdr:, tilsammen 7 dr: 2 mrk: Lænsmand Mølsters Regning for Stævning 9 mrk: 12 s:, som Knud Sæland betalte.

Og saaledes denne Session sluttet.

Anno 1785, den 22de Juni, blev Retten satt paa Gaarden øvre Leqve udj Ulvigs Sogn og Gravens Skibreede, for at behandle efterskrevne Aastæds [Sag]. Retten betient af hr: Sorenskriver Schielderups Eedtagne Fuldmægtig Peder Sthyr, med følgende Eedsorne Laugrettes mænd; Ole Tostensen Westrem, Lars Torbiørnsen Lione, Wiglich Davidsen Aandeland, Michel Davidsen Hylde, Gudmund Samsonsen Haaeim, Gudmund Larsen Rønnestrand, Iver Ricoldsen Kierland og Haaver Larsen Seim. saa var og nærværende Lensmand Anders Josephsen Lille Gravn.

Hvorda! Iver Olsen øvre Leqve fremstod for Retten og fremlagde Tægtedag til denne Forretning af 13 Dec: f: A:, saal:, anmelte dernæst at have ved skriftlig Stævning af 21de Maj 1785 indkaldet Enken Anna Nedre Leqve med Laugværge, samt hendes Børn Paul og Torbiørn Torchelsønner, og Christi Torchelsdatter med Formynder Tollev øvre Hagestad, alle som Eiere af afgangne Torchel Nedre Leqves Brug, og i Anledning af en mod ham til Tinget anlagt Sag fordi han haver brugt i den formentlige fælles Eiendom Hieschaarene kaldet, derom at høre Stævnte og ustævnte Vidner, samt modtage Dom og betale Mult for deres Trættekiærhed, med Processens Omkostning skadesløs.

Til Vedermæle er indkaldet Hans Siursen og Torchild Andersen øvre Leqve, Jens Ørjansen og Torchild Iversen Nedre Leqve, samt Klokkeren Brynild Arnesen Spilde og hans Jorddrott, Kirke Eieren Sr: Christopher Hieltnes. Stævningen saal:

Paul Nedre Leqve mødte for sig selv og sine Sødskende, og Iver Wichnes som Laugværge for Enken Anna Nedre Leqve, og vedtog varsel. Hans Siurs: og Torchilde Anvesen!! (Andersen?) øvre Leqve mødte og vedtog varsel, saa mødte og Jens Ned: Leqve paa egne og Torchild Iversens vegne. Klokkeren Brynild Spilde indfant sig og for Retten, og Christopher Hieltnes have ved paategning paa Stævningen af 2 Juni vedtaget at Stævningen ham er anviist.

Af de i Stævningen benævnte Vidner mødte ej Ørjans Ned: Leqve og Aslach ibidem som den siste, tiener i Bergen og er derfore Stævningen af Kaldsmændene for ham lovlig paategnet.

videre anmelte at have under Faldsmaal indkaldet Vidner Ole Tollefsen Dale, Ricold Olsen Hagestad, Hans Olsen øvre Leqve, Ole Nielsen Wambem, Marite Olsdatter Næse, de 3 siste godvillig mødende. som alle møder.

Paul Torchildsen Nedre Leqve paa egne og Moders samt MedArvingers vegne anmelte at have med skriftlig Stævning af 6te d: M: her til i dag indkaldet contra Iver Olsen øvre Leqve

at høre Vidner, Stævnte og ustævnte, betreffende deres Eiendom Hieskaarene kaldet, derefter at modtage Dom og betale Omkostninger, alt efter Stævningens Formæld, som er saal:
Iver Olsen øvre Leqve vedtog varsel, saavelsom de til Vedermæle instævnte {efter}, neml:

1785: 257

de sam/m/e i hoved Stævningen er benævnt, Christopher Hieltnes haver paategnet at den er anvist d: 7de Junj. saa mødte og Vidnerne.
Videre anmelte contra Citanten at have tilstæde godvillig mødende Vidner Tosten Amundsen Ned: Leqve, Aschaut Aschautsen Qvale, \og/ Søgni Trondsdr: Syse.
Paul Torchelsen fremlagde Udtog af Justits Protocollen af det som er passeret i Ting Sagen om Iver Olsens tiltagne Brug i Hieschaarene, som er saal:
hoved Citanten fremlagde en Beskikkelse af 16 Dec: 1784, med derpaa tegnet Svar, saal: ligesaa et beskikkelse til contra Citanterne af 28de Maj 1785, med paategnet Svar, saal:
Efter at Parterne havde forlanget Tiid til at tale om Forliig, og intet saadant kunde treffes, saa begiærede hoved Citanten sine Vidner fremkaldet og afhørte. Eedens Forklaring blev derefter Vidnerne forelæst med Formaning.
1ste Vidne, Ricold Madsen Torblaae, fremstod, men forinden sam/m/e aflagde Vidne, blev Parterne tilspurgt efter Anordningen, om de vilde have Cituations Cart, og dertil de svarede: at de vare fornøyede med Dom efter Vidner og befaring {udj} \uden/ Cituations Cart for denne Rett: hoved Citanten fremlagde skriftlige {Conditioner} \Qvæstioner/ af dags Dato, saal: Til 1te Qv: Jo! for ungefær 20 Aar eller noget mere bo\e/de Vidnet paa Jens Ørjansens Brug i Nedre Leqve, {og} som han da Eiede, og sloge da høe og brugte Skaugen i Hieschaarene som en Eiendom, uden Tilladelse af nogen, eller uden at spørge nogen derom. Vidnet har og hørt at Sævertvet skulde eje dette Støkke Mark, men Vidnet blev ej af dem hindret i bruget. Til 2den Qv: Jo! lige efter Spørsmaalet. Til 3de Qv: Vidnet haver slaaet høe og flækket næver der, men ej market der i Hieschaarene. 4 Qv: Vidnet hørte ingen Paatale af nogen paa det Brug han havde i Hieschaarene den Tiid han var paa \N:/ Leqve. 5te Qv: Jo! dog er et bierg som skiller Hieschaarene for endeel. Paa contra Citanternes spørsmaal: Vidnet har hørt tale om, at afg: Anfind Nedre Leqve, som boede [paa] cont: Cit:[s] Brug for mange Aar siden, og var Fader til Anna Nedre Leqve, tillod sin huusmand at slaae høe i Hieschaarene, men saae det ej, eller var da i nærheden. Vidnet ved og at afdøde Torchel Leqve og hoved Citanten Iver Olsen slog \høe/ 1 Aar i Hieschaarene, nogen Tid efter at Vidnet var fløttet fra Leqve, men kan ej erindre hvor mange Aar det er siden. Vidnet kand giøre Anviisning. Vidnet svarede paa Tilspørsel, at det er bekiendt om at \afd:/ Torchel Nedre Leqve haver ryddet Hieschaarene og brugt dem som sin Eiendom, men kan ej sige hvor længe. har hørt at en anden Mand her paa Gaarden og paa et andet brug, ved Navn Siur, flækkede næver paa de paastævnte Stæder, ved ej hvor mange Aar det er siden, og var ej heller herved nærværende. Vidnet ubeslægtet til Parterne, 63 Aar gl:
2det Vidne, Sølfest Heljesen Nedre Torblaae, 42 Aar gam/m/el, ubeslægtet til Parterne, vidnede: Til 1te Qv: Jo! har hørt det. Til 2. Qv: Vidnet var med afgangne Torchel Nedre Leqve, som han da tiente, for ungefær 20 Aar siden, en Som/m/er han og Iver O[l]sen øvre Leqve slog høe paa det nu omtvistede Stæd, andet brug ved ej Vidnet om. 3de Qv: er dermed besvaret. Til 4. Qv: siden Torchel Nedre Leqve røddet Hieschaarene har han og hans Arvinger tilregnet sig Eiendom der. Til 5te Qv: som første Vidne.

1785: 257b

Vidnet har ej hørt at Anfind Nedre Leqve tillod sine huusmænd at slaae i Hieschaarene; ej heller at afdøde Torchel Nedre Leqve gav nogen saadan tilladelse. Vidnet har og hørt at

Gaarden Sævertvet skulde regnet sig Eiendom udj Hieschaarene, er ej bekiendt at nogen har haft brug i Hieschaarene siden Torchild Nedre Leqve ryddede den, uden bemelte Torchel allene, eller at Iver Olsen har brugt noget i det omtvistede Stæd siden den omvidnede høe slaat passerede af ham og Torchel Nedre Leqve. kan giøre Anviisning paa høe slaatten.

3de Vidne, Peder Olsen Sponheim, 56 Aar gammel, noget lidt beslægget!! (beslægtet) med begge Parter, vidnede: Vidnets Fader boede paa øvre Leqve, hvor Vidnet er fød. Til 1te Qv: Jo! Vidnet har ej hørt andet, samt at Sævertvet regnet sig og Eiendom der. Til 2. Qv: Vidnet tiente for ungefær 30 Aar siden hos hoved Citanten, og var da en Vinter nogle gange i Hieschaarene og market, og end en anden Mand her paa Gaarden været 2 Dage for ungefær 30 Aar at flække næver, men ej slaaet høe der, vidste ej andet end Fæe Beitet den Tid var til fælles. den 3de Qv:, som indeholder det sam/m/e som den anden, frafaldes. til 4. Qv: Nej, men da Vidnet var med at flekke næveren, hørte han at Granderne paa øvre og Nedre Leqve talede om at bemelte Mand havde flækket formeget paa sin Part. Til 5te Qv: som forrige Vidner. Vidnet veed ej hvad Brug hoved Citanten de siste 20 Aar har haft i Hieschaarene, da det ej har været saa i nærværelsen, undtagen at han for kort Tid siden har villet tiltage sig noget brug der, hvoraf denne Sag Rejser sig. For endeel Aar siden har afgangne Torchel Nedre Leqve ryddet i Hieschaarene og brugt der, men veed ej hvorledes, enten med eller uden Tilladelse. kan giøre Anviisning. Vidnet erindrede at hans Fader, som boede her for mange Aar siden, flækket næver paa det omtvisted Stæd, og har hørt at han og skulde have slaaet høe der.

4de Vidne, Aamund Larsen Tofte, gammel 63 Aar, ubeslægtet til Parterne, har været her paa Gaarden de siste 34 Aar, vidnede: Til 1te Qv: Jo! Til 2den: Jo! og har været med hoved Citanten for 7 á 8 Aar siden og flækket næver der, en gang, og slaaet høe der en gang for ungefær 20 Aar siden med Iver Olsen og Torchel Ned: Leqve, og market der adskillige Gange, deels for Iver Olsen, hvis huusmand Vidnet er, og deels efter hans Tilladelse for sig selv. Til 4de Qv: har ej hørt nogen Paatale paa dette Brug før nu for nogen Tid. Til 5te Qv: som de forrige Vidner. J de {de} siste 20 Aar har Vidnet som melt market nogle gange, og en gang for 7 á 8 \aar/ siden flækket næver paa det omtvistede Stæd, paa nærmere Tilspørsel om dette passerede forinden at Torchel Nedre Leqve byggede Støel i Hieschaarene, svarede Vidnet, at det var aaret tilforn ungefær, og bliver altsaa 4 á 5 Aar længere end for meldt. Vidnet veed ej om Iver Olsen meere end ommeldt har været der, eller hans Folk, og brugt det omtvistede. har ej hørt noget Søgemaal af Iver Olsen mod Torchel Nedre Leqve for at

1785: 258

han byggede Støel i Hieschaarene, eller Forbud derimod. ved ej heller om han eller Arvinger eller Formænd har tilladt andre at slaae høe der, ej heller har hørt at contra Citanterne har betalt noget for bruget af Hieschaarene, eller begiæret Tilladelse af nogen at Støle der. ved at hoved Citantens Kreature har beitet i Hieschaarene tilforn, men kan ej sige derom nu de siste 20 Aar. kan giøre Anviisning.

5te Vidne, Ole Tollefsen Dahle, 21 Aar gammel, ubeslægtet til Parterne, vidnede: hans Moder var til huus hos hoved Citanten, og efter hans Tilladelse var Vidnet paa det omtvistede Stæd og market for 4 eller 5 Aar siden, og var da det udeblevne Vidne Ørjans Ned: Leqve \med/ og market, ved ej om cont: Citanterne vidste om dette. Vidnet kan ej heller \er/indre at have {hørt} hørt her paa Gaarden, at hoved Citanten{s} \eller/ Folk har havt noget brug eller arbeide paa det omtvistede Stæd, uden hvad Vidnerne nu har sagt i Dag, eftersom Vidnet er ung og kan ej vidne om noget gammelt Brug imellem de stridende Parter. har hørt at øvre Leqve har haft fæe beiter i Hieschaarene, men ved ej at han har seet deres \Kreat:/ der. Paa den Tiid Vidnet var i Hieschaarene at marke, vidste han, at contra Citanterne havde Støel der

og brugte den, men hørte at det skulde være fælles, og han market som meldt efter hoved Citantens Tilladelse. kan anvise Stædet hvor marken blev hugget.
6te Vidne, Ole Nielsen Wambem, gammel 62 Aar, ubeslægtet til Parterne, for 47 Aar siden været hos sine Forældre paa Nedre Leqve, som styrede Klokkerens brug, og de siste 27 Aar været til huus paa Wambem her i Sognet. vidnede: Til 1te Qv: Jo! Til 2den Qv: Jo! i den Tid Vidnet var paa Nedre Leqve hørte Vidnet ingen Tvist herom, men at øvre Leqves mænd, nemlig en Mand Siur, og Ole Siursen, som skulde være de første der slog høe paa det omtvistede Stæd, samt at alle brugte det fælles. derunder og 4. Qv: besvaret, da Vidnet ingen Tvist har hørt om Bruget i Hieschaarene. Til 5te Qv: Hieschaarene ligger i enden af Fæbeiterne, og for endeel derfra adskilt ved Bærg. Vidnet ved ej om bruget udj de siste 20 Aar, uden at han har hørt at Torchel Nedre Leqve byggede Støel der, men for Resten ej hvorledes hans eller Naboers Brug haver været i det omtvistede. har hørt at Anfind Nedre Leqves huusmand Niels for mange Aar siden slog høe i Hieschaarene, men ved ej hvem som gav ham tilladelse dertil, det siste denne huusmand slog høe var han kommen til huus paa Wambem, for nogle og 20 Aar siden. Paa tilspørsel sagde Vidnet at det ved ej om Leqves mænd brugte Hieschaarene hvert Aar, men ved at det var fælles, og at de som sagt brugte det uden Tvist. kan giøre Anviisning.
7: Vidne, Marite Olsdatter Næsset, gammel 26 Aar, ubslægtet til Parterne, for 6 Aar siden tiente Jens Nedre Leqve, og saa i den Tid ej hoved Citantens Kreature i Hieschaarene, eller ved noget om hans brug der, men har hørt at Hieschaarene skulde være fælles beite, nemlig hørt det paa Nedre Leqve. af dette Vidne forlanges ingen Anviisning, aflagde derfor Eed.

1785: 258b

Contra Citanten Paul Nedre Leqve begiærede dernæst sine Vidner fremkaldet og afhørte:
1te Vidne, Johannes Josephsen Nedre Leqve, gl: 70 Aar, ubeslægtet til Parterne, været 40 Aar her og paa Nedre Leqve i alt, Paul Torchelsen fremlagde Skiftlige Qvæstioner til Vidnerne af dags Dato, saal: Vidnet svarede til 1te Qvæstion: Jo! Vidnet hørte Anfind Nedre Leqve sige at han havde lovet sin Broder Niels at bygge og boe der, men dette \kunde/ Niels for Fattigdom ej giøre, men Vidnet ved at bemelte Niels slog høe der efter Anfind Nedre Leqves tilladelse, hos hvilken han var huusmand. Til 2den Qv: har hørt det, men ej seet det. Til 3 Qv: har og hørt dette, men ej seet det, da Vidnet den Tid ej var huusmand paa Nedre Leqve, hvor han nu er hos Enken Anna Paulsdatter. Til 4 Qv: Jo! var selv med at bygge Stølen, og med sin huusmand at Rydde Hieschaarene med stort Arbeide. Til 5te Qv: Jo! Uden Paaanke, Vidnet har og hørt af Enkens Fader Anfind Nedre Leqve at det var hans Eiendom, og at han engang talede om frem/m/ede havde flækket Næver der. 6. Qv: hørte intet herom, men da Hieschaarene blev Ryddet var ikke fremkommende med hæst, og andre Kreature maatte da smette igiennem Skaugen; Til 7de Qv: hørte intet her om. denne Ole øvre Leqve var Fader til hoved Citanten, og er nu død. Vidnet var 11 Aar Rosmand paa Hans Siursen øvre Leqves brug for ingefær 30 Aar siden, og hørte da ingen her tilregnede sig Eiendom i Hieschaarene. videre til 2. Qv: at Iver Olsen øvre Leqve skulde da været med Torchel Nedre Leqve at slaae græsset i Hieschaarene. Bemelte Hieschaarene ligger paa Grændserne af de andre Beiter, men skilles for en stor deel derfra ved Bærg. kan giøre Anviisning.
2det Contra Vidne, Guro Iversdr: Børse, gl: 63 Aar, Sødskendebarn til hoved Citanten og afdøde Torchel Nedre Leqve, ejede Torchel og Hans øvre Leqves brug i nogle Aar, og det ene brug i 16 Aar, for 23 Aar siden ungefær. og Boet her 11 Aar. vidnede: at have hørt det Anfind Nedre Leqve skulde have tilladt sin huusmand Niels, som var hans Broder, at slaae høe i Hieschaarene, og at Hieschaarene skulde høre Nedre Leqve og Anfind til, som da kom nærmeste til Sævertvets Byttet, hørte ikke i den Tiid at hun var her, at øvre Leqve havde noget

brug i Hieschaarene, og ej heller deres Kreature Beite der. forlanges ingen Anviisning, aflagde derfor Eed.
3de Contra Vidne, Christi Paulsdatters Hielmevold, 69 Aar gammel, for 35 Aar siden været 4 Aar paa Nedre Leqve, og er {hustrue} \Enke/ efter den omvidnede huusmand Niels, er noget lidet beslægtet med Iver Olsen, og Sødskende barn til Anna Nedre Leqve. vidnede: Til 1te Qv: Jo! med tillæg at Anfind Nedre Leqve tillod hendes mand sam/m/e Tid at bygge i Hieschaaren, som hans, Anfinds, Eiendom. \hvilket deres Fattigdom forbød/. Til 2den Qv: Nej! Til 3de Qv: Nej! saa ingen Kreature beitet der.

1785: 259

Vidnet ved ej om Bruget i Hieschaarene de siste 20 Aar, Anderledes end at Torchel Nedre Leqve ungefær 12 Aar, og hans efterkom/m/ere har Stølet der. kan giøre Anviisning.
4de Vidne, Christopher Ellefsen Torblaae, 56 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne, boed de siste 20 Aar paa Naboegaarden Torblaae, hvor han endnu boer. Vidnede: Til 1te Qv: Jo! og at dette passerede før Stølen blev bygget. \og Vidnet var selv med/. Til 2. Qv: Jo! lige efter Spørsmaalet, dog haver Vidnet en gang flækket næver der efter en ustævnet mands Tilladelse, som nu er død. Til 3de Qv: har hørt at Iver Leqve med fleere regnede sig Eiendom der, men ej seet noget Brug af dem paa det omtvistede Stæd. Vidnet hørte for lang Tid siden af huusmand Niels at hans broder Anfind Nedre Leqve havde lovet ham at slaae høe i Hieschaarene. dette Vidne har og hørt at Iver Olsen øvre Leqve skulde slaaet i Hieschaarene en gang med Torchel Ned: Leqve for ungefær 20 Aar siden eller noget meere. kan giøre Anviisning.
5te Vidne, Amund Haaversen Meedhuus, gl: 42 Aar, ubeslægtet til Parterne, været 6 Aar huusmand hos Torchel Nedre Leqve for 12 Aar siden. vidnede: Til 1te Qv: Jo! for 16 Aar siden. og Vidnet hørte ingen Paatale herpaa, hørte ej heller nogen anden regnet sig Eiendom der. Saae ej heller det aar at Vidnet slog høe i Hieschaarene, at øvre Leqves Kreature kom der, men vel nedres Leqves. kan giøre Anviisning.
6te Vidne, Aschaut Aschautsen Qvale, gammel 61 Aar, ubeslægtet til Parterne: Boet paa Gaarden Qvale her i Naboelavet paa 13de Aar, og fød sam/m/estæds. vidnede: Til 1te Qv: Jo! og kan ungefær anviise hvor høe Stakkene Stod. Til 2. Qv: Jo! og er af ham viist hvor han slog. Til 3. Qv: Jo!, og hørte ingen Paatale af nogen. Til 4. Qv: Jo! og var Vidnet med at bygge Sæhlene, har heller ikke seet nogen anden siden bruge der. Til 5. Qv: Jo! Torchild Ned: Leqve fortaelte ham dette, og at Iver øvre Leqve skulde svaret Nej, men Vidnet hørte hverken Tilbud eller Svar. dette Vidne sagde at næveren som 4de contra Vidne ommelder, sagde Torchel Nedre Leqve til det, at han skulde faae betaling for Arbeidet, men maatte ej flække meere der. Vidnet Støler i Hieschaarene med cont: Citant:, og med deres Tilladelse, har ej seet at der har været flægt næver siden Stølen blev bygget, uden det siste Iver Olsen Flægte, og som haver givet anledning til denne Sag. Vidnet har hørt af en mand paa Torblaae, ved navn Giermund, at han vilde bygge i Hieschaarene og bede Anfind Nedre Leqve om Tilladelse dertil, og saaledes skulde tilhøre ham. kan giøre Anviisning. Vidnet \var/ med som melt da Sæhlene blev bygget, og maatte da hugge Skaugen ned for at kom/m/e frem med hæstene til den Stæd de vilde bygge.
7de Vidne, Tosten Amundsen Nedre Leqve, 51 Aar gl:, langt ud beslægtet med cont: Citanterne, været det siste Aar paa Nedre Leqve.

1785: 259b

Vidnede til 1te Qv: Jo, har hørt det af oftbemelte huusmand Niels. Til 2. Qv: Jo! har hørt det af andre, men ej af Torchel selv. Til 3de Qv: Jo! og har seet cont: Cit:[s] Kreature fra

Gaarden Sygnistvet, hvor Vidnet tilforn har opholt sig, og har hørt at Torchel Paulsen og Arvinger har brugt det omtvistede som sin Eiendom. derunder og 4de Qv: besvaret. videre forklarede at have hørt af bemelte Niels, at Anfind Nedre Leqve skulde have tilladt ham at bygge udj Hieschaarene, men at dette skeede da han var Fattig. da ingen Anviisning forlanges, aflagde Vidnet Eed efter Loven.

5te Contra Vidne, Amund Medhuus, begiærede og cont: Citanten eedfæstede, da ingen Anviisning af ham forlanges, eftersom han synes at have Vidner nok, der kan giøre Anviisning, Aflagde derfore Eed efter Loven.

8: Vidne, Søgnie Trondsdatter Syse, gammel 37 Aar, ubeslægtet til Parterne, fød paa Naboe Gaarden Syse, hvor hun nu boer, vidnede: paa Tilspørgsel, at have hørt taele om, at Iver øvre Leqve haver tilregnet sig Eiendom eller fællesskab med udj Hieschaarene, men ved ej om Bruget, uden at Vidnets Fader for nogle og 20 Aar siden fik Tilladelse af Anfind Nedre Leqve at flække næver i Hieschaarene, mod betaling til ham. Af dette Vidne forlanges ingen Anviisning, og aflagde derfore Eed.

hoved Vidnet Anguna Olsdatter Schaar er frafaldet.

ligesaa Ricold Olsen Hagestad og Hans Olsen øvre Leqve.

Nu indfant sig Vidnet Ørjans Jensen Nedre Leqve, for hvilken Eedens Forklaring blev oplæst, og derefter begiærede hoved Citanten hans Vidnesbyrd aflagt, og fremstod da

8de hoved Vidne, Ørjans Nedre Leqve, 23 Aar gl:, Søn til den til Vedermæle instævnte Jens Nedre Leqve. Vidnede: Til 1te Qv: Jo! har hørt det. Til 2de Qv: Vidnet har været der for ungefær 5 Aar siden og flækket næver, for 3 Aar siden market, og for ligesaa længe siden ungefær slaaet høe der, hver deel en gang, alt i Sælskab med Naboerne eller Sønner, men ved ej om contra Citanten vidste herom. en gang har og Vidnet været der eene og flækket Bark. Paul Nedre Leqve anmelte at denne høe Slaat blev belagt med Arrest, og Sagen derefter imellem ham og vedkommende forligt. Til 4de Qv: Nej, intet meere end nu, og den bemelte Arrest, som Vidnet dog ej ved om enten det var for høe Slaatten, eller for at de brugte cont: Cit:[s] huus at lægge det udj. Til 5te Qv: for endeel hænger den sam/m/en med fæebeiterne, og ellers adskilt ved et Bierg. Paa nærmere Spørsmaal svarede, at Vidnet har ej hørt nogen PaaAnke af contra Citanterne førend den bemelte Tid; og følgelig ikke taalte at andre kom der med noget Brug, eftersom de da giorde Arrest.

1785: 260

hoved Citanten begiærede tilført, at han vel saa Vidnerne var mod hinanden om Hieschaarene, men formeente dog, at det gamle brug som øvre Leqve har haft i Hieschaarene ej kan betages forinden øvre og Nedre Leqve i deres Fælles Støls Beiter bliver Separeret, og mueligt da at Hieschaarene efter strækningen som ligger paa den Søndre Side og støder til Contr: Citantens Eiendom, kom/m/er og at høre ham til.

{Contra} \hoved/ Citanten begiærede Laug dag for det udeblevne Vidne Aslach Iversen Nedre Leqve, men da de nu ved Dom/m/erens Tilspørsel declarerede at han er i Tieneste udj Bergen, ansaa de Laugdag unødvendig, men troede derimod at de skulde formaae ham til at ingive sit skriftlige Vidnesbyrd.

Paul Leqve fremlagde et skrift af 3 Juni 1785, saal:

af Klokkeren Brynild Spilde blev \fra Christopher Sjursen Hjeltnes/ fremlagt et Skrift dateret 21de Juni 1785, saal:

Eragtet.

Da Dagen med det passerede er forløben til langt ud paa Natten, og andre beram/m/ede Forretninger som infalder i Morgen, ej tillader at modtage Vidnernes befaring og fare til Fields, saa udsættes Sag\en/ til d: 19de September førstkommende efter Parternes

Forlangende, til hvilken \tiid/ enhver vedkommende indfinder sig her igien paa Aastædet, og de afhørte men \ej/ Eedfæstede Vidner ligeledes haver at møde for at giøre Anviisning.
Denne Forretnings Omkostning: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Fogden 1 rd:, Laugrettet 2 rd:, Lensmand[en] 1 rd:, Skyds tilbage til Hestham/m/er 2 Miile, 4 Mrk:, frem er besørget in natura. tilsam/m/en 8 rd:, som hoved Citanten betalte.

Anno 1785, den 24de Juni, blev Retten satt paa Gaarden Ose i Ulvigs Sogn og Gravens Skibreede, for at behandle efterskrevne Aastæds Sag; og Retten betient af hr: Sorenskriver Schielderups Eedtagne Fuldmægtig Sthyr, med følgende Eedsorne Laugrettes og meddoms mæmd: Ole Tostensen Westrem, Endre Simonsen Lione, Paul Siursen Spaanem, Gudmund Larsen Rønnestrand, Iver Michelsen Lione, Aschaut Aschautsen Qvale, Iver Ricoldsen Kierland, og Haaver Larsen Seim. saa var og tilstæde Lænsmand Anders Lille Graven.
Hvorda! Lars Larsen Ose paa egne og MedEieres vegne af Gaarden Ose, {Levor} Torbiørn Levorsen og Amund Larsen, Anmelte med mundtlig Varsel til denne Tiid og Stæd, at have indkaldet David Olsen Sævertvet og Enken Abelune Davidsdatter med Laugværge, for at afstaae deres ulovlige Beitning paa Oses høe Slaatter, samt at svare Giærde hvor fornøden giøres, og at svare efter Andeel i Broerne, samt at afstaae Vejene paa deres Bøe, og de af Severtvedt over Elven opsatte Giærder at opkaste, om alt at høre Stævnte og ustævnte Vidner, være nærværende ved Syen og Grandskning, samt derefter at lide Dom i hoved Sag, og Processens Omkostning at svare. Til Vidner ere instævnte Ellef Olsen Sævertvedt,

1785: 260b

Ole Andersen Sævertvet og Inga Iversdr: Opheim, som ere kaldte under Faldsmaal.
David Olsen Severtvet mødte og vedtog lovlig Varsel, saa mødte og Torchel Paulsen Lindebreche som Laugværge for Abelune Sævertvet, og vedtog varsel. Vidnerne vare og tilstæde.
Torchel Lindebreche Anmelte at Enken og David Sævertvet havde ved mundtlig Varsel contra instævnet hoved Citanterne i denne Sag, at høre Stævnte og ustævnte Vidner i forbemelte Sag, med andre Beviiser at see i Rettelagt, samt derefter at lide Dom i hoved Sag, og erstatte deres Omkostning. Til Vidner under Faldsmaal indkaldet Torbiørn Ricoldsen Ose og Ole Olsen ibidem; hoved Citanterne og Vidnerne vedtog varsel. End videre anmelte at have tilstæde Christi Paulsdatter Storøen.
Parterne Declarerede paa Tilspørsel, at de var fornøyet med Dom efter Vidner og Befaring uden Cituations Cart for denne Rett.
Eedens Forklaring blev Vidnerne forelæst. hoved Citanterne begiærede sine Vidner fremkaldet.
1te Vidne, Ellef Olsen Sævertvet, men forinden Vidnet aflagde sin Forklaring, fremlagde hoved Citanterne en Steenings Forretning af 22de, 23de og 24de Juni 1780, hvoraf begiæres tilført Acten saavidt af samme som angaar Gaarden Sævertvet, der er incirclet, saal: Vidnet er Broder til David Sævertvet, 21 Aar gammel. hoved Citanterne begiærede Vidnet tilspurgt, 1mo: om Vidnet ved at Sævertvets Beboere har ladet sine Smaler Beite hoved Citanternes Slaatter Bakkene kaldet, som sist i Steenings Forretningen findes indført, og om de ikke tillige haver indtaget andres Smaler at beite der, efter bemelte Steenings Forretning var holt, samt giætet dem der. 2do: Om Vidnet har seet at de instævnte har beskadiget eller oprevet Oses Qværne Veit. 3tio: Hvormange Broer Sævertvet bruger, Ose tilhørende. 4de: Om Vidnet har seet og været med de indstævnte, at giærde over Elven, at ej Fisken kom/m/er op, til Skade for hoved Citanterne. 5te: Om Vidnet kan sige hvormange Veje som de instævnte haver over Oses Bøe, og om de haver brugt dem efter Forretningen af 1780, samt om

Sævertvet kan kom/m/e til Pladset Storøen, eller deres melke Støel, uden at benøtte sig af Oses Broer og Vejer over sam/m/e Bøe. Til 1te Qv: Jo! efter Spørsmaalet saavel efter Forretningen, som før har de instævntes Smaler beitet der til de Rejser til Støls, som skeer ved St: Hans Tiid, og undertiden 14 Dage efter, eftersom Aaret er til, men om Som/m/eren ellers beiter de ej der, uden at Kreatur kan komme der af de andre Beiter. Til 2. Qv: Jo! de har giort det saaledes, at de haver taget Vand af deres Veit, dog naar Elven har været liden, og Ose har vejtet alt vandet til deres Side. Paa nærmere Spørsmaal: at de instævnte har faaet malet hos Ose mænd uden betaling, naar Elven har været liden. Til 3de Qv: de bruger 1 Broe til Storøen og 1 til Melkestølen,

1785: 261

samt 1 til Stølene, i hvilken siste de svarer 1 broe Aas og Arbeide. Til 4de Qv: Ved Michelie Tid, dog noget seenere, giærder Sævertvet over 2 Elvoser, hvor de ejer paa Sider af Elven. dette er giort hvert Aar, i sær efter Steeningen, naar Elven haver været saa liden at det kunde lade sig giøre, hvilke Giærder er sat for at Fisken skulde gaae paa de opsatte Sløer; som Elven tager bort naar den bliver stoer. Til 5te Qv: contra Citant: haver en Vej over Oses Bøe for endeeel til Storøen, og en til melke Stølen, dog følger disse deres Veje mest den store Almands Vej. Vidnet har og seet nogle andre Veje af Sævertvet til Ose er brugt, at gaae paa, som Elvedalen og Askedalen samt Ækrene, høst og Vaar, men dette er ej sædvanlig, og kan kun være for en gang skyld, og ved saadan en lejlighed saa en gang at en hæs blev lidt beskadiget i {Eng} Elvedalen af en Dreng her fra Ose, med hvilket Vidnet var med, og vilde til Sævertvet, dette passered for ungefær 4 Aar siden. Uden de bemelte Veje kan contra Citanterne ej komme til Storøen og melke Stølen dem tilhørende. undtagen de foer til Søes fra Sævertvets Land og forbie Elverne og derfra op efter den Alfare Vej, de bemelte Veje sagde Vidnet, bestandig at have været brugt, neml: den til Storøen, og den til melke Stølen. Videre, at Oses huusmænd og de selv bruger Vejen i Askedalen, men Sævertvets mænd ej meere end melt, som Vidnet har seet. Vidnet sagde at Ose mænd har og giæret over Elven længere oppe, hvor Ose kun ejer paa en Side, og hugget Older Skaug til Giæret paa Sævertvets Side, dog \saa/ ej Vidnet at Oses mænd hugget Skaugen, men saa at de havde giærdet og skaugen var hugget. hoved Citanterne benægtede, at have giærdet tvert over Elven, og at have hugget Skaug paa Sævertvets Side. kan giøre Anviisning.

2det Vidne, Ole Andersen Sævertvet, ubeslægtet til Parterne, gammel 35 Aar, været her og tient hoved Citanten Lars Larsen i 8 Aar, og {næ} siste vaar Rejst herfra til Sævertvet, hvor han nu er. Vidnede til 1te Qv: Som første Vidne. Til 2. Qv: har hørt det sige af Frem/m/ede Folk som har været her og malet, at Vejten har været oprevet, men ved ej af hvem, uden at da har Sævertvet Qværnen haft vand og malet. Til 3de Qv: som første Vidne, og at cont: Citant: lagde en liden Broe Aas til den siste Broe, og Arbeide 2 mand med Ose mænd, for ungefær 2 Aar siden, Ose var da ej fornøyet med 1 Aas, men vilde have 2de. Til 4de Qv: Vidnet har seet 2 Giærder i Elven, hvoraf med vished kan erindres, at det nederste var aldeles over Elven, og kan {ej} erindre, at have seet 2 Sløer der {paa engang, dog har} \dog har ej/ Vidnet seet 2 Sløer i Elven \paa engang/. Til 5te Qv: Sævertvet haver 1 Vej til Storøen og 1 til melke Stølen, derom som 1te Vidne. Vidnet har og seet at Vejen igiennem Elvedalen har været brugt at gaae paa i blant af Sævertvet, høst og Vaar, men kan ej erindre noget brug deraf om Som/m/eren, den ommelte gang hæsen var i tue brudt,

1785: 261b

sat Vidnet hæsen i Stand igien, og dette var skeed noget ud paa Som/m/eren, men saa ej hvem som giorde det. huusmand[en] paa Storøen har og en anden Vej over Oses Bøe til Sævertvet,

som er brugt høst og vaar, om Som/m/eren har og græsset været nedtræd, men Vidnet har da ej seet nogen at gaae der, og dette haver været saaledes siden Vidnet kom her til Gaarden. Vidnet ved ej at Sævertvet har svaret noget i broen til Storøen og melke Stølen. Den bruen som Sævertvet bruger til Storøen, er en af de Broer som Ose bruger til at kom/m/e til Søen over; og har Sævertvet nu intet andet brug der en!! (end) Pladset behøver, og kan ingen nu kom/m/e til Storøen uden over denne Broe, undtagen de Rejser til Søes. De 2de Giærder til Sløerne var giorte af Steen. For nogle Aar siden, men erindrer ej hvad Tiid, veitet Ose mænd meere Vand hiem, og røddet en Sten af Vejen, for at faae det til Oses Qværn huus og veit. kan anvise det omvidnede.

3de Vidne, Inga Iversdr: Opheim, gammel 48 Aar, ubeslægtet til Parterne, har været i 2 Aar til huus udj Storøen, og foer derfra sist Vaar. Til 1te Qv: som 1te og 2det Vidne, i hendes Tid, eller medens hun var paa Storøen. Til 2. Qv: veed intet hertil at svare. Til 3. Qv: som 2det Vidnet, undtagen at Vidnet veed ej hvormeget Sævertvet svarede i Arbeidet og broe Aasene til Støls broen. Til 4. Qv: paa en gang har Vidnet seet 2 Giærder, og et aldeles over Elven, men Sævertvet har desuden haft det 3de Giærde i Elven, men ej alle paa et Aar, disse Giærder var deels trær og deels Steen saavidt Vidnet kan erindre. Til 5te Qv: om Vejen fra Storøen til Sævertvedt og til melke Stølen som forrige Vidner. Broen som bruges til Storøen er den sam/m/e som Ose Mænd bruger til at fare paa til Søes. kan giøre Anviisning.

Denne Sag haver været ført til Tinget, see denne Protocol fol: 138, 174, 218 og 232, som her intages, efter begge Parters Forlangende, og begiærede alt under et, da det er en Sag paadømt.

contra Citanten begjærede sine Vidner afhørte.

1te Vidne, Torbiørn Ricoldsen Ose{n}, tiener hos Lars Ose, hvor han kom denne Vaar, men har tient paa Ose og Sævertvet 8 Aar tilforn for 7 Aar siden. Vidnet er Sødskende barn til Abelue Sævertvet, gam/m/el 31 Aar. contra Citanten fremlagde 6 skriftlige Qvæstioner, saal: Vidnet svarede: Til 1te Qv: da Vidnet var her første Gang, beitet Sævertvets Smaler Ose bakkerne, til de Rejste til Støls, siden ved Vidnet intet derom. Til 2: Qv: kan dertil intet svare. Til 3de Qv: den første Gang Vidnet var her, havde Ose mænd sine Smaler der om Vaaren gaaende, efter den Tid, eller de siste 7 Aar, veed intet derom. Til 4. Qv: veed intet herom. Til 5 Qv: Smalen kan vel ej kom/m/e op efter i Støels beiterne, men Vejen som Kreaturene skal fare og Rejser til Støls, ligger ned om over Broen, og Smalerne bliver ej drevet over Ose bakkene til Stølen,

1785: 262

uden de Rejser til Stølen af sig selv. Til 6te Qv: Jo! dog havde de en Gange Vej paa sin egen Side til Søes. Kiørsle Vejen paa Sævertvets Side er Røddet for ungefær 7 Aar siden. kan giøre Anviisning.

2det Vidnet, Ole Olsen Ose, gam/m/el 67 Aar, ubeslægtet til Parterne, været her paa Gaarden over 20 Aar, dette Vidne holt sig i alt til det paa fol: 218 af ham aflagde Vidnesbyrd i Sagen mellem Parterne, og til 5te og 6te Qv: svarede som 1te contra Vidne. til 2. og 4. kunde intet svare. {til} 1te og 3de Qv: er tilforn ved hans Vidnesbyrd besvaret. Vidnet veed ej at Sævertvet har betalt noget til bruen som de bruger til Storøen og den til melke Stølen, men har hørt at de har svaret noget i den 3de til Stølen. alt forklaret under forrige Eeds Kraft, og da ingen Anviisning {beh} forlanges, er han demitteret.

3de contra Vidne, Christi Paulsdatter Storøen, som ligeledes fol: 218 har aflagt sit Vidnesbyrd, hvortil hun henholt sig. Vidnet har selv Røddet Pladset Storøen, som tilhører Sævertvet, og været der med et i 22 Aar, for 2 Aar siden Rejst derfra, Vidnet er 69 Aar gl:, Sødskende barn til Abelune Sævertvet. Vidnet har været med og giætet Smalene, Sævertvet tilhørende, i Ose Bakkene, baade før og efter Steeningen, til de foer til Støls. Til 2. Qv: Veed intet dertil at svare. 3de Qv: er besvaret. Til 4de Qv: kan intet svare hertil, men seet

at Sævertvet manden haver paa 2 Stæder giæret over Elven og havt Sløe der, giærdet var deels træe og deels Steen. Til 5te Qv: kan intet svare herpaa. Til 6te: som forrige Vidne. Vidnet kan giøre Anviisning.

Paa Ose bakkerne begiæres ingen Anviisning, da ingen Tvist er om nogen Slags mærker sam/m/estæds, og Parterne tilstod, at Smalerne havde beitet paa Ose Bakkerne, og der af kan ej tages feil, da ingen anden Disput er derom end at Sævertvet paastaaer Smale beiter paa \bem:te/ Ose bakkerne, og Ose mændene derimod paastaaer at Græsset efter Steenings Forretningen hører dem til uden hinder.

4de Godvillig mødende Vidne, Gunder Larsen Ose, begiærede cont: Cit: tilspurgt den 4de Qv: Jo! Vidnet kan vise dette, {og} men veed ej om det er over heele Elven, hvilket er skeed for at sætte Sløe der.

Andet hoved Vidnet blev og tilspurgt denne Qv:, og svarede at han kan anviise Giærdet, som ej var lige over Elven.

hoved og contra Citanten begiærede derefter at Retten vilde modtage Vidnernes Anviisning.

Os blev da Anviist den Vej til melke Stølen Norden for Gaarden, som gaaer af Almands Vejen over Oses Bøe ungefær 70 Skridt, ved en liden Krog kan Almands Vejen følges af Sævertvet, til de kommer om Oses Bøe Giærde i Udmarken, og da er det uden Skade for Oses Opsiddere. dette Støkke Bøe og Vej er paa vestre Side af Nordølen, en Elv saa kaldet, strax neden for sam/m/e Vej, og nærmere Ose, er den Anden bemelte Broe som Sævertvets mænd bruger til sin melke Støel, og holdes af Ose. den anden Broe, som Sævertvet har svaret en Stok udj, ligger i samme strækning ungefær 1/16 miil fra Ose, som og bruges af Sævertvet at rejse til Støls over; med Ose. Angaaende Qværne vandet,

1785: 262b

kunde{t} ej dette ret sees, da Elven er nu stor, dog vises, at vasfaldet vilde gaae til Sævertvet som ejer paa den vestre Side, dersom ej Ose mænd med veitning forebygget det, som ogsaa Ose mænd tilstod. Pladset Storøen, som tilhører Sævertvet, blev anviist, dette er en Øe som formeres af 2 Elver, begge Parter ejer her, men Sævertvet ejer som meldt Pladsen, der ligger paa Vestre Side, og Ose [ejer]? Marken paa Østre Side, fra Søen og op efter i Nord til Enden af Øen, hvilken er adskilt med ordentlige mærker 1780, efter hvilke mærker nedenfra Søen og til Enden i Nord nu paastaaes Giærde af Sævertvet. paa østre Side af disse mærker er det Oses Smaler og Kalver har beitet. Nordøst fra Storøen ligger Broen som Sævertvets huusmand maae passere naar han vil \fra/ Pladset, eller til sam/m/e. Vejen igiennem Elvedalen frafaldes ganske af Sævertvet, da de kan passere Almands Vejen. det af Ose opsatte Sløe Gierde i Elven vistes ej at være eller have været lige i landet paa Sævertvets Side, dette var oven for Sævertvet, men da Elven nu er stor, kunde, hvad Elven angaar, ej nu sees fuldkom/m/en hvor dybaalen var, ved Gierderne i sam/m/e, ej heller vistes det øverste af Sævertvets beboer opsatte Gierde, at være over Elven ganske, det nederste af sam/m/e opsatte Sløe Gierde syntes at have været fra det ene til det andet land, nu var ingen Sløer i disse 2 Giærder i Elven. Skulde disse 2 Giærder paa en Tid holdes ved lige over Elven naar den er liden, synes det at Fisken ikke kan kom/m/e op. Det 3de Sævertvets Giærde i Elven blev ej viist, men Vidnerne sagde at det gik ej over Elven. Vejen over Brakøyen frafaldes af Sævertvet, og derimod skal de bruge den Vej om {med} huusmands Pladset over Ækrene. hvem som findes at bruge Vejen over Bragøyen skal betale til Fattige i Sognet 16 s: for hver gang \efter Parternes vedtagelse/.

Christi Storøen har aflagt Eed tilforn. De andre 5 hoved og Contra Vidner aflagde derpaa Eed efter Loven.

hoved Citanterne begiærede tilført: at deres Paastand var det cont: Citanterne skulde enten afstaae bruget paa Broer, eller svare sin Part i sam/m/e efter lovlig Skiøn af Retten.

angaaende Ose bakkene, som rettere kaldes Slaatte bakkene, da paastaaer hoved Citanterne, at de bør være frie for Beitning af Sævertvets Smaler, og tilhøre Ose som deres Slaatte efter Steenings Forretningen af 1780, dens formeld, og derfore sættes Giærde, samt for deres Eiendom i Storøen imellem Pladset og sam/m/e, hvori hoved Citanterne paastaaer, at Sævertvet bør svare den halve deel, eftersom de ejer ligesaalang Strækning som Ose. David Sævertvet lovede at frafalde Vejen over Bøen til melke Stølen de 70 Skrit, naar Ose mænd efter Løfte for Retten hielper at rødde en Vej i Udmarken, Gierdet der skal og da tillukkes. den røddede Vej skal være kiørendes.

1785: 263

ligesaa paastod Citanten at dybaalen i Elven skal være frie til Fiskens Opgang, og deri ingen hinder skee nogen stæd i Elven, hvad Sløer eller Fiskerie Sævertvet ellers kan have derudj. Qværne Dam/m/en paastaaes af Ose, da Vandet ej kan skiftes eftersom da ingen Qværn kan gaae naar {det} Elven er liden. David Sævertvet derimod paastod i Anleedning af Oses Tilbud, at naar de hielper ham at faae et Andet Qværne Støe paa sin egen Eiendom oparbeidet saaledes at han kan faae heele Vandet uden hinder, skal intet paastaaes af Oses Qværne Veit, men imidlertid forbeholder sin Rett til det ½ Vand efter Anpart. Ose mænd lovede at hielpe David hertil. men skulde ej dette kunde skee vilde de dog have det halve Vand.

hoved Citanterne sluttede Sagen til Doms efter sin Stævning, og nu giorde i Rette sættelse, med videre Paastand, at de instævnte, som Aarsag til Søgemaalet, bør erstatte dem denne Sags Omkostning, som Rettens Personers Underholdning 6 rd: Stævne Penge 5 mrk:, Jncamination 5 mrk: 4 s:, Tægte dag 2 rd:, tilforn i Ting Sagen 2 rd:, tilsam/m/en 5 rd: 4 mrk: 4 s:, og i alt 11 rd: 4 mrk: 4 s:, foruden Skyds 2 Miil til Hestham/m/er, samt hvad Retten behager at tillægge sig.

Torchel Lindebreche begiærede tilført, at han tilstod Fisken skulde have frit løb op og ned, {og} \som/ han og paastod fra Oles {Ski} Side at de skulde lade Fiskeriet være uhindret. Den nederste Broe, som Sævertvet bruger til Støls, vil Sævertvet svare efter Andeel udj, og de 2 andre Arbeide med Ose paa dem naar de feiler noget, men ej svare videre i dem, da det eene er deres, cont: Cit:, huusmand som bruger dem, og for resten holder sig til det gamle brug; sluttede dernæst Sagen til Doms med Jnlæg af 23de Juni 1785.

Ose mænd benægtede det tilførte i Jnlægget, og holt sig til det af dem tilførte og deres Vidner, samt mærkesbrevet, nægtede at Sævertvets mænd har Arbeidet paa de 2 nedre Bruer med Ose mænd; ligesom ej heller Sævertvet har arbeidet med Oses mænd paa Vejene hiem/m/e, men vel i Støls marken.

Parterne havde intet videre at tilføre; men sagde at de, for at spare Omkostning, var fornøyet med, at Dom blev afsagt d: 19 Sept: d: A:, naar en Aastæds Sag paa Gaarden Leqve i Ulvig bliver foretaget, og paa sam/m/e Gaard, skulde derimod denne Sag paa Leqve blive forligt, da Dom at afsiges paa næste Ting for Gravens Skibreede.

Denne Forretnings Omkostning: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Fogden for mænds opnævnelse 1 rd:, Lensmand[en] 1 rd:, Laugrettet for dette møde 2 rd:, dog om de for Sagen skulde hæfte en Dag til, reserveres betaling. Skyds til Aastædet 2 Miile, 4 mrk: er i alt 8 rd:

Eragtet.

Efter Forlangende optages Sagen til d: 19de Sept: førstkom/m/ende at {betales} afsiges paa øvre Leqve, og om den{ne} \der ventilerede/ Sag bliver forligt, da at afsiges Dom

1785: 263b

paa næste høste Ting for Gravens Skibreede, den anden Dag i Tinget, til hvilken Tid Laugrettet møder.

Anno 1785, den 27de Juni, blev Retten satt paa Gaarden Stene i Wigøers Sogn og Østensøe Skibreede, for at behandle efterskrevne Aastæds Sag, og Retten beklæd af Sorenskriver Schielderups Eedtage Fuldmægtig Sthyr, med efterskrevne Eedsorne Laugrettes og meddoms mænd: Ellef Larsen Axnes, Niels Knudsen Moe, Tosten Nielsen Walland, Haagen Siursen Berve, Ole Haagensen Moe, Siur Trondsen Torpe, Hans Jacobsen øvre Wiig og Niels Johannesen Berven, saa var og nærværende Lensmand Johan/n/es Wiig.

Hvorda! Ole Svendsen Stene paa egne og Erich Johannesen Stenes vegne fremlagde Tægtedag til denne Forretning af 18 Jan: d: A:, saal:, anmelte dernest at have til denne Tiid og Stæd indkaldet med mundtlig Varsel nedre eller 3 Thun Stenes Opsiddere, Ole Olsen den ældre, Christopher Tollefsen og Lars Henrichsen, for modtvillig og ulovlig Adfærd ved at ned drive Citanernes Kreaturene af Stølen øvre Qvandal, der om at høre Vidner, Stævnte og ustævnte, saavelsom om Citanternes Rett til Bruget og Beite i øvre Qvandal, endelig at modtage Dom i hoved Sagen og svare Omkostning, endelig, \er/ og disse stævnet til at opsætte Mærkes giærde imellem dem og Citanterne, om de ej vil lade bruget være med beite og videre som gam/m/elt har været. Til at opsætte Mærkes Giærde imellem deres Eiendom, inden og uden giærdes, er og indkaldet Brigt Ellingsen Nedre Thun, Michel Guttormsen Lie og Amund Ellingsen ibidem, disse 2de Mænd af Lie er og stævnet at høre beskikkelses Vidner, og alle 3de med de først nævnte 3 Mænd, at høre Dom til Giærdes opsættelse efter Andeel, og ligeledes efter Andeel at svare Processens Omkostning. Til Vidner er under Lovens Faldsmaal indkaldet Ole Isachsen Stene, Michel Larsen Stene, Baar Larsen ibidem, Ole Knudsen Bircheland, Jan Johannesen ibidem, Knud Baarsen Moe og Lars Erichsen Thole, deraf er 2de tillige beskikkelses Vidner. Vilde fornem/m/e om de instævnte møder.

De instævnte mænd af nedre Thun mødte, nemlig: Ole Olsen, Christopher Tollefsen og Lars Henrichsen, som sagde, at de var stævnet at svare mærkes Gierde, høre beskikkelses og andre Stævnte og ustævnte Vidner, men ej hvorom det skulde være, saa er de og Stævnet at {s} lide Dom i Sagen og svare Omkostninger.

Lensmand Johannes Wiig med Baar Havnen sagde, at Ole Olsen, Christopher Tollefsen og Lars Henrichsen var stævnet med lovlig varsel efter som er tilført, med hoved Indhold af Stævningen, men om det var fleere Ord og meere eller mindre sagt ved Stævningen, kan han ej erindre, men at de instævnte er lovlig tilkaldet, og at det tilførte er {saaledes} hoved Jndholden af den dem forkyndte Stævning, derpaa vilde han aflægge Eed. Aflagde derpaa Eed efter Loven,

Brigt Ellingsen Stene 3de, og Michel Guttormsen Lie, mødte og vedtog varsel, {saa} for Amund Lie mødte Jon Norem og vedtog varsel.

Vidnerne indfant sig for Retten.

1785: 264

Jngen af Parterne forlangede Cituations Cart, men var fornøyet med Dom efter Vidner og befaring for dette Rett.

Edens Forklaring blev derefter Vidnerne af Lovbogen forelæst med Formaning om Sandheds udsigende.

Citanten begiærede dernæst sine Vidner fremkaldet og afhørte, og først Beskikkelses Vidner Ole Knudsen Bircheland og Jan Johannesen ibidem, som adlagde Eed efter Loven og forklarede: ved Michelie Tiid afvigte Aar vare de udsendte af Citanterne for at tilspørge Ole Olsen, Christopher Tollfesen og Lars Henrichsen Stene, om de instævnte vilde forbyde

Citanterne herefter som tilforn at bruge Fæe beite i øvre Qvandal, og om de instævnte vilde drive Citanternes Kreature ned igien naar de kom i øvre Qvandalen, og tillige om saa var /: de vilde nægte Citanterne det gamle Brug :/ om de da vilde opsætte Giærde efter Andeel imellem deres, Citanternes og bemelte 3 Mænds Eiendom i hiem/m/estøls, Nyesætts mark. Svaret var: at dersom Citanterne drev sine Kreature op til øvre Qvandal, saa vilde de instæv[nt]e 3 Mænd lade dem drive tilbage igien; Angaaende Giærdet, sagde de, at skulde svare samme efter Andeel, men ej længere end som deres mark strakte sig; samt paa nærmere Spørsmaal, at de vilde giøre det uden at nogen Forretning af Retten der om skulde holdes, men efter Foreening med Parterne. Nogen Tid derefter bleve de igien med Lænsmand[en], udsente til de bemelte 3 Mænd, for at tilspørge dem igien som tilforn, om de vilde lade bruget være som gam/m/elt var for Citanterne, og Resten som tilforn \anført/, samt om de endnu stod med hvad de sist havde lovet. Svared da: at Giærdet kunde blive opsatt, men ej før efter Syen og besigtelse, og om øvre Qvandal som første Gang. sam/m/e dag var Vidnerne atter en gang hos de instævnte 3 Mænd, og da sagde de angaaende Giærdet, at de kunde ej svare for heele Gaarden, da der var mange og alle paa sam/m/e som kom at giærde. den siste dag mændene var med Lænsmand[en], og den siste gang, var kun 2 Mænd, nemlig: Lars Henrich[sen] og Christopher Tollefsen, som svarede, men Ole Olsen var ej tilstæde. Paa ommelte Tider en gang hver dag, har Vidnerne været hos Michel Guttormsen og Amund Ellingsen Lie, og tilspurgt dem om de vilde være med Citanterne i {Sagen Angaaende} Fæe beitning i Øvre Qvandal, eller om de vilde holde sit gamle brug med at drive sine Kreature til øvre Qvandal, og om de vilde holde mærkes giærde i Nysætt Marken, de svaret da første gang, at de vilde giærde naar de andre giærdet, efter sin Anpart, naar de fik Giærde baade hiemme og i marken, om øvre Qvandal svarede de, at de syntes det var ingen nøtte for dem at drive sine Kreature derop. Anden gang gave de intet svar paa Lænsmand[en]s tilspørsel, som da var med, det omspurgte angaaende, men sagde at de forstod ej at svare derpaae.

Disse 2de Vidner forklarede end videre: at de afvigte Vinter vare af Citanterne udsente til en gl: Kone paa indre Bircheland, som er 83 Aar gam/m/el, ved navn Marite Baarsdatter, noget besvogret med Ole Svendsen Stene, for at modtage hendes udsigende, da hun er

1785: 264b

gam/m/el og Svag /: de instævnte var da ej tilstæde :/ hun svarede da at 1te Thuns Opidderes Kreature havde bestandig beitet uden Paatale i øvre Qvandal, tildeels Rejste Kreaturene i disse Beiter af sig selv, og dels bleve de drevne did af Eierne. 1te Thun er Ole Svendsen og Erich Johannesens brug i Stene. bemelte Kone var fød her paa Stene, og været her til hun var 23 Aar, og i den Tiid været 8 Aar budeje i Qvandal, nemlig Nedre Qvandal. ingen havde disse Vidner meere at tilspørge, thi blev de demitteret.

2det Vidne, Knud Baarsen Moe, gl: 73 ½ Aar, ubeslægtet til Parterne, men noget besvogret med Ole Svendsen Stene, Vidnet er fød her paa Gaarden, og var her til han var 30 Aar gammel, siden boed paa Gaarden Moe her i Naboelavet. J den Tiid Vidnet var her, var beitet tilfælles i Støls marken, og Naboerne her paa Gaarden beitet da deres Kreature hvor de vilde uden nogen Tvist, men da Vidnet ej opholt sig paa Stølen, eller Jætte Kreaturene, kan ej heller sige iust paa hvad Stæder Kreaturene gik. Vidnet hørte i Vinter af en ustævnt, at de 3de Mænd i 3de Thun skulde befalet den ustævnte at drive Citantens Kreature tilbage af øvre Qvandal naar de vilde der op. Paa Qvandal forlanges ingen Anviisning, og derfore begiærede Vidnet Eedfæstet, men først tilspurgt Vidnet, Om disse brugs beboere ikke har fløttet adskillige gange Støler. Sv: 2de Mænd af nedre Thun, de instævntes formænd, har haft 4 {Mæn} Støler som Vidnet kan erindre, nemlig Qværnhovden, paa Toredals heien, Nedre Qvandal, og nu øvre Qvandal, som alt har været deres Eiendom efter Skauge Skifte. Vidnet aflagde derpaa Eed.

3de Vidne, Lars Erichsen Thole, 57 Aar gam/m/el, Farbroder til Citanten Erich Johannesen, og i 3de leed beslægtet til Christopher Tollefsen Stene, fød her paa Gaarden, og været her til han var 33 Aar; Vidnets Fader boede paa det Brug i Stene som nu bruges af Erich Johannesen. Vidnede: J den Tiid at Vidnet var her, brugte hans {B} Fader Fæe beitet i øvre Qvandal, saavelsom i den andre Støls mark, uden nogen Tvist, og uden nogen betaling til nogen, Vidnet har mange gange Jætet sin Faders Kreature paa den Tiid, i øvre Qvandal; og havde da sine bue Række mest om Strøm/m/en kaldet, Kreaturene søgte disse beiter og denne Vej undertiden af sig selv, og undertiden bleve de javet der op eftersom det kunde træffe. J den Tid Vidnet kan erindre har 3de Thuns mænd, 2de af dem, som har været de nu instævntes Forfædre, haft 5 Støler med den de nu har i øvre Qvandal, alt paa sin Eiendom; den 5te var Vaarstøl i Rødderlien kaldet, paa deres Eiendom, og dette har ej været 3de Thuns Mænd forbuden. De 3de Mænd af 3de Thun begiærede Vidnet tilspurgt, om deres forfædre ej tilforn nægtede 1te Thuns beboere at beite i øvre Qvandal, og om ej Kreaturene da som nu blev ned dreven, Svar: Nej! aldrig hørte Vidnet noget af Opsidderne selv, men hørte vel at \deres/ budejer{ne} dreve 1te Thuns Kreature ned af øvre Qvandal. Anviisning forlanges ej, aflagde

1785: 265

Vidnet Eed efter Loven.

4de Vidne, Ole Isachsen Stene, 53 Aar gl:, ubeslægtet til Parterne, er fød her paa Gaarden og Boed her 24 Aar, noget besvogret til Citanten Erich Johannesen Stene. Vidnede ganske eenstem/m/ig med Vidnet Lars Thole; og at Vidnet har hørt det sam/m/e om Kreaturenes Jagen af nedre Thuns budejer, eller at budejerne skiæntes derom, men kan ej erindre om de blev nedjavet. Christopher Tollefsen begiærede Vidnet tilspurgt, hvorfore dette og de 2de andre Vidner af 2det Thun Stene oppebaarer eller nyder de Stakshuug /: Slaatter :/ af 1te Thun, som er Citanterne. Svar: fordie Citanternes Kreature, naar de beiter ned efter og ej kom/m/er op til øvre Qvandal, da beskadiges endeel af 2det Thuns Slaatter som ej kan inhægnes, og derfore bruges de omspurgte Stakshuug, 2 Stk: 1te Thun tilhørende, og 1 Lie tilhørende. Lie Mændene nægtede ej dette.

5te Vidne, Michel Larsen Stene, gam/m/el 48 Aar, Svoger til Erich Johan/n/esen Stene, Vidnet har Boed her 22 Aar. vidnet om Beitet i øvre Qvandal og bue Række Vejen som Lars Thole; uden nogen Tvist saavit Vidnet har hørt, hverken imellem Eiere eller Tienere. Til Christopher Tollefsens Spørsmaal som 4de Vidne. videre, at naar 1te Thuns Kreature ej kom/m/er til øvre Qvandal, beskadiger de 2det Thuns Slaatter, saa de nu ej vil taale det længere, men vil levere Slaatterne eller Stakshuggene tilbage igien.

6te Vidne, Baar Larsen Stene, gl: 33 Aar, Svoger til Ole Svendsen Stene, dog er hans Søster, som var Ole Svendsens Kone, nu død. Vidnet er fød her, og har nu boet her 11 Aar. vidnede eenstem/m/ig mig!! (med) 4de Vidne i alt, med Tillæg, at 1te Thun har ej havt beite hver dag i øvre Qvandal, men 1, 2 á 3 Dage i Ugen, og endeel Uger intet, Reket har mest været om Strøm/m/en op og om Store Lien ned igien, og tvisten mellem Budeierne har kommet {af} det meste af, at naar alle Kreaturene skulde Rekke op til øvre Qvandal, blev det formange paa en Tid og paa et Stæd. De 3de Mænd af 3de Thun, Christopher Tollefsen, Ole Olsen og Lars Henrichsen, sagde, at disse 3de Vidner, som sist haver vidnet, har for 2 Aar siden haft Proces med dem som Citantere, angaaende øvre Qvandal, og vil regne sig Eiendom dertil, og er med Citantene her i Beiterne, som paa Stølen nedre Qvandal, henstillede derfor til Retten hvorvidt deres Vidnesbyrd kand gielde i denne Sag. Angaaende det paastævnte Giærde, da havde de intet derimod, at giærde efter {sin} \den/ Anpart som blev dem paalagt efter Rettens Skiøn, naar de andre Naboer og giærdet, dette nægtet ej heller Lie saavidt deres Anpart kan angaae, med Brigt Stene.

Parterne bleve saaledes foreenet, angaaende Giærdningen, at paa Bøen skulde den ene Part ej beite paa den anden om Vaarden, men hver da holde sine Kreature fra den andens Eiendom, uden mindste Skade paa den anden. derimod om høsten, naar Kreaturene var kom/m/en paa Bøen, da er beitet sam/m/estæds tilfælles. og i marken skal giærde

1785: 265b

sættes imellem Citanterne og de andre instævnte 3de Thuns og Lies Mænd, som ere Stævnte, hver efter sin Anpart lovlig, og skal strækningen opmaales af Laugrettet, og derefter lignes paa Parterne efter Jordskyld; hvilket dog allene angaaer de instævnte og Citanterne, for om nogen anden ustævnt grændser til Citanterne, da er dette dem ej til Præjudice, og de, nemlig om nogen ustævnte med Eiere støder til, skal have sine Veje og Beiter som dem tilhører, ubeskadiget, Giærdet skal være lovfør og i lovlig Tiid opsatt under lovlig Paatale. de 3 siste afhørte Vidner forlanges ej Eedfæstet, da den paastand {om} \om/ Beitning i Qvandal nu ej paastaaes, eftersom Citanterne til høsten fløtter af Stølen nedre Qvandal, men denne Som/m/er bruges Stølen som tilforn. Michel Lies Slaatter Moo vaatne, og Christopher Tollefsens Slaatte Haugen, maae ej beskadiges af Citanternes Kreature, hvilket og Citanterne lovede at holde sine Kreature {der i}fra, uden Skade for de instævnte.
Dette blev oplæst for Parterne og tilstaaet Rigtig i alt.
Ole Svendsen, Erich Johannesen, Christopher Tollefsen, Ole Olsen og Lars Henrichsen sagde nu, at da de synes at Giærde i mellem dem vil {vil} blive meget besværlig, saa bleve de saaledes foreenet at Ole Svendsen og Erich Johan/n/esen skal have tilladelse 2 Dage om Ugen at beite i øvre Qvandal med sine Kreature, og drive dem der op, samt betale udj Omkostninger, \alle/ efter Jordskyld, efter udregning af Sorenskriveren, og derpaa gave de hverandre sine hænder for Retten.
Lie Mændene og Brigt Ellingsen var uden for dette Forliig, hvorved det første Forlig om Giærdes opsættelse nu aldeeles frafaldes.
Paa Bøen skal en hver af de bemelte 5 Mænd holde sine Kreature om Vaaren fra den andens Eiendom saa meget som muelig, at ingen Skade skeer; og dette skal være 8 Dage efter gl: Korsmisse som Kreaturene skal være borte af Bøen.
Citanternes Omkostning som bliver vedtaget: for mad og drikke til Rettens Personer 6 rd:, Tægtedag og Jncamination, stævnepenge og videre 5 rd: 2 mrk: 4 s:, tilsam/m/en 11 rd: 2 mrk: 4 s: Rettens Gebyhr som næst forrige Sag, undtagen 2 mrk: meere i Skyds, tilsam/m/en 8 rd: 2 mrk:, heele Omkostningen 19 rd: 4 mrk: 4 s: Citanterne betalte Omkostningerne.

Anno 1785, den 29de Juni, blev Retten atter satt paa Gaarden Halderager i Jondal, i continuation af den paa fol: 207 incaminerede Aastæds Sag, og Retten betient af Sorenskriver Schielderups Eedtagne Fuldmægtig Sthyr, med de ved første Session benævnte Laugrettes og meddoms mænd. Saa var og tilstæde Lænsmand Johannes Wiig.
Hvorda! Lars Halderager i Rette ædskede den forhen anlagde Aastæds Sag mod Gaarden Tørvigens Opsiddere, og fremlagde

1785: 266

Laugdag med Sorenskriverens paategnede Berammelse til i Dag, og hr: Dogter Mossins Paategning at den er anviist den 30te Maj 1785, samt Anders Kierrevigs Paategning af 1te Juni 1785, saalydende.
Anders Giertsen Kierrevig mødte paa Lejlændingernes vegne paa det benificerede Gods i Tørvigen, og Jacob Johannesen Tørvigen paa egne og de øvrige medEieres vegne.

Anders Kierrevig fremlagde Stiftets constitution for ham at gaae i Rette udj denne Sag, af 23de Ap: d: A:, saal: fremlagde dernæst skriftlig Stævning af 7de Maj 1785, saal:, med den af Sorenskriveren derpaa tegnede beram/m/else, saal:

Lars Halderager mødte og vedtog at Stævningen er lovlig forkyndt, sam/m/e tilstod og Tosten og Ole Larssønner Halderager, som ere stævnte til at svare paa Qvæstioner angaaende Giærdets opsættelse,

Vidnerne Niels Ingebrigtsen Herrastvet, Tosten Endresen Koltvet og Torjersen!! (Torjer) Helgesen Slaathe indfandt sig for Retten.

De først førte Vidner af hoved Citanten, er ej kaldet til at høre de nu instævnte, men hoved Citanten Lars Halderager vedtog paa deres vegne, at høre dem, paa det Sagen ej skulde kom/m/e i vidløftighed og større Omkostning derfore.

{hoved} \cont:/ Citanten begiærede sine Vidner frem kaldet og afhørt, og [fremstod]

1: Niels Ingebrigtsen Herrastvet, gl: 40 Aar, Svoger til Lars Tørvigen, og nogen!! (noget) beslægtet til 2 andre mænd der, samt i 3de leed beslægtet med Lars Halderager; Vidnet har boet i 20 Aar paa Herrastvet, og tilforn tient 1 Aar der paa Gaarden for 22 Aar siden. Vidnet har hørt af sin huusbond som han tiente paa Herrastvet, Lars Olsen, som nu er død, at han fortaalte efter en gam/m/el mand i Tørvigen ved navn Torchel, at mærket skulde gaae efter Hageleeds bekken, og uden for Bekken ejede Tørvigen, nede som veeden var, og at mærket gik op efter Bekken til Samejen, samt at der i enden af denne Eiendom imellem Halderager stod en Steen i en haug, som viste ud og ind, hvilken skulde være mærke imellem Halderagers Eiendom og Samejen, samt at bemelte Torchel Tørvigen havde hugget baade halser, og flækket bark der. bemelte Lars Herrastvet tiente hos Torchel Tørvigen for mange Aar siden; for 17 Aar siden saa Vidnet en Dreng fra Tørvigen at Arbeide med endeel baade inveed udj det bemelte Støkke mark oven for mærkesteen[en]. da var ingen fra Halderager tilstæde. Vidnet har hørt tale om at Halderagers mænd har ladet mælke sine Kreature paa adskillige Stæder, som oven for Tver Elven og paa Qvilinge bakken, samt strax ved Leedet paa bøe Giærdet, og der hvor de nu er ved Elven i Tungene. hoved Citanten sagde at Qvilinge bakken har været en Slaatte. Vidnet svarede paa tilspørsel: at det har seet at Halderager mænd nu i nogle Aar, {har} ungefær 15 Aar, har slaaet sin {Ager} \hage/ hvor de har kundet om høsten før Kreaturene har kommet deri, og at deres Kreature har beitet paa Tørvigens mark under Stølen i marken, men nu hindrer det opsatte giærde dette. Den bemelte mærkesteen i haugen har ej Vidnet seet, eftersom den var borte da Lars Herrastvet talte derom, men i den Tid Lars tiente Torchel Tørvig, skulde den

1785: 266b

have staaet der. kan giøre Anviisning.

2det Vidne, Tosten Koltvet, 61 Aar gammel, i 3de leed beslægtet til Lars Halderager, og Sødskende barn til Helje Tørvigen, været paa Naboegaarden Tufte 8 á 10 Aar for ungefær 36 Aar siden. end videre sagde Vidnet at være noget beslægtet med 2 af de Andre mænd paa Tørvigen. Vidnet: at have hørt af en gl: mand paa Tufte, ved navn Johan/n/es, som nu er død, at Hageleeds bekken skulde være mærke imellem Tørvigen og Halderager, og den første Gaard ejede uden for eller Sønden for, og Halderager Norden for bemelte Bæk. Vidnet saa den tid han var paa Tufte, at en mand fra Tørvigen brente kul strax uden for bekken, og havde hugget veeden der, denne mand sagde at Tørvigen ejede dette Stæd. af sam/m/e gl: Johannes Tufte hørte Vidnet at der skulde være mærke i en haug imellem Halderager og Samejen, men Vidnet saa intet mærke, og kan ej heller anvise det; hørte da at Halderager havde melke Støl ved Tver Elven, men veed ej om det var oven eller neden for sam/m/e. Samejen {skulde} skulde være tilfælles for heele denne bøyd, og at Giærdet som er satt, skulde gaae længere ned, men for beqvæm/m/elighed skyld var sadt op i Bierget, da det \neml: Bierget/ siden

Giærdet, denne Sameje brugte og Halderager i den Tiid med Skaugen, {men} \og/ beite {kunde ej bruges af Halderager, da Giærdet hindret det}. Kan anviise bækken.
3de Vidne, Torjer Heljesen Slaate, gam/m/el 55 Aar, beslægtet i andet leed med Helje Tørvigen, og besvogret til nogen af de andre, i 3de leed beslægtet med Lars Fladerager. Vidnet har for nogle og 30 Aar siden tient 2 Aar i Tørvigen, og nogle og 20 Aar været paa Pladset Slaate her i naboelavet, har hørt at bekken som melt skulde være mærke op {til Garen} \efter/, og oven for Garen eller Giærdet er Sameje for helle!! (heele) Bøyden heromkring, Vidnet kan anvise dette. Vidnet kan ej angive hvem som haver sagt dette for ham, da han har hørt det her i Bøyden ald den Tiid. ved Elven har Halderager mælket sine Kreature oven for og neden for Tvet Elven eftersom det har kundet treffe sig. neden for Garen er og et Støkke som er Sameje for Tørvigen og Halderager, efter som Vidnet er fortaalt, og hvorpaa det kan giøre Anviisning.
Contra Citanterne begiærede at Retten vilde modtage Vidnernes Anviisning, og blev os da anviist den forommelte Tver Elv og Melke Støel ved samme, samt Qvilinge bakken strax neden for melke Stølen paa østre Side af Tver Elven, hvilket er nu udmark, men skal tilforn have en Tiid været Slaatte. den ved første Session anviste haug, imellem Elven og bekken, hvor mærkesteen[en] skulde staaet, der skulde mærket mellem Parternes Sameje paa denne Stæd i Nord og Sør \være/, blev og anviist, og er den for beskrevne, oven for den/n/e haug til Giærdet i Støls marken paastaaer Tørvigen fælleskab med Halderager, den siste Gaards

1785: 267

beboer derimod paastaaer at dette Støkke fra Herrestvets byttet {i øst til bbekken} til bekken i Nord og Sør, og fra bemelte haug op til Støls marks Giærde, skal ene tilhøre ham. Vidnerne sagde at det Støkke mark fra den stæd Tver Elven og bekken kom/m/er sam/m/en til oftmelte Støls marks Giærde, kaldes Tungene saaledes: at til {den} haugen hvor mærkesteenen havde staaet udj, blev kaldet nedre Tungene, Halderager tilhørende, derfra til første bierglav, mit Tungene, og fra sam/m/e til Giærdet under den fælles Støls mark, øvre Tungene, disse 2 siste Tunger er brugt af Parterne til fælles beite og hugst; og anviste Vidnerne Sønden for haugen i mit Tungene, hvor Tørvigens mænd har brent Kul, samt hugget de omvidnede baade halser i mit Tungene kaldet oven for haugen. imellem Vejen og Giærdet uden eller Sønden for bekken, noget oven for melke Stølen, anviste Andet Vidne hvor kulveeden {og} var hugget og kullene brent som omvidnet. bekken er den sam/m/e som for er anviist. vejen som Tørvigens mænd bruger at gaae til sin Støel, og undertiden at føre en Kløv paa, er den som ligger om Halderager op til Tungene og Halderagers mark. det af 3. Vidne bemelte Støkke under Giærdet, som er fælles {af} for Parterne, meente Vidnet mit Tungene og øvre Tungene med. Vidnerne forklarede paa Spørsmaal, at bekken skulde være mærke lige neden fra hvor den støtte til Tver Elven og op til Parternes fælles Eiendom, som er efter deres Forklaring i linie med den ommelte haaug!! Vidnerne bekræftede derpaa deres Vidnesbyrd og Anviisning med Eed.
Tosten og Ole Lars Sønner Halderager, som ere inkaldet at giøre Forklaring angaaende den af Halderager og Tørvigen efter contra Parternes angivelse, opsatte Gar eller Gierde langs bekken, declarerede: at Tørvigens Mænd var for 3 Aar siden foreenet med deres Fader, at der skulde opsættes Giærde uden for bekken saa ligesom det kunde giøres, for at forkorte Giærdet, og at Halderager skulde paa det omtvistede Stæd have frie melke Støel samt frie Vej op efter uden for bekken, da de kom \op/ og skulde giærde, arbeidet Vidnerne med et Støkke op igien/n/em, men da de kom til melke Stølen, blev tvist imellem Parterne om Giærdingen, Vidnerne arbeidet derfore ej med, da det ej blev giert efter deres meening som Forliiget var, men melke Stølen formeget inkneben, de fulgte derfor med Tørvigens Mænd og saa hvor de giærdet, men Giærdet ej meere end ved Enden som melt, Giærdet blev oven for Stølen satt tæt

an i bækken og ingen vej givet {Tørvigen} Halderagers Mand at drive sine Kreature op. Forliget var giort medens Parterne var hiem/m/e paa Tørvigens Bøe; og var da ej Ole med, men angaaende Giærdets opsættelse sagde han som Tosten. de aflagde derpaa deres Eed efter Loven.
hoved Citanten begiærede tilført: at han nu som før sluttede

1785: 267b

Sagen til Doms fra sin Side, med Paastand at nyde sin Eiendom Tungene kaldet, u{n}den Paastand af contra Citanterne, og at mærket for sam/m/e skulde være Støls Vejen imellem Tørvigen og Halderager paa den side, og den fælles Giærde mod Støls marken paa den kant, hvori tillige paastaaes fuldkom/m/en frie melke Støel, samt det af Tørvigen opsætte Giærde ved bekken at blive borttaget igien af dem, alt efter sine upartiske Vidner, eftersom hoved Citanten formeener at contra Citantens Vidner ere altfor nær beslægtet til at komme i betragtning i denne Sag, og endelig alle denne Processes Omkostning erstattet efter siste Tilførsel og for denne Session 12 rd:, foruden hvad Retten behager at tillægge sig. Sagde videre at han kan faae nok af beslægtede Vidner som \kan/ {skal} vidne med ham, men dette ansaae han unødvendig; de af {hoved} \cont:/ Citanterne i dag førte Vidner paastaaer hoved Cit: er hans Avinds Mænd.
Anders Kierevig fremlagde Jnlæg af 25de Maj 1785, saal:
Lars Halderager nægtede at have Rejst til Støls for!! (før) Tørvigens Mænd.
Anders Kiærevig med Jacob Tørvig sluttede Sagen til Doms med Paastand, at mærket maatte blive tilkient at gaae efter Hageleed bekken /: almindelig i Sagen bekken kaldet, til forskiæl paa den paa anden Side kaldet Tver Elv, og som oven for melke Stølen flyder sam/m/en med bekken :/ lige op til mit Tungen og i linie af haugen, der oven for, mit og øvre Tungene kaldet, at være tilfælles for Parterne, til Støels markens Gierde, hvor oven for tilforn er fælles for mange Gaarder, og at hoved Citanten bør vige fra melke Stølen som deres, \cont: Cit:[s]/, Eiendom. Elven, Tver Elven kaldet, skifter neden for melke Stølen imellem Halderager og Tørvigen uden Tvist. Anmelte sine Omkostninger som de begiærede erstattet, Stævne Penge, Jncaminationer, Rejser til Eieren i Bergen og Ulvig, samt til Fogden for at faae et Forsvar beskikket, og videre besvær, og for at møde her d: 27de Maj, da ingen Forretning kom for, 12 Mand en heel Dag, samt Skyds for Anders Kierevig med videre, i alt 12 rd:, foruden hvad de 12 Mand skal have, som hæftet sig her den heele dag d: 27de Maj, hvilket de {de} henstillede til Retten, Anders Kierevig mødte her og den Dag. og saaledes i et og alt inlod Sagen Dom.
Lars Halderager sagde, at Sagen var vel berammet til d: 27de Maj, men siden blev forandret paa hoved Citantens Forlangende til i Dag, og at Laug dagen med første beram/m/else var ej bekiendt givet for dem, \cont: Cit:/, var derfor ej hans Sag om contra Citanterne paa den Tiid vilde indfinde sig.
begge Parter sluttede saaledes Sagen til lovmedholdig Dom.
Saavel hoved som contra Citanterne sagde, at for at spare Omkostning vare de fornøyet med at Dom i Sagen blev afsagt paa næste høste Ting

1785: 268

for Jondals Skibreede den anden Tingdag.
Denne Forretnings Omkostning: 1 Dags Forretning 2 rd:, 2 Dages Diet Penge 1 rd: 2 mrk:, Skyds til Wigøer fra Heshammer!! (Hesthammer) 4 mrk:, tilbage besørges in natura, Lensmand[en] 1 rd:, og Laugrettet, hver 1 mrk: 8 s:, er 2 rd:, samt for at møde paa Tinget, hver 16 s:, tilsam/m/en 8 rd: 2 mrk:, som hoved Cit: betalte.

Eragtet.

Efter Parternes vedtagelse optages Sagen til anden Tingdag for næste høste Ting for Jondals Skibreede. hvilken Tid Laugrettet møder.

Anno 1785, den 2den Julij, blev Retten satt paa Tingstædet Utne, for i følge optagelse paa siste Som/m/er Ting for Kingservigs Skibr: at afsige Dom i de da optagne Sager, og Retten beklæd med nedennævnte Laugrett.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Torchild Tiøn mod Wiching Jørgensen Jaastad blev afsagt Dom!

Dersom Wiching Jaastad har efter sit tilførte betalt de paastævnte 22 Rdr: til Østen Alsager, hvilke han har tilstaaet at have modtaget af Citanten; saa har han handlet aldeeles uforsigtig, og denne gang mod Handleres sædvanlige betryggelse, ved ikke at modtage Beviis eller Vidnesfast levere Pengene. Af Acten bemærkes, at med Pengene fulgte Brev til Østen Alsager, og da dette ikke heller er leveret; saa hviler Formodning imod den instævnte Wiching Jaastad. Begge Parter har tilbudet, den eene Sigtelses og den anden benægtelses Eed. Da nu intet i Sagen er beviist, og den dog bør besluttes: saa Kiendes hermed for Rett: Dersom Østen Alsager trøster sig at aflægge Benægtelses Eed, ikke at have erholdet de paastævnte 22 rd:, og saadan Eed til næste Ting at anhøre, lovlig indkalder Wiching Jørgensen Jaastad; saa bør denne udbetale de nokmeldte 22 rd:, og udj Processens Bekostning 2 rd:; men skulde Østen Alsager ikke til bemeldte Tiid aflægge saadan Eed efter lovlig Omgangs maade; saa bør Wiching Jaastad for Tiltale i denne Sag frie at være. Det tildømte efterkommes paa lovlig maade.

Udj Sagen anlagt af Helje Olsen Hovland mod Faderen Ole Heljesen og Broder Christen Olsen ibidem, blev afsagt Dom!

Adskillige Vidner ere udj denne Proces, anlagt af Helje Olsen mod Faderen Ole Heljesen og Broderen Christen Olsen, afhørte; betreffende Faderens Løfte til hoved Citanten, om at nyde i sin Tiid det gandske Brug udj Eiendoms Jorden Hovland. Faderen Ole Heljesen, som contra Citant, har ikke heller benægtet, at saadant Løfte forhen er passeret.

1785: 268b

Jmidlertid viser Acten, at intet gandske forbindende er fuldbyrdet; ingen Contract oprettet; og intet Vidnesfast efter fælles Samtykke ingaaet til fuldkom/m/en Forsikring for hoved Citanten og hans Sviger Fader, som end ikke under denne Sag haver indfundet sig med Tilsvar. Ved den omvidnede Forlovelse har Vidnerne hørt tale om Løftet og frembragt sam/m/e, og hvormed Brudens Fader da skal have viist sig tilfreds; men ikke paastaaet videre Forsikring om Opfyldelsen af Faderen Ole Heljesen, som end ikke da var tilstæde. Jngen Kiøbe Summa blev benævnet for den nu omtvistede halve deel i Gaarden, nemlig 1 Pund 8 ½ Mrk: Smør, 3/8 huud, ¼ Geedskind, ¼ Løb Salt, ¼ Kalvskind, ¼ Faarskind med Bøxel og herlighed. Meget meere er det beviist, at hoved Citanten har været tilbuden denne benævnte halvedeel i Gaarden for en ringe Priis, men han ville da ikke indlade sig om det anbudne Kiøb. Faderen Ole Heljesen har siden Fattet det Forsætt, at see begge Broderne forhiulpne til leve Brød, foregivende at Gaardens gode Tilstand tillod at ernære 2de Familier; og derfor paa Grund af den allernaadigste Forordning af 14 April 1769, udstæd sin Disposition eller Deelings Brev til den yngre Søn Christen Olsen paa den bemelte halve deel i Gaarden Hovland, af 30te October 1783. Hoved Citanten har ikke heller ved sammes Publication d: 11te Juni 1784 fremlagt nogen Insigelse. Saa vist som lovlige Contracter og Forpligtelser, følgelig Lovens 5 Bogs 1

Cap: 1 Art:, bør opfyldes; saa betænkelig finder denne Rett, at det omvidnede Løfte, som ikke nøyagtig og lovlig i agttaget, og end meere af Helje Olsen selv forsømt, kan kuldkaste en legitimeret Disposition, og Jordegodsets Deeling grundet paa For alligerede Forordning, alt forfattet i et lovformelig Document. Efter saadan denne Sags forefundne Beskaffenhed Kiendes hermed for Rett: Ole Heljesen og Christen Olsen Hovland bør for Citanten Helje Olsens Tiltale i denne Sag frie at være, og Processens Omkostning ophæves.

De ved Retten nærværende Laugret er Iver Torchelsen Utne, Lars Larsen ibidem, Jacob Nielsen Rogde, Niels Amundsen Ystenes, Iver Jacobsen ibidem, Lars Larsen Lothe, Helje Hansen Haugse og Svend Knudsen Luttro.

Anno 1785, den 2den Julij, blev Retten satt paa Tingstædet Eide udj Gravens Skibreede, for [at] afsige Dom eller Kiendelse udj de paa sist holte Som/m/er Ting optagne Sager, og Retten beklæd med nedenbemelte Laugrettes mænd.

Hvorda! Udj Sagen anlagt af Wiglich Ødve med flere mod Torchild Lindebreche blev Eragtet.

Vel have ikke Citanterne tilstrækkelig beviist Sigtelsen; men

1785: 269

Torchild Lindebreche end mindre efterkommet at oplyse Sagen efter Contra Stævning, hvortil han har begiæret Tiid, og saadant at efterkomme ej var fornøden med videre at indkaldes af Citanterne. Det under 4de Juni d: A: fra Torchild Lindebreche inkomne Jndlæg beviiser intet; men det der anførte bør bevises. Derfor paalægges Torchild Lindebreche til næste Ting at producere nøyagtig Oplysning efter lovlig Omgangs maade; og Citanterne, der lader denne Kiendelse for ham lovlig forkynde, i agttager det fornødne til Sagens videre Frem/m/e og Slutning.

Anders Herrej mod Halsten Tveito.
Eragtet.

Paa det Halsten Tveito ej skal have mindste Føye at beklage sig med Retten overiilet; saa bevilges end engang og til næste Ting den forlangte Udsættelse, da Halsten Tveito paalægges at frem kom/m/e med det fornøden agtende til Sagens Slutning.

Wiglich Wangen mod Ole Nesheim.
Eragtet.

Ole Nesheim har ikke villet efterkom/m/e den ingaaede skriftlige Contract, end ikke underskrevet samme, men meget meere søgt Udhael, og ikke engang Personlig infundet sig for Retten ved dette Som/m/er Ting. Og da dette Søgemaal rejser sig af en foregaaende Proces, som bør staae Ole Nesheim lige aaben i mangel af Forliget[s] Opfyldelse; saa haver Citanten at continuere samme Sag til næste Ting, og lade denne Kiendelse for Ole Næsheim lovlig forkynde, samt videre at i agttage alt lovligt.

Ahlert Harie mod Ole Westrem.
Eragtet.

Den instævnte Ole Westrem har tilstaaet Kravets Rigtighed, men anmeldet, at Pengene, de paastævnte 29 rd: 4 mrk: 6 s:, ved hans Søn var betalt i den Tid Tinget holdtes, men havde ej enda kundet faae Qvittering; i saadan Anleedning paalegges Ole Westrem til næste Ting at

fremlægge den paaberaabte Qvittering, eller og Dom da at modtage til Kravets fulde betaling. Og denne Kiendelse besørges i fornøden fald for den instævnte lovlig forkydt.

Sergeant Top mod Tosten Legreid.
Eragtet.

Det paaligger Tosten Nedre Legreid til næste Ting at godtgiøre det Kravet er betalt, følgelig hans passerede Tilførsel, eller og endelig Dom da at modtage. J mangel af den belovede betaling, haver Citanten at lade denne Kiendelse lovlig forkynde.

Ole Westrem mod Lars Wambem.
Afsagt {Eragtet.} Dom!

Med Lars Wambeims haandskrift af 29 Jan: 1783, hvilken han ikke har benægtet, har Citanten Ole Westrem beviist Kravets Rigtighed. Vel har den instævnte under Sagen ført Vidner om handel imellem dem, passeret for 6 á 7 Aar siden,

1785: 269b

og mueligt kunde vedkom/m/e eller leqvideres i dette Krav; men da den fremlagde haandskrift af 29 Jan: 1783 lyder paa da opgiorte afReifning; saa kan den foregaaende handels Reigning ikke her komme i betragtning. Ligeledes har Lars Wambem fremlagt Regning af 6te Juni 1784, hvilken er benægtet af Citanten, kan altsaa ligesaalidet regarderes, som Jnlægget af 6te Juni 1785, som mueligt kan indeholde Sandheder, men ikke beviiste; og derfor Kiendes og døm/m/es hermed for Rett: Lars Wambem bør til Citanten Ole Westrem betale de paastævnte og udj haandskriften af ovenmeldte Dato benævnte 24 rd: 5 mrk: 10 s:, samt udj Processens Omkostning 2 rd:, som efterkom/m/es 15ten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under executions Tvang.

Laugrettet er Anders Lille Graven, Gudmund Larsen Røn/n/estrand, Iver Ricoldsen Kierland, Tosten Olsen ibidem, Morris Larsen ibidem, Siur Olsen Eide, Lars Olsen ibidem, og Iver Eide.

See fol: 199, Aastæds Sagen paa Haldanger: efter at sam/m/e var til ende bragt, infant sig hos mig Niels Haldanger og leverede en Sæddel, hvorpaa de manglende Mærker vare antegnede, sam/m/e er saa lydende:

Neden under Aasems Eiendom ligger en Skove Teig, vor!! (hvor) der er giort Markeskiel og Steening, er nedsatt en X i Store Løbet kaldet, sam/m/e viser i Nordost i trende efter hinanden huggede korser, den siste staar paa en høy bierg nov og viser i Nord til Biønsteg Giel, hvor der staar en X. det benificerede Gods i Aasem ligger paa øvre Side af Mærkerne, og Niels Paulsen Haldanger paa den nedre Side.

J continuation af den \ovenstaaende/ paa Gaarden Herrastvet og Halderager, fol: 209, behandlede Mærkes Forretning, blev Laugrettet tilsatt efter Parternes Anviisning at nedsætte Mærker dem imellem, {og} derefter optegne {Mærkerne} \ sam/m/e /, og skriftlig under deres hænder levere Sorenskriveren {dette}, hvilket de og har {giort} \ efterkom/m/et /, men eftersom Niels Herrastvet synes at være fornærmet med nogle Mærkers nedsættelse, vilde Sorenskriveren ej tilføre Forretningen til Protocollen forinden Laugrettet var først nærværende med Parterne, og endhver da kunde sige sin Meening sam/m/e angaaende. Da nu Aastæds Sag atter holdtes paa Gaarden Halderager d: 29de Juni d: A:, blev tit melte

Forretning i Retten oplæst for Laugrettet, som er det sam/m/e Forretningen haver underskreven, og \for/ Parterne, de første sagde at det i alle maader var forrettet efter Parternes Anviisning og med deres Samtykke paa den Tiid, og om nogen af Parterne efter {har} \er/ bleven af andre Tanker end de da vare, kan dette ej kom/m/e denne Forretning ved. Parterne, undtagen Niels Herrastvet, havde intet mod det oplæste, men Niels sagde at endeel mærker var sadt ham for nær, da nu bemelte Niels intet havde imod merkernes nedsættelse paa den Tid Forretningen skeede, men var da venlig forligt med de andre, saa bliver og den oplæste Forretning

1785: 270

her tilført, og som en af Niels Herrastvet frivillig ingaaet Contract bør efterleves. Forretningen saalydende.

Anden Dags Forretning, da Vi begave Os til at giøre Skiæl og Markesteening imellem Halderager og Herrestveds Eiendomme, hvor da Halderager tilhørende Eiendom er paa den søndre Side, og Herrestveds Eiendom paa den nordre Side, saasom første mærke, da fandt Vi en gammel merkesteen staaende nære ved Elven i Syrdals Kroen, som fandtes lovlig, som viser til en Kors, Vi giorde i et Skarv; nær hos og der viser hen til Syrdals Braate, hvor der i linie bleve sadte 3 merkeskiæl-Steene, og paa Syrdals noven nedsadte Vi en mærkeskiæls-Steen, som viser i linie hen til høyeste Dyrdals-Notten, og der imellem sadte Vi et merke, og fra det mærke i Syrdals-Notten viser i linie hen til Selge-Stien, og der imellem nedsadte 3 merke-Steene og en Kors, og i fra det merke i Selge stien viser i linie hen til det gamle merke, som fandtes i Miølstølskar-Kleven, og der i den linie ere sadte 3 Steene og en Kors, og i fra det gamle Merke i Miælkestølskar-Kleven, som viser i linie hen til høieste Revshaugs-Notten, med en Kors i, og der imellem paa Braatteli-Braatte ere nedsadte 3 Merkeskiel-Steene, og i fra Refshaug-Noten i sam/m/e linie hen til Refshaug-Snaasen, hvor der blev sadt et Merke, og derimellem ere sadte 2 Korses-merker, og i fra Refshaug Snaasen, hvor det Merke blev sadt, som viser i linie hen til Dordey-Hollen, hvor der blev sadt en Merkeskiæl Steen, og derimellem et Merke i Dordey hol-Nobben et Kors, og i fra Dordey holen i linie hen til Vaaskaar-Noten, hvor der blev nedsadt en Merkeskiæl-Steen, og der imellem er en Kors og en Steen nedsadt, og i fra det Merke i Vaaskaar-Noten som viser i linie hen til Biørge-Noten, hvor deri blev huggen en Kors, og deri mellem en Merkeskiel-Steen, og i fra det Merke i Biørge-Noten, som viser i linie hen til Skotte-Snaasen, hvor der blev nedsadt en Mærkeskiæl-Steen, og der i den linie blev nedsadt en Steen, paa Qvitte-bleg-Berge, og et Kors i øverste Enden paa Bratte-Skarvet, og i fra det Merke paa Skaatte-Snaasen, som viser i linie hen til høyeste Katugle-giele, hvor der blev sadt et Merke, og der imellem i den linie ere 2de Merker, og i fra det Merke øverst i Katugle-gele, som viser hen til indre Enden aaven i Raassasti skaaren, hvor der blev sadt et Merke, og der imellem i den linie bleve hugne 2de Korser, og i fra det Merke, oven i indre Enden paa Rossasti-Skaaren, som viser hen til Rossastie-Løbet uden i, hvor der blev sadt et Merke, og i fra Rossastie-Løbet, hvor det Merke blev sadt, som viser i linie hen til oven i indre Enden paa Qverne-Huus-Skaaren, hvor der blev sadt et Merke, og der imellem paa Li(.?)-Braatte, bleve sadte 2de Merker, og i fra øverste indre Enden paa Qverne-Huus-Skaaren, hvor det Merke blev sadt, som viser i linie hen til Vedtlestien over Elven, hen til gars-Enden, hvor Ende-Byttet er paa den/n/e Strækning imellem Halderager og Herrastvedt;

Altsaa vare Parterne vel fornøiede med Forliget, som de giorde for Retten.

Actum, Halderager, den 11te Oct: 1784. Samson Larsen Hugen!! (Haugen). (L. S.) Jon Birisen Kopren. (L. S.) Torbiøn Wiglichsen Traa. (L. S.) Ole Knudsen Dræbreche. (L. S.)

Helge Olsen Molven. (L. S.) Siur Larsen Præstgaard. (L. S.) Gunner Tollevsen Vigene. (L. S.) Syver Nielsen Wiig. (L. S.)

Anno 1785, den 1ste Septbr:, blev Aastæds Retten atter satt paa Gaarden Sæland i Gravens Skibrede, for at continuere den forhen anlagde Sag, og Retten beklæd med efterskrevne Laugrettes og Meddoms Mænd, neml: 1: Iver Ricoldsen Kierland, 2: Tosten Brynildsen Hamre, 3: Wiglich Ellingsen Traae, 4: Anders Josephsen Lille Graven for Niels Fylkedal, 5: Lars Aadsen Oure, 6: Niels Møen for Knud Andersen Oppeland, 7 Lars Svendsen øvre Lie, og 8de: Siur Haldorsen Grove. hvilke anmeldte sig ubeslægtede til Parterne.

Hvorda! Gullich og Knud Sæland fremlagde skriftlig Stævning af 25de Julii 1785, som blev læst, af saadan Inhold:

Af de i Stævningen benævnte mødte Peder og Elling Skutle, samt Kield Takle; men ingen fleere, og aldeles ingen af de opgivne Vidner.

De bemeldte 2de Mænd fra Skutle sagde, at de møde med Tilsvar for sig selv og for Knud Knudsen Skutle,

1785: 270b

Baar Larsen Skutle, \og/ Anders Pedersen Nedre Skutle.

Citanterne, som formærkede at ingen af Vidnerne møder, og at altsaa denne Sinde intet kunde beviises, maatte begiære dem tilligemed Contra parterne forelagt Laugdag til en beleylig Tid end nu i Høst.

Eragtet.

De lovlig instævnte, men udeblevne Opsiddere paa Gaarden Skutle, Gullich Gullichsen, Samson Torbiørnsen med Curator Peder Øgre, Lars Pedersen Istad, saavelsom de nu udeblevne Vidner Knud Larsen Takle, Erich Thomæsen Grønlien, Ole Olsen Haatvedten, Baar Olsen og Ole Brynildsen Fladlandsmoen. forelegges de første at møde med Tilsvar, tilligemed de nu mødende Parter og Kield Takles Curator Baar Rochne, og Vidnerne under Lovens Faldsmaal at møde her paa Aastædet Gaarden Sæland i Gravens Skibrede, den 4de Novembr: førstkommende, da Sagen atter foretages. Citanterne besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt for de vedkommende.

Omkostningerne beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet 1 rdr: 2 mrk:, Skyds 3 mrk:, tilbage leveres in natura, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 rdr:, Lænsmændene 1 rdr:, i alt 6 rdr: 5 mrk:

Anno 1785, den 19de Septbr:, blev Aastæds Retten atter satt paa Gaarden øvre Leque, for i Continuation at behandle den forrige Sag mod Enken Anna Nedre Leque (Leqve) og hendes Sønner, Retten betient med de samme Laugrettes og Meddoms Mænd, som paa Folio 256 findes anført.

Hvorda! Iver øvre Leque fremlagde skriftlig Stævning af 22de Augusti 1785, som blev læst, og er saa lydende:

Paul Leqve fremlagde Inlæg af dags Dato, som han begiærede nu oplæst, og er af saadan Formeld:

1785: 271

Fra Christopher Hieltnæs blev fremlagt et Skrift paa vedbørlig stempl: Papir, saa lydende:

Iver Leque ved Lars Wambeim begiærede, at Retten ville antage det i Som/m/er, ved forrige Session fraværende Vidnes eedelige Vidnesbyrd af Dato 1 Septb: d: A:, som blev modtaget, da Vidnet ikke sorterer under dette Værneting, og er saa meldende: dernæst begiærede, at de forhen afhørte, og ikke eedfæstede Vidner maatte anviise det omvidnede i Hieskaarene, og derefter eedfæstes.

Poul Leqve begjærede Rettens Kiendelse angaaende sit fremlagde Inlæg; sagde derhos, at have i afvigte Sommer mødende Vidner, som nu skulle giøre Anviisning og eedfæstes, ere ikke ved Retten tilstæde.

Lars Wambem for Iver Leqve sagde, at Aarsagen til Contra Citantens Vidners Udeblivelse kan ikke ansees for Eenfoldighed, men snarere for at bringe Sagen i Udhael; paastod derfor, at Sagen paa hans egen Bekostning maatte udsættes,

Poul Leqve formeente, at Vidnerne burde have infundet sig uden videre Erindring, efter Rettens aflæste Kiendelse.

Derefter blev Eragtet:

Poul Leqve paa egne, sin Moders og Søskendes Vegne, har ved Inlæg af Dags Dato paastaaet Dom paa Iver Leqves forøvede Næver Flækning i Hieskaarene, og derhos paastaaet den af Hoved Citanten producerede Continuations Stævning afviist for saa vidt den ikke vedkom/m/er Hoved Qvæstionen i Sagen. Dog har Poul Leqve ikke sine Vidner tilstæde, som nu skee burde, efter Rettens seeneste Kiendelse, for at anviise det omvidnede, og derefter eedfæstes; men, da alle Vidnerne \ere udeblevne/, end ikke Hoved Vidnerne infinder sig til Befaring, Anviisning og Eedfæstelse; saa falder af sig selv, at ingen Dom denne Sinde kan afsiges i Hoved Sagen, neml: om Iver Leqve har været berettiget til den omstævnte

1785: 271b

Næver-Flækning eller ikke. For saa vidt den fremlagde Continuations Stævning anrører Steening og Reening med andre denne Hoved Sag uvedkom/m/ende, bliver den og afviist til nyt og lovlig Stævnemaal, da Tids beram/m/else paa Anmodning skal vorde meddeelt. Og, da nu intet videre med denne Sag i Anledning af forbemeldte Mangler kan foretages, saa bliver denne Sag udsatt til anden beleylig Tid, som nu ikke kan bestem/m/es formedelst de forestaaende Ting reyser, men skal nærmere blive bekiendt giort, og til samme Tid Vidnerne paalegges at møde. Derhos maae Parterne tilskrive sig selv den Uleylighed, som af Vidnernes Udeblivelse kan følge; saa skal og ved endelig Dom paaskiønnes Processens Bekostning.

Denne Sags Bekostning: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diæt 1 d: 2 mrk:, Skyds 1 rdr:, Lænsmand[en] 1 dr:, Laugrettet 2 rdr:, i alt 7 dr: 2 mrk:

Anno 1785, den 19de Septbr:, blev, følgel: Parternes Vedtagelse paa Gaarden øvre Leqve, efter at Sorenskriveren med Laugrettet havde confereret, neml: det sam/m/e, som sidst betiente Retten og paa Folio 260 findes benævnte, imellem Opsidderne paa Gaarden Ose og Sævertvedt, saaledes eenstem/m/ig

Dømt og Avsagt:

Denne Sag reyser sig deraf, at Parterne formeene sig paa begge Sider at være fornærmede ved ulovlig Beedning; Vejes Brug paa ubeleylige Stæder, og til Skade, samt Hinder udi Fiskeriet i den fælles Elv: og, at Contra Citanterne bruger Broer, som tilhører Ose Mænd, og af dem betales, uden noget Vederlag; og endelig en Qværne-Veyt, som tilhører Hoved Citanterne, og Sævertvedt synes at være fornærmet ved. Angaaende Veyene og Qværne Veiten ere Parterne foreenede, saa dette ey kom/m/er videre i Betragtning, men de øvrige Poster blive her at paaskiønne. Parterne finder sig fornærmede ved Beedningen, og dette kan ej endres uden ved Giærde. Den fremlagde Forretning af 22de Juni 1780 viiser, at Sævertvedt skal have sine

gamle Beyter, men den viiser og, at Ose eyer Græsset i Slaatte- eller Ose Bakkene. Der er ingen Eyendom i Græsset eller Græsmarken, naar Contra Citanternes Smaler skal have Frihed at beyte der saa længe de lyster; ligesom det og er ubilligt, at Hoved Citanternes Kreature skal opæde Græs og Korn paa Pladset Storøen, Sævertvedt tilhørende.

1785: 272

Broen til Storøen er beviist en almindelig Broe til Gaarden Ose; imidlertid, da Sævertvedt ligeledes haver Brug der, synes det, at Contra Citanterne, Sævertvedt, bør efter Billighed være med at reparere den med Arbeyde, naar noget derpaa maatte mangle, saavelsom den anden Broe til Melke-Støelen med Arbeyde ¼ Deel, men i Broen til Støelen at svare Arbeyde og Tilfang for ¼. Hermed Kiendes da, efter denne Sags forefundne Beskaffenhed for Rett: Parterne bør opsætte Giærde imellem Pladset Storøen og Oses Eyendom, og imellem Slaatte eller Ose Bakkene kaldt, og bekoste sam/m/e efter Jordskyld. Til at reparere Broen til Søen og Storøen, samt Broen til Melke-Støelen, svarer Sævertvedts Beboere den ¼ Part i Arbeydet, og til den anden Støels broe ¼ Part i alt. Ingen af Parterne maae giærde over Elven til Hinder for Fiskeriet, under lovlig Tiltale, og af de Giærder, som nu findes, bør borttages saa meget i Dyb-Aalen af Elven, at Fisken kan have frit Løb. Eftersom Contra Citanterne have begiæret den forrige Sag, som paa Tinget af dem {var} \er/ anlagt, her paakiendt, og Giærdernes Opsættelse er til fælles Nytte, men dog alle Omkostninger i denne Sag til Rettens Personer, med videre, er udlagt af Hoved Citanterne; saa bør Contra Citanterne betale dem i Omkostning 8 rdr:, som betales og alt efterkom/m/es inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Anno 1785, den 22de Septbr:, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Bleje i Ullensvang Kirke Sogn og Kintzervigs Skibrede, for at behandle følgende Sag, og Retten betient med følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Svend Larsen Eednæs, 2: Friderich Pedersen Jaastad, 3: Haldor Larsen Mæland, 4: Ole Haagensen Espen, 5: Tosten Johannesen Hofland, 6: Wier Thomasen Hougstvedt, 7: Jon Larsen øvre Qvale, og 8de: Halgrim Torbiørnsen Mæland.

Hvorda! Lars Larsen Bleje anmeldte til denne Tid og Stæd ved mundtlig Varsel, efter den af Sorenskriveren meddeelte Tids beram/m/else af 27de Juni d: A:, at have inkaldet Guttorm Olsen Blejen, Peder Amundsen ibid:, og Amund Pedersen Lofthuus, som Opsiddere paa Gaarden Bleje; item Giert Aalvigen, Halvor Langesæter, Ole Rejsæter, Ole Kambestad og Greb Maagestad, som Værger for Medeyerne, at være tilstæde ved Mærkesteens Forretning, og den fælles eyende Skovs Deeling, tilligemed Syn og Grandskning at bievære og modtage; og de inhægnede Træder eller Giærder at afslaae til fælles Fæe beyte

1785: 272b

Om Vaaren, hver at beyte sine Kreature paa sin egen Bøe, og ey overtræde de andre, samt Guttorm sine Kirsebær Træer, som giør Citanten Skade, at afhugge; derom at anhøre under Faldsmaal kaldte Vidner: neml: Peder Amundsen Bleje, saa vidt Tunet betreffer, Knud Hansen Jaastad, Giermund Knudsen Espe, Johannes Matthiesen Mid-Bleje, \og/ Aase Qvæstad, og derefter at modtage Dom i Hoved Sag efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at erstatte skadesløs. Anmeldte derhos at have fleere Vidner tilstæde, som han reserverede at føre i fornøden Fald.

Af de instævnte mødte alle, undtagen Halvor Langesæter, men for ham infandt sig Torchild Lindebrekke, og Vidnet Knud Hansen Jaastad, som anmeldtes at være syg.

Kaldsmændene Lænsmand Jon Haugse og Svend Grimen afhiemlede lovlig Varsel for det udeblevne Vidne.
Under denne Sag fremstode Peder Bleje og Sønnen Amund Lofthuus, og anmeldte, at have til denne Tid og Stæd, følgel: Tids beram/m/else af 30te Aug: d: A:, med mundtlig Varsel inkaldet Guttorm Bleje at bievære Steenings og Mærkeskiæls Forretning, hvorved Citanterne paastaaer deres Brug i Gaarden Bleje separeret og udmærket fra den instævnte Guttorms; samt at det nye opsatte Giærde i Thunet, som hindrer dem Veyer, vorder aftaget, videre, at Citanterne paastaar deres gamle Vey og Gang til deres Løe Huus ubehindret, og endelig, at Guttorm Bleje skal være ansvarlig for et Æble Træe, som af hans Kreature er bedervet, derom at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Tosten Aadsen Bleje, Astrie Olsd: ibid:, Asbiørn Maage (Mauge), Aase Peders: Qvæstad, Jacob Gundersen Mid-Bleje, samt godvillig mødende Vidne Ragnilde Haaversd: Bleje. og den instævnte Guttorm Bleje derefter at modtage Dom i Hoved Sag, og Processens Omkostning at erstatte, alt efter den reserverende Irettesættelse.
De indstævnte mødte alle, og vedtoge lovlig Varsel.
Hvad angaaer Lars Blejes Sag, da declarerede han og Amund Lofthuus, samt Faderen Peder Bleje, at imellem dem var ingen Tvist angaaende Mærkerne; ligesaa declarerede Citanten og den instævnte Guttorm Bleje, at de være!! (vare) foreenede inbyrdes om Mærkerne imellem deres Bøe og Ager, saavelsom ang: deres fælles Skovs Deeling; men hvad Thunet betreffer, lader det an-!!

1785: 273

ankomme paa Rettens Syn og Grandskning, med videre Skiøn, efter Vidners Forklaring. Videre sagde Parterne, at de ere foreenede om de inhægnede Træder eller Giærder.
Guttorm Olsen Bleje fremlagde skiftlig \Contra/ Stævning, \uden Dato/, som han begiærede læst, og er saa lydende:
Lars Bleje tilligemed Amund Lofthuus protesterede mod det oplæste Stævnemaal, som aldeles ulovlig, siden Vidner ere anførte, som skulle vidne om ubestemte og unævnte Ting, saasom om ubilligt og fornærmeligt, som kunde vidt uddrages og meget Hoved Sagen og Stævningen uvedkommende. Derimod antoge de lovlig Varsel og Stævning for saa vidt Mærkeskiæl angaaer.
Lars Bleje anmeldte nu, at her: General Krigs Comissaire Gyldenkrants er Medeyer i Amund Lofthuuses Brug for 9 Mrk: Smør uden Bøxel, og, at han ikke var tilkaldet [i] denne Sag.
Tobias Helleland, som befuldmægtiget, fremstod for Retten og sagde, at han paa velbemeldte her: Gyldenkrantses Vegne havde intet imod Sagen eller Søgemaalet, og var tilfreds med Lars Blejes og Amund Lofthuuses Foreening.
Lars Bleje ingav {Laugdag} Inlæg dat: 16de Septb: sidstleden, som blev læst, og er saa lydende:
Lars Bleje med Guttorm ibid:, og de øvrige instævnte Formyndere fremkom for Retten og begiærede tilført, at de nu saaledes vare venlig foreenede: Deres fælles Kreature nyder deres fælles Beyter ubehindret, men paa det, at Kreaturene ikke skal vænnes at beyte paa een Mands Eyendom visse Aarets Tider meere end paa en anden Opsiddere; saa skal Parterne paaagte af og til i fornøden fald, at drive Kreaturene saaledes til Beyterne, at ingen meere end den anden fornærmes. Guttorm beholder herefter, som forhen, Græsset at slaae i Thunet, derhos formeenes ikke de øvrige Opsiddere, som forhen af og til at lade sine Heste beyte der for en kort Stund; dog skal Guttorm eller Efterkommere ikke tilegne sig nogen særdeles Eyendom i Thunet frem for de øvrige Opsiddere, til Hinder for Veye og Tufterne. Lars Bleje bruger herefter som tilforn den gamle Vey frit og ubehindret, hvorimod han vedligeholder Grind eller Leed, som ingen af Parterne af Skiødesløshed, selv, ved Børn eller Tienere, lader staae aaben

til Skade for nogen af Parterne. Derhos anmærkes, at Guttrom ikke ved Ager, eller Sæd i Ageren, saasom Rug Sæd, hindrer Lars at bruge Veyen.

1785: 273b

Amund Lofthuus tilligemed Guttorm Bleje og de øvrige instævnte vedkommende declarerede for Retten at være venlig foreenede i denne Sag saaledes: Det gamle omtvistede Giærde, som i de seenere Tider er flyttet, deraf skal det nederste Stykke flyttes strax til den forrige Plads; det øvrige Stykke af Giærdet skal blive staaende indtil Amund maatte finde for godt at reparere sit Huus, da skal Guttorm være pligtig at flytte Giærdet til den forrige Plads, som skal nu vorde udmærket. Angaaende den anden Vey paa den Nordre Side af disse Parters fælles Løe huus, er saaledes forligt, at da Lars Bleje for Retten har tilstaaet at ville tillade dem paa hans Mark at anlegge beqvæm Kiørsel Vey, som Amund og Guttorm selv bekoster og oprydder, og skal Guttorm være ansvarlig for det ved Veyen staaende Æble Træe, at det ikke bedærves, da Guttorm i saa fald anskaffer ham et ligesaa godt Æble Træe paa anden Grund. Derimod frafalder Amund Lofthuus at bruge den forrige og hævdede Gange Vey igiennem (b?)øen; End videre belover Guttorm at være behielpelig at afskufle Sneen om Vinteren, i Tilfælde, at stor Snee maatte intreffe og hindre at frem komme. Lars Bleje herunder reserverede, at Amund og Guttorm ikke herved fanger Hævd paa den tilladte Vey, saaledes, at {hindre} han skulle i sin Tid formeenes at reparere sit derved staaende huus. Videre vare Parterne foreenede, at naar Guttorm finder fornøden at reparere sit Smale Huus, saa skal Amund Lofthuus være pligtig at qviste hans der staaende Æble Træe saaledes, at det ey bliver til Hinder.

Forestaaende Forliig blev oplæst og af Parterne tilstaaet rigtig at være.

Med det passerede var Dagen forløben, derfor begiærede Parterne, at Mærkerne efter deres Foreening og Anviisning maatte nedsættes og beskrives.

Anno 1785, den 23de Septbr:, continuerede Aastæds Sagen i Overværelse af de benævnte Parter og Laugrett,

Hvorda! Retten begav sig ud, og blev først anviist og nedsatt Mærkesteene ved Agerne, som følger:

1785: 274

Inden for Guttorms Nøst, paa indre Side af Veyen, blev nedsatt en Mærkesteen, som viiser op til en jordfast Steen, hvori er hugget en X (dvs: ein / med ein tverrstrek midt på, og i kvar ende av denne ein liten tverrstrek. Er brukt fleire gonger i denne og neste saker. Vert teke for X), derfra til en Mærkesteen under Ager Reenen, som viiser ud i en anden Mærkesteen, hvilken atter viiser i en jordfast Steen, deri hugget en Vinkel Gloppe, der igien viiser i 5 andre Mærker. Denne Ager, som kaldes Smidie Ageren, tilhører Lars Bleje paa den indre og øvre Side. Stor Ageren kaldet, tilhører Lars Bleje, og er separeret fra de andres Eyendom med 13 Mærker. Brække Ageren tilhører ligeledes Lars Larsen, tilligemed Reenen derunder til Bækken, er indhægnet med 4 Mærker. Videre tilhører ham saa kaldet Lang Ageren, som er inhægnet [med] 18 Mærker. Item Lille Myr Ageren kaldet, separeret med 6 Mærker. Ang: Bøen saaledes: Under Kirsebær haven {under} oven for Brække Ageren er hugget en Vinkel Gloppe i en jordfast Steen, som viiser til Giærdet tvert over Vejen. Uden for Ildhuuset er nedsatt 1 Mærkesteen, som viiser ud oven for Larses Bue til Veyen, under Veyen en I Gloppe som viiser op til Giærdet, og der hugget X i et Skarv. Neden for disse Mærker ejer Lars, og Guttorm oven for. Braaberg Reenen kaldet, tilhører Lars, og er inhægnet med 5 Mærker. I Amunds Hage ligger et Stykke Jord kaldet Stykket, som er inhægnet med 5 Mærker, og

tilhører Lars. Lahammer Teigen tilhører Lars, og er separeret med 7 Mærker af Steene og Korser. Siden deeles Bøen ved Kiørsle Veyen, saaledes, at Lars eyer under og Guttorm oven for Veyen. Slaatte Teigen kaldet Mellem G(...?), er adskildt fra Amunds Bøe ved en X i et Skarv ved Søen, og en Mærkesteen op under Kiørsel Veyen; oven for Veyen er det adskildt fra Amunds Bøe med 3 Korser op til Afskaar Bierget. Ind efter denne Teig oven for Veyen er satt 5 Mærker som viiser i Vinkel huggen i en Steen oven for Skipper viig Helleren, som viiser i 3 Mærkesteene og en X huggen i en Steen ved Søen. I Skipper Viig ved Søen er hugget en X i et Skarv, som viiser op efter i 5 andre Mærker efter hinanden i samme linie til Skorve Giærdet eller Bøe Garen. I et Støkke Bøe kaldet Midlejte Teigen, er hugget en T, som viiser op til en Mærkesteen, og videre ind eller Sør efter i 6 andre Mærker, den sidste er en Vinkel Gloppe, som viiser op til

1785: 274b

en Opse ved Bøe Giærdet. Uden for Guttorms Stue hugget en Vinkel Gloppe i en jordfast Steen, som viiser i 2de andre Mærker, den sidste viiser ind efter i X, og denne igien i en Vinkel Gloppe som viiser \i 7 andre Mærker/ op efter til Bøe Giærdet. Paa den indre Side af bemeldte Mærker ejer Lars, og paa den yttre eller Nordre Side ejer Amund. Nødeflaat Teigen kaldet, som begynder oven for Smidien, der nedsatt en Mærkesteen, som viiser i 18 andre, og den sidste ved Elven, ved hvilke Mærkesteene denne Teig paa den Søndre og øvre Side er adskildt fra Guttorm og Amunds Bøe. Paa den yttre eller Nordre Side af denne Teig er nedsatt en Mærkesteen, som viiser i en Vinkel Gloppe i en Berg Nolt, hvilken viiser op til Amunds Giærde, hvilket Giærde adskiller Amunds og Lars Bøe lige til Elven. Melke-Støels Teigen er adskilt paa nedre Side fra Amunds og Guttorms Bøe med 4 Mærker. Paa den yttre eller Nordre Side adskildt fra de bemeldtes Bøe, atter med 4 Mærker. Øyene kaldet, eller Gamle Teig, er inhegnet med 6 Mærker, ellers adskiller Bækken for det meeste Eiendommen, saaledes, at Lars ejer paa den Nordre, og Guttorm med Amund ejer paa den Søndre Side. Den Nyere, saa kaldet Øye-Teig, er paa Søndre Side inhegnet med 5 Mærker; paa den yttre Side adskiller Bækken Larses Ejendom fra de andre. Larses Bøe fra Amunds i Hærsæter er adskilt med 12 Mærker. Braate, en Teig saa kaldet, er adskilt fra Guttorm og Amunds Bøe med 8 Mærker; men et lidet Stykke paa den indre Side gaaer Mærket efter den høyeste Ryg, og ikke findes Mærker. Paa den indre Side adskiller Bækken. Giærdes Flaat, et Støkke Bøe, Rubbe Teigen, og Tungen, er adskilt paa den yttre Side fra de andres Bøe med 7 Mærker, paa den øvre Side med 4 Mærker. Bøen Hæggemaalet, ligger midt i Guttorms Bøe, og er indhegnet med 5 Mærker. Halve Maalet ligger ligeledes i Guttorms Bøe, og er indhegnet med 4 Mærker. Maalet ligger i Amunds og Guttorms Bøe, og er ligeledes indhegnet med 4 Mærker. Det Giærde i Guttorms Bøe i Skipper viig tilhører Lars. Et Selje Træe i Guttorms Bøe, og tilhører ham, har Lars Tilladelse \der/ at sætte sit Hesie Troe. Larses Skove Teig ang: der er oven for Skipper viig Garen, \i/ en jordfast Steen huggen en X, som

1785: 275

viiser op til 2de efter hinanden nedsatte Mærkesteene, derfra op efter i en under Midlejte Vejen huggen X i en jordfast Steen, som viiser op i en Mærkesteen strax oven for Vejen, hvilken viiser i en Bierg Opse, hvor er huggen en X, derfra i en Mærkesteen og 2de Korser efter hinanden, den øverste under Kambestad Giærdet inden for Lejflad skalden; uden for Mærkene, eller paa Nordre Side, tilhører Lars Skoven, og inden for Guttorm. Paa den yttre eller Nordre Side er Mærkerne efter Bækken med 3de X, den første er huggen ved Aasgaard Garen i et Skarv i Bækken, den anden under Midlejte Vejen, i et Skarv i Bækken, den 3de i et Skarv i Bækken under Kambestad Garen inden for Brager enden; paa den yttre eller Nordre

Side af Bækken er Guttorms Skov, og paa den indre ejer Lars Skoven. Oven for Melke støelen er en Teig, som tilhører Lars, fra Giærdet inden for Melke støelen, med 5 Kors adskilt, som viiser efter hinanden op til Enden af Øye Garen; inden for Mærkerne er Amunds Skove Teig, og uden for tilhører Lars.

Da ingen af Parterne havde videre denne Sinde at erindre i henseende Lars Larsens og de øvriges Brug, men reserverede i fornøden fald ved den anden Sag imellem Amund og Guttorm, saa vidt samme kunde anrøre Lars Larsens Brug.

Derfor bliver denne Sags Omkostning her at beregne, neml: 2de Dages Forretning 3 rd:, Laugrettet á 1 mrk: 8 s:, er 2 dr:, Lænsmanden 1 rdr:, Diet á 4 mrk:, er 1 dr: 2 mrk:, i alt 7 dr: 2 mrk:

Saasom Dagen med den vidtløftige Anviisning og Mærkers Nedsættelse er forløben; saa beroer med det øvrige til i Morgen.

Anno 1785, den 24 Septbr:, continuerede Aastæds Sagen imellem Amund Lofthuus og Guttorm Bleje i Overværelse af det tilførte Laugrett.

Hvorda! Amund Pedersen og Guttorm Bleje anmeldte at være i henseende Mærkerne saaledes foreenede, og efter deres Anviisning at være nedsatte, som følger:

Ageren, Salt Saae kaldet, ved Nøsten, er indhegnet med 6 Mærker, og tilhører Amund den Nordre, og Guttorm den Søndre Part deraf. Røys Ageren kaldet, inhegnet med 8 Mærker, Ageren tilhører Amund, men Bøen neden for og uden for, saa vidt, som Mærkerne viiser til Elven, tilhører Guttorm. En Ager, Badstue Dalen kaldet, separeret med 5 Mærker, tilhører Guttorm, men Bøen tilhører Amund, saa vidt Mærkerne viiser til Elven.

1785: 275b

Stor Ageren kaldet, tilhører Amund, er inhægnet med 14 Mærker; Bøen ved Elven {til Elven} uden eller Norden for, tilhører Guttorm. Ageren Flekken kaldet, inhegnet med 10 Mærker, tilhører Guttorm, og Bøen oven, uden og inden til, ejer Amund. Braaberg Ageren med et lidet Stykke Bøe oven til, er inhegnet med 12 Mærker, som separerer den fra Amunds Eyendom. Et lidet Stykke Ager Myren kaldet, tilhører Guttorm, er fra Naboerne indhegnet med 12 Mærker. Under Amunds Fios er nedsatt 2de Mærkesteene, som skiller Flor Ageren fra Amunds Eyendom, dog forbeholdes Amund ubehindret at udføre sin Møg, eller udkaste den, paa bemeldte Guttorms Brug. 3de Mærkesteene ere nedsatte under Amunds Glas bue og i Guttorms Kirsebær have, som viiser til det gamle Giærde, som skal i sin Tid opsættes, og i det tilførte Forliig er benævnet. Udi Amunds Have er et lidet Stykke Mark med 2de Æble Træer, og tilhører Guttorm, udsteenet med 5 Mærker. 1 Ditto Stykke Bøe oven for Guttorms Stue, udmærket med 3de Mærker, tilhører Guttorm, og ligger imellem Amunds og Larses Brug, hvor staaer eet Æble Træe. Betreff: Bøen, saaledes: Skipper viig kaldet, inden for Lars Giærde stod (stæd?) under Veyen en 1 Mærkesteen, som viiser ind i 2de efter hinanden staaende Mærkesteene, og disse til en jordfast Steen, hvor hugget en Vinkel Gloppe, som viiser op efter i en Mærkesteen, og i den hugget en Vinkel Gloppe, som viiser i 2de jordfaste Steene med Kors, den sidste ved Elven. Det Giærde, som ligger ved Larses i Guttorms Bøe, tilhører Amund. Det Giærde stæd i Amunds Bøe tilhører Guttorm, og er indhegnet med 5 Mærkesteene og en X. Aasgaerd Teigen, neden {for} \ved/ Veyen, er hugget en T, som viiser op efter i en X, derfra lige op efter i en anden X under Giærdet; inden for dise Mærker eyer Amund, og uden for Guttorm. Fliise Teigen kaldet, inhegnet med 13 Mærker, under Amunds Eyendom, som tilhører Bøen inden, uden og neden for, men Guttorm eyer selve Teigen. Paa Melke støelen blev nedsatt en Mærkesteen, som viiser i Nord i 3de Mærker,

1785: 276

og den sidste i en Steen, som er Ende Mærket. Paa den nederste Side eyer Amund, og Guttorm{, og Amund} paa den øverste. Røysedalen, der nedsatt en Steen i Larses Mærke, som viiser i en X, og denne igien i en W Gloppe, og siden i en X, som er Ende Mærket, nær ved Bækken. Norden for eyer Amund, og Sønden for tilhører Guttorm. Slaatte Teigen Øyene kaldet, er nedsatt en Mærkesteen neden ved Dalen, som viiser lige i Vest i en anden Mærkesteen, der atter viiser i en X, som viiser til Giærdet. Amund eyer paa den Nordre, og Guttorm paa den Søndre Side. Den anden Teig Øyene kaldet, der skiller en Bæk lige til Bøe Giærdet, uden for eyer Guttorm, og inden for tilhører Amund. Den 3de Teig, Øyene kaldet, er nedsatt 1 Kors, i et Bierg, som viiser til en anden X, der viiser lige i en Mærkesteen, tæt under Bøe Giærdet, som er EndeMærket; uden for eyer Amund, og inden for Guttorm. Paa Hærsæter kaldet, er et Støkke Bøe, Halve Maalet, som er skilt ved 2de Mærker fra Amunds Brug, saaledes at Guttorm eyer paa den indre, og Amund paa den yttre Side. Det bemeldte øverste Mærke viiser i en X i jordfast Steen, derfra op efter i 5 andre Steene, den øverste i Braate er Ende Mærke. Guttorm har et Ager Stykke i Amunds Brug \her/, som er inhegnet med 8 Mærkesteene. Et Stykke Bøe Myre Teigen kaldet, er hugget en X i en jordfast Steen, som viiser i 3de Mærkesteene, den sidste ned i en Vinkel, som viiser fra Sør til Nord i en X hugget i en jordfast Steen, som atter viiser i et lidet Bække-Sille, som gaaer need efter i en Mærkesteen, den viiser ud efter i et X nær ved Bækken, og er Ende Mærke. Uden for disse Mærker eyer Amund, og Guttorm inden for. Ved Bøen Giærdes flaat er hugget en Vinkel, som viiser ned efter Bække siklet i 3de Mærkesteene, og dermed inhegnet. Dette Stykke Mark som er inhegnet, tilhører Amund. Et Stykke Mark Raane Brækken kaldet, der nedsatt en Mærkesten, som viiser op efter i 13 andre Mærker, og gaaer efter en gange Vej ind til Dalen, og med de bemeldte 13 Mærker er inhegnet. I Udgiærselen er nedsatt 6 Mærkesteene, som skiller imellem Amund og Guttorm, saaledes, at den indre Part tilhører Amund, og den yttre er Guttorms. I samme Stykke paa den Nordre Kant, er ligeledes nedsatt 3de Mærkesteene, paa den Nordre eyer Amund, og paa den Søndre Side eyer Guttorm. Bøe Stykket Rægge Dalen kaldet, er udmærket med 3de Mærker, neml: 1 Steen og 2de Korser. Betreffende Skoven: Ved Skipper viig Giærdet, i en jordfast Steen, hugget

1785: 276b

en X, som viiser i 4 efter hinanden værende X, den sidste ved Midlejte Vejen i en jordfast Steen, er Ende Mærket. Lidet længere ind oven for Veyen er hugget en X i en jordfast Steen, som viiser op i 4 andre X, den sidste staaer under Kambestad Giærdet, uden for eyer Guttorm, og inden for tilhører Amund. Ved Midlejte Giærdet er en Mærkesteen, som visser i 3 X efter hin anden hugget i Skarv, den sidste viiser i en jordfast Steen og Graavald Flaaten med en Vinkel Gloppe, som viiser ind efter i en anden jordfast Steen, deri en Vinkel Gloppe, hvilken viiser op efter i 4 efter hinanden værende Korser, hugne i jordfaste Steene og Skarver, den øverste i Braker enden er Ende Mærket. Inden for disse Mærker er Guttorms Teig, og uden for er Amunds. I den gandske Skov er Græsmarken til fælles, men Skoven uddeelet hver for sig. undtagen at Lars har Frihed at indgiærde et Stykke i Skoven imod de andres i sin egen Skove Teig. De andre Parter maae ikke udvide deres nu havende Giærder, uden Lars Larsens Minde. Veed og Giærdes fang har Parterne Frihed at hugge til Fornødenhed, hvor der er beleyligt. {Enhver} Det gamle tilfælles Giærde afdeeles efter enhvers Brug. Det Giærde ved Elven i Amunds Brug bør han holde lovforsvarlig, saavelsom de øvrige deres Giærder. Den Tuft som ligger øde oven for Guttorms Løe huus, tilhører Lars. Et Æble Træe, som tilhører Lars, og bøyer sig over Amunds Ager, har han, neml: Amund, faaet Vederlag for;

samt at Guttorm ey udvider sin Ved kast til Fortrængsel for Lars, eller meere end forhen har været.
Ingen af Parterne havde meere at lade tilføre, men begiærede Forretningen sluttet, og beskreven meddeelt.
Amund Lofthuuses Omkostninger{ne} beregnes saaledes: 3de Dages Forretning 3 dr: 4 mrk:, Laugrettet 3 rdr:, og Guttorm 1 rdr:, Lænsmanden 3 mrk:, Diet 1 dr: 2 mrk:, som blev betalt; og saaledes denne Forretning sluttet.

Anno 1785, den 27de Septbr:, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden Lothe i Kintservigs Skibrede, for at behandle følgende Sag, og Retten betient af Sorenskriver Schielderup

1785: 277

og følgende eedsorne Laugrettes og Meddoms Mænd: 1: Peder Torjelsen Haugse, 2: Ole Johannesen Tronæs, 3: Ole Heljesen Instenæs, 4: Jacob Johannesen Langesæter, 5: Gunder Andersen ibid:, 6: Aslach Svendsen Ystenæs, 7: Halgrim Torbiørnsen Mæland, og 8de: Jon Nielsen øvre Qvale; saa var og tilstæde paa Lænsmand Jon Haugses Vegne i hans Svagheds Forfald, hans Søn Christen Jonsen.
Hvorda! Ole Michelsen, Siur Svendsen, Peder Jacobsen og Michel Michelsen Lothe anmeldte at have til denne Tid og Stæd ladet inkalde deres Naboer Svend Larsen med Søn Lars Svendsen, Haaver Larsen og Niels Thomæsen, samt Lars Larsen og Jacob Torbiørnsen, til at møde sig i Rette, og anhøre Vidner paa et og alt, som ved Misbrug, og Mærkernes Bortfaldelse kan være feyl faret, samt derefter at lide Dom til at holde en lovlig Steening og Reenings Forretning, baade inden og uden Giærds, samt at svare Processens Omkostning; reserverede dernæst at fremkalde og føre de indstævnte Vidner, og derhos fremlagde Tids berammelsen af 6te Aug: afvigte, som er saa lydende:
De indstævnte mødte alle og vedtoge lovlig Varsel.
Saavel Citanterne som de indstævnte anmeldte for Retten at være venlig foreenede om Mærkerne for enhvers Eyendom saa vit i henseende Ager, Bøe, og hiemme mark, saa desangaaende er ingen Dispute, ey heller i Udmarken, uden alleene om en Skov Teig, Yttre Hagen kaldet, til hvilken Ole, Siur, Peder og Michel Lothe tilegner sig eene Eyendom, men de øvrige Opsiddere paataaer at være fælles Eyendom og Brug. Partrne begiærede derfor, at Retten ville nedsætte Mærkeskiæl paa hiemme marken, og ellers efter deres Foreening og Anviisning; og derefter modtage Vidnernes Forklaring og Anviisning om det omtvistede Støkke Udmark; eller og, om Retten saa synes \først/ antage Vidnerne, som ere Michel Siursen Lothe, Ole Larsen Medham/m/er, og Jon Erichsen Lothe.
Vidnerne bleve fremkaldte. Eedens Forklaring forelæst, og derefter fremstod
1te Vidne, Michel Michelsen, 84 Aar gl:, er fød paa Gaarden Lothe, saavelsom hans Forfædre i mange Aar, er Fader til Michel Lothe, vidnede, at han, hans Fader og Farfader, har haft Eyendom og Brug i Teigen Yttre-Hagen, tillige med Opsidderne paa

1785: 277b

de 3 Løber i Gaarden Lothe, neml: Oles, Peder, Siur og Michel, deres Brug, og har Teigen alleene tilhørt de bemeldte 3de Løbers brug, uden Eyendom af de øfrige Opsiddere, uden for saa vidt, at de har taget Giærdes Vaand til Bøe Giærdet. Videre sagde Vidnet, at \naar/ de andre ved en Hændelse kunde tage et Læs Ved i denne Teig, saa tog han det alt fra dem, som noget dem ey tilhørende. Vidnet kan anviise den omtvistede Teig.

2det Vidne, Ole Larsen Medham/m/er, 72 Aar gl:, er fød og opdragen her, og har styret Haavers, Svends, Jacobs og Michels Brug for 29 Aar siden, da han reyste herfra, er beslægted med alle Opsidderne paa Lothe, vidnede, at de bemeldte 3de Løber har stedse tilegnet sig eene Eyendom i Teigen Yttre Hagen, og de øvrige Opsiddere ey har der tilegnet sig andet Brug end Giærdes Vaand til Bøe Giærdet. Vidnet kan giøre Anviisning paa den omtvistede Teig.

3de Vidne, Jon Erichsen Lothe, 77 Aar gl:, er fød her paa Gaarden, hvor hans Fader styrede Oles Brug, er ikke beslægted med nogen af Parterne, vidnede: at i hans Tid blev ikke tilegnet nogen særdeles Eyendom, men at Opsidderne, foruden de bemeldte 3 Løber, tog Giærdes Vaand, som meldt, og til Humle Garen, hvilket de toge snart inden, og snart uden for Elven, samt, at de ikke maatte hugge længere op end til Røde Skarvene. Kan giøre Anviisning.

De indstævnte declarerede, at de ikke holdt Anviisning fornøden, da de selv ere bekiendte og vidende om den omtvistede Teig Yttre Hagens Beliggenhed, men vare derimod tilfreds med at Vidnerne eedfæstede deres Forklaring.

De benævnte 3de Vidner aflagde derpaa Saligheds Eed, at de ikke veed rettere, end hvad de nu for Retten have vidnet om det omspurgte.

Dernæst begiærede Parterne, at Mærkeskiællene maatte ned sættes efter deres Foreening og Anviisning, hvilket Retten billigede, og er saaledes ned satte:

Fladerageren, Jacob Lothe tilhørende, er inhegnet med en X og 11 Mærkesteen. Øye Ageren, der er nedsatt 2de Mærkesteene, imellem Ole og Michels Brug, saaledes at Ole eyer Bøen paa yttre og indre Kant. Ageren Kierringe flekken kaldet, er indhegnet med 5 Mærkesteene, tilhører Jacob. Ole eyer Bøen deromkring. Sandageren tilhører Lars, og er inhegnet med 5 Mærkesteene. Ole eyer Bøen paa den yttre, og Jacob paa den indre

1785: 278

Side, ligesaameget paa hver Kant. Den inderste Salt-Saae Ager tilhører Michel, er inhegnet med en X og 3 Steener. Midt Salt Saae Ageren ejer Jacob, og er inhegnet med 6 Mærkesteene. Den yderste Salt Saae Ager ejer Lars Svendsen, indhegnet med 8 Mærkesteene. En hver eyer om sin Ager. Huusageren, Ole tilhørende, er indhegnet med 8 Mærkesteene, saaledes, at den inderste Steen er en Vinkel, som viiser ind og ud efter. Angaaende Bøen; henimod Winæs Eyendom er nedsatt en Mærkesteen, som viiser ind efter til en hugget X i Kløv bierget, og fra samme op til en nedsatt Mærkesteen; imellem disse 2de Mærker er 2de X. Imellem disse Mærker eyer Ole paa den indre og øvre Side, oven paa Kløvet; Jacob og Lars eyer under de bemeldte Mærker. Slaate Teigen Maase bakken kaldet, der er hugget en X tæt ved Veyen, som viiser op efter i 2de efter hinanden ned satte Steene, den sidste viiser i en X i Kløv bierget, hvilken X viiser ind efter i 2de Mærkesteene, den sidste viiser i en Steen, og deri en Vinkel, som viiser i en saa kaldet omfar eller fælles Teig; og der nedsatt 2de Mærkesteene, som viiser til Søen. Den forbemeldte Vinkel viiser ligeledes i 3de Mærkesteene, som staaer oven for Skit hole Teigen, af disse er ud i 2de hugne X, som viiser op efter og ud og ind. Michel eyer paa øvre Side af disse Mærker, men paa nedre Side er fælles Eyendom. Fra sidst bemeldte Mærkesteen tilligemed et Bække Sikke viiser 2de Mærkesteene til Søen. Oven for Løe Teigen er nedsatt 4 Mærkesteene og en X i Bierget, som viiser ind efter. fra den {sidste} \inderste/ Steen, er nedsatt 3de Steene, som viiser lige til Søen. Oven for Løe Teigen ejer Ole og Michel, et Bække Sikkel skiller imellem deres Eyendom. Paa Nye bøe er nedsatt en Mærkesteen, som viiser ind og ned efter i en hugget X, fra sam/m/e X gaaer Mærket op efter Bækken i Bøe Giærdet; Ole eyer paa den yttre, og Jacob paa den indre Side. Fra sam/m/e X videre ind efter til 2de Steene, den sidste er Ende Mærke. Michel eyer under denne linie, og Jacob oven for bemeldte linie. Den inderste benævnte Steen viiser op efter i 2de Steene op til en Kiørsel Veyen, alt til Bøe Giærdet i en Grind, Jacob eyer paa den yttre, og Lars paa indre Siden af Kiørsel Veyen. Den bemeldte inderste Steen viiser

ligeledes ind efter i en X paa Løe Teigen. End nu videre beent ind efter i en Bæk, hvor nedsatt en Mærkesteen

1785: 278b

som viiser op efter en Bæk til Bøe Giærdet; denne Bæk skiller imellem Lars og Michels Eyendomme. Den benævnte Steen ved Bækken viiser ind til en anden Bæk, hvor er nedsatt en Mærkesteen, som er Ende Mærke. Denne Steen viiser ned efter til Løe Teigen. Michel eyer inden for, og Ole uden for. Ved saa kaldet Torbiørns Træet er nedsatt en Mærkesteen, som viiser (in?)d i en anden Mærkesteen, denne i en X ved Bøe Giærdet; Ole eyer inden for disse Mærker, og Jacob uden for. Neden for dette benævnte Torbiørns Træet ejer Lars til den 3de Mærkesteen ind efter. Fra denne sidste Steen viiser ind efter til en anden Steen; fra denne igien op efter til en anden nedsatt Mærkesteen ved Bøe giærdet. Lars eyer paa indre, og Ole paa yttre Side. Et lidet Stykke Bøe, Nye Bøe kaldet, eyer Lars og Jacob allene Aske Træerne, og Michel tilhører Bøen.

Parterne bad videre tilført, at de ere saaledes foreenede: Fra Broesta vaet til Røde Skarv, neml: det første Nord, som kiøres igiennem, fra Røde Skarv til nederste Opsen under Qvitlene, op efter i Hamre Kleiven, derfra videre under Ham/m/er Opsene, i Krog Kleiv, og ned efter Opse Laget, og videre ind efter i Melke Støels Uren beent ind i Giers Elven er fælles Eyendom, som skal deeles imellem dem selv efter jordskyld; men dog undtages det fornødne til Giærderne, som Laugrettet uddeeler.

Endnu begiærtes tilført, at Teigen Yttre Hagen tilhører Ole, Peder, Siur og Michels Brug.

Da Dagen med det passerede er forløben; saa beroer med Forretningen til i Morgen, da Laugrettet nedsætter Mærkeskiæl efter Parternes Anviisning, og skal, naar Tid og andre Forretninger tillader det vorde Protocollen tiltaget i Parternes Overværelse.

Denne Dags Bekostning er: 1 D: Forret: 2 dr:, Diæt 1 dr: 2 mrk:, Laugrettet 2 rdr:, Lænsmanden for Møye og Opvartning 1 dr:, tilsam/m/en 6 dr: 2 mrk: betalt. See den Nye Protocol fol: 75.

Anno 1785, den 28de Septbr:, blev Aastæds Retten satt paa Gaarden {Yttre} \Indre/ Jaastad i Ullensvang Kirke Sogn og Kintservigs Skibrede, for at behandle følgende Sag, og Retten beklæd med efterskrevne eedsorne Laugrettes og Meddoms

1785: 279

Mænd: 1: Arne Knudsen Lutro, 2: Lars Knudsen Maage, 3: Niels Torbiørnsen Hougse, 4: Ole Haldorsen Helland, 5: Ole Haagensen Espe, 6: Jon Larsen øvre Qvale, 7: Tosten Johannesen Hovland, og 8: Ole Ellingsen Jordal. saa var og tilstæde paa Lænsmandens Vegne, hans Søn Christen Hougse.

Hvorda! Friderich Jaastad paa sin Sviger Søns, Knud Hansens Vegne, i hans Svagheds Forfald fremstod for Retten, og anmeldte at have til denne Tid og Stæd med mundtlig Varsel ladet inkalde Jørgen Pedersen Jaastad, til at bievære lovlig Deelings Forretning imellem deres Jordebrug i Gaarden Jaastad, eller og at tiltræde det Brug som han selv haver kiøbt og indhiemlet, og Citanten det Brug han haver kiøbt; videre er bemeldte Jørgen Jaastad indstævnet at rette det, som af Citantens Brug kan være fra kom/m/en efter Rettens Skiøn, samt Huusenes Deeling efter enhvers Jordebrug, item at vederlegge hvad han i Jorden kan have brugt meere, end hans Jordepart tilkommer, derom at anhøre Vidner, om fornøden agtes, og i alt at lide Dom, samt Ptocessens Omkostning skadesløs at erstatte.

Ligeledes har Amund Gundersen og Ole Jonsen til denne Tægtedag inkaldet Jørgen Jaastad betreffende Brug i fælles Fæe hage efter Jordskyld, derom at bievære Rettens Skiøn, og, om mindelig Foreening ikke kan treffes, da at lide Dom efter nærmere Paastand, og denne Sags Omkostning at svare.
Friderich Jaastad dernæst fremlagde Tægtedag, saa lydende:
Jørgen Jaastad mødte for Retten, vedtog lovlig Varsel, og anmeldte, at have til denne Tægte dag indkaldet {Fridrich} \Knud Hansen/ Jaastad, {hans Broder}, i denne samme Sag, og at nyde Vederlag og Erstatning for hans Forbedringer paa Jordebruget, om saa skeer, at Jorden atter skulle deeles; derom at modtage Rettens Skiøn med endelig Dom, og Processens Omkostning. Var desuden villig til Foreening, og, om Jorden skulle deeles, da dermed fornøyet; naar een deeler og den anden vælger, dog, som meldt, han paastaaer Erstatning for sin Forbedring. Til Vædermæle er instævnet Elling Jonsen og Peder Friderichsen Jaastad. Ville fornem/m/e om de vedkom/m/ende møder.
Knud Jaastad var ved Retten tilstæde, saavelsom Peder Friderichsen; men Elling Jaastad var svag.
Parterne begiærede Tid til mindelig Foreening, og efter at den gandske Dag dermed var forgiæves henbragt, indtil

1785: 279b

sildig paa Aftenen, men da ingen mindelig Foreening kunde treffes, saa kunde Retten for denne Dag intet videre foretage, saasom den indstævnte Jørgen Jaastad paastod Dom i alt efter Stævnemaalets Formeld, hvilken Dom Sorenskriveren og Laugrettet ikke kunde, eller fandt sig beføyed at afsige uden nøyagtig Kundskab om alt og om begge Parters Jordebrugs Beskaffenhed, og fuldkom/m/en Skiøn og Besigtelse desangaaende: derfor beroer med Forretningen til i Morgen, da Jordeparterne tages under Skiøn, og skal vorde beskreven, saa vidt Tiden vil tillade, og Sagen derefter videre befordres.
Parterne bleve tilspurgte om de ville lade forfærdige Situations Cart, men svarede, at de ikke agtede samme at lade optage, men vare fornøyede med Rettens Skiøn.
Denne Dags Forretning beregnes saaledes: 1 Dags Forretning 2 rdr:, Diet 1 dr: 2 mrk:, Laugrettet 2 rdr:, Lænsmanden for Møye og Opvartning 1 rdr:

Dagen derefter, den 29de Septbr:, continuerede Aastæds Sagen i Overværelse af de i Gaar anførte Parter og Laugrett.
Hvorda! Parterne Knud og Jørgen Jaastad fremstode for Retten og declarerede, at de nu vare venlig foreenede om det i Gaar omtvistede, og begiærede, at Mærkerne maatte nedsættes efter deres Anviisning; hvilket Retten foretog i saadan Orden, som følger:
Ved Loftet, som tilhører Knud og Jørgen, er nedsatt en Mærkesteen, som viiser i en X ved Ildhuuset i en anden Mærkesteen, hvor er hugget en Vinkel; oven for disse Mærker ejer Jørgen, og neden for tilhører Knud. Ved Knuds Stue Naav er nedsatt en Mærkesteen, som viiser i en X, siden i en Mærkesteen, som viiser ned efter Veyen, atter i \en/ Mærkesteen under Stabburet, som tilhører Amund. Oven, inden og neden for eyer Knud Jaastad, og Amund midt imellem. Ved Veyen inden for Fiøsen er nedsatt en Mærkesteen, som viiser til en anden Steen nedsatt ved Giærdet, og viiser atter efter Giærdet. Oven for disse Mærker eyer Knud, og Lars, eller Ole Jonsen, tilhører neden for bemeldte Mærker. Dernæst blev nedsatt en Mærkesten ved Jørgens tilhørende Stabbur, som viiser i en anden Steen paa øvre hiørne af bemeldte Stabbur, der {fra i} \hugget/ en X, i Nordvestre Kant af sam/m/e Stabbur, som viiser i en Steen ved Amunds Loft, som er Ende Mærket. Ved Jørgens Sengebue

1785: 280

er nedsatt en Mærkesteen, som viiser op efter til en huggen X i en jordfast Steen, ved inderste og nederste Løe Naav eller Hiørne. Ved B(aar?) Enden er hugget en X i en jordfast Steen som viiser i anden X hugget i en stor Helle midt i Veyen, der atter viiser i Vinkel ved Løe hiørnet, atter i 2de hugne X, og derfra til een nedsatt Mærkesteen, som viiser i en X, og denne igien til en Mærkesteen, denne viiser ud efter til en X i en stor Steen ved Elven, som er Ende mærket. Paa den Nordre Side af disse Mærker eyer Knud, og inden og neden for eyer Jørgen. Imellem Jørgens og Amunds Eyendom ved Løe-Døren er hugget en X, som viiser ud til Elven i en jordfast Steen. Jørgen eyer oven for, og Amund neden for disse Mærker. I inderste Kleive-Teigen ved Bækken, i en stor Steen, er hugget en Vinkel til Gloppe, som viiser op i 11 efter hinanden staaende Mærker, den sidste staaer under Bøe Giærdet, og der er hugget en X, som er Ende Mærket. Den for bemeldte Vinkel viiser ud i 5 hugne X efter hinanden, den sidste viiser i en Vinkel hugget i en Bierg Nolte, som viiser i den øverste Kant af Kirsebær Giærdet, der er nedsatt en Mærkesteen, og i denne huggen 1 Vinkel, som viiser ud efter oven for Giærdet til den yttre Kant, der er nedsatt en Mærkesteen, hvori er hugget en Vinkel Gloppe, som viiser op i lige linie i 8 efter hinanden staaende X og Mærker; Den sidste under Bøe Giærdet, som er Ende mærket. Uden, neden og inden for eyer Knud, og Jørgen eyer i midten. Ved Qværnehuus Bækken er nedsat en Mærkesteen, som viiser Sør, eller ind efter i en anden Mærkesteen, hvilken viiser \op/ i en X, der fra i Sør i 2de andre Mærkesteene, den sidste viiser op efter i en X ved Ager Reenen, derfra ind efter i en Steen, videre op efter i 2de andre Steene, den sidste viiser op efter i 9 efter hinanden nedsatte Mærker, og den sidste er en X hugget i et Bierg tæt under Bøe Giærdet. Neden og inden for disse Mærker er Knuds Eyendom, og uden for til Bækken tilhører Jørgen. Uden for Qværne huus Bækken, i Spands Teigen, er nedsatt en Mærkesteen, som viiser i 3de andre Mærkesteene, den sidste ved Giærdet, som er Ende mærket. Oven for disse Mærker eyer Jørgen, og under de sam/m/e eyer Knud. Ved samme Bæk er nedsatt en Mærkesteen, som viiser i 2de Mærker, den sidste er en X, viiser ud efter Bierget til en Vinkel, der viiser ind efter i 2de nedsatte Mærkesteene, den sidste viiser til en Vinkel ved Veyen, og denne Vinkel viiser ud efter Veyen til en huggen X i en jordfast Steen, denne viiser atter til en anden X ved Bøe

1785: 280b

Giærdets Leed, som er Ende mærket. Inden og neden for de beskrevne Mærker eyer Amund, og Knud eyer uden og oven for. Under Kleive braatet er en Kirsebær Have, hvor Træerne er tilfælles for Knud og Jørgen, men Græss Marken er deelt med 3de Mærker, saaledes, at Knud eyer den indre og Jørgen den yttre Part.

Efterat de foran beskrevne Mærker vare nedsatte og beskrevne, var Dagen forløben. De øvrige Mærker bliver i Morgen nedsatte saa vidt Tiden tillader, og skal vorde beskreven efter Laugrettets Opgivelse, og Protocollen tiltagen, da andre uforbigiængelige Embeds og beram/m/ede Ting-Rejser hindrer Sorenskriveren fra at være længere ved Aastædet nærværende.

Denne Dags Forretning betales saaledes: 2den Dags Forretning 1 rdr:, til Laugrettet 2 rdr:, og til Lænsmanden 4 mrk:, som Knud betalte. Amund betalte paa egne og Lars eller Oles Vegne for sin Forretning med Tægtedag 3 dr:

Continuationen af denne Forretning er i den neste paafølgende Justits Protocol, tilført paa fol: 35.

Anno 1785, den 19de Octobr:, blev **almindelig Høste-Ting foretagen for Jondals Skibreede paa Tingstædet Herrandsholmen**. Ved Retten tilstæde S: T: Hr: Foged Koren og de udnævnte 8te Laugrettes Mænd Ole Iversen Under-Hougen, 2: Ole Aadsen Ouestad, 3: Jon Olsen Berge, 4: Siur Aadsen Kopre, 5: Helge Torgersen Tørvigen, 6: Mons Torgesen Sætvedt, 7: Tron Ingebretsen Samland, og 8: i Ellef Nielsen Selsvigs Stæd Arne Larsen Eichen.

Hvorda! 1: Allerunderdanigst blev publiceret følgende Kongel: allernaadigste Forordninger og høye Øvrigheds Ordres.

1: Forordning ang: hvorvidt Executores Testamenti maae være berettigede til at øve Jurisdiction. dat: Christiansborg den 29de April 1785.

2: Placat anlangende, at Terminus Appellationis i Kammer-Sager, skal være forlænget til den i Loven fastsadte Tiid af 6 Maaneder. dateret Friderichsberg den 19de Augusti 1785.

3: Hr: Stift Amtmand Schouboes Pro Memoria til Hr: Foged Koren af 11te Junii d: A:, ang: at det har behaget Hans Kongelige May:t under 11te Maij sidstl: at resolvere: at den ved Resolution af 2de Septbr: 1779 paa 6 Aar allernaadigst forundte Tiende Frihed for de Træe Kar, som overalt i Norge selv sælges og forbruges, ligesom og for de tømrede Huuse, som føres til Nordlandene, maae prolongeres indtil videre, og maae ligeledes ald den Norske Tjære, som indenrigs i hans M:ts Riger og Lande sælges og forbruges, indtil videre for Tiende og Mellemrigs Told være befriet.

4: Placat fra General Told Forvalter Lassen, datr: Bergens ToldKammer den 6te Julii 1785, angaaende: at det under 1te Junii dette Aar allernaadigst har behaget Hr: Kongl: May:t at resolvere, at til voldsomme Defraudationers (= svik, underslag) Hemmelse i Bergen maae een bemandet og med Svingbasser forsynet Baad udreedes og underholdes for allerhøystsammes Regning og være under General Told Forvalterens Bestyrelse.

1785: 281

5: Pro Memoria fra Stift Amtmand Schouboe til Hr: Foged Koren, datr: Bergen den 6te Aug: 1785, ang: de Omkostninger, der for dette Aar af det Søndre Bergenhuusiske Amt efter foregaaende Repartition skal udreedes, beløbende til 1004 rd: 71 s:

6: Dito til Dito, ang: een undvigt John Nielsen, der skal have begaaet store Tyverier, og hvis Moder skal opholde sig ved Christiansgaves Kaaber Wærk, datr: Bergen den 17de Septembr: 1785.

7: Dito til Dito, ang: een ved Under-Retten dømt og fra Stavanger Byes Raadstue Arrest udbrækket og undvigt grov Tyv ved Navn Hans Olsen. datr: Bergen den 24de Septbr: 1785.

8: Dito til Do:, ang: at efterlyse een Morder ved Navn Anders Eidsvold, der hos Hans Bernhoft paa Hittern haver ihielslaget Knud Aase, og derefter strax undvigt. datr: Bergen den 1te Octobr: 1785.

9: Ole Evensen Wassels Forbindelse at give sin Moder Magdale Larsdatter Vilkaar af sit Brug i Gaarden Wassel, hvilket Vilkaar indeholder 4 Poster, dateret 23de Octobr: 1784.

10: Iver Johannesen Øyerhavns udgivne Skiøde til Jacob Hansen Thorsnæs paa 3 Spand Smør med Bøxel og Herlighed i Gaarden øvre Traae \No: 3/, datr: 3de Junii 1785.

Endre Samsonsen Traae i Rette ædskede Sagen imod Torbiørn Traae, hvilken efter Contra Partens Begiæring ved Sommer Tinget var udsadt til dette Ting, og paastod Dom med skadesløse Omkostninger.

Torbiørn Wiglichsen Traae mødte og begiærede Sagen atter udsadt til næste Aars Sommer Ting, da han ville begegne den med Contra Stevnemaal og føre Contra Vidner.

Citanten protesterede imod Torbiørn Wiglichsens Forlangende, og nu som før paastod Dom.

Eragtet.

Sagen {optages} \udsættes/ til i Morgen.

Derefter blev end videre følgende Documenter publicerede.

11: bem:te Iver Johannesen Øyerhavns Skjøde til afg: Samson Jonsens Enke Ingeborg Engelsdatter paa hans ejende Andeel i Gaarden Underhaugen \No: 28/, der skylder 4 Mrk: Smør med Bøxel og Herlighed for 22 rdr:, dateret Tingstædet Herransholmen den 2de Junii 1785.

12: Iver Iversen Ougestads Vilkaar brev til sin Fader Iver Olsen og Hustrue, dat: Hæransholmen d: 19 Octbr: 1785.

13: Hr: Johan Sebastian Cammermeyer, Resid: Capellan til Kors Kirken i Bergen, hans udgivne Bøxel Brev til Iver Iversen paa en Jordepart i Gaarden Ougestad, skylder 6 Spand Smør \NB: redtelig efter Matriculen 1 Løb 18 Mrk: Smør og 4/9 Tønde Salt/ og Salts Leje. dat: 2de Septbr: 1785.

14: {Ditto Bøxel Brev} Mag: Hans Mossin, Doctor Theol: og Stifts Provst, hans udgivne Bøxel Brev til Iver Tollevsen paa ½ Løb Smør og ½ Huud i Gaarden Tørvigen. dat: Bergen d: 2de Junii 1785.

15: Skiftebrevet efter Tollef Iversen Tørvigens afg: Hustrue Maritte Heljesdatter, passeret d: 14de April 1785, hvorved Stærboet er til Indtægt beregnet Jordegods i Arve-Tomten Gaarden Tørvigen 6 Mrk: Smør med Bøxel for 5 rd:, hvilken Jordepart er udlagt til ældste Søn Iver Tollefsen for bem:te Summa.

1785: 281b

Dagen efter, den 20de October, blev Tinget for Jondals Skibreede atter foretaget, og Retten betjent af Sorenskriveren med de i Gaar benævnte Laugrettes Mænd i Overværelse af Hr: Foged Koren.

Hvorda: Efter Fogdens Forlangende fremstoed Formanden for Tvet Saug, Iver Amundsen, som MedEyer af samme Saug, og under aflagde Eed forklarede paa egne og MedEyeres Vegne, at fra sidste Angivelses Dato fra Høste Tinget afvigte Aar indtil denne Tiid er paa Tvet Saug, der staaer paa Odels Grund, skaaret 2200 enkelte Bord af sædvanlig Længde og Tykkelse. Tømmeret er taget, saavidt han veed, af omliggende Odels Skove. Mere er ikke i bemeldte Tiid paa denne Saug skaaret.

Ligeledes fremkom Samson Larsen Hougen paa egne og MedEyeres Vegne, og angav under aflagt Eed: at fra Høste Tinget forrige Aar til denne Tiid er paa Hougens Saug, der staaer paa Odels Grund, skaaret 1400 enkelte Bord af sædvanlig Længde og Tykkelse. Tømmeret er taget, saavidt han er vidende, af omliggende Skove. Meere er og ikke i bemelte Tiid paa denne Saug skaaret.

2: Publiceret Askild Siursen Molves Vilkaar Brev til sin Moder Anne Iversdatter for hendes Leve Tiid af Gaarden Molve i Jondals Skibreede, dateret Hærandsholmen den 23de Octbr: 1783.

3: Amund Larsen Espeland med fleere, deres udgivne Skjøde til Askild Siursen Molve paa tilsammen 18 Mrk: Smør med Bøxel og Herlighed udi Gaarden Molve. dateret Hæransholmen d: 22de Octbr: 1783.

4: Skifte-Brevet efter afg: Torkild Larsen Tørvigen, passeret den 7de Octobr: 1784, hvorved Stærboet er til Indtægt beregnet ejende Jordegods i Arvetompten Gaarden Tørvigen 1 pd: 7 ½ Mark Smør uden Bøxel, hvoraf er udlagt til Enken Sigri Isachsdatter 15 ¾ Mrk: Sønnen Lars

Torkildsen 3 3/20 Mrk: Smør, Sønnen Torkild Torkildsen 3 3/20 Mrk: Smør, Datteren Sigri Torkildsd: 1 23/40 Mrk: Smør, 2den Datter Brita Torkildsd: 1 23/40 Mrk: Smør, 3. Datter Sigri Torkildsd: den yngre 1 23/40 mrk: Smør, 4. Datter Maritte Torkildsd: 1 23/40 Mrk: Smør, 5. Datter Christi Torkildsd: 1 23/40 Mrk: Smør, 6. Datteren Guri Torchelsd: 1 23/40 Mrk: Smør, i bemelte Gaard Tørvigen.

5: Karen, Sal: Hr: Heibergs, udstædde Bøxel Brev til Siur Michelsen paa 1 Løb 10 Mrk: Smør i Præsteboelets Gods Samland kaldet, Nedre Thun, i Jondals Sogn, datr: 6te Octbr: 1785. med Revers.

6: Randi Samsonsdatters Skjøde med Laugværge Tron Ingebretsens Samtykke, til hendes Søn Siur Michelsen paa 1 Pund Smør gl: Landskyld uden Bøxel i Gaarden Samlands Nedre Thun i Jondals Sogn, Matr: No: 1, datr: 20de Octbr: 1785.

7: Siur Michelsen Samlands Vilkaar-Contract til hans Moder Randi Samsonsdatter. datr: 20de Octobr: 1785.

8: Iver Tollefsens Contract til hans Fader Tollef Iversen ang: aarlig Vilkaar af Gaarden Tørvigen. datr: 20de Octobr: 1785.

Udi \Aastæds/ Sagen imellem Lars Tostensen Halderager og Opsidderne paa Gaarden Tørvigen, blev af Sorenskriveren og Meddoms Mænd, som vare eenstemmige, afsagt følgende Dom.

1785: 282

Dom

Denne Sag haver sin Oprindelse af et Giærde, som Opsidderne paa Tørvigen for nogen Tiid sidn have opsadt, og hvorved Hoved Citanten formeener sig og synes at være fornærmet, i henseende den ved Tvær Elven af ham og Formænd brugte Melke-Støel. Acten og den over Stædet holdte Granskning viiser dette. Angaaende Mærket imellem Tørvigen og Halderager i det omtvistede, da sige de fleeste Vidner, at dette, nemlig Mærket, skal gaae efter Hageleeds Bækken til og i Linie med den i Acten benævnte Houg udi Midt Tungene, og, at Bruget af Tørvigens Mænd har været saaledes, det erfares af Vidnerne. Den Mark, der er oven for Hougen, skal have været fælles, og den paa Vestre Siide af Bækken, Tørvigen tilhørende. Det viises og tydelig, at oven for Hougen har været fælles Mark, da Skoven der er afhuggen, men strax neden for er den freedet og i god Stand. Det gamle fremlagde Vidnesbyrd nævner vel den Teig Tungene, men bestemmer ey dens Størrelse; og, mod beviist Hævds Brug kan intet Document gielde. Men herved Kiendes for Rett: Hoved Citanten bør for sig og Efterkommere paa Halderager have sin Melke-Støel ved Tvær-Elven paa det i Acten beskrevne Stæd ubehindret af Contra Citanterne, og Gierdet derfor udflyttes vest efter, saa langt som behøves, samt frie Vey til sin Mark oven og neden [for]? for sine Creature; Til den Ende Gierdet bør flyttes ud, for saadant at opnaae. Mærket paa det omtvistede Stæd bør at gaae efter Hageleeds Bækken fra Melke-Støelens Ende og i Linie med Hougen, og videre tvers over til midt i Hougen udi Midt Tungene kaldet, østen og sønden for at tilhøre Hoved-Citanten med fuldkommen Eyendom af Skov og Mark. Og da Opsidderne paa Gaarden Tørvigen have fornærmet Hoved Citanten med at opsætte Gierde for nær ved Melke-Støelen, derved hindret ham i hans gamle brug, og saaledes været Aarsag i denne Process; saa bør De og erstatte ham denne Sags Omkostninger med 9 Rdr: Alt at efterkommes og udreedes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Executions Tvang.

Udi Sagen imellem Endre Samsonsen og Torbiørn Traae blev
Eragtet.

Endskiønt Torbiørn Traae forhen har faaet den begiærte Udsættelse, uden at anføre noget til Sagens Oplysning,

1785: 282b

saa dog, da han nu atter har forlanget Anstand for at udfærdige Contra Stævning, udflyttes denne Proces til næste Som/m/er Ting, da Torbiørn Traae haver at slutte Sagen til endelig Dom, som i Mangel af den paaberaabte Oplysning, bliver afsagt efter det passerede.

Hr: Foged Koren fremlagde 1: det almindelige Tings Vidne paa 10 Qvæstioner, hvort til blev svaret: Til 1te, 2de, 3 og 4de: Ney. Til 5te: Her er kun Tvedts og Hougens Sauger, hvor alle Bord skiæres vandkantede, og ingen Forandring er skeed med Forflyttelse. Til 6te: Ney. Til 7de: Skibreedets Lensmand har ingen Gaard her. Til 8de, 9de og 10de: Ney. 2. Tings Vidne, at Ting-Skydsen 4 s: pr: Mand er Almuen betalt. 3: Specification over Aftagene for Underhougen og Wiig i Jondal. 4: Restance-Register over Skatterne, beløbende for Aar 1785 til 22 rd: 2 mrk: 1 s: og 5: Differencen i Odels Mandtallet blev examineret og rigtig befunden. Til Tings Vidnerne svarede i sær de 2de Mænd Iver Olsen Ougestad og Helje Torgersen Tørvigen.

Til Laugrettes Mænd for næste Aar blev opnævnte: Iver Tollefsen Tørvigen, Iver Iversen Ougestad, Askild Siursen Molven, Siur Michelsen Samland, som bleve nye opnævnte. Gamle Laugrettes Mænd: Jacob Johannesen Tørvigen, Johannes Knudsen Tørvigen, Johannes Johannessen Tuften og Niels Ingebretsen Herrastvedt.

Efter Udraab havde Ingen videre ved dette Ting at erindre; thi blev samme sluttet.

Anno 1785, den 21de Octobr:, blev det **almindelige Høste-Ting for Østensøe Skibreede foretaget paa Tingstædet Hæransholmen**, og Retten betjent med følgende 8te eedsorne Laugrettes Mænd: 1: Johannes Olsen Østensøe, 2: Siur Throndsen Torpe, 3: Michel Torkildsen Thole, 4: Tosten Olsen Birkeland, 5: Jacob Hansen øvre Wiig, 6: Haaver Larsen Thole, 7: Holger Larsen Kaldestad, og 8de: Jon Johannesen Ryken i stæden for Halvor Olsen ibid: saa var og ved Retten tilstæde her: Foged Koren, Lænsmand Johannes Wiig, saavelsom Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Kongl: Forordninger og høy Øvrigheds Anordninger, som for Jondals Skibrede paa fol: 280 findes specificerede.

Lænsmand Jan Østensøe med fleere Naboer fremstillede sig for Retten, og paa egne og \øvrige Opsiddere paa Østensøe,/ deres Vegne anmeldte at have til dette Ting med mundtlig Varsel ladet inkalde Arne Larsen Hellestveidt for at betale den resterende Støels Leye, derom at modtage Procedure!! (Beviis?), høre Vidner i fornøden

1785: 283

Fald, og lide Dom til Erstatning efter nærmere Paastand, og denne Processes Omkostning at svare skadesløs. Vil fornemme om vedkommende møder.
Arne Hildestveidt mødte og vedtog lovlig Varsel; men nægter at betale Støels Leje, siden han ingen Støel har faaet af Citanterne.

Jan Østensøe fremlagde en Act af 19de Octbr: 1756, hvis Doms Final, og saavidt denne Sag kan vedkomme, han begiærede tiltagen og læst, saa lydende:
Arne Hildestveidt sagde, at han intet bruger af Citanternes Eyendom, derfor har intet at betale for; formeener derhos, at Citanterne bør beviise om og hvad han bruger af deres Støel og Mark.
Jan Østensøe paastod Dom efter den i Rette lagde og usvækkede Dom, som tilstrækkelig Beviis for Søgemaalet.
Arne Hildestveidt, eller rettere paa hans Vegne, Kittel Giermundsen Berje, sagde, at han har intet videre Tilsvar.

Eragtet:

Sagen optages til Revision, da Dom eller Kiendelse skal efter Beskaffenhed vorde afsagt, og skal Tiden til saadan Udsættelses Ting, ved dette Høste Tings Slutning blive berammet og bekiendtgiort.

Lars Olsen Axnæs har med mundtlig Varsel til dette Ting ladet inkalde Knud Amundsen Tvedt for skyldig værende 1 mrk: 8 s: paa 1 td: Korn, som Citanten har kiøbt for ham i Bergen, samt at høre under Faldsmaal stævnte Vidner Jon Sandven, Lars Thole, Ole Tveit og Ole Walland ang: Udtalte Ord i den Anledning, derom i alt at modtage Dom til Betaling, Bøders Udredelse, og denne Processes Bekostning skadesløs.
Knud Tveit mødte, vedtog Varsel, saavelsom de benævnte Vidner, undtagen Ole Walland, som ikke svarede efter Udraab.
Kaldsmændene Lænsmand Wiig og Baar Havnen sagde, at det udeblevne Vidne har ikke faaet 14 Dages Varsel førend i Morgen.
Citanten begiærede de mødende Vidner fremkaldede og afhørte, og først
Jon Sandven og Lars Thole, som vare tilstæde, da Kornet blev kiøbt og opmaalet i Bergen. Hvilke Vidner aflagde Eed at ville vedblive Sandhed, og forklarede: I afvigte Sommer, noget efter Pintse Tid, vare de med Citanten tilstæde, da Kornet blev kiøbt og opmaalet med

1785: 283b

Stads Tønden, og at de selv kiøbte hver 1 Tønde af sam/m/e Slags for 15 mrk:, men Vidnerne veed ikke, om den indstævnte Knud Tveit fik den paastævnte Tønde Korn, eller at den for ham blev kiøbt. Vidnerne, som intet videre havde at forklare, ere demitterede.
Citanten stillede Sagen i Beroe til i Morgen, i haab at de øvrige Vidner, iblant hvilke Ole Tveit ogsaa nu er udebleven, skulle infinde sig.

Eragtet.

Sagen beroer til i Morgen Formiddag.

Siur Axnæs fremlagde Laugdag mod Enken Sigri Jonsdatter, saa lydende:
Ellef Larsen Axnæs, som beslægted med den indstævnte Enke og Søn, mødte for Retten paa deres Vegne, og anmeldte, at denne paastævnte Sag var forliigt i Vidners Paahør, hvilket han agtede at beviise.
Siur Axnæs tilstod, at de vel vare forliigte, men at Enken med Søn havde selv modtvillig brudt eller overtraad Forliget, hvilket han ligeledes trøstede sig at beviise; dog begiærede Dom, efter sit Stævnemaal:
Ellef Axnæs paastaaer, at Citanten bør beviise om Forliget paa den instævntes Side er brækket.

Eragtet:

Parterne beraaber sig paa et imellem dem passeret Forliig, hvilket Ellef Axnæs formeener at bør holdes, og Citanten paastaaer overtraadt af de instævnte. Ingen af dem har beviist

Rigtigheden af deres Andragende, hvilket dog bliver fornøden forinden endelig \Dom/ kan vorde afsagt; til den Ende Sagen beroer til næste Ting, og Parterne paalegges at i agt tage det fornødne til Sandheds Oplysning.

Derefter blev publiceret følgende Documenter:
1: Hr: Foged Korens Freedlysnings Brev over Gaarden Østensøes Hiemme Mark og Fjeld Beyter. dateret Tingstædet Hæransholmen den 21de Octobr: 1785.
2: Lars Monsen Sandven med fleere, deres udgivne Skjøde til Jacob Larsen Sandven paa tilsammen ½ Løb Smør og ½ Huud med Bøxel og Herlighed udi Gaarden Sandven, datr: \Hærandsholmen/ 21 Octobr: 1785.
3: Jacob Larsen Sandvens Vilkaar Brev til sin Fader Lars Monsen paa eendeel specificeret Vilkaar. datr: Hæransholmen den 21de Octobr: 1785.
4: Iver Johannesen Berges Vilkaar Brev til Enken Ingeborg Michelsdatter paa eendeel og i 3 Poster specificeret Vilkaar af Gaarden Berge. datr: Tingstædet Hæransholmen den 21de Octobr: 1785.

1785: 284

5: Brigt Ellingsen Steenes Pandte Obligation til Omund Siovartsen Kallestad for Summa 48 rd: dateret Hæransholmen den 21de Octobr: 1785.

Gunder Arnesen Aarhuus paraabte Giælds Sagen mod Gunder Tollefsen ibid:, og ville fornemme med hvilket Tilsvar han nu møder for Retten.
Gunder Tollefsen fremstillede sig for Retten og fremlagde Inlæg af 19de d: M:, som blev læst og er saa meldende:
Gunder Arnesen benægtede det oplæste Skrift for saa vidt, at det bemeldte Korn ey vedkommer hans Fordring til Liqvidation, da han á parte har betalt det bekomne Korn; sagde derhos ikke at være stævnet, ey heller tilkaldet, eller overværende ved den ommeldte Taxation, paastod derhos Dom følgelig hans forhen fremlagde Regnings Formeld, og Processens Omkostning efter Retten Skiøn.
Gunder Tollefsen begiærede endnu engang om Anstand til næste Ting for at udfærdige Contra Stævning, hvilket han af Eedfoldighed havde forsømt til dette Ting, og haabede ikke at blive overiilet.

Eragtet.

End eengang og til næste Ting udflyttes denne Sag, da Gunder Tollefsen paalegges at befordre dens Slutning, eller Dom at modtage.

Herr Foged Koren fremlagde Laugdag mod Peder Olsen Opsaaten for Løsgiængerie, af saadan Formeld:
Ellef Larsen Axnæs, som beslægted til den paagieldende, mødte og vedtog lovlig Varsel; men sagde, at han vel i dette Aar har været uden Tieneste og hiemme hos sin Moder, da han ikke af nogen er begiæret til Tieneste, har i den Tid ikke befattet sig med nogen Forprangs Handel.
Angiveren Arne Axnæs, som ved Retten var tilstæde, sagde, at den indstævnte Peder Olsen ingen Tid har tient fuld Aars Tieneste, men ikkun nogle Uger om Aaret, derimellem har han været for sig selv; han har ikke befattet sig med Handel, uden at reyse til Havs om Vinteren paa Silde Fisket, til eget og Naboernes Livs Ophold.
Her: Fogden sluttede Sagen fra sin Side med følgende Paastand: at, da den indstævnte ikke har kundet godtgiort, at han i Følge

1785: 284b

Forordningens Allernaadigste Forskrift har været udi stadig Tieneste i heele eller halve Aar, han derfor ved Rettens Dom maatte ansees, som Løsgiænger, og tillige at betale alle Sagens Omkostninger.
Ingen havde meere i denne Sag at erindre; thi blev

Eragtet:

Sagen optages til den Tid, som ved Høste Tingets Slutning skal vorde bekiendtgiort.

Herr Foged Koren paaraabte Sagen mod Ole Fixe, og paastod Dom til Bøders Udredelse og videre, efter de Allernaadigste Anordninger, saavelsom denne Actions Bekostning.
Ole Fixe, i Anledning af hans tilførte ved sidste Ting, fremlagde Protocol Udtog, som viiser, at Margrethe Trondsdatter forhen er dømt for urigtig Løsagtigheds Angivelse, og formeener derfor, at hendes Paasagn, som et berygtet Menneske, ikke kan reflecteres, eller komme ham til nogen Nachdeel, paastod altsaa at vorde friefunden for Tiltale, og Margrethe Trondsd: tilkiendt at erstatte ham den lidte Tort, og Omkostninger, og saaledes inlod Sagen. Det fremlagde er saa lydende:

Derefter blev Eragtet:

Sagen optages med de fleere til den Tid, som i Morgen forinden Tingets Slutning skal blive kundgiort.

Anno 1785, den 22de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Østensøe Skibredes Almue i Overværelse af det sædvanlige Laugrett.

Hvorda! Lars Axnæs i Rette ædskede den i Gaar udsatte Sag imod Knud Tveit, og ville fornemme om Vidnerne nu infinder sig for Retten.
Ole Walland og Ole Tveit bleve paaraabte, men ingen infandt sig.
Kaldsmændene Lænsmand Wiig og Baar Havnen aflagde Eed, at de udeblevne med fulde 14 Dages Varsel ere tilkaldede.
Lars Axnæs begiærede Laugdag.

Eragtet.

De udeblevne Vidner Ole Walland og Ole Tveit forelegges under Faldsmaal til næste Som/m/er Ting at møde, for at aflegge Vidnesbyrd; og Citanten besørger denne Kiendelse lovlig forkyndt. <bet:>

Hagtor Siursen Wangdal mødte for sin Svoger Tosten Walland og anmeldte, at have til dette Ting instævnet Brithe Olsd: Walland fordi hun skal have tillagt Citantens Hustrue Brithe Larsd: den Beskyldning, at hun skal have

1785: 285

bortsnappet 2de Hespler Strye Garn, derom at anhøre under Faldsmaal stævnte Vidner Tosten Walland den yngere, Isach Medhuus og Anna Pedersdatter, derefter at modtage Dom efter nærmere Irettesættelse til Bøders Udredelse med meere, samt Processens Omkostning at svare.
Den instævntes Mand Siur Samsonsen Walland fremstillede sig for Retten, vedtog lovlig Varsel og sagde, at han med hustrue er uvidende om de paastævnte Beskyldninger, altsaa benægter Søgemaalet, veed ellers intet \ondt/ eller uanstændigt paa Citantens Hustrue at sige, derfor maatte forundre sig over i denne Anledning at være besøgt med Proces.
Ingen af Vidnerne mødte, eller nogen paa deres Vegne meldte Forfald.

Kaldsmændene Lænsmand Wiig og Baar Havnen afhiemlede lovlig Varsel for de udeblevne.
Citanten erindrede om Laugdag.

Eragtet:

De lovlig indstævnte men udeblevne Vidner Tosten Walland den yngre, Isach Midhuus og Anna Pedersdatter forelægges under Lovens Faldsmaal til næste Ting; og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>

Mons Nielsen Botnen tilkiendegav at have med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet inkalde Johannes Torjersen Fladebøe, Ole Pedersen ibid: med Curator Osmund Torbiørnsen Soldal, samt dennes Moder, Enken Ingeborg Olsd: Fladebøe, der bruger en Deel i Gaarden med bemeldte hendes Søn, saa vidt hende kan vedkomme, tilligemed Laugværge Kittel Giermundsen Berje, alle for ulovlig Hugst i Skov og Mark udi Citantens tilbøxlede Brug Kannikebierget kaldet, derom at paahøre Besigteles og Taxations Vidner Niels Trondsen Bierche og Ole Torbiørnsen Klyve, derefter at modtage Dom i Hoved Sag, efter nærmere Paastand, og Processens Omkostning at svare.
Kiettel Germundsen Berje fremstillede sig for Retten, og for alle de indstævnte Contra parter vedtog lovlig Varsel.
Vidnet Niels Trondsen Bierche vare tilstæde, men Ole Klyve svarede ikke efter Paaraab, derfor blev lovlig Varsel for ham afhiemlet af Lænsmand Wiig og Baar Havnen.
Citanten begiærede det mødende Vidne fremkaldet og afhørt.
Hvorpaa Niels Trondsen

1785: 285b

Bierche aflagde Eed efter Loven, og vidnede: i afvigte Foraar strax efter Paaske blev dette med det andet instævnte \Vidne/ tilkaldet af Mons Botnen at besigtige den paaklagede Hugst, og saae han da, at en Deel Marke-Skov af Asp, Rogn og Ask var til upligt hugget i Kannikebiergs Eyendoms Mark. Skaden var efter Vidnets Skiøn til 2 rdr: Vidnet kan ikke egentlig sige hvo der havde udøvet denne skadelige Hugst, men Johannes Fladebøe svarede paa Tilspørgsel, hvorfor han havde giort dette? at Mons Botnen havde fornærmet ham med et Giærdes Opsættelse, Men Vidnet kunne ikke skiønne at Giærdet var Johannes Fladebøe til nogen Slags Fortræd eller Fornærmelse. Vidnet afskeediget, efterdi ingen havde meere at lade ham tilspørge.
Citanten begiærede Laugdag for det udeblevne Vidne.

Eragtet.

Ole Torbiørnsen Klyve, som nu ikke møder, forelegges under Faldsmaal til næste Ting, sit Vidnesbyrd at aflegge; og Citanten besørger lovlig Varsel. <bet:>
Kittel Berje begiærede det i denne Sag passerede sig beskreven meddeelt, hvilket Sorenskriveren lovede.

Til Publication fremlagt følgende Documenter:
1: Jon Haagensen Sandven paa sin Søns Haaagen Jonsens Børn, Lars Haagensen, Elisabeth og Sigri Haagens Døttre, hans paa deres {Vegne} Vegne udgivne Skjøde til deres Fader, bem:te Haagen Jonsen paa deres ved Skiftebrev af 18de Octobr: 1782 efter deres Moder Ingier Larsdatter arvelig tilfalden 1 Bismerpd: 3 Mrk: Smør udi Gaarden Sandven. dat: Tingstædet Hæransholmen den 22de Octobr: 1785.
2: Tosten Olsen øvre Biørkelands Vilkaar brev til sin Sted Moder Joran Larsdatter paa Vilkaar af Gaarden Biørcheland, bestaaende i 3 Poster. Dat: Hæransholmen den 22de Octbr: 1785.

3: Aflyst Johannes Næsses Obl: til Jørgen Berven for 100 rd:, dat: 19 Maji 1772. Qv: 22de Octobr: 1785.

Hr: Foged Koren fremlagde 1: det almindelige Tings Vidne paa 10 Qvæstioner, hvortil Almuen svarede til hver Qvæstion i sær, ligesom Almuen udi Jondals Skibreede haver svaret folio 282: undtagen til 7de Qvæstion svarede Almuen: at dette Skibredes Bøygde Lensmand Johannes Pedersen Wiig har dette Aar 1785 brugt og beboet udi Gaarden øvre Wiig, som er Landlægd, 1 Løb Smør. 2: at Ting Skydsen 4 s: pr: Mand er Almuen betalt. 3: Specification over Aftagene for Østensøe Skibreede. 4: Restance Register over Skatterne, beløbende for dette Aar 1785 til 41 rd: 5 mrk: 13 s: og 5te: Differencen i Odels Mandtallet blev examineret og rigtig befandtes. Til Tings Vidnerne svarede i sær de 2de Mænd Baar Jacobsen Havnen og Ole Iversen Biercheland.

4: Forliig imellem Anders Heljesen Jelle og Tron Tronsen Tvedt ang: Støelen Biøndalen. dat: 23de Junii 1785.

1785: 286

Til Laugrettes Mænd for neste Aar 1786 bleve opnævnte: 1: Knud Nielsen Wangdahl, 2: Arne Larsen Berven, 3: Ole Steegsen Berven, 4: Endre Amundsen Røsseland, 5: Giermund Asbiørnsen Nedre Wiig, 6: Tollef Gundersen Aarhuus, 7: Brigt Larsen Nedre Wiig, og 8: Hactor Tostensen Kallestad.

Endelig blev {af} ved Retten oplæst følgende

Eragtning

Udi de for Østensøe Skibreede optagne Sager bliver aflæst Dom eller Kiendelse den 28 Nowembr: førstkommende, da Lensmanden med Laugrett, eller andre eedfæstede i deres Stæd, indfinder sig her paa Tingstædet.

Efter Udraab indfandt sig Ingen som videre ved dette Ting havde at erindre; thi blev samme ophævet.

Anno 1785, den 24de Octobr:, holdtes **almindelig Høste Ting med Gravens Skibredes Almue paa det sædvanlige Tingstæd**, og ved Retten nærværende her: Foged Koren, Lænsmand Anders Lille Graven og følgende eedsorne Laugrettesmænd: 1: Torkild Andersen Opheim, 2: Halsteen Davidsen Spaanheim, 3: Niels Olsen Haaeim, 4: Michel Larsen Holven, 5: Wiching Olsen Seim, 6: Siur Hansen Fylkedal, 7: Endre Tostensen Hamre, og 8de: Johannes Iversen Bræke, med anden Tingsøgende Almue.

Hvorda! blev publiceret de Kongl: Forordninger og Stiftets Skrivelser, som paa Fol: 280 findes specificerede.

2: Christopher Jonsen Ystaas {Skjøde} med fleere, deres udgivne Skjøde til Jon Christophersen Ystaas paa 3 Mrk:r Smør udi den saa kaldte Steengrims Teigen. dat: 25de Octobr: 1785.

3: Michel Iversen Schaftedals udgivne Skjøde til Sønnen Iver Michelsen paa ½ Spand eller 9 Mrk:r Smør i Gaarden Schaftedal. dat: 24de Octnr: 1785.

4: Aflyst Lars Danielsen Hagestads, \nu Haaems/ Pandte Obligation til Hr: Pro\v/st Poul Schnabel for 199 rd:, dat: 23 Maji 1775. qvitteret den 24de Octobr: 1785.

Derefter bleve følgende Sager foretagne.

Lars Snaresen Saaqvitne i Rette ædskede Sagen imod Torjer <No: 240> Ricoldsen Kiærland, og i Rette lagde den ved sidstleeden Som/m/er Ting passerede Laugdag, med sin Forkyndelses Paategning, hvilken af Stevne Vidnerne Lensmanden Anders Josepsen Lille Graven og Elling Knudsen Store Graven blev afhiemlet, da indstevnte Torjer Ricoldsen Kiærland efter Paaraab ikke mødte.

Citanten begiærede Sagen udsadt til neste Ting, for enten ved skriftlig beviis fra den Indstevnte eller ved Vidner

1785: 286b

at overbeviise ham om Kravets Rigtighed, da han og Reserverede sig Paastand om denne Processes skadesløse Erstatning.

Eragtet

Efter Citantens Forlangende udsættes denne Sag til næste Aars Sommer-Ting.

Herloug Spilde mødte for Retten og i Rette ædskede sin ved seeneste Sommer-Ting incaminerede Sag imod Siur Dahle for Gield 3 rd: 2 mrk: 4 s:, og til den Ende fremlagde Rettens da givne Laugdag, saa lydende.

Indstævnte Siur Helgesen Dahle mødte og tilstoed Kravets Rigtighed.

Citanten paastoed Dom.

{da} Indstævnte havde intet videre at indvende, end lovede skadesløs Betaling;

Thi blev efter Citantens Paastand saaledes

Dømt og Afsagt.

Indstevnte Siur Helgesen Dahle haver inden Retten utvungen tilstaaet Citantens Kravs Rigtighed, og intet haft at indvende, hvorfore han har paadraget sig dette Søgsmaal; thi Kiendes for Rett: Siur Helgesen Dahle tilpligtes at betale Herloug Larsen Spilde den paastevnte Fordring 3 rd: 2 mrk: 4 s:, samt denne foraarsagede Processes Omkostninger skadesløs inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse under Tvang og Execution efter Loven.

Anno 1785, den 25de Octobr:, continuerede Høste Tinget med Gravens Skibredes Almue, i Overværelse af det i Gaar tilførte Laugrett.

Hvorda! Peder Børsem paaraabte for Niels Høysæter den forrige Giælds Sag mod Ole Westrem, og ville fornemme om han nu møder med Tilsvar.

Ole Westrem anmeldte, at have contra stævnet Peder Børsem som Citantens Fuldmægtig, at høre Vidner under Faldsmaal kaldte, neml: Niels Haldanger og Absolon Fylkedalen, for at oplyse den rette Sam/m/enhæng i dette Krav, og Citanten at modtage Dom, hvorved Ole Westrem formeener at blive frie funden, følgel: sin nærmere Paastand, og Omkostninger sig erstattet.

Peder Børsem paastod Dom efter den fremlagde Obligations Formeld, vedtager ellers, at den incaminerede Contra Stævning er ham lovlig forkyndt.

Contra Citanten begiærede sine Vidner fremkaldede og afhørte. De benævnte Vidner vare ved Retten tilstæde. Derpaa fremstod

Absolon Fylkedal, som aflagde Eed og vidnede: at Capitalen udi den benævnte Obligation var 300 rdr:, og at samme end og var Formynder eller Børne Penge, og at Ole Westrem og afg: Poul Haldanger vare Cautionister

1785: 287

for en anden nu ustævnet Mand, som fik den paastævnte Capital. Paa Peder Børsems Spørgsmaal svarede Vidnet, at han ikke veed, om den instævnte da var meere skyldig end den Summa 300 rd: som Obligationen ommelder. Dette Vidne demitteret; og derefter fremkaldet Niels Poulsen Haldanger, som aflagde Eed efter Loven, og svarede paa Ole Westrems Spørgsmaal, at Ole Westrem og Vidnets Fader oppebar 300 rdr: til en nu ustævnet, for hvilken de caverede, og hvilken igien har contenteret Cautionisterne. Vidnet sagde derhos, at Rentene af Capitalen har ventelig opløbet og forøget Summen, men kan ikke vide hvor meget.

Ole Westrem paastod at 105 dr: var betalt, som maatte kom/m/e til Afdrag, og tilbød at ville betale det øvrige, med Renter fra Obligationens Dato for den halve Sum/m/a, neml: af 150 rd:

Citanten paastod Dom til Betaling efter Obligationens Formeld. Derhos benægtede alt hvad Obligationen ommelder meere end 300 rdr:, end og tilbød Eed, at samme var urigtig, og ikke af ham underskrevet eller vedtaget meere. Peder Børsem paastod, at Ole Westrem forhen har vedtaget Underskriftens Rigtighed, og derfor bør beviise sit Andragende; men nu som før paastod Dom følgel: den lovlige og producerede Obligations Formeld; tilligemed skadesløse Omkostninger.

Ole Westrem ligeledes inlod Sagen Dom med Paastand for Tids Spilde med meere, udi Omkostning 4 rdr:

Da ingen af Parterne havde meere at erindre, blev

Eragtet.

Sagen optages til Revision, og skal ved Høste Tingets Slutning Tiden blive bekiendt giort, da Dom eller Kiendelse efter Omstændighed skal vorde afsagt.

Elling Jensen Fylkedal, som Lavværge for Enken Lisbeth Dahlen, har med fleere Arvinger ladet med mundtlig Varsel {ladet} inkalde Hans Windal for Giæld efter Obligation 298 dr:, med paaløbende Renter, derom at modtage Beviis og lide Dom for Capital med Renter, {med} \og/ Processens Omkostning efter nærmere Paastand.

Hans Windal mødte ikke efter Paaraab; thi fremstode Kaldsmændene Lænsmanden Anders Josephsen og Elling Knudsen Store Graven, som afhiemlede lovlig Varsel.

Elling Dahlen reserverede at fremlegge Obligationen, og nu maatte begiære den udeblevne Laugdaget til næste Ting.

1785: 287b

Eragtet.

Den lovlig instævnte, men udeblevne Hans Windal gives hermed Laugdag til næste Ting, og Citanten besørger lovlig Varsel. L: bet:

Ole Evanger af Wosse Præstegiæld har med mundtlig Varsel til dette Høste Ting ladet inkalde Sergeant Jens Top for Giæld 12 rdr:, at derom høre Vidner, stævnte og ustævnte, og lide Dom til Betaling af Capital med Renter fra Stævnemaalets Dato til Betaling skeer, og denne Processes Bekostning efter reserverende Paastand.

Lænsmand Lille Graven mødte for Sergeant Top og vedtog lovlig Varsel.

Citanten fremlagde Inlæg af 20de Octobr: d: A:, som blev læst og er saa lydende: De udi oplæste Inlæg benævnte Vidner infandt sig ikke efter Paaraab.

Lænsmanden for Sergeant Top sagde at Vidnerne ere uden for Tinglavet, neml: paa Woss, og altsaa ikke tilkaldet, derfor kunde ikke heller for dem afhiemles, anmærkede derhos, at Hoved Manden, som er benævnt udi Inlægget, ikke er tilkaldet [i] Sagen, hvilket han formeente fornøden, forinden Sergeant Top, som Cautionist kunde paaføres Ansvar og Proces. Paastod derfor Sagen, som ulovlig afviist.

Eragtet.

De benævnte Vidner ere ikke stævnte, {og} \men/ uden for Tinglavet boende, derfor kan de ikke her forelegges at møde. Søgemaalet er da ubeviist. Den udi Inlægget benævnte Hoved Mand eller Debitor, er ikke heller end og for Processens Skyld tilkaldet: saa meget meere er Stævningen ulovlig, der for afviises til nye og lovlig I agt tagelse.

Endre Lione af Uldvig anviiste 2de Fælder af voxne Biørne, som ere skudte i Som/m/er ved St: Hans Tid i Uldvig paa Selveyer Gods, blev af Fogden mærkede ved at afskiære den venstre Fremfod paa hver af dem.

Siur Tvetto anviiste 2de Ditto, ligeledes skudte i Uldvig, og af Fogden mærket ligesom de 2de forrige.

End videre ved til Publication leveret.

5: Siur Nielsen Ystaas, hans Vilkaar Brev til hans Fader Niels Siursen Giørdre og Moder, paa Vilkaar af Gaarden Giørdre i 10 Aar. dat: 7de Junii 1785.

1785: 288

6: Lars Tostensen Sæds Skjøde til Ole Andersen Sæd paa 9 3/8 Mrk:r Smør, eller ¼ part, i Gaarden Meedhuus, No: 99. datr: Ting Stædet Eide Grund d: 25de Octbr: 1785. med Attest.

7: Knud Ellefssen Bagnes Skjøde til hans Svoger Tormoe Olsen Bagne paa ¼ part i hans tilhørende Brug Bagne Saug kaldet, for Summa 50 rd: datr: Bagne den 7de Junii 1785.

8: Aflyst Ole Knudsen Røyses Pandte Obl:, dat: Eide Grund d: 17de Junii 1783, qvitteret d: 19de Octobr: 1785, af Creditor Johannes Haldorsen Aalvigen.

9: aflyst Siur Larsen Sæds Pandte Obligation til Johannes Johannesen Yttre Bue for 99 rd: Obl: dat: Eide Grund den 28de Octobr: 1782, og Qvitteringen datr: Eide Grund d: 25de Octbr: 1785.

10: Siur Michelsen Hielmoes Pandte Obl: til Ole Amundsen øvre Fylkedal for 200 rd:, datr: Hesthammer den 29de Martii 1785.

11: Ole Amundsen Fylkedals med fleeres udgivne Skjøde til ungKarl Siur Michelsen paa 1 pd: 2(?) Mrk:r Smør, ¾ Buke Skind med Bøxel og Herlighed i Gaarden Hielmoe. datr: 29de Martii 1785.

12: Aflyst Michel Heljesen Giølmoes Pandte Obl: til Ole Amundsen øvre Fylkedalen for 124 rd:, dat: 26de Octbr: 1772. Qvitt: d: 25de Octbr: 1785.

13: David Olsen Sævertvedts Pandte Obl: til Elias Langesæter for 280 rd: dat: Hæsthammer den 26de Septbr: 1784.

14: Siur Larsen Sæds udgivne Pandte Obl: til Arne Knudsen Herrey Nøstet for Capital 160 rd: dat: Tingstædet Eide Grund d: 25de Octobr: 1785.

15: Provst Schnabels Bøxel brev til Christopher Ellefssen Torblaae paa 18 Mrk:r Smør i Muncheteigen. datr: Nedre Hagestads Præsteggard den 23de Octobr: 1785.

Lensmanden Anders Josephsen Lille Graven for Kjøbmanden i Bergen, Ole Sarheim, i Rette ædskede Sagen ved Sommer Tinget anlagt imod Ole Torfindsen Sæd for Gield 18 rd:, og fremlagde Rettens da givne Laugdag til Indstevnte, saa lydende:

Indstevnte Ole Torfindsen Sæd blev for Retten 3de gange paaraabt, men mødte ikke; thi afhiemlede Lensmanden Anders Lille Graven og Elling Knudsen Store Graven Laugdagens lovlige Forkyndelse at være skeed i Sergeant Winæsses Paahør, da Indstevnte og Laugdagede Ole Torfindsen ej var tilstæde.
Lensmand Anders Josephsen Lille Graven paastoed Dom.
Sagen optages til [Doms afsigelse] ved Tingets Slutning.

1785: 288b

Lensmand Anders Josephsen Lille Graven paaraabte Sagen anlagt af Kjøbmand Andreas Busch i Bergen imod Ole Torfindsen Sæd, og ville fornemme hvad Indstevnte i henseende til den paastevnte Fordring 12 rd: 10 s: havde at fremkomme med, ligesom Citanten og i Rettelagde een Regning fra Kjøbmanden i Bergen, Andreas Busch, dat: Bergen d: 27de Julii h: A:, saa lydende:
Den indstevnte Ole Torfindsen Sæd blev fra Retten paaraabt, men mødte ike.
Lensmanden Anders Josephsen paastoed Dom.
Eragtet.
Sagen optages til Doms Afsigelse inden Tingets Slutning.

Videre blev til Publication fremlagt.
16: Provst Schnabels \med fleeres/ Bøxel Brev til Gaute Endresen paa halvedeelen i Pladsen Wivelien. dat: Nedre Hagestad Præstegaard d: 10 Junii 1785. med Revers af samme Dato.
17: Provst Schnabels og Christopher Siursen Hieltnæs, deres udgivne Bøxel Brev til Magnus Christophersen paa halve Parten i Pladsen Wivelien. dat: Nedre Hagestad Præstegaard den 10de Junii 1785.
18: aflyst Aslach Nielsen Warbergs Pandte Obligation til Haldor Tobiæsen Helleland, dat; 19de Maij 1778. Qvitteret 16 Febr: 1784.
19: Skiftebrevet efter Gunder Larsen Indre Bues afg: Hustrue Eli Nielsdatter, passeret d: 24de Junii 1784, hvorved Stærboet er til Indtægt beregnet 1 Løb Smør og ½ Huud med Bøxel og Herlighed i Gaarden Indre Bue efter Skjøde af 25de Maij 1756 og 26 Maij 1769, samt i Gaarden Bremnæs, Eyfiord Sogn, 21 Mrk: Smør med bøxel og Herlighed, deraf er Enkemanden Gunder Larsen udlagt i Arve-Tomten Gaarden Indre Bue 1 pd: 12 Mrk: Smør, ¼ Huud med Bøxel og Herlighed, samt i Gaarden Bremnæs 10 ½ Mrk: Smør. Ældste Søn Lars Gundersen i Gaarden Indre Bue 6 Mrk: Smør, 1/24 Huud, og i Gaarden Bremnæs l ¾ Mrk: Smør. Anden Søn Niels Gundersen ligesaa. 3die Søn Giermund Gundersen ligeledes. Fjerde Søn Siur Gundersen iligemaade. Femte Søn Amund Gundersen ligesaa. Ældste Datter Christi Gundersdatter i Gaarden Indre Bue 3 Mrk: Smør, 1/48 Huud, og i Gaarden Bremnæs 3/8 Mrk: Smør. Yngste Datter Ingeborg Gunders Datter ligeledes.
20: Gunder Larssen Bues Bøxel Brev til sin ældste Søn Lars Gundersen paa 21 Mærker Smør med Bøxel og Herlighed i Gaarden Indre Bue. dateret 25de Octbr: 1785. med Revers.

Saaledes er denne Protocoll sluttet af S. Schielderup